

Handlingsprogram 2024 – 2027
med budsjett og økonomiplan
Kommunedirektørens forslag
Karmøy kommune

Kommunedirektørens forord

Verden er i endring og Karmøy er i endring, dette stiller nye krav til oss. Vi er inne i en periode hvor hverdagen er preget av mindre stabilitet enn vi nok har hatt tidligere. I forrige kommunestyreperiode satte koronapandemien nye krav til oss og introduserte en ny type sårbarhet med krav om endring, omlegging og rigging av nye tilbud. Siden har det kommet stadig nye momenter.

- Krig og uro i Europa har igjen blitt et økende fenomen. Vi har mangedoblet arbeidet med å bosette flyktninger, sammenlignet med det vi omtalte som «flyktningekrisen» for den del år tilbake.
- Prisstigning har kommet tilbake som en problemstilling i større grad enn den har gjort på 35 år. Det påvirker mye – også for kommunen. Det har gjort budsjettering mer uforutsigbart, det har skapt utfordringer for investeringsprosjektene og presset driftsbudsjettene også til kommunen.
- Blant annet som en konsekvens av dette har rentenivået økt betydelig. Pengemarkedsrenten er den høyeste på 15 år. Fra å ha styringsrenter som det siste tiåret lå på mellom 0 og 1,5 prosent – er vi nå på over 4-tallet. Dette påvirker kommunen også: I 2024 budsjetteres det med 160 mill. kroner i renteutgifter – i 2022 var tallet 60 mill. kroner. Dette får konsekvenser for kommunen, det gjør investeringene våre dyrere, kommunale gebyrer går opp og handlingsrommet for å finansiere drift blir trangere.
- Vi har en sunn økonomi og vi har tenkt langsiktig. Karmøy har sammenlignet med mange andre kommuner relativt lav gjeld og godt med reserver – men også vi blir stående med et utfordringsbilde som er mer krevende enn tidligere.
- Dette kommer jo også i tillegg til velkjente utfordringer som det demografiske skiftet som vi står midt inne i. Det blir krevende å sikre ressurser og kompetanse til å håndtere økte utfordringer innen enkelte områder, for deretter å ta ned på andre. Karmøy kommune må øke ressursbruken innen helse- og omsorg hvor det blir flere eldre, og vi må redusere utgiftene til barn- og unge som det dessverre blir færre av i et fremtidsperspektiv. Kommunesektoren opplever det som stadig mer krevende å rekruttere arbeidskraft innen flere fagområder, det er et faktum at vi kommer til å bli færre til å utføre oppgavene.

Samtidig har Karmøy kommune et godt utgangspunkt på mange områder. Agenda Kaupang gav i høst ut en rapport om Norges best styrte kommuner med vekt på rollen som tjenesteprodusent, tjenestekvalitet og finanser i norske kommuner. Karmøy kom på 31. plass av 356 kartlagte kommuner, der vi ligger over gjennomsnittet på både høy tjenestekvalitet, lave kostnader og solide finanser.

Karmøy kommune har verdiene Modig, Inkluderende og Åpen. Derfor er jeg også glad for at Karmøy etter systematisk arbeid kom helt i landstoppen på Åpenhetsbarometeret, der vi deler førsteplassen i Rogaland. Jeg tenker disse verdiene er godt egnet for det videre strategiske arbeidet som skal gjøres i Karmøy kommune, og som er viktig å stå samlet om ved inngangen av en ny kommunestyreperiode.

Verdiene våre gjelder også innen økonomi og prioriteringer. Utfordringsbildet vårt gjør at det trengs en modig, inkluderende og åpen debatt om hvordan kommunen skal prioritere våre ressurser fremover. Det ligger i lokaldemokratiets kjerneoppgaver å være ansvarlig for hvordan knappe ressurser skal benyttes for å tilfredsstille menneskers behov, både dagens innbyggere og de som kommer etter. Sammen skal vi ta vare på og utvikle kommunen vår.

Det er mye viktig planarbeid som ligger foran oss i 2024 og videre inn i den kommende kommunestyreperioden. I forrige kommunestyreperiode ble det vedtatt samfunns mål for Karmøy kommune, og overordnede strategier for hvordan disse skulle oppnås. Et mål i denne perioden er å få god sammenheng mellom kommunens mål, organisasjon og planverk. Jeg vil derfor nevne tre særlig viktige prosesser som kommer:

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

- Frem mot sommeren 2024 skal det arbeides frem en ny planstrategi. En planstrategi vil være kommunestyrets prioritering og bestilling på hvilke planarbeider som skal gjennomføres i kommunestyreperioden for å møte kommunens utfordringsbilder og for å oppnå samfunnsmålene som er satt for kommunen.
- Arbeidet med kommuneplanen skal følge opp vedtatt arealstrategi i praksis og vise hvordan vi skal bruke arealene i Karmøy kommune for å være en god kommune å bo og leve i, handle og jobbe i, og ta vare på våre felles naturverdier.
- Organisasjonsstrategien skal styrke organisasjonen og ledere og medarbeidere skal settes i best mulig stand til å jobbe med å oppnå kommunens overordnede mål om et bærekraftig og inkluderende samfunn. Karmøy kommune har mange kompetente og proaktive medarbeidere som vi må legge til rette for å beholde og utvikle.

Dette skal vi gjøre samtidig som vi møtes av forventninger, krav og begrensninger på mange områder. Det er krevende, og jeg tror det vil være behov for en åpen og inkluderende debatt om prioriteringer, modige og fremtidsrettede valg om å løse oppgaver på andre måter enn vi gjør i dag.

Karmøy kommune har vedtatt et mål om at «Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige».

- Gjennom prosjekter for byutvikling er kommunen på vei til å oppgradere byene våre, og vi tester ut nye byrom i dialog med lokale aktører.
- I Skudeneshavn har det lenge vært arbeidet med planer om et nytt torg. Her vil livet mellom husene økes. Prosjektet lyses nå endelig ut i høst.
- Også i Åkrehamn skal torget oppgraderes i en samskapende prosess der det har vært tett dialog med private eiendomsaktører, beboere og næringsforening. Sammen jobbes det frem løsninger som skal vitalisere og gjøre Åkrehamn sentrum mer attraktivt, samtidig som oppgraderingen kan bidra til privat investeringsvilje og utvikling av byen.
- I Kopervik er det også planlagt en oppgradering av parken samtidig som det er vedtatt et kulturhusprosjekt som tar sikte på å utvikle et område til beste for både kulturlivet, og for å bidra til utvikling av byen.
- I høst er det lyst ut tilskuddsmidler hvor private aktører og frivillige kan søke om støtte til tiltak for å utvikle levende lokalsamfunn. Karmøy kommune ønsker her å stimulere til at innbyggere kommer med lokale initiativ og ideer til hvordan små og større tiltak kan støtte opp om våre felles målsettinger.

I handlingsprogrammet er forholdet til samfunnsmålene et gjennomgående element. Det vil også være naturlig for alle planer og saker i kommunen å belyse hvordan de bygger opp om vedtatte bærekraftsmål. Dette er et langsiktig arbeid som skal bidra til tettest mulig sammenheng mellom de overordnede og langsiktige målene som er vedtatt – og den daglige drift, planlegging og utvikling.

Karmøy kommune skal fortsatt utvikles. Det skal bygges fremtidens sykehjem på Spanne og investeres mer i bolig- og dagtilbud på omsorgsfeltet, og det skal brukes 334 mill. kroner bare i 2024 på å sikre rent vann, reduksjon av utslipp til natur og sjø og bedre tilrettelegging for gjenvinning av avfall. Forslag til rullert investeringsplan er med noen justeringer i stor grad en videreføring av de store prosjektene i tidligere vedtatt økonomiplan, og er innenfor kommunens vedtatte måltall for utvikling i lånegjelden. Samtidig kan det påpekes at høy prisvekst i bygg- og anleggsbransjen og økt rentenivå i investeringsprosjektene gjør at investeringer er mer kostbare. Når samtidig situasjonen i driftsbudsjettet er blitt tøffere, bør kommunestyret vurdere om det er noen av de store investeringene som er planlagt fremover som heller bør settes på vent.

2024-budsjettet er første gang siden 2014 at kommunedirektørens forslag til driftsbudsjett gjøres opp med et svakere resultat enn kommunestyrets vedtatte finansielle måltall. Regnskapet for 2022 viste at

kostnadene til drift av tjenestene var økt, og tendensen har vært økende i 2023. I 2. tertialrapport, som legges frem i neste kommunestyremøtet, viser prognosen en ubalanse i drift av tjenestene på 132 mill. kroner. Til tross for økt skatteanslag og økt utbytte fra Haugaland Kraft viser samlet prognose for driftsbudsjettet et merforbruk på 58 mill. kroner. Det foreslåtte driftsbudsjettet for 2024 handler i stor grad om dette. Mange av disse kostnadene skyldes økte tjenestebehov og andre forhold som vanskelig lar seg reversere direkte uten å gå på bekostning av lovpålagte tjenester. For å sikre at kommunen driver i balanse har det derfor vært nødvendig å foreslå reduserte kostnader på flere områder. Dette gjelder både forslag om reduksjoner i enkelte tiltak, forslag om å endre drift for å ta ut mulige kostnadsgevinster og også enkelte strukturtiltak, som sammenslåing og samdrift av tjenester i omsorgssektoren og at den kommunale barnehagen på Kolnes foreslås lagt ned. Sistnevnte på grunn av overkapasitet og behov for å justere ned kostnadene til drift av barnehager. Den største delen av tiltakene ligger på utgiftssiden av budsjettet, men det foreslås også en økning av eiendomsskatt på privatboliger for å øke inntektssiden til kommunen.

Til tross for disse forslagene er altså resultatet lavere enn kommunestyrets vedtatte måltall. I årene fremover er det forventet av kommunens kostnader til å betjene renter og avdrag vil øke som følge av store investeringer, mens kommunens finansinntekter vil forventes å gå ned som følge av at kommunen bruker fondsmidler til å finansiere økte investeringer. Utbyttet fra Haugaland Kraft må forventes å gå ned når resultatet fra strømprisenes rekordår 2022 ikke lengre er med i utbyttegrunnlaget. Vi kan ønske oss mer midler og økte tilskudd fra staten til å møte de mange behovene og gode formålene vi i kommunen kunne møtt, men det er ikke signaler som tilsier at handlingsrommet blir større i årene fremover. I årene fremover vil derfor kommunen ha behov for å arbeide med ytterligere strategier for å effektivisere drift og ta ned kostnader for å opprettholde en bærekraftig kommuneøkonomi.

Mange av utfordringene vi har i Karmøy, ser vi igjen også ellers i kommunesektoren. Karmøy har på mange måter et godt utgangspunkt, med gode tjenester, høykompetente ansatte og et økonomisk utgangspunkt med lav gjeld og økonomiske reserver. Men vi må være proaktive for å kunne håndtere utfordringene våre fremover.

Vi er nå i oppstarten av en ny kommuneplanperiode hvor det ligger viktige arbeider foran oss. Jeg håper budsjettforslaget kan være et godt grunnlag for en modig, inkluderende og åpen debatt om hvordan Karmøy kommune skal prioritere og utvikles fremover.

Tusen takk til alle som bidrar til at Karmøy skal være et godt sted å bo og leve, jobbe, handle og drive næring. Takk til alle engasjerte innbyggere og frivillighet, dedikerte ansatte, næringslivet – og ikke minst politikere som har fått tillit til å forvalte utviklingen av vår kommune videre.

Store investeringer innen helse

Store investeringer innen helse

Det skal investeres betydelig i helse og omsorg de kommende årene. Det skal reises et nytt sykehjem på Spanne, det skal bygges heldøgns omsorgsboliger ulike steder i kommunen og dagavdelingen i Skudeneshavn skal rehabiliteres.

Prosjektet som skal føre til nytt sykehjem på Spanne er allerede i gang. Storsatsingen skal gi 64 nye sykehjemsplasser. Fra 2030 skal området videreutvikles med 64 nye heldøgns omsorgsplasser, hvor planen er å investere for ytterligere 250 millioner kroner. Det er stort behov for både sykehjem og heldøgns omsorgsplasser i kommunen vår. Satsingen på Spanne blir kalt for diamanten innen eldreomsorg og har en ramme på vel 800 millioner kroner. [Du kan lese mer om prosjektet her.](#) Det er foreslått en budsjettmessig økning på 155 millioner kroner til satsingen på Spanne. Dette skyldes blant annet fire ekstra sykehjemsplasser, et dagsenter på 730 kvadratmeter og et opparbeidet

uteområde på 2 000 kvadratmeter. Samtidig er heldøgns omsorgsplasser som er planlagt fra 2030 redusert fra 70 til 64.

Dagavdeling

Dagsenteret i Skudeneshavn skal rehabiliteres, det ligger i nær tilknytning til det nye sykehjemmet i Skudeneshavn. Arbeidet har en ramme på 5,9 millioner kroner og er ventet å starte våren 2024 og være ferdig før sommeren 2025. Kommunen kan da tilby et innbydende dagtilbud i tidsriktige og tilrettelagte lokaler. I samme bygg legges det til rette for to nye heldøgnsomsorgsboliger for eldre. Det legges vekt på universelt utforma utearealer og en fin takterrasse som både brukere og ansatte kan benytte.

Statlig tilskudd

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 videreføres ordningen om investeringstilskudd fra Husbanken. Dette gjelder tilskudd til bygging av heldøgns omsorgsplasser, utleieboliger og dagsenter. Det foreligger flere tilsagn om investeringstilskudd til Karmøy kommune sine investeringsprosjekter. Dette gjelder blant annet institusjonsplasser og heldøgns omsorgsplasser på Spanne, heldøgnsomsorgsboliger for utviklingshemmede, oppgradering av dagsenter i Skudeneshavn og boliger tilpasset vanskeligstilte. Summen av beregnet investeringstilskudd knyttet til disse prosjektene utgjør om lag 300 millioner kroner.

Brannstasjoner

Det skal også investeres i nye brannstasjoner. 187 millioner krone er satt av til å bygge brannstasjon på Raglamyr. Arbeidet starter i 2024. Det samme gjør arbeidet med ny brannstasjon på Vea hvor det er satt av 116 millioner kroner.

Økte skatter og avgifter

Det skal investeres for totalt 666,5 millioner kroner innen vann, avløp og renovasjon de neste fire årene. Dette er med på å sikre rent drikkevann og redusert forurensing langs kysten vår.

Bygging av renseanlegg, pumpestasjoner og nødvendig rehabilitering av eksisterende nett betyr økte kostnader for innbyggerne. Økt rente på kommunale lån resulterer i økte gebyrer for innbyggerne. Dersom du bor i enebolig, et Husbankhus på 120 kvadratmeter, vil prisen for vann, avløp og renovasjon øke med 1.282 kroner neste år, det vil si drøye hundrelappen i måneden. Prisen pr år blir i 2024 på 13.791 noe som er en økning på om lag 10 prosent fra 2023. Dette er da inkludert tømming av restavfall hver 14. dag. Det vil fra nyåret 2024 være mulig å spare penger på å redusere antall tømminger av restavfall, for 140 liter er rabatten på 62 kroner og for 240 liter er avslaget 105 kroner pr tømming.

Avgifter 2024

Avgifter enebolig 120 kvm	Uten mva.	Med mva.
Renovasjon grunngebyr	1 443	1 804
Renovasjon tømmegebyr 1401 dunk (26 tømminger)	1 616	2 020
Abonnementsgebyr vann	1 644	2 055
Stipulert forbruk vann bolig	986	1 232
Abonnementsgebyr kloakk	3 093	3 867
Stipulert forbruk kloakk bolig	2 250	2 813
Sum		13 791

Det er mulig å dele fakturaen kostnadsfritt på hver måned i stedet for å betale hvert kvartal. [Les hvordan her.](#)

Eiendomsskatt

Det er foreslått å øke eiendomsskatten for bolig- og fritidseiendommer fra 2,8 til 3,8 prosent i 2024. For en familie i en enebolig/småhus på mellom 115-125 kvadratmeter kan en vente 1015 kroner i økt eiendomsskatt fra 2024. Eksempelet viser et hus bygd mellom 1960 og 1921 med en gjennomsnittlig boligverdi fastsatt av Skatteetaten på 2,4 millioner kroner.

I regnestykket er det for å få et utvalg av boliger som kan tilsvare en standard enebolig (husbank) for en familie på fire er det tatt utgangspunkt i eneboliger/småhus fra perioden 1960-2021 med oppholdsrom på mellom 115-125 kvadratmeter. Gjennomsnittlig boligverdi for disse er 2.433.702 kroner. Det er forventet at markedsverdien på boligene øker det kommende året og at dette prisjusteres. Den økte skatten vil gi Karmøy kommune en inntekt på 14,8 millioner kroner i 2024.

Regnestykket

Med en skattesats på 2,8 promille er eiendomsskatten i 2023 kr 2.152.

Med en skattesats på 3,8 promille blir eiendomsskatten i 2024 kr 3.167, forutsatt at Skatteetatens boligverdi økes med 3,8 %.

Det vil si at økningen i eiendomsskatt 2024 blir på 1.015 kroner.

Legger ned barnehage

Det er foreslått å legge ned Kolnes barnehage fra høsten 2024. Bakgrunn for endringer i barnehagesektoren er den generelle nedgangen i antall barn.

Kolnes barnehage har i 2023 hatt 27 barn. Disse kan få tilbud i andre barnehager om ønskelig. Det Barnehagesektoren foreslås å styrkes med 31 millioner kroner i 2024. Dette er med bakgrunn i faktiske utgifter basert på tilskudd til private barnehager, samtidig som kostnaden i sektoren øker i og med at flere småbarnsforeldre velger å benytte seg av barnehagetilbud. I statsbudsjettet er det foreslått en makspris på 2000 kroner for barn i barnehage.

Karmøy kommune har totalt 31 barnehager fordelt mellom åtte kommunale og 23 private barnehager. Det gikk 2282 barn i Karmøybarnehagene ved utgangen av 2022. Dette er en økning i antall barn fra året før, dette skyldes i hovedsak økte fødselstall i pandemien og økt innvandring til Karmøy. Det er ikke forventet at denne økningen opprettholdes i årene som kommer.

En stadig høyere andel av barn i førskolealder benytter seg av barnehageplass, men dette blir ikke kommunen fullt ut kompensert for. I og med at utdanningsnivået i kommunen er lavere enn landsgjennomsnittet reduseres statlig overføring til barnehagesektoren. Dette skjer på tross av at andelen 0-5 åringer som går i barnehage er høyere enn landsgjennomsnittet. Ved utgangen av 2022 var det 68,6 prosent av barna i Karmøy kommune som har barnehageplass.

Noen av våre minste trenger ekstra støtte. Kommunen skal ha særlig fokus på et trygt og godt barnehagemiljø for alle. Enheten «Tett på» har ansvar for planlegging og gjennomføring av styrket tilbud til førskolebarn, inkludert spesialpedagogisk hjelp, i alle Karmøybarnehagene. Enheten opplever stor pågang av barn som har behov for styrket tilbud, og barnas behov er ofte komplekse og sammensatte. Pågangen og vedtaksmengden er foreløpig ikke redusert i takt med synkende fødselstall. Dette gir budsjettmessige utfordringer som krever kontinuerlig fokus på effektiv bruk av ressursene.

Fremtidige prioriteringer

Etter mange år med høye økonomiske resultater, har Karmøy kommune en solid økonomi med en god balanse mellom lånegjeld og egenkapital/fond. Gjennom eierskap i Haugaland Kraft har kommunen fått utbytte som har vist en ekstraordinær vekst de siste to årene grunnet historisk høye strømpriser. God balanse og høyt utbytte bidrog til at finansinntektene ble høyere enn finanskostnadene i 2022. De siste års høye økonomiske resultater, den gode balansen og vekst i utbytter, har vært en forutsetning for å klare å finansiere driften av kommunen sine tjenester slik de er i dag. Dersom det skjer endringer i disse forutsetningene, vil det også bli nødvendig med tiltak i driften av de kommunale tjenestene.

Utbytteinntektene fra Haugaland Kraft har økt fra 83 mill. kroner i 2021 til 175 mill. kroner i økonomiplanen for 2024 og 2025. Med mer normaliserte strømpriser er det forventet at utbytte går ned fra 2026 til 140 mill. kroner. Kommunen vil dermed måtte finne innsparingstiltak på 35 mill. kroner fra 2026.

Karmøy kommune har en ekspansiv investeringsplan de neste 10 årene som skal finansieres gjennom lån og bruk av fond. Dette vil øke netto finanskostnadene med 32 mill. kroner fra 2025 til 2027 og det blir dermed mindre penger til drift av de kommunale tjenestene.

Med utgangspunkt i prognosen for 2023 som viser et merforbruk i driftsbudsjettet på -58 mill. kroner, er det lagt inn forslag om flere tiltak for å redusere kostnadene og øke inntektene i 2024. Videre i økonomiplanperioden er det et ytterligere tiltaksbehov på 18 mill. kroner fra 2025, for å komme på vedtatt nivå for netto driftsresultat.

Den totale effekten av reduserte utbytter, investeringsplanen og økt netto driftsresultat, vil i 2027 være på 85 mill. kroner sammenlignet med budsjett 2024. Noe av dette vil kunne dekkes inn av realveksten i frie inntekter, men det meste av disse økte inntektene går til økte utgifter innen helse, omsorg og pensjon. I økonomiplanen er det derfor lagt inn generelle innsparingstiltak og demografi-tiltak grunnet færre barn, på til sammen 67 mill. kroner i årene fram til 2027. Disse tiltakene må konkretiseres i de kommende års rullering av handlingsprogrammet.

For å kunne håndtere tiltaksbehovet i kommunen er det viktig å forstå hva de underliggende kostnadsdriverne i kommunen er. Ut i fra tiltakene i handlingsprogrammet og kommunens planer, er det noen kostnadsdrivere som er tydelige:

- Demografiutviklingen med flere eldre som andel av befolkningen
- Økte krav fra myndigheter
- Mål og forventninger om å levere tjenester med bedre kvalitet

Det er økte behov og høye forventninger til hva kommunen skal gi av tjenester. Dette gjør at det er et stort kostnadspress i kommunens budsjett.

I kommunen sitt arbeid med utvikling og forbedring er det ofte mål om økt kvalitet i tjenestene. Kvalitet, utvikling og forbedring koster. I forbedringsarbeidet vil det være nødvendig å prioritere tiltak som også gir en økonomisk gevinstrealisering.

For å fortsatt kunne opprettholde og utvikle et tjenestetilbud med god kvalitet til innbyggerne, innenfor bærekraftige økonomiske rammer, må kommunen prioritere tydeligere. Analyser og sammenligninger

med andre kommuner, vil kunne gi indikasjoner på hvor Karmøy kommune har potensiale til å ta ned volumet i tjenesteproduksjonen, justere på kvaliteten og ressursinnsatsen. Dette vil dermed kunne gi innspill til hva som kan være mulig å prioritere ned.

Å opprettholde en god balanse mellom bruk av penger på investeringer og drift er viktig. I et alternativt scenario der investeringsnivået reduseres, vil lavere økning i rente- og avdragskostnader kunne bidra til å redusere tiltaksbehovet i kommunens drift. Med en forventet nedgang i antall barn i skolealder på over 900 de neste 10 årene, kan en mulighet for kommunen være å ikke investere i helt nye skoler, men for eksempel rehabilitere dagens skoler i større grad. Investering i en ny skole med et låneopptak på 400 mill. kroner, vil øke de årlige finanskostnadene med 32 mill. kroner. Hvis rehabilitering til 200 mill. kroner er et alternativ, ville det gitt en årlig besparelse på 16 mill. kroner, forutsatt at investeringsnivået totalt reduseres med tilsvarende reduksjonen i disse prosjektene.

Kommunedirektøren vil peke på det uløste tiltaksbehovet i planperioden på til sammen 67 mill. kroner. Kommunen må sammen vurdere mulige prioriteringer for å kunne møte fremtids behov for kommunale tjenester.

Budsjettvedtak

Forslag til budsjett- og gebyrvedtak

1. Karmøy kommunestyret vedtar vedlagte handlingsprogram med budsjett og økonomiplan for årene 2024-2027.
2. Karmøy kommunestyre vedtar oppdatert økonomireglement investering, med de endringer som fremgår av vedlegget (vedlagt).
3. Driftsbudsjettet vedtas etter samme mal som budsjett- og regnskapsforskriftens § 5-4 "Bevilgningsoversikter - drift". Det vedtas et skjema "Bevilgningsoversikter - drift (1A)" som omhandler sentrale inntekter og utgifter og et skjema "Sum bevilgninger drift - netto (1B)" som fordeler driftsbevilgningene til en netto ramme per tjenesteområde.
4. Investeringsbudsjettet vedtas med en utgiftsramme per prosjekt for 2024. For flerårige investeringsprosjekter som ikke er løpende, vedtas det også en sum ramme for prosjektet, og resterende del av bevilgningen skal da tas inn i påfølgende års budsjetter i takt med prosjektets fremdrift. Prosjektrammen er brutto utgifter inkl. mva, fratrukket inntekter som hører til prosjektet.
5. Kommunestyret tar vedlagt rapportert status på planstrategien 2020-2023 til orientering. For kommende kommunestyreperiode skal det utarbeides en strategisk planprioritering i en ny planstrategi for 2024-2027 som skal bidra til nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.
6. Ordførers godtgjørelse settes til 116 % prosent av godtgjørelse til stortingsrepresentanter. Varaordførers godtgjørelse utgjør 50 % av ordførers godtgjørelse.
7. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2024: Eiendomsskatteloven § 3 a): «*faste egedomar i heile kommunen*».
 - Det skrives ut skatt på et særskilt skattegrunnlag som følge av at produksjonsutstyr og – installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget etter at de tidligere verk og bruk ble taksert og regnet som næringsseiendom fra 2019.
 - Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget skal reduseres med én syvendedel hvert år fra og med 2019 til og med 2025. Grunnlaget skal i 2024 være redusert med seks syvendedeler, jfr. overgangsregel til §§ 3 og 4 første punktum, og Jfr. lov om endringer i lov 19. desember 2017 nr. 118 om endringer i Eignedomsskattelova.
 - Skattesatsen på det særskilte grunnlaget settes til 7 promille.
 - Den generelle skattesatsen settes til 7 promille, Jfr. Eiendomsskatteloven § 11.
 - Satsene differensieres ved at den sats som skal gjelde for boliger og fritidsboliger settes til 3,8 promille, jfr. Eiendomsskatteloven § 12 a og 13.
 - Boliger og fritidsboliger tilordnes et bunnfradrag på 935 000 kroner pr. boenhet, Jfr. Eiendomsskatteloven § 11.
 - Eiendomsskatten betales i 1, 4 eller 12 terminer, jfr. Eiendomsskatteloven § 25.
 - For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet, jfr. Eiendomsskatteloven § 8 C-1.
 - Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatt skattevedtekter, jfr. Eiendomsskatteloven § 10.

- Med hjemmel i Eiendomsskatteloven § 7 a) gis det fritak for eiendomsskatt for eiendom «...ått stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten». Fritaket begrenses til eiendommer eller deler av eiendommer der det drives ikke-kommersiell virksomhet og som arbeider innenfor livssyn, helse, sosialt arbeid, oppvekst, arbeidstrening, idrett og kultur.
 - Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 b) gis det fritak for «Bygning som har historisk verdi». Fritaket begrenses til bygninger som Riksantikvaren har fredet etter Kulturminneloven.
8. Det utlignes kommuneskatt på inntekt og formue etter høyeste sats. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.
9. Kommunestyret godkjenner låneopptak for 2024, som følger av kommunestyrets forslag til investeringsbudsjett:

Til finansiering av startlån	90 000 000 kroner
<u>Til finansiering av øvrige investeringer</u>	<u>593 703 000 kroner</u>
<i>herav til VAR-investeringer</i>	334 035 000 kroner
<i>herav til generelle investeringer</i>	259 668 000 kroner
Sum låneopptak	683 703 000 kroner

Kommunestyret godkjenner også at det kan tas opp lån for å konvertere eldre lånegjeld (refinansiering av lån), jf. Kommunelovens § 14-14 1.ledd. Dette gjelder per i dag 3 lån på henholdsvis 210 284 000 kroner, 221 817 000 kroner og 192 331 000 kroner i 2024, samt eventuelle sertifikatlån.

10. Kommunedirektøren gis fullmakt til å «fryse» budsjettposter og ledige stillingshjemler, dersom situasjonen skulle tilsi det.
11. Kommunedirektøren gis fullmakt til å korrigere budsjettposter der dette er nødvendig for å følge kontoplanen i Kostra. Dette skal ikke endre hensikten med budsjettposten.
12. Fordelt budsjett til hovedutvalgene følger kommunens til enhver tid gjeldende administrative etatsstruktur.
13. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere tilskudd og refusjoner utover det som er budsjettet, til det tiltenkte formål.
14. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere midler fra potten «prosjektmidler kommunedirektør», og budsjettregulere dette til tjenestefunksjonene etter behov.
15. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor det som er avsatt til pensjon. Dette gjelder fordeling av pensjonskostnader, hvor forholdet mellom pensjonspremier på tjenestefunksjonene og premieavvik (funksjon 170) og bruk av premiefond (funksjon 173) kan endres betydelig gjennom året.
16. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor det som er avsatt til lønnsvekst i forbindelse med lønnsoppgjøret. Dette gjelder fordeling av midlene til tjenesteområdene i etterkant av lønnsforhandlingene.

17. Formannskapet gis fullmakt til å disponere midler innenfor det som er avsatt til formannskapets disposisjonspost, 500 000 kroner, og budsjettregulere dette til tjenestefunksjonene etter behov.
18. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor rammen av budsjett for bosetting av flyktninger "bosettingsbudsjett", også når det går på tvers av tjenesteområder.
19. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor rammen av budsjett for lærlinger, også når det går på tvers av tjenesteområder.
20. Karmøy kommune vedtar følgende om kommunale garantirammer:
 1. Karmøy kommunes rest garantiansvar skal ikke overstige 150 000 000 kroner ved utgangen av budsjettåret. Saldo per 31.12.2022 var 96 151 171 kroner. I 2023 er det gitt en garanti på 7 250 000 kroner til Nord-Karmøy rideklubb KST124/22 og bekreftet av Statsforvalteren 22.02.2023.
 2. Formannskapet delegeres myndighet til å avgjøre saker om enkeltgarantier på inntil 500 000 kroner innenfor totalrammen. Garantier for lån over 500 000 kroner skal behandles av kommunestyret. Garantier gis som selvskyldnerkausjon (garanti for betalingsevne og -vilje). Slike garantier inngår som en del av garantirammen nevnt i punkt a.
 3. Garantier der maksimumsansvaret er over 7 000 000 kroner krever statlig godkjenning (av statsforvalter).
 4. I tillegg kommer Karmøys kommunes andel av kommunal garanti for de interkommunale selskaper Karmøy er en del av. Per 31.12.2022 garanterte Karmøy kommune for 667 197 270 kroner til Karmsund Havn IKS. Endringer i lånerammen må skje med samtykke fra hver av deltakerkommunene.
21. Kommunedirektøren har fullmakter innenfor investeringsbudsjettet i tråd med til enhver tid gjeldende økonomireglement investering.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å selge uhenksmessige eller overflødige utleieboliger.

 - Omdisponere midler innenfor rammen av *investeringsramme for mindre oppgraderinger av bygg og anlegg og universell utforming av kommunale bygg.*
 - Inntekter fra salg av boligtomter tilføres ubundet investeringsfond.
 - Inntekter fra salg av industrifelt tilføres ubundet investeringsfond.
 - Ved innkjøp under 500 000 kroner gis kommunedirektøren fullmakt til å finansiere disse gjennom overføring av driftsbudsjettet. Det er en forutsetning at innkjøpet er knyttet til samme Kostra-funksjon som det er bevilget til i driftsbudsjettet. Dette kan være aktuelt i tilfeller hvor det er hensiktsmessig å kjøpe større utstyr innenfor rammen av driftsbudsjettet, og hvor kostnad og levetid på utstyret tilsier at dette er en investeringsutgift i regnskapsmessig forstand.
22. Karmøy kommunene vedtar følgende finansielle måltall:
 - Måltall 1: Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 prosent brutto driftsinntekter.
 - Måltall 2: Justert lånegjeld skal ikke overstige 41 prosent av sum driftsinntekter.
 - Måltall 3: Disposisjonsfondet bør utgjøre minimum 7,5 prosent av sum driftsinntekter, justert for siste års regnskapsmessige mer- eller mindreforbruk.Måltallene legges til grunn som handlingsregler i kommunens budsjettarbeid.
23. Det settes av 1 800 000 kroner til tapsfond for startlån i 2024, tilsvarende 2 % av budsjettet låneopptak til startlån. Avsetningen finansieres av og beholdes på ubundet investeringsfond,

men på en egen konto for å holde det adskilt fra resterende ubundet investeringsfond. Samlet saldo på tapsfondet blir da på 12 700 000 kroner.

Gebyrvedtak 2024 (se også vedlegg med gebyrregulativ)

1. Satsene for barnehage følger statlig fastsatt makspris. Deltidsplasser faktureres ut fra prosentvis størrelse, i tillegg til et administrasjonsgebyr på 100 kroner.
2. Satsene for SFO økes generelt med 4,3 % med virkning fra og med oppstart skoleåret 2023/2024
3. Pris for elevplasser og andre satser i kulturskolen økes med 4,3 % fra 1. august 2023. Hovedutvalg oppvekst og kultur gis fullmakt til å foreta endringer knyttet til søskenmoderasjon innenfor vedtatte budsjетtrammer.
4. Prisene på billetter i Karmøyhallen beholdes uendret fra 2023 til 2024 både for enkeltbillett og klippekort.
5. Hovedutvalg oppvekst- og kultur gis fullmakt til å fastsette gebyrer og betalings satser for biblioteket.
6. Egenandeler for hjemmebaserte tjenester settes fra 1. januar 2024 til:
 - Egenbetaling for dagtilbud for eldre 104 kroner
 - Transport til eller fra arbeids-/aktivitetstilbud og dagsenter 44 kroner
 - Timepris inntektsgruppe 2-3 G 506 kroner
 - Timepris inntektsgruppe 3-5 G 522 kroner
 - Timepris inntektsgruppe over 5 G 624 kroner
 - Ved inntekt under 2G gjelder egen forskriftsregulert timepris
7. Månedstaket for egenandeler på hjemmebaserte tjenester settes fra 1. januar 2024 til:
 - Inntektsgruppe 2-3 G 1 577 kroner
 - Inntektsgruppe 3-4 G 3 155 kroner
 - Inntektsgruppe 4-5 G 4 291 kroner
 - Inntektsgruppe over 5 G 5 301 kroner
 - Ved inntekt under 2G gjelder eget forskriftsregulert månedstak.
8. Månedsløse for trygghetsalarm settes fra 1. januar 2024 til 348 kroner. Egenandel installering/flytting av alarm settes til 512 kroner.
9. Følgende priser for andre abonnementsordninger gjelder fra 1. januar 2024:
 - Full kost per måned 3 401 kroner
 - Kun middager per måned 1 941 kroner
 - Husholdningsartikler per måned 225 kroner
 - Vask og leie av tøy per måned 325 kroner
 - Matsservering dagtilbud/institusjon: 92 kroner
10. Institusjonsbaserte tjenester reguleres i henhold til statlige forskrifter, og settes til maksimalnivå.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

11. Følgende priser gjelder for egenbetaling / håndteringsgebyr korttidshjelpemidler fra 1. januar 2024:

- Egenandel per utlån 3 mnd. 351 kroner
- Egenandel per utlån 6 mnd. 705 kroner
- Tilkjøring, montering og henting 351 kroner

12. Vanngbyret settes slik (ekskl. mva.):

- Abonnementsgebyr 1 649 kroner
- Enhetspris per m³ 9,16 kroner
- Leie av vannmålere økes med 1 %, se tabell i gebyrregulativ.

13. Kloakkgebyret settes slik (ekskl. mva.):

- Abonnementsgebyr 3 094 kroner
- Enhetspris per m³ 20,84 kroner

14. Renovasjonsgebyret settes slik (ekskl. mva.):

- Byttegebyr, endring av størrelse på husholdningsdunker 450 kroner
- Grunngebyr 1 443 kroner
- Grunngebyr bolig felles beholderløsning 2 553 kroner
- Grunngebyr hytte felles beholderløsning 1 940 kroner
- Variabelt gebyr 140 liter 62 kroner
- Variabelt gebyr 240 liter 105 kroner
- Variabelt gebyr 370 liter 165 kroner
- Variabelt gebyr 660 liter 294 kroner
- Gebyrer knyttet til renovasjon næring, se tabell i gebyrregulativ.

15. Tilknytningsgebyr for vann og kloakk settes til henholdsvis 8 761 kroner for vann og 11 473 kroner for avløp.

16. Leie av vannmåler endres i tråd med vedlagt gebyrregulativ.

17. Priser tilknyttet septiktømming endres i tråd med vedlagt gebyrregulativ.

18. Tømmegebyrer i Borgaredalen endres i tråd med vedlagte gebyrregulativ. Priser på avfallsdunker mv. følger av betalingsoversikt i gebyrregulativet. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fastsette avvikende tømmegebyrer ved spesielle tilfeller.

19. Stenge-/åpningsgebyr settes til 1 013 kroner ekskl. mva.

20. Gebyr for avlesning av vannmålere settes til 1013 kroner ekskl. mva.

21. Feie- og tilsynsgebyrer settes slikt:

- Feiing hvert 2. år 299 kroner
- Feiing hvert 3. år 199 kroner
- Feiing hvert 4. år 148 kroner
- Feiing hvert 5. år 116 kroner
- Feiing hvert 6. år 98 kroner
- Feiing hvert år 596 kroner
- Tilsyngass 467 kroner
- Tilsyn ovn 467 kroner
- Utført feiing, fritidsbolig 921 kroner

- Utført tilsyn, fritidsbolig 921 kroner
- 22. Gebyrer innen areal- og byggesak endres i tråd med vedlagte gebyrregulativ / forslag til lokal forskrift for reguleringsplan, bygge- og delesaksbehandling, oppmåling og eierseksjonering, landbruk og behandling av gravesøknader i kommunal veg.
- 23. Husleie foreslås regulert etter følgende:
 - Alle leieforhold som har hatt en varighet på mer enn ett år, indeksreguleres.
 - Nye leieforhold, og leieforhold hvor det er gått 3 år siden forrige regulering utover indeks, reguleres ut fra «gjengs leie/markedsleie».
- 24. Festeavgiften for graver settes til 250 kroner per grav per år. For å ha navnet i minnelund settes festeavgiften til 0 kroner.
- 25. Kommunedirektøren gis fullmakt til å indeksregulere leiepriser, eventuelt regulere priser etter selvkost, som gjelder idretts- og svømmehaller.
- 26. Det vedtas følgende gebyrer for vigsler i Karmøy kommune:
 - Bosatte i Karmøy kommune:
 - Vigsel i vigselsrom i kontortiden 0 kroner
 - Vigsel i vigselsrom utenfor kontortiden* 1 760 kroner
 - Vigsel utenfor vigselsrom i kontortiden* 1 180 kroner
 - Vigsel utenfor vigselsrom og utenfor kontortiden* 2 930 kroner
 - Bosatte i andre kommuner:
 - Vigsel i vigselsrom i kontortiden 1 180 kroner
 - Vigsel i vigselsrom utenfor kontortiden* 2 930 kroner
 - Vigsel utenfor vigselsrom i kontortiden* 2 350 kroner
 - Vigsel utenfor vigselsrom og utenfor kontortiden* 4 110 kroner

* Gjelder unntaksvis og kun etter særskilt avtale med vigsler.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-1 332 661	-1 381 500	-1 496 300	-1 512 900	-1 530 100	-1 547 400
Inntekts- og formuesskatt	-1 436 868	-1 331 200	-1 441 000	-1 456 800	-1 472 200	-1 488 000
Eiendomsskatt	-129 648	-129 600	-144 057	-151 712	-151 912	-152 112
Andre generelle driftsinntekter	-72 937	-61 690	-164 509	-164 509	-164 509	-164 509
Sum generelle driftsinntekter	-2 972 113	-2 903 990	-3 245 866	-3 285 921	-3 318 721	-3 352 021
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 833 822	2 871 323	3 214 174	3 184 360	3 139 389	3 154 974
Avskrivninger	129 008	133 310	143 740	143 740	143 740	143 740
Sum netto driftsutgifter	2 962 831	3 004 633	3 357 914	3 328 100	3 283 129	3 298 714
Brutto driftsresultat	-9 282	100 643	112 048	42 179	-35 592	-53 307
Renteinntekter	-21 942	-39 800	-56 500	-54 700	-55 300	-55 400
Utbytter	-167 779	-140 000	-175 000	-175 000	-140 000	-140 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	8 466	-28 900	-33 830	-30 500	-28 500	-26 700
Renteutgifter	60 951	106 300	160 440	177 050	191 720	205 320
Avdrag på lån	102 020	108 700	109 400	126 500	138 600	147 100
Netto finansutgifter	-18 285	6 300	4 510	43 350	106 520	130 320
Motpost avskrivninger	-129 008	-133 310	-143 740	-143 740	-143 740	-143 740
Netto driftsresultat	-156 575	-26 367	-27 182	-58 211	-72 812	-66 727
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	140 400	98 620	72 600	92 400	85 500	79 300
Avsetninger til bundne driftsfond	67 047	1 255	797	797	797	797
Bruk av bundne driftsfond	-42 400	-19 235	-26 215	-14 986	-1 485	-8 370
Avsetninger til disposisjonsfond	116 377	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-124 850	-54 273	-20 000	-20 000	-12 000	-5 000
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	156 575	26 367	27 182	58 211	72 812	66 727
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

I bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd er det en økning for Andre generelle driftsinntekter fra 61,690 mill. kroner i opprinnelig budsjett 2023 til 164,509 mill. kroner i 2024. Dette skyldes økte inntekter i bosettingsbudsjettet. Se kapittel for tjenesteområdet Sosial for mer informasjon.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon	179 311	195 574	203 137	207 409	203 580	204 377
Barnehage	436 116	444 297	513 238	519 077	514 161	509 097
Skole	702 529	745 366	792 129	779 329	765 923	754 790
Kultur	61 484	65 771	61 503	61 503	61 503	61 503
Idrett	33 587	31 846	31 148	30 758	30 758	30 758
Livssyn	28 143	28 986	29 404	29 404	29 404	29 404
Helse	157 786	153 512	168 679	167 979	167 879	168 079
Omsorg	1 110 843	1 087 527	1 195 051	1 204 277	1 211 908	1 229 795
Sosial	132 761	135 771	196 322	196 142	196 142	196 142
Barnevern	120 032	123 626	126 051	124 851	124 251	123 051
Forvaltning	9 269	11 891	10 434	10 134	9 201	9 201
Nærmiljø	36 826	31 270	33 312	33 444	34 304	34 304
Bolig	6 300	10 599	11 713	8 351	6 361	6 191
Næring	24 240	16 242	16 186	16 186	16 186	16 186
Samferdsel	48 543	49 241	52 633	52 674	53 356	59 356
Brann og ulykkesvern	48 021	48 881	54 524	49 105	48 611	48 117
VAR	-30 873	-54 925	-79 544	-99 576	-118 633	-136 218
Økonomi	-231 546	-268 602	-223 584	-220 566	-217 874	-198 582
Sum bevilgninger drift, netto	2 873 372	2 856 873	3 192 336	3 170 481	3 137 021	3 145 551
Herav:						
Avskrivninger	129 008	133 310	143 740	143 740	143 740	143 740
Motpost avskrivninger	-129 008	-133 310	-143 740	-143 740	-143 740	-143 740
Netto renteutgifter og -inntekter	-3 080	3 530	3 580	310	-1 680	-1 850
Avsetninger til bundne driftsfond	64 592	1 255	797	797	797	797
Bruk av bundne driftsfond	-42 400	-19 235	-26 215	-14 986	-1 485	-8 370
Avsetninger til disposisjonsfond	33 963	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-13 525	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 833 822	2 871 323	3 214 174	3 184 360	3 139 389	3 154 974

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022 budsjett 2023	Oppr.	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	658 266	889 884	801 117	892 125	835 997	665 623
Tilskudd til andres investeringer	3 978	3 200	17 200	3 200	3 200	3 200
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	6 389	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Utlån av egne midler	500	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	669 134	901 084	826 317	903 325	847 197	676 823
Kompensasjon for merverdiavgift	-65 465	-68 930	-47 473	-92 745	-78 763	-62 310
Tilskudd fra andre	-61 137	-108 097	-34 650	-64 700	-20 864	-3 295
Salg av varige driftsmidler	-33 062	-14 700	-31 100	-38 913	-31 670	-25 200
Salg av finansielle anleggsmidler	-10	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 205	0	-7 890	-8 390	-7 890	-7 890
Bruk av lån	-382 831	-512 437	-593 703	-614 890	-624 180	-494 028
Sum investeringsinntekter	-546 710	-704 164	-714 817	-819 638	-763 367	-592 723
Videreutlån	104 416	80 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Bruk av lån til videreutlån	-104 416	-80 000	-90 000	-90 000	-90 000	-90 000
Avdrag på lån til videreutlån	24 472	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-26 049	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Netto utgifter videreutlån	-1 577	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-140 400	-98 620	-72 600	-92 400	-85 500	-79 300
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 577	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	25 835	11 700	31 100	38 713	31 670	25 200
Bruk av ubundet investeringsfond	-7 859	-110 000	-70 000	-30 000	-30 000	-30 000
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-120 847	-196 920	-111 500	-83 687	-83 830	-84 100
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Administrasjon								
Rådhuset, teknisk oppgradering og inneklima	0	0	19 200	0	0	0		19 200
IKT-investeringer	8 665	1 500	5 075	5 075	1 700	1 700		13 550
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	3	0	0	0	0	0		0
Universell utforming (planprosjekt)	31	0	0	0	0	0		0
Digitalisering (planprosjekt)	816	3 900	4 000	0	0	0		4 000
Reservestrøm	0	1 000	0	0	0	0		0
Oppgradering av Senteret	47	0	0	0	0	0		0
MO-senter og administrasjonslokaler	24 219	28 000	0	0	0	0		0
Kjøp av eiendom	201	0	0	0	0	0		0
Ladestasjoner el-biler	1 405	0	0	0	0	0		0
Sum Administrasjon	35 385	34 400	28 275	5 075	1 700	1 700		36 750
Barnehage								
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	377	0	0	0	0	0		0
Skudenens barnehage - vann/avløpskrav	0	500	0	0	0	0		0
Universell utforming (planprosjekt)	65	0	0	0	0	0		0
Bygnes vitenbarnehage - universell utforming og oppgradering uteareal	131	0	0	0	0	0		0
Oppgradering uteareal kommunale barnehager	3 638	5 600	5 100	0	0	0		5 100
Sum Barnehage	4 210	6 100	5 100	0	0	0		5 100
Skole								
Ventilasjonsanlegg Mykje skole	0	0	5 000	0	0	0		5 000
Nye Åkra skole	0	0	0	0	0	2 000		2 000
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	2 886	0	0	0	0	0		0
Stangaland skole	58 004	0	0	0	0	0		0
Universell utforming (planprosjekt)	951	0	0	0	0	0		0
Vormedal ungdomsskole - rehab/påbygg	88	0	0	0	0	0		0
Nye Veavågen skole	15 698	74 500	28 999	127 800	115 913	26 902		299 614
Solcellepanel formålsbygg - pilot	1 289	599	0	0	0	0		0
Kjøp av båt, Vågen læringssenter	1 393	0	0	0	0	0		0
Realfagslab Stangaland og Bø ungdomsskole	2 277	0	0	0	0	0		0
Skudeneshavn skole - universell utforming og oppgradering uteareal	0	2 500	0	3 000	0	0		3 000
Sum Skole	82 586	77 599	33 999	130 800	115 913	28 902		309 614
Kultur								
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	850	0	0	0	0	0		0
Universell utforming (planprosjekt)	92	0	0	0	0	0		0
Kulturhus	23	500	500	500	500	5 000		6 500
Historiske Avaldsnes - ny utstilling	0	5 000	5 000	10 000	0	0		15 000
Sum Kultur	966	5 500	5 500	10 500	500	5 000		21 500
Idrett								
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	1 117	0	0	0	0	0		0
Stangaland skole	9 365	0	0	0	0	0		0
Universell utforming (planprosjekt)	87	0	0	0	0	0		0
Idrettshall Vormedal	37 261	2 500	0	0	0	0		0
Nye Veavågen skole	1 011	8 500	1 001	12 400	0	15 098		28 499
Sum Idrett	48 841	11 000	1 001	12 400	0	15 098		28 499

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Livssyn								
Kirkebygg - rehabilitering (årsbevilgning)	500	0	0	0	0	0	0	0
Sum Livssyn	500	0	0	0	0	0	0	0
Helse								
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	2 661	0	0	0	0	0	0	0
Beredskapssenter, lege og brann	87	6 000	2 876	39 000	10 000	0	0	51 876
Sum Helse	2 749	6 000	2 876	39 000	10 000	0	0	51 876
Omsorg								
Institusjonsplasser, Spanne fase 1 (64 plasser)	0	0	5 000	45 000	170 000	208 000	0	428 000
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	1 716	0	0	0	0	0	0	0
Vea sykehjem - byggetrinn 2	69	0	0	0	0	0	0	0
Universell utforming (planprosjekt)	1 739	0	0	0	0	0	0	0
Skudeneshavn sykehjem	85 042	9 424	0	0	0	0	0	0
Digitalisering / pasientsikringsanlegg	9 817	0	0	0	0	0	0	0
MO-senter og administrasjonslokaler	5 841	6 000	0	0	0	0	0	0
Kjøp av biler og maskiner	0	0	0	460	0	0	0	460
Takheiser beboerrom sykehjem	0	8 000	4 500	8 500	0	0	0	13 000
Sum Omsorg	104 223	23 424	9 500	53 960	170 000	208 000	0	441 460
Sosial								
MO-senter og administrasjonslokaler	6 428	6 000	0	0	0	0	0	0
Sum Sosial	6 428	6 000	0	0	0	0	0	0
Barnevern								
Kommunal barnevernsinstitusjon	0	10 000	0	0	0	0	0	0
Sum Barnevern	0	10 000	0	0	0	0	0	0
Forvaltning								
Oppmålingsmateriell	85	350	0	350	0	350	0	700
Sum Forvaltning	85	350	0	350	0	350	0	700
Nærmiljø								
Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø	3 688	0	0	0	0	0	0	0
Historiske Avaldsnes - driftsbygning og parkering	0	2 990	2 000	20 000	0	0	0	22 000
Turveier Vea	235	6 031	1 145	5 900	0	0	0	7 045
Turveier Almannamyra	1	2 000	1 156	9 300	0	0	0	10 456
Universell utformet sti Bukkøy	0	1 780	0	0	0	0	0	0
Byutvikling (planprosjekt)	2 196	10 000	31 300	10 000	0	0	0	41 300
Etablering av scene og oppgradering av tilhørende uterom, Kopervik	2 322	0	0	0	0	0	0	0
Dagsturhytte	1 524	0	0	0	0	0	0	0
Sum Nærmiljø	9 967	22 801	35 601	45 200	0	0	0	80 801
Bolig								
HDO Boliger utviklingshemmede	0	0	1 000	21 000	22 000	0	0	44 000
HDO Boliger Skudeneshavn, Kopervik og Torvastad	0	0	5 000	6 500	0	0	0	11 500
Kjøp av utleieboliger	0	0	5 000	0	0	0	0	5 000
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2027-2031 (planprosjekt)	0	0	0	0	0	5 000	0	5 000
Heldøgns omsorgsplasser (64 plasser fase 2)	0	0	0	5 000	0	0	0	5 000
Salg av boligtomter	2 623	0	0	0	0	0	0	0

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2018-2023 (planprosjekt)	3 729	25 854	24 400	3 900	0	0		28 300
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	1 398	0	0	0	0	0		0
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 3	2 415	0	0	0	0	0		0
Sandbakkene/Solhaugvegen (Åkrehamn) boligfelt	31	1 200	0	0	0	0		0
Planlegging, grunnerverv, teknisk infrastruktur mv., omsorgstun/ heldøgns omsorgsplasser	924	42 000	11 000	32 400	0	0		43 400
Solheimtunet omsorgsboliger	16 899	0	0	0	0	0		0
Skudeneshavn sykehjem	21 439	2 355	0	0	0	0		0
Kjøp av biler og maskiner	0	0	0	740	0	0		740
Kopervik (Rusnes) boligfelt	0	6 500	6 000	0	0	0		6 000
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 4	0	10 500	5 000	5 300	0	0		10 300
Slettafeltet (Veavågen) boligfelt	0	1 000	1 000	9 500	0	0		10 500
Oppgradering dagsenter Skudeneshavn	0	0	5 900	0	0	0		5 900
Salg av kommunale utleieboliger (årsbevilgning)	23	0	0	0	0	0		0
Sum Bolig	49 481	89 409	64 300	84 340	22 000	5 000		175 640
Næring								
Veia industrifelt - etappe 2	0	0	5 000	20 000	7 700	0		32 700
Salg av industritomter	1 741	0	0	0	0	0		0
Overvannshåndtering Storamyra industrifelt og Skudeneshavn barnehage	0	3 112	0	0	4 000	0		4 000
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	345	0	0	0	0	0		0
Husøy industrifelt - klargjøring av område 6	2 738	0	0	0	0	0		0
Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon	3 634	2 200	12 169	0	0	0		12 169
Opparbeidelse av næringsomt på Bygnes	0	0	2 151	0	0	7 565		9 716
Sum Næring	8 457	5 312	19 320	20 000	11 700	7 565		58 585
Samferdsel								
Hovedplan vei 2025-2034	0	0	0	6 000	6 000	6 000		18 000
Parkeringsplass Skudeneshavn	0	0	2 000	0	0	0		2 000
Trafikksikkerhetsplan 2025-2032 (planprosjekt)	0	0	0	5 500	5 500	5 500		16 500
Trafikksikkerhetsplan 2018-2021 (planprosjekt)	6 021	12 000	0	0	0	0		0
Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø	1 616	3 500	3 500	3 500	3 500	4 000		14 500
Tostemveg, Åkrehamn	365	0	7 568	0	0	0		7 568
Hovedplan vei (planprosjekt)	6 353	5 000	5 000	0	0	0		5 000
Gang og sykkelvei, Eidsbakkane - Stølen	25	0	1 400	0	0	0		1 400
Lagerlokaler, Åkrehamn	20	0	0	0	0	0		0
Infrastruktur/utvikling Kolnes	0	30 750	4 876	30 000	30 000	20 000		84 876
Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken	3 812	22 700	11 300	0	0	0		11 300
Parkeringshus Kopervik - rehabilitering	0	5 900	18 600	0	0	0		18 600
Overdragelse av anlegg fra andre	15 631	2 593	2 033	2 025	1 859	1 684		7 601
Sum Samferdsel	33 843	82 443	56 277	47 025	46 859	37 184		187 345
Brann og ulykkesvern								
Beredskapssenter, lege og brann	2 692	68 138	100 992	3 000	0	0		103 992
Brannstasjon Veavågen	126	12 000	82 500	20 000	0	0		102 500
Skudeneshavn brannstasjon - ombygging/tilbygg	122	0	0	0	0	0		0
Sum Brann og ulykkesvern	2 940	80 138	183 492	23 000	0	0		206 492

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
VAR								
Nye lokaler renovatørene	0	0	2 200	0	0	0		2 200
Hovedplan avfall (planprosjekt 2025-2033)	0	0	0	3 000	3 000	2 000		8 000
Vann og avløpsutbygging Kolnes	36	5 792	2 250	0	0	16 400		18 650
Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen	15 127	52 557	40 000	0	0	0		40 000
Hovedplan avfall (planprosjekt)	9 427	24 895	7 385	0	0	0		7 385
Anleggsmaskiner - Borgaredalen	1 078	5 200	1 517	300	0	3 000		4 817
Reservevannsforsyning	147	1 309	7 300	45 000	125 000	150 000		327 300
Nødstrømsagregat Brekke vannbeh.	2 840	0	0	0	0	0		0
Hovedplan avløp (planprosjekt 2016-2020)	27 900	17 000	3 650	0	0	0		3 650
Hovedplan avløp (planprosjekt 2021-2027)	94 774	147 000	131 414	129 350	101 000	49 133		410 897
Biler og maskiner, vann og avløp	2 164	2 595	4 245	825	825	1 650		7 545
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027)	63 339	102 000	98 507	131 000	125 500	117 641		472 648
Renovasjonsbiler og tilbringerbil	650	16 440	0	0	0	0		0
Avfallsdunker	31 285	0	0	0	0	0		0
Rensing av sigevann fra deponi	3 758	16 420	0	0	0	0		0
Kopervik renseanlegg	2 628	8 600	21 817	90 000	85 000	0		196 817
Ombygging til godkjente garderobefasiliteter for sektor VAR	257	4 200	13 750	0	0	0		13 750
Utvidelse av lagringsplass, sentrallager vann og avløp	0	1 100	0	0	0	0		0
Overdragelse av anlegg fra andre	6 180	0	0	0	0	0		0
Sum VAR	261 590	405 108	334 035	399 475	440 325	339 824		1 513 659
Økonomi								
Energibesparende tiltak i formålsbygg	0	0	2 000	4 000	0	0		6 000
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	5 666	19 500	17 000	17 000	17 000	17 000		68 000
Universell utforming (planprosjekt)	0	4 800	2 841	0	0	0		2 841
Energikartlegging	-204	0	0	0	0	0		0
Solcellepanel formålsbygg - pilot	552	0	0	0	0	0		0
Sum Økonomi	6 014	24 300	21 841	21 000	17 000	17 000		76 841
Investeringer i varige driftsmidler	658 266	889 884	801 117	892 125	835 997	665 623		3 194 862

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
Til Andre - Private	4 250	0	0	0	0	0	0
Tostemveg	1	0	0	0	0	0	0
Kirkegård/gravplass (planprosjekt 2022-2029)	1 000	0	14 000	0	0	0	14 000
Investeringstilskudd til Haugaland IKT kommunalt oppgavefelleskap	0	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	12 800
Overdragelse av anlegg fra andre	-1 393	0	0	0	0	0	0
Salg av kommunale utleieboliger	120	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	3 978	3 200	17 200	3 200	3 200	3 200	26 800

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
Egenkapitalinnskudd klp	6 389	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	32 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	6 389	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	32 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
Utlån til Avaldsnes toppftotball	500	0	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	500	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	669 134	901 084	826 317	903 325	847 197	676 823	3 253 662

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

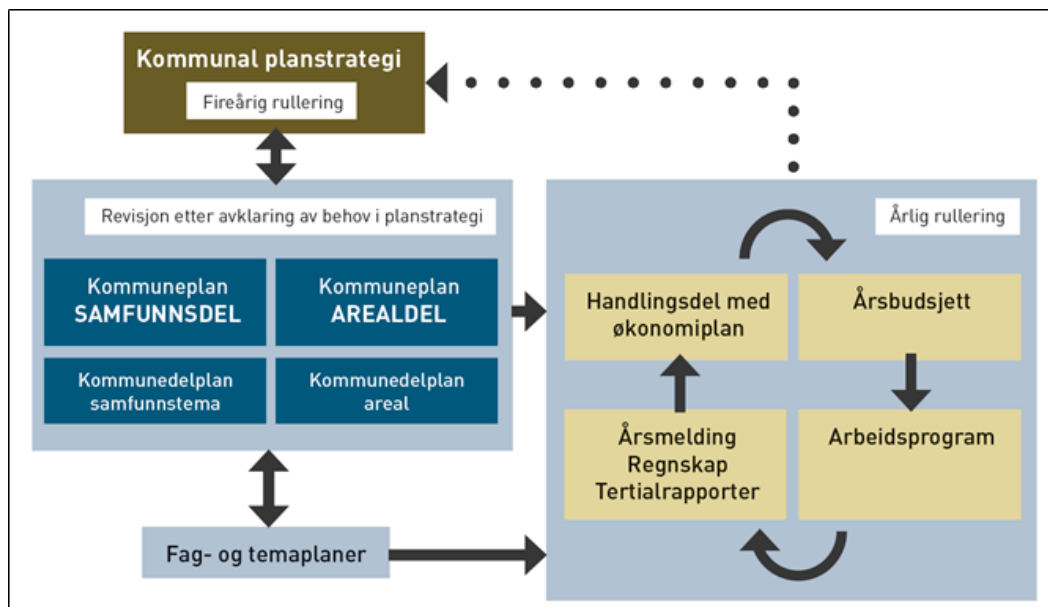
Beløp i 1000

	Regnskap	Oppr.	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
	2022 budsjett 2023					
Rammetilskudd	-1 332 661	-1 381 500	-1 496 300	-1 512 900	-1 530 100	-1 547 400
Innteks- og formuesskatt	-1 436 868	-1 331 200	-1 441 000	-1 456 800	-1 472 200	-1 488 000
Eiendomsskatt	-129 648	-129 600	-144 057	-151 712	-151 912	-152 112
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-72 937	-61 919	-164 738	-164 738	-164 738	-164 738
Overføringer og tilskudd fra andre	-435 901	-331 275	-340 630	-358 347	-357 723	-357 774
Brukerbetalinger	-110 818	-96 362	-96 562	-92 396	-92 396	-92 396
Salgs- og leieinntekter	-307 933	-333 645	-365 264	-397 482	-432 188	-442 888
Sum driftsinntekter	-3 826 765	-3 665 501	-4 048 551	-4 134 375	-4 201 257	-4 245 308
Lønnsutgifter	1 947 389	1 920 327	2 099 712	2 099 138	2 099 274	2 099 814
Sosiale utgifter	480 147	498 055	567 704	570 694	573 309	592 594
Kjøp av varer og tjenester	1 039 233	1 022 444	1 143 347	1 155 951	1 142 935	1 149 395
Overføringer og tilskudd til andre	221 706	192 008	206 096	207 031	206 407	206 458
Avskrivninger	129 008	133 310	143 740	143 740	143 740	143 740
Sum driftsutgifter	3 817 483	3 766 144	4 160 599	4 176 554	4 165 665	4 192 001
Brutto driftsresultat	-9 282	100 643	112 048	42 179	-35 592	-53 307
Renteinntekter	-21 942	-39 800	-56 500	-54 700	-55 300	-55 400
Utbytte	-167 779	-140 000	-175 000	-175 000	-140 000	-140 000
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	8 466	-28 900	-33 830	-30 500	-28 500	-26 700
Renteutgifter	60 951	106 300	160 440	177 050	191 720	205 320
Avdrag på lån	102 020	108 700	109 400	126 500	138 600	147 100
Netto finansutgifter	-18 285	6 300	4 510	43 350	106 520	130 320
Motpost avskrivninger	-129 008	-133 310	-143 740	-143 740	-143 740	-143 740
Netto driftsresultat	-156 575	-26 367	-27 182	-58 211	-72 812	-66 727
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	140 400	98 620	72 600	92 400	85 500	79 300
Avsetninger til bundne driftsfond	67 047	1 255	797	797	797	797
Bruk av bundne driftsfond	-42 400	-19 235	-26 215	-14 986	-1 485	-8 370
Avsetninger til disposisjonsfond	116 377	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-124 850	-54 273	-20 000	-20 000	-12 000	-5 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	156 575	26 367	27 182	58 211	72 812	66 727
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Kommunens overordnede mål og prioriteringer

Det kommunale plansystemet

Kommunens plansystem blir ofte illustrert slik det framgår av følgende figur:

Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede strategiske styringsverktøyet, mens planstrategien skal avklare hvilke planoppgaver som skal prioriteres i den enkelte kommunestyreperiode for å nå de prioriterte målene. Noe av hensikten med planstrategien er at den skal føre til en mer planbasert og strategisk lokalpolitisk styring. Ideelt sett bør vedtak i kommunestyret basere seg på, eller referere til langsiktige og felles mål - også når det oppstår akutte saker. Utarbeidingen av en planstrategi bør speile posisjonens politikk, og hvordan de gjennom et utvalgt og prioritert sett med planer som skal bidra til ønsket langsiktig utvikling.

For at det kommunale plansystemet skal fungere effektivt, må det være en god kobling mellom samfunnsdelen, handlingsdelen og økonomiplanen. Økonomiplan og årsbudsjett blir da sentrale dokumenter, som skal legge til rette for å realisere de prioriteringer som framgår av vedtatte overordnede planer. I Karmøy kommune er handlingsdelen integrert i økonomiplanen.

Karmøy kommunes hovedmål

Som det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer og sikre en bærekraftig utvikling av samfunnet, vedtok kommunestyret 13.06.22 Kommuneplanens samfunnsdel. Den har én visjon: **Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune** og syv prioriterte satsningsområder. Samfunnsdelen bygger i sin helhet på FNs bærekraftsmål. For å sikre at prioriteringene tar i kast med de mest relevante utfordringene i Karmøy kommunen, ble syv tema særlig prioritert. Selv om kommunen prioriterer syv hovedmål, drar alle målene veksler på andre relevante målsettinger. Alt kommunen foretar seg etter vedtatt samfunnsdel, skal støtte opp om de overordnede hovedmålene. Videre er det sånn at målene, og leveransen på dem, eies av hele kommunen. Det betyr at kommuneorganisasjonen skal innrette sitt arbeid slik at kommunen i sum bidrar til måloppnåelse.

Planer og målkart som styringsdokumenter

Samfunnsdelen skal legge overordnede mål for mer detaljerte planer, strategier, budsjetter og politiske enkeltsaker. I årets handlingsprogram er innretningen strukturert rundt kommunens syv prioriterte hovedmål. Det er svært viktig at sammenhengen mellom målsettinger og ressursbruk blir stadig klarere. 2023 var første år hvor innretningen av handlingsprogrammet ble strukturert rundt de syv de prioriterte hovedmålene, på sikt er det en ambisjon at også sammenhengen mellom delmål og ressursbruk skal synliggjøres.

Fellestrekk ved kommunens omfattende gjennomføring av planoppgaver og arbeidet med mål har innslag av prosessorienterte arbeidsmetoder der mange aktører samhandler. I noen tilfeller handler det om samarbeid på tvers av etater, i andre ut mot private aktører. Dette gir en positiv tilleggseffekt i tillegg til de konkrete planproduktene som kommer som resultat av dette arbeidet.

Kommunen er tjenesteleverandør, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og arbeidsgiver. Innenfor alle disse rollene vil kommunen ha mulighet for å bruke de prioriterte satsningsområdene, når det legges planer og gjennomføres tiltak.

Sentrale planarbeider 2024-2027

Plan og bygningslovens paragraf 10-1 omhandler Kommunal planstrategi der det blant annet framgår følgende:

«...Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi...»

En slik planstrategi har som formål å trekke opp sentrale utfordringsbilder og hvilke planer som skal gjennomføres i valgperioden for å ta fatt i disse utfordringene.

Arbeidet med en ny planstrategi starter opp etter konstituering av nytt kommunestyre, høsten 2023, og skal ferdigstilles før sommeren 2024 - altså med en god tidsmargin i forhold til lovens krav.

Kravet om å vedta en slik planstrategi kom inn i lovverket i 2010 og dette har etter kommunedirektørens vurdering vist seg å være et nyttig dokument for å prioritere sentrale planoppgaver, sett opp mot kapasitet og ressursbruk. Dokumentet gir også et godt grunnlag for å følge opp status og framdrift i planprosessene både fra politisk og administrativt nivå.

Revisjon av kommuneplanen - et sentralt mål i inneværende kommunestyreperiode

Planstrategien 2020-2023 dokumenterte at det var et omfattende antall planprosesser og -dokumenter som skulle gjennomføres i kommunestyreperioden. Kommunedirektøren vil imidlertid påpeke at den omfattende prosessen med å rullere kommuneplanen har blitt forsinket. Samfunnsdelen ble vedtatt 13.06.22, mens oppstart av arealdelen forventes å skje ultimo 2023.

Kommuneplanens arealdel skal være en kartmessig speiling av de strategiske prioriteringene i samfunnsdelen. I arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel vil det derfor bli utarbeidet et planprogram, for arealdelen, som direkte følger opp målsettingene i samfunnsdelen. Planprogrammet skal behandles av formannskapet og legges ut på høring høsten 2023. Administrasjonen har likevel startet opp det forberedende arbeidet (utredninger og kunnskapsgrunnlag) med rulling av arealdelen, før planprogrammet er lagt på høring, og på den måten hentet inn deler av forsinkelsene som har oppstått.

Bærekraftig samfunnsutvikling i kommune-Norge

«Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027» ble vedtatt i kongelig resolusjon den 23.06. 2023. Dette er et dokument som blir utarbeidet av regjeringen hvert fjerde år. Her framgår det at FNs 17 bærekraftsmål skal legges til grunn for samfunns- og arealplanleggingen».

“Norge har sluttet seg til 2030-agendaen med 17 mål for å fremme en sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig utvikling. Som samfunnsutviklere, tjenesteytere og planmyndigheter, er fylkeskommunene og kommunene avgjørende for at vi skal lykkes med å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling i hele landet. De nasjonale klima- og miljømålene gir rammer for planleggingen og er sentrale for at bærekraftsmålene kan nås.”

I kommunens budsjettvedtak i sak 139/19 er dette fulgt opp med følgende ordlyd i et verbalpunkt:

«FNs bærekraftsmål vil fremover måtte få en stadig mer sentral rolle, også innen kommunal virksomhet. Kommunestyret ønsker at administrasjonen i sterkere grad legger bærekraftsmålene til grunn for sine vurderinger når problemstillinger vurderes».

I samsvar med de nasjonale forventningene, som er omtalt innledningsvis, vil FNs bærekraftsmål danne et fundament for kommunens samlede planleggingsaktivitet. I utarbeidingen av kommuneplanens samfunnsdel har dette vært en tydelig ledesnor både når det gjelder prosess, innhold og konkret utforming av plandokumentet.

FNs bærekraftsmål

Oppdrag for å nå mål

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn.</p> 	<p>Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge</p> <p>Bærekraftig reisemål</p> <p>Frivillighet</p> <p>Gjennomføre halvparten av prosjekter i egen regi</p> <p>Kulturelle verksteder for unge</p> <p>Lederutviklingsprogram</p> <p>Medarbeiderundersøkelse</p> <p>Samskaping mellom kommune og private</p> <p>Sykefravær Karmøymodellen BHT</p> <p>Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)</p> <p>Å styrke innbyggerdialogen i Karmøy kommune</p>	<p>Forvaltning</p> <p>Næring</p> <p>Administrasjon</p> <p>Nærmiljø</p> <p>Kultur</p> <p>Administrasjon</p> <p>Administrasjon</p> <p>Forvaltning</p> <p>Administrasjon</p> <p>Forvaltning</p> <p>Administrasjon</p>

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet.</p> 	<p>1 % utskiftet avløpsledning</p> <p>1 % utskiftet vannledning</p> <p>29 % udokumentert vannforbruk</p> <p>45 % materialgjenvinning</p> <p>5 % energireduksjon per ny pumpestasjon som ligger nedstrøms i ledningsanlegget</p> <p>5 % energireduksjon per nye pumpestasjon</p> <p>Etablere 150 nye sykkelparkeringer</p> <p>Installering av 2 stykk overløpsmålere</p> <p>Installering av minst 3 nye kommunale vannmålere</p>	<p>VAR</p> <p>VAR</p> <p>VAR</p> <p>VAR</p> <p>VAR</p> <p>VAR</p> <p>Samferdsel</p> <p>VAR</p> <p>VAR</p>

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.</p> 	<p>Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge</p> <p>Bygningsvern</p> <p>Historiske Avaldsnes</p> <p>Nytt kulturhus</p> <p>Strategisk eiendomsforvaltning</p>	<p>Forvaltning</p> <p>Nærmiljø</p> <p>Nærmiljø</p> <p>Kultur</p> <p>Forvaltning</p>

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte.</p> 	<p>Kommunens arbeid med kvalitetsutvikling</p> <p>Kulturelle verksteder for unge</p> <p>Oppfylle intensjonene i læreplanverket - LK20</p> <p>Trygt og godt skolemiljø</p> <p>Utviklingsområde 1 – Barnehagebasert kompetanseutvikling</p> <p>Utviklingsområde 2 – Inkluderende og trygt barnehagemiljø med tiltaket De utrolige årene</p> <p>Videreføring av tidligere igangsatte tiltak</p> <p>Økt bruk av forbedringssystemet - lærende organisasjon</p>	<p>Skole</p> <p>Kultur</p> <p>Skole</p> <p>Skole</p> <p>Barnehage</p> <p>Barnehage</p> <p>Barnehage</p> <p>Administrasjon</p>

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet.</p> 	<p>Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge</p> <p>Aktivitetskort</p> <p>Etablere 150 nye sykkelparkeringer</p> <p>Gratis utlån av kommunale idrettsanlegg</p> <p>Tilskuddsordninger</p>	<p>Forvaltning</p> <p>Kultur</p> <p>Samferdsel</p> <p>Idrett</p> <p>Idrett</p>

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøysamfunnet har oppnådd likestilling og en likestillingskultur hvor deltakelse i det politiske, økonomiske og sosiale liv gjenspeiler befolkningssammensetningen</p> 	<p>Design for likestilling</p> <p>Sikre likestilling og hindre diskriminering</p>	<p>Forvaltning</p> <p>Administrasjon</p>

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle.</p> 	<p>«Liten og trygg» i de kommunale barnehagene</p> <p>Anskaffelsesstrategi</p> <p>Bærekraftig reisemål</p> <p>Eierstyring</p> <p>Historiske Avaldsnes</p> <p>Innovative offentlige anskaffelser</p> <p>Kommunale investeringer</p> <p>Redusere sykefravær</p> <p>Ressursstyring innen skole</p> <p>Strategisk næringsplan/Veikart for næringsutvikling for Haugalandet</p> <p>Forutsigbare legetjenester</p> <p>Øke andel heltid og gjennomsnittlig stillingsstørrelse</p>	<p>Barnehage</p> <p>Administrasjon</p> <p>Næring</p> <p>Næring</p> <p>Nærmiljø</p> <p>Administrasjon</p> <p>Næring</p> <p>Administrasjon</p> <p>Skole</p> <p>Næring</p> <p>Helse</p> <p>Omsorg</p>

Status på planstrategi

Planer og plandokumenter etter plan- og bygningsloven

Planstrategi

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Kommunal planstrategi	Sa+Ho+Ok+T	Revisjon	Slutt			Start	Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 02.06.2020. Forventet oppstart med ny kommunal planstrategi i 2023.

Kommuneplan

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Kommuneplanens arealdel	Sa+Ho+Ok+T	Revisjon		Start		Slutt	Utsatt oppstart Behandling av planprogram og oppstart av planarbeidet i november 2023. Forventet slutt 2026

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Kommuneplanens samfunnsdel	Sa+Ho+Ok+T	Revisjon	Start	Slutt			Ferdigstilt. Samfunnsdelen ble fastsatt 13.06.22 i kommunestyret.
----------------------------	------------	----------	-------	-------	--	--	---

Kommunedelplaner

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Kommunedelplan for kulturminner	Ok+T	Revisjon	Start	Slutt			Igang satt: Sendes ut på høring 2023, vedtak 2024
Kommunedelplan for fv.47 Veakrossen-Helganesvegen	Sa+T	Igang satt/ Ny plan	Usikker fremdrift				Planarbeidet lagt i bero. Strategivalg for videre planarbeid og fremtidig bompengepakke for strekningen Fv547 Åkra Sør - Helganeskrysset ble lagt frem for FSK 15.05.2023 med forslag om å avslutte planarbeidet for ny trase Veakrossen - Helganes. Saken ble vedtatt utsatt med vedtak om at flere nye punkter skal være

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

						utredet/dokumentert før saken kommer til ny politisk behandling; se sak 056/23 .
Kommunedelplan for naturmangfold	T	Ny plan	Start		Slutt	Igang satt. Planprogram vedtatt i formannskapet 15.02.21. Planarbeidet forventes ferdigstilt ila. 2024.

Oppfølgingsprosjekter - Kommunedelplaner for Kopervik, Åkrehamn og Skudeneshavn

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Plan for opprusting av parken i Kopervik sentrum	Sa+Ok+T	Ny plan		Start	Slutt		Igang satt: Oppdraget er tildelt LARK. Forventet leveranse er primo 2024
Plan for opprusting av torget i Skudeneshavn sentrum	Sa+Ok+T	Ny plan	Start	Slutt			Ferdigstilt. Planen er levert , og prosjektet har gått videre til realiseringsfasen. Oppdraget ble tildelt entreprenør og skulle vært

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

						ferdigstilt innen mai 2023, men på grunn av en konkurs har prosjektet ett år forsinkelse.
Plan for opprusting av Åkrehamn sentrum – «Torget»	Sa+Ok+T	Ny plan		Start	Slutt	Ferdigstilt Landskapsarkitekt har ferdigstilt prosjektering av torget, og anbud for opparbeidelse vil bli lyst ut til entreprenør i løpet av høsten 2023.
Plan for opprusting av Åkrehamn sentrum/Rådhusvegen	Sa+T	Ny plan		Start	Slutt	Ferdigstilt
Parkeringsstrategi	Sa	Nytt dok.	Start/Slutt			Igang satt. Koordineres med revisjon av kommuneplanen. Kunnskapsgrunnlag for byene er klar. Strategien inngår i KPLA

Større reguleringsplanarbeid i kommunal regi

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Detaljregulering for ny brannstasjon i Veakrossen	T+Sa	Igangsett/ Ny plan	Start		Slutt		Igangsett/Ny framdrift. Egengodkjent 24.04.2023. Klage behandlet i HTM og oversendt Statsforvalteren
Områderegulering for Kolnes sentrum	Sa+T	Igangsett/ Ny plan		Slutt			Igangsett. Vedtatt 19.06.2023.
Områderegulering for historiske Avaldsnes	Ok+Sa+T	Igangsett/ Ny plan		Slutt			Igangsett. Har vært ute på høring og innspillene innarbeides. Forventer vedtak 2024

ANDRE KOMMUNALE PLANER OG STYRINGSDOKUMENTER

Interkommunale planer og styringsdokument

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Plan for reservevann	T	Igangsett/ Ny plan	Slutt				Ny framdrift. Forventet oppstart høst 2023. 0 alternativene (egen reservevannsløsning) peker seg ut som å være gode løsninger både faglig og økonomisk, og

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

						valgt løsning står ikke i veien for å utvides med forsyning til nabokommunene. Sak til politisk behandling blir lagt fram høsten 2023.
Interkommunal strategi for utbygging av boligarealer: Haugesund, Karmøy og Tysvær	Sa	Nytt arbeid	Start		Slutt	Igang satt. Prosessen er forsinket i påvente av interkommunalavklaring.
Handlingsplan – Vold i nære relasjoner	Ho	Igang satt/ Revisjon		Slutt		Ferdigstilt.

Temaplaner, sektorplaner og øvrige plandokumenter

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Plan for omsorgstjenester/ heldøgns omsorg	Ho	Revisjon			Start	Slutt	Ferdigstilt.
Plan for «Leve hele livet- reformen»	Ho+Ok+Sa+T	Igang satt/ Ny plan		Slutt			Ferdigstilt Denne er ferdig og gått ut, da den er innarbeidet Helhetlig plan for helse og omsorg 2023-20228 (Detter er planen ovenfor)
Plan for psykisk helse – barn og unge	Ok+Ho	Ny plan	Start	Slutt			Igang satt. Planen ferdigstilles i løpet av 2023 og

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

						politisk behandles på nyåret.
Plan for kultur	OK	Revisjon			Start	Slutt Igangsatt. Startet opp arbeide i 2023, forventet vedtak er i 2024
Plan for kulturskolen	Ok	Ny plan	Start	Slutt		Ferdigstilt
Plan for idrett og fysisk aktivitet	OK	Revisjon	Start			Ferdigstilt
			Slutt			
Strategi og utviklingsplan for barnehagene	Ok	Revisjon			Start	Kvalitetsplan for utdanningsløpet erstatter denne planen og den er vedtatt i hovedutvalg oppvekst og kultur 7.12.22
					Slutt	
Skolebruksplan (struktur)	Ok	Igangsatt/ Revisjon	Start	Slutt		Igangsatt. Kommunestyret har fått og vil få ytterligere saker til behandling som angår skolestrukturen. Det planlegges en ny plan i neste periode
Strategi og utviklingsplan for skolene	Ok	Revisjon	Start		Slutt	Kvalitetsplan for utdanningsløpet erstatter denne planen og den er

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

							vedtatt i hovedutvalg oppvekst og kultur 7.12.22
--	--	--	--	--	--	--	--

Temaplaner, sektorplaner og øvrige plandokumenter (fortsetter)

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Bibliotekplan	Ok	Igang satt/ Revisjon	Slutt				Oppstart i 2023, ferdig 2024
Museumsplan	Ok	Ny plan	Start	Slutt			Oppstart i 2023, ferdig 2024
Reiselivsplan	Ok	Revisjon	Start				Ferdigstilt.
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	Sa	Igang satt/ Revisjon	Slutt				Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 15.06.2020. Revideres høst 2023 og ferdigstilles vår 2024.
Plan for frivillighet	Sa+Ho+Ok+T	Revisjon		Start	Slutt		Ferdigstilt. Er under politisk behandling høsten 2023.
Plan for smittevern	Sa+Ho	Revisjon	Start	Slutt			Igang satt. Ferdigstilles i løpet av 2023.
Plan for overvannshåndtering	Sa+T	Ny plan		Start	Slutt		Igang satt. Forventet ferdigstilling 2023.
Plan for kommunal eiendomsforvaltning og	T+Sa+Ok+Ho	Igang satt/ Ny plan			Slutt		Igang satt. Forsinket, forventet ferdigstilling er

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

utvikling						2025
Hovedplan drikkevann	T	Igangsatt/ Ny plan	Slutt			Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 21.09.2020.
Hovedplan avløp	T	Igangsatt/ Revisjon	Slutt			Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 21.09.2020.
Plan for kartlegging, tilsyn og oppfølging av private utslipp	T	Ny plan	Start			Ferdigstil: 2022
			Slutt			
Bruksplan for friluftsområder	T	Ny plan/ Igangsatt		Slutt		Igangsatt. Ferdigstillelse forskyves til 2024 pga av presset saksbehandlingskapasitet/fødselspermisjon
Skjøtselsplan for friluftsområder	T	Ny plan/ Igangsatt		Slutt		Igangsatt. Ferdigstillelse forskyves til 2024 pga. av presset saksbehandlingskapasitet/fødselspermisjon

Temaplaner, sektorplaner og øvrige plandokumenter (fortsetter)

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Plan for universell utforming	T	Revisjon				Start Slutt	Forskyves til 2024 grunnet fødselspermisjon
Plan og strategi for	T	Igangsatt/		Slutt			Igangsatt. Ferdigstillelse

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

sykkelvegnett Karmøy		Ny plan				forskyves til 2023 pga. av presset saksbehandlingskapasitet.
Plan for trafiksikkerhet	T	Revisjon		Start		Forskyves til 2024 grunnet presset saksbehandlingskapasitet
				Slutt		
Hovedplan veg	T	Revisjon				Start Forskyves til 2024
						Slutt grunnet presset saksbehandlingskapasitet
Plan for klima, energi, miljø og natur	T	Ny plan		Start	Slutt	Igangsatt. Forskyves til 2024
Plan mot plast og marin forsøpling	T	Ny plan	Start	Slutt		Igangsatt. Utsatt til 2024
Plan for massehåndtering	T	Ny plan		Start	Slutt	Igangsatt. Forskyves til 2024

Strategidokumenter, styringsdokument og kunnskapsdokument

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Strategi for matproduksjon	Sa	Igangsatt/ nytt dok.	Slutt				Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 02.06.2020.
Digitaliseringsstrategi	Sa	Revisjon	Start	Slutt			Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 19.06.2023
Kommunikasjonsstrategi	Sa	Revisjon	Start	Slutt			Ferdigstilt
Innkjøpsstrategi	Sa	Igangsatt/ Nytt dok.	Slutt				Ferdigstilt
Strategi og handlingsprogram for	Sa	Nytt dok.	Start				Ferdigstilt
			Slutt				

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

folkehelse							
Veileder ved bekymring (plan - hatkriminalitet/ ekstremisme)	Sa	Revisjon			Start Slutt		Forsinket.
Oversiktsdokument for folkehelse	Sa	Igang satt/ revisjon	Slutt			Start	Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 21.09.2020. Revideres i 2023 og politisk behandles vinter 2024.
LNF-kartlegging	Sa+T+Ok	Revisjon		Start		Slutt	Igang satt: Følger forventet fremdrift.
Strategi for kommunal boligpolitikk	Sa+T+Ho	Nytt dok.		Start Slutt			Igang satt: Planen er utsatt i påvente av den interkommunale boligstrategien.
Kommune-ROS	Sa+T+Ho+Ok	Igang satt/ revisjon	Slutt			Start	Ferdigstilt. Behandlet i kommunestyret 10.02.2020. Beredskapsplan og plan for oppfølging av kommunal beredskap ble behandlet samtidig.
Strategi for velferdsteknologi	Ho	Revisjon		Start		Slutt	Endring: Ferdigstilt da den er innarbeidet inn i

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

													Helhetlig plan Helse og omsorgstjenester 2023-2028
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PLANER OG STYRINGSDOKUMENT SOM IKKE SKAL REVIDERES

Gjeldende planer og styringsdokumen

Dokument	Status	Kommentar
Plan for legetjenester	Vedtatt i kommunestyret 12.11.2018.	Endring. Nytt planbehov. Revideres inn i ny plan for helse og omsorg
Plan for habilitering og rehabilitering	Vedtatt i hovedutvalg helse og omsorg 29.08.2018.	Endring. Nytt planbehov. Revideres inn i ny plan for helse og omsorg
Plan for psykisk helse og rusarbeid	Vedtatt i kommunestyret 18.06.2018.	Endring. Nytt planbehov. Revideres inn i ny plan for helse og omsorg
Plan for miljørettet helsevern	Vedtatt i kommunestyret 01.07.2019.	Ingen endring.
Handlingsprogram SLT/folkehelse	Vedtatt i kommunestyret 24.09.2018. Handlingsprogrammet gjelder inntil det er erstattet av revidert revisjon. Handlingsplan folkehelse ble revidert av kommunestyret i mars 2021.	Ingen endring.
Jordvernstrategi	Vedtatt i kommunestyret 01.07.2019.	Ingen endring. Se verbalpunkt KST budsjett 2023

Økonomisk utvikling i planperioden

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

	Budsjett 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Sum inntekter	-3 665 501	-4 048 551	-4 134 375	-4 201 257	-4 245 308
Sum utgifter	3 766 144	4 160 599	4 176 554	4 165 665	4 192 001
Brutto resultat	100 643	112 048	42 179	-35 592	-53 307
Netto finansutgifter og inntekter	6 300	4 510	43 350	106 520	130 320
Motpost avskrivninger	-133 310	-143 740	-143 740	-143 740	-143 740
Netto resultat	-26 367	-27 182	-58 211	-72 812	-66 727
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	26 367	27 182	58 211	72 812	66 727
Årsresultat	0	0	0	0	0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	0,7 %	0,7 %	1,4 %	1,7 %	1,6 %

Finansielle måltall

Karmøy kommunestyre har vedtatt finansielle måltall som skal legges til grunn for kommunens budsjettarbeid.

I vedtaket fra 13. desember 2021 heter det:

Karmøy kommunene vedtar følgende finansielle måltall

- Måltall 1: Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.
- Måltall 2: Justert lånegjeld skal ikke overstige 41 prosent av sum driftsinntekter.
- Måltall 3: Disposisjonsfondet, justert for siste års regnskapsmessige mer- eller mindreforbruk, bør utgjøre minimum 7,5 prosent av sum driftsinntekter.
- Måltallene legges til grunn som handlingsregler i kommunens budsjettarbeid.

Og i vedtak fra 18. juni 2018 står det:

- Kommunestyret er innforstått med at økt lånegjeldsgrad de kommende årene må finansieres med en kombinasjon av kutt i tjenestetilbudet, økte inntekter og effektivisering av kommunal tjenesteproduksjon.

Ny kommunelov gir kommunene en plikt til å fastsette finansielle måltall for egen kommune, og intensjonen er at dette skal være et uttrykk for en lokal økonomisk politikk, der måltallene fungerer som lokale handlingsregler. I Karmøy kommune ble et sett av finansielle måltall vedtatt i juni 2018.

Saken om finansielle måltall bygget på utfordringsnotatet «*Valg for framtida – samfunnsplanlegging og økonomisk bærekraft*», hvor konklusjonen var at en videreføring av dagens utgiftsnivå og investeringsnivået som det var lagt opp til fremover, ikke var økonomisk bærekraftig.

Vedtaket fra juni 2018 med en endring av justert lånegjeldsgrad i vedtaket desember 2021, ligger til grunn for kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan. Måltallene er lagt til grunn for rammene i budsjettforslaget. Forslaget innebærer, som kommunestyret har vært innforstått med, at det

i økonomiplanen har vært nødvendig å bruke kutt i tjenestetilbudene og effektivisering av kommunal tjenesteproduksjon for å kunne dekke økte behov og økt lånegjeldsgrad. [Sak om finansielle måltall, og med nærmere begrunnelse og forklaring på de valgte indikatorene kan leses på kommunens nettsider.](#) I sak 42/20 om endringer av ubundet investeringsfond, ble det i tillegg vedtatt et mål om at ubundet investeringsfond bør være minst 100 mill. kroner.

Finansielt måltall 1: Økonomisk balanse

Karmøy kommunestyre har vedtatt følgende måltall

Måltall 1: Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.

Supplerende indikatorer:

- Regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk i egen tjenesteproduksjon i prosent av sum driftsinntekter.
- Rangeringstall på netto driftsresultat.
- Skatteinngang i prosent av landsgjennomsnittet.

Bakgrunn

Netto driftsresultat viser hva kommunene har igjen til finansiering av investeringer eller til å bygge opp reserver. Netto driftsresultat er hovedindikatoren for den økonomiske balansen i kommunesektoren. Teknisk beregningsutvalg (TBU) for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at kommunene over tid har et netto driftsresultat på 1,75 prosent. Enkelt sagt vil dette tilsvare økonomisk balanse. Et positivt netto driftsresultat ut over dette vil fungere som en sikkerhet mot uforutsette økte utgifter eller reduserte inntekter.

De supplerende indikatorene er valgt fordi

- regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk i tjenesteproduksjonen sier noe om kommunens evne til økonomistyring i tjenestene. Derfor er avvik i frie inntekter, finansposter og lignende holdt utenfor indikatoren.
- rangeringstall på netto driftsresultat setter kommunens netto driftsresultat inn i en kontekst der nasjonale forhold ofte påvirker resultatene til kommunesektoren. Indikatoren sier dermed noe om hvor sterkt resultat man har ikke bare relativt til *måltallet*, men også relativt til *de andre kommunene*.
- skatteinngangen i prosent av landsgjennomsnittet sier noe om Karmøy kommunes inntektsgrunnlag, og noe kommunen bør ha som langsiktig mål om å øke dersom Karmøy skal komme bort fra å være en lavinntektskommune.

Status Karmøy kommune i dag

Karmøy kommune har hatt solide netto driftsresultater de siste årene. Dette skyldes i stor grad forhold som at skatteinngangen til kommunesektoren har vært vesentlig bedre enn opprinnelig anslått i statsbudsjettene de siste årene. I 2022 var også skatteinngangen høy og selv om tjenesteområdene hadde et regnskapsmessig merforbruk, ble det et høyt netto driftsresultat 4,1 prosent.

Karmøy er avhengig av store overføringer fra kommuner med bedre skatteinntekter, gjennom inntektssystemet for kommunene, for å kunne finansiere den kommunale driften. Dette skyldes at Karmøy har vesentlig lavere skatteinntekter per innbygger. Dette falt i første del av 2010-tallet. Selv om utviklingen de siste årene har vært i positiv retning, er kommunen langt unna det inntektsnivået

kommunen hadde rundt 2010 (da hadde Karmøy skatteinntekter på 92 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger).

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Måltall 1: Netto driftsresultat I % av driftsinntekter (regnskap)	1,93	0,59	3,3	4,9	4,5	2,4	4,0	4,0	6,4	4,1
Budsjettavvik egen tjenesteproduksjon, eksl. var & avskrivninger % av driftsinntektene	-0,12	-0,56	0,54	0,56	0,52	-0,33	-0,22	1,89	2,35	-2,47
Netto driftresultat (rangering av alle kommuner, kommune konsern)	235	261	152	122	110	179	45	105	152	90
Skatteinntang i % landsgjennomsnitt	89,4	90,4	88,5	85,1	83,3	84,0	85,4	84,8	83,8	83,0
Budsjettert netto driftsresultat I % av driftsinntekten (Budsjett)	0	0	1,5	2,0	1,6	1,4	1,7	1,7	0,9	1,6

Prognose 2024-2027

Karmøy kommunens budsjett for 2023 ble vedtatt med et netto driftsresultat på 0,72 prosent, eller 1,21 prosent om man holder bruk/avsetning selvkostfond utenfor. Å gi et anslag på regnskapet for 2023 er krevende, da det er usikkerhet rundt den nasjonale skatteinntangen. I budsjettoppfølgingen for 2023 er det oppgitt en prognose på -1,0 prosent i netto driftsresultat.

Det er lagt opp til overføringer fra drift til investeringer for å gi et netto driftsresultat på 1,30 prosent i 2024 og 1,75 prosent videre i økonomiplanperioden. Samlet netto driftsresultat påvirkes av bruk og avsetning av midler til/fra selvkostfond. I 2024 legges det opp til bruk av selvkostfondene, ettersom lavere rente og forsinkelser i investeringene i sektoren har gitt overskudd i selvkostregnskapet de siste årene. Disse midlene er satt av på egne selvkostfond, og skal tilbakeføres brukerne ved at kommunen i 2024 bruker disse midlene i stedet for å øke de kommunale gebyrene like mye som uten bruk av fondsmidlene. I vurderingen av kommunens økonomiske situasjon er det naturlig å se bort fra slike svingninger på selvkostområdene. Med et budsjettert driftsresultat på 1,30 prosent i 2024, må det gjennomføres innsparingstiltak på 18 mill. kroner for å nå måltallet på 1,75 prosent i 2025.

	2023	2024	2025	2026	2027
PROGNOSE MÅLTALL 1 - Netto driftsresultat I % av driftsinntekten (budsjett 2023, økonomiplan 24-27)	0,72	0,67	1,41	1,73	1,57
PROGNOSE: Netto driftsresultat (eksl. selvkostfond) I % av driftsinntekten (budsjett 2023, økonomiplan 24-27)	1,21	1,30	1,75	1,75	1,75

Finansielt måltall 2: Gjeldsutviklingen

Karmøy kommunestyre har vedtatt følgende måltall

Måltall 2: Justert lånegjeld skal ikke overstige 41 prosent av sum driftsinntekter.

Supplerende indikatorer:

- **Langsiktig gjeld, fratrukket pensjonsforpliktelser og ubrukte lånemidler, i prosent av brutto driftsutgifter. Rangeringstall på netto driftsresultat.**
- **Bruk av lån (netto) i prosent av brutto investeringsutgifter**

Bakgrunn

Målet om justert lånegjeldsgrad er satt ut fra et ønske om å måle det som er relevant for å vurdere

kommunens økonomiske belastning fra økt gjeldsoptak. Definisjonen av justert lånegjeldgrad korrigerer derfor for ulike forhold: Ubrukte lånemidler (som oppstår når vedtatte investeringsprosjekter ikke følger budsjettet fremdrift), lån til selvkostinvesteringer (belastes brukerne gjennom kommunale gebyrer), totale utlån startlån mv (som belastes låntakerne), og andre kommuners andel i investeringer Karmøy skal gjøre før interkommunale samarbeid (og som andre kommuner/IKS vil betale husleie for). Måltallet skal også være nøytralt i valg mellom å gjøre investeringer i egenregi eller ved bruk av private finansieringsløsninger som for eksempel OPS. Nøkkeltallet er derfor også korrigert for langsiktige leieavtaler. Sammenhengen her er vist under. Mer informasjon finnes i dokumentasjonen til sak om finansielle måltall.

Definisjon justert lånegjeld (tall i hele 1000)	Per 31.12.2020	Per 31.12.2021	Per 31.12.2022
Langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelse)	2 465 078	2 606 067	2 949 674
- Ubrukte lånemidler	-96 266	-50 123	0
- Totale utlån (ekskl. ansvarlige lån til Haugaland Kraft AS)	-282 651	-327 458	-417 225
- Selvkostinvesteringer (kapitalgrunnlaget for selvkost)	-890 130	-953 844	-1 175 486
- Interkommunal andel	-544	-5 706	-7 403
+ Langsiktige leieavtaler	4 570	4 500	12 250
SUM JUSTERT LÅNEGJELD	1 200 236	1 273 436	1 361 810
Sum brutto driftsinntekter	3 300 529	3 602 302	3 826 765
I % av brutto driftsinntekter	36,4 %	35,4 %	35,6 %

De supplerende indikatorene er valgt fordi

- Samlet langsiktig gjeld fratrukket pensjonsforpliktelser og ubrukte lånemidler er valgt fordi justert lånegjeldsgrad holdes utenfor en del typer gjeld. Det er derfor naturlig å supplere med en indikator for sum lånegjeld. For innbyggerne vil det for eksempel være relevant om også veksten i lånegjeld knyttes til selvkostinvesteringer, fordi dette vil de bli belastet over de kommunale gebyrene.
- Bruk av lån i prosent av investeringsutgiftene brukes fordi det bør være et mål å egenfinansiere deler av investeringene. Dette gjør det mulig å realisere nødvendige oppgraderinger og nyinvesteringer uten at gjelden vokser for raskt. Flere kommuner har satt som mål at lånefinansiering ikke bør utgjøre mer enn 50 prosent av finansieringsbehovet.

Status Karmøy kommune i dag

Karmøy har i kommunesammenheng i dag en økende lånegjeld sammenlignet med tidligere år. De senere årene har investeringsnivået i kommunen økt samtidig som prisveksten og rentehevinger har hatt en progressiv økning. Likevel har kommunen klart å holde gjeldsveksten stabil ved å ha større overføringer fra drift til investering og benyttet muligheten til å bruke fondsmidler til å finansiere investeringer. Justert lånegjeldsgrad gikk opp fra 35,4 prosent i 2021 til 36,0 prosent i 2022. Justert lånegjeldsgrad anslås nå til å bli rundt 33,3 prosent ved utgangen av 2023. Dette er betydelig lavere enn anslått i opprinnelig budsjett, noe som skyldes både lavere investeringer enn planlagt i 2023 og et høyere inntektsnivå som følge av økte frie inntekter og midler til bosetting av flyktninger. Det er redegjort for dette i tertialrapportene til kommunestyret. Dette har medført at behovet for bruk av lånemidler er lavere enn opprinnelig planlagt. Mye av lånemidlene ble dessuten brukt på investeringer i selvkostområdene. Siden det er abonnentene og ikke kommunekassen som har belastningen med tilbakebetalingen, er dette holdt utenfor i beregningen av justert lånegjeldsgrad. Det vises igjen ved at

justert lånegjeldsgrad øker vesentlig mindre enn langsiktig lånegjeldsgrad.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Måltall 2: Justert lånegjeld, % av driftsinnt. <small>Se egen definisjon.</small>	34,0	33,0	31,4	34,9	34,1	35,3	36,4	35,4	36,0
Langsiktig lånegjeld, i % av driftsinntektene <small>(fratrukket ubrukte lånemidler)</small>	61,8	59,8	58,1	62,3	62,3	67,2	71,8	71,0	77,1
Lånefinansiering av investeringene	65,9	49,8	53,9	62,5	32,9	49,0	52,2	54,8	57,6

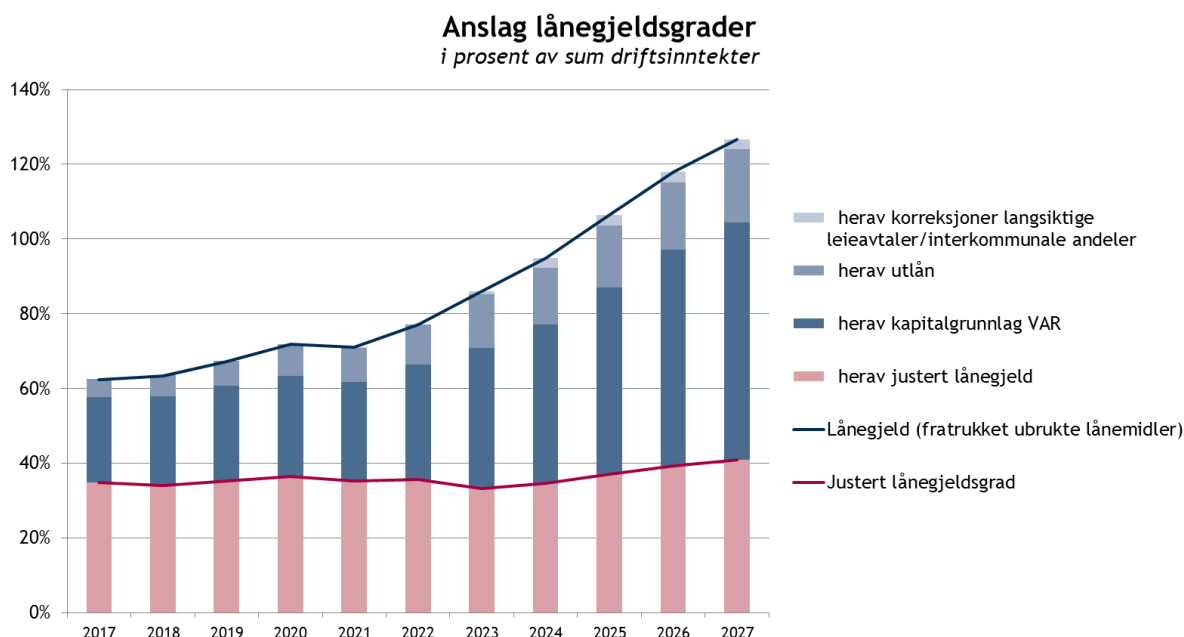
Prognose 2024-2027

I forslag til økonomiplan 2024-2027 vil justert lånegjeldsgrad være økende med en topp i 2027 på 40,8 prosent. I den tiårige investeringsplanen vil lånegjeldsgraden holde seg rundt 37 prosent. Dette er ønskelig for å ha en handlingsrom i framtidige rulleringer av handlingsprogrammet til å ta inn nye prosjekter i slutten av investeringsplanperioden. For å holde lånegjeldsveksten nede, er det i tillegg lagt opp til å bruke nesten 57 mill. kroner fra kommunens fond i perioden 2024-2027. I tillegg overføres det i samme periode fra drift 273 mill. kroner. Dette holder gjeldsveksten nede, men vil også innebære mindre finansinntekter.

	2023	2024	2025	2026	2027
PROGNOSE MÅLTALL 2: Justert lånegjeld, % av driftsinnt. <small>Prognose 2023, økonomiplan 2024-2027</small>	33,3	34,6	37,1	39,3	40,8
PROGNOSE Langsiktig lånegjeld, i % av driftsinntektene <small>(fratrukket ubrukte lånemidler)</small>	86	95	107	118	127
PROGNOSE Lånefinansiering av investeringene i %	46	73	69	74	74

Det er fortsatt lagt opp til store investeringer i vann, avløp og renovasjon i perioden fremover. I opprinnelig budsjett for 2023 ble det budsjettet en kraftig økning i disse investeringene. Disse investeringene er lånefinansierte og den langsiktige lånegjelden vil derfor fortsatt holde et høyt nivå i økonomiplanperioden. Disse må finansieres gjennom de kommunale gebyrene. På grunn av blant annet høyere rentenivå, så vil gebyrene øke mer de neste årene enn lagt til grunn i forrige økonomiplan. I økonomiplanperioden vil langsiktig lånegjeld få en bratt økning. I tillegg til økningen i VAR-investeringene, skyldes dette større prosjekter som ny infrastruktur i Kolnes, institusjonsplasser fase 1 på Spanne, HDO boliger for utviklingshemmede og nye Veavågen skole.

Selv om justert lånegjeldsgrad øker jevnt i hele økonomiplanperioden, er det vann- og avløp som bidrar mest til økningen i den totale lånegjeldsgraden. Kapitalgrunnlaget som inngår i beregningen av de kommunale gebyrene forventes å øke fra 1175 mill. kroner per 2022 (30,7 prosent av sum driftsinntekter) til 2700 mill. kroner i 2027 (63,6 prosent av sum driftsinntekter). Økende startlånportefølje inngår også i den samlede lånegjeldsgraden, og forventes å øke fra 387 mill. kroner per 2022 til 776 mill. kroner per 2027.

Oversikt etter § 5-7

Etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-7 skal det gis en oversikt over den årlige utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i planperioden

Lånegjeld (tall i 1000 kroner)	Regn. 2022	Prog. 2023	2024	2025	2026	2027
Langsiktig gjeld	2 949 674	3 289 047	3 843 350	4 401 740	4 957 321	5 374 249
Langsiktig gjeld (fratrukket ubrukte lånemidler)	2 949 674	3 289 047	3 811 225	4 369 315	4 925 895	5 341 823
herav						
Lån knyttet til Startlån	386 747	514 825	584 825	654 825	724 825	794 825
Lån til investeringer	2 562 927	2 591 881	3 084 075	3 580 855	4 074 325	4 429 143

Andre vesentlige langsiktige forpliktelser

- Karmøy kommune hadde per 2022 en pensjonsforpliktelse på 3,59 mrd. kroner. Pensjonsforpliktelsen skal avspeile det økonomiske ansvaret kommunen har påtatt seg på beregningstidspunktet overfor hver enkelt ansatt som er tatt opp i pensjonsordningen. For 2022 anslås pensjonsforpliktelsen til 3,85 mrd. kroner. Forpliktelsen forventes å øke med ca. 200 mill. kroner per år.
- Karmøy kommune hadde per 31.12.2021 et garantiansvar for kommunens andel (38,46 %) av lånegjelden til Karmsund Havn IKS på 667,2 mill. kroner. Karmsund Havn IKS har siden 18.6.2018 hatt en låneramme på 800 mill. kroner, før samtykke til nye lån må innhentes fra eierkommunene.

Øvrige garantiansvar utgjorde 96,2 mill. kroner per 31.12.2022. Det er så langt i 2023 gjort vedtak om 7,25 mill. kroner i nye kommunale garantier.

- Langsiktige leieavtaler over 10 år inngår i beregningen av måltall justert lånegjeldsgrad i Karmøy kommune. Dette består av leieavtaler til Torvastad Arena og barnehager på til sammen 1 050 000 kroner per år. Det legges ikke opp til endringer i langsiktige leieavtaler i handlingsprogrammet for 2024-2027.

Finansielle måltall 3 og 4: Økonomiske reserver

Karmøy kommunestyre har vedtatt følgende måltall

Måltall 3: Disposisjonsfondet bør utgjøre minimum 7,5 prosent av sum driftsinntekter, justert for siste års regnskapsmessige mer- eller mindreforbruk.

Supplerende indikatorer:

- Likviditetsgrad 2
- Rangeringstall på netto driftsresultat.
- Kommunebarometeret Økonomi.

Måltall 4: Ubundet investeringsfond bør minst være 100 mill. kroner.

Bakgrunn

Måltallene er valgt fordi det har betydning at kommunen har tilstrekkelige økonomiske reserver, noe som vanligvis måles med størrelsen på kommunens disposisjonsfond. Målene er valgt som en «bør»-formulering, fordi det ikke er hensiktsmessig at man i enkelte år skal måtte gjøre store grep i driften for å fylle opp igjen disposisjonsfondet. Måltallene vil dermed mer fungere som en rettesnor over tid.

De supplerende indikatorene er valgt fordi

- Likviditetsgrad to sier noen om kommunens likviditet. Nøkkeltallet bør være større enn 1, noe som innebærer at tilgjengelige midler fullt ut kan dekke kortsiktige forpliktelser.
- Kommunal Rapports «Kommunebarometer» utarbeider en samleindikator for kommunens økonomiske stilling. Indikatoren tar for seg ulike indikatorer både for driftsbalanse, gjeldsvekst og økonomiske reserver – i tillegg til investeringsnivå og premieavvik med videre. I tillegg til siste års verdi, vil den også vekte resultatene over siste 4 år. Indikatoren kan dermed fungere som en slags oppsummering av den økonomiske tilstanden sammenlignet med andre kommuner.

Status Karmøy kommune i dag

Nøkkeltallene viser en positiv utvikling. Regnskapsmessig mindreforbruk er blitt satt av til fond, noe som bidrar til at disposisjonsfondet har vært høyere enn anbefalt måltall siden 2017. Dette er en vesentlig sikkerhet for kommunens økonomiske soliditet, og gjør også at kommunen kan holde gjeldsveksten nede ved å bruke fondsmidler til å finansiere investeringer.

Kommunen har meget god likviditet. Kommunebarometeret har vist et stabilt godt nivå de siste årene. I 2022-barometeret er det særlig lavt gjeldsnivå og høye finansinntekter på som trekker opp Karmøys resultat.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Måltall 3: Disposisjonsfond, % av driftsinnt. Inkl. siste års regnskapsmessige mer-/ mindreforb.	3,4	3,6	4,8	7,4	9,7	10,4	12,5	13,3	16,9	14,9
Likviditetsgrad 2	1,4	1,4	1,9	2,3	2,2	2,0	1,8	2,7	1,9	1,7
Kommunebarometeret - Økonomi (rangering, kilde: Kommunal Rapport)	130	150	119	78	74	69	31	54	58	80

Prognose 2024-2027

Kommunen har i dag et disposisjonsfond som overstiger måltallet. I forslag til økonomiplan foreslås det å bruke 57 mill. kroner totalt i 2024-2027 til å finansiere investeringer. Med dette anslås disposisjonsfondet å bli på om lag 8,8 prosent ved utgangen av økonomiplanperioden og 7,5 prosent ved utgangen av 10-årige investeringsplanen.

I forslag til investeringsplan ligger det også bruk av kommunalt ubundet investeringsfond med 160 mill. kroner i perioden 2024-2027. Samtidig budsjetteres det med salgsinntekter avsatt til ubundet investeringsfond. Kommunen står foran flere store investeringsprosjekter med relativt stor usikkerhet om kostnadene de nærmeste årene. Det er derfor hensiktsmessig å ha tilgjengelige midler for å sikre handlingsrom for å kunne håndtere uforutsette saker.

	2023	2024	2025	2026	2027
PROGNOSE MÅLTALL 3: Disposisjonsfond, % av driftsinnt. Prognose 2023, økonomiplan 2024-2027	11,4	10,3	9,6	9,1	8,8
PROGNOSE: Ubundet investeringsfond, mill. kroner. Prognose 2023, økonomiplan 2024-2027	258	219	228	230	225

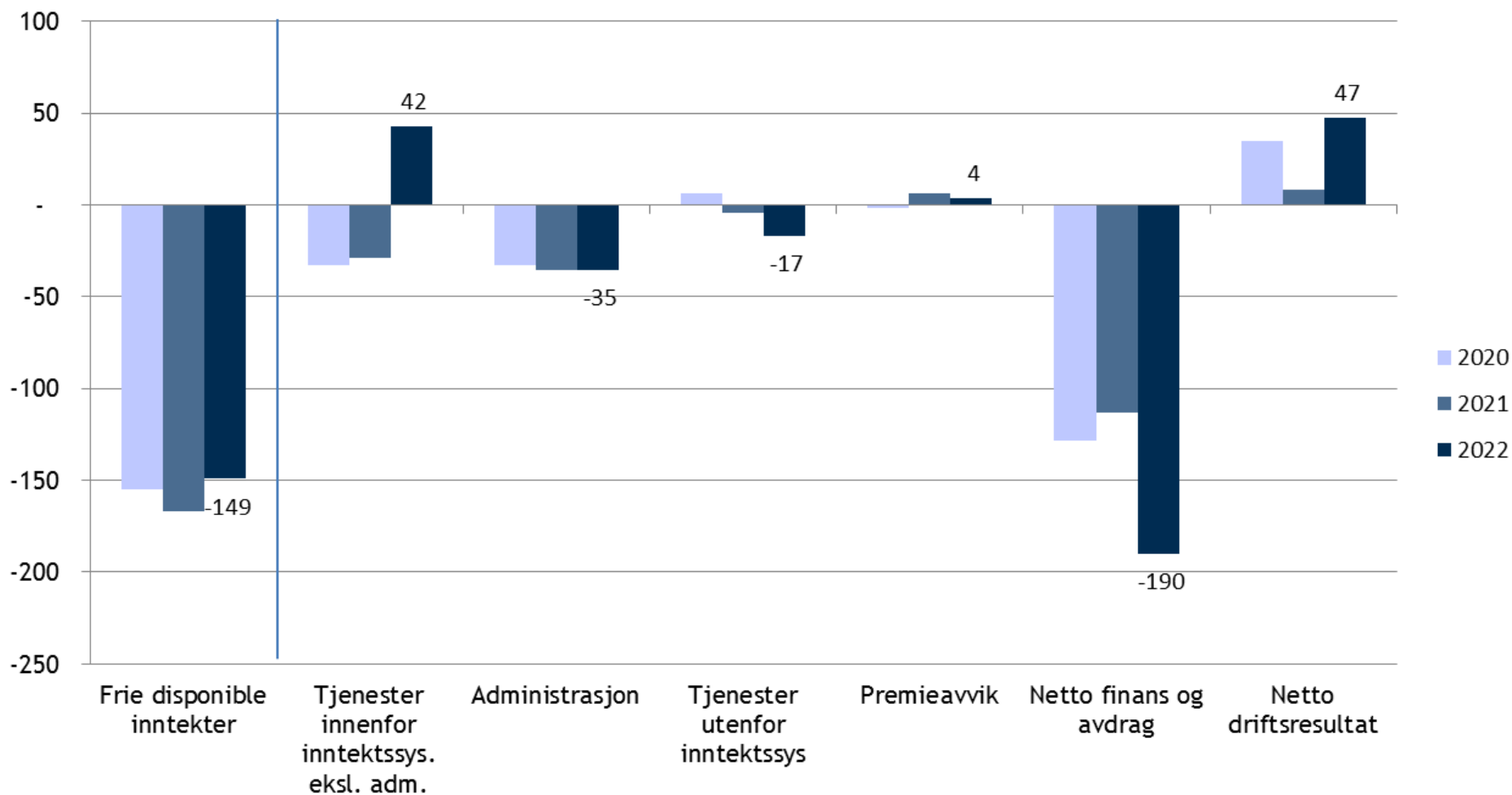
Sammenheng inntekter og ressursbruk

Ved hjelp av regnskapstall fra Kostra er det mulig å tegne et bilde av inntektsforutsetninger og ressursbruk i Karmøy kommune. KS har utarbeidet en modell som viser sammenhengene mellom kommunens frie disponible inntekter og kommunens prioriteringer, slik de fremkommer i regnskapet. I modellen tas det hensyn til hvordan inntektssystemet fungerer, det vil si at ressursbruk per innbygger korrigeres for såkalt «*beregnet utgiftsbehov*». Dette er en statistisk beregning som forsøker å korrigere kommunens utgifter ut fra at kommunene har ulike alderssammensetning i befolkningen, ulike bosettingsmønstre og ulike sosiodemografiske faktorer som er statistisk påvist på å påvirke utgiftsbehovet i kommunene. Rammetilskuddet til kommunene fordeles på bakgrunn av slike beregninger. Det er i modellen også tatt hensyn til ulikheter i pensjonskostnader, arbeidsgiveravgift og elever i ikke-kommunale skoler. Dette er også årsaken til at denne analysen gir litt andre tall enn om man bare ser på Kostra-tall alene.

Kommunens frie disponible inntekter og ressursbruk

Avvik fra landsgjennomsnitt (=0), korrigert for kommunens utgiftsbehov.

Tallene viser hvor mye differansen er mellom Karmøy og landsgjennomsnittet i mill. kroner. Kilde: KS/Kostra

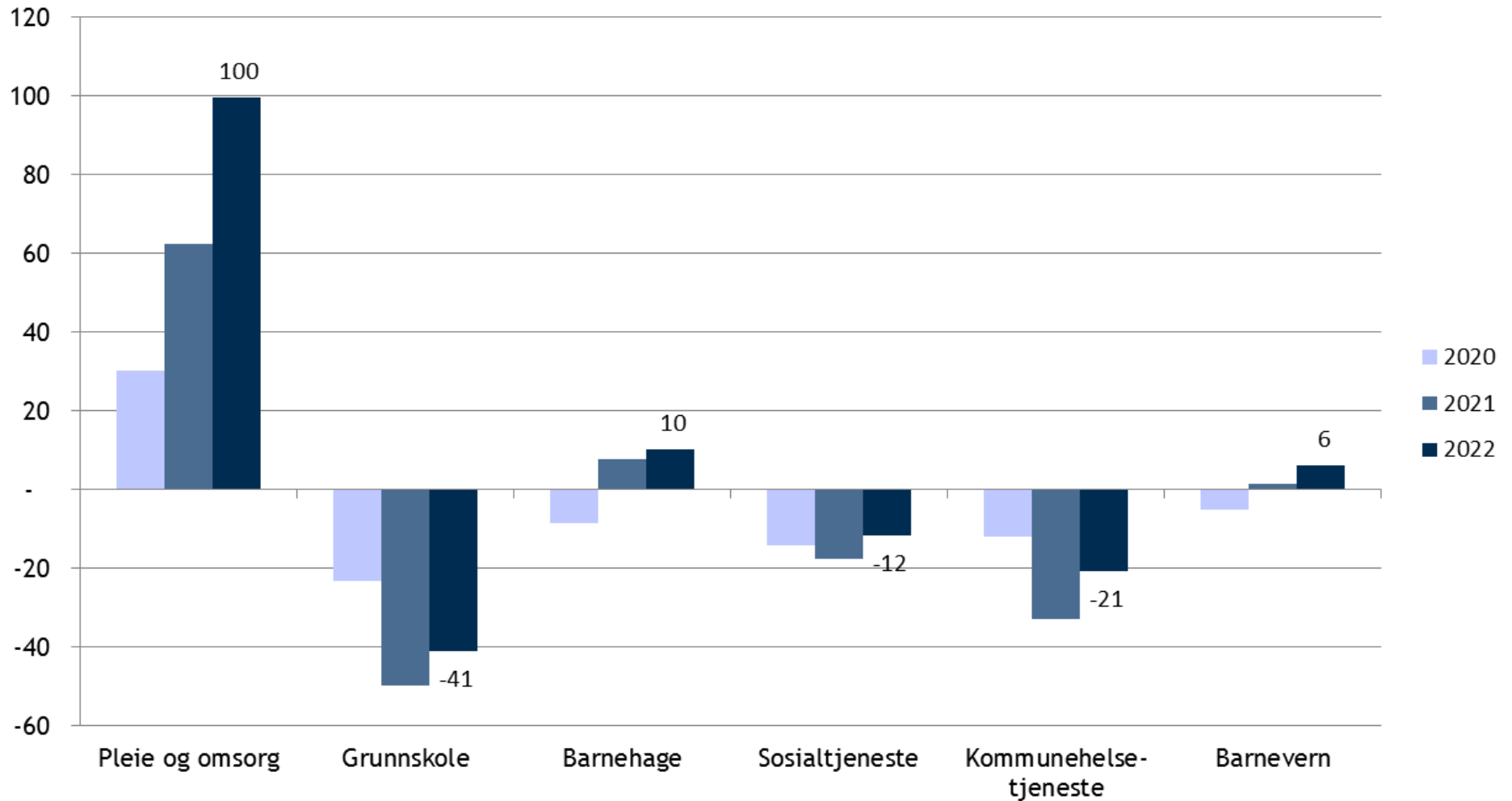
Figuren over viser sammenhengen med kommunens inntektsnivå på den ene siden, og hvordan dette henger sammen med utgifter til tjenesteproduksjon, administrasjon, finans- og avdrag og netto driftsresultat mv. på den andre siden:

- Karmøy har lavere frie disponible inntekter, og dette utgjorde 149 mill. kroner i 2022, og viser altså at Karmøy har et lavere inntektsnivå enn landsgjennomsnittet. Begrepet *frie disponible inntekter* omfatter både frie inntekter (skatt og rammetilskudd), andre statstilskudd og lokal eiendomsskatt.
- Historisk har kommunen hatt et lavere ressursbruk på tjenestesektorene, med unntak i 2022 hvor kommunen anvendte mer av sine korrigerte frie disponible inntekter på dette området. I 2022 hadde Karmøy et bedre netto driftsresultat enn landsgjennomsnittet og dette må ses i sammenheng med netto finans og avdrag. I 2022 ble kommunens resultat påvirket av høyere utbytteinntekter fra Haugaland Kraft, samtidig som skatteinngangen ga Karmøy kommune 148 millioner mer i frie inntekter som bidro til betydelig positivt årsresultat for kommunen.
- De siste årene har Karmøy kommune hatt et resultat om lag på nivå med landsgjennomsnittet, og det lavere inntektsgrunnlaget dekkes inn gjennom lavere utgifter til både tjenester, administrasjon og netto finansposter.
- Karmøy kommune brukte i 2022 mer ressurser på tjenesteproduksjon (unntatt administrasjon) enn landsgjennomsnittet. Karmøy har over lang tid brukt vesentlig mer ressurser på tjenestene enn hva inntektsnivået isolert sett skulle tilsi. Mens inntektsgrunnlaget var -149 mill. kroner lavere enn landsgjennomsnittet skulle tilsi, var kostnadene til tjenesteproduksjon 42 mill. kroner høyere enn landsgjennomsnittet, når man holder administrasjon utenom. Tjenester innenfor inntektssystemet omfatter pleie og omsorg, grunnskole, barnehage, sosialtjeneste, kommunehelsetjeneste og barnevern. Øvrig tjenesteproduksjon (som for eksempel kultur, samferdsel mv.) ligger i kategorien «tjenester utenfor inntektssystemet». For nærmere informasjon om dette, se neste figur.
- Det er særlig to forhold som har gjort at Karmøy kommune har kunnet opprettholde en ressursbruk på tjenesteproduksjonen som er høyere enn inntektene skulle tilsi. For det første har Karmøy i følge Kostra-tallene en klart lavere ressursbruk på administrasjon og øvrig tjenesteproduksjon. I KS sin analysemodell så hadde Karmøy kommune 35 mill. kroner i lavere administrasjonsutgifter enn om utgiftene her var lik landsgjennomsnittet. For det andre, og den største faktoren, er at Karmøy har lavere netto utgifter til finans og avdrag.

Den viktigste faktoren bak dette er at Karmøy har lavere lånegjeld, og dermed lavere utgifter til renter og avdrag enn den gjennomsnittlige kommunen. Samtidig har kommunen også høye finansinntekter på grunn av god likviditet og utbytteinntekter fra Haugaland Kraft. I 2022 ble det også utbetalt tilleggsutbytte. På grunn av kommunens eksponering mot markedet, både gjennom plasseringer i markedet og gjennom eierskapet i Haugaland Kraft AS, vil dette svinge fra år til år.

Kommunens ressursbruk tjenesteproduksjon

Avvik fra landsgjennomsnitt (=0), korrigert for kommunens utgiftsbehov.
Tallene viser hvor mye differansen mellom Karmøy og landsgjennomsnittet i mill. kroner. Kilde: KS/Kostra

Figuren over viser forskjellene i ressursbruk per tjenesteområde, og er dermed en indikator på prioriteringene/ressursbruken i Karmøy kommune. Figuren viser at pleie- og omsorg er det tjenesteområdet som skiller seg mest ut med høyere utgifter enn landsgjennomsnittet (justert for beregnet utgiftsbehov). Figuren viser at utgiftsnivået på pleie og omsorg har hatt en økning for hvert år.

Sammenlignet med landsgjennomsnittet ligger grunnskole, sosialtjeneste og kommunehelsetjeneste under landsgjennomsnittet. Tjenesteområdene barnehage og barnevern ligger litt over landsgjennomsnittet i 2022, men har før vært under eller på snittet.

Denne figuren viser bare tjenester innenfor inntektssystemet, det vil si der hvor staten gjør beregninger på kommunens utgiftsbehov og bruker det som bakgrunn for å omfordele statlige overføringer gjennom utgiftsutjevningen i kommunens inntektssystem. Ser man på de andre sektorene målt i kroner per innbygger hadde Karmøy i 2022 høye utgifter til næring. Dette skyldes avsetningen på 10 mill. kr. til lokal strømstøtte som utbetales i 2023. I tillegg til høye utgifter til næring var det også relativt høyt ressursbruk på brann- og ulykkesvern, men relativt lave utgifter til kultur og VAR (vann, avløp og renovasjon).

Det er ulike metoder for å vurdere ressursbruk mellom kommunene. Hverken Kostra-tall eller beregnet utgiftsbehov forteller «hele sannheten» om ressursbruk i kommunene, en slik fasit finnes ikke, men det gir et utgangspunkt for å vurdere prioriteringer og ressursbruk i kommunen. Det er gitt litt nærmere omtale av ressursbruk og Kostra-tall i de enkelte sektoromtalen.

Økonomiske scenarier

Økonomisk risiko

Nedenfor følger en vurdering av den økonomiske risikoen i budsjettet. Se også de økonomiske scenarioene som er utarbeidet for de sentrale postene i eget underkapittel.

Inntektssiden til kommunene er basert på usikre størrelser. Veksten i kommunenes skatteinntang kan variere mye fra det som anslås i dag. Tidligere år har dette i hovedsak slått positivt ut for kommunen. For 2023 har den løpende skatteinntangen gjennom året vært god og prognosen tilsier også noe bedre enn budsjettet. Men med et forventet redusert marginoppgjør og redusert korreksjonsoppgjør, vil årets skatteinntangen ikke bli like god som for 2022. Disse variasjonene i skatteinntangen både mellom årene og gjennom året, gjør den løpende økonomistyringen utfordrende for kommunen.

På andre områder har Karmøy større risiko i inntektsforutsetningene. Kommunen har store utbytteinntekter fra Haugaland Kraft AS som kommunen bruker til å finansiere løpende drift. Kommunen er her avhengig av resultatene selskapet oppnår i markedet. Utbyttet styres av resultatet i foregående 3 år. Det vil si at utbyttet i 2024 påvirkes av regnskapsresultatet for 2021-2023. Resultatene disse årene har vært ekstraordinært gode, preget av historisk høye strømpriser. Kommunedirektøren budsjettere i 2024 med utbytte ut fra resultater i 2021 og 2022 og prognose for 2023. For å illustrere usikkerheten og risikoen i anslaget, kan en lage en beregning basert på at resultatene i 2023 til 2025 vil ligge på nivået med 2019, sist normal-året før korona. Dette vil i så fall redusere utbytteinntektene med rundt 70 mill. kroner i 2027 sammenlignet med 2024. Selv med like gode resultatet som i 2021 og prognose 2023, vil utbytteinntektene gå ned med 35 mill. kroner i løpet av økonomiplanperioden.

Karmøy har rundt 540 mill. kroner i likviditet som er plassert i markedet, med inntil 25 prosent i aksjefond. Dette gir kommunen en eksponering mot utviklingen i finans- og aksjemarkedene, som kan gi betydelige svingninger. Kommunen har et bufferfond for å kunne skjerme drift, om nødvendig, dersom avkastningen blir svak eller negativ. Betydningen av denne inntekten vil bli mindre utover i planperioden, da investeringsplanen vil kreve bruk av fondsmidler som delvis er plassert i markedet.

Fremdriften i investeringsprosjektene er også en usikkerhet. Det har ofte blitt utsettelse i investeringsporteføljen og medført at låneopptaket er justert ned i løpet av året. Dette har gitt utslag i netto finansposter, og dermed ført til at økte rente- og avdragskostnader knyttet til vedtatte prosjekter har blitt skjøvet noe ut i tid.

I tillegg er det usikkerhet knyttet til ulike forhold i driften/tjenesteproduksjonen. Usikkerheten er trolig størst innen helse- og omsorgssektoren. I budsjett- og økonomiplan tas det høyde for at brukerbehovene vil vokse i takt med endring i innbyggertallene, men dette er en usikker forutsetning. I enkelte år har det vært en høy vekst i brukerbehov i yngre aldersgrupper, som ikke kan forklares med utvikling i innbyggertall. Kommunene får i begrenset grad kompensert for

slike forhold. Budsjett- og økonomiplan forutsetter at kommunen klarer å redusere kostnader per bruker/vedtakstime i omsorgstjenestene, og ytterligere innsparingstiltak fremover. Med demografiutviklingen som kommer, vil det ikke være bærekraftig å drifte omsorgstjenestene slik det gjøres i dag. Tiltakene som settes inn må gi effekt i at antall vedtakstimer reduseres i forhold til hva demografiutviklingen tilsier. Dette er krevende, og er også en betydelig risikofaktor i 2024 og vil øke videre i økonomiplanperioden hvis tiltak ikke gjennomføres.

Et annet område med stor risiko er barnehageområdet, hvor det også har vært store utslag de siste årene. For det første er kommunen sårbar for endringer i tilskuddsregelverket til private barnehager, som utgjør en stor andel av kommunens barnehagetilbud. Tilbake i 2021 medførte endringer i måten tilskuddet skulle beregnes på, og nye statlige normer, store ekstrakostnader. For det andre er det usikkerhet knyttet til nedgang i barnetallene. Befolkningsprognosene er at det vil bli færre innbyggere aldersgruppen 1-5 år. Dette kan gi utfordringer med å opprettholde samme kostnadsnivå når etterspørselen faller og både private og kommunale barnehager vil få økende utfordringer med å håndtere en overkapasitet. For det tredje har det vært en utvikling mot at det etterspørres barnehageplass for en større andel av denne aldersgruppen, noe som også har bidratt til at kostnadene ikke har gått ned i like stor grad som befolkningsutviklingen kunne tilsi.

Også innenfor skole viser befolkningsprognosene at det vil bli færre brukere i økonomiplanperioden. Færre elever gir ikke nødvendigvis færre klasser. Hvis kommunen ikke klarer å ta ned kostnadene i samme grad som elevtallet tilsier, vil det kunne gå utover tjenestetilbudet i kommunen på andre områder.

Barnevernsreformen gir kommunen muligheter til mer samarbeid på tvers av tjenester, men også større økonomisk risiko gjennom økt økonomisk ansvar for barnevernet. Dersom synergier gjennom samarbeid på tvers uteblir og antallet brukere øker, vil reformen gi høyere utgifter enn det kommunen har fått gjennom økte rammer i statsbudsjettet.

Erfaringene fra de siste årene har vist at utgiften til rettighetsfestede ordninger generelt kan øke mer enn befolkningsveksten skulle tilsi. De siste årene har dette blant annet vært tilfelle innenfor sosialhjelp og særskilte tiltak for førskolebarn. Endringer i energiprisene er en ytterligere risiko, og prisene har variert mye de siste årene. Tiltak for å ta ned kostnadene fremover vil kunne kreve tydelige prioriteringer og endringer i måten kommunen organiserer tjenestetilbudet på.

Til tross for lave inntekter har Karmøy kommune i utgangspunktet en forsvarlig og solid kommuneøkonomi. Solid kommuneøkonomi er også en form for ferskvarer. Kommuneøkonomien er under press, både på grunn av behov i tjenestene, utfordringer knyttet til demografiske endringer og gjennom økt lånegjeld. Dette gjør det krevende å *opprettholde* en sunn kommuneøkonomi, og det vil være enda mer krevende dersom man må *gjenvinne* en sunn kommuneøkonomi. Selv om prognosen for 2023 viser et negativt netto driftsresultat og at budsjettforslaget for 2024 har et driftsresultatet under måltallet på 1,75 prosent, er det viktig for kommunedirektøren å jobbe for å nå kommunens vedtatte finansielle måltall i løpet av økonomiplanperioden og holde kommunens ordinære drift innenfor de vedtatte rammer.

Økonomiske scenarier

I talldelen i denne økonomiplanen er det lagt inn forutsetninger rundt de sentrale inntektene. Økonomiplanen er å anse som det mest sannsynlige scenariet og kommunedirektøren vurderer dette til å være nøkternt optimistisk. Dette tilsvarer scenario 2 i tabellen under.

Uforutsigbarheten i flere av forutsetningene gjør likevel at dette bare er ett av flere mulige scenarier for hvordan det økonomiske handlingsrommet vil utvikle seg fremover. For styringsformål kan det være nyttig å kunne se hvordan ulike scenarier vil kunne se ut, og under er det derfor satt opp tre ulike scenarier. Disse varierer fra å være mer optimistisk (scenario 1) til et mer bekymringsfullt scenario (3).

Tallene under viser økte inntekter/reduerte kostnader som (-) og reduserte inntekter/økte kostnader som (+). Summene viser da enten innsparingsbehov (+) eller handlingsrom til fordeling (-). Alle tall er i forhold til kommunedirektørens budsjettforslag 2024.

Tall i 1000 kroner, effekt per år		Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
		“Best-case”	“På plan”	“Worst-case”
Risikoelementer	Kommentar			
Frie inntekter	Vekst i frie inntekter. Inkluderer kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på verk og bruk. Påvirkes av alderssammensetningen og må derfor ses i sammenheng med utgifter til demograf (se under).	-15 000	0	15 000

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

		1% høyere befolkningsvekst for Karmøy enn lagt til grunn i statsbudsjettet, men uten endring for Norge.	Hovedscenario i budsjettet. Inntekter etter forutsetningen i statsbudsjettet.	1% lavere befolkningsvekst for Karmøy enn lagt til grunn i statsbudsjettet, men uten endring for Norge.
Frie inntekter	De frie inntektene til Karmøy kommune påvirkes i stor grad av den nasjonale skattingen. Karmøy kommune har ca 8 promille av Norges befolkning og det vil rundt regnet være andelen kommunen får av endringer i den nasjonale skatteinngangen.	-40 000	0	16 000
		5 mrd. høyere nasjonal skatteinngang	Nasjonal skatteinngang i samsvar med statsbudsjettet 2022	2 mrd. lavere nasjonal skatteinngang

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Eiendomsskatt	Inntekter fra eiendomsskatt øker dersom boligverdiene i fra skatteetaten øker, eller dersom det kommer nye eiendommer inn og øker takstgrunnlaget. I beregningene er det ikke lagt til grunn ytterligere endringer i skattesatser eller bunnfradrag.	-5 000	0	0
		Som scenario 2, men antar i tillegg 5 mill. kroner i økt takstgrunnlag per år.	Samme forutsetninger som i økonomiplanen.	Som scenario 2
Utbytte	Utbytteinntekter fra Haugaland Kraft. Årsresultat på 1,9 mrd. i 2022 og gode prognoser for 2023 gir økning i utbytteinntektene. Dersom strømprisen holder på nivå med et "normal"-år som 2019, vil det ha negativ innvirkning på resultatene de kommende årene.	0	35 000 (fra år 2026)	70 000
		Antar gj.sn årsresultat i Haugaland Kraft AS over 3 år tilsvarende 1,4 mrd. (Bedre resultat enn både 2021 og prognose 2023)	Utbytteinntekter med tilsvarende årsresultat som i 2021 på 945 mill. kroner, gir en nedgang i utbytte i løpet av økonomiplanperioden	Resultat likt 2019 - tidligere "normal" strømpris

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Netto renteinntekter- og utgifter	Renter på likviditet og utlån	-7 000	0	7 000
		1 % reduksjon i nibor-renten. Renteendring har liten effekt i 2024, men økende utover i økonomiplanperioden pga stor andel fast rente	Rentenivå likt med økonomiplanen	1 % økning i nibor-renten. Renteendring har liten effekt i 2024, men økende utover i økonomiplanperioden pga stor andel fast rente
Markedsporteføljen	Avkastning i markedsporteføljen	-10 000	0	10 000
		Avkastning 3 % høyere enn forutsatt i økonomiplanen	Avkastning som forutsatt i økonomiplanen (gj.sn i perioden 7,1 %)	Avkastning 3,0 % lavere enn forutsatt i økonomiplanen
SUM SENTRALE POSTER		-77 000	35 000	118 000
<i>til fordeling (-), inndekningsbehov (+)</i>				

Status og rammebetingelser

Statsbudsjettet og rammene for kommunenes frie inntekter

Kommunedirektøren legger som vanlig til grunn forslag til statsbudsjett. Det vil si forslag til statsbudsjett som ble lagt frem av regjeringen 6. oktober. Framleggelse av tilleggsproposisjoner må være fremmet for Stortinget innen 10. november. Alle budsjettinnstillingene på Stortinget skal være behandlet senest 15. desember.

Både i tilleggsproposisjoner og i Stortingets behandling vil det kunne være endringer som vil ha betydning for Karmøy kommune. Praksis i Karmøy kommune har vært at kommunedirektøren vil komme med egne tilleggsnotat når det skjer slike endringer, og eventuelt tilleggsinnstillinger til budsjetter der hvor det er behov for dette.

I regjeringens forslag til statsbudsjett 2024 er det lagt opp til en reell vekst i kommunenes og fylkeskommunenes frie inntekter på 6,4 mrd. kroner, hvorav 5,1 mrd. kroner til kommunene. Dette tilsvarer om lag 1,3 prosent. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2023, slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022.

Når de frie inntektene regnes på denne måten, altså som vekst ut fra anslåtte inntekter i revidert nasjonalbudsjett (RNB), innebærer det at oppjusteringen av anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2023 på 4,1 mrd. kroner, som nå er varslet i forbindelse med statsbudsjettet, ikke påvirker nivået for kommunesektorens inntekter i 2024. I RNB ble skatteanslaget økt med 3,9 mrd. kroner. Denne økningen kommer av høyere lønns- og sysselsettingsvekst enn ventet. Siden inntektsveksten regnes på toppen av skatteanslaget i RNB, blir disse merinntektene videreført. Dette må imidlertid ses i sammenheng med økt kostnadsvekst i 2023 som virker i motsatt retning.

Merkostnader knyttet til befolkningsutviklingen og den demografiske utviklingen er anslått å gi kommunene 4,8 mrd. kroner i merutgifter, herav er 3,9 mrd. knyttet til tjenester som finansieres av de 6,4 mrd. i økt frie inntektene. I tillegg forventes en økning i pensjonskostnader samlet for kommunesektoren på 2,0 mrd. kroner høyere enn i 2023. Handlingsrommet, slik det defineres av departementet, er da anslått til 0,5 mrd. kroner.

Endring i kommunesektorens handlingsrom i 2022	mill. kroner
Vekst i frie inntekter	6400
- merkostnader demografi	-3900
+ økte kostnader pensjon	-2000
Økt handlingsrom i departementets oppsett	500

Dette er en teoretisk beregning basert på hele kommunesektoren, men hvis en skulle tenkt dette oversatt til Karmøy kommune, så ville Karmøys «andel» av disse 500 mill. kronene utgjøre i underkant av 4 mill. kroner.

Det ble i statsbudsjettet for 2021 gjort en endring i kompensasjonsordningen for kommuner som tapte inntekter på grunn av endringene i eiendomsskattereglene for verk og bruk. Mesteparten av kompensasjonen til kommunene ble tatt bort. Omleggingen vil gi Karmøy kommune over 24 mill. kroner i lavere inntekter etter hvert som ordningen fases inn frem mot 2025.

Budsjettforutsetninger

Pris og lønnsvekst. I budsjettet er det lagt til grunn en lønnsvekst i 2024 på 4,9 prosent og en samlet pris- og lønnsvekst (den såkalte kommunale «deflatoren») på 4,3 prosent.

Lønnsposter for fast lønn er basert på faktisk lønn på faktiske stillinger i kommunen, fremskrevet med forventet lønnsvekst. I beregningen av fast lønn er det også tatt hensyn til at lønnsveksten i 2023 ble på 5,4 prosent.

Driftsavtaler, tilskudd og inntekter er i utgangspunktet justert med en samlet pris- og lønnsvekst (deflatoren) på 4,3 prosent. Dette brukes også som utgangspunkt for endringer i kommunale betalingssetser, men her er det også andre endringer. Se egne oversikter over endringer i kommunale gebyrer.

Disse anslagene er hentet fra statsbudsjettet. For kommunens egne virksomheter er det i hovedsak kompensert for prisvekst på kjøp av varer og tjenester med et gjennomsnitt på 3,5% som er på nivå med statsbudsjettet sitt anslaget for prisvekst i 2024.

I pengepolitisk rapport 3/23 publisert 20. september, har Norges Bank anslått lønnsveksten i 2024 til 5,2 prosent og en prisvekst på 4,8 prosent (inkludert strømstøtte til privathusholdninger). Anslagene i statsbudsjettet som gir en deflator på 4,3 prosent. Noe av årsaken til forskjellen i prisveksten kan tilskrives den effekten en forventet lavere strømpris har for kommuner som ikke får strømstøtte. Differansen i anslagene fra Norges Bank og deflatoren som er lagt til grunn i statsbudsjettet utgjør en negativ effekt på 20 mill. kroner for Karmøy med de brutto utgiftene som kommunene har i neste års budsjett. Risikoen med at deflatoren kan være for lav i statsbudsjettet, ligger hos kommunene.

Det budsjetteres med 2023-kroner i hele økonomiplanperioden.

Pensjon. Kommunens pensjonskostnader er budsjettet i henhold til prognoser fra kommunens leverandører KLP og Statens pensjonskasse. Pensjonskostnadene er anslått å øke sammenlignet med vedtatt budsjett 2023. Dersom man holder lønnsvekst og effekt av nye tiltak utenfor, er det lagt til grunn en reell økning på 35 mill. kroner (inkl. arbeidsgiveravgift).

Regnskapsreglene for kommunesektoren medfører at pensjonspremiene ikke bokføres direkte. I stedet bokføres det en netto pensjonskostnad etter et annet regelverk. Denne skal gi en jevnere fordeling av pensjonskostnadene over tid enn om man hadde bokført pensjonspremiene direkte. Differansen, det såkalte premieavviket, belastes i regnskapet de påfølgende år (gjennom såkalt amortisering av premieavvik). Premieavvikene amortiseres nå over de påfølgende 7 regnskapsårene.

Prognosen for 2024 fra pensjons-leverandørene viser totalt 123 mill. kroner i inntektsført premieavvik (inkl. arbeidsgiveravgift), og med 75 mill. kroner i utgifter til amortisering. Netto vil dermed et beløp forventes å komme til amortisering i 2025 og videre framover.

Kommunedirektøren har i budsjettforslaget lagt til grunn at samlede netto pensjonskostnader øker noe ut perioden.

Renteutvikling. I økonomiplanen legges det til grunn følgende utvikling i rentenivået, målt ved 3 mnd nibor-rente. Anslagene for 2024-2027 er hentet fra prognosene hos Kommunalbanken per august 2023. Renten fremskrevet videre utfra at markedsdata tilsier en forventning om markant økning i 2023 og deretter forsiktig nedgang årlig fram til 2026.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

anslag 3 mnd nibor	2023	2024	2025	2026	2027
Prognose i 2024-budsjett	4,3%	4,7 %	4,2 %	3,9 %	3,7 %
Prognose i 2023-budsjett	3,8 %	3,5 %	3,2 %	3,0 %	

Betalings- og avgiftssatser. Det er i utgangspunktet lagt opp til en vekst i kommunale betalingsatser på 4,3 prosent i 2024, tilsvarende anslag på kostnadsveksten i kommunal sektor.

En del betalingsatser styres gjennom statlige forskrifter. Blant annet reduseres den statlig fastsatte maksprisen for barnehage. Kommunedirektøren legger denne reduksjonen til grunn.

I teknisk sektor, og særlig innenfor vann, avløp og renovasjon, styres gebyrene av selvkost. Innenfor forvaltningsområdet foreslås det å forsette med omleggingen av gebyrregulativet for å nå en høyere selvkostgrad. Feiegebyrene følger pris- og lønnsveksten. Innenfor for vann, avløp og renovasjon er det høyere økninger i gebyrene i 2024 enn pris- og lønnsveksten skulle tilsi. Dette må blant annet ses i lys av høyere rente og høyere prisstigning. Utover i perioden fortsetter veksten i disse gebyrene. Dette må ses i sammenheng med vedtatte hovedplaner som legger opp til større investeringer på disse områdene. I sum vil kommunale gebyrer i 2024-2027 innebære en økning utover pris- og lønnsvekst.

Det er orientert nærmere om de ulike tiltakene i de respektive tjenesteområdene.

Utvikling i økonomiske nøkkeltall

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Prioritet									
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	18,7 %	17,3 %	13,3 %	11,3 %	15,9 %	13,0 %	13,2 %	14,6 %	14,5 %
Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter (B)	3,6 %	3,3 %	3,3 %	2,0 %	1,1 %	0,0 %	3,2 %	2,9 %	3,0 %
Dekningsgrad									
Eiendomsskatt annen eiendom Andel av brutto driftsinntekter (prosent)	3	2	1	1	1	0	2	1	1
Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer Andel av brutto driftsinntekter (prosent)	1	1	2	1	0	0	2	1	2
Økonomi									
Frie inntekter i kroner per innbygger (B) **)	60 979	64 508	65 151	63 697	66 026	64 532	64 319	68 729	66 224
Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser Beløp per innbygger (kr)	67 419	75 262	88 417	119 784	83 175	108 513	117 122	113 508	115 948
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	6,2 %	4,5 %	2,1 %	0,0 %	2,2 %	-0,5 %	1,8 %	3,0 %	2,6 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	54 835	61 441	69 277	97 427	67 846	86 625	96 480	90 653	94 244
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	63,1 %	66,8 %	74,2 %	109,3 %	75,8 %	94,8 %	101,3 %	88,1 %	92,9 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Differensiert skattesats for bolig- og fritidseiendommer (per 1000)	2,80	2,80	4,00	3,00					
Generell eiendomsskattesats (per 1000)	7,00	7,00	5,15	5,00	7,00				
Hva er størrelsen på bunnfradraget? (kr)	935 000	935 000	600 000						

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Skatt på inntekt og formue	-1 436 868	-1 331 200	-1 441 000	-1 456 800	-1 472 200	-1 488 000
Ordinært rammetilskudd	-1 332 661	-1 381 500	-1 496 300	-1 512 900	-1 530 100	-1 547 400
Skatt på eiendom	-129 648	-129 600	-144 057	-151 712	-151 912	-152 112
Andre generelle statstilskudd	-11 551	-10 700	-13 700	-13 700	-13 700	-13 700
Sum sentrale inntekter	-2 910 727	-2 853 000	-3 095 057	-3 135 112	-3 167 912	-3 201 212

Frie inntekter

Kommunens frie inntekter består av skatt på inntekt og formue, og rammetilskudd fra staten. Anslaget på frie inntekter fra statsbudsjettet er lagt til grunn. Staten gir ikke anslag for vekst i de frie inntektene videre i økonomiplanperioden. I kommunedirektørens budsjettforslag legges til grunn det nivået på frie inntekter som er foreslått i statsbudsjettet. Anslaget er usikkert. Dette er særlig knyttet til befolkningsutviklingen nasjonalt og lokalt, og usikkerhet om den taktiske utviklingen i skatteinntekter.

Det er tatt høyde for befolkningsutvikling, jf. eget kapittel om befolkningsutvikling. I beregningen av frie inntekter er nivået justert opp med 300 innbyggere til den faktiske befolkningen 1. halvår 2023, men vekst-raten videre er holdt lik prognosen. De siste befolkningsprognosene fra SSB viser at det ikke er økning i innbyggertallet før år 2027. Dette trekker ned Karmøy kommunens andel av inntektsveksten fremover.

De frie inntektene (skatt på inntekt og formue, og ordinært rammetilskudd) i Karmøy er budsjettet til 2,94 mrd. kroner i 2024. Dette er en økning på 225 mill. kroner fra opprinnelig vedtatt budsjett 2023. Veksten inkluderer pris- og lønnsvekst, økt pensjon, nye oppgaver og innlemming av tilskudd. Det vil si tilskudd som før var øremerket, men som nå gis som en del av rammetilskuddet.

Tabellen under viser sammensetningen av de frie inntektene uten tilleggsbevilgninger til koronapandemien. Ordinær prisvekst kommer i tillegg. Mer informasjon om inntektssystemet finnes i [Grønt hefte - inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner](#).

Frie inntekter (1000 kr)	Regnskap 22	Budsjett 23	Forslag 24
	2022-kroner	2023-kroner	2024-kroner
Innbyggertilskudd	1 111 642	1 202 028	1 285 330
Utgiftsutjevning	-19 623	-19 603	-6 973
Skjønnsmidler	1 750	1 900	2 800
Andre forhold ekskl. korona	44 328	40 773	33 264
Inntektsutjevning	194 564	156 402	181 880
SUM rammetilskudd	1 332 661	1 381 500	1 496 300
SUM skatt på formue og inntekter	1 436 868	1 331 200	1 441 000
SUM frie inntekter	2 769 529	2 712 700	2 937 301
Skatt som % av landsgjennomsnittet	82,97 %	84,64 %	83,88 %
Skatt og netto skatteutjevning, % av landet	94,21%	94,58 %	94,47 %

Innbyggertilskudd er i utgangspunktet fordelt med et likt beløp per innbygger. I 2024 er innbyggertilskuddet på 29 832 kroner per innbygger. Dette ganges med innbyggertall per 1.7.2023 (43 086 personer). Det gjøres oppmerksom på at hele økonomiplanen er i faste kroner (dvs. 2024-kroneverdi).

Utgiftsutjevning er en omfordeling av innbyggertilskuddet basert på hvor stort beregnet utgiftsbehov den enkelte kommune har. Utgiftsbehovet blir beregnet blant annet på bakgrunn av alderssammensetning i kommunen, geografi og andre sosioøkonomiske forhold. Kommuner med høyt utgiftsbehov får deretter kompensert for det, mens kommuner med lavt utgiftsbehov blir trukket.

I 2024 er det anslått at Karmøy har et litt høyere utgiftsbehov per innbygger enn landsgjennomsnittet, med en kostnadsindeks på 100,60 prosent, og Karmøy får derfor en liten økning i inntektssystemet for dette. Skatteinngangen i Karmøy for 2024 er estimert til 83,88 prosent av landsgjennomsnittet. Det betyr at Karmøy per 2024 anslås å være inntektssvak (tilføres nærmere 182 mill. kroner gjennom inntektsutjevningen fra kommuner med høyere skatteinntekter per innbygger), og kommunen regnes å ha litt høyere utgiftsbehov (tilføres 16,9 mill. kroner gjennom denne delen av utgiftsutjevningen).

Samlet utgiftsutjevning inkluderer også et trekk for elever som ikke går i kommunale skoler. Dette utgjør et netto trekk på 23,9 mill. kroner for Karmøy, jf. tabell under.

Tabellen under viser de ulike kriteriene for Karmøy fra kommunedirektørens forslag. Kolonnen "Indeks Karmøy" viser i praksis hvorvidt Karmøy har høyere eller lavere frekvens av det bestemte kriteriet, mens den siste kolonnen viser hvordan dette slår ut i utgiftsutjevningen når denne forskjellen er ganget opp med vekten for det enkelte kriteriet. For eksempel utgjør innbyggere 2-5 år en større del av befolkningen i Karmøy enn på landsbasis. Derfor tilføres Karmøy 21 mill. kroner siden vi da antas å ha større utgiftsbehov til blant annet barnehage. Tilsvarende har Karmøy relativt sett færre eldre. Det reduserer vårt utgiftsbehov sammenlignet med landsgjennomsnittet, og dermed trekkes Karmøy. Basistillegget er i praksis et tilskudd per kommune, og et kriterium som i hovedsak slår positivt ut for ufrivillig små kommuner. Andre kriterier er tatt med etter statistiske analyser av hva som påvirker utgiftsbehovet. For eksempel er færre innbyggere med høyere utdanning statistisk assosiert med lavere etterspørsel etter barnehageplasser, mens færre ikke-gifte over 67 år statistisk sett gir lavere behov for omsorgstjenester.

Utgiftsutjevning 2023 Karmøy	Indeks Karmøy	Effekt (1000 kr)
0-1 år	6,89 %	1 118
2-5 år	8,12 %	30 614
6-15 år	14,06 %	99 363
16-22 år	5,44 %	3 669
23-66 år	-4,16 %	-12 560
67-79 år	-1,79 %	-3 034
80-89 år	2,13 %	4 791
over 90 år	-4,69 %	-5 283
Basistillegg	-74,00 %	-33 727
Sone	-37,47 %	-10 791
Nabo	-21,57 %	-6 148
Landbrukskriterium	-29,32 %	-1 557
Innvandrere 6-15 år ekskl.	-32,82 %	-6 148
Skandinavia		
Flyktninger uten	-60,17 %	-13 123

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

integreringstilskudd		
Dødelighet	0,74 %	976
Barn 0-15 med enslige forsørgere	14,56 %	6 840
Lavinntekt	-30,97 %	-9 093
Uføre 18-49 år	24,14 %	4 049
Opphopningsindeks	-53,82 %	-13 242
Aleneboende 30-66 år	-21,86 %	-11 003
PU over 16 år	20,59 %	29 191
Ikke-gifte 67 år og over	-16,68 %	-22 105
Barn 1 år uten kontantstøtte	1,19 %	541
Innbyggere med høyere utdanning	-32,75 %	-16 941
Sum kostnadsindeks	0,60 %	16 941
Netto virkning statlige/private skoler		-23 914
Sum utgiftsutjevning		-6 973

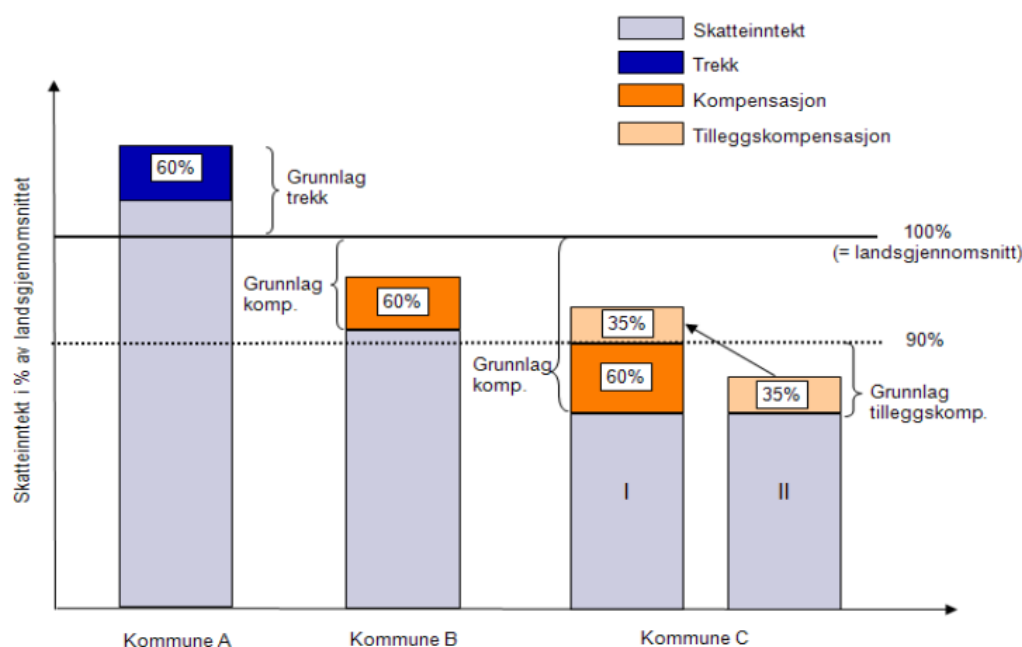
Skjønnsmidler er midler som årlig fordeles av statsforvalteren, og brukes til å kompensere kommuner for lokale forhold som ikke blir fanget opp av utgiftsutjevningen. Rammen for Rogaland er i 2024 totalt 53,5 mill. kroner, hvorav 37,1 mill. kroner er fordelt nå. Det er fordelt 2,8 mill. kroner til Karmøy. Det er 0,9 mill. kroner mer enn for 2023. Dette er et årlig vedtak, og kan endre seg fra år til år. Karmøy får tildelt midler på grunn av tre ekstraklasser som følge av språkdeling, samt en vurdering av kommunens sitt utfordringsbilde. Kommunedirektør har lagt inn 2,8 mill. kroner som prognose for 2025-2027.

Andre forhold gjelder blant annet frie midler som fordeles etter særskilte kriterier i inntektssystemet, og ikke gjennom det ordinære innbyggertilskuddet. Her er det enkelte endringer i 2024:

1. Tilskudd per grunnskole ble innført som et nytt tilskudd på 500 000 kroner per kommunale grunnskole i Prop. 1 S Tillegg 1 av Støre-regjeringen i 2021 for budsjett 2022. Dette videreføres i budsjettet for 2024. Tilskuddet gis med en særskilt fordeling basert på tall for skoleåret 2023/2024.
2. Kompensasjon eiendomsskatt reduseres med 1,3 mill. kroner fra 2023 til 2024, og vil fortsatte å falle. Dette er kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på verk og bruk (i blant kalt "maskinskatten").
3. Barnevernsreformen innføres fra 1. januar 2022. Reformen innebærer et mer helhetlig barnevernsansvar og dermed også økte utgifter for kommunene. Regjeringen legger opp til at kommunene skal kompenseres for merutgiftene over rammetilskuddet, med fordeling etter delkostnadsnøkkel for barnevern. For at kompensasjonen for den enkelte kommune ikke skal avvike for mye fra de faktiske utgiftene på ikrafttredelsestidspunktet foreslås det imidlertid en overgangsperiode på to år (2022 og 2023) der den ene halvparten av kompensasjonen fordeles særskilt (tabell C) basert på faktisk tiltaksbruk i 2020, mens resterende innlemmes etter delkostnadsnøkkel for barnevern. For Karmøy kommune utgjør kompensasjonen med særskilt fordeling 9,7 mill. kroner i 2024, en økning fra 2023 på 0,4 mill. kroner.
4. I beløpet i tabellen inngår også inntektsgarantiordningen (INGAR). Dette er ordning som skal skjerme kommuner mot plutselig svikt i rammetilskuddet fra et år til et annet. Denne er en slags forsikringsordning som blir finansiert ved at det trekkes et likt beløp per innbygger i alle kommuner.

Andre forhold 2024	Effekt (1000 kr)
Tilskudd per grunnskole	11 361
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	9 332
Kompensasjon eiendomsskatt (3)	6 023
Barnevernsreformen (4)	9 694
INGAR (5)	-3 146
SUM	33 264

Inntektsutjevning (også kalt skatteutjevning) er en ordning for å delvis jevne ut forskjeller i kommunenes skatteinntekter. Ordningen er illustrert under. Karmøy er en lavinntektskommune med skatteinntekter under 90 prosent av landsgjennomsnittet. Det budsjetteres derfor med 181,9 mill. kroner i inntektsutjevning, i praksis overføring fra mer skattesterke kommuner. Mens skatteinntektene i 2022 var på 83,0 prosent av landsgjennomsnittet, var skatteinntekter + netto skatteutjevning på 94,2 % av landsgjennomsnittet.

Inntektssystemet har flere andre ordninger, men disse omfatter ikke Karmøy.

Eiendomsskatt

Det budsjetteres med følgende inntekter i økonomiplanperioden.

Eiendomsskatt (mill. kr)	2023	2024	2025	2026	2027
Bolig- og fritidseiendom	-33,0	-57,2	-57,2	-57,2	-57,2
Næringseiendom mv.	-96,6	-86,8	-94,5	-94,7	-94,9
SUM	-129,6	-144,1	-151,7	-151,9	-152,1

Det er en økning på 24,2 mill. kroner i inntekter fra bolig- og fritidseiendom. Dette skyldes i hovedsak at det foreslås en økning i eiendomsskatten på bolig- og fritidseiendom fra 2,8 til 3,8 promille. Dette utgjør en økning på 14,8 mill. kroner. Endringen vil innebære en økning på kr. 768 kroner per år i eiendomsskatt for en eksempelbolig på 120 m². Resterende økning som også viser igjen i regnskapet for

2023, skyldes økt boligverdi som mottas fra Skatteetaten.

Kategorien næringseiendom mv. inneholder også særskilt skattegrunnlag (overgangsordningen for tidligere "verk og bruk"). Inntektene her påvirkes av statlige endringer i regelverk for eiendomsskatt på verk og bruk. 2024 er år seks av nedtrappingsperioden på syv år hvor inntektene fra det særskilte skattegrunnlaget fases ut. For 2024 gir overgangsordningen Karmøy kommune en inntekt på 3,5 mill. kroner og i 2025 vil den være 0.

Anslaget for eiendomsskatt i 2024 på næringseiendom mv. er 9,8 mill. kroner lavere enn vedtatt budsjett 2023, og men på nivå med prognosen for 2023. Det foreslås ingen endring i satsen eller regelverket for eiendomsskatt på næringseiendom mv. I 2025 er det lagt inn en økning på 7,7 mill. kroner i eiendomsskatt for næringseiendommer mv. Økningen er et forventet resultat av ny taksering som kommunene etter Kapittel 3 i Lov om eiendomsskatt til kommunene må gjennomføre hvert tiende år.

Andre generelle statstilskudd

Posten består av rentekompensasjonsordninger og inntekter fra havbruksfondet.

Rente- og avdragskompensasjoner

Rente- og avdragskompensasjoner utgjør 11,2 mill. kroner i 2024. Dette er en økning på 1,2 mill. kroner sammenlignet med budsjettet for 2023. Dette skyldes i hovedsak høyere rentenivå.

Rente- og kompensasjonsordningen har egne renteforutsetninger. Disse er basert på Finanstilsynets basisrente fratrukket 1,25 prosentpoeng. Basisrenten er basert på rentebetingelser i boliglånsmarkedet. Deretter trekkes det fra 1,25 prosentpoeng som et anslag på kommunens finansieringskostnader. Som anslag på dette er det tatt utgangspunkt i prognosen for 3 mnd nibor, med en tidsforskyvning.

	2024	2025	2026	2027
Prognose i 2024-budsjett	4,37 %	3,88 %	3,50 %	3,29 %

Dette gjelder 4,5 mill. kroner i rentekompensasjon for skolebygg, og 5,6 mill. kroner i kompensasjonstilskudd (renter og avdrag) til omsorgsboliger og sykehjem. Sistnevnte gjelder omsorgsbolig- og sykehjemsprosjekter under Handlingsplan for eldreomsorger 1998-2003 og opptrappingsplan for psykisk helse 1999-2004. Disse ordningene er avsluttet, og det gis ikke tilsagn til nye investeringer. Til sist kommer rentekompensasjon for kirkebygg. Det er særlig rentekompensasjon for investeringene i kirkebygg som har betydning her. Det er Karmøy kirkelig fellesråd som søker om tilskudd på vegne av kommunen. Det er lagt opp til at kommunen og fellesrådet deler mottatt rentekompensasjon fordelt etter andel av finansieringen på de aktuelle prosjektene.

	2024	2025	2026	2027
Skolebygg	4 500	3 400	2 600	1 900
Omsorgsbygg	5 600	5 300	5 000	4 800
Kirkebygg	1 100	900	800	800
SUM	11 200	9 600	8 400	7 500

Havbruksfond

Havbrukskommuner får 1,2 milliarder som er inntekt fra produksjonsavgift på laks, ørret og regnbueørret. Avgiftsinntektene er fra produksjonen i 2023, og midlene vil bli utbetalt høsten 2024.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Utbetalingen skjer i samsvar med fordelingsnøkklene i Havbruksfondet. Dersom miljøsituasjonen tilsier vekst i et eller flere produksjonsområde vil det i 2024 føre til at kommuner og fylkeskommuner kan motta høyere utbetaling enn det som har blitt foreslått på 1,2 milliarder.

Med usikkerhet i veksten, foreslår kommunedirektør at det legges inn 2,5 mill. kroner som årlig inntekt i budsjettforslaget. Dette er en økning på 1,5 mill. kr. fra 2023-budsjettet.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Renteinntekter	-21 918	-39 800	-56 500	-54 700	-55 300	-55 400
Utbytte	-167 779	-140 000	-175 000	-175 000	-140 000	-140 000
Gevinst finansielle instrumenter	-11 125	-28 900	-33 830	-30 500	-28 500	-26 700
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	60 933	106 300	160 440	177 050	191 720	205 320
Avdrag på lån	102 020	108 700	109 400	126 500	138 600	147 100
Netto finansinntekter/finansutgifter	-37 869	6 300	4 510	43 350	106 520	130 320
Finansutgifter i tjenesteområdene	28	0	0	0	0	0
Totale finansutgifter	-37 841	6 300	4 510	43 350	106 520	130 320

I økonomiplanen legges det grunn følgende utvikling i rentenivået, målt ved 3 mnds nibor-rente. Anslagene for 2024-2027 er hentet fra prognosene til Kommunalbanken august 2023. Tabellen under viser prognose for renteutviklingen i 2024-budsjettet, sammenlignet med prognosen som ble brukt i forbindelse med 2023-budsjettet. Som en ser av tabellen er rentekurven økt siden forrige vedtatte økonomiplan.

	2023	2024	2025	2026	2027
Prognose i 2024-budsjettet	4,3 %	4,7 %	4,2 %	3,9 %	3,7 %
Prognose i 2023-budsjettet	3,8 %	3,5 %	3,2 %	3,0 %	

Finansinntekter

Karmøy kommunens finansinntekter kommer fra følgende kilder:

- Renter og utbytte fra Haugland Kraft, samt renter fra Haugaland næringspark.
- Løpende likviditet på kommunens bankkonti.
- Andre renteinntekter, i hovedsak renter på kommunens utlån (startlån).
- Avkastning på overskuddslikviditet som er plassert i finansmarkedet.

Det budsjetteres med totalt 265,3 mill. kroner i finansinntekter (renteinntekter, utbytte og gevinst finansielle instrumenter) i 2024. Dette er 56,6 mill. kroner mer enn i opprinnelig budsjett for 2023. Økningen er i hovedsak knyttet til høyere rentenivå og økt utbytte fra Haugland Kraft.

Renteinntekter

Det budsjetteres med 56,5 mill. kroner i renteinntekter, herav 9,5 mill. kroner i renter på ansvarlige lån til Haugaland Kraft AS og Haugaland Næringspark AS. Disse omtales under.

De øvrige 47,0 mill. kroner i renteinntekter består av bankinnskudd, samt renteinntekter fra utlån, det vil si renteinntekter fra personer som har Startlån gjennom kommunen. Kommunens renteinntekter her må ses i sammenheng med kommunens renteutgifter på lån tatt opp fra Husbanken til videre utlån.

Anslåtte renteinntekter i 2024 er basert på følgende forutsetninger:

- Gjennomsnittlig banklikviditet på 400 mill. kroner og gjennomsnittlig rente på 5,17 %
- Gjennomsnittlig startlånportefølje på 530 mill. kroner og gjennomsnittlig startlånsrente på 4,87 %.
- I tillegg om lag om lag 0,4 mill. kroner i andre mindre renteposter, morarenter mv.

Dette er en økning på 16,7 mill. kroner, som først og fremst skyldes et høyere rentenivå.

Likviditetsanslaget er noe lavere enn observert likviditet så langt i 2023. Dette må ses i sammenheng med at deler av investeringene i 2023 og 2024 er finansiert enten med fondsmidler eller med ubrukte lånemidler (lån som er tatt opp, men som ikke forventes benyttet per 31.12.2023 på grunn av utsettelse i investeringsprosjektene). Disse forholdene vil isolert sett trekke ned likviditet i kommunen.

Startlånporteføljen er imidlertid økende, og dette forventes mer enn å oppveie at renteinntektene på bankinnskudd går ned i økonomiplanen. Økende renteinntekter fra startlånporteføljen må sees i sammenheng med tilsvarende økte renteutgifter kommunen har med lån av disse midlene fra Husbanken.

Forutsetning renteinntekter	Budsjett	Forslag			
<i>tall i mill. kroner</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Gj. snitt banklikviditet	390	400	400	400	400
Gj. snitt startlånportefølje	441	530	601	671	741

Renteinntekter fra Haugaland Kraft og Haugaland Næringspark

Kommunen mottar renter på ansvarlige lån fra Haugaland Kraft og Haugaland Næringspark. Rentene her er regulert i egne avtaler, men følger svingninger i markedsrentene. For 2024 er det budsjettet med en rente på 6,4 prosent. Utlånene utgjør i 2024 om lag 149,4 mill. kroner. Dette gir en forventet renteinntekt på 9,5 mill. kroner fra disse selskapene i 2024. Haugaland Kraft begynte i 2022 å betale ned på lånet. Haugaland Næringspark har i eiermøte uttrykt behov for avdragsutsettelse til 2024. Bakgrunnen er at selskapet må bære utforutsette kostnader knyttet til utredningsarbeid og anleggsbidrag for framføring av kraftlinjer til næringsparken fra Statnett AS og Fagne AS. Avdragsutsettelse til 2024 er lagt til grunn i både budsjettet for drift (rente) og investering (avdrag).

Renteinntekter	Budsjett	Forslag			
<i>tall i 1000 kr</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Haugaland Kraft	-4 500	-4 800	-4 100	-3 700	-3 300
Haugaland Næringspark	-4 000	-4 700	-3 800	-3 500	-3 400

Utbytteinntekter fra Haugaland Kraft

Det budsjetteres i 2024 med 175 mill. kroner i utbytte fra Haugaland Kraft. Dette er 35 mill. kroner mer enn i budsjettet for 2023. Anslaget er basert på forventninger til selskapets resultat i 2023 på nivå med 2021-resultatet og utbyttepolitikk i henhold til Karmøy kommunens vedtatte eierstrategi for selskapet. Som eier forventer Karmøy et utbytte nivå som er 60 prosent av gjennomsnittlig resultat etter skatt siste 3 år. Med gjeldende utbyttemodell er det resultatene i 2021-2023 som er styrende for kommunens utbytteinntekter i 2024. Styret foreslår endelig utbytte til generalforsamlingen.

Økningen skyldes sterkere forventet resultat i 2023 enn det lave resultatet i 2020 som ikke lenger er med i den 3-årige gjennomsnittsberegningen for utbytte. På grunn av store svinginger i kraftprisen er anslaget for resultat i 2023 usikkert. Utbyttet er videreført på samme nivå i 2025, men tatt ned med 35 mill. kroner fra 2026. Årsaken til det er det ekstraordinære resultatet som Haugaland Kraft oppnådde i 2022 ikke lenger vil være med i beregningsgrunnlaget for utbytte som utbetales i 2026. Det fra 2024 og videre utover lagt til grunn et resultat på nivå med 2021 og forventet resultat i 2023. I følge markedet vil strømprisene bli lavere de kommende årene enn det de var i 2021 og har vært i 2023. Ut i fra dagens situasjon kan dette dermed sies å være optimistiske prognoser. Med selskapets uttalte mål om å øke konsernet sin virkelige verdi fra 12 milliarder i 2021 til 20 milliarder kroner i 2030, skaper det forventninger om vekst og fortsatt gode resultater framover som vil gi eierne utbytte på minst dagens nivå. Utbyttet videre fremover vil være avhengig av utviklingen i selskapet, som blant annet påvirkes av kraftprisene. Dersom kraftprisene blir lavere fremover, vil utbyttet fra selskapet fort kunne reduseres kraftig ved utgangen av økonomiplanperioden. Dette utgjør en vesentlig risiko for kommunen.

Gevinst finansielle instrumenter

Karmøy kommune har god likviditet. En god del av denne likviditeten er plassert i markedet, og er underlagt kommunens vedtatte finansreglement. I budsjettet for 2024 er det lagt til grunn at porteføljen i gjennomsnitt vil være på 474 mill. kroner, og det legges til grunn en forventet avkastning på 33,8 mill. kroner (ca. 7,1 prosent). Forventet avkastning i økonomiplanen er basert på prognoser for rentenivået i årene fremover, og en antatt meravkastning blant annet som følge av at en del av porteføljen er plassert i fond med høyere risiko og høyere forventet avkastning. Det er lagt til grunn gjennomsnittlig avkastning i markedsporteføljen 2008-2022 som utgangspunkt for anslag på meravkastning utover pengemarkedsrenten (3 mnd nitor). Det er ventet at forvaltningskapitalen vil gå ned i trakt med bruk av fond til investeringer. I 2027 er det lagt til grunn en forvaltningskapital på 437 mill. kroner med en forventet avkastning på 26,7 mill. kroner.

Finansinntektene er usikre inntekter. Særlig vil kommunens eksponering mot aksjemarkedet medføre en risiko for svingninger i inntektene. Karmøy kommune etablerte i 2012 et bufferfond for å håndtere slike svingninger. Bufferfondet er en del av kommunens disposisjonsfond. Bufferfondet er tenkt brukt til å skjerme den løpende driften fra moderate svingninger i finansmarkedet, ved at lavere avkastning enn budsjettet fra finansporteføljen ved behov kan dekkes av bufferfondet. Fondet utgjør per i dag 35 mill. kroner, eller om lag 7,4 prosent av forvaltningskapitalen. Fondet er tenkt at skulle kunne dekke opp det finansielle budsjettavviket ved negativ avkastning, og på den måten skjerme den løpende driften fra moderate svingninger i finansmarkedet.

Finansutgifter

Karmøy kommune er inne i en periode hvor det er lagt opp til store investeringer som finansieres både gjennom økende lånegjeld og ved bruk av fondsmidler. I tillegg er lånerente økende, så handlingsrommet på drift blir med det redusert framover.

Kommunens lånegjeld ved utgangen av 2024 anslås til å bli om lag 3,81 mrd.kroner. Låneopptaket for 2023 er redusert sammenlignet med opprinnelig vedtatt budsjett, men dette er likevel en økning fra 2,95 mrd. kroner ved utgangen av 2022. Det budsjetteres med et netto låneopptak (dvs. låneopptak fratrukket budsjetterte avdrag) på 554,2 mill. kroner i 2024. Ved utgangen av økonomiplanperioden, 2027, forventes lånegjelden å komme opp i 5,413 mrd. kroner. Mye av veksten skjer innenfor selvkostområdene vann, avløp og renovasjon, og finansieres gjennom økte gebyrer. For mer informasjon om dette se omtale av tjenesteområde 17 VAR og gjennomgangen av de finansielle måltallene, hvor utviklingen i justert lånegjeld er vist.

Renteutgifter

Tabellen under viser prognose for lånegjeld ved utgangen av årene i økonomiplanperioden, samt prognose for gjennomsnittlig lånerente i låneporteføljen og samlede renteutgifter inklusive omkostninger i perioden. Gjennomsnittlig rente 2024 er regnet i prosent av gjennomsnittet av lånegjeld per 31.12.2023 og 31.12.2024. Det er i beregningene lagt til grunn at årets låneopptak skjer med 1/2 på våren og 1/2 på høsten.

Det var i budsjettet for 2023 anslått en gjennomsnittsrente på 3,30 prosent. Per september 2023 var den faktiske gjennomsnittsrenten i porteføljen 3,32 prosent, og forventes å øke ytterligere. Siden kommunen har en høy andel fastrentelån vil gjennomsnittsrenten i låneporteføljen svinge vesentlig mindre enn svingninger i pengemarkedsrentene ellers. For 2024 er det anslått en gjennomsnittlig lånerente på 4,54 prosent (inkl. omkostninger). Høyere rente bidrar til at det er en økning i renteutgiftene sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023. Videre viser prognosen en liten årlig reduksjon i renten for perioden 2025-2027.

Lånegjeld per 31.12	Anslag lånegjeld	Gj.snitt rente	Renteutgifter
2022 Regnskap	2 949 674 000	2,08 %	
2023 Prognose	3 373 923 000	3,32 %	104 900 000
2024 Forslag	3 810 925 000	4,54 %	160 440 000
2025 Forslag	4 369 315 000	4,33 %	177 050 000
2026 Forslag	4 925 895 000	4,13 %	191 720 000
2027 Forslag	5 341 823 000	4,00 %	205 320 000

Den foreslåtte økningen i lånegjelden fremover vil gi en økning i kommunens renteutgifter videre i økonomiplanperioden. Fra 2024 til 2027 budsjetteres det med at renteutgiftene vil øke med 47,2 mill. kroner, på grunn av økt lånegjeld. I tillegg vil også avdragsutgiftene øke med 17,8 mill. kroner fra 2024-2027.

Avdrag på lån

Avdrag på lån (ekskl. startlån) er beregnet ut fra avskrivninger på anleggsmidler innen tjenesteområdet VAR og en nedbetalingstid på 25 år av lånet eksklusiv VAR investeringer. Basert på disse forutsetningene er det for 2024 foreslått et avdrag på 109,4 mill. kroner. Dette er en økning på 0,7 mill. kroner fra budsjett 2023.

Gitt at fremdriften i investeringsprosjektene blir som foreslått i budsjettet vil lånegjelden øke raskt de nærmeste årene. Videre er det bli brukt mer midler fra fond for å finansiere investeringsplanen innenfor forslag til nytt måltall for justert lånegjeldsgrad. For mer om dette, se investeringsplanen.

Finansiering av investeringer i økonomiplanen 2024-2027

Finansiering 2024-2027	tall i 1000 kr
Sum finansieringsbehov	3 253 662
Bruk av lånemidler	2 326 802
Salgsinntekter (boliger, bolig- og industrifelter)	126 883
Mva-kompensasjon	281 291
Refusjoner og mottatte avdrag på utlån	155 569
Overføringer fra driftsbudsjettet	272 800
Netto bruk av ubundet investeringsfond	33 317
Bruk av disposisjonsfond	57 000
Sum finansiering	3 253 622

Renter og avdrag må ses i sammenheng med gebyrøkninger innen vann, avløp og renovasjon

Av låneopptaket i 2024-2027 er ca. 66 prosent knyttet opp til investeringer innenfor vann, avløp og renovasjon (VAR). Disse investeringene blir finansiert av brukerne gjennom de kommunale gebyrene. Økte utgifter til renter- og avdrag må derfor ses i sammenheng med økte inntekter fra tjenesteområde VAR. For øvrige investeringer er det lagt inn 90 mill. kroner i netto bruk av fondsmidler til finansiering. Se omtale av dette i kapittelet om økonomisk utvikling i planperioden.

I sum øker renter- og avdrag med 82,6 mill. kroner fra 2024 til 2027. Bruk av fond til finansiering av investeringer vil isolert sett redusere kommunens renteinntekter.

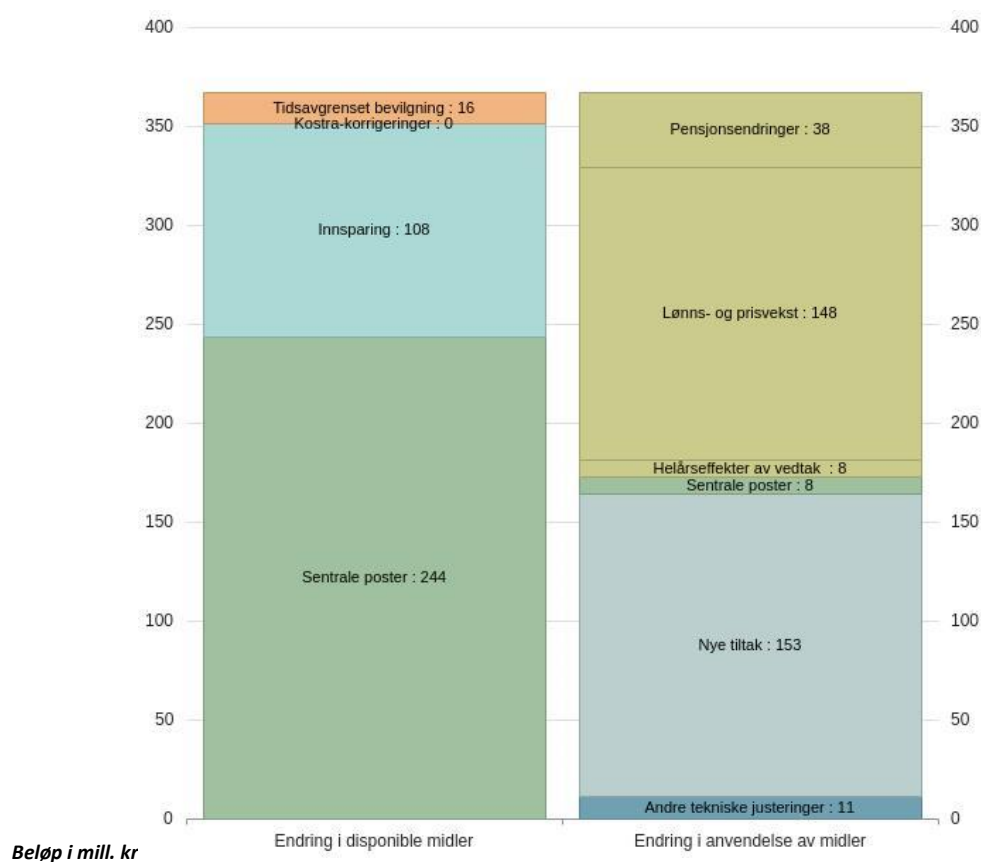
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Overføring til investering	140 400	98 620	72 600	92 400	85 500	79 300
Bruk av disposisjonsfond	-111 325	-54 273	-20 000	-20 000	-12 000	-5 000
Netto avsetninger	29 075	44 347	52 600	72 400	73 500	74 300
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	42 630	-17 980	-25 418	-14 189	-688	-7 573
Totale avsetninger	156 575	26 367	27 182	58 211	72 812	66 727

Disponering av driftsrammen

Driftsbudsjettet - endring i disponible midler og anvendelse

Driftsbudsjettet - forslag til rammeendringer fordelt på endringskategorier

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	2 802 353	2 802 353	2 802 353	2 802 353
Kostra-korrigeringer	-44	-44	-44	-44
Lønns- og prisvekst	148 376	146 491	145 692	144 960
Pensjonsendringer	37 689	40 866	43 356	62 568
Helårseffekter av vedtak	8 332	8 608	6 844	7 620
Tidsavgrenset bevilgning	-15 825	-15 825	-15 825	-9 825
Andre tekniske justeringer	11 346	15 446	15 446	15 446
Tekniske justeringer	189 874	195 542	195 469	220 725
Konsekvensjustert ramme	2 992 227	2 997 895	2 997 822	3 023 078
Nye tiltak	153 249	187 804	200 877	220 872
Innsparing	-107 529	-166 337	-210 807	-247 358
Nye tiltak	45 720	21 467	-9 930	-26 486
Ramme 2024-2027	3 037 947	3 019 362	2 987 892	2 996 592

Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen de siste årene

Etter at befolkningen vokste jevnt og trutt, fra kommunen passerte 40 000 innbyggere i 2010, til den passerte 42 200 innbyggere i 2016, stagnerte veksten fram til 2020. Siste året har veksten tatt seg endel opp igjen. Per 1. januar 2022 hadde kommunen 42 541 innbyggere, en økning på 196 fra året før. Per 1. januar 2023 var innbyggertallet 42 903, en økning på ytterligere 362.

I årene 2015-2021 har det vært høyere tall på utflytting enn innflytting. Det flyttet altså flere ut av Karmøy enn inn til Karmøy. Nedgangen skyldes at netto tilflytting snudde negativt fra 2015. Dette faller sammen i tid med oljeprisfallet i 2014, som gav dårligere tider i lokalt næringsliv på sørvestlandet. I 2022 er det en positiv netto innflytting på 96. I tillegg har det, grunnet situasjonen i Ukraina, vært en økning i innvandring i 2022.

Folketallet har vært relativt stabilt i Karmøy kommune, tidligere skyldtes det at kommunen har hatt et fødselsoverskudd. Men trenden for fødselstall er negativ. Dette omtales mer under.

Dette innebærer også at Karmøy har en aldrende befolkning. Mens innbyggertallet totalt sett har økt med 362 personer det siste året, er aldersfordelingen endret:

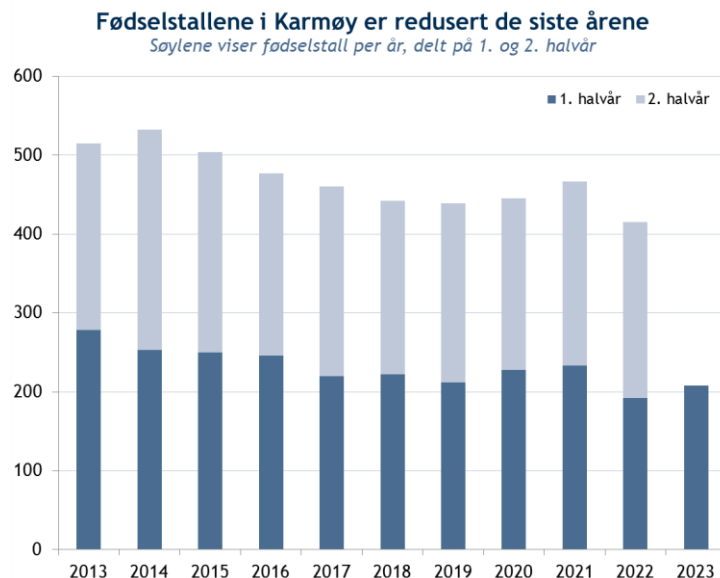
Befolkning etter aldersgruppe	1.1.2022	1.1.2023	Endring
0-15 år	8 643	8 588	-55
16-66 år	27 162	27 401	+239
67+ år	6 736	6 914	+178
SUM	42 541	42 903	+362

Synkende fødselstall

Fødselstallene er fortsatt lave. Det er registrert 415 fødte i 2022. Dette er 52 færre fødsler enn i 2021. Det høye antall fødsler i 2021 er et resultat av det andre året av koronapandemien. Nå ser det ut til at vi er tilbake til trenden. I årene 2009-2015 lå fødselstallene mellom 504 og 565 barn per år, mens tallene

har blitt gradvis redusert i årene etter. I årene 2017-2020 lå antall fødsler mellom 460 og 467 barn.

I 1.halvår 2023 ble det født 208 barn. Til sammenligning ble det født 192 barn i 1. halvår 2022.

Om befolkningsprognosen i årene fremover

I arbeidet med budsjett- og økonomiplan er det tatt utgangspunkt i folketall per 01.01.23, og deretter justert med forventet årlig endring per årskull i SSBs hovedalternativ "middel nasjonal vekst" lagt til grunn (det såkalte "mmmm-alternativet") samt en ekstra innvandring i 2024 på 0,8 prosent for aldersgruppen 1 til 70 år. Dette utgjør ca 300 innbyggere utover SSBs hovedalternativ. I dette kapitlet blir denne prognosen omtalt som "Karmøy kommunes egen prognose".

Disse prognosene er usikre, særlig knyttet til utviklingen i fødselstall. SSBs prognoser ligger nå mye lavere enn for en del år siden. Særlig gjelder dette utvikling i barnetallet, som er en nasjonal trend, samt at det for Karmøy også kan skje raske endringer på netto tilflytting til kommunen. I 2023 skal Karmøy kommune ta i mot 345 ukrainske flyktninger.

Hva viser oversiktene under?

Oversiktene under viser forventet utvikling i folketallet, fordelt på aldersgrupper, ut fra hovedscenariet til SSB. Det er også tatt hensyn til bosetting. Tallene er status per 1.1. i de respektive år (kolonnen 2023 viser tallene per 1.1. 2023). Tallene viser:

1. Antall personer per 1.1. i de respektive år.
2. Indeks for de ulike aldersgruppene, hvor forventet tall for 1.1.2023 er satt til 100. Når det for 2027 står 96,9 % for aldersgruppen 1-5 år, betyr det at prognosen forventer en reduksjon på 3,1 prosent (100-96,9) i denne aldersgruppen fra 1.1.2023 til 1.1.2027.
3. Teoretisk kostnadseffekt. Metoden teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi brukes til å beregne kostnadseffekten av flere eller færre innbyggere. Det er da gjort en teoretisk beregning av hva dette tilsier at kostnadene vil økes eller reduseres med i Karmøy kommune. For eksempel

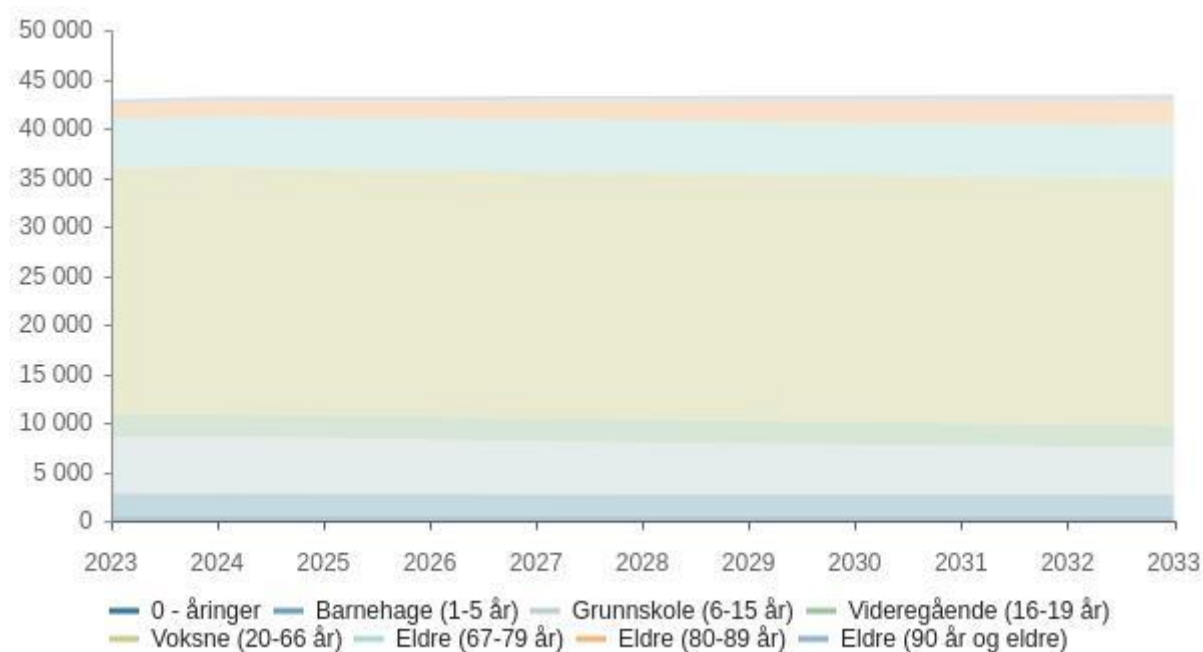
viser tallene at det på grunn av at det blir færre barn i barnehagealder, skulle en slik teoretisk gjennomsnittsberegning tilsi at kostnadene skulle gå ned med 6,5 mill. kroner i 2023, deretter vil den øke til 0,5 mill. kroner i 2024 før den synker parallelt med trenden som viser verre barn i barnehagealder. Mens økt antall eldre i aldersgruppen 80-89 år skulle tilsi en økning på 8,1 mill. kroner i 2023.

Dette er teoretiske beregninger som ikke tar hensyn til lokale forhold, terskelkostnader og utvikling i lokalt behov/etterspørsel. Tallene er endring i brutto utgiftsbehov, som er tenkt å illustrere endring i kostnader uavhengig av hvordan disse er finansiert. Endring i netto utgiftsbehov, som er et uttrykk for hvor stor del av disse kostnadene som vil måtte finansieres av de frie inntektene, vil typisk være om lag 80-85 prosent av endringen i brutto utgiftsbehov.

I figurene kan du klikke på ulike forklaringene, for å skjule/visе de enkelte elementer i figuren.

Demografi

Befolkningsprognose

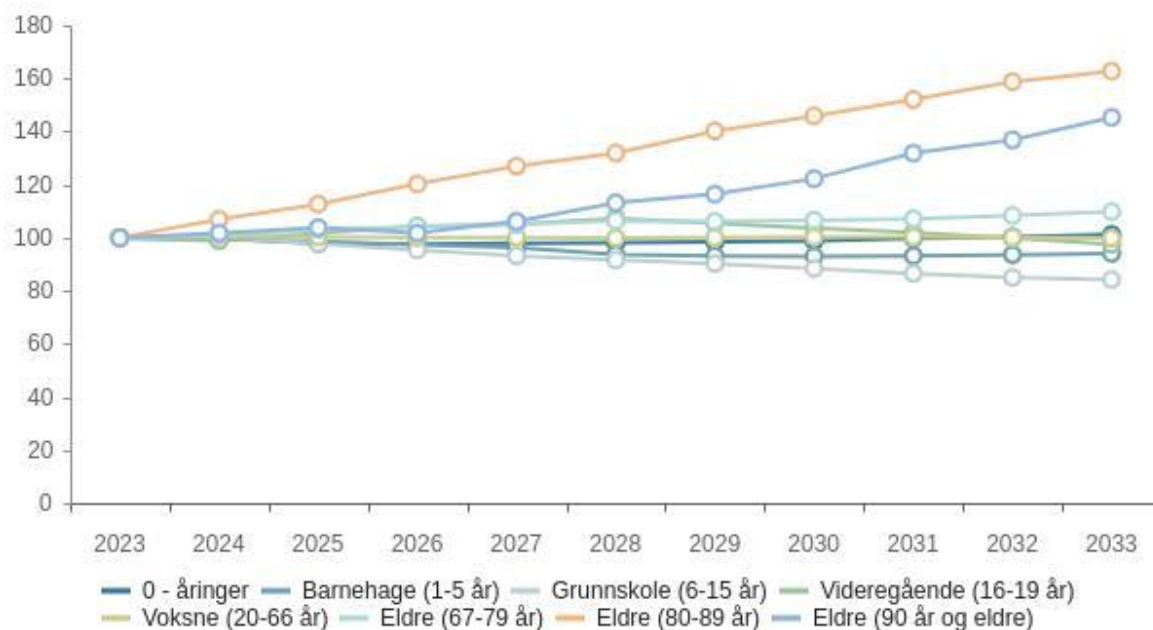

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0 - åringar	430	429	421	419	421	422	423	425	429	431	435
Barnehage (1-5 år)	2 392	2 375	2 358	2 330	2 301	2 242	2 228	2 225	2 229	2 238	2 251
Grunnskole (6-15 år)	5 766	5 769	5 639	5 500	5 370	5 281	5 204	5 098	4 988	4 901	4 855
Videregående (16-19 år)	2 245	2 220	2 285	2 342	2 357	2 410	2 368	2 327	2 287	2 242	2 191
Voksne (20-66 år)	25 156	25 350	25 236	25 182	25 186	25 139	25 170	25 215	25 227	25 188	25 129
Eldre (67-79 år)	4 983	5 044	5 139	5 194	5 231	5 301	5 290	5 312	5 337	5 399	5 473
Eldre (80-89 år)	1 589	1 699	1 790	1 911	2 017	2 096	2 228	2 318	2 417	2 523	2 586
Eldre (90 år og eldre)	342	348	355	348	363	387	398	418	451	468	497
Total	42 903	43 234	43 223	43 226	43 246	43 278	43 309	43 338	43 365	43 390	43 417

Prognose type : Egen prognose - Karmøy

Prognose periode : 10

Prognose vekst

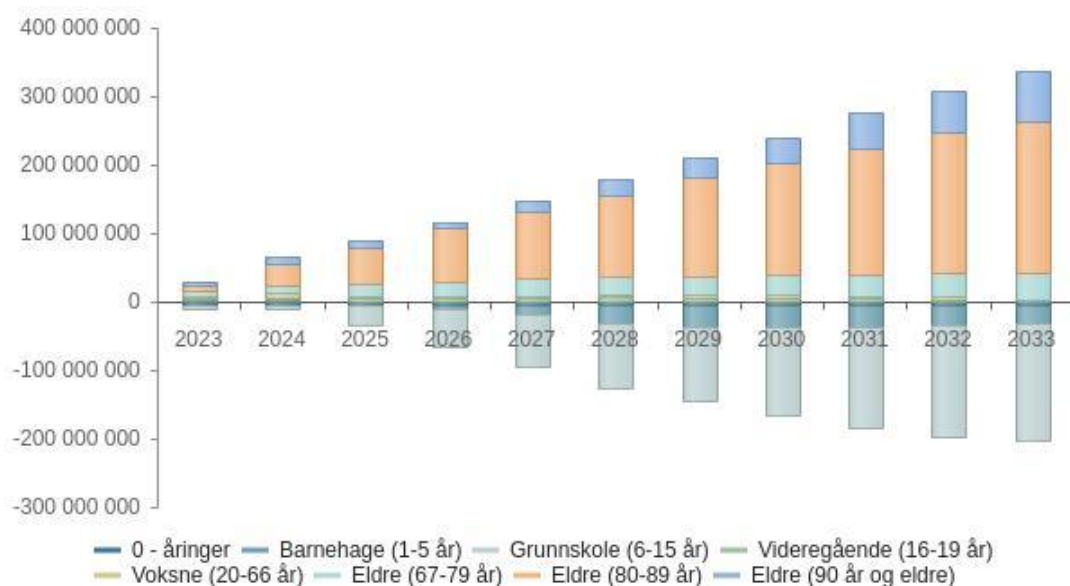

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0 - åringar	100,0 %	99,8 %	97,9 %	97,4 %	97,9 %	98,1 %	98,4 %	98,8 %	99,8 %	100,2 %	101,2 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	99,3 %	98,6 %	97,4 %	96,2 %	93,7 %	93,1 %	93,0 %	93,2 %	93,6 %	94,1 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	100,1 %	97,8 %	95,4 %	93,1 %	91,6 %	90,3 %	88,4 %	86,5 %	85,0 %	84,2 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	98,9 %	101,8 %	104,3 %	105,0 %	107,3 %	105,5 %	103,7 %	101,9 %	99,9 %	97,6 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	100,8 %	100,3 %	100,1 %	100,1 %	99,9 %	100,1 %	100,2 %	100,3 %	100,1 %	99,9 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	101,2 %	103,1 %	104,2 %	105,0 %	106,4 %	106,2 %	106,6 %	107,1 %	108,3 %	109,8 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	106,9 %	112,6 %	120,3 %	126,9 %	131,9 %	140,2 %	145,9 %	152,1 %	158,8 %	162,7 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	101,8 %	103,8 %	101,8 %	106,1 %	113,2 %	116,4 %	122,2 %	131,9 %	136,8 %	145,3 %
Total	100,0 %	100,8 %	100,7 %	100,8 %	100,8 %	100,9 %	100,9 %	101,0 %	101,1 %	101,1 %	101,2 %

Prognose type : Egen prognose - Karmøy

Prognose periode : 10

Demografiutgifter

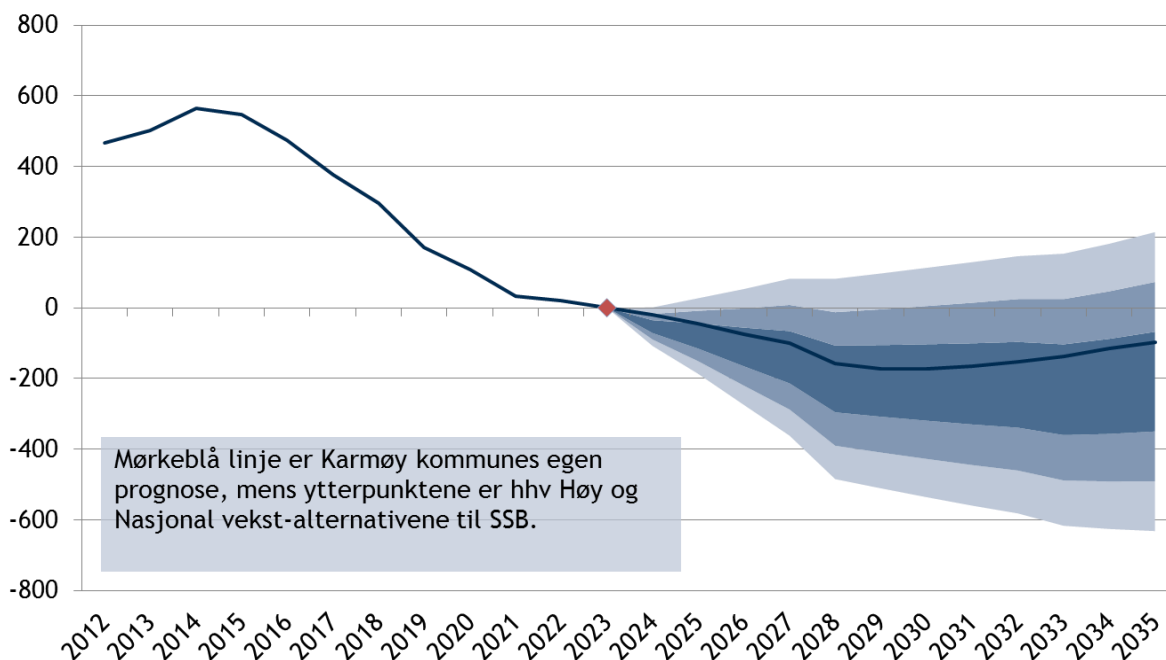

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Totalt
0 - åringar	-4 399 710	-89 790	-718 320	-179 580	179 580	89 790	89 790	179 580	359 160	179 580	359 160	-3 950 760
Barnehage (1-5 år)	2 031 716	1 783 490	-2 684 902	-5 989 536	-7 072 302	15 227 370	-3 904 996	-1 096 850	690 152	1 966 582	2 656 734	-26 847 282
Grunnskole (6-15 år)	-6 519 060	543 255	-	-	-	-	-	-	-	-	-8 329 910	-
Videregående (16-19 år)	3 015 228	-734 980	1 688 692	1 508 296	291 540	1 422 888	-1 023 240	-1 042 124	-1 026 520	-1 204 172	-1 261 392	1 634 216
Voksne (20-66 år)	2 458 478	4 252 256	-2 713 708	-914 710	334 562	-872 822	859 822	1 030 556	462 176	-986 026	-1 836 976	2 073 608
Eldre (67-79 år)	7 964 750	3 886 798	6 053 210	3 504 490	2 357 566	4 460 260	-700 898	1 401 796	1 592 950	3 950 516	4 715 132	39 186 570
Eldre (80-89 år)	8 103 462	23 457 390	19 405 659	25 803 129	22 604 394	16 846 671	28 148 868	19 192 410	21 111 651	22 604 394	13 434 687	220 712 715
Eldre (90 år og eldre)	6 384 180	2 553 672	2 979 284	-2 979 284	6 384 180	10 214 688	4 681 732	8 512 240	14 045 196	7 235 404	12 342 748	72 354 040
Total	19 039 044	35 652 091	468 865	-4 418 010	1 538 470	817 540	14 207 533	8 982 598	17 315 415	17 991 883	22 080 183	133 675 612

Barnehage (1-5 år)

Endring i antall barn 0-5 år i Karmøy kommune i ulike befolkningsscenarier 1.1.2023=0

Endring folketall 0-5 år, prognose

Figuren viser utviklingen i befolkningstall for aldersgruppen, sammenlignet med antall innbyggere 1.1.2023. Dersom linjen før 2023 ligger høyere enn 0, betyr det at det antall innbyggere i aldersgruppen var høyere før, og at det har vært en reduksjon frem mot 2023. Kurvene etter 2023 viser en eventuell forventet økning eller reduksjon i aldersgruppen i årene fremover.

Fødselstallene synker, både i Karmøy og nasjonalt. Fra 2009 til 2020 gikk "[Samlet fruktbarhetstall](#)" ned fra 1,98 barn per kvinne til 1,48 barn per kvinne, noe som var på den tiden det laveste som var blitt målt noen gang i Norge. I 2022 ble det målt rekordlav SFT som viste å være 1,41 barn per kvinne. Det er en kraftig nedgang fra 2021 da samlet fruktbarhetstallet var på 1,55.

Per 1.1.2023 var det i Karmøy 2822 barn i alderen 0-5 år, en nedgang på 615 personer fra den siste toppen i 2014. Bare de siste fire årene, fra 1.1.2019 til 1.1.2023 har barnetallet gått ned med 222 personer i aldersgruppen.

Dersom en legger vår egendefinerte prognose til grunn, vil det frem mot 2027 være et fall på ytterligere 91 barn. I følge samme prognose vil tallene snu først i 2032.

En stadig høyere andel av disse barna etterspør barnehageplass. De siste årene har andelen barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år, redusert fra 93,7 til 92,3 prosent. I 2022 var det en liten økning til 93,4 prosent. Det betyr at økningen i antall barnehageplasser har vært høyere enn økningen i antall barn i aldersgruppen. Dekningsgraden i Karmøy er nå på samme nivå som landsgjennomsnittet. Det er usikkert hvordan dette vil utvikle seg fremover.

Dersom nedgangen i aldersgruppen fortsetter som anslått i prognosen, vil det bli behov for betydelig færre barnehageplasser i årene fremover. Dersom dekningsgraden holder seg på 93,4 prosent av antall barn i alderen 1-5 år går i barnehage, og hovedalternativet i prognosen er at denne aldersgruppen vil bli redusert med rundt 91 barn fra 2023 til 2027, noe som kan indikere at det vil være en reduksjon på 85 barnehageplasser i økonomiplanperioden. Både dekningsgrad og befolkningstall er usikre.

For kommunens økonomi vil det være en utfordring dersom kostnadene til barnehageplasser ikke faller i takt med at det blir færre barn i aldersgruppen. I inntektssystemet til kommunene vurderes den årlige inntektsveksten ut fra kommunens demografiske utgifter (om kommunen får færre eller flere innbyggere i ulike aldersgrupper). Forventet høyere utgifter til antall eldre motsvares delvis av forventet lavere utgifter som følge av at det blir færre barn.

I tillegg til at kommunen må redusere antall barnehageplasser kommunen betaler for, så vil det også være en utfordring å opprettholde samme kostnadsnivå i en situasjon hvor det fort vil være mer ledig kapasitet. Se mer under tjenesteområde barnehage.

I økonomiplanen er rammen på barnehageområdet økt fra 2023 til 2024. Dette er til tross for at prognosen viser nedgang i antall barn. Nedgang i antall barn kan gi økte kostnader for barnehage og det er derfor tilført økte midler i budsjettet for å dekke disse økte kostnadene.

Om usikkerhet i anslagene:

SSB har flere alternative scenarier, de kan ikke regnes som ytterpunkter for mulig utvikling, men kan gi en ide om spredningen på ulike prognoser. I tallene under er det tatt utgangspunkt i faktisk folketall per 1.1.2023 og vårt anslag på endring fra 1.1.2023 til 1.1.2027 i tre scenarier.

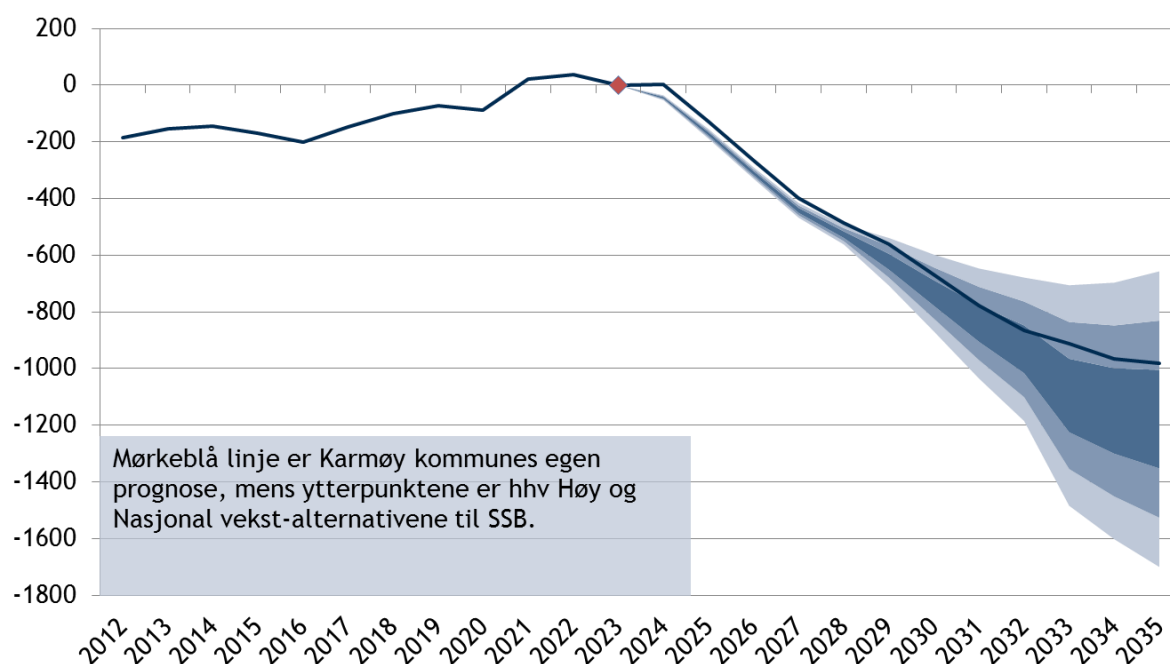
Aldersgruppen 1-5 år	01.01.2023	01.01.2027	Endring
Hovedalternativ	2 392	2 301	-91
"lav nasjonal vekst"	2 392	2 029	-363
"høy nasjonal vekst"	2 392	2 455	63

Kilde: SSB/Framsikt

Grunnskole (6-15 år)

Endring i antall barn 6-15 år i Karmøy kommune i ulike befolkningsscenarier

1.1.2023=0

Endring folketall 6-15 år, prognose

Figuren viser utviklingen i befolkningstall for aldersgruppen, sammenlignet med antall innbyggere 1.1.2023. Dersom linjen før 2023 ligger høyere enn 0, betyr det at det antall innbyggere i aldersgruppen var høyere før, og at det har vært en reduksjon frem mot 2023. Kurvene etter 2023 viser en eventuell forventet økning eller reduksjon i aldersgruppen i årene fremover.

For aldersgruppen 6-15 år har folketallet hatt en svakt økende tendens de siste årene. For småskoletrinnet har tallet imidlertid vært svakt fallende de siste tre årene, mens antallet i ungdomstrinnet har økt noe. Årskullene har varierende størrelse. De mindre kullene som har gitt nedgang i aldersgruppen 0-5 år de siste årene kommer nå inn i skolen. Med vår prognose vil det bli en reduksjon i aldersgruppen 6-12 år på -233 barn fra 1.1.23 til 1.1.27, mens aldersgruppen 13-15 ventes å redusere med -24 barn i samme periode.

Dersom kostnadene til grunnskole ikke går ned i takt med forventet nedgang i antall elever, har dette negativ innvirkning på kommunens økonomiske handlingsrom. Fra 2023 til 2024 er det i prognosen en liten vekst i antall barn. Dette vil kunne gi en liten økning i kostnader for skolen og det er derfor tilført midler i budsjettet for å dekke disse økte kostnadene. Videre i økonomiplanen ligger forslag om å redusere rammen til skole på bakgrunn av disse tallene. Den reduksjonen kommunedirektøren foreslår er imidlertid noe lavere enn det teoretisk beregnede effekten av færre skolebarn skulle tilsi. Dette skyldes at det er usikkert hvilken effekt færre elever vil få. Se mer under tjenesteområde skole.

Om usikkerhet i anslagene:

Befolkningsprognosen for barn i skolealder er mindre usikre enn for barnehage, da det i økonomiplanperioden er snakk om barnekull som allerede er fødte. Samtidig kan endringer i netto tilflytting gjøre utslag som ikke fanges opp av de nasjonale scenariene. Vi har prøvd å minimere

usikkerheten ved å kombinere SSB hovedalternativ og vår egen prognose som baserer seg på faktiske historiske lokale tall. Prognosen hensyntar også de 280 flyktningene Karmøy kommune skal bosette i løpet av 2024.

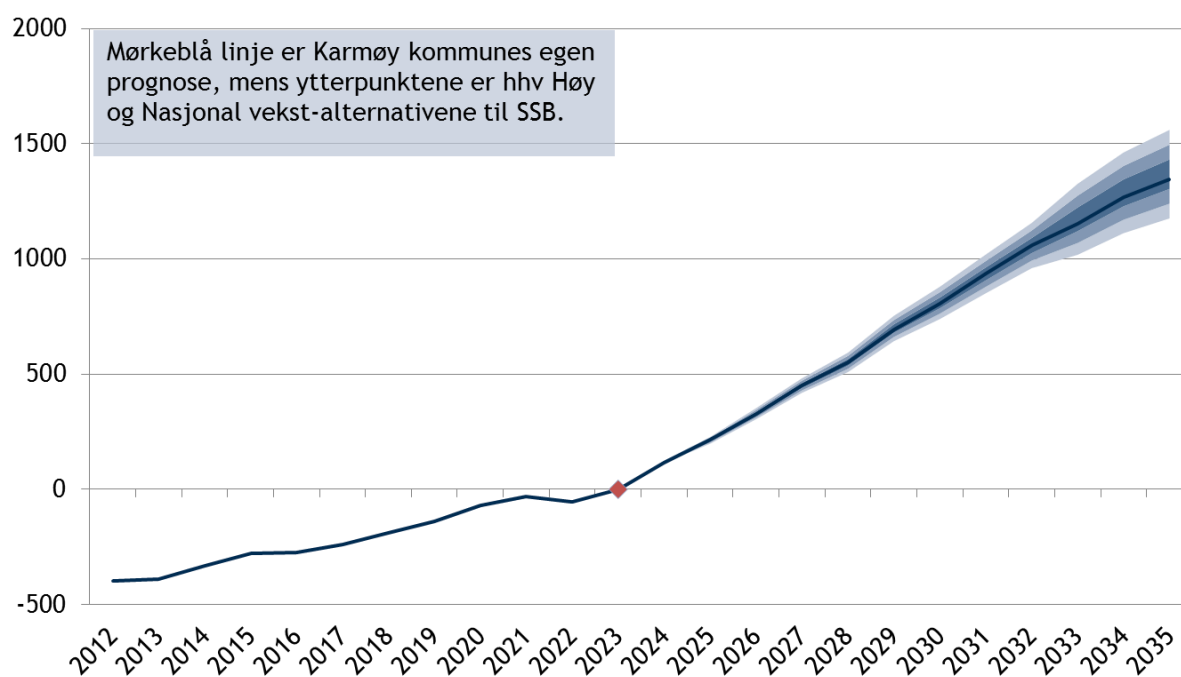
SSB har flere alternative scenarier, de kan ikke regnes som ytterpunkter for mulig utvikling, men kan gi en ide om spredningen på ulike prognoser. I tallene under er det tatt utgangspunkt i faktisk folketall per 1.1.2023 og vårt anslag på endring fra 1.1.2023 til 1.1.2027 i tre scenarier.

Aldersgruppe 6-15 år	01.01.2023	01.01.2027	Endring
Hovedalternativ	5 766	5 370	-396
"lav nasjonal vekst"	5 766	5 224	-542
"høy nasjonal vekst"	5 766	5 299	-467

Kilde: SSB/Framsikt

Eldre (80-89 år)

Endring i innbyggere over 80 år i Karmøy kommune i ulike befolkningsscenarier
1.1.2023=0

Endring folketall 80+ år, prognose

Figuren viser utviklingen i befolkningstall for aldersgruppen, sammenlignet med antall innbyggere 1.1.2023. Dersom linjen før 2023 ligger høyere enn 0, betyr det at det antall innbyggere i aldersgruppen var høyere før, og at det har vært en reduksjon frem mot 2023. Kurvene etter 2023 viser en eventuell forventet økning eller reduksjon i aldersgruppen i årene fremover.

Antall eldre vil øke fremover. I økonomiplanperioden er det særlig aldersgruppen 80-89 år som forventes å vokse mye, mens i de påfølgende årene vil en begynne å se en sterk vekst også i personer over 90 år.

Utvikling i aldersgrupper, indeks (1.1.2023 = 100)	2023	2027	2031
67-79 år	100	105	107
80-89 år	100	127	152
90+ år	100	106	132

Kilde: SSB/Framsikt

I Karmøy bodde 11 prosent av innbyggerne over 80 år i institusjon eller bolig med heldøgnsbemanning, per 2021 (kilde: SSB/Framsikt). I april 2022 sto Skudenenes sykehjem ferdig med totalt 40 plasser. Disse er fordelt på 32 sykehjemsplasser og 8 omsorgsplasser. Samtidig ble de midlertidige institusjonsplassene ved Bokn og Torfæusgate redusert, slik at netto tilvekst ble 24 plasser. 64 nye plasser i fase 1 av utbyggingen på Spanne etter foreslått plan stå klar i løpet av 2028. Det er lagt inn midler til fase 2 av utbyggingen på Spanne fra 2029.

Innbyggertall	01.01.2023	01.01.2027	01.01.2031
80+ år	1 931	2 380	2 868
Endring fra 2023		449	937

Kilde: SSB/Framsikt

Om usikkerhet i anslagene:

Forskjellen mellom ulike befolkningsscenarier på nasjonalt nivå gir små utslag i tallene for antall eldre i Karmøy. Usikkerheten vil trolig mest ligge i intern flytting mv.

SSB har flere alternative scenarier, de kan ikke regnes som ytterpunkter for mulig utvikling, men kan gi en ide om spredningen på ulike prognoser. I tallene under er det tatt utgangspunkt i faktisk folketall per 1.1.2023 og vårt anslag på endring fra 1.1.2023 til 1.1.2027 i tre scenarier. Forhold som arbeidsinnvandring og netto innflytting vil kunne ha større betydning også på relativt kort sikt.

Aldersgruppe 67-79 år	01.01.2023	01.01.2027	Endring
Hovedalternativ	4 983	5 231	+248
"lav nasjonal vekst"	4 983	5 173	+190
"høy nasjonal vekst"	4 983	5 223	+240

Kilde: SSB/Framsikt

Aldersgruppe over 80 år	01.01.2023	01.01.2027	Endring
Hovedalternativ	1 931	2 380	+449
"lav nasjonal vekst"	1 931	2 366	+435
"høy nasjonal vekst"	1 931	2 437	+506

Kilde: SSB/Framsikt

Investeringer i økonomiplanen

Karmøy kommune har et vedtatt måltall om at justert lånegjeld ikke skal overstige 41 prosent av sum driftsinntekter. Justert lånegjeld er den gjelden som belaster kommunekassen. Det vil si av lånegjeld som dekkes av de kommunale gebyrene (vann, avløp og renovasjon) og lån til videreutlån (startlån) som dekkes av låntakerne – er tatt ut. Kommunen har i kommunesammenheng i dag en lav lånegjeld. Lånegjeldsgraden har over tid vært gradvis stigende. Justert lånegjeldsgrad per 2022 var på 36,0 prosent mot 35,4 prosent i 2021. En økning i justert lånegjeld medfører økte kapitalkostnader som belastes kommunekassen. Finansielle måltall skal sikre at Karmøy kommune ivaretar en langsiktig økonomisk balanse. Økte kapitalkostnader til lån vil redusere handlingsrommet i driftsbudsjettet. Kapitalkostnadene påvirkes både av nivå på lånegjeld og rentenivå, som begge er stigende. Det må derfor gjøres en avveining mellom økte kapitalkostnader og behovet for økte inntekter eller reduserte utgifter i tjenestene.

Kommunedirektøren sitt forslag til investeringsbudsjett de neste ti årene legger opp til en fortsatt økning av justert lånegjeld, med en topp på 40,8 prosent i 2027. I 2033, siste år i tiårsplanen, er lånegjeldsgraden beregnet til 33,8 prosent. Når det planlegges så langt frem i tid er det hensiktsmessig at lånegjeldsgraden er synkende siste halvdel av perioden, gjerne ned mot 36-37 prosent. En synkende lånegjeldsgrad gir kommunen mer handlingsrom til oppdukkende behov. Allerede nå kan vi med ganske stor sikkerhet si at det vil dukke opp investeringsbehov fremover i planperioden som ikke er kjent for oss i dag. Slik investeringsplanen ligger nå er handlingsrommet i stor grad allerede brukt opp. For ikke å ramme handlingsrommet i drift ytterligere med økte kapitalutgifter, må investeringer utsettes eller tas ut av planen dersom nye skal inn.

Nye prosjekter som har gått inn i økonomiplanperioden 2024-2027:

Heldøgnsomsorgsboliger for utviklingshemmede

Det er i Karmøy et stort behov for bygging av nye tilrettelagte HDO boliger for utviklingshemmede de neste 10 årene. Det legges til grunn at det kan maksimalt bygges 8 HDO boliger per prosjekt samt fellesareal og personalbase basert på føringer fra husbanken.

Flere av HDO boligene som kommunen tilbyr i dag er av eldre dato og ivaretar ikke behovet for beboer og arbeidsmiljø til ansatte. Det vil dermed også være nødvendig med avhending eller omdisponering av en del av disse boligene.

Utdrag fra - Husbankens generelle vurdering for plassering for HDO – utviklingshemmede:

Regjeringen har også understreket betydningen av at fremtidens omsorgssektor skal sette bruker og pasient i sentrum (Pasientens helsetjeneste). Løsningen må ta utgangspunkt i brukernes totale livssituasjon.

Bruk av ny teknologi til støtte og tilsyn i hjemmet er under utvikling, men bare i startfasen. Morgendagens omsorgsløsninger krever en helhetlig tilnærming der bygg/fysiske strukturer, ny teknologi og nye tjenestemodeller ses i sammenheng. Kontakt med nærmiljø og naboer er en viktig del av løsningene. En forutsetning for å realisere innovasjoner er kunnskap om hvilke utfordringer som skal løses, og god kjennskap til brukernes ulike opplevelse av situasjonen. Det er viktig å åpne opp for nytenkning i en tidlig fase av planleggingen.

Energibesparende tiltak på formålsbygg

Det ble i 2021/2022 gjennomført en energikartlegging, med formål om å identifisere hvilke energibesparende tiltak som vil gi størst energibesparelse, sett opp mot investeringsbehov i kommunale formålsbygg.

Kartleggingen avdekket at mindre investeringer i vannbårne varmepumper og utskiftning av eldre teknisk anlegg med høyt strømforbruk vil gi en stor energibesparelse med lav nedbetalingstid.

Foreslåtte tiltak er hentet i fra energikartleggingsprosjektet, som ble gjennomført i 2021/2022. Kostnader og energibesparelse er erfaringstall fra dette prosjektet.

Foreslåtte investeringer vil gi besparelser på driftsbudsjettet umiddelbart etter igangkjøring. I statsbudsjettet for 2024 foreslår regjeringen å øke Husbankens tilskuddsordning til energitiltak i kommunale bygg. Godkjente tilskudd vil dekke mellom 20%-40% av investeringsutgiftene.

Prosjekter som tas ut fra økonomiplan for 2024-2027:

I foregående investeringsbudsjett ble det foreslått å starte opp barneverninstitusjon på Karmøy. Opprettelse av barneverninstitusjonen ble ikke godkjent av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og prosjektet er følgelig tatt ut fra denne rulleringen av investeringsplan.

Det ble igangsatt arbeid med en reguleringsplan rundt området på Bukkøy for å gjøre stien universalt utformet. På grunn av prosjektets kompleksitet ved gjennomføring og med hensyn til kulturlandskapet, har prosjektet blitt tatt ut av økonomiplanen.

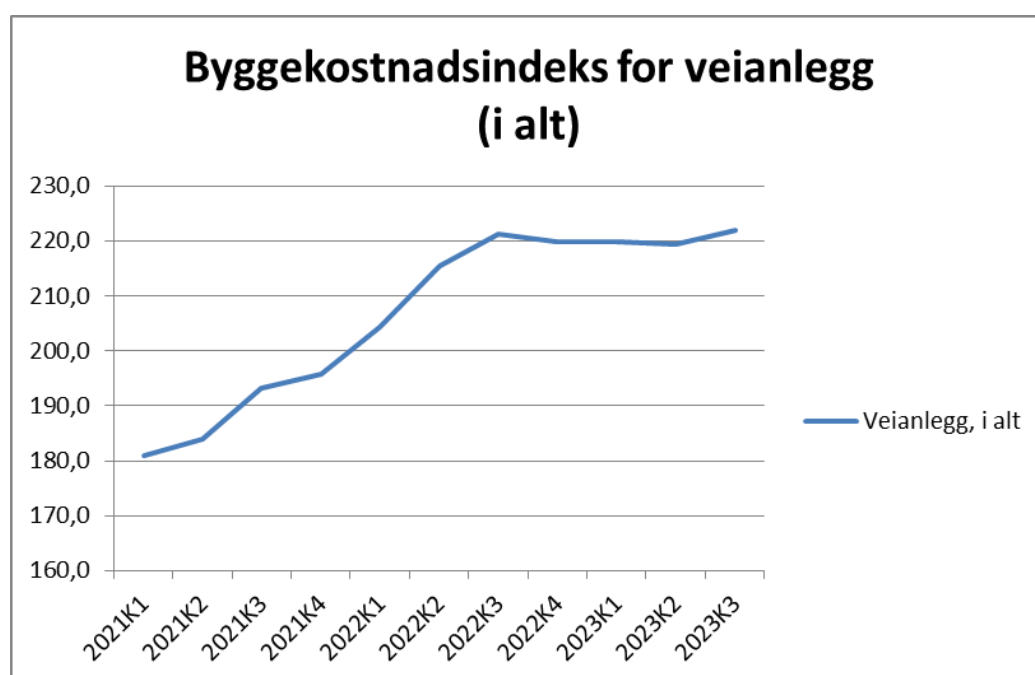
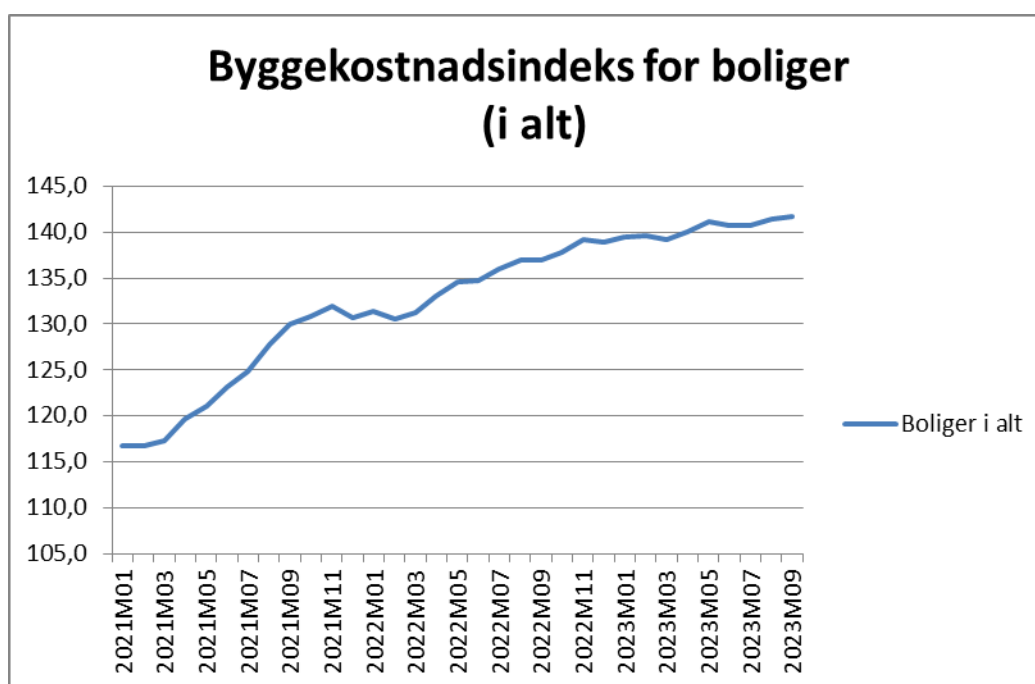
Det var i forrige investeringsplan lagt inn en utvidelse av den kommunale barnehagen på Kolnes, men på grunn av kommunedirektørens forslag om å legge ned barnehagen fra 2024 er prosjektet nå tatt ut av investeringsplanen.

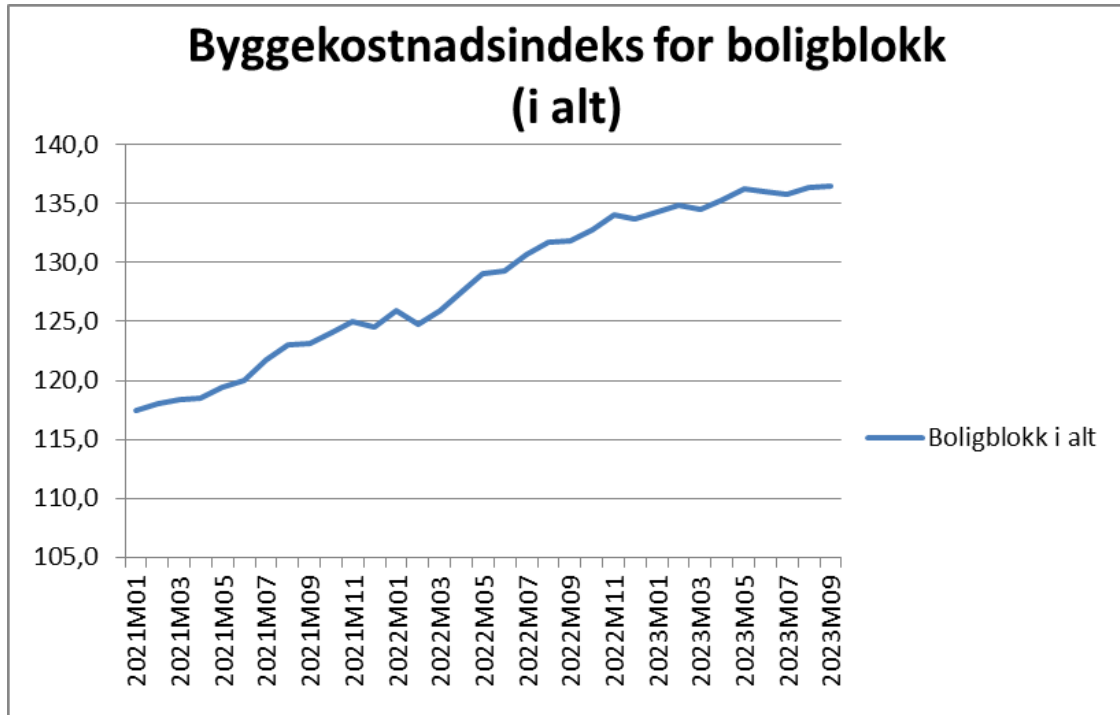
Prisjustering

Utgangspunktet for dette investeringsbudsjettet er vedtatt investeringsbudsjett for perioden 2023-2032. Estimaten som lå til grunn for investeringsbudsjett 2023-2032 var i hovedsak utarbeidet våren 2022. Prisveksten fra våren 2022 til våren 2023 ble som kjent veldig høy, og betydelig høyere enn det som var lagt til grunn i investeringsbudsjettet. Videre er det tatt høyde for en videre prisvekst frem mot våren 2024. Hvert enkelt prosjekt er vurdert med tanke på prisjustering. Noen prosjekt er allerede prisjustert gjennom vedtak om økt budsjetttramme i kommunestyret i løpet av 2023. Noen prosjekt er enda så umodne i forhold til innhold at det er vurdert hensiktsmessig å vente med prisjustering til innhold er mer avklart. Andre prosjekt er valgt å ikke prisjustere, med den konsekvens at handlingsrommet svekkes og prosjektet må nedskaleres. Dette gjelder blant annet noen av planprosjektene. Likevel utgjør innarbeidet prisjustering dette året en betydelig økning av investeringsbudsjettet. Prisjustering og rekalkulering av investeringsprosjekt i investeringsplanen summerer seg til nesten 110 mill. kroner. I tillegg er det foreslått en budsjettmessig økning på 155 mill. kroner knyttet til prosjektet «institusjonsplasser fase 1 (64 plasser)», også tidligere kalt heldøgns omsorgsplasser fase 1. Økningen skyldes blant annet fire ekstra plasser og et dagsenter på 730 kvm samt uteområde på 2 000 kvm. Basert på framskriving av behov for heldøgns omsorgsplasser legges det altså nå til grunn at fase 2 skal inneholde 64 plasser.

For selvkostområdet vann, avløp og renovasjon (VAR) er det foreslått en prisjustering knyttet til ny gjenvinningsstasjon. Selv om en økning i investeringsutgifter knyttet til selvkostområdet ikke påvirker kommunens justerte lånegjeld, gir det utslag i økte kommunale avgifter til kommunens innbyggere.

Grafene under viser utviklingen i de tre [byggekostnadsindeksene](#) fra SSB som ligger til grunn for prisjusteringene. Indeksene tar for seg den samlede prisutviklingen for alt arbeid som inngår i byggeriet, derav «i alt». Byggekostnadsindeksen for boliger og boligblokk har hatt jevn vekst i perioden, mens byggekostnadsindeksen for veianlegg hadde en bratt stigning i 2021 før den flater ut. Grafene viser at prisene stiger, men at veksten flater ut til tross for prisstigning. Investeringsbudsjettet hensynstar prisregulering slik at prosjektene blir ivaretatt og ikke blir utsatt for risiko i henhold til prisregulering.

Videreføring av investeringstilskudd fra Husbanken

I regjeringens forslag til [statsbudsjett for 2024](#) videreføres ordningen om investeringstilskudd fra Husbanken. Dette gjelder tilskudd til bygging av heldøgns omsorgsplasser, utleieboliger og dagsenter. Det foreligger flere tilsagn om investeringstilskudd til Karmøy kommune sine investeringsprosjekter. Dette gjelder blant annet prosjektene institusjonsplasser fase 1 og HDO plasser fase 2 på Spanne, heldøgnsomsorgsboliger for utviklingshemmede, oppgradering av dagsenter i Skudeneshavn og boliger tilpasset vanskeligstilte. Summen av beregnet investeringstilskudd knyttet til disse prosjektene utgjør ca. 300 mill. kroner.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Investeringsprosjekter		Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Sum øvrige år				Investeringsfase
		Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Livssyn														
Kirkegård/gravplass (planprosjekt 2022-2029)	2029	0,0	36,0	14,0	0,0	0,0	0,0	1,5	19,5	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sum Livssyn		0,0	36,0	14,0	0,0	0,0	0,0	1,5	19,5	0,0	0,0	0,0	0,0	
Helse														
Beredskapscenter, lege og brann	2026	0,0	53,7	2,9	39,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Helse		0,0	53,7	2,9	39,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omsorg														
Institusjonsplasser, Spanne fase 1 (64 plasser)	2028	-164,6	310,4	5,0	45,0	170,0	208,0	47,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kjøp av biler og maskiner	Årsbevilgning			0,0	0,5	0,0	0,0	0,6	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Takheiser beboerrom sykehjem	2025	0,0	14,0	4,5	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Omsorg		-164,6	324,4	9,5	54,0	170,0	208,0	47,6	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forvaltning														
Oppmålingsmaterieill	Årsbevilgning			0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,3
Sum Forvaltning		0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,3
Nærmiljø														
Byutvikling (planprosjekt)	2024	-0,6	47,5	31,3	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Historiske Avaldsnes - driftsbygning og parkering	2025	0,0	25,0	2,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turveier Almannamyrr	2026	-1,2	9,2	1,2	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turveier Veaa	2025	-1,1	6,6	1,1	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Nærmiljø		-3,0	88,4	35,6	45,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bolig														
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2018-2023 (planprosjekt)	2025	-10,6	30,8	24,4	3,9	-0,0	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2027-2031 (planprosjekt)	2031	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	0,0	0,0	0,0
HDO Boliger Skudeneshavn, Kopervik og Torvastad	2025	0,0	11,5	5,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
HDO Boliger utviklingshemmede	2027	-13,6	30,4	1,0	21,0	22,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Heldøgns omsorgsplasser (64 plasser fase 2)	2033	-108,8	249,2	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0	45,0	146,0	132,0	25,0	
Kjøp av biler og maskiner	Årsbevilgning			0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kjøp av utleieboliger	2024	0,0	5,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oppgradering dagsenter Skudeneshavn	2024	-4,1	8,4	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Planlegging, grunnnerv, teknisk infrastruktur mv., omsorgstun/ heldøgns omsorgsplasser	2025	0,0	77,4	11,0	32,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slettafeltet (Veavågen) boligfelt	2025	0,0	10,5	1,0	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Bolig		-137,2	448,2	53,3	79,0	22,0	5,0	5,0	10,0	50,0	151,0	132,0	25,0	

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Investeringsprosjekter		Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Sum øvrige år			Investeringsfase		
		Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Næring															
Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon	2024	-12,2	6,4	12,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Prosjektering
Sum Næring		-12,2	6,4	12,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Samferdsel															
Gang og sykkelvei, Eidsbakkane - Stølen	2024	0,0	1,5	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Hovedplan vei (planprosjekt)	2024	0,0	36,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Hovedplan vei 2025-2034	2034	0,0	60,0	0,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	
Infrastruktur/utvikling Kolnes	2028	0,0	106,0	4,9	30,0	30,0	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken	2024	-27,2	6,8	11,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Gjennomføring
Overdragelse av anlegg fra andre	Årsbevilgning			2,0	2,0	1,9	1,7	1,1	0,5	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	
Parkeringshus Kopervik - rehabilitering	2024	0,0	19,5	18,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Parkeringsplass Skudeneshavn	2025	-1,0	1,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tostemveg, Åkrehamn	2025	0,0	9,5	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Prosjektering
Trafikksikkerhetsplan 2025-2032 (planprosjekt)	2032	0,0	44,0	0,0	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	0,0	
Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø	Årsbevilgning			3,5	3,5	3,5	4,0	4,0	6,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Sum Samferdsel		-28,2	284,3	56,3	47,0	46,9	37,2	36,6	18,0	16,7	16,5	16,5	11,0		
Brann og ulykkesvern															
Beredskapscenter, lege og brann	2026	0,0	186,9	101,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Prosjektering
Brannstasjon Veavågen	2024	0,0	116,0	82,5	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Sum Brann og ulykkesvern		0,0	302,9	183,5	23,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Økonomi															
Egenkapitalinskudd KLP	Årsbevilgning			8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
Energibesparende tiltak i formålsbygg	2025	0,0	6,0	2,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	Årsbevilgning			17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	
Universell utforming (planprosjekt)	2024	0,0	16,1	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sum Økonomi		0,0	22,1	29,8	29,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	
Sum		-390,1	3 168,8	474,1	478,6	395,2	329,4	238,6	294,4	239,1	265,8	185,4	166,2		

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Selvkostinvesteringer

Beløp i mill. kr

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Sum øvrige år			Investeringsfase		
	Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
VAR														
Anleggsmaskiner - Borgaredalen	2025	-0,6	15,1	1,5	0,3	0,0	3,0	2,2	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Biler og maskiner, vann og avløp	Årsbevilgning			4,2	0,8	0,8	1,6	0,0	0,8	0,8	0,8	0,0	0,8	0,8
Hovedplan avfall (planprosjekt 2025-2033)	2033	0,0	20,0	0,0	3,0	3,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Hovedplan avfall (planprosjekt)	2027	0,0	42,6	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hovedplan avløp (planprosjekt 2016-2020)	2024	0,0	380,5	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hovedplan avløp (planprosjekt 2021-2027)	2027	0,0	666,5	131,4	129,3	101,0	49,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hovedplan avløp 2028-2034 (planprosjekt)	2034	0,0	700,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027)	2027	0,0	679,1	98,5	131,0	125,5	117,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hovedplan drikkevann 2028-2034 (planprosjekt)	2034	0,0	525,0	0,0	0,0	0,0	0,0	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0
Kopervik renseanlegg	2026	0,0	200,0	21,8	90,0	85,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen	2025	0,0	88,0	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nye lokaler renovatørene	2024	0,0	2,2	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ombygging til godkjente garderobefasiliteter for sektor VAR	2024	0,0	14,3	13,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reservevannsforsyning	2031	0,0	750,0	7,3	45,0	125,0	150,0	150,0	150,0	100,0	21,5	0,0	0,0	0,0
Vann og avløpsutbygging Kolnes	2028	0,0	25,0	2,2	0,0	0,0	16,4	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum VAR		-0,6	4 108,2	334,0	399,5	440,3	339,8	334,2	327,8	280,8	199,3	177,0	177,8	
Sum		-0,6	4 108,2	334,0	399,5	440,3	339,8	334,2	327,8	280,8	199,3	177,0	177,8	

Bolig- og industrifelt

Beløp i mill. kr

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Sum øvrige år			Investeringsfase		
	Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Bolig														
Kopervik (Rusnes) boligfelt	2025	0,0	6,9	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 4	2025	0,0	10,8	5,0	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Sum øvrige år			Investeringsfase			
	Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033		
Sum Bolig		0,0	17,7	11,0	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Næring															
Opparbeidelse av næringstomt på Bygnes	2027	0,0	11,7	2,2	0,0	0,0	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Prosjektering
Overvannshåndtering Storamyrlindstrifelt og Skudenes barnehage	2026	0,0	4,9	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Vea industrifelt - etappe 2	2026	0,0	32,7	5,0	20,0	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sum Næring		0,0	49,3	7,2	20,0	11,7	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sum		0,0	67,0	18,2	25,3	11,7	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Generelle investeringer

Administrasjon

Digitalisering (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Digitalisering skal skape gode og sammenhengende tjenester med brukeren i sentrum. Kommunen skal realisere digital strategi som ble vedtatt i juni 2023. Investeringer styrker den digitale grunnmuren i Karmøy kommune og bidrar til en bedre og mer effektiv tjenesteproduksjon. Ansatte får moderne arbeidsverktøy i fag- og saksbehandlingssystemer og de benytter seg av smarte løsninger i arbeidshverdagen. Ved å ta i bruk nasjonale fellesløsninger bidrar kommunen til at innbyggere har lik tilgang til digitale tjenester på tvers av kommunegrensene og forvaltningsnivå. Innbyggere, næringsliv og frivillighet vil i stadig større grad kunne betjene seg selv og den enkelte skal ha tilgang til relevant informasjon og digitale tjenester på sikre kanaler.

IKT-investeringer

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Totalt er det behov for å skifte alt gammelt utstyr i perioden 2024-2025. Utskifting forventes fordel likt på år en og år 2. Budsjettrammen er derfor økt med 6,75 mill. kroner over de to årene.

Investeringsprosjektet gjelder utskifting av nettverksutstyr. Dette vil i hovedsak gjelde utstyr som:

- er gått ut på dato
- ikke støtter sikkerhetsoppdateringer lenger
- Ikke støtter nyere versjon av styringssystemer og annet utstyr

Dette inngår ikke i Haugaland IKT oppgavefelleskapets ansvarsområde og må derfor håndteres i den enkelte kommune i IKT samarbeidet.

Investeringsstilskudd til Haugaland IKT kommunalt oppgavefelleskap

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Kommunestyret vedtok i kommunestyresak 57/22 - Haugaland IKT kommunalt oppgavefelleskap at Karmøy kommune deltar i kommunalt oppgavefelleskap om IKT for Tysvær og Karmøy kommune.

Investeringen gjelder årlig investeringsstilskudd til oppgavefelleskapet. Den valgte løsningen er basert på kommunelovens § 14-16 om adgang til å ta opp lån for å finansiere tilskudd til investeringer i varige driftsmidler som eies av en annen kommune (1. ledd) eller eventuelt som eies av et selskap hvor kommunen har en eierandel i selskapet (2. ledd) og hvor kommunen har bestemmende innflytelse. Forutsetningen for dette er at dette er områder hvor kommunen har et lovpålagt ansvar. Investeringene gjelder kommunens sentrale infrastruktur som er kritisk nødvendig for å kunne levere kommunens lovpålagte tjenester, og det vurderes derfor at investeringene som foretas av enheten vil være innenfor kommunens lovpålagte ansvar. Investeringskostnader til utskifting av nettverksutstyr ute i kommunene kommer i tillegg og budsjetteres på eget investeringsprosjekt.

Rådhuset, teknisk oppgradering og inneklima

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Nytt investeringsprosjekt

Karmøy rådhus ble bygget for snart 40 år siden. Bygget har nå behov for betydelige tekniske oppgraderinger for å sikre videre forsvarlig drift. De planlagte tekniske oppgraderingene vil også bidra til å bedre inneklima. Det er kun de mest kritiske oppgraderingene som er prioritert nå i første omgang.

Det som er inkludert i prosjektet er ny el-hovedtavle, nytt ventilasjonsaggregat, utvendig solskjerming på deler av bygget, teknisk romstyring med energimålere, og diverse oppgraderinger knyttet til brannsikkerhet. Utvalgte oppgraderinger vil la seg gjennomføre mens bygget er i ordinær drift.

Estimatet er basert på erfaringstall. Prosjektet er i rød fase – konseptutvikling og kostnadsestimatet er fremdeles ganske usikkert.

Barnehage

Oppgradering uteareal kommunale barnehager

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – gjennomføring

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Uteområdene i flere av de kommunale barnehagene er modne for oppgradering. Det vil legges vekt på det estetiske, sikkerhet og at alle barn og foresatte skal oppleve at de har like muligheter til å få et godt barnehagetilbud. En felles standard på enkelte elementer vil bidra til at de kommunale barnehagene fremstår som en samlet merkevare. Ved å oppgradere de kommunale barnehagenes uteområder vil kommunen gjøre et godt «valg for fremtiden», i tråd med overordnet ambisjon hentet fra kommunens målkart.

Tiltak som er planlagt er blant annet å oppgradere/bytte ut lekeapparater, drenere der det trengs og gjøre uteområdene universelt utformet.

Alle kommunale barnehager er omfattet av prosjektet.

Prosjektet skal fullføres i 2024, hvor barnehagene Sevland og Storesund skal få oppgradert sine uteområder.

Skole

Nye Kolnes skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt.

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 21 mill. kroner.

Investeringsprosjektet gjelder bygging av ny skole og tilhørende idrettsfunksjon på Kolnes. Budsjettrammen er derfor fordelt på tjenesteområdene skole og idrett i investeringsstabellen.

Det forventes økning i boligbyggingen i Kolnes skolekrets mot slutten av budsjettperioden. Det vil derfor bli behov for en skole med kapasitet og areal betydelig høyere enn dagens Kolnes skole.

Prosjektet omfatter oppføring av ny barneskole for 500 elever, med et bruttoareal på 5 700m². Prosjektet omfatter også oppføring av en fullskala flerbrukshall med et beregnet bruttoareal på 2100m². Det er beregnet tilskudd i form av spillemidler på 10 mill. kroner knyttet til idrettsdelen. Budsjettrammen er inkludert grunnerverv av areal regulert som boligfelt/næring. Eventuelle rekkefølgekrav er ikke medberegnet i estimatet.

Tid og kostnad for gjennomføring anses som høyst foreløpige estimer med meget stor usikkerhet. Vedtak av budsjett anses som en intensjon, men budsjettrammen er ikke fastsatt.

Nye Veavågen skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – prosjektering (usikkerhetsgrad +/- 20 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er økt grunnet planlagt kjøp av nærliggende eiendom. I tillegg er resterende budsjettramme prisjustert. Samlet er økningen på 18,8 mill. kroner. Ferdigstilling er utsatt med ett år, til 2027.

Investeringsprosjektet gjelder bygging av ny skole, samt tilhørende idrettsfunksjon på Veavågen. Ny skole vil erstatte eksisterende barneskole. Budsjettrammen er fordelt på tjenesteområdene skole og idrett i investeringstabellen.

Skolen skal dimensjoneres for 400 elever og vil derav være på ca. 5 600 m². Bygget tilrettelegges for en fremtidig utvidelse på 20 %. Arealet inkluderer en egen idrettsfunksjon på ca. 900 m². Idrettsfunksjonen skal følge krav til volleyballanlegg med en aktivitetsflate på 16 x 24 m med etterfølgende krav til lager, takhøyde og garderobe. Idrettshallen skal oppfylle krav til investeringstilskudd i form av spillemidler på 4 mill. kroner. I tillegg vil etablering av uteområdene utløse spillemidler på 2 mill. kroner. Dette i henhold til "Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2022".

Budsjettrammen inkluderer blant annet følgende:

- Prosjektering og oppføring av skole og idrettshall.
- Utomhusområdet for skolen.
- Grunnerverv.
- Rekkefølgekrav som angitt i detaljregulering for Nye Veavågen barneskole, gnr. 4/12 mfl.
- Løst- og fast inventar.

Prosjektet har utført et forprosjekt som underlag til en anbudskonkurranse for en totalentreprise. Underlaget til anbudskonkurransen er ferdigstilt og klargjort for kunngjøring. Kunngjøring av anbudskonkurransen er stanset på grunn av at Statsforvalteren har opphevet godkjent reguleringsplan med bakgrunn i Naturvernforbundets klage.

Det er ønskelig å benytte skoletomten som er vedtatt i reguleringsplan 2127 – «Detaljregulering for nye Veavågen barneskole – gnr. 4/12». Det må foretas en ny behandling av reguleringsplanen i kommunestyret. Statsforvalteren angir at det er foretatt funn av naturverdier i området i etterkant av vedtaket av reguleringsplanen. Statsforvalteren mener at de nye opplysningene medfører at reguleringsplanen kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn og av den grunn må Karmøy kommune vurdere en konsekvensutredning. Det er dermed besluttet å gjennomføre en konsekvensutredning. Fremdriftsplanen for konsekvensutredningen og omfanget av eventuelle

oppdateringer av planbestemmelser og reguleringsplanen, avgjør når reguleringsplanen kan behandles på nytt i kommunestyret. Tentativt er det forventet at reguleringsplanen kan behandles i kommunestyret i første kvartal i 2024. Med bakgrunn i nevnte prosess vil forventet ferdigstilling av skolen utsettes med ett år, til skolestart 2027.

Etterbruken av eksisterende Veavågen skole er ikke besluttet på nåværende tidspunkt. Etterbruken vil bli avgjort i omreguleringsprosessen for eksisterende skoletomt.

Nye Åkra skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt.

Endring fra vedtatt budsjett: Skolens kapasitet er nedskalert fra 595 elever til 500 elever. Basert på dette er budsjettrammen redusert med 20 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjett. Oppdatert budsjettramme er oppjustert til 2024 kroner. Ferdigstilling er utsatt med tre år.

Kommunestyret vedtok i kommunestyresak 74/22 "[Ny skole sone 2](#)" 19. september 2022 å bygge en ny skole på allerede ervervet tomt på Åkra, til erstatning for barneskolene Grindhaug, Ådland og Åkra. Skolene Grindhaug, Ådland og Åkra blir lagt ned når ny skole står klar. Netto budsjettramme forutsetter salg av de gamle skolene etter at nytt skolebygg er tatt i bruk. Skolen er nedskalert i forhold til tidligere omfang som ligger til grunn for vedtatt investeringsbudsjett. Nedskaleringen innebærer at skolens kapasitet er redusert fra 595 elever til 500 elever basert på forventet nedgang i elevtall frem til 2031. Det legges fremdeles opp til at skolen bygges uten idrettshall.

Ferdigstilling er beregnet til skolestart 2031, dette er en utsettelse på tre år i forhold til vedtatt budsjett. Kommunedirektøren anser det som hensiktsmessig med tanke på kapasitet og erfaringsoverføring at de store skoleprosjektene ikke overlappes. Det er avsatt 2 mill. kroner i 2027 for å starte prosess med arkeologisk kartlegging av skoletomten.

Budsjettrammen er basert på erfaringstall fra Stangaland skole og Veavågen skole og er et tidlig estimat. Budsjettrammen er basert på antall kvm. per elev til samme nivå som nye Veavågen skole. Byggemodning av tomt, identifisert infrastruktur og inventar er inkludert i budsjettrammen.

Skudeneshavn skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er økt med 69 mill. kroner.

Det er i dag to kommunale skoler i Skudeneshavn området. Skudeneshavn skole (barnetrinn) og Skudeneshavn ungdomsskole. Skudeneshavn barneskole vil være rundt 50 år i slutten av budsjettperioden, og har således behov for en rehabilitering med hensyn til den byggetekniske tilstanden. Skudeneshavn ungdomsskole er utbedret i forhold til universell utforming. I tillegg er det gjort nødvendig løpende vedlikehold. Det gjenstår også en del arbeid som må gjøres de nærmeste årene. Med tanke på skolens alder og utforming, er det selv med betydelige oppgraderinger, krevende å få skolen til å tilfredsstillere dagens krav og forventninger.

De to skolenes samlede oppgradering- og vedlikeholdsbehov gjør at en bør vurdere en felles 1.-10.skole i Skudenes området. Fortrinnsvis bør en vurdere en oppgradering og utvidelse av en av de to eksisterende skolene.

Kommunedirektøren foreslår derfor å øke avsatt budsjetttramme til renovering og eventuelt utvidelse av skolen med 69 mill. kroner.

Prosjektet er i konseptfasen og løsning er ikke fastsatt enda. Estimert kostnad bygger ikke på et bearbeidet estimat. Vedtak av budsjett anses som en intensjon, men budsjetttrammen er ikke fastsatt.

Skudeneshavn skole - universell utforming og oppgradering uteareal

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett:

Det er behov for å oppgradere store deler av skolens uteområde. Med grunnlag i nasjonale strategier om et barrierefritt Norge vil det også være fokus på universell utforming.

Skudenes barneskole prioriteres på grunn av godt brukt utstyr og fordi skolen allerede har brukere med nedsatt funksjonsevne som krever ekstra tilrettelegging. Mye av skolens uteområde trenger oppgradering, dette gjelder blant annet lekeapparater, gjerder, trapper og ballbaner. I tillegg vil utearealet til skolen tilrettelegges bruk for mennesker med nedsatt syn. Det vil bli etablert arenaer som muliggjør felles aktivitet for funksjonsfriske elever og elever med nedsatt funksjonsevne. Det er ønskelig å beholde mye av terrengforskjellene, noe som gjør arbeidet mer kostnadskrevende.

Ventilasjonsanlegg Mykje skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Nytt investeringsprosjekt

Mykje skole ble bygget med naturlig ventilasjon. Ventilasjonen har over lang tid ikke vært god nok. Det er forsøkt utbedret i flere omganger uten gode resultater. I tillegg er det utfordringer med radon som følge av for dårlig ventilasjon. Anlegget trenger nå en større oppgradering og det vurderes hensiktsmessig å investere i et helt nytt ventilasjonsanlegg med aggregater og kanalnett.

Estimatet er basert på erfaringstall i tillegg til priseksempler i markedet. Avsatt budsjett inkluderer innkjøp av ventilasjonsanlegg og anslåtte arbeidstimer.

Kultur

Historiske Avaldsnes - ny utstilling

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Utsatt ferdigstilling til 2025

Utstillingen i Nordvegen Historiesenter er i dag ikke oppdatert på de siste funn og deler av utstillingen har stått uendret siden oppstart i 2005. Det foreslås derfor å fornye hele utstillingen, i samsvar med de

siste funn og den siste forskningen. Universitetet i Oslo jobber for fullt med forskning og dokumentering av alle relevante funn på Karmøy som kan knyttes til kirke- og kongemaktsenteret på Avaldsnes. I 2022 ble det vedtatt en plan for ivaretagelse av skipsgravene ved Karmsundet. Det er igangsatt et forprosjekt gjennom Maktens Havn i henhold til denne planen, hvor man blant annet fant enda en skipsgrav. Ny kunnskap om skipsgravene kan også formidles ved historiesenteret. Den nye utstillingen vil styrke den regionale attraktiviteten betydelig og skape nyhetens interesse. Utstillingen skal fortelle norsk historie for nye generasjoner som har annerledes forventninger og krav til god formidling. Herunder kommer også de nye digitale og virtuelle muligheter som kommunen bør utvikle videre i sin satsing på reiseliv og turisme gjennom å gi gode opplevelser. Ny stedsutstilling i senteret og visuelle tiltak ("augmented reality") rundt på området krever en sammensatt og kreativ kompetanse, men blir nødvendig for å møte dagens og framtidens forventninger. Foreslått budsjetttramme bygger på tidlige estimater og vurderes derfor som svært usikker.

Kulturhus

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Avsatt budsjetttramme på 200 mill. kroner er **ikke** knyttet til noen kostnadsberegning av et eventuelt nytt kulturhus i Karmøy. Budsjetttrammen er avsatt for å angi kommunens økonomiske handlingsrom i kommende investeringsplan innenfor vedtatte finansielle måltall. Dersom nytt kulturhus skal prioriteres høyere med hensyn til økonomisk omfang og periodisering må andre investeringsprosjekt utsettes eller tas ut i sin helhet.

I 2017 ble det nedsatt en ekstern arbeidsgruppe for å utrede behov og muligheter for etablering av nytt kulturhus i Karmøy kommune. Den 29.6.20 i kommunestyresak 96/20 Prinsippvedtak om nytt kulturhus ble det vedtatt at det skulle utarbeides en sak hvor aktuelle tomter skulle forelegges, samt at saken skulle belyse investerings- og driftskostnader. Gitt at rådmannen vurderte at «(...) det var prematurt å utarbeide en tomtevurderingssak, før kommunestyret har avklart nærmere hvilket ambisjonsnivå man skal legge til grunn for nytt kulturhus, ble det bestilt en utredning av ulike konsepter: «kommunestyresak 110/21 Nytt kulturhus på Karmøy Konseptvalg». Saken var oppe til politisk behandling 18.10.21. Administrasjonen startet etter dette en prosess for å utforske mulighetsrommet og gikk i dialog med private eiendomsbesittere- og utviklere. Etter å ha fått avklart at det var muligheter og vilje i både Åkrehamn og Kopervik, ble det etter en evaluering anbefalt at kulturhuset skulle realiseres i Kopervik. 20.03.23 vedtok kommunestyret at kulturhuset skulle ligge i Kopervik og at administrasjonen skulle fortsette arbeidet med de private for å utvikle et område gjennom å bruke kulturhuset som en strategisk investering.

Gjennom våren 2023 ble det gjort ytterligere medvirkningsarbeid og det har blitt utarbeidet et mulighetsstudie som viser hvordan et kulturhus kan bruke byen som ressurs og hvordan et kulturhus kan fungere som en ressurs for byen. Det aktuelle området strekker seg fra parken i Kopervik og ned til festplassen. Som et ledd i det å endre forståelsen av et sted ble "Sandkassen" åpnet i fellesferien 2023. Her har kommunen sammen med private aktører transformert en parkeringsplass og prioritert mennesker og byliv. Dette er et av flere planlagte tiltak for støtte opp om den mer langsiktige ambisjonen om et kulturhus i dette området.

Idrett

Nye Veavågen skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – prosjektering (usikkerhetsgrad +/- 20 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er økt grunnet planlagt kjøp av nærliggende eiendom. I tillegg er resterende budsjettramme prisjustert. Samlet er økningen på 18,8 mill. kroner. Ferdigstilling er utsatt med ett år, til 2027.

Investeringsprosjektet gjelder bygging av ny skole, samt tilhørende idrettsfunksjon på Vea. Ny skole vil erstatte eksisterende barneskole. Budsjettrammen er fordelt på tjenesteområdene skole og idrett i investeringstabellen.

Skolen skal dimensjoneres for 400 elever og vil derav være på ca. 5 600 m². Bygget tilrettelegges for en fremtidig utvidelse på 20 %. Arealet inkluderer en egen idrettsfunksjon på ca. 900 m². Idrettsfunksjonen skal følge krav til volleyballanlegg med en aktivitetsflate på 16 x 24 m med etterfølgende krav til lager, takhøyde og garderober. Idrettshallen skal oppfylle krav til investeringstilskudd i form av spillemidler på 4 mill. kroner. I tillegg vil etablering av uteområdene utløse spillemidler på 2 mill. kroner. Dette i henhold til "Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2022".

Budsjettrammen inkluderer blant annet følgende:

- Prosjektering og oppføring av skole og idrettshall.
- Utomhusområdet for skolen.
- Grunnerverv.
- Rekkefølgekrav som angitt i detaljregulering for Nye Veavågen barneskole, gnr. 4/12 mfl.
- Løst- og fast inventar

Prosjektet har utført et forprosjekt som underlag til en anbudskonkurranse for en totalentreprise. Underlaget til anbudskonkurransen er ferdigstilt og klargjort for kunngjøring. Kunngjøring av anbudskonkurransen er stanset på grunn av at Statsforvalteren har opphevet godkjent reguleringsplan med bakgrunn i Naturvernforbundets klage.

Det er ønskelig å benytte skoletomten som er vedtatt i reguleringsplan 2127 – «Detaljregulering for nye Veavågen barneskole – gnr. 4/12». Det må foretas en ny behandling av reguleringsplanen i kommunestyret. Statsforvalteren angir at det er foretatt funn av naturverdier i området i etterkant av vedtaket av reguleringsplanen. Statsforvalteren mener at de nye opplysningene medfører at reguleringsplanen kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn og av den grunn må Karmøy kommune vurdere en konsekvensutredning. Det er dermed besluttet å gjennomføre en konsekvensutredning. Fremdriftsplanen for konsekvensutredningen og omfanget av eventuelle oppdateringer av planbestemmelser og reguleringsplanen, avgjør når reguleringsplanen kan behandles på nytt i kommunestyret. Tentativt er det forventet at reguleringsplanen kan behandles i kommunestyret i første kvartal i 2024. Med bakgrunn i nevnte prosess vil forventet ferdigstilling av skolen utsettes med ett år, til skolestart 2027.

Etterbruken av eksisterende Veavågen skole er ikke besluttet på nåværende tidspunkt. Etterbruken vil bli avgjort i omreguleringsprosessen for eksisterende skoletomt.

Livssyn

Kirkegård/gravplass (planprosjekt 2022-2029)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Redusert med 26,95 mill. kroner

Investeringsprosjektet gjelder investeringstilskudd til Karmøy kirkelig fellesråd til gravplasser. Bevilgningen bygger på fellesrådets vedtatte langsiktige strategi for gravplasser i Karmøy.

Langsiktig strategi for gravplasser i Karmøy er basert på vurdering av behov for gravarealer, oppdatert av Karmøy kommune i mai 2020. De siste årene har forutsetningene for vurdering av behov for gravarealer endret seg, og det forventes at de endrer seg ytterligere.

Endringene i forutsetningene for vurdering av behov for gravarealer påvirker ikke nevneverdig den langsiktige strategien for gravplasser i Karmøy. 10-års planen som ble lagt med utgangspunkt i strategien endres imidlertid betydelig. Generelt kan det se ut til at behovet for mer gravplass øker saktere enn tidligere antatt, samt at det er overveiende sannsynlig at behovet for areal på et tidspunkt vil reduseres. Dette betyr at det vil være samfunnsøkonomisk gunstig å utsette utvidelse av gravplasser så lenge som mulig. Det er mulig å foreta noen endringer og justeringer på flere kirkegårder og gravplasser som vil føre til at man kan utsette opparbeidelse av Falnes kirkegård, «Sevland gravplass», og deler av Norheim kirkegård. Ved å utsette disse har man også mulighet til å vurdere hvorvidt det oppstår faktisk behov for slik utvidelse. Dette gjelder spesielt Falnes kirkegård og Sevland gravplass. Veavågen kirkegård er et unntak fra den generelle observasjonen at behovet for mer gravplass øker saktere enn tidligere antatt. Nye felter må derfor opparbeides tidligere på Vea. Kommunen har allerede avsatt investeringsmidler til gravplassområdet i budsjettet for 2024 (utvidelse av Falnes kirkegård). Fellesrådet sitt forslag er å omdisponere disse midlene, og de utbetalte planarbeidsmidlene, på en slik måte at det legges til rette for en reduksjon av behov for investeringsmidler i forbindelse med utvidelse av gravplasser i Karmøy kommune. Dette vil innebære tiltak på kirkegårder/gravplasser i alle sokn i kommunen. Tiltakene vil i hovedsak være knyttet til opparbeidelse av navnedde minnelunder, optimalisering av gravplassarealer, samt opparbeidelse av nye gravareal på eksisterende gravplasser. Hovedkostnadene vil være i forbindelse med arbeider på Stangeland, Norheim og Veavågen.

Gravplass, planlagt fremdrift:

Diverse gravplassopparbeidelser 2024

Falnes kirkegård, planarbeid 2028

Falnes kirkegård, opparbeidelse 2029

Helse

Beredskapssenter, lege og brann

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - prosjektering (usikkerhetsgrad +/- 20 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen ble senest oppdatert av kommunestyret 20 september 2023, sak [86/23 Lovlighetskontroll - sak 81/23 Hovedbrannstasjon Raglamyr - økt budsjettramme.](#)

Budsjettramme brann: 186,9 mill. kroner

Budsjettramme lege: 53,7 mill. kroner

Prosjektet gjelder nytt beredskapssenter på Raglamyr. Beredskapssenteret planlegges for å inneholde hovedbrannstasjon for Haugaland brann og redning IKS (HBR) og legevakt. Budsjettrammen er i investeringstabellen splittet på de to tjenesteområdene helse, og brann og ulykkesvern.

Sak vedrørende interkommunal legevakt ble behandlet i formannskapet 21. mars 2022, 29/22 Interkommunal legevakt. Saken ble stoppet i formannskapet med følgende bestilling,

FSK- 029/22 Vedtak:

1. Karmøy formannskap registrerer at det er kommet positive signaler fra Haugesund kommune om å på nytt vurdere et samarbeid om permanent interkommunal legevakt, og er positive til et slikt samarbeid. Da dette vil være en sentral forutsetning for en avgjørelse om ny legevaktordning, bes rådmannen fremme sak på nytt når det er kommet avklaring rundt et samarbeid som også inkluderer Haugesund, Sveio og Utsira.

2. Det skal videre utredes ulike alternativer for hvordan en fortsatt legevaktordning for innbyggerne sør på øysiden i Karmøy kommune kan løses på en fremtidsrettet måte.

Videre avklaringer med nærliggende kommuner angående legevakt er pågående. Kommunedirektøren vil fremme sak til kommunestyret når de ulike alternativene er utredet.

Hovedbrannstasjon er ferdig prosjektert og det er innhentet priser. Kommunestyret vedtok økt budsjettramme og snarlig igangsettelse 20 september 2023, sak 86/23 Lovlighetskontroll - sak 81/23 Hovedbrannstasjon Raglamyr - økt budsjettramme. Det jobbes for at brannstasjonen ferdigstilles i løpet av 2024. Fremdrift knyttet til legevakt er fremdeles veldig usikker grunnet behov for ytterligere utredninger og avklaringer. Det legges derfor opp til at brannstasjonen bygges først, med mulighet for bygging av legevakt på samme tomt ved et senere byggetrinn.

Prosjektet er i grønn fase – gjennomføring for hovedbrannstasjonen og rød fase- konseptutvikling for interkommunal legevakt. Avsatt budsjett knyttet til legevakt anses som svært usikker.

Siden hovedbrannstasjonen og interkommunal legevakt er i ulike faser, vil kommunedirektøren vurdere å skille disse i to ulike prosjekter i den videre oppfølgingen.

Omsorg

Institusjonsplasser, Spanne fase 1 (64 plasser)

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Antall plasser er økt fra 60 til 64 plasser. Budsjettrammen er økt med brutto 170 mill. kroner og netto 98 mill. kroner. Økningen er basert på en tidlig rekalkulering av prosjektet og en prisjustering av budsjettrammen.

Budsjettramme brutto: 475,00 mill. kroner

Budsjettramme netto: 310,41 mill. kroner

Prosjektet gjelder oppføring av 64 nye institusjonsplasser og dagsenter for eldre på Spanne. Sykehjemmet planlegges med kjøkkenløsning for mottak og oppvarming av mat.

Karmøy kommune har som mål å etablere minimum 100 nye plasser for heldøgnsomsorg i Karmøy kommune innen 2027. Disse skal bestå både av institusjonsplasser og heldøgns omsorgsboliger. Kommunen har ferdigstilt de første 40 nye plassene ved Skudeneshavn sykehjem i 2023. Resterende nye plasser er planlagt oppført på Spanne.

Kommunestyret fastholder 21. september 2020 i kommunestyresak 109/20 [Bærekraftig utbygging av kommunale helse- og omsorgstjenester](#) den tidligere satsning på en omfattende og langsiktig utvikling av området Spanne seniorlandsby, med sikte på å utvikle et framtidig tjenestetilbud innenfor kommunens samlede helse- og omsorgstjenester. 20 mars 2023 vedtok kommunestyret å gi kommunedirektøren fullmakt til å tiltre kjønnen for eiendommene på Spanne, kommunestyresak 26/23 [Spanne seniorlandsby - tiltredelse av skjønnen](#). Erverv og infrastruktur frem til eiendommene finansieres i prosjektet "Planlegging, grunnerv, teknisk infrastruktur med videre, omsorgstun/heldøgns omsorgsplasser.

Det er i 2023 foretatt en volumstudie av de aktuelle tomtene på Spanne. Det er også foretatt en rekalkulering av kostnadsbildet i prosjektet basert på kjente faktorer. Normtall fra Norsk prisbok og erfaringstall fra Skudeneshavn sykehjem er benyttet. Det tas høyde for at prosjektet innvilges investeringstilskudd fra Husbanken. Prosjektet må derfor imøtekomme krav fra Husbanken. Etter dialog mellom kommunen og Husbanken er det klart at kravene til opparbeidelse av uteområdene er vesentlige. Årsaken til dette er at den aktuelle tomten ligger avsides i forhold til andre park- og rekreasjonsområder. Prosjektet anerkjenner at det er flere usikre og ukjente faktorer som må kartlegges videre for å danne et bedre bilde av omfang, risiko og kostnad ved å bygge ut området. Prosjektet er fremdeles i konseptutviklingsfasen og budsjettrammen enda å anse som svært usikker. Det er et mål om å starte prosjektering av fase 1 i løpet av 2023. Resultatet av prosjekteringen vil gi grunnlag for et mer kvalitetssikret kostnadsestimat.

Basert på fremtidig behov for institusjonsplasser er antall plasser økt fra 60 til 64 plasser for fase 1. Det er her også tatt hensyn til Husbanken sine anbefalinger for antall plasser per avdeling. Periodisering av budsjettmidlene legger opp til ferdigstilling av omsorgsplassene i årsskiftet 2027/2028.

Kjøp av biler og maskiner

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er estimert på ny og økt med 0,7 mill. kroner. Kjøp av bil er flyttet fra 2025 til 2028.

Budsjettmidlene er fordelt på tjenesteområdene Bolig og Omsorg i investeringstabellen.

Det er i 2025 satt av midler til innkjøp to lifter til kommunenes forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) avdeling. Avsatt budsjett i 2028 gjelder innkjøp av el-varebil samme avdeling. I 2029 er det satt av midler til innkjøp av ny robotvaskemaskin.

Takheiser beboerrom sykehjem

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 1,5 mill. kroner

Prosjektet legger opp til at alle beboerrom ved kommunens eksisterende sykehjem utstyres med takheis.

Kommunen har en økning i pasienter som har nedsatt funksjonsevne, og det generelle omsorgsbehovet i Karmøy kommune viser en økende trend. I den forbindelse ser kommunen en synergi ved å legge til rette for takheiser på alle sykehjemmene i kommunen. Takheiser er den mest ideelle og effektive metoden for å løfte og forflytte personer som har nedsatt funksjonsevne. Utstyret vil også påvirke den ergonomiske arbeidssituasjonen til driftspersonell, og dermed kunne redusere potensielle arm og ryggskader, som igjen vil kunne gi en positiv effekt på sykefraværet for driftspersonell. Takheis på alle beboerrom er standard ved bygging av nye sykehjemsplasser.

Forvaltning

Oppmålingsmaterieil

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Bevilgningen gjelder innkjøp av oppmålingsinstrumenter. Karmøy kommune benytter i all hovedsak GPS - landmålingsinstrumenter i forbindelse med oppmåling av eiendommer. For at vi til enhver tid skal ha optimalt utstyr, må disse fornyes regelmessig.

Nærmiljø

Byutvikling (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Prisjustert med 10 mill. kroner for å dekke prisøkning siden prosjektet kom inn i investeringsplanen. Periodisert i 2025.

I planstrategien for 2020-2023 er det oppført flere konkrete plan- og utbyggingsoppgaver i kommunens tre byer. I forbindelse med rullering av samfunnsdelen ble det utarbeidet tre mulighetsstudier som pekte på flere byrom som har potensial til å bidra til ønsket byliv. Som en oppfølging av både planstrategi og mulighetsstudier er det igangsatt planlegging av torget i Skudeneshavn og Åkrehamn, samt parken i Kopervik. Prosjektene skal utvikles gjennom en høy grad av medvirkning, bidra til ønsket byutvikling og støtte opp om FNs bærekraftsmål.

Kort om hvert prosjekt:

Torget i Skudeneshavn: Arbeidet med dette var påbegynt allerede i 2020. Norconsult har utarbeidet en mulighetsstudie som ligger til grunn for prosjekteringen. Kommunen har hatt dialog med diverse sentrale aktører som naboer, Båtforeningen, Skudefestivalen og Næringsforeningen. Det har vært avholdt folkemøte, samt at administrasjonen har tilbrakt en lørdag på torget for å høre på innbyggernes innspill. Lokale initiativ tok til orde for konseptet i mulighetsstudien, noe som resulterte i et stort og positivt engasjement på sosiale medier. Som et resultat av dialogen med ulike aktører har mulighetsstudien blitt justert før endelig prosjektering. Nå hensyntar prosjektet bedre behovene til båtforeningen, samtidig som det foreslåtte grepet med nedtrapping mot sjø og integrering av lek i området er godt ivarettatt. Torget ligger i dag på en fylling og det er forbundet forholdsvis store kostnader knyttet til grunnarbeider. I tillegg er det særdeles viktig at prosjektet, på et godt vis, føyer seg inn i det historiske miljøet og må opparbeides med høy materialkvalitet. Kommunen inngikk en kontrakt med entreprenør, og prosjektet skulle startet opp i september 2022, men på grunn av en klage på byggesaken samt at entreprenør gikk konkurs ble oppstart utsatt. I mellomtiden har det bli behov for å justere den prosjekterte løsningen for kai-konstruksjonen. Dette arbeidet går mot slutføring - og prosjektet planlegges lyst ut høsten 2023.

Torget i Åkrehamn: Som en oppfølging av planstrategien ble det utlyst et oppdrag som Bjørbekk og Lindheim vant (de som har formgitt biblioteksparken i Haugesund). For å bli en samskapende kommune, har administrasjonen invitert med alle de berørte naboene til torget til et tett samarbeid. Private eiendomsaktører, beboere og næringsforeningen har deltatt på møter og befaring, samt at de har fått skisser og løsningsforslag tilsendt i det kommunen har mottatt forslag fra arkitekten. På den måten er det skapt et sterkt eierskap til det grepet som foreslås. Et grep som ikke ville vært mulig hvis ikke de private så verdien av det, fordi det innebærer at også de må avgi tomt til prosjektet. Slik løsningsforslaget nå foreligger, er det et resultat av tett dialog og samskaping med de private aktørene. Det er ikke utarbeidet en konkret kostnadskalkyle for dette prosjektet, men erfaringstall fra prosjekterende lark tilsier at det kan lande på rundt 10 millioner. For å sikre gjennomføring er det likevel blitt prosjektert to alternative løsninger. Når prisene fra entreprenør kommer inn vil kommunen som oppdragsgiver kunne vurdere om budsjettene tillater den foretrukne løsningen, eller om det vil bli behov for å velge en rimeligere.

Parken i Kopervik: Arbeidet med konseptutvikling og prosjektering er igangsatt og tildelt Bjørbekk og Lindheim. For å sikre en god sammenheng mellom innspillene fra medvirkning og prosjektering, skal prosjekterende lark gjennomføre medvirkning sammen med kommunen. I tillegg til et medvirkningsopplegg for næringslivet, organisasjoner og innbyggere, skal det gjennomføres en egen medvirkningsprosess med tanke på å involvere unge jenter for å skape kjønnsbevisste, attraktive og trygge byrom. Parken ligger midt i hjertet av Kopervik, og har et mye større potensiale enn det som er tatt ut i dag. Ved å involvere næringsforening, barn og unge, private eiendomsbesittere m.fl kan en oppgradert park både stimulere til økt næringslivsattraktivitet og bruk av innbyggerne. Videre er det helt naturlig å se denne oppgraderingen i sammenheng med arbeidet med et nytt kulturhus.

Historiske Avaldsnes - driftsbygning og parkering

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: – konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 3 mill. kroner

Prosjektet gjelder kjøp og oppgradering av driftsbygningen ved Avaldsnes kirke. Prosjektet inneholder også utvidelse/forbedring av parkeringskapasitet i området.

Kommunen har inngått avtale med eieren, Opplysningsvesenets fond (OVF), om kjøp av eiendommen. Landbrukskontoret krever i midlertidig at det blir utarbeidet en reguleringsplan for området før

transaksjonen kan gjennomføres. Arbeidet med reguleringsplan er igangsatt. Frist for å sende inn høringsvar ved første gangs behandling var i mai 2023. Når denne planen blir vedtatt kan fradeling og oppmåling av eiendommen gjennomføres. Avtalen er således utformet at når endelig oppmåling er foretatt, er det fastsatt en kvadratmeterpris som kommunen betaler til OVF skulle arealet være større enn først estimert. Arbeidet med reguleringsplanen forventes ferdigstilt i 2023/2024 slik at kjøp av driftsbygningen forventes realisert i løpet av 2024.

Behov for økt areal knyttet til historiesenteret, lagring for leirskolen, mulig etablering av et regionalt kystpilegrimsenter og mulighet for nye utstillinger og spesialverksted ligger til grunn for planlagt ervervelse. Den framtidige bruk av driftsbygningen blir knyttet opp til Avaldsnes sin kulturelle og rikspolitiske rolle. Oppvekst og kulturretaten vil i tiden som kommer foreta en vurdering og utredning av de ulike ønsker og behov som ønskes for bygningen og området. Dette vil inngå i en ny regulering av hele prestegarden slik at alle interesser blir hørt og vurdert. Det gjelder kulturminnevern, kirkeverge og menighet, naboer og brukere. Driftsbygningen bør fortsatt ivareta nødvendige tjenester for leirskole, vikinggard og Nordvegen Historiesenter. Det gjelder lager og verksted, garasje for nødvendige redskaper og båter, noen kontorlokaler og utstillingsareal.

Bygningen er i dag delvis benyttet som driftsbygning. Etter gjennomføring av kjøpet må det prioriteres og få klargjort bygget til fremtidig endret bruk. Dette omfatter blant annet og rydde bygget for diverse materiell knyttet til driften samt tømme og sanere gjødselkjeller. Bygget har videre behov for noe rehabilitering av fasade, dekker og tak. Når bygget er tømt vil en kunne vurdere omfanget av rehabiliteringen. Etter gjennomføring av rehabilitering vil en kunne vurdere om det gjenstår midler i budsjetttrammen til å gjennomføre ytterligere arbeider, som eksempelvis innrede deler av bygget til kontorlokaler.

Turveier Almannamyrr

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: -konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjetttrammen er prisjustert og økt med 1,3 mill. kroner.

Prosjektet gjelder etablering av turvei på Almannamyrr i Skudeneshavn. Turveien skal være opplyst og universelt utformet.

Grunnerverv har vist seg utfordrende og det jobbes nå med en ekspropriasjonssak knyttet til noen av de aktuelle eiendommene for å komme i mål med dette. Fremdriften i prosjektet er derfor noe usikker.

Netto budsjetttramme bygger på forutsetning om at prosjektet delfinansieres av spillemidler.

Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2025.

Turveier Vea

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - prosjektering (usikkerhetsgrad +/- 20 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med

Prosjektet gjelder turvei på Vea. Turveien skal være universalt utformet og belyst. Fremdriften er forsinket grunnet usikkerhet rundt grunnerverv.

Innenfor avsatt budsjettramme skal kommunen opparbeide turvei med gatelys for strekningen fra Storhallen ned til Revurvegen, samt gjøre utskiftning av armatur og oppsetting av bilsperre på strekningen Revurvegen. Det er i tillegg planlagt rasteplass langs turveiene. I prosessen med grunnerverv står det bare en eiendom igjen. Kommunestyret har i KST 78/23 fattet vedtak om ekspropriasjon.

Netto budsjettramme bygger på forutsetning om at prosjektet delfinansieres av spillemidler.

Bolig

Boliger tilpasset vanskeligstilte 2018-2023 (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 2,6 mill. kroner

Prosjektet gjelder oppføring av 10 nye boenheter tilrettelagt for vanskeligstilte med rus-/psykiatriutfordringer i løpet av planperioden. Dette i tråd med gjeldende Boligsosial handlingsplan 2018-2023. I tillegg skal nedbrent utleiebolig på Skrestien gjenoppbygges. Denne boligen vil bli oppført som hardførabilig.

Et kommunalt boligtilbud er svært viktig siden målgruppen har vanskelig for å få leie i det private markedet. Ut fra at flere i denne målgruppen har nedsatt boevne vil det være viktig for kommunen å føre opp små boenheter som tåler hard bruk. Arbeidet med disse boenhetene gjennomføres som underprosjekter til planprosjektet. Det er så langt bygget fire boenheter i Torfæusgate i Kopervik, som ble ferdigstilt i 2020.

I 2024 planlegges det å ferdigstille to boenheter i Bøvegen på Avaldsnes og en boenhet i Kopervik. Dette er boliger som blir ført opp i samarbeid med Snøhetta, NORCE og Karmøy kommune i form av et forskningsprosjekt med tett brukerinvolvering. I tillegg planlegges det å bygge tre boenheter nær Østremtunet på Bygnes i perioden 2024-2025.

Gjenoppbygging av bolig i Skrestien planlegges også å gjennomføres i perioden 2024-2025.

Brutto budsjettramme er oppjustert basert på forventet prisstigning. Urolige tider med høy prisvekst gjør at estimatene fremdeles er noe usikre.

Prosjektet har søkt og fått tilsagt på tilskuddsordning i Husbanken knyttet til forsøk med nye boligmodeller. Dette gjelder tre av de syv boligene som gjenstår i prosjektet.

Boliger tilpasset vanskeligstilte 2027-2031 (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt prosjekt: Uendret

Prosjektet gjelder oppføring av boliger tilpasser vanskeligstilte.

Det er et økende behov for å bosette vanskeligstilte med rus- og psykiatriproblemer. Denne gruppen har vanskelig for å få leie i det private markedet, det er således viktig at kommunen bygger ut boenheter som er egnet for målgruppen. Prosjektet er knyttet til fremtidig boligsosial handlingsplan.

Planperiode og budsjetttramme er å anse kun som en foreløpig plan.

HDO Boliger Skudeneshavn, Kopervik og Torvastad

Budsjetttramme: 11,5 mill. kroner

Periodisering: 2024-2025

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Nytt investeringsprosjekt

Prosjektet gjelder tilpasning av 38 boliger til heldøgns omsorgsboliger. Boligene er fordelt på lokasjonene Skudeneshavn (Postvegen 57 og 59), Kopervik (Torfæusgata 27-37) og Torvastad (Bjørgevegen).

Kommunestyret behandlet 129/22 [Heldøgns omsorgsboliger](#) 12 desember 2022 med følgende vedtak:

Kommunestyret slutter seg til at det i løpet av økonomiplanperiode 2023 – 2026 vurderes å etablere HDO-boliger i: Skudeneshavn (Postvegen 57 og 59), Kopervik (Torfæusgata 27-37) og Torvastad (Bjørgevegen). Boligene skal bemannes av fast tilknyttet personell fra hjemmetjenesten. Dersom etableringene medfører investeringsutgifter og/eller økte driftsutgifter skal det fremmes nye saker før etablering.

Bakgrunn for saken i desember 2022 var en drifts- og ressursanalyse for pleie- og omsorgstjenestene i Karmøy kommune, utført på bestilling fra kommunen av Rune Devold AS. I arbeidet sammenlignet Devold Karmøy kommune opp mot 70 andre kommuner. I rapporten konstateres det at med den befolkningsutviklingen Karmøy kommune har så krever det handling fra Karmøy kommune for å kunne være bærekraftig når det gjelder pleie- og omsorgstjenester. Per i dag står kommunen nesten uten et viktig trinn i omsorgstrappen, heldøgns omsorgsboliger (HDO-boliger), som er et godt tilbud for folk i startfasen på å eldes eller for de som er godt i gang med aldringen. Det rapporteres blant annet at kommunen har behov for å etablere flere heldøgns omsorgsboliger fram til 2030 for å holde tritt med befolkningsveksten hos de eldre. Rapporten ble behandlet i kommunestyret 17. Oktober 2022 i sak 090/22 og følgende ble vedtatt: "Kommunestyret tar drifts- og ressursanalysen til orientering. Forslag til tiltak fremmes i egen sak til kommunestyret".

Det er krav om at heldøgns omsorgsboliger tilfredsstillers brannrisikoklasse 6, det vil si den høyeste risikoklasse med hensyn til brann. For å få godkjent planlagt bruksendring av de aktuelle boligene må det derfor gjøres tiltak med hensyn til brannsikkerhet. Dette inkluderer blant annet automatisk brannslukningsanlegg, oppdatert ledesystem, og oppgradering av branndører.

Estimatet er basert på reelle priser i markedet, beregnet arbeidstid og erfaringstall fra liknende tiltak. Prosjektet er fremdeles i konseptutviklingsfasen og det knyttes enda noe usikkerhet til estimatet. Erfaringsmessig kan det dukke opp uforutsette problemstillinger underveis når det gjøres tiltak i eksisterende bygg.

HDO Boliger utviklingshemmede

Budsjettramme brutto: 44 mill. kroner

Budsjettramme netto: 31,3 mill. kroner

Periodisering: 2026-2027

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Nytt investeringsprosjekt

Prosjektet gjelder bygging av åtte heldøgns omsorgsboliger (HDO), fellesarealer og personalbase for utviklingshemmede.

Prinsippene om normalisering og integrering er viktig ved etablering av botilbud for personer med utviklingshemming, spesielt viktig for de som fungerer relativt godt. Dette er som oftest varige bosituasjoner hvor man bor over lang tid. Boliger for denne målgruppen skal lokaliseres i og omkring ordinære boligområder og gjerne med god tilgang til offentlig transport og servicefunksjoner.

Det er i Karmøy kommune et stort behov for bygging av nye tilrettelagte HDO boliger for utviklingshemmede de neste 10 årene. Flere av HDO boligene som kommunen tilbyr i dag er av eldre dato og ivaretar ikke behovet for beboer og arbeidsmiljø til ansatte. Det vil dermed også være nødvendig med avhending eller omdisponering av en del av disse boligene.

Dette byggeprosjektet gjelder åtte heldøgns omsorgsboliger for utviklingshemmede, fellesarealer og personalbase, som er maks antall boliger per byggeprosjekt basert på føringer fra Husbanken. Plassering er enda ikke avklart. Det legges også opp til at boligene eies av kommunen. Estimater er basert på erfaringstall fra Solheimtunet i Skudeneshavn og normtall fra Norsk prisbok. Det tas høyde for at prosjektet innvilges investeringstilskudd fra Husbanken.

Heldøgns omsorgsplasser (64 plasser fase 2)

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - behov og konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Antall plasser er redusert fra 70 til 64 plasser. Budsjettrammen er økt med brutto 2 mill. kroner og netto 1,5 mill. kroner. Økningen er basert på en tidlig rekalkulering av prosjektet og en prisjustering av budsjettrammen.

Budsjettramme brutto: 358,00 mill. kroner

Budsjettramme netto: 249,19 mill. kroner

Prosjektet gjelder oppføring av 64 nye heldøgns omsorgsplasser på Spanne. Dette er en utvidelse og videreføring av fase 1, som består av 64 institusjonsplasser.

Estimert kostnadsramme er basert på erfaringstall fra Skudeneshavn sykehjem og normtall fra Norsk prisbok. Det tas høyde for at prosjektet innvilges investeringstilskudd fra Husbanken. Det budsjetteres med 5 mill. kroner allerede i 2025. Dette gjelder fase 2 sin andel av opparbeidelse av tomt som bør gjøres samtidig med fase 1.

Antall plasser er redusert fra tidligere vedtatt 70, til 64. Dette sees i sammenheng med at antall plasser i fase 1 institusjonsplasser, er økt. I tillegg er det en tilpasning i forhold til Husbanken sine føringer om antall plasser per avdeling.

Den planlagte utbyggingen på Spanne er i konseptutviklingsfasen, så både omfang av prosjektet, fremdriftsplan og kostnad for oppføring av et slikt tjenestetilbud på Spanne har for tiden en meget stor usikkerhet. Vedtak av budsjett skal derfor anses som en intensjon, men budsjetttrammen skal ikke tolkes som fastsatt på nåværende tidspunkt.

Kjøp av biler og maskiner

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjetttrammen er estimert på ny og økt med 0,7 mill. kroner. Kjøp av bil er flyttet fra 2025 til 2028.

Budsjettmidlene er fordelt på tjenesteområdene Bolig og Omsorg i investeringstabellen.

Det er i 2025 satt av midler til innkjøp to lifter til kommunenes forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) avdeling. Avsatt budsjett i 2028 gjelder innkjøp av el-varebil samme avdeling. I 2029 er det satt av midler til innkjøp av ny robotvaskemaskin.

Kjøp av utleieboliger

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Nytt investeringsprosjekt

Prosjektet gjelder kjøp av utleieboliger til vanskeligstilte innbyggere i kommunen.

Det ble i perioden 2019-2022 solgt 12 uhensiktsmessige utleieboliger. Inntekten knyttet til nevnte salg er tatt inn i finansiering av den totale investeringsporteføljen. Bakgrunnen for salgene var at noen utleieboliger ikke møtte behovene til de aktuelle leietakerne og dermed ble stående tomme. I tillegg var det for noen år siden stor tilgang til utleieboliger i det private markedet til en rimelig leie, og gjerne med høyere standard enn de kommunale. Det er de siste årene skjedd mye endringer i behovet for utleieboliger. Flyktninger fra Ukraina kombinert med høy prisvekst har ført til økt etterspørsel i utleiemarkedet. Det er derfor behov for å kjøpe inn flere boliger til utleie. Man ser tendenser til at det «strammer» seg inn i det private utleiemarkedet i forhold til tilgjengelighet og pris. Private utleiere kan velge mellom flere interesserte leietakere, noe som gjør det vanskelig for de med for eksempel lav boevne å få leie privat.

Det er vanskelig å definere det fremtidige behovet for utleieboliger. Kommunedirektøren foreslår i første omgang å bevilge 5 mill. kroner til kjøp av ordinære utleieboliger i 2024. Det anbefales videre at fremtidig salg av uhensiktsmessige utleieboliger inntektsføres på samme prosjekt slik at salg også kan finansiere fremtidig kjøp av utleieboliger.

Oppgradering dagsenter Skudeneshavn

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettert investeringstilskudd er redusert med 0,48 mill. Kroner med bakgrunn i mottatt tilsagn på tilskudd fra Husbanken. Resterende budsjetttramme er prisjustert og økt med 0,6 mill. kroner. Netto budsjetttramme er dermed økt med 1,08 mill. kroner. Prosjektet gjelder

oppgradering og utvidelse av dagsenteret i Skudeneshavn. I forbindelse med utvidelsen planlegges det også for å bygge to nye heldøgn omsorgsboliger i samme bygg.

Forutsetning for videre fremdrift er at prosjektet får innvilget tilsagn for investeringstilskudd til både utvidelse av dagsenteret og til boligene. Prosjektet har nå mottatt tilsagn på investeringstilskudd fra Husbanken på 4,12 mill. kroner. Tilsagnet er 480 000 kroner lavere enn tidligere forespeilt og budsjettet. Estimert kostnad er basert på normtall fra Norsk prisbok og vurderes enda ganske usikker. Erfaringsmessig er det vanskelig å utarbeide gode kalkyler på ombygging, påkobling og påbygg på eksisterende bygningsmasse. Kommunedirektøren anbefaler derfor å øke netto budsjetttramme tilsvarende nedgang i investeringstilskudd og beregnet prisvekst. Handlingsrommet i prosjektet holdes dermed uendret.

Planlegging, grunnverv, teknisk infrastruktur mv., omsorgstun/ heldøgns omsorgsplasser

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Planlagt ferdigstilling er utsatt fra 2024 til 2025.

Prosjektet gjelder grunnverv og detaljplanlegging med et innledende byggetrinn på teknisk infrastruktur knyttet til institusjon- og heldøgns omsorgsplasser på Spanne. I hovedsak består teknisk infrastruktur av interne kjøreveger, gang og sykkelveger samt vann- og avløpsanlegg.

Grunneiere og kommunen kom ikke enige om salgsprisen for eiendommene og saken har vært i skjønnsretten for å fatte et ekspropriasjonsskjønn. Kjøpsprisen er nå fastsatt og kommunestyret har gitt kommunedirektøren fullmakt til å kjøpe eiendommene, kommunestyresak 26/23 [Spanne seniorlandsby - tiltredelse av skjønnet](#), 20. mars 2023.

Innledende planlegging av infrastruktur er gjennomført og tidlige estimater for kostnadene knyttet til utbygging er utarbeidet. Prosjektet er fremdeles i konseptutviklingsfasen, men det jobbes for at prosjektering av infrastruktur starter opp i løpet av 2023.

Slettafeltet (Veavågen) boligfelt

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutredning (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Ferdigstilling utsatt til 2025.

Investeringsprosjektet gjelder utbygging av teknisk infrastruktur knyttet til boligfelt på Vea. Ved ferdigstilling selges boligtomtene til takst. Dette prosjektet tar kun for seg utgiftene knyttet til teknisk infrastruktur, inntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Slettafelt er et område litt utenfor sentrumskjernen på Vea, nærliggende Vea Storhall. Området har en størrelse på 25 mål der Karmøy kommune eier 11.7 mål 47 % av totalareal) og privat utbygger eier 13.3 mål (53 % av totalareal). Karmøy kommune vil stå som utbygger også på vegne av privat utbygger. Karmøy kommunes eiendommer på Slettafeltet tilsvarer 19 tomter med en gjennomsnittlig størrelse på 615m² pr tomt.

Av hensyn til kapasitetsutfordringer internt er ferdigstilling utsatt fra 2024 til 2025.

Næring

Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - prosjektering (usikkerhetsgrad +/- 20 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Oppdatert budsjettramme ble vedtatt av kommunestyret 19. juni 2023, sak 64/23 [Biogass fyllestasjon - Økning av bevilget ramme](#).

Prosjektet gjelder kjøp og opparbeidelse av industritomt på Bygnes til biogass fyllestasjon. Fyllestasjonen er i første omgang planlagt skal brukes av kommunens renovasjonsbiler. I tillegg vil fyllestasjonen være åpen for andre private aktører etter avtale med gassleverandør.

Tomten som er ervervet er på 10,6 mål, mens fyllestasjonen trenger kun 2,3 mål. Resterende tomteareal kan opparbeides og selges til næringsdrivende. Estimert kostnad gjelder infrastruktur frem til tomt og opparbeidelse av avsatt areal til fyllestasjon. Det er tatt høyde for anleggsbidrag fra nærliggende næringstomter, inkludert tomt til fremtidige Kopervik renseanlegg. Det legges til grunn av gassleverandør bekoster driftsteknisk utstyr, samt betongdekket.

Investeringskostnadene knyttet til fyllestasjonen utgjør beregningsgrunnlag for leie av grunn til gassleverandør. Gassleverandør legger leiekostnaden inn i terminalgebyret knyttet til pumpeprisen.

Samferdsel

Gang og sykkelvei, Eidsbakkane - Stølen

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 0,5 mill. kroner

Gang og sykkelvei mellom Eidsbakkane og Stølen vil bli en viktig trase mellom de ulike boligfeltene, sentrum og idrettsanleggene i Kopervik. Det vil ikke være noe byggevirksomhet i området som vil utløse rekkefølgekrav til å etablere denne gang og sykkelveien. Derfor vil den ikke bli bygget dersom kommunen ikke gjør det.

Det er planlagt at prosjektet skal gjennomføres samtidig med et sammenfallende vann og avløp (VA) - prosjekt. Det er inngått avtale med grunneier. Prosjektet er planlagt gjennomført i 2024.

Hovedplan vei (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Kortet ned ferdigstilling til 2024 og redusert budsjettramme med 10 mill. kroner grunnet rullering i hovedplan vei.

Hovedplan vei, vedtatt i 2016 i kommunestyresak 37/16 Hovedplan veg, viste et vedlikeholdsetterslep på 89,2 mill. kroner. Avsatte budsjettmidler vil være med å bidra til at vedlikeholdsetterslepet vokser i mindre grad. Utarbeidet tiltaksliste inkludert i hovedplanen ligger til grunn for prioritering av tiltak. I tillegg må det tas en løpende vurdering av behov som dukker opp fortløpende.

Budsjettrammen til planprosjektet er ikke prisjustert. Sett i lys av den senere tids unormalt høye prisvekst, medfører dette at handlingsrommet i prosjektet reduseres.

Hovedplan vei 2025-2034

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Nytt investeringsprosjekt

Kommunedirektøren planlegger å fremme politisk sak om Hovedplan vei i løpet av andre halvår 2024. Det er satt av midler over driftsbudsjettet for 2024 for utarbeidelse av Hovedplan vei 2025-2034.

Infrastruktur/utvikling Kolnes

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - behov og konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Endret periodisering med ferdigstilling 2028

Prosjektet gjelder ny Eikjeveg med tilhørende gang og sykkelstier. Prosjektet samordnes med oppgradering av (VA) vann og avløp for hele Kolnesområdet.

Finansiering av Eikjevegen – Det arbeides med bypakke for Haugesund og fastlands- Karmøy. Eikjeveg er prioritert som et av to hovedprosjekter sammen i Bypakken. Bypakken er vedtatt i Karmøy, Haugesund og fylket. Den er nå under behandling av samferdselsdepartementet med tanke på behandling i Stortinget, og forventet endelig godkjent for oppstart i 2025. Karmøy kommune starter prosjektering av arbeider med Eikjeveg forut for endelig vedtak av Bypakke. Forskuttering av midler til prosjektering av Eikjeveg vil være for egen risiko. Prosjektering av Eikjeveg med VA-anlegg starter høsten 2023. Oppstart av arbeider 2024-25. Budsjettrammen legger til grunn 80 % bompengefinansiering av den delen som gjelder ny Eikjeveg.

Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder deler av Rogaland fylkeskommune sitt veiprojekt i fylkesvei 547, Åkra sentrum. Fylkeskommunen sitt prosjekt inneholder i tillegg til fylkesvei også 800 meter kommunal vei.

Prosjektet hadde anleggsstart i desember 2022. Planen er at det nye veianlegget skal ferdigstilles juni 2024.

Parkeringshus Kopervik - rehabilitering

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere bevilget

Endring fra vedtatt budsjett: Prosjektet er rekalkulert og estimatet er økt med 13,6 mill. kroner.

Prosjektet gjelder rehabilitering av parkeringshuset i Kopervik. Det ble i 2015 utarbeidet en rapport over lasteevnen til "lokket" ved parkeringshuset i Kopervik. Parkeringshusets tilstand tilsa da at det var knyttet usikkerhet til om parkeringshuset kunne holdes åpent til 2024. Det er i løpet av 2023 gjennomført nye målinger på bæreevne og det ble satt inn midlertidige tiltak for å ivareta sikkerheten.

Opprinnelig estimat fra 2015 tok bare for seg den delen av anlegges som brukes til Karmøygeddon, og da med fokus på bæreevne. Etter befarig er det tydelig at det må gjennomføres tiltak for å beskytte armering for hele parkeringsanlegget. Det må i tillegg legges nytt barikadedekke. Dekke hvor den nye utescenen er montert må også kontrolleres og forsterkes. Et vanlig parkeringsanlegg skal ikke tåle den belastningen som et konsertarrangement medfører. Det er derfor ikke tatt med forsterkning til dette i estimatet.

Prosjektet er i rød fase – konseptutvikling. Innhold og omfang er enda ikke helt avklart. Det jobbes fortløpende med å kartlegge omfang og løsning for å utbedre parkeringshuset. Det må også tas stilling til om prosjektet skal inkludere forsterkning av "lokket" for å tåle belastning av større konsertarrangementer. Budsjettrammen er derfor ennå å anse som svært usikker.

Tostemveg, Åkrehamn

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - prosjektering

Status: Tidligere bevilget

Endring fra vedtatt budsjett: Prosjektet er rekalkulert og prisjustert og estimatet er økt med 5 mill. kroner.

Prosjektet gjelder oppgradering av deler av Tostemveg, Åkrehamn. Det aktuelle strekket som skal oppgraderes er fra rundkjøringen ved Amfi opp til innkjørsel til ny vei "Åkra sentrum" i regi av Rogaland fylkeskommune.

Opprinnelig estimat er ikke oppdatert på flere år med hensyn til omfang eller prisvekst. Det viser seg at prosjektet er mer omfattende enn først antatt. Det var blant annet ikke tatt høyde for den betydelige masseutskiftingen som må på plass for at veien skal tåle beregnet økt trafikkmengde. Grunnforholdene her er utfordrende så det er en betydelig kostnadsdriver.

Prosjektet omfatter gang og sykkelvei og nytt asfaltdekke på eksisterende vei. Det skal også etableres sykkelparkering, nye avkjørsler til private eiendommer, kabelgrøfter, lysmaster og overvannsanlegg på veistrekket. Kabelgrøftene utføres i samarbeid med Fagne. Det skal også etableres støyskjerm i forbindelse med krav som utløses ved økt ÅDT (årsdøgnstrafikk), dette er en kostnad som skal dekkes av Rogaland fylkeskommune.

Estimatet er utarbeidet i samarbeid med ekstern rådgiver.

Trafikksikkerhetsplan 2025-2032 (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 4,0 mill. kroner

Det er fremdeles uløste trafikksikkerhetsprosjekter i Karmøy kommune. Kommunedelplan for trafikksikkerhet er samordnet med Haugalandspakken og er retningsgivende for arbeidet med trafikksikkerhet.

Avsatt budsjett og planperiode er å anse som en foreløpig plan.

Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Årsbevilgningen er videreført med 5,0 mill. kroner i budsjettramme for 2033.

Budsjettmidlene er avsatt til fornying av bil- og maskinparken i sektor Samferdsel og utemiljø. Sektoren har lastebiler, pickup/varebiler, traktorer, beltegravemaskiner, traktorgravere og baneklippere. I tillegg kommer en betydelig mengde brøyteutstyr, strøpparater, kantklippere og spesialmaskiner for skogsdrift. En bil- og maskinpark som har minst mulig driftsstans er nødvendig for å sikre effektiv drift av avdelingen. Økt beløp i 2029 er en følge av forventet behov for å erstatte den kommunale sopebilen. Det må beregnes en del elektrifisering av maskinparken, som medfører økte investeringsutgifter.

Overdragelse av anlegg fra andre

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Oppdatert basert på inngåtte justeringsavtaler

Prosjektet er knyttet opp mot justeringsmodellen og kommunens andel av justeringsbeløpet. Budsjetterte inntekter er knyttet til kjente og inngåtte avtaler. Beløpene vil derfor kunne endre seg årlig ved inngåelse av nye avtaler.

Justeringsmodellen medfører at det er privat utbygger som er byggherre for infrastruktur. Kommunen vil vederlagsfritt overta infrastrukturen ved ferdigstilling. En privat utbygger vil ikke ha rett på momskompensasjon ved bygging av infrastruktur som skal overtas av kommunen, og normalt vil en privat utbygger i en slik situasjon heller ikke ha fradragsrett for inngående merverdiavgift.

I forbindelse med at infrastrukturen overføres til kommunen, finner det juridisk sted en endring av bruken av infrastrukturen. Når en slik endring finner sted, utløses samtidig en rett til å foreta justering av merverdiavgift etter lov om merverdiavgift § 9-3, 2. ledd. Kommunen vil kunne oppnå fradrag for inngående merverdiavgift eller momskompensasjon gjennom justeringsretten. For fast eiendom vil justeringsperioden være ti år etter fullføringen, jfr. lov om merverdiavgift § 9-4, 2. ledd, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv. § 6, 2. ledd. Årlig justeringsbeløp vil være en tittel av inngående merverdiavgift eller momskompensasjonen knyttet til investeringen, jfr. lov om merverdiavgift § 9-5, 1. ledd, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner § 6, 3. ledd.

Kommunen tilbyr basert på dette en avtale med utbyggeren at 75 % av årlig justeringsbeløp tilbakebetales til utbygger. Resterende 25 % beholdes av kommunen.

Brann og ulykkesvern

Beredskapssenter, lege og brann

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - prosjektering (usikkerhetsgrad +/- 20 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen ble senest oppdatert av kommunestyret 20 september 2023, sak [86/23 Lovlighetskontroll - sak 81/23 Hovedbrannstasjon Raglamyr - økt budsjettramme.](#)

Budsjettramme brann: 186,9 mill. kroner

Budsjettramme lege: 53,7 mill. kroner

Prosjektet gjelder nytt beredskapssenter på Raglamyr. Beredskapssenteret planlegges for å inneholde hovedbrannstasjon for Haugaland brann og redning IKS (HBR) og legevakt. Budsjettrammen er i investeringstabellen splittet på de to tjenesteområdene helse, og brann og ulykkesvern.

Sak vedrørende interkommunal legevakt ble behandlet i formannskapet 21. mars 2022, 29/22 Interkommunal legevakt. Saken ble stoppet i formannskapet med følgende bestilling,

FSK- 029/22 Vedtak:

1. Karmøy formannskap registrerer at det er kommet positive signaler fra Haugesund kommune om å på nytt vurdere et samarbeid om permanent interkommunal legevakt, og er positive til et slikt samarbeid. Da dette vil være en sentral forutsetning for en avgjørelse om ny legevaktordning, bes rådmannen fremme sak på nytt når det er kommet avklaring rundt et samarbeid som også inkluderer Haugesund, Sveio og Utsira.

2. Det skal videre utredes ulike alternativer for hvordan en fortsatt legevaktordning for innbyggerne sør på øysiden i Karmøy kommune kan løses på en fremtidsrettet måte.

Videre avklaringer med nærliggende kommuner angående legevakt er pågående. Kommunedirektøren vil fremme sak til kommunestyret når de ulike alternativene er utredet.

Hovedbrannstasjon er ferdig prosjektert og det er innhentet priser. Kommunestyret vedtok økt budsjettramme og snarlig igangsettelse 20 september 2023, sak 86/23 Lovlighetskontroll - sak 81/23 Hovedbrannstasjon Raglamyr - økt budsjettramme. Det jobbes for at brannstasjonen ferdigstilles i løpet av 2024. Fremdrift knyttet til legevakt er fremdeles veldig usikker grunnet behov for ytterligere utredninger og avklaringer. Det legges derfor opp til at brannstasjonen bygges først, med mulighet for bygging av legevakt på samme tomt ved et senere byggetrinn.

Prosjektet er i grønn fase – gjennomføring for hovedbrannstasjonen og rød fase- konseptutvikling for interkommunal legevakt. Avsatt budsjett knyttet til legevakt anses som svært usikker.

Brannstasjon Veavågen

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Basert på erfaringstall fra hovedbrannstasjon på Raglamyr er budsjettrammen økt med 27 mill. kroner.

Prosjektet omfatter kjøp av tomt og oppføring av ny brannstasjon på Vea. Den nye brannstasjonen på Vea skal erstatte dagens brannstasjoner i Kopervik og Åkrahamn. Disse to stasjonene dekker i dag til sammen 20 315 innbyggere, noe som tilser at det vil være et behov for kaserneing (døgnbemanning) på den nye brannstasjonen. Løsningen med en brannstasjon på Vea vil være en realisering av den brannordningen som er fastsatt i selskapsavtalen til Haugaland brann og redning IKS, og en av de forutsetningene som selskapet er basert på.

Arbeidstilsynet har fra 2017 gitt flere pålegg om utbedring av ren/uren sone og arbeidsplassforskriftens krav om skille mellom dame og herregarderobe for brannstasjonene Kopervik og Åkrahamn. Det foreligger krav om å sende en status over prosessene snarlig der forventningen er at avvik skal lukkes innen utgangen av 2024. Arbeidstilsynet har varslet at det ikke blir gitt flere utsettelse, og neste skritt for å sikre etterlevelse av påleggene kan være tvangsmulkt. Det er derfor viktig å realisere ny

brannstasjon på Vea som både dekker behov for døgnbemanning og vil tilfredsstille krav fra Arbeidstilsynet.

Kommunestyret vedtok valg av tomt 28. august 2023 – sak 85/23 Ny brannstasjon i Veakrossen.

Estimatet for brannstasjon Veavågen er basert på norm hentet fra Norsk prisbok og erfaringer fra innhentede priser til hovedbrannstasjonen på Raglamyr, som var betydelig høyere enn estimert i prosjekteringsfasen. Prosjektet brannstasjon Veavågen er fremdeles i konseptutviklingsfasen og budsjetttrammen anses å være ganske usikker.

Det er som mål at etterbruken av eksisterende brannstasjoner kartlegges i konseptfasen.

Økonomi

Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Den årlige bevilgningen er økt med 2 mill. kroner.

Prosjektet omfatter jevnlig investeringsbehov innen utstyr, inneklime, brannsikring, enøk, ombygging/tilpassing og andre bygningsmessige oppgraderinger som er nødvendige for å ivareta brukernes behov og opprettholde lovmessig standard i kommunens bygg.

Budsjettmidlene spesifiseres på konkrete underprosjekter, men rådmannen gis fullmakt til å omprioritere fortløpende innenfor budsjetttrammen ved behov.

Energibesparende tiltak i formålsbygg

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Nytt investeringsprosjekt

Tiltaket gjelder etablering av luft/væske varmpumper på tre store kommunale bygg. Byggene som er valgt ut er Karmøyhallen, Kopervik sykehjem og Norheim sykehjem. Utplukket er basert på hvilke bygg som vil gi mest energibesparelse etter tiltak. Samlet for alle tre byggene er det estimert en årlig energibesparelse på opp mot 1 100 000 kWh.

Det er hentet erfaring fra Haugesund kommune som har etablert tilsvarende løsning på en av skolene deres. Effekten er god, men anlegget bråker mer enn forventet. De prøver ut ulike tiltak for å redusere støy. Det er derfor beregnet litt utgifter til støyreducerende tiltak som en del av foreslått budsjetttramme. Kommunedirektøren foreslår å starte opp med ett anlegg først, for å finne de gode løsningene, før de to andre etableres.

Universell utforming (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Regjeringen har en visjon at Norge skal være universelt utformet innen 2025. Økt satsning på universell utforming vil medføre behov for tilrettelegging av Karmøy kommune sin eksisterende bygningsmasse og uteområder. Karmøy kommune vedtok plan for universell utforming i kommunestyresak 86/19 "Plan for universell utforming" juli 2019. Planen fungerer som styringsverktøy for planlegging og prioritering av fremtidige tiltak.

Egenkapitalinnskudd KLP

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Videreført til 2033

KLP er et kundeeid selskap, noe som betyr at Karmøy kommune er med på eiersiden og er med på å stille egenkapital i selskapet. Forsikringsselskaper som KLP er underlagt krav til kapitaldekning, det vil si at egenkapitalen i selskapet skal stå i et visst forhold til kundekapitalen (selskapets eiendeler/aktiva). Fordi KLPs forsikringsfond vokser, vokser også kravet til egenkapital. KLP har derfor jevnlig behov for tilførsel av egenkapital. Dette er ikke en kostnad, men en form for sparing/investering, og blir derfor ført i investeringsregnskapet.

Selvkostinvesteringer

VAR

Anleggsmaskiner - Borgaredalen

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Økt budsjetttrammen med 8,5 mill. kroner for ny hjullaster, gravemaskin, sorteringsmaskin og utstyr til gravemaskin.

Prosjektet gjelder kjøp av materialhåndteringsmaskin og elektrisk truck. Truck er bestilles i 2023, leveres i 2024. Materialhåndteringsmaskinen har erstattet en tilsvarende leaset maskin.

Når ny gjenvinningsstasjon er på plass vil det være behov for ny, mindre elektrisk hjullaster. Denne kan delvis finansieres med salg av gammel hjullaster og restmidler i fra dette prosjektet. Det vil fremlegges egen sak på denne anskaffelse.

Biler og maskiner, vann og avløp

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Årbevilgningen er videreført med 0,8 mill. kroner i budsjetttramme for 2033.

Investeringsprosjektet gjelder utskifting og nyinnkjøp av biler og maskiner knyttet til vann og avløp. Den enkelte bil/maskin er beregnet med en levetid på inntil 10 år, og dette vil være styrende for utskiftingstakten. I 2022 ble utskiftingsplan av 2021 revidert med tanke på etterslep og utfordringer med levering av enkelte kjøretøy. To biler vil finansieres i 2024.

Hovedplan avfall (planprosjekt 2025-2033)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Nytt prosjekt

Det vil bli utarbeidet ny hovedplan som følger strategien som skal vedtas i 2024 og gjelde fra 2025. Planen vil både inneholde mindre forbedringstiltak av dagens ordning, og nye tiltak for å imøtekomme nye nasjonale krav som slår inn de neste årene, og for å dra nytte av nye muligheter til å nå målene om miljø, innbyggertilfredshet og kostnadseffektivitet som oppstår som følge av endringer og nye løsninger i avfallsbransjen.

Hovedplan avfall (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Revidering av hovedplan avfall er underveis. Gjeldende hovedplan er derfor trukket frem fra 2027 til 2024. Budsjettrammen er uendret.

Planen gjelder tiltak i vedtatt Avfallsstrategi 2019-2025, og består av flere små og store underprosjekt hovedsakelig knyttet til oppgradering av miljøparken. Prosjektene bidrar til å realisere målene i strategien, og sikre at vi når kommende myndighetskrav og tjenestekvalitet på en god måte.

Prosjektene inkluderer separering av sigevann og overflatevann (forutsetning for renseanlegg), oppgradering av strøm, oppgradering av drikkevannsforsyning, containere til den nye gjenvinningsstasjonen, vaskeplass med oljeavskiller for anleggskjøretøy og renovasjonsbiler, etablering av slamavskiller fra hagekompostering. Prosjektene vil ferdigstilles i 2024. Oppgraderingen innebærer også digitalisering. Dette inkluderer mulig innføring av kundekort og system for farlig avfall, samt utstyr til håndtering av RFID-brikker (radiofrekvensidentifikasjon).

Det er krav til avslutning av deponi 1 i utslippstillatelsen. Endelig avslutning av deponi 1 er en del av grunnentreprise 2 og vil starte opp høsten 2023. Planen er basert på strategiperioden 2019-2025, og ny strategiprosess starter i 2023.

Hovedplan avløp (planprosjekt 2016-2020)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Det er flyttet 3,6 mill. kroner fra hovedplan avløp 2021-2027 for å ferdigstille påbegynte prosjekt på hovedplan 2016-2020.

Investeringsprosjektet gjelder tiltak forankret i hovedplan avløp 2016-2020.

Hovedplan avløp 2016-2020 er gammel hovedplan for avløp. Gjenstående investeringer knyttet til dette planprosjektet påregnes å bli ferdigstilt i 2024. Det er flyttet 3,6 mill. kroner fra hovedplan avløp 2021-2027 for å ferdigstille påbegynte prosjekt på hovedplan 2016-2020.

Følgende prosjekter gjenstår i Hovedplan avløp 2016-2020: Åkra overføring. Dette prosjektet er delt opp i fire delprosjekter. Det som kommer til utførelse/ferdigstillelse i 2024 er del en, som er siste rest ledningsanlegg ved pumpestasjon Grunnnavikvegen 23, samt del fire som er ledningstrase fra Årabrotvegen til Tjøsvollvegen 7.

Hovedplan avløp (planprosjekt 2021-2027)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Det er flyttet 3,6 mill. kroner fra hovedplan avløp 2021-2027 for å ferdigstille påbegynte prosjekt på hovedplan 2016-2020.

Investeringsprosjektet gjelder tiltak forankret i revidert hovedplan avløp vedtatt i kommunestyresak 107/20 Hovedplan for avløp - revisjon september 2020.

I 2023 har det blitt gjennomført mange store prosjekter, dette aktivitetsnivået vil fortsette i 2024. Måltall (1%) for utskifting av kommunale ledninger i 2023 vil på bakgrunn av høy aktivitet nås. Nye måltall for energieffektivisering vil gjelde fra og med 2024.

Utdrag av prosjekter påstartet i 2023 med ferdigstillelse i 2024:

Rådhusgaten – Samarbeidsprosjekt med Rogaland fylkeskommune. Oppstart Rådhusgaten i slutten av 2023.

Tjøsvollvegen 7 – Rehabilitering av pumpestasjon.

Utdrag av prosjekter satt opp i 2024:

Husøyvegen 280 pumpestasjon

Tveitholmvegen - Overføring av utslipp Sevelandsvik til nytt renseanlegg.

Tjøsvoll vest – Rehabilitering og separering. Opprydding ved Tjøsvollsvannet.

Åkrehamn Renseanlegg – Slutfase med oppstart av drift mars 2024.

Vågen/Stangeland del 2.2 – Siste del av overføring av utslipp Kopervik, Treborg og kaien.

Stølen i Kopervik – Rehabilitering og separering.

Oasen Norheim - Rehabilitering og separering, og utbedring av flomsituasjon.

Vik - Rehabilitering og separering.

Kolnes - Rehabilitering og separering.

Nytt renseanlegg på Åkra settes i drift mars 2024. Renseanlegget ligger på Årabrot. Det er beskrevet tiltak for å dempe størrrelsen på bygningsmassen, samt for å gli fint inn i terreng og natur.

Det er valgt å ikke prisjustere budsjettrammene i hovedplanene, som innebærer redusert handlingsrom.

Hovedplan avløp 2028-2034 (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Investeringsprosjektet gjelder tiltak knyttet til fremtidig hovedplan avløp som overtar etter hovedplan avløp 2021-2027. Periodisering og budsjettramme er å anse som foreløpig.

Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Investeringsprosjektet gjelder tiltak forankret i Hovedplan drikkevann 2020-2027.

Vedtatt hovedplan, kommunestyresak 106/20 Hovedplan drikkevann, angir det framtidige investeringsbehovet og de driftskonsekvenser som følger med.

Det er gjennomført mange gode prosjekter i 2023, men noen har fått endret oppstart og vil derfor strekke seg ut i 2024. Til tross for dette, blir måltall på 1 % utskifting av kommunale vannledninger nådd i 2023.

Utdrag av prosjekter påstartet i 2023 som kommer til ferdigstillelse i 2024:

Rådhusgata - Vannledning.

Arareir høydebasseng.

Tveitholmvegen - Overføring av utslipp Sevelandsvik til nytt renseanlegg.

Stølen til Stangeland – Vannledning.

Stangeland til høydebasseng – Vannledning.

Veiteborvegen til Klubben – Rørfornyning.

Utdrag av prosjekter oppført i 2024:

Oasen Norheim.

Brekke til Kopervik.

Innstallering av nye vannmålere på ledningsnett for å styrke arbeidet med kontroll og reduksjon på vannlekkasjer.

Vågen Stangeland – vannledning ut til Treborg kaien.

Kolnes – Vannledning.

Det er satt av midler til innføring og installasjon av vannmålere hos alle abonnenter. Det er for øvrig tekniske begrensninger og avklaringer rundt lovverk, som gjør at innføringen av obligatoriske vannmålere må flyttes til 2025.

Det er valgt å ikke prisjustere budsjетtrammene i hovedplanene. Når hvert enkelt underprosjekt blir dyrere enn lagt til grunn i hovedplanene og budsjетtrammen ikke prisjusteres tilsvarende vil det bety at noen underprosjekt må utsettes og skyves ut av gitt planperiode og inn i neste planperiode. Dette innebærer redusert handlingsrom.

Hovedplan drikkevann 2028-2034 (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Investeringsprosjektet gjelder tiltak knyttet til fremtidig hovedplan drikkevann som overtar etter hovedplan drikkevann 2021-2027. Periodisering og budsjетtramme er å anse som foreløpig.

Kopervik renseanlegg

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30%)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder bygging av nytt avløpsrenseanlegg i Kopervik. Prosjektet er definert i gjeldene hovedplan for avløp, men investeringskostnader er trukket ut av hovedplanens ramme grunnet budsjettmessig størrelse og prosjektets kompleksitet. Ulike plasseringer er vurdert, og det er funnet en egnet tomt på Bygnes, som er kjøpt inn.

Det er gjennomført resipientundersøkelser i sjøområdene utenfor Kopervik, og rapport foreligger. Utslippssøknad er sendt Statsforvalter i Rogaland i juli 2023. Behandling hos Statsforvalteren forventes i vinter 2023/vår 2024.

<https://www.nrk.no/norge/eu-krav-til-reinsing-kan-gi-gebyr-eksplosjon-1.16333699>

Prøvetaking av avløpsvann ved dagens utslippspunkter som skal saneres/overføres til nytt avløpsrenseanlegg er ferdig utført. Prosjekteringsarbeidet vil starte etter at det kommer svar på utslippssøknaden.

Prosjektet er i rød fase - konseptutvikling. Budsjetttrammen er derfor enda ganske usikker. Med bakgrunn i at konsept og omfang enda ikke er klart er det valgt å ikke prisjustere budsjetttrammen i denne omgang.

Karmøy kommune har søkt statsforvalter om utslipp fra primærrenseanlegg i Kopervik tilsvarende nytt renseanlegg Åkrehamn. Hvis statsforvalter gir strengere rensekrav vil kostnadene øke betydelig. EUs forslag til nytt avløpsdirektiv kan i verste fall føre til at Karmøy må bygge opptil 6 sekundærrenseanlegg.

Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - prosjektering (usikkerhetsgrad +/- 20 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Oppdatert budsjetttrammen ble vedtatt av kommunestyret 28. august 2023, [sak 80/23 Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen - konseptvalg](#)

Prosjektet gjelder bygging av ny gjenvinningsstasjon i Borgaredalen miljøpark.

Investeringsprosjektet innebærer bygging av ny gjenvinningsstasjon i Borgaredalen miljøpark. Stasjonen skal gi en bedre kundeopplevelse, og svare på renovasjonsstrategiens tre hovedmål om kraftig forbedring av miljøaspektet, det skal være enkelt å sortere rett, og kostnadseffektive løsninger. Prosjektet vil i tillegg redusere risiko relatert til HMS (helse, miljø og sikkerhet) på grunn av bedre fysisk skille mellom driftspersonell og kunder, og logistikken for kundene vil få en bedre flyt.

Det har vært jobbet mye med kostnadsreduserende tiltak underveis i prosjektet. Basert på innhentet tilbud og tilpasninger av prosjektet ble oppdatert budsjetttrammen vedtatt av kommunestyret 28. august 2023, [sak 80/23 Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen - konseptvalg](#).

Bygging av gjenvinningsstasjon vil starte høsten 2023 og forventes ferdigstilt i løpet av 2024.

Nye lokaler renovatørene

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Prisjustert og budsjetttrammen er økt med 0,2 mill. kroner.

Prosjektet gjelder nye lokaler til renovatørene i Borgaredalen til erstatning for dagens lokalisering i leide lokaler på Bygnes. Prosjektets fremdrift avhenger av ferdigstilling av ny Borgaredalen Miljøpark.

Prosjektet er i rød fase – konseptutvikling. Estimert budsjetttramme er et tidligestimat.

Ombygging til godkjente garderobefasiliteter for sektor VAR

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Prosjektet er en sammenslåing av tidligere vedtatt prosjekt "Utvidelse av lagringsplass, sentrallager vann og avløp" og "Påbygg pumpeverksted, vann og avløp". Prosjektet er rekalkulert og prisjustert. Foreslått budsjettmessig økning er på 8,65 mill. kroner.

Sektor VAR har garderober, lager og kontorer i en gammel ombygd lagerhall i Fotvegen 35. Garderobene er ikke i henhold til dagens krav om ren og skitten sone, og det finnes heller ikke damegarderobe. Dette medfører at garderobene må bygges om og utvides.

Prosjektet gjelder ombygging av eksisterende lagerhall, samt oppføring av ny lagerhall. Etter ombygging vil eksisterende hall bestå av garderober, spisested og kontorfasiliteter. Utstyr og maskiner vil bli flyttet, både på grunn av økt arealbruk til garderober og av HMS-hensyn for ansatte. Det er ikke ønskelig med truck-kjøring og på/avlesing av tyngre utstyr i samme område som garderober, spisested og kontorfasiliteter.

Med bakgrunn i store satsinger i vedtatte hovedplaner for vann og avløp, har det blitt økt bemanning og økt aktivitet i alle ledd. Dette gjelder også VA-drift som hver dag sørger for trygg og profesjonell transport av vann og avløp. Dagens krav og flere ansatte krever utvidelse av nødvendige fasiliteter som garderober, spisested og kontorfasiliteter. Garderoben vil også benyttes av andre ansatte utenom sektor VAR som har krav til avdelt ren og skittensone.

Opprinnelig plan var å bygge en ekstra etasje på nabobygget, i tillegg til en mindre ombygging av eksisterende lagerhall. Dette viste seg å være en svært kostnadskreven løsning.

Anbefalt løsning er nå å bygge om en større del av eksisterende lagerhall, og flytte lageret til en egen hall plassert på samme område. Da vil garderober, spisested og kontorfasiliteter være i samme bygg. Løsningen vil være praktisk og vil ivareta et sikkert og tilfredsstillende arbeidsmiljø. I tillegg vil lovpålagt skille mellom ren/skitten sone for vann og avløp ivaretas, samt lovpålagt krav om damegarderobe.

Det er allerede vedtatt eget prosjekt «Utvidelse av lagringsplass» i Fotvegen 35», som skal redusere eksisterende bygningsmasse andre steder i kommunen samt innleid lagerplass. Dette vil nå bli innbakt i foreslått prosjekt.

Sammenslåingen av disse to prosjektene vil føre til økt lagringskapasitet, effektiv drift, økt levetid for anleggs- og maskinpark, oppfylling av HMS-lovkrav, lovlige garderobefasiliteter og ingen utgifter til drift/leie av eksterne lagerbygg. I tillegg vil dette redusere tilgang for uvedkommende, og logistikken vil bli mer effektiv da ansatte slipper å kjøre langt for å hente utstyr.

Prosjektet er fremdeles i konseptutviklingsfasen. Estimert kostnad vurderes derfor fremdeles som usikker.

Reservevannsforsyning

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring i forhold til vedtatt budsjett: Budsjettrammen er redusert med 50 mill. kroner.

Drikkevannsforskriften stiller krav til kommunene om tilfredsstillende reservevannsforsyning.

Haugesund, Sveio, Tysvær, Vindafjord, Bokn og Karmøy har sammen sett på ulike alternativ for å forsyne regionen med reservevann. Det er nå kommet til en felles beslutning fra arbeidsgruppen om at Karmøy og Haugesund bygger egen reservevannsløsning for sine innbyggere. Dette innebærer at begge kommunen bruker kilde i egen kommune som reservevannskilde og bygger tilhørende nytt vannbehandlingsanlegg. Karmøy deler Holmavatnvassdraget og Brekkevassdraget. 0 alternativene peker seg ut som å være gode løsninger både faglig og økonomisk, og valgt løsning står ikke i veien for å utvides med forsyning til nabokommunene. Sak til politisk behandling blir lagt fram høsten 2023.

For Karmøy kommune er den beste og mest robuste løsningen at kommunene samarbeider om vannforsyning og reservevannløsninger. Det faglig beste alternativet er å hente vann i fra Fjellgardsvannet i Vindafjord til et felles vannbehandlingsanlegg for hele regionen og tilhørende forsterkning av forsyningsnettet fra Vindafjord ut til kystkommunene.

Denne løsningen er dessverre for kostbar og 0 alternativene fremstår som et godt alternativ.

I 0 alternativene vil både Haugesund og Karmøy bygge ut alternative vannkilder og regionen vil dermed få 4 vannkilder og 4 vannbehandlingsanlegg som til sammen har en god restkapasitet. Med en framtidig felles vannledning mellom kommunen vil denne kapasiteten kunne benyttes av hele regionen.

I prosess med å komme fram til felles løsninger har det vært sett på mange alternativ, men samtlige alternativ viser seg å være mer kostbare enn 0 alternativet. Alle alternativene kan fungere godt, men vannforsyningen må på sikt forsterkes med en felles vannledning som alle kommunen kan benytte f.eks. gjennom Førresfjorden. Med en ny ledning i Førresfjorden vil Karmøy og Haugesund sammen kunne forsyne de andre kommunene og hverandre.

Næringsparken på Gismarvik vil ha tilgjengelig vann i en normal situasjon.

Tysvær og andre kommuner inviteres til å delta i 0-alternativ til Karmøy

Vann og avløpsutbygging Kolnes

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - konseptutvikling (usikkerhetsgrad +/- 30 %)

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Flyttet gjennomføring ut til 2027-2028.

Prosjektet gjelder sanering av eksisterende kloakkutslipp i Førresfjorden. Kloakken vil overføres til sentralrenseanlegget i Haugesund.

Kloakken fra området Kolnes/Skre går i dag via kommunale slamavskillere i Pedersbakken på Kolnes og på Hest. Disse er så overbelastet at renseseffekten ansees som redusert. Det anbefales derfor sanering

av eksisterende kloakkutslipp i Førresfjorden. Løsningen vil være å heller overføre kloakken til sentralrenseanlegget i Haugesund.

Det vil være hensiktsmessig å se prosjektet i sammenheng med tiltak og bygging av ny Eikjeveg. Å sammenfatte ny vei og va-anlegg vil være kostnadsbesparende.

Parallelt med dette prosjektet er det satt av budsjettmidler i hovedplan vann/avløp til overføring av utslipp i Førresfjorden, utskifting av ledningsanlegg, rehab. og separering Kolnes og overføring Hest, Bakkane og Kolnes. Overføringsanlegg må bygges før interne overføringer blir ferdigstilt.

Det arbeides med prosjektering. Prosjektering av vann- og avløpsledninger med tilhørende anlegg gjennomføres samtidig som prosjektering av veianlegg.

Bolig- og industrifelt

Bolig

Kopervik (Rusnes) boligfelt

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Investeringsprosjektet gjelder utbygging av teknisk infrastruktur knyttet til boligfelt i Kopervik. Ved ferdigstillelse selges boligtomtene til takst. Prosjektet gjelder kun utgiftene ved utbyggingen. Salgsinntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Det er nedlagt midlertidig bygge- og deleforbud i området for å få en helhetlig utvikling av området. Det arbeides med kartlegging av behov og hensiktsmessig regulering. Det foreligger krav fra Rogaland fylkeskommune knyttet til arkeologisk utgraving. Deler av feltet kan bli konsentrert bebyggelse for å ivareta utnyttelsesgrad.

Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 4

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Ferdigstillelse et utsatt til 2025 Investeringsprosjektet gjelder utbygging av teknisk infrastruktur knyttet til boligfelt på Spanne. Ved ferdigstillelse selges boligtomtene til takst. Dette prosjektet tar kun for seg utgiftene knyttet til teknisk infrastruktur, inntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Stemmemyr er et område på Spannatoppen på fastlandskarmøy et lite stykke sør for ferdigstilt utbygging av Stemmemyr etappe 3. Området har en størrelse på rundt 10,2 mål og tilsvarer 17 tomter med en gjennomsnittlig størrelse på 600m² pr tomt. Derav settes det av to tomter til omsorgsboliger, som ikke vil selges som kommunal tomt.

Av hensyn til kapasitetsutfordringer internt er ferdigstillelse utsatt fra 2024 til 2025.

Næring

Opparbeidelse av næringstomt på Bygnes

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: Konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Prosjektet gjelder fradeling og opparbeidelse av næringstomt på Bygnes. Prosjektet ble vedtatt av kommunestyret 19. juni 2023, sak [64/23 Biogass fyllestasjon - Økning av bevilget ramme](#).

Den aktuelle tomten er på ca. 8 mål og ble ervervet i forbindelse med etablering av Biogass fyllestasjon på Bygnes. Fyllestasjonen trenger bare deler av tomten så de resterende 8 målene kan fradeles, opparbeides og selges til næringsvirksomhet. Salgsinntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Estimatet er basert på erfaringstall. Prosjektet er fremdeles i en tidlig fase så estimatet vurderes fremdeles ganske usikkert.

Overvannshåndtering Storamyrløst og Skudenes barnehage

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: - Konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Prosjektet er flyttet ut i tid og slått sammen med tidligere vedtatt prosjekt "Skudenes barnehage – vann/avløpskrav".

Prosjektet gjelder overvannshåndtering for Storamyrløst etappe 2 og Skudenes barnehage. Dette var tidligere to separate prosjekt, som det nå foreslås å slå sammen.

Det foreligger krav til barnehagen om håndtering av overvann. I den forbindelse vil det være hensiktsmessig å løse overvann for Storamyrløst samtidig. Det vil være fordyrende å utføre dette som to separate prosjekt.

Estimatet er basert på erfaringstall og estimerte mengder og arbeid. Det vurderes fremdeles ulike alternative løsninger. Foreslått budsjetttramme vurderes derfor svært usikker.

Vea industrifelt - etappe 2

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Fase: Konseptutvikling

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Oppstart og ferdigstilling er trukket frem i tid med ett år

Prosjektet gjelder utbygging av teknisk infrastruktur og byggemodning av tomter knyttet til en utvidelse av dagens industrifelt på Vea. Ved ferdigstilling selges industritomtene til takst. Dette prosjektet tar kun for seg utgiftene ved utbyggingen, salgsinntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Karmøy kommune eier et større næringsområde nordøst for dagens etablerte industriområde på Vea. Det aktuelle området er på ca. 33,5 mål. Det eksisterende næringsfeltet er allerede solgt til næringsdrivende, og det er dermed formålstjenlig å legge til rette for en utvidelse. Dette for å tilrettelegge og tiltrekke seg nye og eksisterende næringsdrivende som trenger tomter. Nå som rundkjøringen på Vea er opparbeidet, vil tilkomst være betydelig bedret.

Budsjetttrammen er utarbeidet basert på erfaringstall. Det er ikke gjennomført grunnundersøkelser i området. Dersom dybden til fast masse er større enn lagt til grunn vil det påvirke kostnadsbildet.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Prosjektet er i rød fase - konseptutvikling. Budsjetttrammen vurderes på dette stadiet som ganske usikker.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	801 117	892 125	835 997	665 623
Tilskudd til andres investeringer	17 200	3 200	3 200	3 200
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	8 000	8 000	8 000	8 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	826 317	903 325	847 197	676 823
Kompensasjon for merverdiavgift	-47 473	-92 745	-78 763	-62 310
Tilskudd fra andre	-34 650	-64 700	-20 864	-3 295
Salg av varige driftsmidler	-31 100	-38 913	-31 670	-25 200
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-7 890	-8 390	-7 890	-7 890
Bruk av lån	-593 703	-614 890	-624 180	-494 028
Videreutlån	90 000	90 000	90 000	90 000
Bruk av lån til videreutlån	-90 000	-90 000	-90 000	-90 000
Avdrag på lån til videreutlån	20 000	20 000	20 000	20 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Overføring fra drift	-72 600	-92 400	-85 500	-79 300
Avsetninger til ubundet investeringsfond	31 100	38 713	31 670	25 200
Bruk av ubundet investeringsfond	-70 000	-30 000	-30 000	-30 000
Sum finansiering	-826 317	-903 325	-847 197	-676 823
Sum finansieringsbehov	826 317	903 325	847 197	676 823
Sum finansiering	-826 317	-903 325	-847 197	-676 823
Udekket finansiering	0	0	0	0

Spesifisering av poster i oversikt investering og finansiering

Tilskudd fra andre	Type tilskudd	2024	2025	2026	2027
Vormedal idrettshall	Spillemidler	-3 533	-3 533	-3 534	
Turveier Allmannamyrr	Spillemidler		-400	-400	-850
Turveier Veia	Spillemidler		-151	-850	
Boliger tilpasset vanskeligstilte	Forsikringsoppgjør og investeringstilskudd		-6 740		
Institusjon fase 1 (64 plasser)	Investeringstilskudd		-53 196		
HDO boliger utviklingshemmede	Investeringstilskudd			-13 601	
Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken	Refusjon fra Haugalandspakken	-9 040			
Kjøp og opparbeidelse av tomt til Biogass	Refusjonskrav ++	-12 169			
Overdragelse av anlegg fra andre	Refusjon fra staten	-2 711	-2 700	-2 479	-2 245
Sum tilskudd fra andre		-27 453	-66 720	-20 864	-3 095

Salg av varige driftsmidler	2024	2025	2026	2027
Salg av parkeringsplass Skudeneshavn		-1 000		
Salg av anleggmaskiner - Borgaredalen	-100			-200
Salg av boligtomter	-6 600	-17 300	-11 670	-
Salg av industritomter	-24 500	-21 413	-20 000	-25 200
Salg av renovasjonsbiler	-	-200	-	-
Sum salg av varige driftsmidler	-31 200	-39 913	-31 670	-25 400

Økonomireglement investering

Under vedlegg følger gjeldende økonomireglement investering.

Investeringsbeskrivelser

Investeringsbeskrivelsen for det enkelte prosjekt omtaler prosjektets innhold og formål. I tillegg er prosjektene i henhold til gjeldende Økonomireglement investering delt inn i ulike bevilgningstyper og prosjektfaser.

Bevilgningstyper

Investeringsplanen består av tre typer bevilgninger:

- **Ordinære investeringsprosjekt.** Dette er prosjekt med en tydelig start og slutt. Investeringen kan være ettårig eller strekke seg over flere år. Kommunestyret vedtar en total netto budsjettramme for hele prosjektets levetid.

- **Årsbevilgning.** Denne type bevilgning brukes til jevnlig oppdukkende investeringsbehov innenfor et avgrenset område. Budsjettet er årsavhengig og prosjektet har ikke en total budsjettramme eller en tydelig start og slutt. Ubrukte budsjettmidler det enkelte år trekkes inn ved årsslutt. Nye budsjettmidler bevilges påløpende år uavhengig av regnskap foregående år.

- **Planprosjekt.** Dette er prosjekt som er direkte knyttet til en konkret plan. Eksempelvis hovedplan avløp, boligsosial handlingsplan med mer. Planprosjekt består av flere underprosjekt definert i plandokumentet. Underprosjektene skal være tallfestet før planen vedtas. Prosjektet har en tydelig start og slutt som skal gjenspeile perioden den aktuelle planen er gjeldende. Kommunestyret vedtar en total netto budsjettramme for hele planen. Denne budsjettrammen kan være gjenstand for omprioritering i løpet av planperioden. Det må tas høyde for at igangsatte underprosjekt kan være flerårige ved denne omprioriteringen. Dette må fremkomme i omtale av prosjektet i årsbudsjettet.

Investeringsfase

Investeringsbudsjettet skal til en hver tid gjenspeile et mest mulig realistisk investeringsnivå i perioden. Forpliktelser og prioriteringer i investeringsplanen legger føringer for kommunens gjeldsutvikling og økonomiske handlingsrom. For å kunne legge frem en investeringsplan som inkluderer alle prioriterte investeringsbehov i perioden vil ikke alle budsjетtrammer kunne være endelige, og det må påregnes endringer i forventet totalramme etter hvert som prosjektet blir klarere definert. Usikkerhetsgraden til budsjетtrammens størrelse og periodisering vil avhengige av hvilke fase prosjektet er i ved budsjетteringstidspunktet. For å synliggjøre denne usikkerheten brukes en fargekoding/faseinndeling i budsjетtsammenheng som skal gjenspeile hvilke fase prosjektet er i med tanke på fastsettelse av budsjетtramme. Fargekodingen/faseinndelingen benyttes til alle ordinære investeringsprosjekt. Definert usikkerhetsgrad er knyttet til budsjетtrammen i investeringsbudsjettet. Utarbeidet budsjетtramme inkluderer i tillegg en standard erfaringsbasert margin til uforutsette utgifter på 8-10 % for nybygg og 15 % for rehabiliteringer.

Rød - Konseptutvikling

Kalkyle 0. Usikkerhetsgrad +/- 30 %

Konseptvurderinger av løsningsvalg utarbeides i denne fasen. Tid og kostnad for gjennomføring anses som høyst foreløpige estimater med meget stor usikkerhet. Prosjektet synliggjøres i budsjett og økonomiplan. Vedtak av budsjett anses som en intensjon men budsjетtrammen er ikke fastsatt. Konseptvalg og andre praktiske hensyn må besluttes før prosjektet kan overføres til gul fase - prosjektering.

Gul - Prosjektering

Kalkyle 1. Usikkerhetsgrad +/- 20 %

Konseptet er valgt og planleggingsfase er besluttet igangsatt. Estimater for tid og kostnader er frem til gjennomført anskaffelse noe usikre. Prosjektet går over i grønn fase - gjennomføring først når prisene foreligger og er innenfor vedtatt budsjетtramme.

Grønn - Gjennomføring

Kalkyle 2. Vedtatt budsjетtramme

Kostnadsramme er vedtatt og prosjekt er klar til gjennomføring etter endt planleggingsfase og anskaffelse. Tid og kostnadsrammer er ganske sikre.

Miljø og klima

Klimabudsjett - innledning

For å løse klimakrisen kreves det innsats fra både befolkningen, næringslivet og styringsmaktene. I Parisavtalen har Norge, sammen med nesten 200 land, forpliktet seg til å holde den globale temperaturøkningen under 2 grader celsius, samtidig som det arbeides for å begrense økningen til over 1,5 grader celsius.

To grader global oppvarming er forventet å gi en betydelig økt risiko for alvorlige konsekvenser for økosystemer, mennesker og det globale samfunnet sammenlignet med en økning på 1,5 grader. Den globale temperaturøkningen har allerede nådd 1,25 grader, og det haster å redusere utslippene samtidig som vi tilpasser oss et samfunn med mer ekstreme værhendelser.

For å nå 1,5 graders målet må klimagassutslippene vær på sitt høyeste i 2025 for å så bli redusert med 43 prosent til 2030. Dette er et kutt på mer enn 14 prosent per år. Den globale gjennomsnittstemperaturen kommer til å stabilisere seg når utslippene rekker netto null, som vil si at vi slippe ut like mye CO2 som vi klare å fjerne fra atmosfæren.

Norge har forpliktet seg til å redusere sitt klimagassutslipp gjennom klimaloven, og har meldt inn et forsterket klimamål under Parisavtalen. Klimaloven sier at Norge skal redusere utslippene i 2030 med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenlignete med 1990-nivået.

Det er nødvendig med raske og omfattende endringer i de fleste sektorer om vi skal nå dette målet og Karmøy kommune må derfor være en aktiv bidragsyter.

Karmøy kommunes bærekraftsmål

Karmøy kommune har FNS bærekraftsmål som grunnlag for kommuneplanens samfunnsdel. Målene 7,11,12,13 og 17 har blitt valgt ut som mest viktig i et klima og miljøperspektiv, og det er disse kommunen skal jobbe videre med framover. Bærekraftsmålet 13 – stoppe klimaendringene er et av målene kommunen skal arbeide med for å nå målet om et lavutslippssamfunn i 2050. For å oppnå dette målet, må kommunen gjøre store omveltninger i hvordan vi utvikler og planlegger arealforvaltning, og hvordan vi drifter og investerer i Karmøy kommune som virksomhet.

Kommunedelplan for klima og energi og klimaregnskap

I Karmøy kommune sin siste vedtatte kommunedelplan for klima og energi, er det satt mål om å årlig redusere klimagassutslippene. Det er ikke gitt et konkret mål for mengde redusert klimagassutslipp. I

forbindelse med utarbeidelse av klimaregnskap for kommunen er det gjort en vurdering av reduksjonspotensialet, både for Karmøy som geografisk enhet og for Karmøy kommune som virksomhet. For kommunen som virksomhet er det mulig å oppnå tilsvarende prosentvis reduksjon som Norge har meldt inn til Parisavtalen, altså 50 % reduksjon innen 2030, men da med omfattende tiltak. I og med at det innenfor den geografiske Karmøy er mye tyngre industri, sjøfart og flyplass, vil et slikt mål for geografiske Karmøy være krevende å nå.

I kommuneplanens samfunnsdel belyses også noen av klimamålene, bl.a. ambisjonen om å være et lavutslippssamfunn i 2050. Med lavutslippssamfunn menes et samfunn hvor klimagassutslippene, ut fra beste vitenskapelige grunnlag, utslippsutviklingen globalt og nasjonale omstendigheter, er redusert for å motvirke skadelige virkninger av global oppvarming som beskrevet i Parisavtalen 12. desember 2015 artikkel 2 nr. 1 bokstav a.

Målet om et lavutslippssamfunn er også i tråd med statlige planretningslinjer som sette forventninger om at kommunen har ambisiøse mål for utslippsreduksjon, effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging.

Metode og datagrunnlag

Klimabudsjettet er et styringsverktøy som belyser klimatiltakene som kommunen jobber med, og det forsøker å belyse hele kommunens utgifter knyttet til disse. Mens et vanlig budsjett viser hvor mye penger man har og hvordan de skal brukes, viser et klimabudsjett hvor mye klimagassutslipp som skal kuttes og hvilke tiltak som må gjennomføres for å kutte disse.

Internasjonalt er 1990 satt som referanseår for klimagassreduksjon. Det finnes derimot begrenset data om klimagassutslippet i Karmøy kommune fra 1990. Miljødirektoratet har utarbeidet en oversikt over klimagassutslipp fordelt på ulike sektorer i hver enkelt kommune. Utslippet gjelder direkte utslipp i kommunen som geografisk enhet fra 2009-2020.

For kommunen som virksomhet er det utarbeidet et klimaregnskap basert på forbrukstall av drivstoff og strøm, og KOSTRA-tall for øvrige innkjøp. Klimaregnskapet er utarbeidet av AsplanViak. Nyeste tilgjengelig klimaregnskap for kommunen som virksomhet er for pandemiåret 2020.

Et klimabudsjett har to hovedfunksjoner:

1. Det skal vise om klimamålene som er satt blir fulgt opp med tiltak som gir tilstrekkelige utslippskutt.
2. Klimabudsjettet gir alle kommunale virksomheter plikt til jevnlig rapportering på status i gjennomføringen av klimatiltak som de har ansvaret for.

I utgangspunktet medfører alle aktiviteter og handlinger et klimagassutslipp, enten direkte eller indirekte. Direkte utslipp er utslipp som kan knyttes direkte til en aktivitet. Dette til forskjell fra indirekte utslipp som kommer fra produksjon av en vare eller tjeneste. Et godt eksempel er personbilen. Bilens direkte utslipp kan tilbakeføres til dens bruk, mens de indirekte utslipp stammer fra dens produksjon, som igjen inkluderer ressursuttak, produksjon av materialene, og selve fabrikasjon. Direkte utslipp er generelt enkelt å måle, mens indirekte utslipp er krevende å måle og det kan være nyttig å heller benytte seg av indikatorer for å se om man oppnår fremgang med å nå et eventuelt tiltak eller virkemiddel.

I et klimabudsjett skiller det også mellom geografisk utslipp og virksomhetens utslipp. Det er generelt lettere å oppnå et høyt prosentmessig kutt i en virksomhet enn innenfor den geografiske kommunen.

Dette som følge av at man har mer virkemidler og kontroll i egen virksomhet, mens man i stor grad er avhengig av statlige reguleringer og krav for å redusere utslippene geografisk.

Karmøy kommune sitt første klimabudsjett vil i hovedsak gjelde for kommunen som virksomhet, og for direkte utslipp. Dette fordi handlingsrommet for tiltak er større for virksomheten, enn for samfunnet som helhet. Det er også valgt å legge hovedvekt på tiltak som ligger inne i økonomibudsjettet som investeringer, selv om noen tiltak også kan gjelde generell drift. Kostnaden som er satt på tiltaket i økonomiplan gjelder tiltaket som helhet hvor det er forventet at tiltaket under ett vil gi redusert klimagassutslipp. Eksempel på dette er at kommunen kjøper inn elektriske tjenestebiler i stedet for fossile tjenestebiler. Kostnaden som vises er da budsjettet for innkjøp av tjenestebiler med forventet antall elektriske kjøretøy.

Noen tiltak kan være vanskeligere å plassere direkte, da det gjelder virkemidler kommunen har som påvirker samfunnet – dette gjerne innen persontransport og arealplanlegging.

For tiltak som mangler finansiering, er det oppgitt en liste med ønskede tiltak. Tiltak som skaper en miljøgevinst heller enn en klimagassreduksjon er oppført i egen tabell.

Geografisk utslipp

Karmøy kommune har et høyt geografisk utslipp, sammenlignet med gjennomsnittet i Rogaland og Norge. Dette kommer av at det er flere store industrivirksomheter i kommunen, i tillegg til sjøfart og flyplass. Industrien har siden 2009 økt sin drift, ergo utslippet har økt bestandig.

Det er vanskelig for kommunen å gjøre de store tiltakene som trengs for å redusere de store utslippene, da dette er innen en kvotepliktig sektor. Selv om det for kommunen er vanskelig å gjøre store endringer i utslipp, så er det flere områder som vi kan være med på å redusere utslippene av. Dette gjelder blant annet innen transport, jordbruk, avfall og avløp.

Miljødirektoratet har utarbeidet statistikk for geografisk klimagassutslipp. Statistikken publiseres et år på etterskudd. Nyeste tilgjengelig data er derfor fra 2020. Året 2020 var preget av en liten oppgang i utslipp sett i forhold til 2019 (+1,3%). De fleste sektorer opplevde uansett en nedgang i utslipp, med unntak av sektor Jordbruk og sektor Industri, Olje og Gass.

Nedgangen er i hovedsak knyttet til utslipp i sektoren annen mobil forbrenning. Dette omfatter utslipp fra avgiftsfri diesel i motorredskaper i blant annet jordbruk, skogbruk, bygg og anlegg. Det er generelt utslipp fra traktorer og anleggsmaskiner som utgjør den største utslippskilden.

Tabellen nedenfor viser geografisk utslipp på Karmøy.

Sektor	2016	2017	2018	2019	2020
Industri, olje og gass	350 840,4	347 594,7	416 154,2	428 239,6	458 889,1
Energiforsyning	-	-	-	-	-
Oppvarming	6 361,1	6 584,0	4 731,3	4 216,7	3 428,4
Veitrafikk	37 639,4	34 732,8	35 716,7	34 033,2	33 146,9
Sjøfart	116 770,9	129 997,1	132 039,9	133 525,1	119 162,9
Luftfart	5 809,6	5 618,9	5 529,4	5 591,8	3 171,8
Annen mobil forbrenning	11 717,7	13 686,0	12 500,6	29 488,9	26 267,6

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Jordbruk	28 437,9	27 588,2	26 478,4	26 311,0	27 158,2
Avfall og avløp	18 249,9	17 047,8	17 284,0	15 925,5	14 715,5
Totalt	575 826,90	582 859,50	650 434,50	677 332,80	685 940,40

Virksomhet

Karmøy kommune som virksomhet har en egen utslippsberegning. Dette gjelder både for direkte og indirekte utslipp.

Kommunen hadde i 2020 en relativt stor nedgang i utslipp fra kommunal virksomhet. Året 2020 var et annerledes år preget av koronarestriksjonene, m.a.o. lite reising og hjemmekontor for å begrense spredning. Dette bevirket en generell nedgang i de fleste utslippsposter, men særlig i «reise og godtgjørelse», hvor utslippet ble redusert med 39 % fra året før. Det kan være krevende for kommunen å opprettholde denne nedgangen i årene som kommer, særlig nå som situasjonen har normalisert seg.

Tabellen nedenfor viser direkte utslipp (Scope 1) og indirekte utslipp (Scope 2 og 3) fra kommunal virksomhet.

Scope	Bidrag	Mengde	Enhet	Tonn CO2e.
Scope 1	Drivstoff bensin	140 561,30	liter	323,0
	Drivstoff, diesel	203 159,80	liter	549,0
	Energi fyringsolje	21 600,00	liter	68,0
	Energi naturgass	483 603,00	Standard kubikkmeter	969,0
Scope 2	Elektrisitet Nordisk elmiks	-	-	1 404,0
	Elektrisitet Norsk elmiks	-	-	-
	Fjernvarme og bioenergi			62,0
Scope 3	Kjøp av transporttjenester			2 501,0
	Annen transport og reise			358,0
	Forbruksvarer			3 927,0
	Bygg og infrastruktur			11 124,0
	Kjøp av tjenester			6 529,0
Sum scope 1				1 909,0
Sum scope 2				1 466,0
Sum scope 3				24 439,0
Sum scope 1, 2,3				27 814,0

Foreslått utslippsramme for budsjettperioden

For å få en antagelse om fremtidig utvikling er det gjort projeksjoner av utslipp. Projeksjonene viser hvor mye Karmøy må kutte klimagassutslippene sine med som virksomhet for oppnå en respektabel reduksjon i utslipp. Framskrivningene viser at summen av nasjonal iverksatt politikk og kvantifiserte tiltak ikke er tilstrekkelig for å oppnå en reduksjon i tråd med Parisavtalen og nasjonale mål. Det må derfor jobbes videre med å finne gode tiltak som er kvantifiserbare. Klimabudsjettet inkluderer også tiltak som ikke er kvantifisert og understøttende tiltak som vil gi en effekt på sikt selv om størrelsen på kuttet er uvisst. Dessuten har tiltak blitt inkludert som ikke nødvendigvis har et reduksjonspotensiale men som vil har en miljøgevinst. Det forventes drahjelp fra teknologi og statlige reguleringer i årene frem mot 2030. Dette tilsier større kutt senere enn det som synliggjøres i dette klimabudsjettet.

Asplan Viak har visualisert reduksjonspotensialet til kommunal virksomhet for tidsperioden 2018 til 2030. Rapporten konkluderer med at et 50 % kutt i utslipp er realistisk og gjennomførbart. Beregningene tar utgangspunkt i utslippstallene fra 2018. Året 2018 regnes som normalår i motsetning til 2020 når det kommer til utslipp av kommunal virksomhet, men også i et globalt perspektiv. For å kunne halvere utslippene fram mot 2030, må det bli fastsatt årlige utslippsrammer gjennom klimabudsjettet.

En halvering i utslipp forutsetter et årlig kutt på 5,55% av totalutslipp (fra 2022), eller 1756,85 tonn Co2ekv, med utgangspunkt i tallene fra 2018 og et totalutslipp på 31655 tonn Co2ekv. De kvantifiserbare tiltak tilsier et kutt på omtrent 500 tonn – 1000 tonn per år. Utslippsutviklingen har en tendens til å se annerledes ut i virkeligheten, noe som betyr at utslippsrammene mellom 2022 og 2030 kan justeres i de årlige klimabudsjettene dersom det foreligger ny kunnskap, eksempelvis for de tiltakene som ikke er kvantifiserbar.

Figuren ovenfor viser utslippsrammer og reduksjonsmål (2022-2030)

Klimabudsjett 2024 gjelder økonomiperioden fra 2024 til 2027. En halvering av utslippene fram mot 2030 anses som for ambisiøs til å bli gjennomført. Det foreslås derfor at det mot en utslippsreduksjon på 30% fram mot 2030, sammenlignet med 2018-nivå. En reduksjon på 12,5 % per år (1055,16 tonn Co2ekv) er overkommelig ettersom flere tiltak ikke er tallfestet og det totale reduksjonspotensialet er uklart.

Klimatiltak med i økonomiplanen

Direkte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2024	Totalkostnad 2024-2027	Langsiktig økonomisk effekt	Sektor	Kilde	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon 2027	Langsiktig reduksjon
Kjøp av el-biler for omsorg.	0	0	0	Annen mobil forbrenning	Personbiler	0,0	0,0	10,0	10,0	10,0	30,0
Kjøp av el-biler for renhold.	0	0	0	Annen mobil forbrenning	Personbiler	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	22,2
Renovasjonsbiler som går på biogass. Totalt 5 nye renovasjonsbiler.	0	0	0	Annen mobil forbrenning	Tunge kjøretøy	0,0	55,0	109,0	109,0	109,0	382,0
Bærekraftsuke.	0	0	0	Annet	Annet	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	6,0
Etablering av biogass fyllingsstasjon.	0	0	0	Annet	Annet	0,0	17,0	34,0	34,0	34,0	119,0
Gjenbruk av PC og mobil.	0	0	0	Annet	Annet	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	21,0
Leasing av el-sykler for ansatte.	0	0	0	Annet	Personbiler	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	38,4
Redusere arbeidsreiser.	0	0	0	Annet	Annet	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0	900,0
Kutt i strømforgbruk, VAR.	0	0	0	Avfall og avløp	Annet	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	10,5
Energieffektivisering, oppvarming og belysning i kommunale bygg.	0	0	0	Bygg	Bygg og anlegg	2,2	20,9	20,9	20,9	20,9	85,8
Miljøkrav i bygg og anlegg.	0	0	0	Bygg	Bygg og anlegg	20,0	30,0	40,0	50,0	60,0	210,0
Pilot solcelle og solfanger.	0	0	0	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	9,6
Grønne materiell anskaffelser.	0	0	0	Innkjøp	Annet	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	600,0
Beintøft! Skolene arrangerer gå og sykle til skolen kampanje.	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	42,0
Sykle til jobb.	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	540,0	1 080,0	2 160,0	2 160,0	2 160,0	8 100,0
Sum	0	0	0			837,0	1 477,7	2 648,7	2 658,7	2 668,7	10 576,5

Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2024	Totalt kostnad 2024-2027	Langsiktig økonomisk effekt	Sektor	Kilde	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon 2027	Langsiktig reduksjon
Krokobil som går på biogass, el. Truck. m.m.	0	0	0	Annen mobil forbrenning	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Leasing av diverse maskiner som går på biogass og el. lavutslippsmaskiner	0	0	0	Annen mobil forbrenning	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økt leasing av elbiler i kommunal sektor.	0	0	0	Annen mobil forbrenning	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energieffektivisering og energiinnsparing	0	0	0	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimanettverket Haugalandet	0	0	0	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilrettelegging for utleie av elektriske sparkesykler	0	0	0	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turveger	0	0	0	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utslippsfrie motorredskaper/vedlikeholds maskiner.	0	0	0	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økt fortetting. Flere positive effekter som følge av fortetting.	0	0	0	Arealbruk	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avfall får et nytt liv, avfallsstrategi 2019-2025	0	0	0	Avfall og avløp	Behandling av avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gjenvinningsstasjon Borgaredalen	0	0	0	Avfall og avløp	Behandling av avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mindre oppgradering av bygg og anlegg. Oppgradering av bygg med isolasjon.	0	0	0	Bygg	Bygg og anlegg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimavennlige jobbreiser	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økt fokus på sykkel og gange.	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økt sykkelandel	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	0	0	0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Klimatiltak for kommunen som virksomhet

Tiltakene i klimabudsjettet er investeringer som kommunen har planlagt å gjennomføre, og som er antatt å ha et reduksjonspotensiale. Kostnaden som er oppgitt er hele kostnaden av investeringen, som i seg selv kan gi en klimagevinst.

Alle investeringer av varer eller bygg vil ha et utslipp i form av sin investering. Det er derimot ventet at investeringer som reduserer strøm-, drivstoff eller generelt forbruk også vil gi kostnadsbesparelser på drift over tid.

Klimabudsjettet innbefatter også tiltak som ikke har et kvantifiserbar reduksjonspotensiale per i dag, men som forventes å gi en utslippsreduksjon i fra 2024 til 2027. Dessuten inkluderer klimabudsjettet visse tiltak som bare har en miljøgevinst, men som kan være verdt å nevne i en klimakontekst.

Tiltak som gir en miljøgevinst

Tiltakene i tabellen nedenfor gir en miljøgevinst og er hovedsakelig rettet mot vann, avløp og renovasjon.

Tabellen viser ikke-tallfestede tiltak som ikke gir utslippsreduksjon men som er antatt å generere en miljøgevinst.

NR	Sektor & Tiltak	Finansiering	Tiltaksbeskrivelse og virkemidler
1			
1.1	Renseanlegg	Investeringsbudsjett	Nye anlegg på Kopervik og Åkra
1.2	Rensing av sigevann fra deponi	Investeringsbudsjett	Rensing av sigevann fra deponi.
1.3	Hovedplan Avløp	Driftsbudsjett	Hovedplan for avløp (kloakk)

Beskrivelse av tiltakene som skaper en miljøgevinst

Vann og avløp

Renseanlegg

Et nytt renseanlegg etableres på Kopervik. Teknologien tilsvarer renseanlegget som også skal installeres på Åkra. Avløpsvannet blir først forbehandlet i rister og sand/fettfang for å fange opp grove partikler, sand, fett og alt av gjenstander som ikke hører hjemme i avløp. Deretter pumpes vannet videre til det kjemiske rensetrinnet (flotasjonsanlegg).

Prinsippet til flotasjon er enkelt. Det tilføres luft i bunn av flotasjonsbassenget. Partiklene som en vil fjerne følger med luftboblene opp til overflaten, hvor de så skrapes av med slam. Det tilsettes polymer for å skape større partikler (såkalte fnokker) for mer effektiv rensing.

Slammet kan tas vare på og utnyttes for produksjon av biogass. Anlegget har altså en synergieffekt, og kan ved behov også har et reduksjonspotensiale.

Rensing av sigevann fra deponi

Det skal i løpet av 2024 etableres renseanlegg for sigevann etter krav fra Statsforvalteren i Rogaland. Renseanlegget vil bestå av to luftetanker og to parallelle sedimenteringsbasseng.

Sigevannet vil bli pumpet opp i en tank hvor det blir tilsatt luft. Sigevannet er i utgangspunktet oksygenfattig og ved å tilsette oksygen vil metaller, som f.eks. jern, oksideres og gå over til fast form. Når vannet blir ført videre til bassenget vil jern og andre partikler sedimenteres og holdes tilbake her. Jern er også et godt fellingskjemikalie, og dermed kan hjelpe til med å få felt ut annen type forurensning. Sedimentene vil regelmessig bli sugd opp og lagt tilbake på deponi, evt. sendt til eksternt deponi.

Anlegget skal bygges med to parallelle linjer og ved ledig kapasitet skal også annet forurenset vann fra

Borgaredalen ledes gjennom renseanlegget.

Hovedplan Avløp

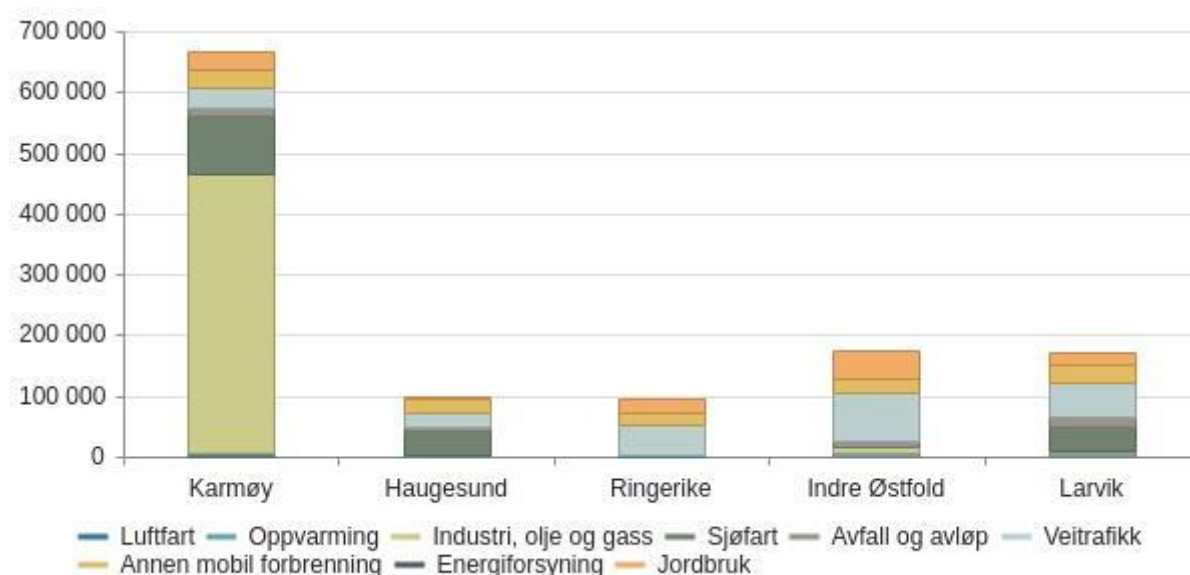
Planen skal være et hjelpemiddel til en mer effektiv og riktig styring av kommunens avløpssystem i retning av et samlet, bærekraftig og optimalt avløpssystem som ivaretar bl.a.:

- Krav til nasjonale forskrifter.
- Lokale miljøhensyn.
- Lokale brukerinteresser.
- Framtidig utvikling, framtidig klimaendring.

Klimastatistikk

Utslipp av klimagasser per kommune

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

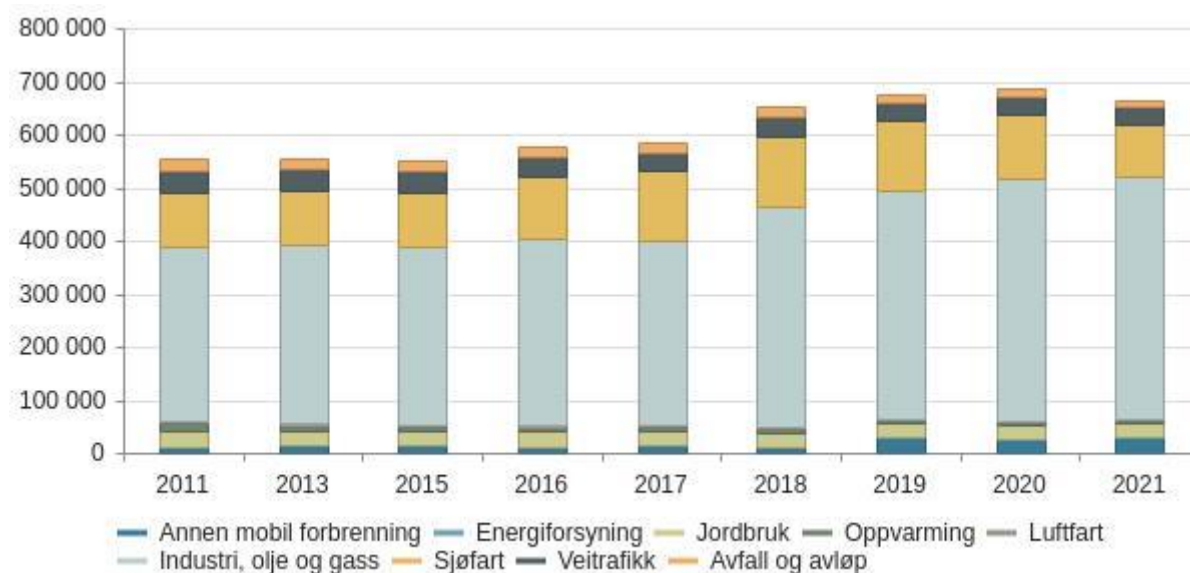
	Karmøy	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik
Luftfart	3 278,6	0,0	2,0	0,0	0,0
Industri, olje og gass	458 424,1	0,0	640,3	12 188,3	2 736,7
Oppvarming	3 143,3	4 815,5	2 042,5	5 140,0	5 768,7
Sjøfart	96 383,5	37 067,5	0,0	0,0	40 794,2
Veitrafikk	33 287,2	24 572,3	48 821,7	78 470,8	57 264,6
Avfall og avløp	14 033,2	7 600,2	1 983,5	10 222,9	17 126,9
Annen mobil forbrening	29 632,1	21 366,6	19 628,7	22 037,3	27 571,4
Energiforsyning	0,0	0,0	793,1	182,3	0,0
Jordbruk	27 739,8	3 662,9	22 441,7	47 743,5	21 702,9
Sum	665 921,8	99 085,1	96 353,5	175 985,2	172 965,3

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn N2O (lystgass)

	Karmøy	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik
Industri, olje og gass	31,2	0,0	519,8	27,6	101,0
Energiforsyning	0,0	0,0	628,6	40,7	0,0
Jordbruk	11 526,0	1 266,7	9 200,5	27 495,0	12 599,7
Luftfart	26,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Oppvarming	64,7	40,2	58,7	100,6	108,2
Sjøfart	833,0	465,1	0,0	0,0	357,4
Veitrafikk	457,3	324,9	617,7	1 092,5	638,1
Avfall og avløp	836,1	318,0	394,0	552,0	1 247,5
Annen mobil forbrening	378,8	273,8	248,0	275,0	349,8
Sum	14 153,2	2 688,8	11 667,4	29 583,3	15 401,8

Utslipp av klimagasser per år

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

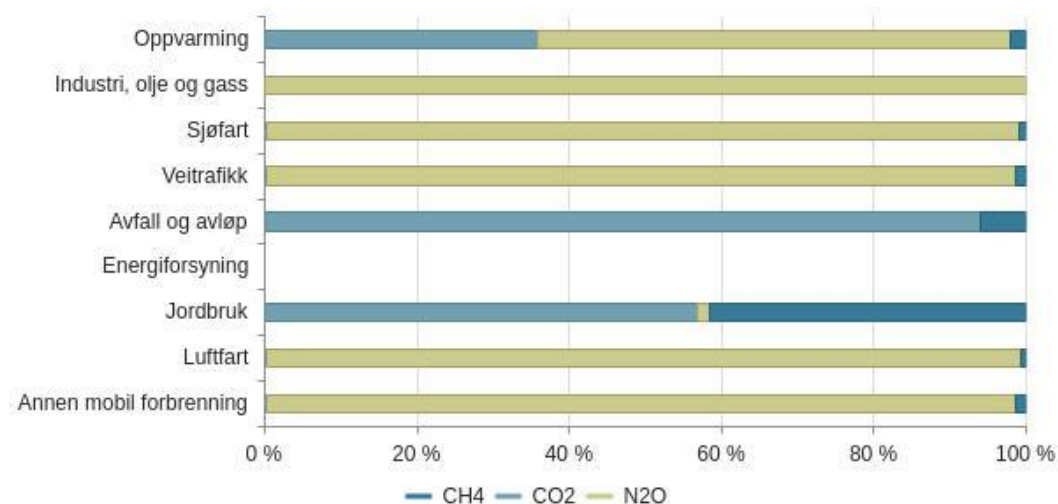

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Oppvarming	16 074,9	7 946,1	6 428,8	6 613,3	6 752,6	4 884,1	4 101,8	3 458,8	3 143,3
Energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruk	27 632,3	27 610,6	28 596,4	28 449,4	27 591,2	26 485,9	26 286,6	27 337,4	27 739,8
Luftfart	5 956,8	6 771,8	6 148,5	5 811,5	5 618,7	5 521,3	5 593,0	3 162,2	3 278,6
Industri, olje og gass	326 287,7	335 775,6	335 378,1	350 840,4	347 594,7	416 112,1	428 239,6	458 805,1	458 424,1
Sjøfart	101 342,2	101 342,2	101 342,2	116 770,9	129 997,1	132 039,9	133 525,1	118 753,9	96 383,5
Veitrafikk	42 534,3	41 690,2	41 034,7	38 453,8	35 285,5	36 089,7	34 305,6	33 110,3	33 287,2
Avfall og avløp	20 741,4	19 050,4	17 522,9	18 398,9	17 120,6	17 499,9	16 181,9	14 906,7	14 033,2
Annen mobil forbrening	12 459,3	13 462,7	13 441,1	11 588,9	13 407,2	12 401,9	28 512,7	25 865,6	29 632,1
Sum	553 028,9	553 649,6	549 892,7	576 927,1	583 367,6	651 034,8	676 746,4	685 400,0	665 921,8

Utslipp av klimagasser per gass

Grafen viser sum utslipp fordelt per sektor og utslippstype

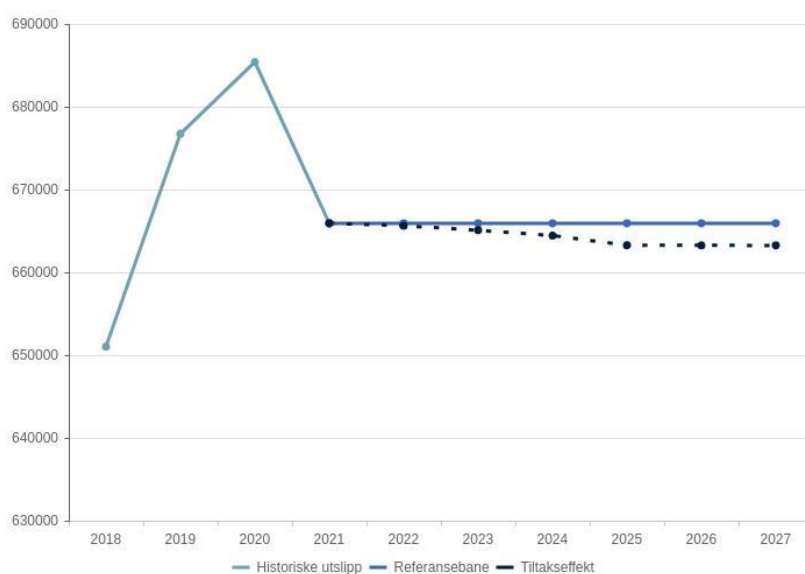

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

	2021
Luftfart	3 278,6
Oppvarming	3 143,3
Annen mobil forbrenning	29 632,1
Industri, olje og gass	458 424,1
Sjøfart	96 383,5
Veitrafikk	33 287,2
Avfall og avløp	14 033,2
Energiforsyning	0,0
Jordbruk	27 739,8
Sum	665 921,8

Klimagassutslipp (graf)

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter. Historiske utslipp er hentet fra Miljødirektoratet. Du ser kommunens referansebane og i tillegg effekten av klimatiltakene i den stiplede linjen.

Indikatorer

Å måle effekten av tiltakene vil være krevende og krever etablering av gode indikatorer. Noe kan måles ved å utarbeide klimaregnskap jevnlig, mens andre tiltak krever andre indikatorer.

Kommunen bruker ulike indikatorer for å overvåke utviklingen i klimagassutslipp og skal rapporteres der data er tilgjengelig. Kommunen vil videreutvikle sin liste over indikatorer i kommende klimabudsjett.

Indikator	Kilde	Sektor
Overordnet utslippsstatistikk	Miljødirektoratet	Direkte utslipp, geografisk:
		<ul style="list-style-type: none"> • sjøfart
		<ul style="list-style-type: none"> • veitrafikk
		<ul style="list-style-type: none"> • forbrenning
		<ul style="list-style-type: none"> • avfall og avløp
Utslippsstatistikk	Klimakost	Utslipp fra kommunen som virksomhet fordelt på innkjøpstyper og sektorer
Energiforbruk i kommunale bygg (kwh)	GreenTracker, strømmålere, avdeling drift	Energi
Andel fossilfrie eller utslippsfrie maskiner	-	Bygg og anlegg
Kommunens kjøretøyflåte underdelt i ulike drivstofftyper	Anskaffelser	Veitrafikk
Km bygget sykkel- og gangsti	Samferdsel	
Antall leverandører med miljøledelsessystem.	Anskaffelser	Anskaffelser
Grønne anskaffelser – bygg og anlegg	Anskaffelser	Bygg og anlegg
Mengde biogass brukt	Renovasjon og andre næringsdrivende	Renovasjon
Antall reiser gjort med sykkel til jobb, til og fra per uke	Hele kommunen	Hele kommunen
Antall leasing sykler	Spinn og ansatte	Hele kommunen
Antall el-motorredskaper	Anskaffelser	Drift

Gebyrliste

Barnehageplass, per måned

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Full plass, inntil 9 timers dag	3 000	2 000	-1 000	-33%

Full plass, inntil 9 timers dag

Fra 1. august 2024 går den maksimale foreldrebetalingen i barnehagen ned fra 3 000 til 2 000 kroner per måned

Satsene for barnehage følger statlig fastsatt makspris. Deltidsplasser faktureres ut fra prosentvis størrelse, i tillegg til et administrasjonsgebyr på kr 100. Familier med lav inntekt har mulighet til å søke redusert foreldrebetaling (nasjonal ordning)

SFO-plass per måned

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
1. og 2. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) *	0	0	0	0%
1. og 2. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 07:00 til 07:45 *	579	604	25	4%
1. og 2. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 07:00 til 07:45 og 15:00 til 16:30 *	1 735	1 810	75	4%
1. og 2. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 15:00 til 16:30 *	1 157	1 207	50	4%
Plass etter skoletid til kl. 15:00 *	1 807	1 885	78	4%
Plass etter skoletid til kl. 16.30 *	2 658	2 772	114	4%
Plass morgen og etter skoletid til kl. 15:00 *	2 527	2 636	109	4%
Plass morgen og etter skoletid til kl. 16:30 *	3 395	3 541	146	4%

1. og 2. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) *

2027 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

1. og 2. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 07:00 til 07:45 *

2028 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

1. og 2. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 07:00 til 07:45 og 15:00 til 16:30 *

2029 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

1. og 2. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 15:00 til 16:30 *

2030 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

Plass etter skoletid til kl. 15:00 *

2031 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

Plass etter skoletid til kl. 16.30 *

2032 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

Plass morgen og etter skoletid til kl. 15:00 *

2033 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

Plass morgen og etter skoletid til kl. 16:30 *

2034 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

*Satsene for SFO økes generelt med 4,3 % med virkning fra og med oppstart skoleåret 2023/ 2024.

Kulturskolen, per år

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Gruppeundervisning elevplass	3 178	3 315	137	4%
Individuell elevplass	4 462	4 654	192	4%
Instrumentleie	1 255	1 309	54	4%
Materiellutgifter Drama, Teater og Kulturfag	841	877	36	4%

Gruppeundervisning elevplass

2023 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

Individuell elevplass

2024 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

Instrumentleie

2025 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

Materiellutgifter Drama, Teater og Kulturfag

2026 gjelder skoleåret 23/24, 2024 gjelder skoleåret 24/25

Hovedutvalg oppvekst og kultur gis fullmakt til å foreta endringer knyttet til søskenmoderasjon innenfor vedtatte budsjetttrammer.

Svømmehall

Karmøyhallen

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Enkeltbillett, barn	40	40	0	0%
Enkeltbillett, voksne	55	55	0	0%
Klippekort, 10 klipp barn	350	350	0	0%

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Klippekort, 10 klipp voksne	500	500	0	0%

Bibliotek

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Hovedutvalg oppvekst og kultur får fullmakt til å fastsette gebyrer og betalingssetser				

Egenandeler for hjemmebaserte tjenester - Hjemmehjelp

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Egenbetaling for dagtilbud for eldre	100,0	104,0	4,0	4,0%
Transport til eller fra arbeids-/aktivitetstilbud og dagsenter	42,5	44,0	1,5	3,5%

Egenbetaling for dagtilbud for eldre

Reguleres i henhold til forskrift om egenbetaling.

Timepris

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Inntektsgruppe 2-3 G	485	506	21	4%
Inntektsgruppe 3-4 G	500	522	22	4%
Inntektsgruppe 4-5 G	500	522	22	4%
Inntektsgruppe under 2 G	1)	1)		
Inntektsgrupper over 5 G	598	624	26	4%

Månedstak

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Inntektsgruppe 2-3 G	1 512	1 577	65	4%
Inntektsgruppe 3-4 G	3 025	3 155	130	4%
Inntektsgruppe 4-5 G	4 114	4 291	177	4%
Inntektsgruppe over 5 G	5 082	5 301	219	4%
Inntektsgruppe under 2 G	1)	1)		

1) Månedstak for inntektsgruppe under 2G er forskriftsregulert.

Egenandel trygghetsalarm

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Inntektsgruppe 2-3 G	334	348	14	4%
Inntektsgruppe 3-4 G	334	348	14	4%
Inntektsgruppe 4-5 G	334	348	14	4%
Inntektsgruppe Over 5 G	334	348	14	4%
Inntektsgruppe Under 2 G	334	348	14	4%
Installering/flytting av alarm	491	512	21	4%

Månedsløse, inngår ikke i månedlig maksimalbeløp.

Andre tjenester helse og omsorg

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
a) Full kost, tilsvarende som i sykehjem, per måned	3 261	3 401	140	4%
b) Kun middager, inkl. dessert/suppe, per måned	1 861	1 941	80	4%
c) Husholdningsart, såpe, vaskemidler, toalettpapir mv per måned	216	225	9	4%
d) Vask og leie av tøy, sengetøy, håndklær og kultur per måned	312	325	13	4%
e) Mat dagtilbud, matservering dagtilbud/institusjon	88	92	4	5%

Institusjonsbaserte tjenester

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Vederlag for dag / nattopphold 1)	1)	1)		
Vederlag for korttidsopphold 1)	1)	1)		
Vederlag for langtidsopphold				

1) Uavhengig av inntekt, regulert i egen forskrift

Gjeldende egenandelssatser tilsvarer maksimalnivået slik det er beskrevet i forskriften og vil være på det nivået inntil dette endres fra sentrale myndigheters side. Framtidige egenandelssatsene vil bli justert ved endring i vederlagsforskriften, og vil være identiske med maksimalsatsene.

Egenbetaling/Håndteringsgebyr korttidshjelpemidler

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Egenandel pr utlån 3 mnd	337	351	14	4%
Egenandel pr utlån 6 mnd	676	705	29	4%
Tilkjøring, montering og henting av korttidshjelpemiddel	337	351	14	4%

- Etter 6 måneder vil pasienten ved behov få innvilget varige hjelpemidler som er gratis.
- Distribusjonen inkluderer montering, regulering, vask, ettersyn og reparasjon.

Vann, avløp og renovasjon

Beløp er eks. mva.

For boliger uten vannmåler beregnes vannforbruket basert på bruksarealet for din bolig. Boligens bruksareal (m²) omregnes til kubikkmeter (m³) vannforbruk basert på omregningsmodellen beskrevet her.

Kommunen henter bruksarealet for boligen din fra det offentlige registeret for bygg og eiendom, som heter Matrikkelen.

- **For boliger med bruksareal opptil 186 kvadratmeter**, multipliseres bruksarealet med 0,9 for å beregne vann- og kloakkforbruket. Eksempelvis $175 \times 0,9 = 157,5 \text{ m}^3$.

- **Boliger mellom 186 og 300 kvadratmeter** bruksareal betaler alle på grunnlag av 186 kvadratmeter: Eksempelvis $186 \times 0,9 = 167,4 \text{ m}^3$
- **Boliger over 300 kvadratmeter** får først et fratrekk på 114 kvadratmeter, før arealet multipliseres med 0,9: Eksempelvis $(350 \text{ kvadrat} - 114) \times 0,9 = 212,4 \text{ m}^3$

For å finne forbruksgebyret ditt, multipliserer du antall kubikk med enhetsprisen for stipulert vann og kloakk.

Tidligere vedtatt omregningsfaktor:

For boliger er omregningsfaktoren 0,9

For fritidsboliger er omregningsfaktoren 0,3

For utleiehytter er omregningsfaktoren 0,45

Vann

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Abonnementsgebyr	1 628	1 649	21	1%
Enhetspris pr. m3	9,04	9,16	0,12	1,33%
Kategori 1 (0-300)m3		1 649		
Kategori 2 (301-1.000)m3		4 947		
Kategori 3 (1.001-3.000)m3		9 895		
Kategori 4 (3.001-6.000)m3		19 790		
Kategori 5 (6.001-20.000)m3		39 580		
Kategori 6 (20.001-50.000)m3		82 458		
Kategori 7 (50.001-150.000)m3		164 916		
Kategori 8 (151.000-315.000)m3		247 375		

Kategori 1 (0-300)m3

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for drikkevann

Kategori 2 (301-1.000)m3

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for drikkevann

Kategori 3 (1.001-3.000)m3

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for drikkevann

Kategori 4 (3.001-6.000)m3

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for drikkevann

Kategori 5 (6.001-20.000)m3

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for drikkevann

Kategori 6 (20.001-50.000)m3

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for drikkevann

Kategori 7 (50.001-150.000)m3

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for drikkevann

Kategori 8 (151.000-315.000)m3

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for drikkevann

Kloakk

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Abonnementgebyr	2 690	3 094	404	15%
Enhetspris pr. m ³	18,12	20,84	2,72	15,01%
Kategori 1 (0-300)m ³		3 094		
Kategori 2 (301-1.000)m ³		9 281		
Kategori 3 (1.001-3.000)m ³		18 561		
Kategori 4 (3.001-6.000)m ³		37 122		
Kategori 5 (6.001-20.000)m ³		74 244		
Kategori 6 (20.001-50.000)m ³		154 675		
Kategori 7 (50.001-150.000)m ³		309 350		
Kategori 8 (151.000-315.000)m ³		464 025		

Kategori 1 (0-300)m³

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for avløpsvann

Kategori 2 (301-1.000)m³

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for avløpsvann

Kategori 3 (1.001-3.000)m³

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for avløpsvann

Kategori 4 (3.001-6.000)m³

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for avløpsvann

Kategori 5 (6.001-20.000)m³

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for avløpsvann

Kategori 6 (20.001-50.000)m³

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for avløpsvann

Kategori 7 (50.001-150.000)m³

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for avløpsvann

Kategori 8 (151.000-315.000)m³

Abonnementgebyr for næring basert på siste to års forbruk for avløpsvann

Septiktømming

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Administrasjon og slambehandlingsgebyr for øyer/holmer	402	462	60	15%
Bomtut, tank ikke klargjort	404	465	61	15%
Ekstratømming helg (lør. 07:00 - man. 07:00)	3 210	3 692	482	15%
Ekstratømming inkl. 4m ³	2 305	2 651	346	15%
Ekstratømming kveld (15:30 - 21:00)	2 776	3 192	416	15%
Ekstratømming natt (21:00 - 07:00)	3 210	3 692	482	15%
Enhetspris pr. m ³	457	526	69	15%
Forskjøvet tømming inkl. 4m ³	457	526	69	15%
Manglende septiktømming	2 172	2 535	363	17%

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Septiktanktømming hvert 4. år	543	634	91	17%
Tømmepris rutinetømming	1 102	1 267	165	15%

Tilknytningsgebyr

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Tilknytningsgebyr kloakk	11 000	11 473	473	4%
Tilknytningsgebyr vann	8 400	8 761	361	4%

Leie av vannmåler

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
100 millimeter	2 255	2 284	29	1%
15 millimeter	0	300	300	0%
20 millimeter	304	308	4	1%
25 millimeter	448	454	6	1%
40 millimeter	845	856	11	1%
50 millimeter	1 354	1 372	18	1%
80 millimeter	2 142	2 170	28	1%

Diverse gebyrer

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Avlesning vannmålere	1 000	1 013	13	1%
Stenge-/åpnegebyr per gang	1 000	1 013	13	1%

Renovasjonsgebyr (priser ekskl. mva)

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Byttegebyr, endring av størrelse på husholdningsdunker		450		
Emballasje av glass og metall, 140 liter næring	940	990	50	5%
Emballasje av glass og metall, 240 liter næring	1 083	1 140	57	5%
Emballasje av glass og metall, 660 liter næring	1 885	1 985	100	5%
Grunngebyr	1 300	1 443	143	11%
Grunngebyr bolig felles beholderløsning	2 300	2 553	253	11%
Grunngebyr hytte felles beholderløsning	1 748	1 940	192	11%
Matavfall næring	2 860	2 860	0	0%
Papp/papir 240 liter næring	1 083	1 200	117	11%
Papp/papir 370 liter næring		1 700		
Papp/papir 660 liter næring	1 885	2 000	115	6%
Restavfall 140 liter næring	2 860	3 050	190	7%
Restavfall 240 liter næring	4 160	4 430	270	6%
Restavfall 370 liter næring	5 448	6 100	652	12%
Restavfall 660 liter næring	7 800	8 800	1 000	13%
Rull, plastretursekker, næring	80	80	0	0%
Utkjøring/innhenting av dunker ved oppstart, endring og avslutning, næring		550		
Variabelt gebyr 140 liter	56	62	6	11%
Variabelt gebyr 240 liter	96	105	9	9%
Variabelt gebyr 370 liter	148	165	17	11%
Variabelt gebyr 660 liter	264	294	30	11%

Grunngebyr

Dette er et grunngebyr for renovasjon. Variabelt gebyr for antall tømminger og størrelse på beholder, kommer i tillegg.

Grunngebyr bolig felles beholderløsning

Dette er et grunngebyr for renovasjon. Variabelt gebyr for antall tømminger og størrelse på beholder, kommer i tillegg.

Grunngebyr hytte felles beholderløsning

Dette er et grunngebyr for renovasjon. Variabelt gebyr for antall tømminger og størrelse på beholder, kommer i tillegg.

Variabelt gebyr 140 liter

Tømmegebyr på restavfall, pr. tømming. Det er flere forskjellige størrelser å velge mellom, 140 liter er standard størrelse. Dette er avfallsmengden en har mulighet til å kaste i dunken. Prisen gjenspeiler størrelse i liter på dunken, en mindre dunk er rimeligere enn en større dunk. Dersom det ikke er behov for tømming av restavfall, kan man sette dunken vekk og det vil da ikke generere tømmegebyr.

Variabelt gebyr 240 liter

Tømmegebyr på restavfall, pr. tømming. Det er flere forskjellige størrelser å velge mellom, 140 liter er standard størrelse. Dette er avfallsmengden en har mulighet til å kaste i dunken. Prisen gjenspeiler størrelse i liter på dunken, en mindre dunk er rimeligere enn en større dunk. Dersom det ikke er behov for tømming av restavfall, kan man sette dunken vekk og det vil da ikke generere tømmegebyr.

Variabelt gebyr 370 liter

Tømmegebyr på restavfall, pr. tømming. Det er flere forskjellige størrelser å velge mellom, 140 liter er standard størrelse. Dette er avfallsmengden en har mulighet til å kaste i dunken. Prisen gjenspeiler størrelse i liter på dunken, en mindre dunk er rimeligere enn en større dunk. Dersom det ikke er behov for tømming av restavfall, kan man sette dunken vekk og det vil da ikke generere tømmegebyr.

Variabelt gebyr 660 liter

Tømmegebyr på restavfall, pr. tømming. Det er flere forskjellige størrelser å velge mellom, 140 liter er standard størrelse. Dette er avfallsmengden en har mulighet til å kaste i dunken. Prisen gjenspeiler størrelse i liter på dunken, en mindre dunk er rimeligere enn en større dunk. Dersom det ikke er behov for tømming av restavfall, kan man sette dunken vekk og det vil da ikke generere tømmegebyr.

Tømmegebyr Borgaredalen

Privat (priser inkl. mva)

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Dekk på felg (pris per stk)	55	55	0	0%
Ekstrasekk	60	67	7	12%
Hageavfall liten mengde	60	65	5	8%
Hageavfall privat pr. tonn	215	650	435	202%
Hageavfall stor mengde	120	130	10	8%
Liten varebil/liten henger	185	240	55	30%
Personbil/Stasjonsvogn	90	117	27	30%
Stor varebil/stor henger	340	440	100	29%
Tonnpris privat (store lass og ved tvil)	950	1 235	285	30%

Ekstrasekk

Nytt gebyr som konsekvens av ny avfalls ordning fra 2023

Næring (priser ekskl. mva)

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Asbest pr. tonn	2 700	3 100	400	15%
CCA trykkimpregnert pr. tonn	2 300	2 700	400	17%
Fakturagebyr	100	100	0	0%
Hageavfall pr. tonn	650	650	0	0%
Minstepris ved levering av avfall	275	275	0	0%
Næringsprisene er veiledende, og kommunedirektøren kan justere næringsprisene ved endring i markedet.				
Restavfall til deponi pr. tonn	1 715	1 715	0	0%
Restavfall til sortering pr. tonn	1 715	2 000	285	17%
Kommunedirektøren kan justere næringspriser ved endring i markedet.				
Sand fra sandfang, andre kommuner	800	800	0	0%
Sand fra sandfang, Karmøy kommune	400	400	0	0%
Septikslam ferdig avvannet pr. tonn	2 025	1 950	-75	-4%
Septikslam til avvanning pr. tonn	1 950	2 025	75	4%
Trevirke pr. tonn	1 400	1 600	200	14%
Vinduer kg	6	7	1	17%
Vinduer over 1,5 m2 pr. stk	330	380	50	15%
Vinduer under 1,5 m2 pr. stk	200	230	30	15%

Husleie

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Alle leieforhold som har hatt en varighet på mer enn ett år indeksreguleres. *				

* Nye leieforhold, og leieforhold hvor det er gått 3 år siden forrige regulering utover indeks, reguleres ut fra "gjengs leie/markedsleie"

Feiegebyr (inkl. mva)

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Feiing hvert 2. år	286	299	13	5%
Feiing hvert 3. år	190	199	9	5%
Feiing hvert 4. år	142	148	6	4%
Feiing hvert 5. år	111	116	5	5%
Feiing hvert 6. år	94	98	4	4%
Feiing hvert år	570	596	26	5%
Tilsyn gass	447	467	20	4%
Tilsyn ovn	447	467	20	4%
Utført feiing, fritidsbolig	881	921	40	5%
Utført tilsyn, fritidsbolig	881	921	40	5%

Gebyr for vigsel

Bosatte i Karmøy kommune

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Vigsel i vigselsrom i kontortiden	0	0	0	0%
Vigsel i vigselsrom utenfor kontortiden*	1 690	1 760	70	4%
Vigsel utenfor vigselsrom i kontortiden*	1 130	1 180	50	4%
Vigsel utenfor vigselsrom og utenfor kontortiden*	2 810	2 930	120	4%

Bosatte i andre kommuner

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Vigsel i vigselsrom i kontortiden	1 130	1 180	50	4%
Vigsel i vigselsrom utenfor kontortiden*	2 810	2 930	120	4%
Vigsel utenfor vigselsrom i kontortiden*	2 250	2 350	100	4%
Vigsel utenfor vigselsrom og utenfor kontortiden*	3 940	4 110	170	4%

* Gjelder unntaksvis og kun etter særskilt avtale med vigsler

Gebyrregulativ byggesak og oppmåling kapittel 1 og 2

Kapittel 1 - Generelle bestemmelser

1.1 Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter dette regulativ skal betale gebyr. Gebyret ilegges tiltakshaver. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Ved for sen betaling påløper purregebyr og forsinkelsesrenter.

Det beregnes ikke merverdiavgift på gebyrer etter plan- og bygningsloven, matrikkelloven eller eierseksjonsloven.

1.2 Fakturerings- og betalingstidspunkt

Gebyr etter plan- og bygningsloven, matrikkelloven og eierseksjonering beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunktet fullstendig søknad er mottatt av kommunen.

Med mindre annet er spesifisert, faktureres saken når vedtak fattes eller når kommunen har ferdigbehandlet eller avsluttet saken. Kommunen kan kreve inn gebyr på forhånd.

1.3 Gebyrene i regulativet

Gebyrene reflekterer kommunens arbeid med de enkelte sakstypene og er beregnet i samsvar med selvkostprinsippet. Gebyrregulativet vedtas årlig av kommunestyret.

1.4 Medgått tid

Arbeid som foretas ut over de angitte satsene og som medfører merarbeid faktureres etter medgått tid pr påbegynte time.

1.5 Tilbaketrekking av søknad

Dersom søknad trekkes tilbake, skal søker betale en andel av gebyret avhengig av hvor langt kommunen har kommet i behandlingen av søknaden. Det fremgår av regulativet hvor mye som skal betales.

1.6 Avslag

Saksbehandlingen anses som avsluttet dersom det ikke er sendt klage innen klagefristens utløp. For å etterleve selvkostreglene skal det ved avslag betales 100 % av ordinært gebyr.

Avslagsgebyr godskrives ikke ved innsending av ny revidert søknad.

1.7 Klage

Det er ikke anledning til å klage på gebyrer som er vedtatt av kommunestyret, med unntak av de tilfeller hvor kommunen etter eget skjønn har tatt i bruk § 1-8 om åpenbart urimelig gebyr. Kommunens vedtak om reduksjon av gebyr kan påklages til Fylkesmannen i Rogaland etter reglene i forvaltningsloven.

1.8 Urimelig gebyr

Kommunen kan i helt særlige tilfeller redusere gebyret, hvis gebyret anses å bli åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader kommunen antas å ha med saken. Særlige tilfeller vil ikke gjelde enkeltpriser i regulativet, som eksempelvis større garasjer, men større gebyrer som er utregnet ved hjelp av en eller flere komponenter som pris per m² eller per boenhet.

1.9 Definisjoner og forklaringer

I denne forskriften menes med:

- a. Boenhet: Bruksenhet som har alle hovedfunksjoner for bolig, slik som stue, kjøkken, soveplass, bad og toalett, og har egen inngang og er fysisk atskilt fra øvrige enheter, jf. SAK § 2-2.
- b. Bolig/boligeiendom: Eiendom med bygg som brukes til boligformål, herunder fritidsbolig. Bygningstype 111 – 163 etter NS-3457.
- c. Bruksareal (BRA): Bruksareal for eiendom som er registrert i matrikkelen og beregnet med utgangspunkt i NS-3940.
- d. Bruksenhet: Bygning eller del av bygning (lokale), f.eks. boenhet, kontorenhet, verksted og lager.
- e. Bygningstype: Standardisert kategorisering av den enkelte bygning etter NS-3457. Bygningstyper fra 111 til 199 tilhører bygningshovedgruppe boligbygning.
- f. Eiendom: Fast eiendom definert med et eget gårds- og bruksnummer, festenummer og/eller seksjonsnummer i matrikkelen. Seksjon etablert i henhold til eierseksjonsloven regnes som selvstendig eiendom.
- g. Fritidsbolig: Bygg som er registrert som fritidsbolig i matrikkelen. Bygningstype 161 – 163 etter NS-3457.
- h. Kombinasjonseiendom: Eiendom med en eller flere boenheter, samt en eller flere bruksenheter som ikke er bolig. Eiendom med en eller flere boenheter samt en eller flere bygninger for fiskeri eller landbruk klassifiseres som kombinasjonseiendom.
- i. Matrikkel: Nasjonalt eiendomsregister hvor hver eiendom har et unikt nummer bestående av kommunenummer, gårdsnummer (gnr), bruksnummer (bnr), festenummer (fnr) og seksjonsnummer

(snr). Dersom bruket ikke har feste- og/eller seksjonsnummer har disse verdien null (0). Tidligere kalt GAB-registeret (Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret).

j. Næringseiendom: Eiendom som ikke er bolig- eller kombinasjonseiendom. Bygg for offentlige formål klassifiseres som næringseiendom.

k. SAK: Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)

l. Saksbehandlingsgebyr: Gebyr som skal dekke oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er avhengig av tiltakets kompleksitet og størrelse.

m. Søknadspåtliggende tiltak: Tiltak definert i plan- og bygningsloven §§ 20-1, 20-2, 20-3, 20-4.

n. TEK: Forskrift om tekniske krav til byggverk (byggteknisk forskrift)

o. Tiltaksklasse: Inndeling av oppgaver i tiltaket basert på vanskelighetsgrad, kompleksitet og konsekvenser av mangler og feil, jf. SAK § 9-4.

Kapittel 2 - Privat reguleringsplan

2.1 Generelt

Forskrift med hjemmel i plan- og bygningslovens § 33-1. Forskriften gjelder saker som omfattes av pbl. kap 12. Gebyret er delt i gebyr for oppstartsmøte, behandlingsgebyr og arealgebyr. Behandling av planforslag belastes med gebyr, minimum 10 000,- og maksimum 500 000,-

2.2 Faktureringstidspunkt

Oppstartsmøter faktureres når det avholdt. Gebyr for avklaring av regulerings spørsmål eller pbl. § 12-8 faktureres når regulant anmoder om en slik sak. Innsending og behandlingsgebyr av planforslag blir fakturert i to omganger. Første gang når regulanten innsender forslag til detaljreguleringsplan og neste fakturering med endelig fastsatt plangebyr skjer når saken er 1. gangsbehandlet. Kommunen kan avslutte saker hvor det er mer enn 1 år siden siste kontakt mellom kommunen og regulant.

2.3 Timepris

For de tjenester som ikke omfattes av dette regulativet kan det tas gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker også støttefunksjoner og administrasjon av tjenesten. Timesatsen er kr 1130- pr påbegynt time.

2.4 Private reguleringsplaner

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
2.4.1 For tjenester som skal faktureres etter medgått tid	1 140	1 210	70	6%

Oppstart, jf. pbl § 12-8

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
2.4.2 Veiledningsmøte i forkant av oppstartsmøte, pr møte	1 140	1 210	70	6%
2.4.3 Oppstartsmøte forenklet planprosess - kun endringer i enten kart eller bestemmelser	3 120	3 100	-20	-1%
2.4.4 Oppstartsmøte forenklet planprosess - endringer i både kart og bestemmelser	5 190	5 150	-40	-1%
2.4.5 Oppstartsmøte full planprosess	15 600	16 700	1 100	7%
2.4.6 Tillegg der politisk utvalg tar stilling	13 500	14 400	900	7%

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
til reguleringsspørsmål, jf. pbl § 12-8 første og annet ledd.				

Behandlingsgebyr for behandling av planforslag, jf. pbl §§ 12-10, 12-11

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
2.4.10 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan mellom 5 000m2 og inntil 10 000m2	51 900	55 400	3 500	7%
2.4.11 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan mellom 10 000m2 og inntil 20 000m2	72 500	77 400	4 900	7%
2.4.12 For areal over 20000m2 et tillegg på påbegynt 1000m2	720	770	50	7%
2.4.13 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan med konsekvensutredning	25% tillegg	25% tillegg		
2.4.13.1 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan med både planprogram og konsekvensutredning	50% tillegg	50% tillegg		
2.4.14 For hver ny m2 bruksareal (BRA) inntil 100.000 m2 som planen muliggjør	30	32	2	7%
2.4.15 Mindre endring og utfylling av detaljplan	10 100	10 000	-100	-1%
2.4.16 Mindre endring og utfylling av detaljplan som i tillegg må behandles i politisk utvalg (gebyrpkt 2.4.15 kommer i tillegg).	14 000	15 100	1 100	8%
2.4.17 Vesentlige endringer som er å betrakte som ny sak etter §12-14 første ledd, gebyrlegges som om det er en ny sak.				
2.4.18 Ved trekk av planforslag eller manglende oppfølging fra regulant skal regulanten betale en skjønnsmessig andel av gebyret avhengig av hvor langt kommunen har kommet i saksbehandlingen.				
2.4.7 Førstegangs innsending av forslag til detaljreguleringsplan	26 200	28 000	1 800	7%
2.4.8 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan inntil 2000m2	10 500	11 200	700	7%
2.4.9 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan mellom 20 00m2 og inntil 5 000m2	31 200	33 300	2 100	7%
2.5.1 Behandling av utbyggingsavtaler inngått i henhold til pbl kap 17.	14 000	17 300	3 300	24%

Kapittel 3 - Bygge- og delesaksbehandling

3.1 Generelt

Forskrift med hjemmel i plan- og bygningslovens § 33-1.

Gebyrregulativet tar utgangspunkt i to hovedtyper av bygg, nemlig rene boligbygg og alle andre bygg. Regulativet gjenspeiler det faktiske saksbehandlingsarbeidet de forskjellige sakstypene medfører. For boligbygg er ofte kompleksiteten et resultat av antall boenheter, og dette gjenspeiles i regulativet. For andre bygg er det mer den generelle størrelsen som er avgjørende for saksbehandling. I tillegg kommer gebyr for godkjenning av ansvarlige, gebyr for behandling av eventuelle dispensasjoner, samt gebyr for kart i henhold til gjeldende regulativ.

3.2 Gebyrberegning

Samlet gebyr skal dekke saksbehandling, godkjenning av ansvarlige, dokumentkontroll samt kommunens veiledning- og tilsynsvirksomhet.

Alle gebyrer utstedes til tiltakshaver. Det tas gebyr pr. bygning/ byggesak.

Det tas ikke gebyr for nødvendige tekniske hjelpemidler som rampe, trappeheis o.l. For kombinasjonseiendom beregnes gebyret etter de enkelte delene.

3.3 Tilsyn

Tilsyn er et viktig virkemiddel for å kontrollere at tiltak gjennomføres i samsvar med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Tilsyn skal bidra til bedre gjennomføring av byggeprosesser, avdekke ulovligheter og virke forebyggende. Inntil 30% av byggesaksgebyrene er beregnet til å dekke kostnadene med kommunens tilsynsvirksomhet.

3.4 Ulovlig byggearbeid

For uaktsomme eller forsettlige overtredelser av plan- og bygningsloven som omfattes av pbl § 32-8, kan kommunen ilegge overtredelsesgebyr etter de til enhver tid gjeldende satser i byggesaksforskrifta § 16-1. Det vises til plan- og bygningslovens § 32-8 og til kapittel 16 i forskrift om byggesak m/veiledning, om utmåling av overtredelsesgebyr. Det vises til plan- og bygningslovens § 32-5 om tvangsmulkt ved ulovligheter.

3.5 Timepris

For de tjenester som ikke er omtalt i regulativet, men som krever behandling etter pbl, gjelder et gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner, administrasjon og tilsyn. Følgende timesats gjelder for byggesak og søknader etter pbl kapittel 18.

3.6 Refusjoner vedr. søknader som trekkes eller returneres

For søknader som trekkes før behandling betales et gebyr på kr 1 010,-. Når en sak trekkes etter at igangsettingstillatelse er gitt ved bortfall av tillatelse i hht pbl § 21- 9 første ledd, refunderes ikke noe gebyr. Gebyr for godkjenning av foretak/ ansvarsretter/ dispensasjoner refunderes ikke. For søknader som returneres ubehandlet som følge av manglende dokumentasjon, beregnes et gebyr på kr. 2.000.

3.7 Søknader som vurderes etter pbl §20-5

Dette er søknader som etter en vurdering kommer inn under pbl § 20-5 generelt og punkt f: andre mindre tiltak som kommunen finner grunn til å fritta fra søknadsplikten. I tillegg gjelder det saker som avsluttes uten realitetsvedtak.

3.8 Forhåndskonferanse

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.8.1 § 21-1 Forhåndskonferanse (gebyret trekkes fra endelig byggesaksgebyr)	2 870	3 060	190	7%

3.9 Tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver - pbl § 20-4

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.9.1 § 20-4 a. Mindre tiltak på bebygd eiendom, (SAK10 § 3-1 a.) tilbygg og rivning 0 - 50 m2	3 830	4 100	270	7%
3.9.2 § 20-4 a. Mindre tiltak på bebygd eiendom, (SAK10 § 3-1 b.) frittliggende og rivning av bygg 0 - 50 m2	3 830	4 100	270	7%
3.9.3 § 20-4 a. Mindre tiltak på bebygd eiendom, (SAK10 § 3-1 b.) frittliggende og rivning av bygg 51 - 70 m2	5 350	5 700	350	7%
3.9.4 § 20-4 b. Alminnelige driftsbygninger i landbruket (SAK10 § 3-2)	7 800	8 400	600	8%
3.9.5 § 20-4 c. Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg - max 2 år	9 100	10 100	1 000	11%
3.9.6 § 20-4 e. Andre mindre tiltak	3 830	4 100	270	7%

3.10 Tiltak som krever søknad og tillatelse etter pbl § 20-3. Boligbygg (inkl. fritidshus)

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.10.1 For bygg med én boenhet	16 900	18 500	1 600	9%
3.10.2 Tillegg pr. boenhet	6 350	6 800	450	7%
3.10.3 Til- og påbygg/ombygging nye boenheter per enhet	8 150	8 700	550	7%
3.10.4 Til- og påbygg/ombygging/annet <50kvm	5 450	5 800	350	6%
3.10.5 Til- og påbygg/ ombygging annet > 50kvm	7 550	8 100	550	7%

3.10 Alle andre tiltak på boligeiendom/fritidseiendom/nausteiendom

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.10.6 Større garasjer etc. > 50 m2	7 550	8 100	550	7%
3.10.7 Naust	6 050	6 500	450	7%
3.10.8 Murer/levegger/brygger/basseng etc.	5 000	5 400	400	8%
3.10.9 Rehabilitering av pipe	1 550	1 600	50	3%

3.10 Alle andre bygg, til- og påbygg, min.gebyr kr 7.500,-, maks. gebyr kr 500.000,-

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.10.10 For de første 0 - 100 m2 per m2 BRA	160	170	10	6%
3.10.11 For de neste m2 per m2 BRA	35	40	5	14%
3.10.12 50% reduksjon for parkeringskjeller, drivhus, stativhaller o.l. Bygningstype: 231-249;421-439				
3.10.13 50% reduksjon for ombygging				

3.10 Ramme og IG

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.10.14 For hver igangsettingstillatelse (IG)	3 500	4 200	700	20%
3.10.15 %-tillegg for rammetillatelse (lovendring gir anledning til å velge ettrinn. Flere trinn gir merarbeid for kommunen)	20%	20%		

3.11 Diverse tiltak

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.11.1 Bygn. tekn. Installasjoner og VA-anlegg, (pbl. § 20-1 a og f)	6 500	7 000	500	8%
3.11.2 Vesentlige terrenginngrep, støttemurer, støyskjerm etc. (pbl. § 20-1 k)	6 500	7 000	500	8%
3.11.3 Trafikk-/samf.anlegg (VA,veg, parkeringsplass, kaianlegg etc.) (pbl. § 20-1 l)	7 500	8 100	600	8%
3.11.4 Skilt/reklame	3 200	3 400	200	6%

3.12 Behandling av søknader om dispensasjon, jf. pbl. Kap. 19

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.12.1 Dispensasjon fra §18-1 i plan og bygningsloven	23 900	25 500	1 600	7%
3.12.2 Dispensasjon fra andre forhold, lov, forskrift, plan, avstandskrav, etc. som innebærer ekstern uttalelse/samtykke	15 600	16 700	1 100	7%
3.12.3 Dispensasjon fra andre forhold, lov, forskrift, plan, avstandskrav, etc. som innebærer kommunal behandling	7 800	8 300	500	6%
3.12.4 Dispensasjon fra byggegrense mot veg eller sjø på bebygd eiendom som er regulert til bebyggelse og som ikke krever uttalelse fra andre myndigheter	5 700	6 200	500	9%
3.12.5 Fravik fra teknisk forskrift	3 000	3 500	500	17%

3.13 Bruksendring, pbl § 20-1 d.

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.13.1 Bruksendringer av mindre del av bolig med ansvarsrett	4 900	5 210	310	6%
3.13.2 Bruksendring hel boenhet, større bygg/ næringsbygg – gjelder ikke ved totalombygging. Da benyttes punktene som for nybygg § 20-3	9 900	10 500	600	6%

Gebyr for ombygging kommer i tillegg

3.14 Søknad om endring av tillatelse

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.14.1 Bolig / fritidsbygg / deling	4 800	5 200	400	8%
3.14.2 Andre bygg og anlegg	6 300	6 800	500	8%

Ved større endringer beregnes gebyr som ved ny søknad

3.15 Riving, pbl § 20-1 e

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.15.1 Alle bygg	7 800	8 400	600	8%

3.16 Ansvarsretter og ferdigattest - Søknad om ansvar

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.16.1 Selvbygger	2 600	3 000	400	15%

3.16 Ansvarsretter og ferdigattest - Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.16.2 Midlertidig brukstillatelse	5 850	6 600	750	13%
3.16.3 Ferdigattest	2 550	2 740	190	7%
3.16.4 Melding om tiltak unntatt søknadsplikt. Tilsyn og matrikkelføring	570	600	30	5%

3.17 Delingsaker - pbl § 20-1 m.

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.17.1 Fradeling av tomt	6 800	7 200	400	6%
3.17.2 Tilleggsareal/Arealoverføring	3 800	4 100	300	8%

3.17.3 Delingssaker utover en parsell faktureres med 50% per enhet.

Gebyr for evt. dispensasjon kommer i tillegg.

3.18 Alle andre søknadspliktige tiltak og mangelbrev

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.18.1 Medgått tid - pr påbegynt time	1 090	1 170	80	7%
3.18.2 Mangelbrev	1 090	1 150	60	6%

3.19 Tilleggsgebyr og rabatter

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
3.19.2 Fratrekk av gebyr for forhåndskonferanse hvis byggesak ila 1 år	2 750	2 960	210	8%
3.19.3 Ikke komplett søknad ved innsending (mangelbrev utsendt)	1 050	1 050		

Kapittel 4 - Oppmålingsforretning

4.1 Generelt

Kommunestyret i Karmøy kommune har vedtatt at det skal være 100% selvkostfinansiering av tjenester på matrikkel og oppmålingsområdet. Selvkost er den merkostnad kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste. Merkostnader er i denne sammenheng kostnader knyttet til den samlede produksjon av den aktuelle tjeneste

Alle oppmålingsforretninger etter matrikkelloven skal betale gebyr. Forskrift med hjemmel i matrikkelloven § 32. Sammenslåing av matrikkelenheter er gratis. Gjør revirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyrkravet.

4.2 Timepris

For de tjenester som ikke er omtalt eller passer inn i regulativet, men som krever behandling etter matrikkelloven, gjelder et gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner, administrasjon og tilsyn.

For kompliserte og tidkrevende saker der arbeidet til kommunen vil klart overstige hva som dekkes inn gjennom de enkelte gebyrene kan kommunen på forhånd velge at det skal faktureres etter medgått tid. Timepris gjelder også for registrering av private grenseavtaler og registrering av eksisterende jordsameie.

4.3 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før saken er fullført, saken må avvises, eller saken ikke kan matrikkelføres på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter bestemmelsene i gebyrregulativet vedrørende etablering av matrikkelenhet.

4.4 Generelt - Timepris etter matrikkelloven

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.4.1 Selvkost timepris for arbeid etter matrikkelloven. For tjenester som skal faktureres etter medgått tid, se § 4-2.	1 160	1 250	90	8%

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.4.2 Matrikkelbrev inntil 10 sider (fastsatt av Kartverket)	175	175	0	0%
4.4.3 Matrikkelbrev over 10 sider (fastsatt av Kartverket)	350	350	0	0%
4.4.4 Kopi av målebrev, per stykk	175	175	0	0%
4.4.5 Målebrev i PDF-format, per stykk	175	175	0	0%
4.4.6 Seksjoneringstegninger (etter 1.1.1998) - inntil 10 sider:	175	190	15	9%
4.4.7 Seksjoneringstegninger - over 10 sider:	350	380	30	9%
4.4.8 Elektronisk innsending tinglysningsgebyr (fastsatt av staten)	540	540	0	0%
4.4.9 Papirbasert innsending tinglysningsgebyr (fastsatt av staten)	585	585	0	0%

4.5 Etablering av matrikkelenhet/parsell og arealoverføring (ikke til regulert offentlig veg)

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.5.1 Per matrikkelenhet som etableres eller ved arealoverføring, per overføring	22 600	24 300	1 700	8%
4.5.2 Tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken	2 300	2 500	200	9%
4.5.3 Tillegg per nye grensepunkt som opprettes i saken/ Nymerking av eksisterende grensepunkt	1 100	1 200	100	9%
4.5.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)	11 300			
4.5.6 Ved grensejustering samtidig med fradeling av ny parsell betales 25% av satsen for grensejustering, V.nr. 4.9.1	2 500	2 700	200	8%

4.5.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)

Reduksjonssats gjelder ved oppretting av flere tilgrensende matrikkelenheter samtidig. Det betales 70 % av satsene fra og med 2. tomt/parsell til og med 5. tomt/parsell. Fra og med 6. tomt/parsell betales 50% av satsene.

4.5 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.5.7 Pris som for etablering av ny matrikkelenhet. Tillegg per nye pkt. som må opprettes eller kontrolleres i saken, og tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken.				

4.6 Etablering og oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.6.1 Halvt gebyr i forhold til etablering av matrikkelenhet. Halvt gebyr i forhold til				

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
klarlegging/nyetablering av grensepunkter. Se under etablering av grunneiendom m.v.				

4.7 Etablering av anleggseiendom

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.7.1 Pris som for etablering av matrikkelenhet				

4.8 Etablering av matrikkelenhet uten fullført opmålingsforretning

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.8.1 Per matrikkelenhet som etableres	22 600	25 700	3 100	14%
4.8.2 Tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken	2 300	2 500	200	9%
4.8.3 Tillegg per nye grensepunkt som opprettes i saken, også foreløpige grensepunkt	1 100	1 200	100	9%
4.8.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)	11 300			
4.8.5 Ved grensejustering samtidig med fradeling av ny parsell betales 25% av satsen for grensejustering.	2 500	2 700	200	8%

4.8.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)

Reduksjonssats gjelder ved oppretting av flere tilgrensende matrikkelenheter samtidig. Det betales 70 % av satsene fra og med 2. tomt/parsell til og med 5. tomt/parsell. Fra og med 6. tomt/parsell betales 50% av satsene.

4.9 Grensejustering

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.9.1 Grunnpris	10 100	10 800	700	7%
4.9.2 Tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken	2 300	2 500	200	9%
4.9.3 Tillegg per nye grensepunkt som opprettes i saken/Nymerking av eksisterende grensepunkt	1 100	1 200	100	9%
4.9.4 Ved grensejustering er regelen at netto avgitt eller tilført areal til involverte matrikkelenheter ikke kan overstige 5 prosent, eller maksimalt 0,5 dekar.				

4.9.4 Ved grensejustering er regelen at netto avgitt eller tilført areal til involverte matrikkelenheter ikke kan overstige 5 prosent, eller maksimalt 0,5 dekar.

I tillegg kan ingen enhet avgi brutto areal som i sum overstiger 20 prosent av enhetens areal før justering.

4.9 Anleggseiendom

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.9.5 Grunnpris	9 800	10 400	600	6%

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggs-eiendommens volum, men den maksimale grensen er 1000 m³. Gebyret beregnes ut fra endringen i anleggseiendommens grunnflate.

4.10 Arealoverføring for anleggseiendom

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.10.1 Arealoverføring til anleggseiendom - Over bakken	23 400	24 900	1 500	6%
4.10.1 Arealoverføring til anleggseiendom - Under bakken	15 900	17 000	1 100	7%

4.10.2 Kvantumsrabatt ved flere arealoverføringer i samme sak

4.10.3 Kvantumsrabatt ved flere arealoverføringer i samme sak.

4.10.2 Kvantumsrabatt ved flere arealoverføringer i samme sak

2 - 5 parseller gir 20% rabatt >5 parseller gir 30% rabatt

4.10.3 Kvantumsrabatt ved flere arealoverføringer i samme sak.

- 2-5 parseller gir 20% rabatt - >5 parseller gir 30% rabatt

4.11 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatfestet, klarlegging av rettigheter og innmåling av utfylte arealer

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.11.1 For inntil 3 punkt	12 500	13 400	900	7%
4.11.2 For overskytende grensepunkt	2 100	2 500	400	19%

4.11.3 Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.

4.12 Påvisning/merking av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning eller kartforretning

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.12.1 For inntil 2 punkt	6 650	7 150	500	8%
4.12.2 For overskytende grensepunkt	1 100	1 200	100	9%

4.13 Etablering av matrikkelenhet/parsell og arealoverføring til regulert offentlig veg

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
4.13.1 Per matrikkelenhet som avgir grunn	4 800	5 200	400	8%
4.13.2 Tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken	2 300	2 500	200	9%
4.13.3 Tillegg per nye grensepunkt som opprettes i saken/ Nymerking av eksisterende grensepunkt	1 100	1 200	100	9%
4.13.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)	3 840	4 130	290	8%
4.13.5 Ved grensejustering samtidig med fradeling av ny parsell betales 25% av satsen for grensejustering.	2 500	2 700	200	8%

4.13.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)

Reduksjonssats gjelder ved oppretting av flere tilgrensende matrikkelenheter samtidig. Det betales 90 % av satsene fra og med 2. tomt/parsell.

Kapittel 5 - Eierseksjonering

5.1 Generelt

Alle søknadspliktige tiltak etter eierseksjonsloven § 15 skal betale gebyr etter matrisen under.

5.2 Gebyr etter eierseksjonsloven § 15

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
5.2.1 1-8 seksjoner	7 450	8 000	550	7%
5.2.2 Fra 9 seksjoner og mer, tillegg per ny seksjon	680	730	50	7%
5.2.3 Oppheve seksjoner	4 350	4 680	330	8%
5.2.4 Befaring	2 320	2 490	170	7%
5.2.5 Befaring av eiendom utføres når kommunen finner det nødvedning ved behandling av saken.	2 320	2 500	180	8%
5.2.5 For oppmåling av uteareal til eierseksjon gjelder regulativets pkt vedrørende oppmåling av uteareal på eierseksjoner				

Kapittel 6 - Refusjon

6.1 § 6.1 Refusjonssaker etter plan- og bygningsloven

Grunnlaget for beregning av gebyret er godkjent regnskap etter plan- og bygningslovens §18-9.

6.2 Refusjonssaker etter plan og bygningslovens § 18-9.

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
6.2.1 1. Gruppe I: Gebyrgrunnlag <5,0 mill. kr. 3,5 % av godkjent regnskap (dvs. etter godkjent kostnadsoverslag) Minimumsgebyr: kr. 52.000	53 500	57 500	4 000	7%
6.2.2 2. Gruppe II: Gebyrgrunnlag > 5 mill. kr. Gruppe I + 1,0 % av godkjent regnskap over 5,0 mill	Variabel	Variabel		

Kapittel 7 - Jordloven

7.1 Generelt

For konsesjonsbehandling og behandling av delingssaker etter jordloven § 12 (deling av driftsenhet) er gebyrene fastsatt i «Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker» § 2. For tiden er de fastsatte gebyrene følgende:

7.2 Gebyr etter jordloven

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
7.2.1 Konsesjonsbehandling	5 000	5 000	0	0%
7.2.2 Deling etter jordlovens § 12	2 000	2 000	0	0%

Kapittel 8 - Forurensningsloven/forurensningsforskriften

8.1 Generelt

Alle som eier og drifter private avløpsanlegg etter kap 12 i forurensningsforskriften skal betale et årlig fast gebyr iht. pkt 8.3.1 som skal dekke kommunens arbeid med tilsyn av slike anlegg. Hvis ikke annet er spesifisert faktureres dette første kvartal i hvert år.

8.2 Medgått tid

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Arbeid som foretas ut over de angitt satsene og som medfører merarbeid faktureres etter medgått tid pr påbegynte time.	1 040	1 160	120	12%

8.3 Gebyr avløpsanlegg

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
8.3.1 Tilsyn med private avløpsanlegg etter kapittel 12	362	430	68	19%
8.3.2 Tilsyn med avløpsanlegg etter kap 13 etter medgått tid - timepris	1 080	1 300	220	20%
8.3.4 Tilsyn med avløpsanlegg etter kap 15 og kap 15A etter medgått tid - timepris	1 080	1 300	220	20%

8.4 Utslippstillatelser fra separate avløpsanlegg

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
8.4.1 Pr tillatelse	5 700	6 100	400	7%

8.5 Gebyr for behandling av tiltaksplaner i forurenset grunn eller mistanke om forurenset grunn, jf. forurensningsforskriften kap. 2

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Ved bygge- og gravearbeider på en eiendom der det er grunn til å tro at grunnet er forurenset, må omfanget og betydningen av en eventuell forurensning kartlegges.				

Ved bygge- og gravearbeider på en eiendom der det er grunn til å tro at grunnet er forurenset, må omfanget og betydningen av en eventuell forurensning kartlegges.

Viser undersøkelsen at det er forurenset grunn, må en tiltaksplan i tråd med forurensningsforskriftens kapittel 2 godkjennes av kommunen før tiltaket kan settes i gang.

8.6 Godkjenning av tiltaksplaner etter kap 2 i forurensningsforskriften

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
8.6.1 Godkjenning av tiltaksplan, enkel sak	7 200	7 700	500	7%
8.6.2 Godkjenning av tiltaksplan, middels sak	14 400	15 500	1 100	8%
8.6.3 Godkjenning av tiltaksplan, komplisert sak	25 600	27 500	1 900	7%
8.6.4 Godkjenning av tiltaksplan, svært komplisert sak	28 800	31 000	2 200	8%

Kapittel 9 - Graving i kommunal veg

9.1 Generelt

Alle gravetiltak i offentlig veg er søknadspliktige tiltak etter vegloven §§ 32 og 57 og skal betale gebyr etter matrisen under. Søknader behandles etter kommunens retningslinjer for framføring av kabler, ledninger og graving i kommunal veg.

Gebyret dekker eventuell befarings, verifisering og behandling av dokumentasjon.

9.2 Gebyr etter veglova §§ 32 og 57

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
9.2.1 Gravesøknad	3 470	3 610	140	4%

Kapittel 10 - Utleie av offentlig areal

10.1 Generelt

Karmøy kommune har innført plikt til å søke før man bruker kommunale vegarealer, friområder og parker og lignende.

10.2 Priser etter Karmøy kommunes generelle regler ved utleie av offentlig grunn

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
10.2.1. Utleie av offentlig grunn.				

10.2.1. Utleie av offentlig grunn.

Priser i henhold til kommunalt utleiereglement.

Tilsynsavgift

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Tilsynsavgift for tobakksalgssteder	5120	Oppdateres senere		

Tilsynsavgift for tobakksalgssteder

Denne tilsynsavgiften følger satsen oppgitt i Forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv § 33.

Festeavgift for graver

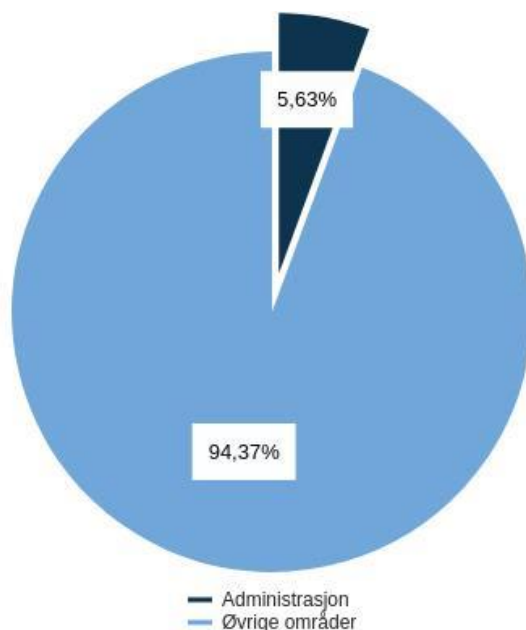
Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Festeavgift for graver	230	250	20	9%
Minnelund	250	0	-250	-100%

Minnelundgebyr inngikk i tidligere festeavgift.

Kommunens tjenesteområder

Administrasjon

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	195 574	195 574	195 574	195 574
Sum Lønns- og prisvekst	9 863	9 963	9 904	9 912
Sum Avskrivninger	530	530	530	530
Sum Pensjonsendringer	-1 118	-1 118	-1 118	-1 118
Sum Helårseffekter av vedtak	-1 250	-480	-1 750	-480
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: Nærmiljøtilskudd økes (tilskudd til lokalmiljøgrupper)	-400	-400	-400	-400
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-400	-400	-400	-400
Andre tekniske justeringer				
Omdisponering av stillinger teknisk etat	-432	-432	-432	-432
Omfordeling driftskostnader	23	23	23	23
Sum Andre tekniske justeringer	-409	-409	-409	-409
Tekniske justeringer	7 216	8 086	6 757	8 035
Konsekvensjustert ramme	202 790	203 660	202 331	203 609
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	489	489	489	489
Digitaliseringsmidler	1 000	1 000	1 000	1 000
Nye Veavågen skole - driftskonsekvens av investering	0	0	0	19
Taksering av eiendomsskatt	0	3 000	500	0
Tilskudd og medlemskap	155	155	155	155

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

	Tiltak	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Sum Nye tiltak		1 644	4 644	2 144	1 663
Innsparing					
Beredskapssenter - Driftskonsekvens av investering		0	76	76	76
Bortfall av 55 % rådgiverstilling ved Kommunalsjef teknisk m/stab		-400	-400	-400	-400
Brannstasjon Veavågen - Driftskonsekvens av investering		0	21	21	21
MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering		0	305	305	305
Reduksjon energiforbruk		-30	-30	-30	-30
Reduksjon energipriser		-814	-814	-814	-814
Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten		-53	-53	-53	-53
Sum Innsparing		-1 297	-895	-895	-895
Nye tiltak		347	3 749	1 249	768
Ramme 2024-2027		203 137	207 409	203 580	204 377

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
Strømförbruk eiendomsforvaltning (GWh årlig)	23,8	26,2	25,7	25,7	25,7	25,7	
Strømpris inkl. nettleie (kr.)	2,21	1,60	1,55	1,55	1,55	1,55	
Sykefravær for renhold i %	9,2 %	8,8 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	

Sammen drag budsjett

Tjenesteområde administrasjon omhandler blant annet kostnader til politisk styring, kontroll og revisjon, administrasjon og administrasjonslokaler – og oppgaver knyttet til eiendomsforvaltning. En del felles problemstillinger knyttet til forvaltning og drift av ulike lokaler og eiendommer er derfor omtalt her, selv om de gjelder for alle typer bygg i kommunen.

Karmøy vedtok i juni 2022 ny samfunnsdel med nye hovedmål og delmål for kommunen. Samfunnsdelen skal være førende for arbeidet med handlingsprogrammet og utvikling av kommunen videre. I forlengelsen av dette vedtaket vil et viktig arbeid fremover være å jobbe videre med hvordan samfunnsdelen konkret skal følges opp.

I samfunnsdelen er det også sagt noe om hvordan kommunen som organisasjon skal utvikles. Den utviklingen må bygge opp under bærekraftsmålene, og med et særlig fokus på bærekraftsmålet «Samarbeid for å nå målene». Det utviklingsbildet kommunen står overfor er sammensatt, det går på tvers av tradisjonelle organisatoriske skiller og det vil i mange tilfeller være ønskelig å få til samarbeid med parter også utenfor kommuneorganisasjonen. Derfor er også samskaping et sentralt satsingsområde. Et hovedmål for Karmøy kommune som organisasjon er derfor å være at kommunen skal ha en organisasjon og samarbeidsformer som realiserer målene i samfunnsdelen. I samfunnsdelen er det spesifisert følgende delmål for Karmøy kommune som organisasjon:

- Karmøy kommune er en samstemt kommune.
- Karmøy kommune har en organisasjonskultur- og struktur som preges av samskaping, kvalitet, kompetanse og effektivitet.

- Karmøy kommune er regionens foretrukne arbeidsgiver hvor ansatte opplever mestring og inspirasjon.
- Karmøy kommune leverer et fremtidsrettet og bærekraftig tjenestetilbud.
- Karmøy kommune er en proaktiv samfunnsutvikler som bruker hele virkemiddelapparatet og tilrettelegger for samskaping.

I 2024 vil arbeidet med ny organisasjonsstrategi være viktig.

Organisasjonsstrategien skal være knyttet hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030, og bidra til at vi oppnår disse. Den skal også være forankret i kommunens handlings- og økonomiplan, visjon, verdier og lederprinsipper. Det er flere prosesser som bygger opp under strategien.

I 2023 fikk kommunen etablert et nytt verdisett. De nye verdiene er modig, inkluderende og åpen. I 2024 vil organisasjonen videreføre arbeidet med å styrke eierskap til verdiene slik at verdiene etterleves i det daglige arbeidet på den enkelte arbeidsplass. I 2023 vedtok kommunestyret at kommunens visjon, "Kommunen som vil at du skal lykkes!" skal evalueres. Det ble bestemt at administrasjonen i 2024 skal levere en sak til kommunestyret som legger grunnlaget om visjonen endres eller opprettholdes.

Karmøy kommune har hatt stor satsing på lederutvikling de to siste årene. I 2024 er målet å etablere en intern lederskole for nye ledere. Den interne lederskolen skal bygge videre på og være inspirert av det gjennomførte lederutviklingsprogrammet. Nye ledere på alle nivåer skal delta i programmet.

I 2023 ble en ny digitaliseringsstrategi for kommunen vedtatt. Strategien er et overordnet retningsgivende styringsdokument som beskriver hvilke mål som skal legges til grunn for kommunens digitaliseringsarbeid og hvordan det skal gjøres. Et av målene er at vi sammen fjerner plunder og heft og styrker innbyggerdialogen gjennom å forenkle og fornye arbeidsprosesser. I 2024 vil det handle om å følge opp strategien.

Det interkommunale samarbeidet mellom Tysvær og Karmøy kommune, Haugaland IKT oppgavefelleskap forsetter arbeidet med å samordne og videreutvikle IKT-drift i 2024. De ansatte fra Tysvær og Karmøy kommune er nå samlokalisert i Kopervik og har skapt et bredt fagmiljø med høy IKT kompetanse. Målet er å gjøre organisasjonene robuste og øke effektivitet og datasikkerhet.

Infigura Arbeidshelse (tidligere kalt Kommune BHT) ble etablert som et oppgavefelleskap om bedriftshelsetjenester mellom Haugesund, Karmøy og Tysvær kommune. I 2024 er fokus på å videreutvikle arbeidet ved å etablere gode HMS arbeidsprosesser, arenaer for samarbeid og kommunikasjon mellom involverte aktører. Bransjesamlinger på tvers av kommunene vil være et tiltak i 2024 for å spisse HMS kompetansen og legge til rette for at ansatte i de tre kommunene deler sine erfaringer og kompetanse i størst mulig grad.

Arbeidet til avdeling folkehelse har et bredt nedslagsfelt. I 2024 vil det være særlig viktig å styrke og videreutvikle det forebyggende og helsefremmende arbeidet blant barn og unge. Barn og unge er fremtiden i Karmøy kommune og en robust barndom varer livet ut. Her er det særlig viktig å styrke selvfølelsen og den psykiske helsen blant barn og unge, samt det tverretatlige samarbeidet. Arenaer som er viktig å satse på er barnehager og skoler. Barn og unge oppholder seg her daglig slik at langsiktig forebyggende arbeid kan drives. En meningsfull fritid og gode hjemmeforhold er også viktige arenaer for helhetlig helsefremming og forebygging.

Forebyggende og helsefremmende arbeid skjer på ulike nivåer; befolkningsrettet og mot sårbare grupper og individer. For å ha kunnskap om hvilke tiltak som trengs, må en ta ut utgangspunkt i utfordringsbildet som kommer frem i oversiktsarbeidet. Eksempel på befolkningsrettede tiltak er

Beintøft gå til skolen kampanje, miljørettet helsevern, selvmordsforebygging, rusforebyggende arbeid, foreldremøter, fritidstilbud i samarbeid med frivilligheten og overgangsliren ett steg opp for 8. trinn. Eksempel på tiltak rettet mot sårbare grupper er ungdom i arbeid, operativ SLT-gruppe og Ressursteam (R-team). R-team er et tverretatlig team bestående av fylkeskommune, politi, NAV, BUP og kommunale aktører. Ungdom med høy bekymring i alderen 16-25 år med flere risikofaktorer som det er behov for koordinering rundt kan tas opp i teamet. En egen ungdomskontakt koordinerer tilbudet rundt ungdommen. Operativ SLT gruppe har satt frivillig hasj avvenning i system der en samarbeider med helsesykepleier, sosiallærer, politi, barnevernstjenesten og psykisk helsetjeneste for barn og unge med familie. Dette er noen eksempler.

Lærlinger

Kostnader til lærlinger skal etter Kostra fordeles ut fra hvilke tjenesteområder lærlingene er på. Fra opptak til opptak vil det være justeringer av hvor mange lærlinger som befinner seg på de ulike områdene. Det er av den grunn lagt inn et forslag til vedtak at kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor rammen av budsjettet for lærlinger på 17,611 mill. Kroner.

Kontrollutvalget

Det er budsjettet med 3 025 000 kroner til kontroll og revisjon. Dette er budsjettet på bakgrunn av vedtak i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg, og gir en økning på 155 000 kroner fra 2023. Budsjettet dekker utgifter til kontroll- og kvalitetsutvalget (240 000 kroner), kjøp av sekretærtjenester fra Haugaland kontrollutvalgssekretariat (455 000 kroner) og kjøp av revisjonstjenester (2 330 000 kroner). Det vises for øvrig til vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget [her](#).

Eiendomsskatt

På årsbasis utgjør kommunes inntekter fra eiendomsskatt per 2023 129,6 mill. kroner.

Kommunedirektøren går inn for en økning i eiendomsskatten på bolig- og fritidseiendom fra 2,8 til 3,8 promille fra og med 2024. Økningen i promillesatsen er for 2024 forventet å gi en merinntekt på 14,8 mill. kroner.

Kommunen gjennomførte forrige allmenn taksering i 2015. Det medfører at kommunen i 2025 må foreta enten ny allmenn taksering eller kontorjustering. Kommunedirektøren vil på et senere tidspunkt fremme egen politisk sak knyttet til valg av verdsettelsesmetode. På grunn av ny bemanning ved eiendomsskattekontoret, anbefaler kommunedirektøren at en eventuell ny allmenn taksering skal forskyves til 2026. Anbefalingen innebærer at det for 2025 må gjennomføres en kontorjustering. Om kommunen velger å gjennomføre en ny allmenn taksering, må det budsjettmessig settes av midler for å dekke driftsutgifter til innkjøp av ekstern takstekspertise. Kommunedirektøren har i sitt framlegg til driftsbudsjett satt opp bevilgninger til ekstern konsulentbistand på 3,0 mill. kroner i 2025 og 0,5 mill. kroner i 2026.

Eiendomsforvaltning

De siste årene har kommunen opplevd store variasjoner i strømpriser og andre energipriser. Prisnivået har vært fallende i 2023. Strøm utgjør omkring 82 % av budsjetterte energiutgifter i kommunens eiendomsforvaltning. Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel. Dette medfører at 70 % av forventet årsforbruk til strøm kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På denne måten får kommunen en mer stabil strømpris situasjon over tid, og det er det som er formålet med denne innkjøpsmodellen. Kommunedirektøren baserer budsjetterte strømpris for 2024 på en innhentet anbefaling fra kommunens strømleverandør, Fjordkraft. Budsjetterte strømpris for 2024 er 155 øre per kWh inkl. nettleie. Budsjetterte strømpris er for øvrig satt ned med 29,9 % i forhold til budsjett 2023.

For 2024 tar kommunedirektøren sikte på å redusere energibruken innen eiendomsforvaltningen med 0,5 GWh. Dette kuttet utgjør en forbruksreduksjon på over 2 % sammenlignet mot 2022, som er siste

helår hvor kommunen har faktiske forbrukstall. Aktuelle tiltak for å nå dette målet er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og senkning av vanntemperatur i tappevannstanker.

Karmøy kommune gjennomfører for tiden store investeringer i blant annet nye skoler, idrettshaller og sykehjem, noe som medfører både en fornying av og økning i bygningsmasse. De nye skolene vil redusere vedlikeholdsetterslepet i sektoren såfremt bygningsmassen de erstatter blir faset ut.

Målet er at Karmøy kommune skal ha friske, gode formålsbygg som oppleves gode å bruke for Karmøy kommunes befolkning og ansatte. Kommunedirektøren har derfor fokus på vedlikeholdstiltak som omhandler personsikkerhet og inneklima, og arbeider systematisk for å avdekke forhold som må prioriteres i forhold til dette. Samtidig arbeides det aktivt med å gjøre driften av byggene så bærekraftig og energivennlig som mulig. Innføring av nytt energioppfølgingssystem for å optimalisere driftstider på tekniske anlegg, pilotprosjekt rundt bruk av solceller og solfangere, samt gjennomføring av energikartlegging i kommunens formålsbygg er eksempler på tiltak som er gjennomført for å øke kunnskapen og legge grunnlaget for både bærekraftige investeringer og bærekraftig drift i tiden fremover.

Gjeldende planer og planstatus

Karmøy kommunes arbeidsgiverstrategi «**Valg for fremtiden 2018-2023**» skal rullere i 2024. Arbeidet med å utvikle en overordnet arbeidsgiverstrategi settes i gang høsten 2023 og skal være oppe til politisk behandling våren 2024. Det er et ønske at strategien skal endre navn fra arbeidsgiverstrategi til **organisasjonsstrategi** for å synliggjøre at både folkevalgte, ledere og medarbeidere alle har sentrale roller for å nå målene. Organisasjonsstrategien skal være knyttet hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030, «Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune» og bidra til at vi oppnår disse. Den skal også være forankret i kommunens handlings- og økonomiplan, visjon, verdier og lederprinsipper.

Ny **kommunikasjonsstrategi** ble vedtatt i Karmøy kommunestyre høsten 2021, og skal implementeres i den enkelte etat og avdeling for å bygge struktur for god kommunikasjon internt og i møte med innbyggerne.

Karmøy vedtok i 2021 en ny **anskaffelsesstrategi** som skal ivareta blant annet Stortingsmelding 22 (2018-2019) Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle offentlige anskaffelser.

Kommunens **temaplan for frivillighet** ble vedtatt i 2018, og er under revidering høsten 2023. I den reviderte planen skal en ivareta:

- Barn og unge, rekrutteringsarbeid etter pandemien
- Leve Hele livet, satsning på seniorressursen og et aldersvennlig samfunn
- Samarbeidet med frivilligheten, i lys av implementering av FNs bærekraftsmål i det generelle planarbeidet

Digitaliseringsstrategien ble vedtatt i juni 2023 og er retningsgivende for den digitale utviklingen i kommunen. Fremtidens digitalisering skal: Forenkle, understøtte og utvikle effektive arbeidsprosesser, styrke innbyggerdialog med økt åpenhet, tilgjengelighet og økt medvirkning og øke den digitale kompetansen internt og eksternt. Strategien bygger på nasjonale og regionale føringer og vedtatte overordna kommunikasjonsstrategi.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	125 298	132 850	138 261	138 811	138 261	138 811
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	54 119	54 149	56 317	60 039	56 760	57 007
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	9 442	24 701	25 941	25 941	25 941	25 941
Overføringsutgifter	13 730	5 280	4 944	5 887	5 075	5 101
Finansutgifter	21 802	8 340	8 870	8 870	8 870	8 870
Sum Driftsutgifter	224 391	225 320	234 333	239 548	234 907	235 730
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 954	-2 765	-2 939	-2 939	-2 939	-2 939
Refusjoner	-31 361	-26 981	-28 257	-29 200	-28 388	-28 414
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-10 764	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-45 080	-29 746	-31 196	-32 139	-31 327	-31 353
Sum	179 311	195 574	203 137	207 409	203 580	204 377

Kostra-analyse

Prioritet	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ringerike	Indre	Larvik	Kostragruppe	Landet	Landet
	2021	2022			Østfold		10		uten Oslo
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb (B) **)	4 085	4 296	3 888	3 869	2 927	3 380	4 154	4 435	4 562
Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) **)	2 814	2 916	2 767	2 906	2 277	2 662	2 990	2 998	3 190
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B) **)	191	174	316	371	292	247	298	376	398
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B) **)	47	68	61	100	92	77	77	107	108
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) **)	3 580	3 818	3 808	3 760	2 806	2 937	3 722	3 998	4 084
Netto driftsutgifter per innbygger (121) forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen (B) **)	159	151	84	210	262	120	289	393	380
Netto driftsutgifter per innbygger (130) administrasjonslokaler (B) **)	142	146	925	266	173	237	474	491	531
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) **)	4 118	4 357	5 194	4 708	3 625	3 617	4 861	5 365	5 499
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	6,8 %	7,0 %	8,0 %	10,2 %	7,5 %	7,9 %	9,3 %	9,6 %	9,5 %
Produktivitet									
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	141	215	258	268	235	161	240	188	187
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	219	199	146	205	210	196	194	173	175

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	661	696	684	1 010	744	727	781	742	715
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	91	98	126	81	79	112	90	138	100

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk: Karmøy hadde også i 2022 lavere utgifter til administrasjon og styring enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10). Dette gjelder både innen politisk styring, kontroll, eiendomsforvaltning og administrasjonslokaler. Utgifter knyttet til administrasjon har økt noe, dette gjelder for hele kostragruppe 10, men Karmøy ligger fortsatt under landsgjennomsnittet. Lønnsutgifter til administrasjon, målt per innbygger, var 2,5 prosent lavere enn sammenlignbare kommuner.

Eiendomsforvaltning: Kostra gir noen indikasjoner på utgifter til eiendomsforvaltning. Det er grunn til å tolke disse med en viss varsomhet, da ulik praksis kommunene imellom kan gjøre sammenligninger vanskelig. For 2022 har Karmøy lavere utgifter knyttet til energikostnader og driftsaktiviteter for eiendomsforvaltning enn snittet i gruppen, men høyere vedlikeholdsutgifter. Vedlikeholdsutgifter for Karmøy har de foregående år vært lavere enn snittet i gruppen.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Anskaffelsesstrategi	Det er formulert fem sentrale satsningsområder for anskaffelsesstrategien. Satsningsområdene tar for seg ulike sider av innkjøpsarbeidet, og skal sikre god forankring og styring av innkjøpsfunksjonen, gi gode innkjøp og ta vare på kommunen sitt samfunnsansvar på en god måte. Satsningsområde 1-3 styrker særlig rollen som tjenesteleverandør og 4-5 støtter opp om rollen som samfunnsutvikler. <ol style="list-style-type: none"> Anskaffelsene skal organiseres effektivt, med avklarte roller og rett kompetanse. Anskaffelsene skal bidra til bedre behovsdekning og bidra til bærekraftig verdiskaping. Innkjøpsprosessene i kommunen skal være gjennomsluttede, digitale, gi tillitt og mulig å etterprøve. Anskaffelsene skal styrke kommunens samfunnsansvar – gjennom å etterspørre bærekraftige løsninger som vektlegger jobbskaping, klima og miljø, etisk handel og kampen mot arbeidslivskriminalitet. Anskaffelsene skal bidra til innovasjon og bygge gode partnerskap i markedet. 	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Frivillighet	Karmøy kommune vil samarbeide med frivilligheten for å nå denne målsettingen. Samarbeidet vil skje i tråd med utfordringsbildet med hensikt å utjevne sosiale ulikheter, blant annet i helse. Ny temaplan for frivillighet er ferdig. Den er behandlet i hovedutvalgene før sommeren og vil bli behandlet i formannskap og kommunestyre i løpet av høsten 2023.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Innovative offentlige anskaffelser	Næringsvennlig kommune handler om både å utvikle kostnadseffektiv kommunal tjenesteyting samtidig med å stimulere til jobbvekst og verdiskaping i privat sektor. Gjennom smartere innkjøp og investeringer kan kommunen forbedre egen lønnsomhet og samtidig stimulerer regionens verdiskaping. KS er initiativtaker og deleier av Nasjonalt program for leverandørutvikling sammen med NHO og Difi.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	Programmet består av et bredt partnerskap på tvers av sektorer og forvaltning. Programmet arbeider for å fremme bruk av innovative offentlige anskaffelser, samt å øke innovasjonseffekten av anskaffelser for kommuner, stat og leverandørmarkedet. Programmet tar sikte på å utnytte de mulighetene som ligger i anskaffelsesregelverket og virkemiddelapparatet til å kjøpe bedre produkter og tjenester.	for alle
Lederutviklingsprogram	Intern lederskole. I 2021-2022 gjennomførte Karmøy kommune et lederutviklingsprogram for ledere på alle nivå. Programmet bygget på de 4 lederprinsippene og kommunedirektørens lederlag bidro gjennom "leder trener leder" bolker. Høsten 2023 starter utvikling av et internt lederutviklingsprogram for nye ledere. Dette skal være inspirert av allerede eksisterende gjennomført lederutviklingsprogram. Nye ledere på alle nivåer skal delta i programmet. Planen er at lederskolen starter opp med første kull mars 2024.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Medarbeiderundersøkelse	Det gjennomføres årlig undersøkelser blant de ansatte. I 2024 vil det være helse, miljø og sikkerhet som er fokus. Her kartlegges ansattes opplevelse av fysiske og psykososiale forhold samt andre aktuelle tema. Året etter blir 10-faktor undersøkelsen gjennomført. Hver arbeidsplass har en arbeidsmiljøgruppe som vil arbeide videre med oppfølging av resultatene fra undersøkelsen. Det jobbes videre med de forbedringsområder som arbeidsplassene har pekt ut.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Redusere sykefravær	Økt heltidskultur, økt gjennomsnittlig stillingsstørrelse og målretter fokus på oppfølging ved dialogmøte 0 vil gi utslag i redusert sykefravær. Karmøy kommune har fraværstall som er lavere enn gjennomsnittet for kommunene. Leder er sentral i arbeidet med å holde sykefraværet lavt. Det gjennomføres jevnlig opplæring i Karmøymodellen for nærværarbeid for ledere og ansatte. Her inngår kartlegging av arbeidsmiljøfaktorer og arbeidsmiljøgruppene skal jobbe med tiltak for å skape gode og helsefremmende arbeidsplasser.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Sikre likestilling og hindre diskriminering	Et av hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel omhandler likestilling hvor blant annet inkluderende arbeidsliv med høy sysselsettingsgrad og heltidskultur. Det jobbes videre med å øke andelen heltidsansatte og den partssammensatte arbeidsgruppen vil i 2024 fortsette arbeidet med tiltak for fremme likestilling og hindre diskriminering.	Karmøysamfunnet har oppnådd likestilling og en likestillingskultur hvor deltakelse i det politiske, økonomiske og sosiale liv gjenspeiler befolkningssammensetningen
Økt bruk av forbedringssystemet - lærende organisasjon	Økt bruk av forbedringssystemet skal bidra til å styrke Karmøy kommune som en lærende organisasjon, og kommunedirektøren har derfor et mål om at alle virksomheter skal bruke forbedringssystemet aktivt til å melde inn avvik og forbedringsforslag. Det er satt i verk tiltak for å sikre at avvik i størst mulig grad blir rapportert inn i forbedringssystemet, da forutsetningen er at innmeldte avvik gir en bedre oversikt over dagens tilstand og dermed bedre grunnlag for å sette inn tiltak og unngå alvorlige hendelser.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
Å styrke innbyggerdialogen i Karmøy kommune	Ved å legge til rette for digitale selvbetjeningsløsninger og utvikle sikre og trygge dialogfora med innbyggere kan antall telefonhenvendelser reduseres. Samtidig skal det videreutvikles veilederkompetanse for å bistå de rundt 20 prosent av befolkningen som har lav digital kompetanse. Digitaliseringsarbeidet styrkes for å legge til rette for forbedring og utvikling av arbeidsprosesser og utvikle gode digitale tjenester for	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	<p>innbyggerdialog på nett. Flere arkivdeler åpnes for innsyn slik at innbyggerne med eget tastetrykk kan søke informasjon uten å kontakte kommune/saksbehandler.</p> <p>Det ble i mai 2023 lansert nye nettsider for å imøtekomme lovkravet om universell utforming Intuitive nettsider med tydelig informasjon vil redusere behov for kontakt med saks- og/eller fagansvarlig i kommunen og de vil samtidig styrke innbyggerdialogen. Det er om lag 1,5 millioner besøk årlig på kommunens nettsider, disse personene besøker flere sider. Det er naturlig å styrke innbyggerdialogen ved å videreutvikle "min side" i kommunen og videre vurdere å legge til rette for chatfunksjon via nett. Veivalgene understøttes av både kommunikasjonsstrategi og digitaliseringsstrategien.</p>	

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: Nærmiljøtilskudd økes (tilskudd til lokalmiljøgrupper)

Tiltak **nærmiljøtilskudd økes (tilskudd til lokalmiljøgrupper)** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Andre tekniske justeringer

Omdisponering av stillinger teknisk etat

Kommunedirektøren går inn for at eiendomsskattekontoret fremover kan drives med en grunnbemanning på en 100 % rådgiverstilling. I travle perioder med saksbehandling av mange klagesaker vil eiendomsskattekontoret bli støttet av juriststaben hos kommunalsjef teknisk. Kommunedirektøren ser dette som en mer fleksibel og effektiv organisering.

For budsjett 2024 vil 1,45 rådgiverstillinger som tidligere var en del av eiendomsskattekontoret, inngå i den øvrige delen av kommunalsjef teknisk sin stab. Ny ressursbruk av disse stillingene vil være:

- 50 % rådgiverstilling vil bli brukt på saksbehandling av utbyggingsavtaler - tjenesteområdet Forvaltning
- 50 % rådgiverstilling vil bli brukt på juridisk saksbehandling - tjenesteområdet Administrasjon
- 45 % rådgiverstilling vil bli brukt som en ekstra ressursstilling - tjenesteområdet Administrasjon

Omfordeling driftskostnader

Dette er en budsjetteknisk justering for tilpasning til KOSTRA som medfører økte driftskostnader for administrasjon i budsjettet og tilsvarende reduksjon for førskole.

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 345 personer i 2023, og 219 personer fra 2022. Deretter går bosettingene til 60 de påfølgende årene. Budsjettet for antall bosatte vil revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina vil budsjettet skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner inntektene under tjenesteområdet 18 Økonomi. De direkte kostnadene med bosetting er fordelt ut på tjenesteområdene i oversikten under. Resterende beløp på 22,584 mill. kroner er fordelt ut i rammen til etatene for dekning

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

av kalkulerte indirekte kostnader. Disse kostnadene er vanskelig å henføre direkte til bosetting av flyktingene og består blant annet av flyktingetjenestens andel av felleskostnader, tolkekostnader, boligkostnader og kostnader innen barnevern.

Bosettingsbudsjettet fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	489	489	489	189
Skole	16 036	16 036	16 036	16 036
Helse	3 046	3 046	3 046	3 046
Omsorg	434	434	434	434
Sosial	50 579	50 579	50 579	50 579
Barnevern	434	434	434	434
Økonomi	-93 602	-93 602	-93 602	-96 602
Til dekning av indirekte kostnader	-22 584	-22 584	-22 584	-22 584

Digitaliseringsmidler

Karmøy kommune har som mål at det skal være et digitalt førstevalg i Karmøy kommune, og det er satt av ytterligere midler til dette arbeidet. Videre digitalisering av tjenester og forvaltning medfører økte årlige lisenskostnader. Målet for arbeidet er å forbedre, fornye og forenkle tjenester og forvaltning i takt med brukernes behov. Innbyggere, næringsliv og frivillighet skal i større grad kunne betjene seg selv, involvere seg og ha en enkel, men sikker tilgang til sitt anliggende med kommunen. Kommunen skal bidra til gode, effektive og sammenhengende digitale tjenester. Tiltaket vil også dekke vedlikehold og lisenser til tidligere anskaffede IKT-systemer, blant annet som følge av disse brukes i større grad og andre tiltak for å øke kommunens kapasitet til å gjennomføre digitaliseringsprosjekter.

Nye Veavågen skole - driftskonsekvens av investering

Nye Veavågen skole skal etter planen ferdigstilles og tas i bruk til skolestart 2027.

Driftskonsekvensen er i 2027 beregnet til 195 000 kroner, med økning til helårseffekt fra 2028 til 389 000 kroner. Dette er økte kostnader i forhold til dagens drift av Veavågen skole. Økningen er i hovedsak knyttet til drift av planlagt minihall, noe økte driftskostnader av utearealer, samt økte utgifter til forsikring og serviceavtaler. Oppføring av nytt skolebygg gir ingen endringer i driftsutgifter knyttet til årsverk skoledrift. Elevgruppen er den samme og årsverkene vil følge av det. Utstyrsmessig vil også situasjonen være lik.

Driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	38 000 kroner
Skole	351 000 kroner

Taksering av eiendomsskatt

Etter § 8 A-3 og § 8 A-4 i Lov om eiendomsskatt til kommunene må den enkelte kommune hvert tiende år gjennomføre enten ny allmenn taksering eller kontorjustering. Karmøy kommune gjennomførte allmenn taksering av eiendomsskatt i 2015. Kommunestyret må derfor treffe et vedtak om verdsettelsesmetode som skal anvendes i 2025. Kommunedirektøren vil på et senere tidspunkt fremme egen politisk sak om valg av verdsettelsesmetode for taksering av eiendomsskatt.

Dersom kommunen velger å gjennomføre allmenn taksering til bruk for nye takstvedtak, må det engasjeres ekstern takstekspertise for å utarbeide forslag til nye skattetakster. På grunn av ny

bemanning ved eiendomsskattekontoret, vil kommunedirektøren anbefale å utsette en eventuell ny allmenn taksering til 2026. Anbefalingen medfører at det må gjennomføres en kontorjustering for budsjettåret 2025. Kommunedirektøren ønsker i budsjettframlegget å ta høyde for utgifter til en ny allmenn taksering. Budsjettet er derfor satt opp med 3 mill. kroner i bevilgning i 2025, samt 0,5 mill. kroner i bevilgning i 2026.

Tilskudd og medlemskap

Denne funksjonen dekker diverse arrangementer, medlemskap, avtaler med eksterne arrangører m.m.. Av arrangementer kan det eksempelvis nevnes markering av 8. mars/kvinnedagen, 8. mai, nyttårmottakelse m.m. Det har i løpet av de siste årene vært en tydelig kostnadsøkning for å avholde arrangementer. For eksempel har kostnaden for 8.-mars arrangementet økt over 50% de siste 5 årene.

Innsparing

Beredskapssenter - Driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvensen (inntekten) gjelder ny hovedbrannstasjon på Raglamyr og viser leieinntekter Karmøy kommune vil motta fra Haugaland brann og redning IKS (HBR). I henhold til selskapsavtalen skal Karmøy bygge hovedbrannstasjon på Raglamyr. Ny brannstasjon vil erstatte eksisterende stasjoner på Vormedal og Bø. Det er ikke beregnet driftskonsekvens for legevakt enda. Fremdrift og omfang er fremdeles uavklart.

Teknisk driftskostnader for den hovedbrannstasjon på Raglamyr inkluderer renhold, energiforbruk, forsikring, vaktmester og forvaltning. Videre er det beregnet er leiesum basert på kapitalutgifter for bygg og tomt. Premissene som er lagt til grunn er nedbetaling over 50 år, med en rente på 3,62 %. Renten vil bli fastsatt gjennom leieavtalen mellom HBR og Karmøy kommune. Etablert avtalepraksis for utleie av brannstasjoner er at renten endres årlig etter den forskriftsbestemte kalkylerenten for selvkost. Den delen av leieprisen som gjelder refusjon for driftsutgifter vil avregnes årlig, slik at de gjenspeiler faktiske regnskapsførte utgifter. Dette kan føre til variasjoner, og mulige svingninger slik for eksempel rentesituasjonen og strømmarkedet er.

Det tas også høyde for at brannstasjonene på Vormedal og Bø legges ned.

Bortfall av 55 % rådgiverstilling ved Kommunalsjef teknisk m/stab

Som en del av innsparingen i budsjettframlegget for 2024, går kommunedirektøren inn for å redusere med en 55 % stilling som rådgiver ved kommunalsjef teknisk sin stab. Stillingen som blir redusert tilhører eiendomsskattekontoret. At det planlegges for mer fleksibel bruk av ressursene i staben fremover, gjør det mulig å redusere noe i den faste bemanningen ved eiendomsskattekontoret. Beløpsmessig medfører stillingsreduksjonen en årlig budsjettmessig innsparing på 0,4 mill. kroner.

Brannstasjon Veavågen - Driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvensen (inntekten) gjelder ny brannstasjon på Vea og viser leieinntekter Karmøy kommune vil motta fra Haugaland brann og redning IKS (HBR). I henhold til selskapsavtalen skal Karmøy bygge ny brannstasjon på Vea til erstatning for brannstasjonene på Åkra og i Kopervik. HBR leier så brannstasjonen av kommunen.

Teknisk driftskostnader for den nye brannstasjonen på Vea inkluderer renhold, energiforbruk, forsikring, vaktmester og forvaltning. Videre er det beregnet er leiesum basert på kapitalutgifter for bygg. Premissene som er lagt til grunn er nedbetaling over 50 år, med en kalkylerente på 3,62 %. Renten vil bli fastsatt gjennom leieavtalen mellom HBR og Karmøy kommune. Etablert avtalepraksis for utleie av brannstasjoner er at renten endres årlig etter den forskriftsbestemte kalkylerenten for selvkost. Den delen av leieprisen som gjelder refusjon for driftsutgifter vil avregnes årlig, slik at de gjenspeiler faktiske

regnskapsførte utgifter. Dette kan føre til variasjoner, og mulige svingninger slik for eksempel rentesituasjonen og strømmarkedet er.

Det tas også høyde for at brannstasjonene på Åkra og Kjøpervik legges ned.

MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering

Ombygging av Kopparen til MO- senter og kontorplasser er planlagt ferdigstilt i løpet av 2023. Samlet driftskonsekvens i 2023 var beregnet til -377 000 kroner (besparelse). Helårseffekten fra år tre er beregnet til -772 000 kroner (besparelse). Forutsetninger som ligger til grunn for beregnet driftskonsekvens er knyttet til bortfall av leieutgifter, økte driftskostnader, leie av parkering og utleie av lokaler. Endring i driftskonsekvens fra 2023 til 2024 er på 525 000 kroner og knyttes til bortfall av eksterne leieutgifter for sektor vann, avløp og renovasjon.

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorison hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutgiftene for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten

Den stramme budsjettsituasjonen og fremtidsutsikter fordrer at en tenker nytt for å opprettholde tilfredsstillende kvalitet innenfor gitte økonomiske rammer. Innen oppvekst- og kulturetaten (ok-etaten) settes det i gang et arbeid i forhold til gjennomgang, endring og omstrukturering av etatens virksomhet. Formålet er å finne inndekning for økte kostnader/ krav til innsparing i størrelsesorden 4 millioner kroner. Tiltaket og prosess omfatter alle tjenesteområder innenfor etatens driftsbudsjett. I utgangspunktet er innsparingskravet fordelt til det enkelte tjenesteområde i forhold til det enkelte tjenesteområdets andel av totalt driftsbudsjett. I den grad en måtte komme frem til en annen fordeling, vil kommunedirektøren i løpet av 2024 legge frem sak for kommunestyret om endring av budsjett/ budsjettregulering mellom aktuelle tjenesteområder.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2024
Administrasjon	-53	-53	-53	-53
Barnehage	-1 848	-1 848	-1 848	-1 848
Skole	-2 266	-2 266	-2 266	-2 266
Kultur	-165	-165	-165	-165
Idrett	-44	-44	-44	-44
Nærmiljø	-20	-20	-20	-20
Næring	-12	-12	-12	-12
Totaler	-4 408	-4 408	-4 408	-4 408

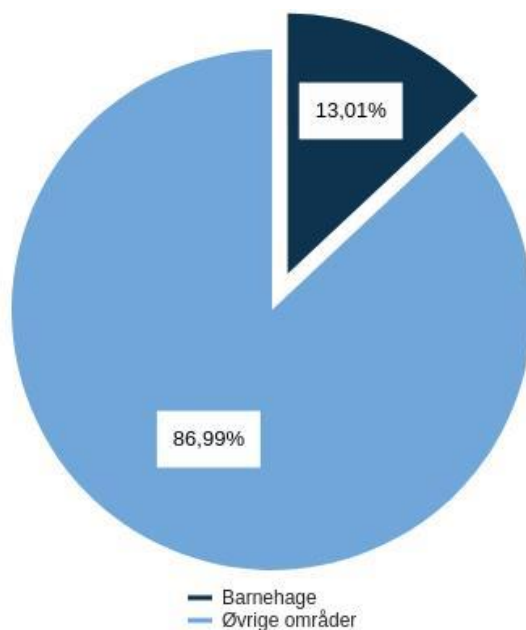
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Administrasjon														
Digitalisering (planprosjekt)	2024	0	17 525	4 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Gjennomføring
IKT-investeringer	Årsbevilgning			5 075	5 075	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	
Investeringstilskudd til Haugaland IKT kommunalt oppgavefellesskap	Årsbevilgning			3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	
Rådhuset, teknisk oppgradering og inn klima	2024	0	19 200	19 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum Administrasjon		0	36 725	31 475	8 275	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900	

Barnehage

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	444 297	444 297	444 297	444 297
Sum Kostra-korrigeringer	-44	-44	-44	-44
Sum Lønns- og prisvekst	26 650	26 845	26 745	26 645
Sum Avskrivninger	180	180	180	180
Sum Pensjonsendringer	-1 495	-925	-925	-925
Andre tekniske justeringer				
KST 52/23 Økt kapitaltilskudd private barnehager 2023	4 000	4 000	4 000	4 000
Omfordeling driftskostnader	-23	-23	-23	-23
Redusert makssats barnehage, private barnehager	7 800	11 900	11 900	11 900
Sum Andre tekniske justeringer	11 777	15 877	15 877	15 877
Tekniske justeringer	37 068	41 933	41 833	41 733
Konsekvensjustert ramme	481 365	486 230	486 130	486 030
Nye tiltak				
Endret sats for kapitaltilskudd, private barnehager	1 700	1 700	1 700	1 700
Redusert makssats barnehage, kommunale barnehager	2 000	5 500	5 500	5 500
Rådgiverstillinger barnehagesjefens stab	1 237	1 237	1 237	1 237
Tilskudd til private barnehager på grunn av økt volum	7 786	7 786	7 786	7 786
Økt budsjett barnehageplass i annen kommune	4 000	4 000	4 000	4 000
Økt budsjett Styrket tilbud førskolebarn	4 000	4 000	4 000	4 000
Økt budsjett til dekning av faktisk tilskudd private barnehager	16 128	16 128	16 128	16 128
Sum Nye tiltak	36 851	40 351	40 351	40 351
Innsparing				
Demografi barnehage	0	-1 200	-4 200	-7 200
Innsparingskrav barnehage	0	-1 000	-1 700	-1 800
KST 134/22: Endring av administrativ stilling i barnehagesektoren	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Nedleggelse Kolnes barnehage	-269	-496	-1 376	-2 876
Omdisponering stilling barnehagestab	-790	-790	-790	-790
Reduksjon energiforbruk	-26	-26	-26	-26
Reduksjon energipriser	-686	-686	-686	-686
Reduksjon kjøkkenressurs Bygnes vitenbarnehage	-59	-158	-394	-758
Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturretaten	-1 848	-1 848	-1 848	-1 848
Sum Innsparing	-4 978	-7 504	-12 320	-17 284
Nye tiltak	31 873	32 847	28 031	23 067
Ramme 2024-2027	513 238	519 077	514 161	509 097

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
0-6 år barn i barnehage (antall)	2 282	2 248	2 182	2 166	2 140	2 113	Barnetallet i karmøybarnehagene er fortsatt fallende fremover i tid. Flere små barn starter likevel tidligere i barnehagen enn før, det gjør at barnetallet reduseres i et lavere tempo enn tidligere antatt.
0-6 år Kommune Alle oppholdskategorier Barn i barnehage (antall)	501	493	478	475	470	463	
0-6 år Privat Alle oppholdskategorier Barn i barnehage (antall)	1 781	1 754	1 704	1 691	1 670	1 650	
Antall vedtakstimer per uke for barn med særskilte behov - v/utgangen av barnehageåret	2 029	2 110	2 050	1 980	1 950	1 920	
Arealutnyttelse i de kommunale barnehagene pr 15.12.	89,0 %	87,0 %	86,5 %	86,2 %	85,7 %	85,2 %	

Sammendrag budsjett

Karmøy kommune har totalt 31 barnehager. Det gikk 2282 barn i Karmøybarnehagene ved utgangen av 2022, fordelt mellom 8 kommunale og 23 private barnehager. Det var en økning på 45 barn fra samme tid året før. Det kan henge sammen med at fødselstallet i 2021 gikk opp fra 2020, samt at kommunen de siste årene har opplevd netto innvandring/flytting. Det forventes ikke at det nivået opprettholdes i årene som kommer. I 2022 gikk totalt antall fødsler ned med 11% (52 færre barn), sammenlignet med 2021. I løpet av første kvartal 2023 er det født flere barn enn på samme tid i 2022, samt at det er netto innvandring/tilflytting til kommunen, der en antar at noen av disse også er barn i førskolealder. Det forventes fortsatt reduksjon i barnetallet i karmøybarnehagene, men ikke like stor reduksjon som tidligere antatt. For å imøtekomme reduksjon i barnetallet og den kostnadsutvikling som fremkommer i Kostra-analysen, er tiltakene knyttet til strukturelle kutt og nedleggelse av Kolnes barnehage viktige grep for å fortsatt ha en effektiv drift i sektoren.

En stadig høyere andel av barn i førskolealder benytter seg dermed av barnehageplass, uten at kommunen kompenseres fullt ut for dette. I de statlige overføringene til kommunen, trekkes kommunen

en god del for at utdanningsnivået i kommunen er lavere enn gjennomsnittlig nasjonalt utdanningsnivå. Likevel er det slik at det ikke synes å være en sammenheng mellom utdanningsnivå og bruk av barnehageplass, da Karmøy har tilsvarende andel barn i barnehage som sammenlignbare kommuner og landet for øvrig. Andelen barn i alderen 0-6 år som har barnehageplass var i Karmøy 68,6% pr desember 2022. Det var en oppgang på 2,6% fra året før og 1,1% mer enn landsgjennomsnittet (uten Oslo).

For barn som har bostedsadresse i annen kommune enn der barnet har barnehageplass, er det slik at kommunen mottar refusjonskrav for barn som bor i Karmøy, men har barnehageplass i annen kommune. På samme måte sender Karmøy kommune krav til andre kommuner for barn som har barnehageplass i Karmøy, men bostedsadresse i annen kommune. Det varierer årlig om inntektene overstiger kostnadene for disse barna. I 2023 mottar kommunen refusjonskrav for flere barn enn kommunen sender krav for, og kostnadene er med det større enn inntektene. Kommunen opplever press på barnehageplasser i sone 5 (unntatt Kolnes), og foresatte takker av den grunn ja til barnehageplass i andre kommuner, hovedsakelig Haugesund.

Enheten "Tett på" har ansvar for planlegging og gjennomføring av styrket tilbud til førskolebarn (inkludert spesialpedagogisk hjelp) i alle Karmøybarnehagene. Avdelingen forvalter ca. 45 faste årsverk, i tillegg til flere vikariatene som trengs for å følge opp vedtak. Årsverkene er fordelt på to team (nord og sør). De ansatte har god faglig kompetanse, og avdelingslederne for team nord og sør sørger for å fordele ressursene på best mulig måte for å ivareta hvert enkelt barns behov. "Tett på" bidrar på denne måten til å sikre at kommunen som barnehagemyndighet ivaretar barnehagelovens krav om god kvalitet og likeverdig behandling i tjenestetilbudet.

"Tett på" opplever stor pågang av barn som har behov for styrket tilbud, og barnas behov er ofte komplekse og sammensatte. Pågangen og vedtaksmengden reduseres foreløpig ikke i takt med synkende barnetall. Det gir budsjettmessige utfordringer som enheten kontinuerlig søker å løse ved å benytte tildelte ressurser mest mulig effektivt.

Kunnskapsdepartementet (KD) la i Prop. 96 L (2019–2020) frem forslag til endringer i barnehageloven 19. juni 2020 som trådte i kraft 1. januar 2021. Endringene innebærer krav om internkontroll, krav om at kommunens oppgaver som barnehageeier og som barnehagemyndighet skal organiseres uavhengig av hverandre, samt at det er innført et nytt kapittel om barns rett til et trygt og godt psykososialt miljø med tilhørende aktivitetsplikt. Statsforvalteren har fremmet at kommunen både som eier og myndighet fremover skal ha særlig fokus på trygt og godt barnehagemiljø.

Når det gjelder barnehagemyndighetens oppgave som omhandler tilsyn av barnehager, er det inngått et interkommunalt samarbeid med våre nabokommuner Haugesund, Tysvær, Bokn og Utsira, slik at kravet til uavhengighet ivaretas. Barnehagesektoren i Karmøy har utvidet rådgiverstaben med en person som kan delta i gjennomføring av tilsyn og annet arbeid tilknyttet myndighetsrollen.

Høsten 2022 startet arbeidet med oppgradering av utearealene i de kommunale barnehagene, i tråd med politisk vedtatt investeringsprosjekt. Først ut var Avaldsnes barnehage, som tilfeldigvis også hadde 50 års jubileum i 2022. Deretter var det Vormedal, Kolnes og Skudenes barnehager sin tur i 2023. De resterende fire barnehagene vil oppgraderes fortløpende, noen mer og noen mindre ut fra dagens tilstand. Prosjektet med oppgradering av de kommunale barnehagene innebærer at alle barnehagenes utearealer får universell utforming, slik at alle barn vil ha muligheten til å inkluderes og delta i lek.

I statsbudsjettet for 2024 er det foreslått at maksprisen for en barnehageplass skal reduseres fra 3000 kroner per måned til 2000 kroner per måned (fastsettes i behandlingen av Statsbudsjettet).

Gjeldende planer og planstatus

«**Rammeplan for barnehagen**» er en nasjonal forskrift, sist oppdatert i 2017. Rammeplanen inneholder overordnede sentrale føringer som kommunen er forpliktet til å følge innen barnehageområdet.

Kommunedirektøren har utarbeidet «**Kvalitetsplan for utdanningsløpet i Karmøy kommune 2022-2026**», med ambisjonen «Trygg, aktiv og nysgjerrig!». Planen danner en forpliktende ramme og retning for utviklingsarbeidet tilknyttet skoler, barnehager og kulturskolen. Videre bygger den på kommuneplanens samfunnsdel, kommunens overordnede verdier og lederprinsipper. Planen består av to utviklingsområder: Utviklingsområde 1 er «Barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling», og Utviklingsområde 2 er «Et inkluderende barnehage- og skoletilbud for alle. Helhetlige og koordinerte tjenester – et samkjørt lag».

Kommunedirektøren har videre revidert tidligere «Utviklingsplan for karmøybarnehagene 2017-2020» i felles prosesser med kommunale og private styrere. Dette har resultert i planen «**Kompetanseutvikling i Karmøybarnehagene mot 2030**». Planen har som mål å sikre et kvalitetsmessig godt og likeverdig tilbud til alle kommunens barn og familier. Gjennom arbeidet med planen skal barnehagene få gode vurderingsgrunnlag for kollektive drøftinger og valg av forbedringstiltak i sine lokale utviklingsarbeid. Kompetanseplanen er også utviklet som en digital ståstedsanalyse, for å støtte styrerne i å danne oversikt over barnehagens samlede kompetanseutviklingsbehov. Videre gir planen en oversikt over de ulike tiltakene kommunen tilbyr for kompetanseutvikling.

«**Overordnet plan for Karmøy kommune som lokal barnehagemyndighet 2023-2026**» ble vedtatt av HOK 25.01.23. Planen beskriver hvordan kommunen som lokal barnehagemyndighet skal gi barnehagene veiledning og påse at kommunale og private barnehager i Karmøy drives i samsvar med gjeldende regelverk. Høsten 2023 er det tilsatt en person med barnehagefaglig kompetanse som skal ta del i gjennomføring av tilsyn med barnehagene. Arbeidet med systematiske risikovurderinger og videre oppfølging av disse blir sentralt for barnehagemyndigheten i 2024.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	160 114	150 232	160 782	157 413	157 413	157 413
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	10 825	12 062	11 254	8 694	4 994	1 894
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	304 715	307 916	365 264	372 866	371 650	369 686
Overføringsutgifter	1 914	1 360	1 214	1 188	1 188	1 188
Finansutgifter	2 838	2 530	2 710	2 710	2 710	2 710
Sum Driftsutgifter	480 406	474 100	541 224	542 871	537 955	532 891
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-18 566	-15 691	-16 082	-11 916	-11 916	-11 916
Refusjoner	-24 705	-14 112	-11 904	-11 878	-11 878	-11 878
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 019	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-44 290	-29 803	-27 986	-23 794	-23 794	-23 794
Sum	436 116	444 297	513 238	519 077	514 161	509 097

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Prioritet									
Netto driftsutgifter per innbygger (201) førskole (B) (**)	8 320	8 685	8 397	9 097	7 899	7 729	8 309	8 390	8 306
Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B) (**)	1 139	1 245	1 249	904	1 268	728	935	861	864
Netto driftsutgifter per innbygger (221) førskolelokaler og skyss (B) (**)	171	183	139	798	542	655	484	716	659
Produktivitet									
Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser, alle barnehager (kr)	187 870	218 992	103 139	86 560	98 345	74 658	78 290	80 158	84 895
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr) (B)	102,5	107,3	134,5	96,1	85,4	78,7	87,3	90,5	87,6
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet, kommunale barnehager (B)	12 457	12 794	12 871	12 159	12 649	12 466	12 471	12 172	12 111
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet, private barnehager (B)	12 591	12 675	12 485	12 315	12 624	12 673	12 538	12 432	12 419
Dekningsgrad									
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år (B)	11,7 %	10,7 %	14,6 %	7,5 %	5,8 %	13,1 %	6,9 %	4,6 %	5,0 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	85,2 %	87,9 %	93,3 %	87,2 %	82,3 %	85,6 %	87,4 %	87,7 %	87,8 %
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	92,3 %	93,4 %	98,2 %	94,0 %	89,9 %	92,1 %	93,6 %	93,4 %	93,6 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (B)	96,8 %	97,1 %	101,5 %	98,2 %	94,6 %	95,8 %	97,7 %	97,1 %	97,3 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (B)	22,2 %	22,0 %	14,9 %	44,6 %	54,4 %	56,3 %	40,8 %	51,4 %	50,4 %
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i barnehage. Alle barnehager (prosent)	11,3 %	10,6 %	24,7 %	23,0 %	28,2 %	21,8 %	25,2 %	23,6 %	22,1 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)	7,8 %	7,2 %	19,2 %	20,1 %	23,7 %	18,1 %	21,8 %	20,1 %	18,6 %
Kvalitet									
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen (prosent)	45,3 %	43,3 %	43,1 %	42,3 %	41,7 %	44,0 %	42,3 %	41,6 %	42,1 %
Andre nøkkeltall									
Andel barn, eks. minoritetsspråkl, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i komm. bhg	4,0 %	4,8 %	6,7 %	3,6 %	5,2 %	4,5 %	4,2 %	4,1 %	4,1 %

(**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk: Flere år bakover i tid har kommunen hatt lavere utgifter til barnehagesektoren enn sammenlignbare kommuner, grunnet effektiv drift. Regelverket på barnehageområdet endrer seg raskt, og ved blant annet å lovfeste bemanningsnormer samt at barnehagene opplever reduksjon i barnetallet slik at de går med ledig kapasitet, er kostnadsnivået på barnehageområdet i kommunen høyere enn tidligere.

For barnehagesektoren var netto driftsutgifter per innbygger, justert for beregnet utgiftsnivå, i 2022 samlet sett kr 10 113 (funksjonene barnehagedrift, styrket tilbud til førskolebarn og førskolelokaler/skyss). De største forskjellene gjelder funksjonen styrket tilbud til førskolebarn, der Karmøy ligger høyt når en sammenligner med K10, samt utgifter til førskolelokaler/skyss, der Karmøy ved sammenligning ligger lavt. Ser vi på nabokommunen Haugesund har de holdt kostnadsnivået på samme nivå som 2021, men for Karmøy har kostnadsnivået for alle funksjoner, økt med 4% i netto driftsutgifter pr innbygger.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
«Liten og trygg» i de kommunale barnehagene	<p>Omdømmeprojektet «Liten og trygg» er etablert av og for de kommunale barnehagene. De kommunale barnehagene har nå fått en felles grafisk profil og en egen sang og dans. Ansatte i alle barnehager har fra høsten 2021 jobbet med å gi «Liten og trygg» mening og hatt faglige refleksjoner rundt hva de legger i begrep og konsept i prosjektet.</p> <p>Hittil har prosjektet bidratt til å gi barn og ansatte økt samhold og følelse av fellesskap, både innad i hver enkelt barnehage og mellom de kommunale barnehagene.</p> <p>I en tid med fortsatt synkende barnetall, er det også et mål at prosjektet «Liten og trygg» skal føre til høyere søkertall for de kommunale barnehagene, slik at barnehagene i størst mulig grad fylles opp og på best mulig måte kan få til effektiv og god drift. Arbeidet med omdømmeprojektet videreføres og videreutvikles i 2024.</p>	<p>Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle</p>
Utviklingsområde 1 – Barnehagebasert kompetanseutvikling	<p>Det er utarbeidet en lokal strategiplan for å gi en felles forståelse og fremdriftsplan for Karmøy kommune om hvordan vurdere innsamlet data i kollektive refleksjons- og læreprosesser. Barns medvirkning vil være en sentral faktor i arbeidet, der barnehagene må jobbe systematisk for at alle barn får delta i vurderingsarbeidet. Målet er at barnehagene får økt innsikt i praksis og hvordan den påvirker barns trivsel og utvikling. På denne måten kan de sette treffsikre mål og virkningsfulle tiltak som løser barnehagens behov etter lov og rammeplan. Langsiktige kompetanseutviklingsplaner for personalet vil være viktige element i dette arbeidet, og påvirke hvilke tiltak sektoren skal prioritere i fortsettelsen.</p>	<p>Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte</p>
Utviklingsområde 2 – Inkluderende og trygt barnehagemiljø med tiltaket De utrolige årene	<p>Det er utarbeidet en strategiplan som synliggjør hvordan sektoren jobber for å styrke arbeidet med inkludering og et trygt psykososialt barnehagemiljø, i tråd med gjeldende lovverk. Det er en av barnehagens viktigste oppgaver å sørge for at alle barn føler seg inkludert i fellesskapet, trives og utvikler god psykisk helse.</p> <p>Kommunens hovedtiltak i det forebyggende arbeidet er, i samarbeid med UiT/RKBU, å</p>	<p>Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som</p>

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	<p>tilby de universalforebyggende programmene til De utrolige årene (DUÅ). Kommunen tilbyr både opplæring og deltagelse i lærende nettverk i Skole- og barnehageprogrammet for personalet, opplæring i Dinosauerskolen for barn og Foreldreprogrammet for foresatte. Det kommende året vil sektoren også prioritere å følge kommunale og private barnehager tett opp for å implementere arbeidet med Trygt og godt barnehagemiljø, og få etablert kompetente innsatsteam lokalt i hver enkelt barnehage.</p> <p>Sektoren samarbeider også tverrfaglig med PPT, barnevern og helsestasjon om konsultasjon til barnehagene gjennom tiltaket «Tid Til», og om å tilby foreldreprogrammet Cos-P. Kommunen er også i en forberedende fase for å delta i tilskuddsordningen «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis». Ordningen har som mål at alle barn opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud.</p>	<p>bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte</p>
Videreføring av tidligere igangsatte tiltak	<p>For å ivareta viktige funksjoner og videre positiv utvikling, vil kommunen fortsette å prioritere følgende oppgaver:</p> <ul style="list-style-type: none">• Opprettholde arbeidet med tverrfaglig samarbeid med PPT, Helsestasjon og Barnevernet og følge opp tema for å forebygge at barn blir utsatt for omsorgssvikt• Samarbeide med omkringliggende kommuner og UH-sektoren om tilskuddsordningene for kompetanseutvikling• Følge opp arbeidet med å skape gode overganger i barns liv, som foreldreaktiv tilvenning og plan for overgang til skole med diverse overgangsobjekter• Tilby ekstern veiledning for nyutdannede barnehagelærere• Ledersamlinger for både kommunale og private barnehager• Tilby støtte for bruk av digitale verktøy og bl.a Salaby som læringsplattform• Kompetanseheving rundt mangfold og flerspråklige barn	<p>Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte</p>

Andre tekniske justeringer

KST 52/23 Økt kapitaltilskudd private barnehager 2023

I KST 52/23 ble det vedtatt å øke kapitaltilskuddet til private barnehager for 2023 basert på nasjonale føringer. Dette nivået videre føres inn i budsjett 2024. I tillegg er det et eget budsjett-tiltak for antatt ytterligere økning i kapitaltilskuddet for 2024.

Omfordeling driftskostnader

Dette er en budsjetteknisk justering for tilpasning til KOSTRA som medfører økte driftskostnader for administrasjon i budsjettet og tilsvarende reduksjon for førskole.

Redusert maksatts barnehage, private barnehager

Fra 1. august 2024 går den maksimale foreldrebetalingen i barnehagen ned fra 3 000 til 2 000 kroner per måned.

Dette fører med seg økte kostnader for kommunen i form av økte tilskudd til private barnehager, for å kompensere barnehagene for reduserte inntekter i form av foreldrebetaling.

Nye tiltak

Endret sats for kapitaltilskudd, private barnehager

Satsen for tildeling av kapitaltilskudd til private barnehager øker fra kr 11.800 pr heltidsplass til kr 12.800 pr heltidsplass.

Dette betyr økte kostnader a 1,7 mill. kroner for kommunen fra og med 2024.

Redusert maksatts barnehage, kommunale barnehager

Fra 1. august 2024 går den maksimale foreldrebetalingen i barnehagen ned fra 3 000 til 2 000 kroner per måned.

De kommunale barnehagene får dermed reduserte inntekter, og dette inntektstapet vil utgjøre en kostnad for kommunen.

Rådgiverstillinger barnehagesjefens stab

Barnehageområdet er i stadig endring og sektor barnehage pålegges flere administrative oppgaver, deriblant oppgaver tilknyttet oppfølging av rollen kommunen har som barnehagemyndighet. Av den grunn vurderer kommunedirektøren at det er behov for å styrke barnehagesjefens stab.

Tilskudd til private barnehager på grunn av økt volum

I 2023 opplevde kommunen at andelen innbyggere i førskolealder som hadde barnehageplass økte fra tidligere år. Andelen barn som har barnehageplass i Karmøy er tilnærmet lik som landet for øvrig. Det er av den grunn flere barn i både kommunale og private barnehager enn forutsatt. Barnetallet reduseres totalt, men ikke like mye som tidligere forventninger tilsa. Kommunen har av den grunn større utbetalinger av tilskudd til private barnehager og budsjettet økes. Dette tiltaket er både en korleksjon for faktisk antall barn i private barnehager ble høyere enn lagt til grunn i budsjettet for 2023 og for antall barn i barnehage er forventet å gå ned i 2024.

Økt budsjett barnehageplass i annen kommune

De siste årene har barnehageområdet hatt økonomiske utfordringer på flere områder. Dette er ett av tre budsjetttiltak for å være i stand til å håndtere disse utfordringene. Kommunen har flere barn enn forventet som har bosted i Karmøy, men barnehageplass i annen kommune. Det gjør at kommunen betaler ut mer refusjon enn tidligere forventet til andre kommuner for deres kostnader til barnehageplass knyttet til innbyggere i førskolealder fra Karmøy. Kommunen har ikke ledige barnehageplasser på Norheim/Vormedal. I sone 5 er det ledig kapasitet på Kolnes, men mange foresatte velger i stedet barnehageplass for sitt barn i andre nærliggende kommuner.

Økt budsjett styrket tilbud førskolebarn

De siste årene har barnehageområdet hatt økonomiske utfordringer på flere områder. Dette er ett av tre budsjetttiltak for å håndtere disse utfordringene. Det er flere barn enn tidligere forventet som har behov for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for nedsatt funksjonsnivå. Barnetallet i barnehagene går ned totalt, behovet for styrket tilbud til barn reduseres imidlertid ikke i takt med nedgangen. Mange barn har komplekse og sammensatte problemstillinger som krever mye ekstra ressurser og ansatte som innehar høy faglig kompetanse.

Økt budsjett til dekning av faktisk tilskudd private barnehager

De siste årene har barnehageområdet hatt økonomiske utfordringer på flere områder. Dette er ett av tre budsjetttiltak for å håndtere disse utfordringene. Kommunen har hatt utfordringer med at de kommunale tilskuddssatsene til de private barnehagene har økt mer enn prisveksten skulle tilsi. Dette skyldes blant annet kommunale barnehagers kostnader til bemanning for opptak av barn utenom fastsatte telledatoer, økte strøm kostnader og økte variable lønnskostnader.

Kostra tallene for Netto driftsutgifter per innbygger førskole justert for utgiftsbehov, viser at Karmøy kommune de siste fire årene har hatt en større økning i utgiftene enn resten av landet. I 2019 hadde Karmøy kommune 7.307 kroner per innbygger. Dette var lavere enn gjennomsnittet for landet på 7.761 kroner. I 2022 ble utgiftene i Karmøy 8.685 kroner, noe som er høyere enn for landet på 8.390 kroner.

En reduksjon i antall barn i de kommunale barnehagene de siste årene har gitt en overkapasitet av barnehageplasser og dermed mindre kostnadseffektive. Dette har også bidratt til at tilskuddssatsene til de private barnehagene har økt mer enn prisveksten. For å ta ned overkapasitet i barnehageplasser, foreslår kommunedirektøren å legge ned den kommunale barnehagen på Kolnes.

De kommunale barnehagene arbeider kontinuerlig for å få til en best mulig god og effektiv drift.

Innsparing

Demografi barnehage

Antall barn i Karmøy forventes å falle i økonomiplanperioden 2025-2027. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapitlet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene. For å kunne finansiere de områdene med økte tjenestebehov er det viktig for kommunene å klare å ta ned kostnadene til aldersgruppene det blir færre av. I økonomiplanen er det derfor lagt til grunn at færre barn vil gi reduserte utgifter til barnehageområdet også videre i 2025-2027. På grunn av blant annet en utvikling hvor en større andel av barn i aldersgruppen går i barnehage, er den anslåtte reduksjonen lavere enn den teoretiske beregnede nedgangen i kostnadsbehovet som er omtalt i kapitlet om befolkningsutvikling.

Innsparingskrav barnehage

Budsjettet for 2024 er gjort opp med en svakere balanse enn kommunens vedtatte finansielle måltall. I årene fremover er det forventet av kommunens kostnader til å betjene renter og avdrag vil øke som følge av store investeringer, mens kommunens finansinntekter vil forventes å gå ned som følge av at kommunen bruker fondsmidler til å finansiere økte investeringer og utbyttet fra Haugaland Kraft må forventes å gå ned når resultatet fra strømprisenes rekordår 2022 ikke lengre er med i utbyttegrunnlaget. Det er ikke signaler som tilsier at kommunens overføringer fra staten vil øke vesentlig mer enn summen av økte demografikostnader (netto økte kostnader som følger av flere innbyggere og endret alderssammensetning), økte pensjonskostnader og nye oppgaver. I årene fremover vil derfor kommunen ha behov for å arbeide med ytterligere strategier for å effektivisere drift og ta ned kostnader dersom en skal opprettholde en bærekraftig kommuneøkonomi.

KST 134/22: Endring av administrativ stilling i barnehagesektoren

Rådgiver for kommunale barnehager er rådgiver i stab, og har fra og med 01.10.2021 hatt arbeidsoppgaver knyttet til alle karmøybarnehagene. Lønn inngår dermed ikke i grunnlaget for beregning av tilskudd til private barnehager, og tilskuddsposten reduseres.

Nedleggelse Kolnes barnehage

Kolnes barnehage er en relativt dyr barnehage å drifte for kommunen. Blant de kommunale barnehagene var det i 2022 Kolnes som hadde høyest kostnad pr heltidsplass med kr 158.664. Den laveste kostnaden pr heltidsplass hadde Vormedal barnehage med kr 108.817 (for sammenligning).

Det er fra og med 15.12.23 registrert 27 barn med barnehageplass i Kolnes barnehage. De to private barnehagene på Kolnes, Espira Århaug og Steinhaugane Fus, har pr i dag ledige arealer til å ta inn barna fra Kolnes barnehage dersom denne legges ned. En nedleggelse av Kolnes barnehage vil dermed ikke oppleves som reduksjon i kommunens tjenestetilbud knyttet til barnehageplasser. Kolnes er et område som de siste årene ikke har opplevd press på barnehageplassene. I sone 5 for øvrig (utenom Kolnes) er kapasiteten sprenget.

Å legge ned Kolnes vil kunne gi en innsparing i den kommunale driften på sikt, slik driften er på nåværende tidspunkt.

Våren 2023 har barnehagen imidlertid fått oppgradert utearealet, slik at det nå fremstår nytt og innbydende. Dette gir et håp og en forventning om at det i fremtiden vil bli økte søkertall til barnehagen. Det kan tenkes at nedleggelse av barnehagen umiddelbart etter utført oppgradering vil føre til svekkelse av kommunens omdømme, da innbyggere i området og kommunen ellers vil reagere negativt på dette. For å få nytte av oppgraderingen vil kommunedirektøren fortsatt legge til rette for at utearealet skal fungere som et nærmiljøanlegg og være tilgjengelig for innbyggerne.

Det har også lenge vært en forventning knyttet til utbygging av boligfeltet på Kolnes. Dette har latt vente på seg. Nå er en områdeplan for Kolnes på trappene, og dersom utbygging skjer snarlig ser kommunedirektøren at det kan være mulighet å starte opp igjen driften av barnehagen. I påvente av det vil det vurderes alternativer for etterbruk og utleie av bygget.

Kommunedirektøren vurderer kommunens økonomiske situasjon som utfordrende og ser behovet for å finne frem til mulige innsparingstiltak uten at tjenestene ut mot innbyggerne svekkes vesentlig. Av den grunn foreslås nedleggelse av Kolnes barnehage.

Omdisponering stilling barnehagestab

Rådgiverstilling i barnehagesjefens stab omdisponeres og flyttes til skolesektoren.

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømlleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettetert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutførelsen for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Reduksjon kjøkkenressurs Bygnes vitenbarnehage

Bygnes vitenbarnehage har hittil hatt 50% kjøkkenressurs i tillegg til ordinær grunnbemanning. Kjøkkenressursen har vært finansiert over barnehagens budsjett og lønn for kjøkkenressursen har inngått som en del av grunnlaget for beregning av tilskudd til private barnehager. Grunnet kommunens utfordrende økonomiske situasjon reduseres kjøkkenressursen til 30% stilling. Barnehagens samarbeidsutvalg kan videre ta stilling til om de ønsker å finansiere en del eller alt som kuttes med å øke kostpengene.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten

Den stramme budsjettsituasjonen og fremtidsutsikter fordrer at en tenker nytt for å opprettholde tilfredsstillende kvalitet innenfor gitte økonomiske rammer. Innen oppvekst- og kulturetaten (ok-etaten) settes det i gang et arbeid i forhold til gjennomgang, endring og omstrukturering av etatens virksomhet. Formålet er å finne inndekning for økte kostnader/ krav til innsparing i størrelsesorden 4 millioner kroner. Tiltaket og prosess omfatter alle tjenesteområder innenfor etatens driftsbudsjett. I utgangspunktet er innsparingskravet fordelt til det enkelte tjenesteområde i forhold til det enkelte tjenesteområdets andel av totalt driftsbudsjett. I den grad en måtte komme frem til en annen fordeling, vil kommunedirektøren i løpet av 2024 legge frem sak for kommunestyret om endring av budsjett/ budsjettregulering mellom aktuelle tjenesteområder.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2024
Administrasjon	-53	-53	-53	-53
Barnehage	-1 848	-1 848	-1 848	-1 848
Skole	-2 266	-2 266	-2 266	-2 266
Kultur	-165	-165	-165	-165
Idrett	-44	-44	-44	-44
Nærmiljø	-20	-20	-20	-20
Næring	-12	-12	-12	-12
Totaler	-4 408	-4 408	-4 408	-4 408

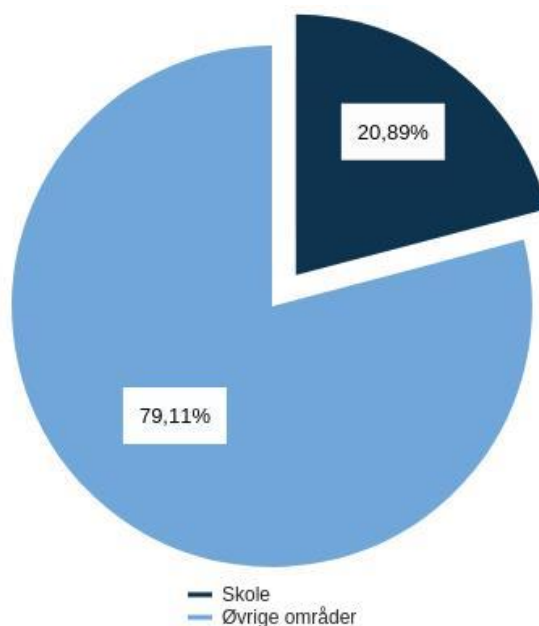
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjektutgift	Netto 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Barnehage													
Oppgradering uteareal kommunale barnehager	2024	0	18 3005	100	0	0	0	0	0	0	0	0	Gjennomføring
Sum Barnehage		0	18 3005	100	0	0	0	0	0	0	0	0	

Skole

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	745 366	745 366	745 366	745 366
Sum Lønns- og prisvekst	37 393	37 393	37 396	37 397
Sum Avskrivninger	1 750	1 750	1 750	1 750
Sum Pensjonsendringer	-3 335	-3 335	-3 344	-3 354
Sum Helårseffekter av vedtak	6 854	6 854	6 854	6 854
Andre tekniske justeringer				
Budsjetteknisk endring fra SFO til Helse	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Andre tekniske justeringer	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Tekniske justeringer	41 662	41 662	41 656	41 647
Konsekvensjustert ramme	787 028	787 028	787 022	787 013
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	16 036	16 036	16 036	16 036
KST 23/23 Flere sosiallærere	1 000	1 000	1 000	1 000
Nye Veavågen skole - driftskonsekvens av investering	0	0	0	176
Rådgiverstilling sektor skole	790	790	790	790
Økning i antall skolebarn	336	336	336	336
Sum Nye tiltak	18 162	18 162	18 162	18 338
Innsparing				
Demografi skole	0	-10 800	-22 200	-33 000
Effektivisering renhold- lønnsutgifter	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Innsparingskrav skole	0	-2 000	-4 000	-4 500
Reduksjon energiforbruk	-253	-253	-253	-253
Reduksjon energipriser	-8 042	-8 042	-8 042	-8 042
Reduksjon Kompetanse for Kvalitet	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten	-2 266	-2 266	-2 266	-2 266
Sum Innsparing	-13 061	-25 861	-39 261	-50 561
Nye tiltak	5 101	-7 699	-21 099	-32 223
Ramme 2024-2027	792 129	779 329	765 923	754 790

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
Andel elever som mottar spesialpedagogisk hjelp	6,0 %	6,0 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %	
Antall elever i kommunale grunnskoler	5 302	5 268	5 150	5 030	4 910	4 910	

Sammendrag budsjett

Et trygt, godt og inkluderende læringsmiljø der alle elever får tilpasset opplæring, er viktig for å utvikle sosial kompetanse, gi høyt læringsutbytte, vekst og mestringsfølelse. I Karmøyskolen har en over lengre tid hatt en tydelig bevisstgjøring i forhold til at valg en tar skal være «valg for fremtiden». Elevene skal rustes for et samfunn i dag og for fremtiden preget av raskere skifter, faglig og teknologisk utvikling, hvor kravet til sosial kompetanse er grunnleggende. Skolebygg, elever og lærere er utstyrt med god teknisk infrastruktur og i stor grad digitale læremidler. Kommunen arbeider kontinuerlig og systematisk med «Trygt og godt»-skolemiljø for den enkeltes opplevelse av et godt opplevd skolemiljø.

Ny læreplan for grunnskolen (LK20) ble innført høsten 2020. Etter 2 år med pandemi, er en nå godt i gang med innretning etter ny læreplan, struktur og kompetansemål. Dette krever både ressurser og endringsvilje i forhold til hvordan en før innføringen av LK20 "tradisjonelt" har arbeidet i skolen. Karmøy kommune var tidlig ute med å ta i bruk digitale verktøy i undervisningen. Det er en pågående diskusjon i tilknytning til bruk av digitale enheter og skjermbruk sett i forhold til bruk av mer tradisjonelle lærebøker. I Karmøyskolen er en opptatt av at dette ikke bør være en diskusjon for eller i mot, men at en bør ta det beste fra tilgjengelige ressurser - digitale som papirbaserte eller andre - for å fremme læring. Tilgjengelige ressurser er hjelpemidler for å nå kompetansemål i en problembasert tilnærming.

I Karmøyskolen er det et løpende fokus på å utvikle og ivareta barn og unges evne til å bygge gode relasjoner. Gjennom den nye læreplanen skal elevene blant annet arbeide tverrfaglig med demokrati- og medborgerskap, bærekraftig utvikling samt folkehelse og livsmestring.

Kommunen ser nå flere søkere til lærerstillinger som har gjennomført det «nye» 5-årige utdanningsløpet som pedagog. Den enkeltes kompetanse er mer målrettet. Samtidig er kravet til formell undervisningskompetanse nå større enn tidligere, særlig innen kjernefagene engelsk, norsk, matematikk. Spisset kompetanse og høyere krav til kompetanse for undervisning i de enkelte fag gir utfordringer i forhold til fleksibilitet. Særlig ved mindre skoler er det vanskeligere å få kabalen til å gå opp i forholdet mellom den enkeltes kompetanse og antall timer undervisning som skal dekkes inn. En ser ellers at større skoler generelt tiltrekker seg flere søkere, samtidig som skoler i mindre sentrale deler av kommunen er vanskeligere å rekruttere til. Det kan virke som om det er mer attraktivt å søke jobb på en skole hvor det er et større kollegium og fagmiljø innen de enkelte fag. Samtidig fortsetter kommunen sin systematiske videreutdanning av lærere gjennom ordningen «Kompetanse for kvalitet». En registrerer at antall studenter som starter opp og gjennomfører allmennlærerutdanning i kommunens naturlige rekrutteringsområde fortsatt er synkende. Disse forholdene kan skape utfordringer knyttet til rekruttering av pedagoger fremover i tid. Dette er også en nasjonal trend. Arbeidsmarkedet for pedagoger er meget godt. I Karmøy og tilgrensende kommuner er det nå i stor grad en kamp om pedagogene snarere enn en kamp om de utlyste stillingene.

Karmøy kommune leverer skolefritidstilbud (SFO), i hovedsak til elever i 1. - 4. trinn. Fra høsten 2022 ble det innført gratis kjernetid i SFO for elevene på 1. trinn. Fra høsten 2023 gjelder dette også for elevene på 2. trinn. I tillegg er det kommet på plass ytterligere støtteordninger for lavinntektsfamilier med elever på 1. trinn, hvor enkelte vil kunne få dekket SFO- tilbudet i sin helhet (07.00 – 16.30) uten

kostnad. Dette i tillegg til allerede eksisterende nasjonal moderasjonsordning. Dette som del av en nasjonal satsing innen SFO- området hvor en større del av finansieringen dekkes gjennom offentlige midler. I Karmøy ser en at et økende antall barn tar del i SFO- tilbudet. Dette sammen med også økt krav til innhold og tilbud, medfører at en i Karmøy har satt i gang utviklingsarbeidsarbeid i forhold til struktur og organisering for å heve kvaliteten på tilbudet.

Kommunen har en desentralisert skolestruktur, med mange og flere relativt små skoler. Dette motvirker dels mulighet for fleksibilitet innen ressursstyring. Dette gjelder både økonomi og som tidligere nevnt tilgjengelig undervisningskompetanse. Med en forventet nedgang i elevtallet i årene fremover vil denne situasjonen ikke bli enklere å håndtere. Mange ansatte opplever ressursituasjonen i Karmøyskolen som krevende. Lovpålagte oppgaver og rettighetskrav, og dagens situasjonsbilde i forhold til demografiske og økonomiske fremtidsutsikter, er det vanskelig å se for seg en Karmøyskole som ikke underlegges strukturelle endringer i nær fremtid. Forventet nedgang i elevtallet ligger til grunn for tiltaket om strukturelt kutt. Det må tas valg for fremtiden som medfører at nødvendige oppgaver kan løses innen de økonomiske rammene på en slik måte at kvaliteten opprettholdes samtidig som det gis rom for utvikling.

Gjeldende planer og planstatus

I oktober 2018 ble det vedtatt [Plan for trygt og godt skolemiljø](#) i Karmøy kommune. Skolene har utarbeidet egne planer for trygt og godt skolemiljø, og jobber kontinuerlig med disse planene.

[Kvalitetsplanen for utdanningsløpet i Karmøy](#) er forankret i nasjonale styringsdokumenter og bygger også på kommunale føringer. Prosessen med å utarbeide planen har hatt bred involvering ut i virksomhetene. Planen er behandlet politisk i desember 2022.

[Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis](#) skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Karmøyskolen forbereder høsten 2023 søknad om å bli med i Kompetanseløftet. Kommunen vil sende søknad i februar 2024 med plan om oppstart ved skolestart høsten 2024.

[Gjennom desentralisert ordning for kompetanseutvikling](#) får Karmøy kommune midler til å gjennomføre kompetansetiltak i samarbeid med universitet og høgskoler. I samarbeid med kommunene i kompetanseregion nord (NordR) er det ansatt en regional kompetanse- og utviklingsveileder. Karmøy kommune har arbeidsgiveransvar for denne veilederen.

Høsten 2018 ble tiltaksplanen **Motivasjon og mestring på ungdomstrinnet** vedtatt. Denne ble rullert høsten 2020.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	649 919	672 693	723 985	723 985	723 976	724 052
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	91 898	80 496	72 841	60 041	46 644	35 435
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	23 021	24 684	25 746	25 746	25 746	25 746
Overføringsutgifter	17 679	17 946	15 741	15 741	15 742	15 767
Finansutgifter	44 415	28 930	30 680	30 680	30 680	30 680
Sum Driftsutgifter	826 932	824 749	868 993	856 193	842 788	831 680
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-22 951	-6 938	-3 245	-3 245	-3 245	-3 245
Refusjoner	-93 987	-72 445	-73 619	-73 619	-73 620	-73 645
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-7 466	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-124 404	-79 383	-76 864	-76 864	-76 865	-76 890
Sum	702 529	745 366	792 129	779 329	765 923	754 790

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet
Prioritet									
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger korrigert for elever i pri **)	14 331	15 101	14 941	15 851	15 807	14 894	15 727	16 471	16 104
Netto driftsutgifter per innbygger (215) skolefritidstilbud (B) **)	117	279	461	288	263	334	294	457	365
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger korrigert for elever i private skoler **)	12 121	12 515	12 540	12 245	12 423	12 105	12 590	12 873	12 766
Produktivit									
Driftsutgifter til inventar og utstyr (202), per elev i grunnskolen (B)	1 988,8	1 415,9	988,9	1 507,8	737,9	433,7	831,5	982,5	974,9
Driftsutgifter til undervisningsmaterieil (202), per elev i grunnskolen (B)	1 710	3 017	1 276	1 911	2 633	2 961	2 097	2 342	2 325
Elever per kommunal skole (B)	243,2	252,5	312,7	262,6	230,1	275,2	270,8	247,1	234,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn (B)	12,2	12,1	12,5	13,5	12,2	12,3	12,2	11,7	11,6
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn (B)	13,2	12,8	12,9	14,6	13,1	12,1	13,6	12,7	12,6
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn (B)	15,2	14,6	14,7	16,5	16,4	13,8	15,1	13,9	13,9
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker	25 877	32 813	36 648	32 420	36 000	37 519	33 455	37 118	36 120
Dekningsgrad									
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	6,7 %	6,6 %	6,6 %	8,9 %	10,1 %	6,7 %	8,0 %	7,8 %	7,9 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn (B)	3,7 %	3,4 %	4,3 %	6,0 %	6,2 %	2,9 %	5,2 %	5,0 %	5,1 %

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn (B)	8,1 %	8,6 %	8,2 %	9,5 %	10,7 %	8,1 %	9,2 %	9,2 %	9,4 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn (B)	8,9 %	8,6 %	7,7 %	11,5 %	14,4 %	9,7 %	10,3 %	10,0 %	10,1 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (B)	47,3 %	47,7 %	61,3 %	63,7 %	56,5 %	59,5 %	61,4 %	65,7 %	62,4 %
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (B)	17,2 %	17,1 %	16,9 %	15,0 %	19,4 %	20,6 %	17,1 %	18,1 %	18,2 %
Elever på meistringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	69,2 %	71,5 %	80,3 %	72,7 %	66,8 %	70,7 %	72,4 %	74,0 %	73,3 %
Elever på meistringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	66,7 %	70,0 %	74,2 %	69,5 %	67,2 %	66,8 %	68,7 %	71,2 %	70,5 %
Kvalitet									
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	19,0								
Elevunders. 10. trinn - Mobbing på skolen (prosent)	6,2 %	5,7 %	4,8 %	7,7 %	9,6 %	5,3 %	7,4 %		
Elevunders. 10. trinn - Trivsel	4,1	4,1	4,2	4,0	4,0	4,1	4,1		
Nasjonale prøver 5. trinn: Regning	51,0	50,0	47,0	48,0	48,0	49,0	50,0		
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Lærere grunnskole, antall	633	642	515	337	571	657	6 605	77 921	69 147
Lærere grunnskole, kvinner	491	502	395	268	459	506	5 025	57 991	51 829
Lærere grunnskole, menn	142	140	120	69	112	151	1 580	19 930	17 318

***) Justert for utgiftsbehov*

Læringsresultater og skolemiljø

Kvalitets- og utviklingsmelding for Karmøyskolen legges frem for politisk behandling i november hvert år. Den kan leses på kommunens nettsider. Dette er en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. Meldingen omhandler både undersøkelser rundt skolemiljø og læringsresultater. Det vises til meldingen for mer utdypende informasjon. Se også målkart og indikatorer for tjenesteområde skole.

Elever og undervisningspersonale

Skoleåret 2023/24 var det 5 302 elever i Karmøyskolen. Elevtallsprognose basert på tall fra SSB beregner at elevtallet i Karmøy kommune vil synke gradvis de neste årene, og at det i 2032 vil være i underkant av 4 800 elever i Karmøyskolen.

Tilpasset opplæring og spesialundervisning

Flest mulig elever skal få opplæringen sin i det ordinære opplæringstilbudet. Retten til tilpasset opplæring er en rettighet som gjelder alle elever. Elevene har ulike utgangspunkt og har ulik progresjon i forhold til nasjonalt fastsatte kompetansemål.

På 1. – 4. årstrinn skal skolen raskt sette inn intensiv opplæring for elever som blir hengende etter i lesing, skriving eller regning.

Andelen elever som har mottatt spesialundervisning skoleåret 2022-2023 ligger på 6,6 %. Nasjonalt ligger andelen på ca. 8 % ifølge Utdanningspeilet 2021 (Utdanningsdirektoratet).

Andelen elever som får spesialundervisning ved privatskolene i Karmøy kommune ligger rundt 11 %, noe som er rundt et prosentpoeng over tallene på nasjonalt nivå for privatskoler.

Bruk av miljøarbeider i spesialundervisningen er redusert betydelig forrige skoleår. Mange elever har sammensatte vansker og komplekse utfordringer som gjør at de trenger tett veiledning av voksne gjennom skoledagen. Dette knyttes nå i større grad til arbeidet med inkludering i klassemiljøet.

Skolemiljø

Et trygt og godt skolemiljø er en forutsetning for trivsel og læring i skolen. Karmøyskolen har nulltoleranse for mobbing, diskriminering, vold og rasisme. Alle elever skal oppleve identitet og selvrespekt, mening i livet, mestring, tilhørighet, trygghet, deltagelse og fellesskap. Elevundersøkelsen gjennomført høsten 2022 viser at det er 7,6 % av elevene på 7. trinn som sier at de har blitt utsatt for mobbing blant elever de siste månedene. På 10. trinn viser den samme elevundersøkelsen at 5,1% av elevene er blitt mobbet på skolen de siste månedene. De nasjonale tallene viser 9,8 % på 7. trinn og 7,4 % på 10. trinn.

For den eleven som opplever mobbing er det dramatisk og kan få alvorlige konsekvenser dersom de voksne ikke undersøker grundig og setter inn egne tiltak.

Læringsresultater

Kartleggingsprøver og nasjonale prøver

Høy kvalitet i leseopplæringen er en forutsetning for å øke elevenes leseferdighet, og er direkte koblet til lesing som grunnleggende ferdighet. Resultater på nasjonale kartleggingsprøver og nasjonale prøver i lesing varierer fra kull til kull. Skolene følger opp kull med negativ utvikling, eventuelt med støtte fra skoleeier.

Høy kvalitet i regneopplæringen er en forutsetning for å utvikle gode regneferdigheter hos den enkelte elev. Kartleggingsprøver og nasjonale prøver i regning skal brukes i klasserommet og på skolen slik at enkeltelever med ekstra utfordringer blir oppdaget tidlig, og oppfølging iverksatt.

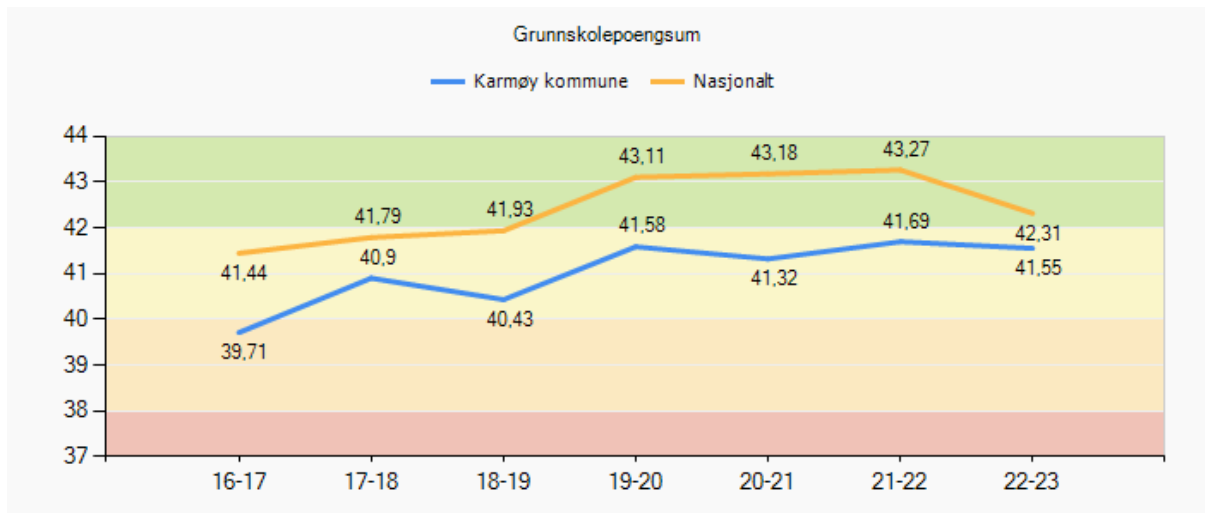
Nasjonale prøver i engelsk skal kartlegge i hvilken grad elevenes leseferdigheter i engelsk er i samsvar med kompetansemålene i læreplanen, og skal brukes som grunnlag for tilpasning og utvikling.

Sluttvurdering

Standpunktkarakterer og karakterer fra sentralt og lokalt gitt eksamen i grunnskolen og i videregående opplæring utgjør sluttvurderingen. Vurderingen gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget i forhold til de gitte kompetansemålene i læreplanverket ved avslutningen av opplæringen i faget. Elevenes sluttvurderingsresultater i grunnskolen i Karmøy ligger generelt under det nasjonale gjennomsnittet, både når man ser på standpunktkarakterer og eksamensresultater.

På grunn av Koronapandemien ble det både våren 2020, våren 2021 og våren 2022 ikke avholdt hverken skriftlig eller muntlig eksamen. Eksamen ble gjennomført som normalt våren 2023.

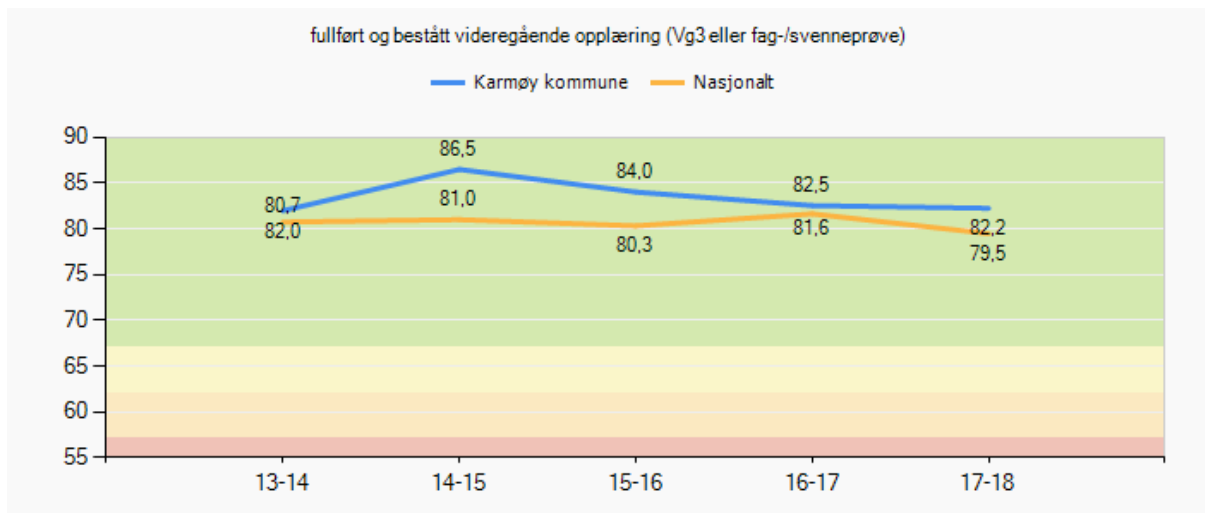
De samlede karakterene inklusive eksamenskarakterer, for elevene i grunnskolen kalles grunnskolepoeng. Grunnskolepoeng for elevene i Karmøy har holdt seg relativt stabile de siste årene. Grunnskolepoengene har betydning for hvor sannsynlig det er at elevene gjennomfører og består videregående opplæring.

Gjennomføring i videregående opplæring

Foreldrenes utdanningsnivå har betydning både for elevenes grunnskolepoeng og for sannsynligheten for å fullføre videregående opplæring. Karmøy har relativt sett færre personer med høyere utdanning enn landsgjennomsnittet. Når en korrejerer for de foresattes utdanningsnivå og ressursbruk, ligger Karmøy på snittet eller litt over forventet resultat.

Statistisk sentralbyrå utarbeider hvert år statistikk for hvor mange elever som har gjennomført videregående opplæring. Frem til og med 2019 ble denne utarbeidet fem år etter at elevene begynte på videregående. Fra 2020 blir denne utarbeidet seks år etter at elevene begynner på videregående. For de karmøyelevne som begynte i videregående skole høsten 2017 er gjennomføringsgraden 82,2 %, noe som er noe over landsgjennomsnittet og noe under snittet for Rogaland.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Kommunens arbeid med kvalitetsutvikling	Med hjemmel i opplæringslova § 13-3e har kommunen en plikt til å følge opp resultatene fra nasjonale kvalitetsvurderinger. Karmøy kommune arbeider systematisk for å sikre denne oppfølgingen. Samtidig jobber både skolene og skoleeier med å videreutvikle en systematikk i arbeidet med å følge med på om opplæringen medvirker til å nå de målene som er satt i læreplanverket.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
Oppfylle intensjonene i læreplanverket - LK20	Arbeidet med å oppfylle intensjonene i det nye læreplanverket (LK20) fortsetter. Selv om mange skoler har jobbet godt med dette de siste årene, har arbeidet mange steder blitt preget av perioden med influensa-pandemi. Det vil være en særlig viktig oppgave å forankre overordnet best mulig da denne legger de grunnleggende rammene for skolens oppdrag.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
Ressursstyring innen skole	Karmøy kommune utnytter tildelte rammer til skolene på best mulig måte og sikrer rettferdig fordeling av ressursene. Det bærende elementet i tildelingen vil være å oppfylle lovpålagte krav, og her er lærernorm og spesialpedagogisk undervisning de to største enkeltpostene. De siste årene har elevtallet i Karmøy ligget relativt jevnt på tross av at prognoser fra SSB legger opp til en reduksjon. Variasjonen de 7 siste årene har ligget mellom 5280 og 5369 elever.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Trygt og godt skolemiljø	Karmøy kommune har gjennom mange år arbeidet systematisk og helhetlig for å sikre elevenes rett til et trygt og godt læringsmiljø, jf. opplæringslova § 9A. Gjennom etablering av planer, rutiner og innsatsteam på den enkelte skole har man sikret fokus og kompetansebygging. Praksis rundt 9A er dermed godt forankret i skolene, men for at man skal sikre arbeidet videre må skoleeier fortsette det systematiske arbeidet. Dette gjøres blant annet ved at skolene har utarbeidet egne planer ut i fra kommunens plan for trygt og godt skolemiljø. I tillegg opprettholdes praksis der skoleeier er tett på skolene og tilbyr bistand til skoler som trenger og ønsker det.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte

Andre tekniske justeringer

Budsjetteknisk endring fra SFO til Helse

Endring av kostrafunksjon fra SFO til Helse. Det gjennomføres arbeid i SFO- tid som etter KOSTRA faller innunder Helse. Det gjøres derfor en endring i budsjett fra tjenesteområde Skole (SFO) til tjenesteområde Helse.

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 345 personer i 2023, og 219 personer fra 2022. Deretter går bosettingene til 60 de påfølgende årene. Budsjettet for antall bosatte vil revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina vil budsjettet skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner inntektene under tjenesteområdet 18 Økonomi. De direkte kostnadene med bosetting er fordelt ut på tjenesteområdene i oversikten under. Resterende beløp på 22,584 mill. kroner er fordelt ut i rammen til etatene for dekning av kalkuleerte indirekte kostnader. Disse kostnadene er vanskelig å henføre direkte til bosetting av flyktningene og består blant annet av flyktingetjenestens andel av felleskostnader, tolkekostnader, boligkostnader og kostnader innen barnevern.

Bosettingsbudsjettet fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	489	489	489	189
Skole	16 036	16 036	16 036	16 036
Helse	3 046	3 046	3 046	3 046
Omsorg	434	434	434	434
Sosial	50 579	50 579	50 579	50 579
Barnevern	434	434	434	434
Økonomi	-93 602	-93 602	-93 602	-96 602
Til dekning av indirekte kostnader	-22 584	-22 584	-22 584	-22 584

KST 23/23 Flere sosiallærere

Forslaget er å videreføre tiltaket som ble gjort for 2023 i kommunestyrevedtak 5/23 og 23/23 som et fast tiltak i økonomiplanperioden, med styrket sosiallærerfunksjon der også andre yrkesgrupper enn lærere kan tiltre i denne funksjonen.

Nye Veavågen skole - driftskonsekvens av investering

Nye Veavågen skole skal etter planen ferdigstilles og tas i bruk til skolestart 2027.

Driftskonsekvensen er i 2027 beregnet til 195 000 kroner, med økning til helårseffekt fra 2028 til 389 000 kroner. Dette er økte kostnader i forhold til dagens drift av Veavågen skole. Økningen er i hovedsak knyttet til drift av planlagt minihall, noe økte driftskostnader av utearealer, samt økte utgifter til forsikring og serviceavtaler. Oppføring av nytt skolebygg gir ingen endringer i driftsutgifter knyttet til årsverk skoledrift. Elevgruppen er den samme og årsverkene vil følge av det. Utstyrsmessig vil også situasjonen være lik.

Driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	38 000 kroner
Skole	351 000 kroner

Rådgiverstilling sektor skole

Rådgiver som slutter i sektor barnehage går organisatorisk over i sektor skole. Mange av den ansattes oppgaver er tverretatlige, og endringen det får ingen stor betydning for tjenesteytingen i verken barnehage- eller skolesektoren.

Økning i antall skolebarn

Det er forventet noen flere barn i alderen 6-15 år i 2024 som vil gi noe økte kostnader innen tjenesteområdet skole.

Innsparing

Demografi skole

Antall barn i skolealder i Karmøy forventes å falle i økonomiplanperioden 2025-2027. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene. For å kunne finansiere de områdene med økte tjenestebehov er det viktig for kommunene å klare å ta ned kostnadene til aldersgruppene det blir færre av. I økonomiplanen er det derfor lagt til grunn at færre barn vil gi reduserte utgifter til skoleområdet i perioden. Det er usikkert hvordan nedgangen slår ut i antall klasser, og reduksjonen som er lagt inn i økonomiplanen er derfor lavere enn den teoretiske beregnede nedgangen i kostnadsbehovet som er omtalt i kapittelet om befolkningsutvikling

Effektivisering renhold- lønnsutgifter

Kuttet blir foretatt etter gjennomgang av renholdsstandard og behov ved enkeltstående skolebygg. Denne reduksjonen i stillinger vil gi en budsjettmessig innsparing på 1,5 mill. kroner. Kuttet gjennomføres i sin helhet innenfor tjenesteområde Skole.

Innsparingskrav skole

Budsjettet for 2024 er gjort opp med en svakere balanse enn kommunens vedtatte finansielle måltall. I årene fremover er det forventet av kommunens kostnader til å betjene renter og avdrag vil øke som følge av store investeringer, mens kommunens finansinntekter vil forventes å gå ned som følge av at kommunen bruker fondsmidler til å finansiere økte investeringer og utbyttet fra Haugaland Kraft må forventes å gå ned når resultatet fra strømprisenes rekordår 2022 ikke lengre er med i utbyttegrunnlaget. Det er ikke signaler som tilsier at kommunens overføringer fra staten vil øke vesentlig mer enn summen av økte demografikostnader (netto økte kostnader som følger av flere innbyggere og endret alderssammensetning), økte pensjonskostnader og nye oppgaver. I årene fremover vil derfor kommunen ha behov for å arbeide med ytterligere strategier for å effektivisere drift og ta ned kostnader dersom en skal opprettholde en bærekraftig kommuneøkonomi.

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisonnt hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømlleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutgiftene for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Reduksjon Kompetanse for Kvalitet

Kompetanse for kvalitet.

Totalt rundt 30 pedagoger fra karmøyskolen deltar årlig i ordningen. Av ca. 11 millioner kroner i kostnader (mesteparten statlig tilskudd), bidrar kommunen med ca. 3,5 millioner kroner.

Det legges til grunn at antall deltakere kan reduseres til ca. 20 pr. år uten at reduksjonen kommer i konflikt med lovpålagte forhold.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten

Den stramme budsjettsituasjonen og fremtidsutsikter fordrer at en tenker nytt for å opprettholde tilfredsstillende kvalitet innenfor gitte økonomiske rammer. Innen oppvekst- og kulturetaten (ok-etaten) settes det i gang et arbeid i forhold til gjennomgang, endring og omstrukturering av etatens virksomhet. Formålet er å finne inndekning for økte kostnader/ krav til innsparing i størrelsesorden 4 millioner kroner. Tiltaket og prosess omfatter alle tjenesteområder innenfor etatens driftsbudsjett. I utgangspunktet er innsparingskravet fordelt til det enkelte tjenesteområde i forhold til det enkelte tjenesteområdets andel av totalt driftsbudsjett. I den grad en måtte komme frem til en annen fordeling, vil kommunedirektøren i løpet av 2024 legge frem sak for kommunestyret om endring av budsjett/ budsjettregulering mellom aktuelle tjenesteområder.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2024
Administrasjon	-53	-53	-53	-53
Barnehage	-1 848	-1 848	-1 848	-1 848
Skole	-2 266	-2 266	-2 266	-2 266
Kultur	-165	-165	-165	-165
Idrett	-44	-44	-44	-44
Nærmiljø	-20	-20	-20	-20
Næring	-12	-12	-12	-12
Totaler	-4 408	-4 408	-4 408	-4 408

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

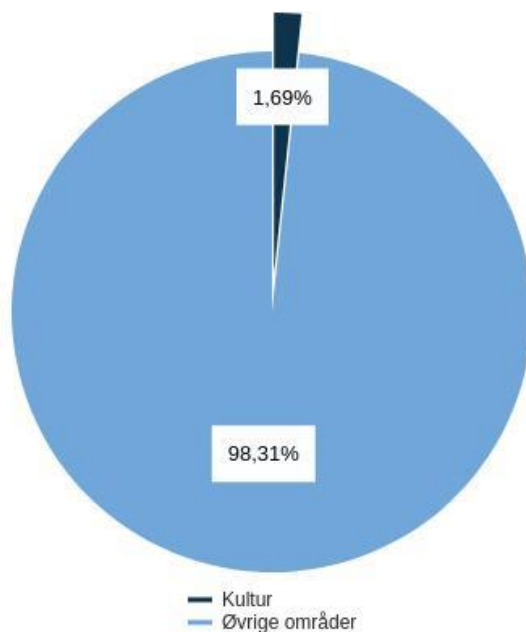
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan							Sum øvrige år				Investeringsfase	
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjektutgift	Netto	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033		
Skole															
Nye Kolnes skole	2034	-	444 000	0	0	0	0	0	0	0	0	02 000	30 000		
			10 000												
Nye Veavågen skole	2026	0	330 600	28 999	127 800	115 913	26 902	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Nye Åkra skole	2034	-	324 000	0	0	0	2 000	68 000	106 000	110 000	67 000	0	0		
			29 000												
Skudeneshavn skole	2033	0	200 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000	5 000	70 000		
Skudeneshavn skole - universell utforming og oppgradering uteareal	2025	0	3 000	0	3 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Ventilasjonsanlegg Mykje skole	2024	0	5 000	5 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sum Skole		-	1 306 600	33 999	130 800	115 913	26 902	68 000	106 000	110 000	67 000	1 000	70 000		
			39 000												

Kultur

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	65 771	65 771	65 771	65 771
Sum Lønns- og prisvekst	2 549	2 549	2 549	2 549
Sum Pensjonsendringer	-739	-739	-739	-739
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: Gratis kino for barn søndager i 2023	-250	-250	-250	-250
KST 134/22: Oppstartsmidler ungdomskubber	-150	-150	-150	-150
KST 134/22: Reparasjon/vedlikehold Karmøy Kino	-500	-500	-500	-500
KST 134/22: Tilskudd frivillige lag og foreninger økes	-500	-500	-500	-500
KST 134/22: Økt tilskudd Karmøy Kino	-150	-150	-150	-150
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-1 550	-1 550	-1 550	-1 550
Tekniske justeringer	260	260	260	260
Konsekvensjustert ramme	66 031	66 031	66 031	66 031
Nye tiltak				
Ung i jobb	100	100	100	100
Økt bruk aktivitetskort	125	125	125	125
Sum Nye tiltak	225	225	225	225
Innsparing				
Generelt kutt bibliotek	-500	-500	-500	-500
Kutt 50% stilling kulturadministrasjon	-330	-330	-330	-330
Omprioritering av Sommergøy	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Reduksjon energiforbruk	-52	-52	-52	-52
Reduksjon energipriser	-906	-906	-906	-906
Reduksjon museumstilskudd	-500	-500	-500	-500
Reduksjon tilbud/ aktivitet Karmøy kulturskole	-500	-500	-500	-500
Reduksjon tilskudd til festivaler	-100	-100	-100	-100
Reduksjon tilskudd til kunst og kulturprosjekter	-100	-100	-100	-100
Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturretaten	-165	-165	-165	-165

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Økt inntjeningskrav kulturhusene	-100	-100	-100	-100
Sum Innsparing	-4 753	-4 753	-4 753	-4 753
Nye tiltak	-4 528	-4 528	-4 528	-4 528
Ramme 2024-2027	61 503	61 503	61 503	61 503

Sammendrag budsjett

Visjonen for kommunens kulturarbeid er et rikt og grenseløst kulturliv med rom for utvikling i åpne og levende arenaer. Gjennom kommunedelplan for kultur sin handlingsplan ønsker kommunen å utvikle og gi fremtidsrettede tjenester. Tjenesteområde kultur omfatter: bibliotek, kulturskole, kulturformidling, allment kulturarbeid, kulturhus, tilskudd til Karmøy kommunale kino AS, Munor AS og museumsdrift.

I 2023 har det fremdeles vært noen etterdønninger etter koronapandemien. Det har skjedd noen endringer i antall publikummere på arrangementer og konserter. Flere frivillige organisasjoner meldte i 2022 om utfordringer med å rekruttere frivillige ledere/tillitsvalgte, men det har ikke kommet noen tilbakemeldinger i 2023 om at dette er en utfordring nå.

For barn og unge i lavinntektsfamilier bidrar ordningen med Aktivitetskort til økt deltakelse på kultur og fritidstilbud. Det er nå rundt 500 barn og unge, hvor av ca 100 er ukrainere, som benytter seg av tilbudet. Samlet sett har det vært en økning i antallet som benytter seg av ordningen. Ordningen omfatter gratis inngang på Karmøy kino, Karmøyhallen, Tysværtunet, museer, attraksjoner og kommunale arrangement, dekning av medlemskap/lisenser i frivillige organisasjoner på inntil kr 2000, tilskudd til dekning av cuper/leirer etc. og friplasser på kulturskolen. Mange frivillige organisasjoner kjenner nå til ordningen og informerer også sine medlemmer om denne mulighet. I 2023 har det vært en økning i dekning av kontingenter.

I henhold til kulturplanen er det utarbeidet en kommunikasjonsstrategi for kultur. Formålet med strategien er å gi en retning på hvordan en skal kommunisere de ulike kulturtilbudene i forhold til de ulike målgruppene. Samlet sett er ulike digitale medier den kanalen som når flest brukere, men det vil bli satset videre også på informasjonsskjermer på de ulike kulturinstitusjonene, skoler og idrettshaller. Sektor kultur har grunnet omdisponeringer av ansatte hatt mindre oppfølging enn under pandemien. Det vil bli utarbeidet egne nettsider for kultur i h.t. kommunens nye nettsider.

Kulturhusene og bibliotekene legger til rette for gode og trygge møteplasser og sikre barn og ungdom plass og rom for lek, utfoldelse og samvær med jevnaldrende og andre generasjoner. Både kulturhusene og biblioteket har økt sitt tilbud med å ha flere arrangementer og er på samme nivå som før pandemien. Innen biblioteksektoren er det flere ulike sentrale tilskuddsordninger og Karmøy Folkebibliotek er flink til å søke om eksterne midler til å utvikle nye publikumstilbud.

For å kunne gi muligheter for den enkelte er ett av målene i kommunedelplan for kultur å gi barn og unge med en dyp interesse innen kunst og kultur, gode muligheter for videreutvikling. Kulturskolen er en viktig arena for dette, men kulturhusene skal også ha kulturverksteder som gi rom for utprøving av ulike kulturuttrykk og lavterskel studio med fokus på musikk og film/foto. Karmøy kulturskole viderefører og videreutvikler sine tilbud innen mange kulturuttrykk. Det er et mål med tettere samarbeid mellom kulturhusene og kulturskolen for videreutvikling av UKM. Kommunen er også med i Nye Bølger som er et interkommunalt prosjekt med fokus på utvikling av unge talenter innen rytmisk musikk.

Det er igangsatt en prosess for å kunne realisere et større tidsriktig kulturhus i kommunen. Kommunestyret har vedtatt at kulturhuset skal lokaliseres i Kopervik. Det er utarbeidet ulike rapporter vedr. behov og konsepter som danner bakgrunn for det videre arbeidet.

1. mars er søknadsfristen for de fleste tilskuddsordningene for frivillige organisasjoner innen kultursektoren. Tilskuddsordningene omfatter driftstilskudd, festivaltilskudd, reparasjon/vedlikehold av bygg/anlegg og nærmiljøanlegg. Det er utarbeidet egne retningslinjer for de ulike tilskuddsordningene. Det vil bli foretatt en revisjon av gjeldende retningslinjer innen 2024.

Det økonomiske handlingsrommet i kommunen er blitt og forventes å bli mindre i årene fremover. I dette utfordringsbilde er det vanskelig å opprettholde dagens tilbud og tjenestenivå. Innenfor tjenesteområdet kultur er det foreslått flere kutt som i minst mulig grad går utover tilbud til barn og unge.

Gjeldende planer og planstatus

Kommunedelplanen for kultur 2016 – 25 er gjeldende handlingsplan hvor tiltakene skal bidra til å utvikle og gi fremtidsrettede tjenester. Mer-åpne bibliotek, digital formidling, digital billettering ved kulturarrangementer og digital telling av kulturhistoriske områder, er noe som er prioritert og iverksettes. Kulturverksteder på kulturhusene gir rom for utprøving og eksperimentering av ulike kulturelle ytringer. Det er iverksatt flere tiltak for å nå målene. Arbeid med å revidere gjeldende plan starter høsten 2023.

Kommunestyret vedtok høsten 2020 ny **bibliotekplan**. Planen har følgende satsingsområder: Samarbeid mellom folkebibliotek og skolebibliotek, digitale tjenester, arrangementer og brukermedvirkning.

Kommunestyret vedtok i februar 2022 ny **plan for Karmøy kulturskole**. Planen belyser innhold, drift og historie med hovedvekt på hva kulturskolen kan være fram mot 2032, og danner et godt grunnlag for Karmøy kulturskoles strategi fremover.

Arbeidet med ny **museumsplan** har startet, men er blitt forsinket. Den vil bli lagt frem til politisk behandling i 2024. Gjeldende museumsplan er såpass gammel at den er mindre relevant på grunn av endringene innen museumsområdet.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	45 269	45 612	46 800	46 800	46 800	46 800
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 482	12 446	10 722	10 722	10 722	10 722
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	146	823	857	857	857	857
Overføringsutgifter	10 977	12 713	9 339	9 339	9 339	9 339
Finansutgifter	2 869	2 450	2 450	2 450	2 450	2 450
Sum Driftsutgifter	72 743	74 044	70 168	70 168	70 168	70 168
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 893	-4 614	-5 089	-5 089	-5 089	-5 089
Refusjoner	-5 843	-3 659	-3 576	-3 576	-3 576	-3 576
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-524	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-11 260	-8 273	-8 665	-8 665	-8 665	-8 665
Sum	61 484	65 771	61 503	61 503	61 503	61 503

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Prioritet									
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	1 872	2 217	3 394	1 950	2 266	2 853	2 802	3 083	2 878
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (B)	281	299	381	237	377	348	311	339	324
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger (B) **)	207	263	384	306	273	410	340	379	353
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år (B)	2 575	2 701	2 163	2 116	2 106	1 985	2 378	2 786	2 941
Produktivitet									
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B)	25 277	24 083	31 389	29 875	28 337	11 305	23 772	23 498	24 338
Dekningsgrad									
Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år	1,3 %	1,2 %	2,7 %	0,6 %	1,3 %	4,5 %	2,1 %	3,1 %	3,2 %
Andel elever 6-15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6-15 år (B)	12,8 %	12,9 %	8,0 %	8,4 %	8,9 %	10,7 %	10,6 %	13,1 %	13,3 %
Besøk i folkebibliotek per innbygger (B)	2,5	2,8	5,8	2,7	5,2	3,6	3,7	4,1	3,8
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (B)	2,6	2,7	3,1	1,7	2,4	2,5	2,2	2,4	2,4
Årsverk, antall innbyggere per årsverk i folkebibliotek	3 272	3 300	3 028	4 006	1 750	2 960	3 208	3 041	3 034

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2022 lavere utgifter til kultursektoren enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10). Innenfor kulturområdet hadde Karmøy høyere utgifter til kommunale musikk og kulturskoler. På idrettsområdet er utgiftene til idrett over snittet i K10, og for landet, men Karmøy har lavere utgifter til kommunale idrettsanlegg.

Utgiftene til **folkebibliotek** var om lag på samme nivå som K10, marginalt lavere. Samlede utlån per innbygger var høyere i Karmøy, mens registrerte besøkende var lavere.

I **kulturskolen** hadde Karmøy i 2021 en høyere dekningsgrad. I Karmøy var 12,9 prosent av alle barn i alderen 6-15 år elever i kulturskolen, mens tilsvarende andel i K10 var 10,6 prosent. På landsbasis er andelen 13,1 prosent. Det var imidlertid fortsatt barn på venteliste, tilsvarende 1,2 prosent av alle barn i alderen 6-15 år. Andelen på venteliste er noe lavere enn i K10 og landsbasis. Kostnadene samlet sett er høyere i Karmøy, dette gjelder også brutto utgifter per elev i kulturskolen.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Aktivetskort	Formålet med aktivetskortet er å redusere de økonomiske barrierene for deltakelse i kultur- og fritidslivet i kommunen. Kortet gir barn og unge, i alderspennet 0 – 18 år i lavinntektsfamilier, gratis adgang til kultur- og fritidsaktiviteter. Ordningen gir også flere friplasser ved kulturskolen, dekning av kontingenter/aktivitetsavgift inntil kr 2000 i frivillige organisasjoner og dekning av noen av kostnader i forbindelse med cuper/leirer.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet
Kulturelle verksteder for unge	Kulturhusene har ulike kulturverksteder på som gir rom for utprøving og eksperimentering inne ulike kulturuttrykk. Det er et mål å utvikle flere slik verksteder i samarbeid mellom flere kulturaktører, noe som kan gi økt deltakelse og mangfold i UKM (Ung kultur møtes)	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Kulturelle verksteder for unge	Kulturhusene har ulike kulturverksteder på som gir rom for utprøving og eksperimentering inne ulike kulturuttrykk. Det er et mål å utvikle flere slik verksteder i samarbeid mellom flere kulturaktører, noe som kan gi økt deltakelse og mangfold i UKM (Ung kultur møtes)	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
Nytt kulturhus	Det arbeides videre med planene om etablering av et nytt kulturhus med flere funksjoner med utgangspunkt i valgt konsept. Lokalisering er vedtatt.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: Gratis kino for barn søndager i 2023

Tiltak **gratis kino for barn søndager i 2023** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Oppstartsmidler ungdomskubber

Tiltak **oppstartsmidler ungdomskubber** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Reparasjon/vedlikehold Karmøy Kino

Tiltak **reparasjon/vedlikehold Karmøy Kino** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Tilskudd frivillige lag og foreninger økes

Tiltak **tilskudd frivillige lag og foreninger økes** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Økt tilskudd Karmøy Kino

Tiltak **økt tilskudd Karmøy Kino** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Nye tiltak

Ung i jobb

Sommern 2023 ble det gjennomført et tiltak med sommerjobber for ungdom, på grunn av utfordringer som hærverk, vold, trusler, og rus blant noen ungdommer. Dette tiltaket rettet seg mot unge under 16 år som ikke kunne skaffe seg arbeid eller trivdes i fritidstilbud. Barnevernstjenesten, politiet, og SLT-koordinatoren samarbeidet for å hjelpe ungdommene med å finne jobber og støtte dem i disse. Resultatene av tiltakene var positive, med gode tilbakemeldinger fra arbeidsgiverne og økt mestring blant ungdommene. Karmøy kommune ønsker å videreføre dette tiltaket for å jobbe helhetlig med ungdom i denne situasjonen.

Økt bruk aktivitetskort

Det legges opp til økt ramme for bruk til kommunens ordning med "Aktivitetskort". Dette er et stadig mer nyttet sosialt tilbud, som bidrar til å minske sosiale forskjeller blant barn- og unge, i forhold til hvilke aktiviteter de har økonomisk mulighet til å prioritere.

Innsparing

Generelt kutt bibliotek

Det foreslås et generelt kutt på **kr 500 000** i den totale rammen til biblioteket. Kuttet kan medføre mindre bruk av vikarer, reduksjon i innkjøp av medier og reduksjon i bemannet åpningstid ved filiialene. For publikum kan den medføre flere timer som blir ubemannet og lengre ventetid før en bok er ledig for utlån.

Kutt 50% stilling kulturadministrasjon

Under pandemien omdisponerte sektoren midler til å ansette en person i 50 % med ansvar for digital kulturformidling og digital markedsføring. Stillingen er for tiden ubesatt da ansatt har gått over i annen stilling i 100 % ved biblioteket. Kapasiteten til markedsføring av sektorens tilbud/arrangement og filming/digital oppfølging under arrangement vil bli noe redusert.

Omprioritering av Sommergøy

Det ble vedtatt i KST sak 023/23 at Sommergøy skulle delfinansieres av kommunens disposisjonsfond med kr 1 million. Sommergøy er et godt tilbud som får mange barn og unge i aktivitet i løpet av sommeren, men kommunedirektøren vurderer det som enda viktigere at de kommer seg gjennom skolen på en god måte. Forslaget er å anvende deler av midlene til Sommergøy for å styrke trygt og godt skolemiljø på mellomtrinnet ved at det opprettes sosiallærstilling i 8 % ved alle barneskolene. Det ble også satt inn et tiltak sommeren 2023 mot unge under 16 år i prosjektet "ung i jobb". Tilbakemeldingene fra arbeidsgiverne på ungdommene som klarte å få seg jobb, var gode. Ungdommene opplevde mestring gjennom at de fikk en meningsfull aktivitet i ferien. Dette sammen med tiltak i hjelpeapparatet kan være en viktig faktor for å klare å påvirke ungdom i utenforskap i riktig retning. Det foreslås at tiltaket videreføres av midler som opprinnelig var satt av til Sommergøy.

Resterende midler av Sommergøy omprioriteres til blant annet tiltaket Ung i jobb samt andre kommunale tilbud.

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømlleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutførelsen for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Reduksjon museumstilskudd

Det foreslås å kutte tilskudd til private museum med **kr 500 000**. Konsekvensen av et slikt bli at det blir færre midler til utvikling tiltak/prosjekter i regi av de private museene og en liten reduksjon i det generelle driftstilskuddet. Det gis i dag tilskudd til 4 museer. Museene har de siste årene fått økte

driftskostnader pga. høyere strømpriser og generelt høyere driftskostnader. Kuttet vil kunne medføre redusert tilbud til publikum og minimal fornying av utstillingene.

Reduksjon tilbud/ aktivitet Karmøy kulturskole

Reduksjon tilbud/ endret aktivitet Karmøy kulturskole. Det legges et innsparingskrav på 0,5 millioner kroner på Karmøy kulturskole. Dette tenkes løst gjennom en reduksjon i tilbud eller endret tilbud som medfører lavere kostnad.

Reduksjon tilskudd til festivaler

Reduksjon i tilskudd til festivaler med **kr 100 000**. Det foreslås å revidere retningslinjene for tilskuddsordningen slik at den blir mer rettet inn på formidling av profesjonell kunst og kulturuttrykk. Dette vil medføre at flere dagsfestivaler vil falle utenfor ordningen.

Reduksjon tilskudd til kunst og kulturprosjekter

Reduksjon i tilskudd til kulturprosjekter **kr 100 000**. Kommunen har i dag 2 tilskuddsordninger som er tilnærmet like innen kulturformidling. Det foreslås å kutte den ene ordningen slik at vi kun har en ordning med denne type formål.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten

Den stramme budsjettsituasjonen og fremtidsutsikter fordrer at en tenker nytt for å opprettholde tilfredsstillende kvalitet innenfor gitte økonomiske rammer. Innen oppvekst- og kulturetaten (ok-etaten) settes det i gang et arbeid i forhold til gjennomgang, endring og omstrukturering av etatens virksomhet. Formålet er å finne inndekning for økte kostnader/ krav til innsparing i størrelsesorden 4 millioner kroner. Tiltaket og prosess omfatter alle tjenesteområder innenfor etatens driftsbudsjett. I utgangspunktet er innsparingskravet fordelt til det enkelte tjenesteområde i forhold til det enkelte tjenesteområdets andel av totalt driftsbudsjett. I den grad en måtte komme frem til en annen fordeling, vil kommunedirektøren i løpet av 2024 legge frem sak for kommunestyret om endring av budsjett/ budsjettregulering mellom aktuelle tjenesteområder.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2024
Administrasjon	-53	-53	-53	-53
Barnehage	-1 848	-1 848	-1 848	-1 848
Skole	-2 266	-2 266	-2 266	-2 266
Kultur	-165	-165	-165	-165
Idrett	-44	-44	-44	-44
Nærmiljø	-20	-20	-20	-20
Næring	-12	-12	-12	-12
Totaler	-4 408	-4 408	-4 408	-4 408

Økt inntjeningskrav kulturhusene

Økt inntjeningskrav for de kommunale kulturhusene på samlet **kr 100 000**. Inntjeningskravet fordeles på de ulike kulturhusene og omfatter både billettinntekter og kiosksalg.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

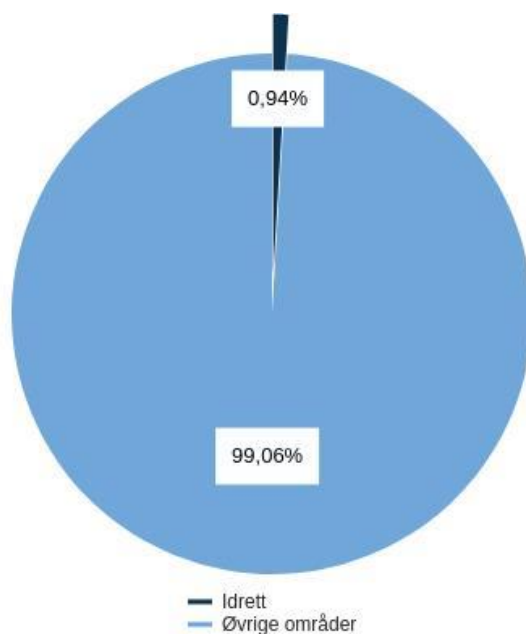
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase	
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjektutgift	Netto 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033		
Kultur														
Historiske Avaldsnes - ny utstilling	2025	0	15 000	5 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Kulturhus	2030	0	200 000	500	500	500	500	500	110 000	32 500	0	0	0	Konseptutvikling
Sum Kultur		0	215 000	500	10 500	500	500	500	110 000	32 500	0	0	0	

Idrett

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	31 846	31 846	31 846	31 846
Sum Lønns- og prisvekst	1 747	1 747	1 747	1 747
Sum Avskrivninger	510	510	510	510
Sum Pensjonsendringer	-443	-443	-443	-443
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: Tilskudd idrettslag økes	-600	-600	-600	-600
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-600	-600	-600	-600
Tekniske justeringer	1 214	1 214	1 214	1 214
Konsekvensjustert ramme	33 060	33 060	33 060	33 060
Innsparing				
Energibesparende tiltak i formålsbygg - driftskonsekvens av investering	0	-390	-390	-390
Kutte ordningen med gratis bading ansatte	-100	-100	-100	-100
Kutte tilskuddsordningen reparasjon/vedlikehold	-550	-550	-550	-550
Reduksjon energiforbruk	-38	-38	-38	-38
Reduksjon energipriser	-1 110	-1 110	-1 110	-1 110
Reduksjon tilskudd til nærmiljøanlegg	-70	-70	-70	-70
Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten	-44	-44	-44	-44
Sum Innsparing	-1 912	-2 302	-2 302	-2 302
Nye tiltak	-1 912	-2 302	-2 302	-2 302
Ramme 2024-2027	31 148	30 758	30 758	30 758

Sammendrag budsjett

Ny plan for idrett og fysisk aktivitet ble vedtatt i kommunestyret våren 2021. Handlingsprogrammet viser hvilke idrettsanlegg som er planlagt og hvilke anlegg som venter på spillemidler og kommunalt tilskudd. Tiltakene i sektoren vedtas i kommunedelplanen og må dekkes innenfor eksisterende budsjetteramme.

Plan for idrett og fysisk aktivitet beskriver de ulike satsingsområdene innen området. Et av målene er at alle som ønsker det har mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon. Gjennom tildeling av tilskudd prioriteres nye aktiviteter som vil gi større bredde og mangfold i idrettslagene. De senere år er det flere idrettslag som gir et tilrettelagt tilbud. Kommunen gir også tilskudd til daglig ledere og anleggstilskudd til de største idrettslagene.

Anleggssituasjonen har bedret seg de siste årene og høsten 2022 ble de nye fleridrettshaller i Kopervik og på Vormedal tatt i bruk. Dette har lettet presset på å få tildelt treningstider i idrettshallene og har bidratt til å gi et større mangfold av idretter. På dagtid blir idrettshallene benyttet av skolene.

Det er ulike turområder i hele kommunen. Særlig er lysløypene er mye brukt. Det arbeides videre med å få realisert flere lysløyper i henhold til handlingsprogrammet.

Kommunen har ansvar for offentlig bading i Karmøyhallen. Under pandemien ble det innført forhåndskjøp av billetter via billettportalen TicketCo og denne ordningen er videreført og har redusert unødvendig venting i forkant av de ulike timene. Badegjestene har fordelt seg bedre på de ulike tidspunkt for bading. Det er også offentlig bading i Vormedal svømmehall i regi av Karmøy svømmeklubb.

Flere idrettslag i kommunen har egne idrettsanlegg som de selv eier og drifter. De høye strømprisene har ført til økte kostnader for disse organisasjonene. Myndighetene har i 2023 videreført ordningen med strømstøtte for frivillige organisasjoner. Ordningen forlenges ut 2024. Dekningsgraden er 90 % av gjennomsnittlige strømpriser over 70 øre pr kWt. Denne ordningen administreres av Lotteri- og stiftelsestilsynet. Flere idrettslag har også lånefinansiert deler av sin anleggsutbygging. Rentehevingene det siste året har gitt et ytterligere press på økonomien til de idrettslagene som har høy lånegjeld.

Langvarig høye strøm- og rentekostnader tærer på det enkelte idrettslag sin økonomi og kan i verste fall gi reduksjon av aktivitet eller økte kontingenter/treningsavgifter.

Det økonomiske handlingsrommet i kommunen er blitt og forventes å bli mindre i årene fremover. I dette utfordringsbilde er det vanskelig å opprettholde dagens tilbud og tjenestenivå. Innenfor tjenesteområdet idrett er det foreslått flere kutt som i minst mulig grad går utover tilbud til barn og unge.

Gjeldende planer og planstatus

Plan for idrett og fysisk aktivitet, vedtatt 2021, består av en tematisk del som beskriver de ulike satsingsområdene og et handlingsprogram. Handlingsprogrammet viser hvilke idrettsanlegg som er planlagt og hvilke anlegg som venter på spillemidler og kommunalt tilskudd. Handlingsprogrammet rulleres årlig.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	10 008	11 536	12 631	12 631	12 631	12 631
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 938	7 788	6 804	6 414	6 414	6 414
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 065	4 364	4 446	4 446	4 446	4 446
Overføringsutgifter	11 571	8 632	7 443	7 443	7 443	7 443
Finansutgifter	6 804	7 300	7 810	7 810	7 810	7 810
Sum Driftsutgifter	39 386	39 620	39 134	38 744	38 744	38 744
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 559	-4 923	-5 298	-5 298	-5 298	-5 298
Refusjoner	-2 086	-2 851	-2 688	-2 688	-2 688	-2 688
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-154	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-5 799	-7 774	-7 986	-7 986	-7 986	-7 986
Sum	33 587	31 846	31 148	30 758	30 758	30 758

Kostra-analyse

Prioritet	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ringerike	Indre	Larvik	Kostragruppe	Landet	Landet
	2021	2022			Østfold		10		uten Oslo
Netto driftsutgifter per innbygger (380) idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg (B) **)	253	353	97	-5	371	314	270	263	271
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger (B) **)	359	433	980	766	432	353	840	794	739

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. På idrettsområdet har Karmøy i likhet med kulturområdet også lavere utgifter til idrettsformål i følge Kostra. Tallene her er noe usikre, da det ser ut til å være en del ulik praksis mellom kommunene. For 2022 indikerer imidlertid tallene at Karmøy har lavere kostnader til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg, men høyere kostnader enn sammenlignbare kommuner (K10) til idrettsformål ellers, noe som inkluderer tilskudd til andres idrettsanlegg.

For idrettsbygg utgjør lavere avskrivningskostnader en viktig del av forklaringen på lavere kostnader i Karmøy, noe som reflekterer lave investeringer i kommunale idrettsanlegg som har vært tidligere år. På Karmøy finnes det 7 kommunale og 2 private idrettshaller hvorav Vormedal idrettshall er det nyeste tilskuddet med åpning desember 2022. Med avskrivningene for Vormedal idrettshall, er det forventet at netto utgifter til kommunale idrettsbygg vil øke fra 2023.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Gratis utlån av kommunale idrettsanlegg	Kommunen tilbyr gratis utlån av kommunale idrettsanlegg til frivillige organisasjoner. Dette bidrar til å kunne holde lavere kontingent for de enkelte medlemmene. Tildeling av treningstider i idretts- og svømmehallene gjøres av idrettsrådet. Bygging av flere idrettshaller har gitt økt mangfold og kan bidra til at flere driver med fysisk aktivitet.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet
Tilskuddsordninger	Det er egen tilskuddsordninger for idrettslag som har tilbud om fysisk aktivitet for personer med nedsatt funksjonsevne. Formålet med denne ordningen er å motivere og støtte idrettslag til å ha tilbud til denne målgruppen og får dekket noen av merkostnadene som idrettstilbudet har. Dette kan være kostnader knyttet til spesialutstyr, ekstra reisekostnader og behov for bistand. De senere år er det flere idrettslag som har tilbud innen paraidrett.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: Tilskudd idrettslag økes

Tiltak **tilskudd idrettslag økes** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Innsparing

Energibesparende tiltak i formålsbygg - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder beregnet energibesparelse ved innstallering av luft/væske varmepumper på tre kommunale bygg, Karmøyhallen, Kopervik sykehjem og Norheim sykehjem. Det legges opp til installasjon på Karmøyhallen i 2024, og Kopervik sykehjem og Norheim sykehjem i 2025. Gitt en energipris på 1 kroner per kWh inkludert nettleie er helårseffekt av den totale besparelsen beregnet til 1,1 mill. kroner per år for alle tre byggene.

Kutte ordningen med gratis bading ansatte

Kommunalt ansatte har i dag gratis tilgang til offentlig bading i Karmøyhallen. Ut fra registreringer og beregninger utgjør dette reduserte billettinntekter på ca **kr 100 000**. Fri bading for ansatte foreslås tatt bort.

Kutte tilskuddsordningen reparasjon/vedlikehold

Det foreslås å kutte tilskuddsordningene reparasjon/vedlikehold bygg/anlegg. Dette kuttet utgjør kr **550 000**. I 2023 var det 35 søknader til denne ordningen og tilskuddet til den enkelte søker varierte fra kr 10 000 til kr 22 000. Søkerne til denne ordningen er frivillige organisasjoner som selv eier sitt bygg/anlegg, det være sanitetsforeninger, bedehus, grendehus, idrettslag og lignende. For enkelte organisasjoner er dette den eneste ordningen de kan søke om midler til. Med høyere driftskostnader av sine bygg/anlegg og bortfall av tilskudd kan medføre økte kostnader for brukerne av disse bygg/anlegg.

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målet i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi

med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutførelsen for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Reduksjon tilskudd til nærmiljøanlegg

Det foreslås også reduksjon i tilskudd til nærmiljø med kr **70 000** fra kr 570 000 ned til kr 500 000. Ordningen benyttes i hovedsakelig av velforeninger til utbedring av sin lokale lekeparks. Konsekvensen av kuttet er at organisasjonene må selv dekke en større andel av kostnadene.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten

Den stramme budsjettssituasjonen og fremtidsutsikter fordrer at en tenker nytt for å opprettholde tilfredsstillende kvalitet innenfor gitte økonomiske rammer. Innen oppvekst- og kulturetaten (ok-etaten) settes det i gang et arbeid i forhold til gjennomgang, endring og omstrukturering av etatens virksomhet. Formålet er å finne inndekning for økte kostnader/ krav til innsparing i størrelsesorden 4 millioner kroner. Tiltaket og prosess omfatter alle tjenesteområder innenfor etatens driftsbudsjett. I utgangspunktet er innsparingskravet fordelt til det enkelte tjenesteområde i forhold til det enkelte tjenesteområdes andel av totalt driftsbudsjett. I den grad en måtte komme frem til en annen fordeling, vil kommunedirektøren i løpet av 2024 legge frem sak for kommunestyret om endring av budsjett/ budsjettregulering mellom aktuelle tjenesteområder.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2024
Administrasjon	-53	-53	-53	-53
Barnehage	-1 848	-1 848	-1 848	-1 848
Skole	-2 266	-2 266	-2 266	-2 266
Kultur	-165	-165	-165	-165
Idrett	-44	-44	-44	-44
Nærmiljø	-20	-20	-20	-20
Næring	-12	-12	-12	-12
Totaler	-4 408	-4 408	-4 408	-4 408

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

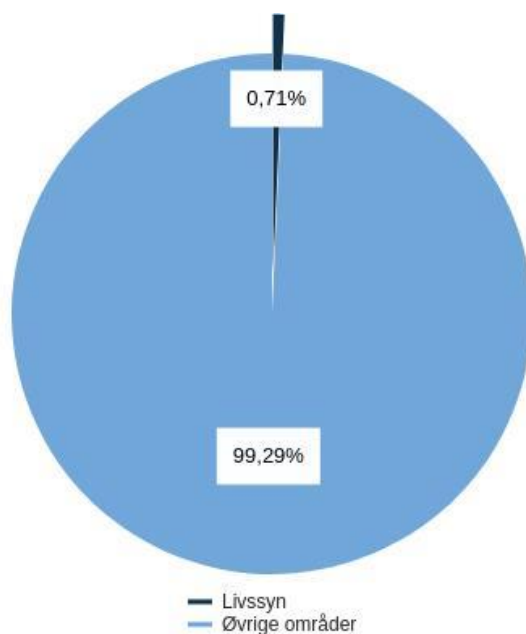
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjektutgift	Netto 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Idrett													
Nye Veavågen skole	2026	-6 000	25 7001 00112 400			015 098	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Sum Idrett		-6 000	25 7001 00112 400			015 098	0	0	0	0	0	0	

Livssyn

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	28 986	28 986	28 986	28 986
Sum Lønns- og prisvekst	1 244	1 244	1 244	1 244
Sum Pensjonsendringer	-7	-7	-7	-7
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22 Økte energikostnader Karmøy kirkelig fellestråd	-955	-955	-955	-955
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-955	-955	-955	-955
Tekniske justeringer	282	282	282	282
Konsekvensjustert ramme	29 268	29 268	29 268	29 268
Nye tiltak				
Økte kremasjonskostnader	150	150	150	150
Sum Nye tiltak	150	150	150	150
Innsparing				
Reduksjon energiforbruk	-1	-1	-1	-1
Reduksjon energipriser	-13	-13	-13	-13
Sum Innsparing	-14	-14	-14	-14
Nye tiltak	136	136	136	136
Ramme 2024-2027	29 404	29 404	29 404	29 404

Sammendrag budsjett

Tjenesteområdet omfatter i hovedsak tilskudd og tjenester Karmøy kommune yter til Karmøy kirkelig fellesråd. Budsjettet videreføres i tråd med tidligere vedtak, i tillegg til et nytt tiltak for å dekke kostnader med økning i antall kremasjoner.

Fellesrådet har arbeidet med å effektivisere driften av gravplassene de siste årene, og har blant annet overtatt arbeidet med oppgraving av graver for å spare kostnader knyttet til dette. Festeavgiften er økt de siste årene for å øke inntektsgrunnlaget og redusere/utsette behovet for utvidelser. For fortsatt å holde kvaliteten oppe på gravplassene, anmoder Fellesrådet om å øke festeavgiften fra 230 kr i 2023 til 250 kr per grav per år i 2024. Fellesrådet foreslår videre å opprette en ny avgiftstype for minnelunder. Tilbudet med minnelunder som alternativ til tradisjonelle graver utvides. Flere ønsker å benytte seg av dette tilbudet og det er arealbesparende. For å legge til rette best mulig slik at folk velger minnelund foreslår fellesrådet at avgiften settes til 0 kroner. Til nå har valg av navn i minnelund hatt samme festeavgift som tradisjonell grav. Kremasjonsandelen er økende og ønske om å feste flere graver over tid er synkende. I tillegg bidrar utvikling av digitale programmer til at gravplassforvaltningen har bedre kontroll på utnyttelsen av gravplassene. Disse utviklingstrekkene reduserer det framtidige behovet for gravarealer. Investeringsbudsjettet for planprosjektet Kirkegård/gravplass (2022-2029), kan dermed reduseres med 27,9 mill. kroner.

I likhet med mange andre områder i kommunen har Karmøykirken utfordringer med vedlikeholdsetterslep. Med støtte fra kommunen gjennomførte Karmøy kirkelig fellesråd en kartlegging av kirkebyggene i kommunen i 2017. På bakgrunn av dette er det gitt ekstra investeringsmidler til rehabilitering av kirkebygg og restaurering av Avaldsnes kirke. Dette ble dette videreført med 4,4 mill. kroner i tilskudd til rehabilitering av kirkebygg i 2022, i tråd med tidligere vedtak. Dette, og andre tiltak fra fellesrådets side, har medført en positiv utvikling. Fellesrådet skriver i sitt budsjettforslag at ved utgangen av 2023 vil vedlikeholdsetterslepet som ble beskrevet i 2017-rapporten være utbedret, med unntak av utskiftning av vinduer i Åkra kirke. Det er gjort tiltak på alle kirkebyggene i kommunen bortsett fra Kopervik kirke, som stod ferdig i 2017. Fellesrådet peker likevel på at det fortsatt er et etterslep i de elektriske anleggene som ikke ble inkludert i tilstandsrapporten i 2017. Fellesrådet anmoder i sitt budsjettforslag om å bruke noe av reduksjonen i investeringsbudsjettet for Kirkegård/gravplass på 27,9 mill. kroner, til en bevilgning for å kunne redusere dette vedlikeholdsetterslepet. Kommunedirektøren har ikke funnet rom for videreføring av midler til rehabilitering av kirkebygg i budsjettforslaget for 2023, men viser til mulighet for kirken i Karmøy til å søke midler fra det nye kirkebevarende fond som regjeringen har vedtatt. Dette fondet skal ifølge regjeringen gi midler til vedlikehold av kirker de neste 20 til 30 årene. Det vises også til omtale av vedlikeholdsetterslepet i kommunen under tjenesteområde 1 Administrasjon.

Fellesrådet blir kompensert for pris- og lønnsvekst på 4,3 prosent fra 2023 til 2024 i tråd med anslag i statsbudsjettet.

Det budsjetteres etter dette med følgende tilskudd til kirken i 2024:

Tilskudd til kirkeformål: 23 581 000 kroner

Tilskudd til kirkegårdsformål: 4 715 000 kroner

Refusjon av utgifter til kremasjonsavgifter: 500 000 kroner

Det vises for øvrig til Karmøy kirkelig fellesråds forslag til budsjett og økonomiplan 2024-2027. Dette ligger tilgjengelig på kommunens nettsider.

Gjeldende planer og planstatus

Tjenesteområdet omfatter i hovedsak tilskudd og tjenester Karmøy kommune yter til Karmøy kirkelig fellesråd. Budsjettet videreføres i tråd med tidligere vedtak, i tillegg til et nytt tiltak for å dekke kostnader med økning i antall kremasjoner.

Fellesrådet har arbeidet med å effektivisere driften av gravplassene de siste årene, og har blant annet overtatt arbeidet med oppgraving av graver for å spare kostnader knyttet til dette. Festeavgiften er økt de siste årene for å øke inntektsgrunnlaget og redusere/utsette behovet for utvidelser. For fortsatt å holde kvaliteten oppe på gravplassene, anmoder Fellesrådet om å øke festeavgiften fra 230 kr i 2023 til 250 kr per grav per år i 2024. Fellesrådet foreslår videre å opprette en ny avgiftstype for minnelunder. Tilbudet med minnelunder som alternativ til tradisjonelle graver utvides. Flere ønsker å benytte seg av dette tilbudet og det er arealbesparende. For å legge til rette best mulig slik at folk velger minnelund foreslår fellesrådet at avgiften settes til 0 kroner. Til nå har valg av navn i minnelund hatt samme festeavgift som tradisjonell grav. Kremasjonsandelen er økende og ønske om å feste flere graver over tid er synkende. I tillegg bidrar utvikling av digitale programmer til at gravplassforvaltningen har bedre kontroll på utnyttelsen av gravplassene. Disse utviklingstrekkene reduserer det framtidige behovet for gravarealer. Investeringsbudsjettet for planprosjektet Kirkegård/gravplass (2022-2029), kan dermed reduseres med 27,9 mill. kroner.

I likhet med mange andre områder i kommunen har Karmøykirken utfordringer med vedlikeholdsetterslep. Med støtte fra kommunen gjennomførte Karmøy kirkelig fellesråd en kartlegging av kirkebyggene i kommunen i 2017. På bakgrunn av dette er det gitt ekstra investeringsmidler til rehabilitering av kirkebygg og restaurering av Avaldsnes kirke. Dette ble dette videreført med 4,4 mill. kroner i tilskudd til rehabilitering av kirkebygg i 2022, i tråd med tidligere vedtak. Dette, og andre tiltak fra fellesrådets side, har medført en positiv utvikling. Fellesrådet skriver i sitt budsjettforslag at ved utgangen av 2023 vil vedlikeholdsetterslepet som ble beskrevet i 2017-rapporten være utbedret, med unntak av utskiftning av vinduer i Åkra kirke. Det er gjort tiltak på alle kirkebyggene i kommunen bortsett fra Kopervik kirke, som stod ferdig i 2017. Fellesrådet peker likevel på at det fortsatt er et etterslep i de elektriske anleggene som ikke ble inkludert i tilstandsrapporten i 2017. Fellesrådet anmoder i sitt budsjettforslag om å bruke noe av reduksjonen i investeringsbudsjettet for Kirkegård/gravplass på 27,9 mill. kroner, til en bevilgning for å kunne redusere dette vedlikeholdsetterslepet. Kommunedirektøren har ikke funnet rom for videreføring av midler til rehabilitering av kirkebygg i budsjettforslaget for 2023, men viser til mulighet for kirken i Karmøy til å søke midler fra det nye kirkebevarende fond som regjeringen har vedtatt. Dette fondet skal ifølge regjeringen gi midler til vedlikehold av kirker de neste 20 til 30 årene. Det vises også til omtale av vedlikeholdsetterslepet i kommunen under tjenesteområde 1 Administrasjon.

Fellesrådet blir kompensert for pris- og lønnsvekst på 4,3 prosent fra 2023 til 2024 i tråd med anslag i statsbudsjettet.

Det budsjetteres etter dette med følgende tilskudd til kirken i 2024:

Tilskudd til kirkeformål: 23 581 000 kroner

Tilskudd til kirkegårdsformål: 4 715 000 kroner

Refusjon av utgifter til kremasjonsavgifter: 500 000 kroner

Det vises for øvrig til Karmøy kirkelig fellesråds forslag til budsjett og økonomiplan 2024-2027. Dette ligger tilgjengelig på kommunens nettsider.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	234	205	208	208	208	208
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	347	407	400	400	400	400
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	509	330	0	0	0	0
Overføringsutgifter	27 123	28 057	28 806	28 806	28 806	28 806
Sum Driftsutgifter	28 214	28 999	29 414	29 414	29 414	29 414
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-39	0	0	0	0	0
Refusjoner	-32	-13	-10	-10	-10	-10
Sum Driftsinntekter	-71	-13	-10	-10	-10	-10
Sum	28 143	28 986	29 404	29 404	29 404	29 404

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Prioritet									
Netto driftsutgifter per innbygger (390) den norske kirke (B) **)	511	540	573	616	756	763	543	548	591
Netto driftsutgifter per innbygger (392) andre religiøse formål (B) **)	0	0	5	0	-14	0	-1	3	3
Netto driftsutgifter per innbygger (393) gravplasser og krematori er (B) **)	108	116	0	66	3	-26	54	103	98
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner (B) **)	619	656	573	682	759	737	597	651	689
Sysselsatte i årsverk lønnet av kirkelige fellesråd pr. 1000 innbygger	0,99	0,99	0,80	0,77	0,79	0,92	0,00	0,00	0,00
Dekningsgrad									
Døpte i prosent av antall fødte (B)	70,7 %	82,4 %	60,2 %	47,7 %	54,2 %	63,5 %	57,2 %	55,3 %	60,3 %
Konfirmerte i prosent av 15-åringer (B)	69,8 %	68,4 %	51,0 %	43,1 %	40,4 %	44,3 %	47,9 %	49,9 %	52,9 %
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (B)	75,5 %	75,0 %	65,1 %	67,2 %	63,8 %	67,1 %	65,4 %	63,7 %	66,8 %
Medlemmer i tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke i prosent av antall innbyggere	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	12,9 %	0,0 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Antall sokn i kommunen	8	8	3	10	9	12	75	1 155	1 116

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2022 marginalt noe lavere kostnader til Den norske kirke enn sammenlignbare kommuner (K10) og resten av landet uten Oslo. Kostnadene til gravplasser og krematori er derimot noe høyere i Karmøy sammenlignet med K10.

Medlemstall og oppslutning. Karmøy har en høyere andel innbyggere som er medlemmer og tilhørige i Den norske kirke. I Karmøy utgjorde medlemmer og tilhørige i DnK 75,0 prosent av innbyggerne i 2022, mot 63,7 prosent på landsbasis. Både nasjonalt og lokalt er medlemstallet svakt fallende. Fra 2021 til 2022 gikk andelen ned med 0,5 prosentpoeng i Karmøy, mot 1,3 prosent nedgang nasjonalt. Karmøy har dog en vesentlig høyere andel døpte og konfirmerte i Den norske kirke enn landsgjennomsnittet.

Antall sokn, gravplasser og kirkebygg er en kostnadsdriver som kan forklare forskjeller i kostnadsnivået sammenlignet med andre kommuner. Karmøy har 8 sokn. Det utgjør 5 362 innbyggerne per sokn per 2022. På landsbasis var det 4 740 innbyggere per sokn. Karmøy har i så måte relativt større sokn enn landsgjennomsnittet og kan gjennom det oppnå en stordriftsfordel og dermed lavere kostnader pr innbygger. Målt mot K10-kommune er gjennomsnitt 2 757 innbyggere per sokn i K10-kommunene. Samtidig er oppslutningen til Den norske kirke høyere enn både kostragruppen og landet, noe som kan indikere et høyere utgiftsbehov pr innbygger i Karmøy sammenlignet med andre kommuner.

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22 Økte energikostnader Karmøy kirkelig fellesråd

Tiltak **Økte energikostnader Karmøy kirkelig fellesråd** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Nye tiltak

Økte kremasjonskostnader

Vedtatt praksis i Karmøy kommune er at Karmøy kirkelig fellesråd betaler kremasjonsavgiften, og får dette refundert av Karmøy kommune. På bakgrunn av økning i kremasjonsavgift og antall kremasjoner er det lagt inn en økning i budsjetterte refusjoner til dette formålet på 150 000 kroner.

Innsparing

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettetert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutførelsen for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

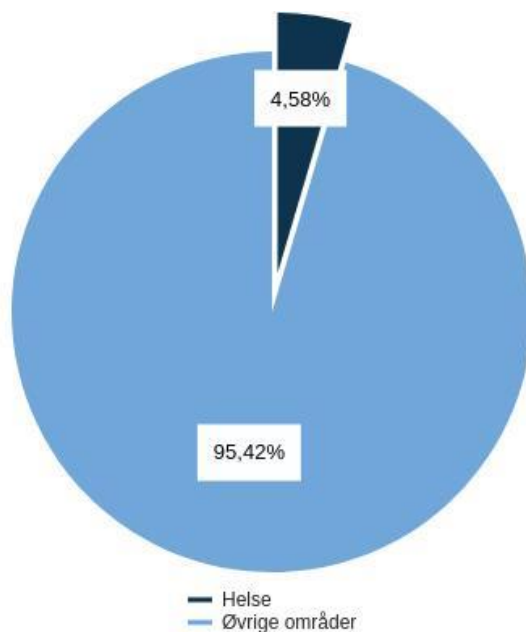
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin. år	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
Livssyn													
Kirkegård/gravplass (planprosjekt 2022-2029)	2029	0	36 000	14 000	-0	-0	-01 500	19 500	0	0	0	0	0
Sum Livssyn		0	36 000	14 000	-0	-0	-01 500	19 500	0	0	0	0	0

Helse

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	153 512	153 512	153 512	153 512
Sum Lønns- og prisvekst	8 003	8 003	8 003	8 003
Sum Pensjonsendringer	-1 731	-1 731	-1 731	-1 731
Sum Helårseffekter av vedtak	2 487	2 487	2 487	2 487
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: Forsterke basistilskudd fastleger KST 73/22	-580	-580	-580	-580
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-580	-580	-580	-580
Andre tekniske justeringer				
Omdisponering av 28 % renholdsstilling	160	160	160	160
Sum Andre tekniske justeringer	160	160	160	160
Tekniske justeringer	8 339	8 339	8 339	8 339
Konsekvensjustert ramme	161 851	161 851	161 851	161 851
Nye tiltak				
Bortfall av husleieinntekter, Skudeneshavn legesenter	170	170	170	170
Bosettingsbudsjett	3 046	3 046	3 046	3 046
Demografi helse	0	300	900	1 200
Kjøp av legevaktstjenester fra Haugesund	1 000	1 000	1 000	1 000
Kompensasjon for legevaktjeneste	230	230	230	230
Kostnader for legevikarer	1 230	1 230	1 230	1 230
KST 37/23 Virksomhetsleder helsestasjon	1 100	1 100	1 100	1 100
Miljørettet helsevern stilling	469	469	469	469
Satsing helsestasjons og skolehelsetjenesten	300	300	300	300
Sum Nye tiltak	7 545	7 845	8 445	8 745
Innsparing				
Innsparingskrav helse	0	-1 000	-1 700	-1 800
Kutt rusforebyggende tiltak kultur	-111	-111	-111	-111
Reduksjon energiforbruk	-69	-69	-69	-69

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Reduksjon energipriser	-537	-537	-537	-537
Sum Innsparing	-717	-1 717	-2 417	-2 517
Nye tiltak	6 828	6 128	6 028	6 228
Ramme 2024-2027	168 679	167 979	167 879	168 079

Sammendrag budsjett

Tjenesteområde helse omfatter helsestasjons- og skolehelsetjeneste, annet forebyggende helsearbeid, legetjeneste, legevakt, fysio- og ergoterapitjeneste og avdeling for folkehelse.

Samfunnsendringer preger utviklingen innen helse- og omsorgstjenesten. Demografiutviklingen viser økt andel eldre over 80 år, samt færre barnefødsler og færre barn og unge. Innbyggerne lever lengre, får behandlet flere sykdommer, samtidig som det er kortere liggetider på sykehus. Det har skjedd en gradvis oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten der både behandling av lette til moderate lidelser, samt oppfølging av alvorlige sykdommer overføres kommunen. Dette gir press på primærhelsetjenesten, både på legetjenesten, helsestasjon- og skolehelsetjenesten og fysio- og ergoterapitjenesten. Samtidig oppleves det en økt bevissthet og ønske blant innbyggerne for å få hjelp til livsstilsendring og tidlig hjelp ved psykiske utfordringer og det ses en økende etterspørsel etter kommunens frisklivstilbud og tilbud om rask psykisk helsehjelp.

Innen de fleste tjenesteområder er det behov for høy kompetanse, stabil drift og god ledelse. Det oppleves å være spesielle utfordringer med rekruttering av leger og helsesykepleiere.

Fastlegetjenesten i Karmøy er i tråd med nasjonale føringer organisert med næringsmodellen som hovedmodell. Som et supplement og rekrutteringstiltak er det kommunale fastlegestillinger ved Bygnes legesenter. Rekruttering av fastleger er spesielt krevende til næringsdrift. Rekrutteringssituasjonen er blitt så vanskelig at kommunen får ansvar for å drifte ubesatte hjemler i næring. Kommunen har sett seg nødt til å overta flere privat hjemler fra leger som har sluttet og ikke erstattet med nye fastleger, og det er utfordrende å drifte disse med vikar. I løpet av 2023 er Avaldsnes legesenter lagt ned, og driften overført til Bygnes kommunale legesenter. I tillegg er Skudenes legesenter overtatt og driftes kommunalt med tre leger som vil ha såkalt 8,2 avtaler. En 8,2 avtale betyr at kommunen har avtale med en lege der legen arbeider som selvstendig næringsdrivende, mens kommunen tilsetter hjelpepersonell og har ansvar for driften av legesenteret. Dette gir kommunen flere alternative organisasjonsmåter for legekantor som bidrar til økt rekruttering av fastleger.

Det arbeides på en rekke områder for å møte framtidens utfordringer:

Rekruttering av fastleger og arbeidet med å øke antall fastleger i kommunen fortsetter. Handlingsplanen for allmennlegetjenesten følges opp ved å benytte aktuelle statlige virkemidler som tilskudd til ALIS (Allmennleger i spesialisering). Det er også utarbeidet en egen tiltaksplan for rekruttering av leger til Karmøy. Denne ble behandlet i kommunestyret i september 2022. Tiltakene er innarbeidet i budsjettet.

Oppfølging av legetjenesten vil bli styrket ved at det er tilsatt egen virksomhetsleder.

Arbeid med økt bruk av elektronisk konsultasjoner ved legesenter, legevakt, fysioterapitjenesten, helsestasjon for ungdom samt innen tverrfaglig samarbeid.

Det vil vurderes hvordan legevaktjenesten kan organiseres i framtiden for å sikre nødvendig bemanning og forsvarlige tjenester til befolkningen.

Tjenestetilbudet til barn og unge vil bli bedre samordnet ved opprettelse av en egen sektor for barn og familie der psykisk helsetjeneste for barn og familier, fysio- og ergoterapi for barn, barneverntjenesten, helsestasjons- og skolehelsetjenesten og avlastingstjenesten og ambulante tjenester i hjemmet for barn er organisert. Sektoren vil ha et nært samarbeid med oppvekst og kulturetaten.

I 2023 har arbeidet med å ivareta helsekontroller for flyktninger/helsestasjon for flyktninger blitt utført fra tidligere koronasenter (nå flyktningehelsesenter). På grunn av usikkerheten om hvor mange flyktninger kommunen vil motta i 2024 vil denne ordningen videreføres og leieavtalen for bygget vil forlenges ut 2024. I tillegg vil det opprettes et tilbud om reisevaksinering som vil gi inntekter og samdrift slik at tiltaket kan gjennomføres uten at det tilføres ekstra midler til driften. Håndtering av korona-, og influensavaksinering utføres av fastleger og apotek.

Bruken av digitale tjenester økte under koronapandemien og utviklingen følges opp med videre satsing på digitalisering av arbeidsmetoder og tjenester. Dette innebærer samtidig gode IT systemer som understøtter god samhandling. Trygghet- og mestringsteknologi/ velferdsteknologi må benyttes når det er et reelt alternativ til andre type tjenester. Utviklingen går parallelt med utviklingen innen velferdsteknologi, der nye alarmer og sensorteknologi er forebyggende tiltak som kan bidra til at innbyggerne mestrer eget liv bedre og lengre i eget hjem.

Gjeldende planer og planstatus

Regjeringen har utarbeidet **handlingsplan for allmennlegetjenesten 2020-2024**.

Handlingsplanen omtales som en opptrappingsplan og vil styrke blant annet fastlegeordningen med tiltak som økt basistilskudd, innføring av et grunntilskudd og økt antall leger i spesialisering.

Karmøy kommune har vedtatt **Plan for legetjenesten (2018-2024)**. Planen beskriver behovet for økte legerressurser i årene framover samt kompetansekrav for alle leger i kommunen. Den største utfordringen de kommende årene er å øke kapasiteten og stabiliteten i fastlegeordningen.

Kommunestyret behandlet i september 2022 en egen sak med **tiltaksplan for å styrke rekrutteringer av leger**.

Nasjonal **Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019–2024)** har som formål at flere skal oppleve god psykisk helse og god livskvalitet, og at de som trenger det skal få et godt behandlingstilbud. Opptrappingsplanen inneholder både helsefremmende, forebyggende og behandlingsrettede tiltak, og omfatter barn og unge mellom 0–25 år.

En egen **Plan for psykisk helsearbeid barn og unge i Karmøy** vil ferdigstilles i 2024. Kommunen skal ihht. barnevernloven § 3.1. fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Barnevernloven er endret og kommunestyret vedtok **plan for kommunens forebyggende arbeid for barn og unge** våren 2023. Planen beskriver mål for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide.

Karmøy kommunes **Plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid (2018-2024)** beskriver kommunens organisering og tjenestetilbud og vurderer det fremtidige behovet og satsing innen psykisk helse og rus. Planen følger opp nasjonal strategi for god psykisk helse.

Karmøy kommunes **Plan for habilitering og rehabilitering (2018 – 2025)** beskriver arbeid og prosjekter innen flere områder i fagfeltet.

Dokumentet «**Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer**» peker på sentrale folkehelseutfordringer i Karmøy kommune. Det er et viktig dokument i kommunens overordnede strategiske folkehelsearbeid. Oversiktsdokumentet skal danne grunnlag for planstrategien, kommunens samfunnsdel og øvrige kommunale planer. Dette er for at planene og fremtidsutviklingen skal bygge på utfordringsbildet i befolkningen og samfunnet.

Oversiktsdokumentet revideres hvert fjerde år, og skal revideres i 2024, arbeidet starter i 2023. I tillegg har kommunen en plikt til å ha en løpende oversikt over helsetilstanden.

Oversiktsdokumentet er å betrakte som et kunnskaps- og oppslagsdokument, mens øvrige planer i kommunen som eksempelvis handlingsplan for folkehelse og rusmiddel politisk handlingsplan inneholder konkrete tiltak.

Handlingsplan for folkehelse er en plan som gjelder for alle innbyggerne i Karmøy kommune. Dette gjør at en rekke aktører må involveres for å nå planens målsettinger. Det handler om å utvikle lokalsamfunn som fremmer helse og livskvalitet, og utjevne sosiale forskjeller i helse.

«Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer 2020» danner grunnlaget for denne handlingsplanen. Handlingsplanen beskriver hvordan vi ut fra kunnskapen fra oversiktsarbeidet danner grunnlaget for tiltakene i planen.

Handlingsplan for folkehelse er såpass omfattende at den kan knyttes til flere av målene i samfunnsdelen. Alle målene i samfunnsdelen er med på å skape bedre folkehelse i Karmøy kommune. Og ved neste rullering vil målsetningene i kommunens samfunnsdel knyttes tettere opp mot handlingsplanen – med bakgrunn i utfordringsbildet.

Handlingsplanen for folkehelse rulleres hvert 4. år, etter at nytt oversiktsdokument foreligger. På denne måten legges oversiktsarbeidet til grunn for planen.

Rusmiddelpolitisk handlingsplan. Kommunen har etter alkoholloven (§ 1-7d) plikt til å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Planen bør angi de alkoholpolitiske hovedmålene og delmål kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk og de virkemidlene som benyttes for å nå målene. Hensikten med planen er at kommunens arbeid på feltet skal sees i sammenheng fra forebyggende fokus via skjenke- og bevillingspolitikk til tiltak rettet mot etablert rusmiddelbruk. Dette betyr at planen skal være tverrfaglig og tverretattlig. Videre skal planen belyse de sammensatte rusmiddelproblemene på en forståelig og hensiktsmessig måte.

I Karmøy kommune er planarbeidet «tredelt»;

1. Plan for psykisk helse og rusarbeid 2018-2024, omhandler tjenester og tiltak ved etablert misbruk for personer over 18 år.
2. Alkoholpolitiske retningslinjer som gir føringer for skjenkebransjen og dagligvarebutikker.
3. Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024, omhandler hovedsakelig forebyggende tiltak og tidlig intervensjon. Denne skal rulleres i 2024.

Overordnet målsetning for rusmiddelpolitisk handlingsplan er å forebygge og redusere negative konsekvenser av alkohol og andre rusmidler for enkeltmennesket, pårørende og samfunnet.

Målsetningen og tiltakene i rusmiddelpolitisk handlingsplan kan knyttes til flere av målsetningene i samfunnsdelen:

- Mål 3, God helse og livskvalitet: Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet.
- Mål 4, God utdanning: Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte.
- Mål 17, Samarbeid for å nå målene. Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn.

Det legges opp til medvirkning og rullering av planen i 2024. Det er i samme tidsperiode som alkoholpolitiske retningslinjer og plan for psykisk helse og rusarbeid. Dette gir mulighet til felles medvirkning og planarbeid.

Innholdet i veilederen kan kobles til mål nr. 3 i samfunnsdelen; God helse og livskvalitet: Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet. Samtidig må veilederes ses i sammenheng med mål nr. 4 som handler om god og inkluderende utdanning.

Dokumentet «**Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer**» peker på sentrale folkehelseutfordringer i Karmøy kommune. Det er et viktig dokument i kommunens overordnede strategiske folkehelsearbeid. Oversiktsdokumentet skal danne grunnlag for planstrategien, kommunens samfunnsdel og øvrige kommunale planer. Dette er for at planene og fremtidsutviklingen skal bygge på utfordringsbildet i befolkningen og samfunnet.

Oversiktsdokumentet revideres hvert fjerde år, og skal revideres i 2024, arbeidet starter i 2023. I tillegg har kommunen en plikt til å ha en løpende oversikt over helsetilstanden.

Oversiktsdokumentet er å betrakte som et kunnskaps- og oppslagsdokument, mens øvrige planer i kommunen som eksempelvis handlingsplan for folkehelse og rusmiddelpolitisk handlingsplan inneholder faktiske tiltak.

Handlingsplan for folkehelse er en plan som gjelder for alle innbyggerne i Karmøy kommune. Dette gjør at en rekke aktører må involveres for å nå planens målsettinger. Det handler om å utvikle lokalsamfunn som fremmer helse og livskvalitet, og utjevne sosiale forskjeller i helse.

«Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer 2020» danner grunnlaget for denne handlingsplanen. Handlingsplanen beskriver hvordan vi ut fra kunnskapen fra oversiktsarbeidet danner grunnlaget for tiltakene i planen.

Handlingsplan for folkehelse er såpass omfattende at den kan knyttes til flere av målene i samfunnsdelen. Alle målene i samfunnsdelen er med på å skape bedre folkehelse i Karmøy kommune. Og ved neste rullering vil målsetningene i kommunens samfunnsdel knyttes tettere opp mot handlingsplanen – med bakgrunn i utfordringsbildet.

Handlingsplanen for folkehelse rulleres hvert 4. år, etter at nytt oversiktsdokument foreligger. På denne måten legges oversiktsarbeidet til grunn for planen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	123 699	108 497	117 925	117 925	117 925	117 925
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	27 677	13 155	13 117	12 417	12 317	12 517
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	47 676	50 378	56 513	56 513	56 513	56 513
Overføringsutgifter	5 903	3 128	3 043	3 043	3 043	3 043
Finansutgifter	6 428	70	70	70	70	70
Sum Driftsutgifter	211 382	175 228	190 668	189 968	189 868	190 068
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-7 199	-8 332	-8 526	-8 526	-8 526	-8 526
Refusjoner	-38 919	-13 254	-13 333	-13 333	-13 333	-13 333
Overføringsinntekter	-120	-130	-130	-130	-130	-130
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-7 359	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-53 596	-21 716	-21 989	-21 989	-21 989	-21 989
Sum	157 786	153 512	168 679	167 979	167 879	168 079

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Befolkning									
Befolkning - Personer som bor alene, 45 år +	22,2	22,2	29,8	28,2	26,4	26,6		26,3	
Prioritet									
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B) **)	3 651	3 852	3 954	3 549	4 159	4 634	4 043	4 424	4 341
Oppvekst og levekår									
Oppvekst og levekår - Barn av enslige forsørgere	14,0								
Oppvekst og levekår - Inntektsulikhet, P90/P10	2,5								
Oppvekst og levekår - Vedvarende lavinntekt (husholdninger) (0-17 år) (EU60)	8,8								
Oppvekst og levekår - Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	81,0								
Dekningsgrad									
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder (B)	102,5 %	117,3 %	101,7 %	102,6 %	86,5 %	88,8 %	98,8 %	99,1 %	97,4 %
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder (B)	88,1 %	109,8 %	100,0 %	97,3 %	88,6 %	94,2 %	97,4 %	98,4 %	98,0 %
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (B)	86,3 %	87,2 %	76,3 %	101,2 %	103,9 %	97,7 %	77,9 %	85,8 %	86,7 %
Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (kommunehelse+omsorg) (årsverk)	3,7	3,5	3,3	2,8	2,6	5,8	4,0	4,7	4,7
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	61,2	62,8	152,9	85,7	79,7	34,6	102,3	96,6	97,8

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241	7,5	7,7	8,7	6,9	8,6	9,7	9,3	9,8	10,0
Miljø									
Miljø - Fornøyd m/ lokalmiljøet. Ungdata - Litt eller svært fornøyd, andel (prosent, standardisert)		68,0	71,0		65,0			67,0	
Miljø, skader og ulykker - Fritidsorganisasjon. Ungdata		58,0	62,0		51,0			58,0	
Miljø, skader og ulykker - God drikkevannsforsyning	0,0								
Kvalitet									
Andel kvinnelige leger (prosent)	31,0 %	41,7 %	37,0 %	51,9 %	44,1 %	57,1 %	50,7 %	50,3 %	50,8 %
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	6,4	6,7	7,9	11,3	8,1	10,5	8,9	9,5	9,6
Gjennomsnittlig listelengde korrigert for kommunale timer	1 364,0	1 533,0	1 616,0	1 149,0	1 269,0	1 296,0	1 282,0	1 157,0	1 127,0
Helserelatert adferd									
Helserelatert atferd - Lite fysisk aktive. Ungdata		14,0	11,0		15,0			14,0	
Helsetilstand									
Helsetilstand - Hjerte- og karsykdom	19,0								
Helsetilstand - Overvekt og fedme, 17 år	22,0	23,0	20,0	24,0	28,0	25,0		22,0	
Helsetilstand - Psykiske sympt./lidelser	151,0								
Helsetilstand - Utdanningsforskjell i forventet levealder	5,20								
Helsetilstand - Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	98,3								

***) Justert for utgiftsbehov*

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2022 om lag 5 prosent lavere netto driftsutgifter enn sammenlignbare kommuner (K10) justert for beregnet utgiftsbehov.

Personelldekning. Årsverk av helsesøstre var i 2021 61,2 prosent, i 2022 var det 62,8 prosent. Målt som antall årsverk per innbygger 0-5 år, er dekningsgraden lavere enn K10.

Karmøy har fortsatt en noe lavere dekningsgrad av lege- og fysioterapiårsverk enn gjennomsnitt i K10.

Karmøy ligger høyere enn K10 og landet i andel barn med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst.

Fastleger. Fastlegene i Karmøy kommune har i gjennomsnitt større listelengder enn gjennomsnittet i K10. Andel kvinnelige leger gikk opp fra 31 til 41,7 prosent fra 2021 til 2022. Karmøy ligger godt under landsgjennomsnittet på 50,3 prosent.

Folkehelseprofil: I tillegg til de ordinære Kostra-tallene, er det vist indikatorer fra Folkehelseprofilen i Karmøy. Disse er ikke kommentert her, men det ligger utførlige forklaringer for indikatorene, trykk på den grå informasjonsknappen som ligger rett bak navnet på den enkelte indikator. Se også kommunens oversiktsdokument for folkehelse, som er tilgjengelig her.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Forutsigbare legetjenester	Fastlegekrisen gjør det nødvendig å tenke nytt slik at innbyggere i Karmøy til enhver tid skal ha forutsigbare legetjenester med høy kvalitet. Det å skape større legesenter og legevakt vil gi forutsigbarhet for både innbyggere og leger. Dette kan stimulere til å rekruttere flere leger til kommunen noe som er nødvendig for å gi ledig listekapasitet for innbyggerne. Videre vil det gi større fagmiljø som er tilrettelagt for faglig utvikling og kompetansedeling.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: Forsterke basistilskudd fastleger KST 73/22

Tiltak **forsterke basistilskudd fastleger KST 73/22** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Andre tekniske justeringer

Omdisponering av 28 % renholdsstilling

Utfra en samlet behovsvurdering blir det foreslått å omprioritere en 28 % renholdsstilling fra tjenesteområde Omsorg til tjenesteområde Helse.

Nye tiltak

Bortfall av husleieinntekter, Skudeneshavn legesenter

Kommunen har i 2023 overtatt driften av Skudeneshavn legesenter. Tidligere ble legesenteret drevet privat, og kommunen leide ut lokaler til legesenteret. På grunn av denne endringen, går kommunedirektøren fra og med budsjettet for 2024 inn for å redusere leieinntektene innenfor tjenesteområde Helse med 170 000 kroner.

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 345 personer i 2023, og 219 personer fra 2022. Deretter går bosettingene til 60 de påfølgende årene. Budsjettet for antall bosatte vil revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina vil budsjettet skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner inntektene under tjenesteområdet 18 Økonomi. De direkte kostnadene med bosetting er fordelt ut på tjenesteområdene i oversikten under. Resterende beløp på 22,584 mill. kroner er fordelt ut i rammen til etatene for dekning av kalkulerte indirekte kostnader. Disse kostnadene er vanskelig å henføre direkte til bosetting av flyktningene og består blant annet av flyktningetjenestens andel av felleskostnader, tolkekostnader, boligkostnader og kostnader innen barnevern.

Bosettingsbudsjettet fordelt på tjenesteområdene:
Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	489	489	489	189
Skole	16 036	16 036	16 036	16 036
Helse	3 046	3 046	3 046	3 046
Omsorg	434	434	434	434
Sosial	50 579	50 579	50 579	50 579
Barnevern	434	434	434	434
Økonomi	-93 602	-93 602	-93 602	-96 602
Til dekning av indirekte kostnader	-22 584	-22 584	-22 584	-22 584

Demografi helse

Det forventes at alderssammensetningen i befolkningen samlet sett vil gi behov for noe økte utgifter på helseområdet i årene fremover. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene.

Kjøp av legevaktstjenester fra Haugesund

Kjøp av legevaktstjenester fra Haugesund kommune har økt. Økningen skyldes i hovedsak flere ansatte på vakt på legevakten i Haugesund.

Kompensasjon for legevaktstjeneste

Kompensasjon for leger som går legevakt ved Karmøy legevakt. Det har vært for lite kostnadsdekning på legevakt. Årsaken til dette var en for høy prognose på inntekt. Vi vil i 2024 ha gjennomgang av takstbruk på legevakt.

Kostnader for legevikarer

Kostnaden inngår som del av total kostnad for drift av allmennlegetjenester som er økte pga rekrutteringssvikt innen fastlegetjenesten og legevakt.

KST 37/23 Virksomhetsleder helsestasjon

Som oppfølging av vedtak i sak KST 37/23, legges det inn en ny virksomhetsleder ved helsestasjonen. Før tiltaket var det en virksomhetsleder som håndterte legetjenester, koronateam og helsestasjon.

Miljørettet helsevern stilling

Oppretting av 50% stilling til miljøretta helsevern.

Satsing helsestasjons og skolehelsetjenesten

Regjeringen la i juni 2023 fram Meld. St. 23 (2022–2023) *Opptappingsplan for psykisk helse (2023–2033)*. Målet med planen er at flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet, og at de som har psykiske helseutfordringer skal få god og lett tilgjengelig hjelp. Et av tiltakene for å nå disse målene er å styrke helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Kommunene kompenseres for denne satsingen gjennom en økning i rammetilskuddet.

Innsparing

Innsparingskrav helse

Budsjettet for 2024 er gjort opp med en svakere balanse enn kommunens vedtatte finansielle måltall. I årene fremover er det forventet av kommunens kostnader til å betjene renter og avdrag vil øke som følge av store investeringer, mens kommunens finansinntekter vil forventes å gå ned som følge av at kommunen bruker fondsmidler til å finansiere økte investeringer og utbyttet fra Haugaland Kraft må forventes å gå ned når resultatet fra strømprisenes rekordår 2022 ikke lengre er med i utbyttegrunnet. Det er ikke signaler som tilsier at kommunens overføringer fra staten vil øke vesentlig mer enn summen av økte demografikostnader (netto økte kostnader som følger av flere innbyggere og endret alderssammensetning), økte pensjonskostnader og nye oppgaver. I årene fremover vil derfor kommunen ha behov for å arbeide med ytterligere strategier for å effektivisere drift og ta ned kostnader dersom en skal opprettholde en bærekraftig kommuneøkonomi.

Kutt rusforebyggende tiltak kultur

Det er avsatt **kr 110 000** til rusforebyggende tiltak innen kultur. Halvparten er som tilskudd, mens de resterende er til tiltak/arrangement i sektoren. Det foreslås å kutte hele dette ansvarsområdet da det er lite søknader til dette formålet og effekten av tiltakene er relativ små da ordningen er så liten som den er. Konsekvensen med kuttet blir minimalt da det er få organisasjoner som har søkt om støtte og prosjekter ved kulturhusene må dekkes av det enkelte kulturhus.

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømlleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettet prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutførelsen for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

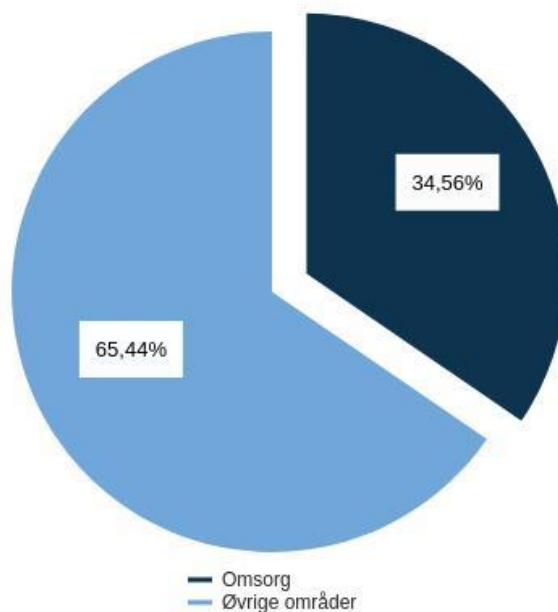
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase	
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjektutgift	Netto 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033		
Helse														
Beredskapssenter, lege og brann	2026	0	53 7002 87639	00010	000	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Sum Helse		0	53 7002 87639	00010	000	0	0	0	0	0	0	0		

Omsorg

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	1 087 527	1 087 527	1 087 527	1 087 527
Sum Lønns- og prisvekst	54 836	54 836	54 836	54 836
Sum Avskrivninger	1 110	1 110	1 110	1 110
Sum Pensjonsendringer	-12 892	-12 892	-12 892	-12 962
Sum Helårseffekter av vedtak	164	164	164	164
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: Menn i helse	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Andre tekniske justeringer				
Budsjetteknisk endring fra SFO til Helse	1 000	1 000	1 000	1 000
Omdisponering av 28 % renholdsstilling	-160	-160	-160	-160
Sum Andre tekniske justeringer	840	840	840	840
Tekniske justeringer	41 558	41 558	41 558	41 488
Konsekvensjustert ramme	1 129 085	1 129 085	1 129 085	1 129 015
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	434	434	434	434
Demografi omsorg	0	16 800	32 800	52 800
Heldøgnsomsorg	5 000	5 000	5 000	5 000
Menn i helse	3 090	3 090	3 090	3 090
Sykehjem	46 508	46 508	46 508	46 508
Tomleie boliger	300	300	300	300
Vekst familieavlastning	300	300	300	300
Vekst omsorgslønn	270	270	270	270
Vekst støttekontakt	900	900	900	900
Økt kostnadsnivå boliger	2 000	2 000	2 000	2 000
Økt kostnadsnivå miljøarbeidertjenesten	4 000	4 000	4 000	4 000
Økt kostnadsnivå somatisk hjemmetjeneste	6 000	6 000	6 000	6 000

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Økt volum BPA	28 000	28 000	28 000	28 000
Økt volum i nattjenesten	4 000	4 000	4 000	4 000
Økte kostnader leasingavtaler bil	2 000	2 000	2 000	2 000
Økte matvarepriser kjøkken	800	800	800	800
Sum Nye tiltak	103 602	120 402	136 402	156 402
Innsparing				
Effekt av samdrift av somatisk hjemmetjeneste og miljøarbeidertjenesten	-5 750	-5 750	-5 750	-5 750
Effektivisering grunnet pasientsignalanlegg og ELS	-531	-531	-531	0
Endre kompetanseprofil	-4 879	-4 879	-4 879	-4 879
Endre kompetanseprofil dagtilbud eldre	-500	-500	-500	-500
Energibesparende tiltak i formålsbygg - driftskonsekvens av investering	0	0	-680	-680
Forventet effekt helårsturnuser	-2 969	-2 969	-2 969	-2 969
HDO Boliger Skudeneshavn, Kopervik og Torvastad - Driftskonsekvens av investering	0	-574	-1 148	-1 722
HDO Boliger utviklingshemmede - driftskonsekvens av investering	0	0	-115	-115
Hjemmetjenesten	-1 088	-1 088	-1 088	-1 088
Innsparingskrav omsorg	0	-7 000	-14 000	-16 000
Kjøp av ferdige dosetter	-2 001	-2 001	-2 001	-2 001
Prosjekt Samdrift av nattjenesten i hjemmetjenesten	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Reduksjon energiforbruk	-306	-306	-306	-306
Reduksjon energipriser	-5 766	-5 766	-5 766	-5 766
Reduksjon ressurskrevende tjeneste bolig og miljøarbeidertjenesten	-5 269	-5 269	-5 269	-5 269
Reduksjon ressurskrevende tjenester sykehjem	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Redusert bruk av sykehjemsplasser Bokn	-3 577	-3 577	-3 577	-3 577
Sum Innsparing	-37 636	-45 210	-53 579	-55 622
Nye tiltak	65 966	75 192	82 823	100 780
Ramme 2024-2027	1 195 051	1 204 277	1 211 908	1 229 795

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) vedtakstimer	175 000	217 000	228 800	230 000	240 000	250 000	
Heldøgns omsorgsboliger 32 (andre boliger)		40	55	80	80	80	
Heldøgns omsorgsboliger 121 utviklingshemmede		121	127	135	135	135	
Hjemmetjeneste samlet antall vedtakstimer	310 000	280 000	300 000	300 000	300 000	300 000	
Indikator Institusjonsplasser avlastning/barnebolig	19	19	19	19	19	19	Antall plasser.
Sykehjemsplasser	286	301	301	301	301	301	

Sammendrag budsjett

Helse- og omsorgstjenesten skal sørge for tjenester av høy kvalitet til innbyggere i alle faser av livet. I årene fremover vil dette bli mer krevende. Det blir stadig flere eldre, og stadig flere brukere har sammensatte og komplekse behov. Samtidig er det en knapphet på ressurser og personell.

Dette gjør at kommunene må tenke nytt. Ikke bare må det legges til rette for god rekruttering til helse- og omsorgstjenesten og for at de ansatte har mulighet for kompetanseheving og faglig utvikling. Tjenestene må også finne nye måter å jobbe på, bli flinkere til å ta i bruk ny teknologi, utnytte tilgjengelige ressurser bedre og styrke ledelse og planlegging. En bærekraftig helse- og omsorgstjeneste forutsetter at vi utnytter mulighetene som ligger i teknologi, tjenesteutvikling og kompetansen hos de ansatte og pasientene/brukerne, og at kommunen tar i bruk samfunnets ressurser på nye og bedre måter. Tjenestene må ha fokus på heltidskultur, redusert vikarbruk og økt kontinuitet i bemanningen.

Omsorgstjenestene har hatt, og vil ha en økende vekst i tjenestebehov framover. Det er derfor stor risiko/usikkerhet rundt budsjetttramme for disse tjenestene. Selv om det legges inn mer midler for å dekke økte behov, er det behov for både å redusere kostnadsnivået og håndtere økte behov.

Behandling og oppfølging av psykiske lidelser og samordning av tjenestetilbud har fokus nasjonalt og lokalt. Det er innført barnekoordinatorordning for familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.

Rus og psykiatri (ROP) er en tverrfaglig tjeneste som går på tvers av tjenesteområdene. Det er et økende behov for tjenester og kompleksiteten har også økt. For å imøtekomme det fremtidige utfordringsbildet vil det være behov for å se nærmere på hvordan tjenesten driftes.

Kommunen vil blant annet jobbe med følgende områder:

Fokus på å ta i bruk ulik teknologi for å imøtekomme vekst og ytterligere behov og velferdsteknologi skal være en naturlig del av tjenestetilbudet til innbyggerne

Fokus på heltidskultur, kontinuitet i bemanning, kompetanseheving og fagutvikling

Samordning av helse- og omsorgstilbudet til personer med langvarige psykiske lidelser og sammensatte utfordringer

De fleste tjenester innen Rus og psykisk helsetjeneste (ROP) samles i ett bygg i 2024, noe som medfører et bedre samordnet tilbud til brukerne og gir mulighet til en robust og effektiv drift av tjenesten.

Kommunen har tre fritidsklubber med tilrettelagt tilbud for mennesker med utviklingshemming. Disse klubbene hadde redusert tilbud under pandemien, men er nå på samme nivå med besøkende som tidligere. De senere år er det flere frivillige organisasjoner som har et eget tilrettelagt tilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det er egen tilskuddsordning innen sektor kultur som disse organisasjonene kan søke på.

Gjeldende planer og planstatus

Helhetlig plan for Helse- og omsorg 2023-2028 har fokus på å sikre bærekraftige helse- og omsorgstjenester gjennom forebygging av helsetap og vedlikehold av innbyggernes restfunksjon. Dette tankesettet vil med tiden redusere behovet for tunge og kostbare tjenester i høyere nivåer av omsorgstrappen.

CRPD – FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne skal bidra til å motvikre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Statforvalteren organiserer et nasjonalt prosjekt (2023 – 2025), der målet er at kommunene skal få økt kompetanse og skal bli bedre rustet til å bruke konvensjonen i sitt daglige arbeid.

St.meld.24 Fellesskap og meistring – bu trygt heime har som overordnet mål å bidra til at eldre kan bo trygt hjemme, og at behovet for helse- og omsorgstjenester blir utsatt gjennom bedre planlegging, styrket forebygging og mer målrettede tjenester. Innsatsområdene er levende lokalsamfunn, bustadtilpassing og – planlegging, kompetente og myndiggjorte medarbeidere og trykhet for brukere og støtte til pårørende.

Demensplan 2025 er nasjonal plan for å forbedre tjenestetilbudet til personer med demens og deres pårørende. Medbestemmelse, deltakelse, forebygging, folkehelse, sammenhengende tjenester er noen av innsatsområdene.

Kommunestyret har vedtatt **strategi for pårørendesamarbeid**. Formålet er å bidra til at samarbeid med pårørende skal være en integrert og naturlig del av all tjenesteyting.

Den statlige **Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024)** har som mål at flere skal oppleve god psykisk helse og god livskvalitet, og at de som trenger det skal få et godt behandlingstilbud. Opptrappingsplanen inneholder både helsefremmede, forebyggende og behandlingsrettede tiltak, og omfatter barn og unge mellom 0 – 25 år.

Plan for psykisk helse og rusarbeid 2018-2024 for Karmøy kommune gir oversikt over behovet for forebygging (sekundær og tertiær), behandling, oppfølging (inkludert «ettervern»-aktivitet) og rehabilitering av rus og psykisk sykdom/lidelse og beskriver tjenestetilbudet til målgruppen som er over 18 år. Det er vedtatt hovedmål og tiltak/satsingsområder fram mot 2024 med formål å forbedre tjenestetilbudet og effektivisere arbeidet.

Karmøy kommunes **Plan for habilitering og rehabilitering (2018-2025)** har som formål å sikre faglig gode, lett tilgjengelige, koordinerte og rett dimensjonerte habiliterings- og rehabiliteringstilbud til innbyggerne.

Kompetanseløft 2025 er regjeringens plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Målet med Kompetanseløft 2025 er å bidra til en faglig sterk tjeneste, og til å sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	1 116 387	1 104 717	1 173 434	1 172 860	1 172 171	1 172 058
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	97 887	84 604	102 065	111 865	120 185	138 185
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	110 809	103 849	133 992	133 992	133 992	133 992
Overføringsutgifter	19 421	11 938	12 465	12 465	12 465	12 465
Finansutgifter	16 954	14 650	15 760	15 760	15 760	15 760
Sum Driftsutgifter	1 361 458	1 319 758	1 437 716	1 446 942	1 454 573	1 472 460
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-62 479	-63 914	-66 696	-66 696	-66 696	-66 696
Refusjoner	-184 505	-168 317	-175 969	-175 969	-175 969	-175 969
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 631	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-250 615	-232 231	-242 665	-242 665	-242 665	-242 665
Sum	1 110 843	1 087 527	1 195 051	1 204 277	1 211 908	1 229 795

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet	Landet uten Oslo
Prioritet									
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	39,0 %	40,4 %	45,4 %	44,0 %	39,0 %	50,1 %	42,6 %	41,2 %	41,7 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten (B) **)	23 158	26 088	26 742	22 238	24 030	21 284	23 617	23 939	23 770
Produktivitet									
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B)	369 225	407 028	368 929	286 569	295 037	272 226	336 515	327 358	323 850
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)	1 515 7231	513 491	1 745 900	1 882 0401	542 0271	586 205	1 641 5991	536 2621	520 481
Dekningsgrad									
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov (B)	37,2 %	38,2 %	38,9 %	27,6 %	27,3 %	29,6 %	32,3 %	31,7 %	31,2 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov:									
Langtidsopphold (B)									
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Tidsbegrenset opphold (B)	73,8 %	76,8 %	47,8 %	46,9 %	41,5 %	34,9 %	51,9 %	46,1 %	46,1 %
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats	13,6 %	12,9 %	10,3 %	6,9 %	7,2 %	8,1 %	7,7 %	7,5 %	7,5 %
Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	0,7 %	0,7 %	1,2 %	2,7 %	2,1 %	3,1 %	2,6 %	3,5 %	3,6 %
Andel innbyggere 80 år og	10,7 %	10,3 %	12,9 %	7,5 %	10,1 %	10,7 %	9,9 %	10,6 %	10,4 %

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

over som er beboere på institusjon (B)

Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innbyggere 80 år og over (B)	236	217	219	294	259	252	252	277	280
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	15,9 %	17,5 %	18,3 %	12,5 %	16,6 %	16,4 %	15,9 %	16,6 %	16,5 %

Kvalitet

Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	81,9 %	83,6 %	80,1 %	75,6 %	78,8 %	80,1 %	79,2 %	77,6 %	78,0 %
Geriatrisk sykepleier Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	9,46	8,17	11,59	3,61	2,41	6,42	4,59	3,47	3,85
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,78	0,73	0,37	0,63	0,69	0,84	0,62	0,62	0,64
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,70	0,71	0,68	0,57	0,41	0,57	0,61	0,59	0,58

Andre nøkkeltall

Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,43	0,69	0,15	0,40	0,40	0,54	0,37	0,44	0,42
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------

***) Justert for utgiftsbehov*

Ressursbruk. Karmøy bruker mer ressurser på pleie- og omsorg enn sammenlignbare kommuner (K10). Justert for beregnet utgiftsbehov var ressursbruken i Karmøy rundt 10 prosent over K10. K10 tallet er da korrigert for Indre Østfold som har en nasjonal finansiering av omsorgstjenesten og trekker da ned gjennomsnittet til oppgitt tall for K10.

Pleie- og omsorgssektoren er et sammensatt tjenesteområde, noe som gjør det vanskelig å sammenligne ressursbruk og tjenestetilbud. Det er betydelig forskjeller mellom kommunene både i alderssammensetning og hvordan de organiserer tjenestetilbudet. Dette fanges ikke nødvendigvis opp i Kostra.

Produktivit. Karmøy har høye utgifter per mottaker av hjemmetjenester sammenlignet med K10 og landsgjennomsnittet. Karmøy har samlet sett høyere kostnader per bruker, men det er viktig å understreke at dette ikke sammenligner like brukere/tilbud. I Karmøy er det for eksempel en høy andel hjemmeboende med høy timeinnsats, men også en høyere andel brukere som har omfattende bistandsbehov. Flere brukere med høyt antall tildelte timer vil for eksempel bidra til høyere kostnader per bruker.

Karmøy har noe lavere kostnad per institusjonsplass målt mot K10 og landsnittet, slik det måles i Kostra. Dette måler ikke bare selve institusjonsdriften, men også andre kostnader som føres på samme Kostra-funksjon. Dette er blant annet dagtilbud, vaskeri, kjøkkendrift og utgifter til utskrivningsklare pasienter som ligger på sykehus. Det er summen av dette som da deles på antall institusjonsplasser, og Kostra har ikke bedre mål på enhetspriser i institusjon. Det er derfor vanskelig å svare på hvilke faktorer som gjør at Karmøy har den kostnaden de har "per plass".

Dekningsgrader. Når en ser på innbyggere over 80 år, var det en marginalt større andel av disse som bodde på institusjon i Karmøy sammenlignet med K10 (10,3 mot 9,9 prosent) - men langt færre bodde i boliger med heldøgns bemanning (0,7 mot 2,6 prosent).

Det var en litt lavere andel av innbyggerne over 80 år som mottok hjemmetjenester i Karmøy. Det er vanskelig å tolke disse tallene. Blant annet fordi sosioøkonomiske faktorer i inntektssystemet indikerer

at Karmøy har et lavere beregnet utgiftsbehov i sektoren og dermed kan forventes å ha lavere dekningsgrader.

Karmøy kommune har en relativ høy andel brukere med omfattende bistandsbehov, hele 38,2 prosent. Dette er høyere enn i K10 og landsgjennomsnittet som ligger mellom 31-32 prosent.

En ekstern drifts- og ressursanalyse for pleie- og omsorgstjenester, kan leses i [Devold-rapporten](#) behandlet i KST 90/22.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Øke andel heltid og gjennomsnittlig stillingsstørrelse	Det å tilby deltidsstillinger er en utfordring for den som ønsker å være fullverdig deltaker i arbeidslivet, få mulighet til faglig- og personlig utvikling og for den som ønsker å være økonomisk uavhengig. Heltidskultur er ikke et mål i seg selv, men en viktig forutsetning for bærekraft i tjenestene som gir trygge og gode helse- og omsorgstjenester. Den demografiske utviklingen krever at en i større grad tenker helhetlig på hvordan en organiserer tjenesten, planlegger og bruker den enkeltes kompetanse. Andelen eldre er økende i årene som kommer. Det er derfor en forventning til at det vil være økende behov for helse- og omsorgstjenester og at tjenestene kan bli mer komplekse. Gevinstene med heltidskultur er mange, men hovedmålet er at brukere av tjenestene skal oppleve høy grad av kontinuitet og trygghet, få medvirke i sitt eget liv mm.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: Menn i helse

Tiltak **menn i helse** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Andre tekniske justeringer

Budsjetteknisk endring fra SFO til Helse

Endring av kostrafunksjon fra SFO til Helse. Det gjennomføres arbeid i SFO- tid som etter KOSTRA faller innunder Helse. Det gjøres derfor en endring i budsjett fra tjenesteområde Skole (SFO) til tjenesteområde Helse.

Omdisponering av 28 % renholdsstilling

Utfra en samlet behovsvurdering blir det foreslått å omprioritere en 28 % renholdsstilling fra tjenesteområde Omsorg til tjenesteområde Helse.

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 345 personer i 2023, og 219 personer fra 2022. Deretter går bosettingene til 60 de påfølgende årene. Budsjettet for antall bosatte vil revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina vil budsjettet skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner inntektene under tjenesteområdet 18 Økonomi. De direkte kostnadene med bosetting er fordelt ut på tjenesteområdene i oversikten under. Resterende beløp på 22,584 mill. kroner er fordelt ut i rammen til etatene for dekning av kalkuleerte indirekte kostnader. Disse kostnadene er vanskelig å henføre direkte til bosetting av flyktingene og består blant annet av flyktingetjenestens andel av felleskostnader, tolkekostnader, boligkostnader og kostnader innen barnevern.

Bosettingsbudsjettet fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	489	489	489	189
Skole	16 036	16 036	16 036	16 036
Helse	3 046	3 046	3 046	3 046
Omsorg	434	434	434	434
Sosial	50 579	50 579	50 579	50 579
Barnevern	434	434	434	434
Økonomi	-93 602	-93 602	-93 602	-96 602
Til dekning av indirekte kostnader	-22 584	-22 584	-22 584	-22 584

Demografi omsorg

Antall eldre i Karmøy vil øke i økonomiplanperioden. Det er derfor nødvendig å sette av midler til økte behov i omsorgstjenesten, utover kjent tjenestevolum per i dag. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene.

Heldøgnsomsorg

Kommunens bygg, hvor en i dag har heldøgnsomsorg, har begrensinger i forhold til tilpasninger av tjenesten i forhold til beboernes behov. For å kunne gi forsvarlig helsetjenester er eneste muligheten å opprette frittstående tilbud. Dette medfører økte kostnader i forhold til drift. Det jobbes for enten å utbedre boliger eller bygge nytt i tilknytning til eksisterende boliger. Frittstående tilbud vil bli avviklet så snart et tilbud er på plass.

Menn i helse

Menn i helse gir mulighet for å ta fagbrev som helsefagarbeider. Målgruppen er arbeidssøkende menn som gjennomgår en teoridel og deretter starter på en 14 måneders praksisperiode. Karmøy kommune tar imot 8-10 lærlinger på dette tiltaket.

Sykehjem

Over tid har beboernes behov endret seg. Beboerne har nå et større funksjonsfall når de kommer inn å får sykehjemsplass. Dette har medført et økt behov for bemanning og kompetanse generelt, men også opp mot enkelt beboere i forhold til forsterket bemanning for eksempel en til en bemanning opp mot beboer. I tillegg er det de siste årene blitt økt fokus i forhold til medisinerings hvor medisineringsen i

større grad er blitt erstattet med miljøterapi. I tillegg er det kommet nye nasjonal satsing på ernæring og aktivitet. Disse nasjonale endringene krever tettere bemanning. Arbeidet og satsningen på heltidskultur med blant annet bruk av ulike turnusordninger har medført økte kostnader samtidig har gjennomsnittlig stillingsstørrelse har økt til 81 % for alle sykehjemmene for alle som går i turnus. Kommunens desentraliserte struktur med 7 sykehjem og stor variasjon i størrelse og utforming støtter ikke opp om den demografiske eller nasjonale endringen og er med på å generere kostnader. Disse endringene har over tid medført til et økende merforbruk i forhold til budsjett. Prognosen for 2023 viser et merforbruk for sykehjemmene på 47,2 mill. kroner. Tildelingen til sykehjem i årets budsjett kompenserer for disse endringene. Sykehjemmene tildeles nå totalt sett et budsjett som dekker den faktiske bruken av vakter og driftskostnader de siste årene. Dette innebærer dermed ikke økt økonomisk handlingsrom for sykehjemmene sett i forhold til historisk regnskapsmessig forbruket.

Tomleie boliger

Tomleie for boliger justeres til historisk avvik. Tomleien oppstår ved at bolig står tom mens leieforholdet fortsetter. Om det da ikke er noen som bor i boligen som kan ta leieutgiften blir kommunen belastet med kostnadene.

Vekst familieavlastning

Det har vært en større vekst innen familieavlastning enn lagt til grunn innværende års budsjett. Det er ikke forventet en reduksjon i denne ordningen og kommunedirektøren foreslår derfor å øke budsjettet for å kunne fortsette tjenesten på dagens nivå.

Vekst omsorgslønn

Omsorgslønn er en økonomisk ytelse som kan gis til person som har et særlig tyngende omsorgsarbeid. Det ytes vanligvis i forbindelse med pleie og omsorg av gamle, syke pasienter, alvorlig funksjonshemmede voksne og multifunksjonshemmede barn. Personer som benytter seg av omsorgslønn er økende.

Vekst støttekontakt

Det har vært en større vekst for støttekontakt enn lagt til grunn innværende års budsjett. Det er ikke forventet en reduksjon i denne ordningen og kommunedirektøren foreslår derfor å øke budsjettet for å kunne fortsette tjenesten på dagens nivå.

Økt kostnadsnivå boliger

Både i og etter pandemien har prisene på flere produkter og tjenester økt. Dette merkes også i tjenestene. Her kompenseres noe av driftsavviket på blant annet leasingavtaler på bil, lisenskostnader og medisinsk forbruksmateriell. Det legges inn midler slik at det gjenspeiler det faktiske kostnadsnivået tjenesten har i dag.

Økt kostnadsnivå miljøarbeidertjenesten

Miljøarbeidertjenesten har de siste årene fått et økt kostnadsnivå. et driftsavvik som kompenseres slik at regnskap skal gå i balanse. Tjenesten foreslår også samdriftet med ordinær tjeneste og dette tiltaket reverseres i tiltaket om samdrift. Både i og etter pandemien har flere priser steget. Dette merkes også for tjenestene våre. Det legges inn midler for blant annet kostnader for medisinsk forbruksmateriell, lisenskostnader og driftskostnader med leasing biler, slik at det gjenspeiler det faktiske kostnadsnivået hjemmetjenesten har i dag.

Økt kostnadsnivå somatisk hjemmetjeneste

Både i og etter pandemien har flere priser steget. Dette merkes også for tjenestene våre. Det legges inn midler for blant annet kostnader for medisinsk forbruksmateriell, lisenskostnader og driftskostnader med leasing biler, slik at det gjenspeiler det faktiske kostnadsnivået hjemmetjenesten har i dag.

Økt volum BPA

Det legges inn 28 million kroner for økning i kjøp av brukersonlig assistent (BPA). Dette tilsvarer er budsjettet kjøp av 228 800 vedtakstimer, en økning fra 170 000 vedtakstimer i budsjett 2023.

Økt volum i nattjenesten

Det legges inn midler for økt volum i nattjenesten. Mye av volumet er fastvakter.

Økte kostnader leasingavtaler bil

Ny leasingavtale på bil medførte dyrere leasingavtaler, samt nye biler krever mer vedlikehold og reparasjoner. Tiltaket kompenserer for beregnet kostnad.

Økte matvarepriser kjøkken

Matvareprisene har i 2022 og 2023 økt mer enn det kommunene har blitt kompensert for i statsbudsjettet. Tildeling på 0,8 million kroner skal kompensere for differansen mellom budsjettet prisvekst og faktisk økning på matvarer.

Innsparing

Effekt av samdrift av somatisk hjemmetjeneste og miljøarbeidertjenesten

I dag gir kommunen hjemmetjenester under tre virksomhetsområder; hjemmetjenesten, miljøarbeidertjenesten og ROP. Det å differensiere tjenester i hjemmet etter brukere er kostnadsdrivende. Ved å samlokalisere tjenester som blir gitt av miljøarbeidertjenesten med hjemmetjenesten vil en oppnå med effektiv drift, ved blant annet stordriftsfordeler og redusert kjøretid, samtidig som dette ikke betyr en reduksjon i kvaliteten av tjenestene som blir gitt. En samlokalisering vil gi en total innsparing på 5,75 million kroner.

Effektivisering grunnet pasientsignalanlegg og ELS

Ved implementering og ferdigstilling av pasientsignalanlegg og elektronisk legemiddelhåndtering, forventes det at teknologien reduserer behov for noe bemanning og noe sporadisk innleie. Systemene vil gi en noe mer forutsigbar driftshverdag og en gi trygghet både for pasienter og ansatte.

Endre kompetanseprofil

Det vil i fremtid mangle nok kompetanse, innen helse og omsorg vil dette gjelde både fagarbeidere og høgskoleutdannende spesielt vernepleiere og sykepleiere. Dette har allerede flere kommuner nå opplevd, og det er mange kommuner i Norge som nå er avhengig av bemanningsselskaper. Vi ønsker en forutsigbar driftshverdag for våre brukere og ansatte og det er da viktig at vi ser på hvordan vi utnytter vår kompetanse best mulig. Ved å gjøre andre kompetansegrupper trygge på nye oppgaver vil dette avlaste behovet for fagutdannede og høgskole utdannede helsepersonell, samtidig som det gir muligheter for andre kompetansegrupper og åpner for flere i arbeidslivet. Forutsetningen for å få dette til er at en får til en bedre oppgavefordeling mellom de ulike ansattgruppene i virksomheten noe som vil medføre en større differensiering i forhold hvem som gjør hva i forhold til kompetanse. I tillegg til å sikre fremtidig kompetanse vil tiltaket gi en innsparing på 5 million kroner.

Endre kompetanseprofil fordelt på tjenesteområder:

Tall i hele tusen

Tjenesteområdet	2024	2025	2026	2027
Omsorg	-4 877	-4 877	-4 877	-4 844
Sosial	-121	-121	-121	-121
Totaler	-4 998	-4 998	-4 998	-4 998

Endre kompetanseprofil dagtilbud eldre

Ved å endre kompetanseprofil ved dagtilbudet for eldre, vil kommunen kunne redusere lønnskostnader med 0,5 million kroner.

Energibesparende tiltak i formålsbygg - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder beregnet energibesparelse ved innstilling av luft/væske varmepumper på tre kommunale bygg, Karmøyhallen, Kopervik sykehjem og Norheim sykehjem. Det legges opp til installasjon på Karmøyhallen i 2024, og Kopervik sykehjem og Norheim sykehjem i 2025. Gitt en energipris på 1 kroner per kWh inkludert nettleie er helårseffekt av den totale besparelsen beregnet til 1,1 mill. kroner per år for alle tre byggene.

Forventet effekt helårsturnuser

Helårsturnus skal blant annet gi en mer forutsigbar driftshverdag for ansatte og brukere. Denne forutsigbarheten gir rom for en mer effektiv planlegging av ressursbruk. Etter ett års innkjøringsfase antas det at det nå skal få noe effekter i forhold til effektiv ressursbruk og effekten dette antas å gi.

Hjemmetjenesten

Det forventes at hjemmetjenesten leverer ca. 300 000 vedtakstimer i 2024. I budsjettet for 2023 var det lagt til grunn 312 600 vedtakstimer. Volumreduksjonen kan ses opp mot nytt sykehjem i Skudeneshavn, endring til HDO boliger, økning i antall brukere med BPA og naturlige variasjoner i drift. Volumreduksjonen trekker ned kostnadene i hjemmetjenesten. Det som trekker opp kostnadene er arbeidet og satsningen på heltidskultur og kompetanse. Høyere kompetanse og økte stillingsstørrelser gir økt kostnad per vakttime både for de ordinære vakttimene og grunnet flere overtidstimer da ansatte med høye stillingsandeler raskere får rett på overtidsbetaling enn ansatte med lavere stillingsandel. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse har økt til 77 % for alle i hjemmetjenestene som går i turnus. Dette tiltaket er nettoeffekten av redusert volum forventet i økonomiplanperioden og økt kostnadsnivå som allerede er påløpt.

Innsparingskrav omsorg

Budsjettet for 2024 er gjort opp med en svakere balanse enn kommunens vedtatte finansielle måltall. I årene fremover er det forventet av kommunens kostnader til å betjene renter og avdrag vil øke som følge av store investeringer, mens kommunens finansinntekter vil forventes å gå ned som følge av at kommunen bruker fondsmidler til å finansiere økte investeringer og utbyttet fra Haugaland Kraft må forventes å gå ned når resultatet fra strømprisenes rekordår 2022 ikke lengre er med i utbyttegrunnlaget. Det er ikke signaler som tilsier at kommunens overføringer fra staten vil øke vesentlig mer enn summen av økte demografikostnader (netto økte kostnader som følger av flere innbyggere og endret alderssammensetning), økte pensjonskostnader og nye oppgaver. I årene fremover vil derfor kommunen ha behov for å arbeide med ytterligere strategier for å effektivisere drift og ta ned kostnader dersom en skal opprettholde en bærekraftig kommuneøkonomi.

Kjøp av ferdige dosetter

Legging av medisiner i hjemmetjenestene gjøres av sykepleier. Ved å kjøpe tjenester av apoteket vil sykepleier ressursene mer hensiktsmessig benyttet. Tiltaket gir en innsparing da sykepleierne igjen kan gå i drift. Bruker må betale for legging av medisiner. Tiltaket utredes i 2024.

Prosjekt Samdrift av nattjenesten i hjemmetjenesten

Nattjenesten for rus og psykisk helse og somatisk hjemmetjeneste er organisert hver for seg. Base for nattjenesten i rus og psykisk helse er på Østremtunet mens basen for somatisk hjemmetjeneste er lokalisert i Torfæusgate. En samdrift av tjenestene vil gi en større enhet som kan ha stordriftsfordeler og en mer stabil flyt av kompetanse. Det antas også at kjørerutene kan lages mer effektive som vil medføre en høyere effektivitet. Organisering av nattjenesten prøves ut som prosjekt i første omgang i 2024.

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målet i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisonnt hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettetert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutfgiftene for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Reduksjon ressurskrevende tjeneste bolig og miljøarbeidertjenesten

Variasjoner i brukergruppen og nye brukere gjør at det forventes noe mindre utgifter til ressurskrevende tjenester innen bolig og miljøarbeidertjenesten.

Reduksjon ressurskrevende tjenester sykehjem

Bortfall av brukere gjør at det forventes noe mindre utgifter for ordningen ressurskrevende tjenester.

Redusert bruk av sykehjemsplasser Bokn

Ved åpning av nytt sykehjem i Skudeneshavn er behovet for å kjøpe plasser av Bokn redusert. Bokn har samtidig et større behov for egne plasser. Det er uansett et ønske fra begge kommuner om at avtalen fortsatt beholdes om det skulle oppstå en situasjon der vi trenger flere sykehjemsplasser og at Bokn har ledig kapasitet. Avtalen akkumulerer kun kostnad ved aktiv bruk. Budsjettet fjernes, men reguleres tilbake om det igjen blir behov for kjøp av sykehjemsplasser.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

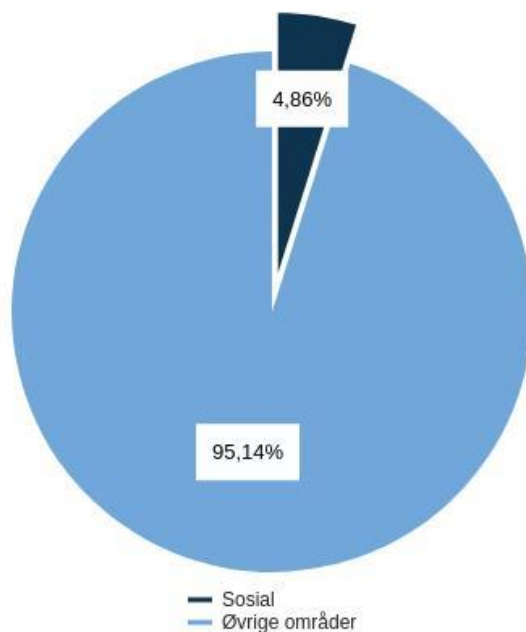
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase	
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjektutgift	Netto 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033		
Omsorg														
Institusjonsplasser, Spanne fase 1 (64 plasser)	2028	-	310 4095 00045	000170	000208	00047 000	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Kjøp av biler og maskiner		164 591												
Årsbevilgning			0	460	0	0	600	650	0	0	0	0	0	
Takheiser beboerrom sykehjem	2025	0	14 0004 500	8 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Sum Omsorg		-	324 4099 50053	960170	000208	00047 600	650	0	0	0	0	0	0	
		164 591												

Sosial

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	135 771	135 771	135 771	135 771
Sum Lønns- og prisvekst	9 026	9 026	9 026	9 026
Sum Pensjonsendringer	-1 583	-1 583	-1 583	-1 583
Sum Helårseffekter av vedtak	663	663	663	663
Tekniske justeringer	8 106	8 106	8 106	8 106
Konsekvensjustert ramme	143 877	143 877	143 877	143 877
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	50 579	50 579	50 579	50 579
Ny saksbehandler NAV	550	550	550	550
Satsing innen psykisk helse og rus	1 200	1 200	1 200	1 200
Økt sosialstønad	429	429	429	429
Sum Nye tiltak	52 758	52 758	52 758	52 758
Innsparing				
Demografi sosial	0	-180	-180	-180
Endre kompetanseprofil	-121	-121	-121	-121
Reduksjon energipriser	-192	-192	-192	-192
Sum Innsparing	-313	-493	-493	-493
Nye tiltak	52 445	52 265	52 265	52 265
Ramme 2024-2027	196 322	196 142	196 142	196 142

Sammendrag budsjett

Tjenesteområdet sosial omfatter råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, tilbud til personer med rusproblemer, arbeidsrettede tiltak i kommunal regi, ytelse til livsopphold (sosialhjelp) og kvalifiseringsordningen. I tillegg er bosetting av flyktninger en del av dette tjenesteområdet. Budsjettet for bosetting har bevilgninger på flere tjenesteområder, men er omtalt samlet her.

Nav Karmøy Bokn

NAV er et partnerskap mellom stat og kommune med visjonen «Vi gir mennesker muligheter». Kommunen og staten er likeverdige samarbeidspartnere som aktivt skal bidra til å skape et godt arbeidsfellesskap, og fremstå som én enhet for brukerne. Virksomhetens viktigste oppgave er å bidra til at flest mulig kommer i arbeid eller aktivitet. Brukere som har behov for økonomisk eller sosialfaglig bistand fra stat og kommune, skal få samordnet hjelp. Ut over kjerneoppgavene til NAV har Karmøy kommune valgt å legge de fleste tjenester særlig rettet mot flyktninger i virksomheten.

Bosetting av flyktninger

Flyktninger mottar de fleste tjenester i det ordinære tjenesteapparatet. Noen tjenester gis særlig til flyktninger. De vesentlige tjenestene er organisert i NAV, bosetting og introduksjonsprogram. NAV har også en særskilt oppgave med å koordinere tjenestene. Kommunestyret gjør årlige bosettingsvedtak som tar utgangspunkt i anmodning om bosetting fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Uforutsigbarhet i det faktiske bosettingsbehovet og Karmøy sin del av dette gjør det utfordrende å planlegge langsiktig hvor mye ressurser som kreves for å drifte bosetting og oppfølging. I 2022 ble det opprinnelig vedtatt å bosette 44 flyktninger. Situasjonen i Ukraina medførte at kommunestyret valgte å øke til 294. I 2023 var opprinnelig budsjett 40 flyktninger som kommunestyret endret i vedtak KST 71/23 til 345 flyktninger. I 2024 budsjettet er det lagt til grunn 60 flyktninger i tillegg til de som allerede har blitt bosatt tidligere år. Det er usikkert hvor mange som kommer og som velger å bli boende. Spesielt her er at ukrainere har kollektiv beskyttelse hvor vedtak om opphold skal vurderes årlig og bare fram til krigen er over. Dette medfører en usikkerhet for inntektene gjennom økonomiplanperioden.

Flyktingene som bosettes har krav på introduksjonsprogram som tilrettelegges individuelt. Programmet er et samarbeid mellom Nav Karmøy-Bokn og Karmøy Voksenopplæring (KVOS). NAV har ansvar for at deltakerne har et heldagstilbud, mens KVOS har ansvar for norskopplæring, samfunnskunnskap og grunnskole.

Rusomsorg

Antall personer med rusavhengighet i Karmøy har vært stabilt de siste 10 årene, men gjennomsnittsalderen er blitt høyere og brukerne opplever mer hjelpetrengende, noe som medfører økt behov for helse- og omsorgstjenester.

Kommunene fikk plikt til å etablere rådgivende enhet for russaker fra 1.7.2022. Enheten har ansvar for å møte personer når oppmøte for denne er satt som vilkår for en bestemt strafferettslig reaksjon, inkludert gjennomføre ruskontroll etter straffeloven. Kommunen står fritt til å organisere enheten. Oppgaven ivaretas av ROP-tjenesten for voksne over 18 år og av barnevernstjenesten for de under 18 år.

Kommunen deltar i forskningsprosjekt (2020 – 2023) i regi av forskningsrådet i samarbeid med Stavanger kommune, Husbanken, Universitet i Stavanger, Høgskolen på Vestlandet, Norge og Snøhetta for utvikling, prosjektering, bygging og evaluering av egnede boliger for vanskeligstilte. Boligene vil ferdigstilles i 2024.

Heltidskultur, riktig kompetanse og god organisering vil bidra til økt kvalitet og stabilitet på tjenestetilbudet til brukerne.

De fleste tjenester innen Rus og psykisk helsetjeneste (ROP) samles i ett bygg i 2024, noe som medfører et bedre samordnet tilbud til brukerne og gir mulighet til en robust og effektiv drift av tjenesten.

Kommunen har deltatt i prosjekt FACT LAR og FACT psykose i regi av Helse Fonna, der intensjonen er å fange opp og gi et samordnet helse- og omsorgstilbudet til personer med langvarige og sammensatte utfordringer. Det vil nå vurderes å opprette et felles FACT team Karmøy for personer med rus og psykose.

Gjeldende planer og planstatus

Karmøy kommunes **Plan for psykisk helse og rusarbeid (2018-2024)** ble vedtatt i kommunestyret våren 2018. Planen beskriver kommunens organisering og tjenestetilbud og vurderer det fremtidige behovet innen psykisk helse og rus.

Karmøy kommune har vedtatt **Boligsosial handlingsplan 2018-2023**. Hovedmålene i handlingsplanen samsvarer med **Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014-2020) «Bolig for velferd»**. Det er satt opp delmål for kommunens arbeid som samsvarer med Husbankens retningslinjer, og det blir utarbeidet en årlig aktivitetsplan som konkretiserer tiltakene. Hovedmålene er at alle skal ha et godt sted å bo, alle med behov for tjenester skal få hjelp til å mestre boforholdet og den offentlige innsatsen skal være helhetlig og effektiv.

Nasjonal strategi mot hepatitter (2018-2023) har to overordnede mål: Antallet som blir smittet med hepatitt C i Norge skal reduseres med 90 prosent innen 2023 sammenlignet med 2018, og ingen i Norge skal dø eller bli alvorlig syk av hepatitt C. Kommunen følger opp strategien med anbefalte tiltak.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	72 817	81 466	109 853	109 853	109 853	109 853
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	11 664	6 260	10 343	10 163	10 163	10 163
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	12 638	12 400	13 693	13 693	13 693	13 693
Overføringsutgifter	49 713	41 783	68 126	68 126	68 126	68 126
Finansutgifter	8 062	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	154 893	141 909	202 015	201 835	201 835	201 835
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-959	-694	-723	-723	-723	-723
Refusjoner	-19 448	-5 444	-4 970	-4 970	-4 970	-4 970
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 724	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-22 132	-6 138	-5 693	-5 693	-5 693	-5 693
Sum	132 761	135 771	196 322	196 142	196 142	196 142

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Prioritet									
Netto driftsutgifter per innbygger (243) tilbud til personer med rusproblemer (B) **)	595	604	747	228	210	178	313	537	417
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger (B) **)	3 242	3 819	3 833	3 589	3 245	3 265	3 736	4 031	3 891
Netto driftsutgifter til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innbyggere 20-66 år (B) **)	999	1 019	1 214	379	348	302	518	879	691
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år (B) **)	1 898	2 193	2 065	2 732	2 088	2 705	2 545	2 228	2 232
Produktivitet									
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)	49 694	51 886	52 631	54 059	49 824	58 788	58 711	59 208	56 686
Dekningsgrad									
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	49,2 %	49,2 %	49,1 %	38,6 %	29,2 %	42,8 %	38,6 %	36,9 %	36,3 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	4,4 %	5,3 %	5,5 %	8,2 %	6,8 %	6,8 %	5,7 %	4,8 %	4,9 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år (B)	3,0 %	3,5 %	4,2 %	5,2 %	4,7 %	4,4 %	4,3 %	3,8 %	3,7 %
Andre nøkkeltall									
Bosatte flyktninger per 1000 innbyggere (B)	0,8	5,1	7,8	4,4	4,0	3,5	5,0	5,7	6,1

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk: Korrigerert for beregnet utgiftsbehov var kostnadene høyere for sammenlignbare kommuner (K10) i 2022. Sammenlignet med landet ligger Karmøys utgifter rett under. At Karmøys utgifter ligger under landsnitt skyldtes særlig at kostnadene til økonomisk sosialhjelp og drift av sosialhjelpen er på et lavere nivå. På området tilbud til personer med rusproblemer hadde Karmøy høyere utgifter enn K10/landsnitt.

Behovsprofil: Karmøy er på landsgjennomsnittet på såkalt "beregnet utgiftsbehov". Dette tas det hensyn til i fordeling av rammetilskuddet til kommunene. Når ressursbruken i Karmøy er tilnærmet lik K10, som nevnt over, er dette i realiteten en kombinasjon av at de korrigererte kostnadene er lik K10-snittet, mens beregnet utgiftsbehov er 23 prosent lavere enn landsgjennomsnittet. Årsaken til at Karmøy har lavere beregnet utgiftsbehov er blant annet at kommunen statistisk sett har færre innbyggere med lavinntekt og en lavere såkalt opphopningsindeks som skal fange opp om kommunen har en høy eller lav kombinasjon av antall fattige, antall arbeidsledige og antall skilte/separerte. Karmøy har også en lavere andel flyktninger, og mye av utgiftene til disse føres på sosialområdet (mens inntektene føres på sentrale poster).

Økonomisk sosialhjelp: Lavere kostnader til sosialhjelp har sammenheng med at Karmøy har færre mottakere av sosialhjelp enn landsgjennomsnittet. Andelen sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 20-66 år har økt ned fra 3,0 prosent i 2021 til 3,5 prosent i 2022. Til tross for økningen ligger Karmøy under både K10 og landsgjennomsnittet.

I aldersgruppen 18-24 år har det vært varierende andel sosialhjelpsmottakere, fra 5,0 prosent i 2020 til 4,4 prosent i 2021. I 2022 økte dette til 5,3 prosent. Dette er nå lavere enn K10 men høyere enn landsgjennomsnittet.

Karmøy har historisk hatt en høyere andel mottakere som har sosialhjelp som hovedinntektskilde, men i 2022 har den vært lik som i 2021, 49,2 prosent. Sammenlignet med kommunene i K10 ligger Karmøy høyere, 49,2 prosent mot 38,6 prosent. På landsbasis er denne på 36,9 prosent.

Bosetting av flyktninger: Karmøy bosatte 219 flyktninger i 2022, en økning på 186 fra fjoråret. Grunnet situasjonen i Ukraina skal Karmøy ta i mot ytterligere 345 flyktninger i 2023. Bosetting i forhold til innbyggertallet er noe over K10 og under med landsgjennomsnittet for landet i 2022.

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 345 personer i 2023, og 219 personer fra 2022. Deretter går bosettingene til 60 de påfølgende årene. Budsjettet for antall bosatte vil revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina vil budsjettet skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner inntektene under tjenesteområdet 18 Økonomi. De direkte kostnadene med bosetting er fordelt ut på tjenesteområdene i oversikten under. Resterende beløp på 22,584 mill. kroner er fordelt ut i rammen til etatene for dekning av kalkuleerte indirekte kostnader. Disse kostnadene er vanskelig å henføre direkte til bosetting av flyktningene og består blant annet av flyktningetjenestens andel av felleskostnader, tolkekostnader, boligkostnader og kostnader innen barnevern.

Bosettingsbudsjettet fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	489	489	489	189
Skole	16 036	16 036	16 036	16 036
Helse	3 046	3 046	3 046	3 046
Omsorg	434	434	434	434
Sosial	50 579	50 579	50 579	50 579
Barnevern	434	434	434	434
Økonomi	-93 602	-93 602	-93 602	-96 602
Til dekning av indirekte kostnader	-22 584	-22 584	-22 584	-22 584

Ny saksbehandler NAV

Det er en økning i antall innbyggere som trenger hjelp. Dette medfører økte krav til saksbehandling, bl.a kartlegging av barn i barnefamilier.

Satsing innen psykisk helse og rus

Regjeringen la i juni 2023 fram Meld. St. 23 (2022–2023) *Opptappingsplan for psykisk helse (2023–2033)*. Målet med planen er at flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet, og at de som har psykiske helseutfordringer skal få god og lett tilgjengelig hjelp. Et av tiltakene for å nå disse målene er å styrke kommunenes arbeid innen psykisk helse og rus. Kommunene kompenseres for denne satsingen gjennom en økning i rammetilskuddet. Psykisk helse og rus har over flere år økt opp lavterskel arbeidet innen feltet. Dette arbeidet er delvis finansiert av tilskuddsmidler. Disse midlene opphører i 2024 og økning i rammen er med å delfinansiere dette tilbudet videre.

Økt sosialstønad

Grunnet økte nasjonale satser for sosialstønad er budsjettposten økt.

Innsparing

Demografi sosial

Det forventes at alderssammensetningen i befolkningen samlet sett vil gi behov for noe lavere utgifter på sosialområdet i årene fremover. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene.

Endre kompetanseprofil

Det vil i fremtid mangle nok kompetanse, innen helse og omsorg vil dette gjelde både fagarbeidere og høgskoleutdannende spesielt vernepleiere og sykepleiere. Dette har allerede flere kommuner nå opplevd, og det er mange kommuner i Norge som nå er avhengig av bemanningselskaper. Vi ønsker en forutsigbar driftshverdag for våre brukere og ansatte og det er da viktig at vi ser på hvordan vi utnytter vår kompetanse best mulig. Ved å gjøre andre kompetansegrupper trygge på nye oppgaver vil dette avlaste behovet for fagutdannede og høgskole utdannede helsepersonell, samtidig som det gir muligheter for andre kompetansegrupper og åpner for flere i arbeidslivet. Forutsetningen for å få dette til er at en får til en bedre oppgavefordeling mellom de ulike ansattgruppene i virksomheten noe som vil medføre en større differensiering i forhold hvem som gjør hva i forhold til kompetanse. I tillegg til å sikre fremtidig kompetanse vil tiltaket gi en innsparing på 5 million kroner.

Endre kompetanseprofil fordelt på tjenesteområder:

Tall i hele tusen

Tjenesteområdet	2024	2025	2026	2027
Omsorg	-4 877	-4 877	-4 877	-4 844
Sosial	-121	-121	-121	-121
Totaler	-4 998	-4 998	-4 998	-4 998

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

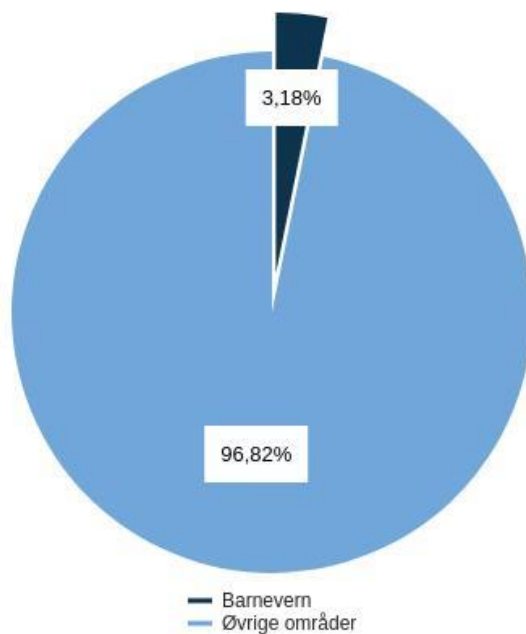
Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømlleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettet prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutgiftene for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Barnevern

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	123 626	123 626	123 626	123 626
Sum Lønns- og prisvekst	4 592	4 592	4 592	4 592
Sum Pensjonsendringer	-2 220	-2 220	-2 220	-2 220
Andre tekniske justeringer				
Sum Andre tekniske justeringer	0	0	0	0
Tekniske justeringer	2 372	2 372	2 372	2 372
Konsekvensjustert ramme	125 998	125 998	125 998	125 998
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	434	434	434	434
Sum Nye tiltak	434	434	434	434
Innsparing				
Demografi barnevern	0	-1 200	-1 800	-3 000
Kostnadsreduksjon statlig plassering	-265	-265	-265	-265
Reduksjon energiforbruk	-6	-6	-6	-6
Reduksjon energipriser	-110	-110	-110	-110
Sum Innsparing	-381	-1 581	-2 181	-3 381
Nye tiltak	53	-1 147	-1 747	-2 947
Ramme 2024-2027	126 051	124 851	124 251	123 051

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
0-17 år med hjelpetiltak	126	250	250	250	250	250	
Barn med tiltak i institusjon	11	11	9	9	9	9	
Barn under omsorg, inkludert frivillig plassering	82	93	90	90	90	90	
Ettervern 18-25, fosterhjem og institusjon	14	15	15	15	15	15	
Meldinger til barneverntjenesten i alt	745	850	770	770	770	770	

Sammendrag budsjett

Det er et mål at barn, unge og familier som har behov for det, skal motta barnevernstjenester av høy kvalitet. Ny barnevernlov og barneverns-/oppvekstreformen har som overordnet mål et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov. Oppvekstreformen skal gi kommunen incentiver og muligheter til mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Ansvar for generell veiledning av fosterhjem er flyttet fra stat til kommune.

Kommunen følger opp oppvekstreformen. Selv om denne først og fremst regulerer barnevernet, vil endringer best oppnås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren. Det gis forebyggende hjelp til barn og familier der barna bor. Hjelpetiltakene som settes inn synes å være mer målrettet mot å veilede foreldre til bedre omsorgsevne, og færre barn er plassert utenfor hjemmet. Blant barn som må flyttes ut av hjemmet, får flere - dersom det er mulig - bo hos noen de kjenner fra før i slekt eller nettverk. Regjeringens kompetansesatsing i kommunalt barnevern følges opp for å opprettholde og utvikle god og riktig kompetanse i barneverntjenesten.

For å kunne fortsette å videreutvikle arbeidet med «bedre hjelp der barnet bor, uten å måtte plassere utenfor hjemmet», har tjenesten behov for styrking på flere områder. Dette vil blant annet kreve tettere samarbeid med de andre tjenestene i kommunen. Barnevernet har etablert godt samarbeid med psykisk helsetjeneste for barn og unge og deltar i flere etablerte samarbeidsfora med skoler, barnehager, helsestasjoner, SLT og NAV.

Med reformen har kommunen fått økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet hvor kostnader er flyttet fra stat til kommune. Egenandelene for kommunen for fosterhjemstiltak og institusjonstiltak har økt betydelig. I tillegg er refusjonsordningen for fosterhjemstiltak avviklet, dvs. at kommunen nå må dekke alle utgifter til fosterhjemstiltak, der en tidligere fikk delfinansiering fra staten. Det er først etter å ha sett resultater for hele 2023 og 2024 at en får full oversikt over hva reformen innebærer økonomisk for kommunen.

Barnevernsreformen har ført til at det i tillegg til å være bedre for barnet og familien også er mer gunstig økonomisk å sette inn lokale tiltak framfor å plassere barn i institusjoner i andre deler av landet. Barneverntjenesten har fokus på å gi gode lokale tiltak.

Barneverntjenesten har utredet muligheten for å starte opp barneverninstitusjon i Karmøy for å kunne gi barn hjelp i hjemkommunen. Opprettelse av barneverninstitusjon ble ikke godkjent av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og barneverntjenesten vurderer andre muligheter for å kunne gi styrket oppfølging i nærmiljøet. Kommunen har i 2023 deltatt i interkommunalt prosjekt MST-CAN som er en del av denne satsingen i oppvekstreformen.

Demografiutvikling medfører at det blir færre barn og flere eldre i Karmøy kommune. Barneandelen i Karmøy for alderen 0-17 år er høyere enn Kostragruppe 10 og Landet for øvrig. Dette påvirker behovsanslaget og rammetildelingen. Det forutsettes mindre bruk av statlige tiltak som utgjør 0,265 million kroner.

Selv om utviklingen demografisk tilsier at det skal bli mindre aktivitet har det i 2023 vært et høyt aktivitetsnivå i barnevernstjenesten med økende antall innkomne bekymringsmeldinger (150 flere første halvår i 2023 sammenlignet med første halvår 2022). Dette resulterer i en betydelig økning i antall barn som mottar tiltak og en økning i antall alvorlige saker med vold og/-eller seksuelle overgrep. Det er derfor usikkerhet knyttet til det vil bli et redusert behov i framtiden som resulterer i reduserte økonomiske ressurser.

Gjeldende planer og planstatus

Oppvekstreformen/barnevernsreformen inneholder både kvalitetstiltak og endringer i ansvarsdelingen mellom stat (Bufetat) og kommune. Kommunen får mer ansvar og insentiver til å forebygge og å finne gode lokale løsninger. **Kompetanse- og opplæringsplan i barneverntjenesten 2020-2024**, som er vedtatt av hovedutvalg helse og omsorg, inneholder tiltak for å følge opp nye krav til kompetanse i oppvekstreformen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	71 021	81 316	82 578	82 578	82 578	82 578
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 444	11 605	11 724	10 524	9 924	8 724
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	260	246	257	257	257	257
Overføringsutgifter	39 731	36 299	37 555	37 555	37 555	37 555
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	124 456	129 466	132 114	130 914	130 314	129 114
Driftsinntekter						
Refusjoner	-4 333	-5 840	-6 063	-6 063	-6 063	-6 063
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-90	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-4 423	-5 840	-6 063	-6 063	-6 063	-6 063
Sum	120 032	123 626	126 051	124 851	124 251	123 051

Kostra-analyse

Prioritet	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ringerike	Indre	Larvik	Kostragruppe	Landet	Landet
	2021	2022			Østfold		10	uten	Oslo
Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (f.252)	54,1 %	51,3 %	54,4 %	45,4 %	58,4 %	59,6 %	54,3 %	51,7 %	52,7 %
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)	17,8 %	17,7 %	11,8 %	14,2 %	6,6 %	7,4 %	11,7 %	11,6 %	11,4 %
Andel netto driftsutgifter til	28,0 %	31,0 %	33,8 %	40,4 %	35,0 %	33,0 %	34,0 %	36,7 %	35,9 %

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

saksbehandling (funksjon 244)									
Netto driftsutgifter til sammen per innbygger **)	2 260	2 839	2 602	2 558	3 976	2 621	2 709	2 710	2 767
Produktivitet									
Andel meldinger med behandlingstid innen 7 dager	99,9 %	99,6 %	99,6 %	100,0 %	99,0 %	99,8 %	99,7 %	99,5 %	99,5 %
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	99,0 %	97,0 %	89,0 %	97,0 %	88,0 %	97,0 %	93,0 %	92,0 %	91,0 %
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244)	15,3	12,9	14,0	15,9	13,0	15,7	15,0	14,7	14,9
Dekningsgrad									
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år									
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år (B)	3,7 %	3,8 %	4,4 %	4,5 %	4,4 %	4,0 %	4,1 %	3,9 %	3,9 %
Kvalitet									
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år (B)	4,8	5,6	6,8	6,0	6,8	6,4	5,7	5,6	5,6

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy kommune hadde i 2022 et litt høyere ressursbruk på barnevernet enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10) per innbygger justert for beregnet utgiftsbehov. Tallene kan være vanskelig å sammenligne da mange kommuner har betydelige kostnader innenfor barnevern knyttet til bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Den gruppen er liten i Karmøy, noe som bidrar til å redusere våre kostnader sammenlignet med gjennomsnittstall for K10 og landet.

Sammensetningen av kostnader på hvert enkelt område i Karmøy har vært tilnærmet likt K10 nivå. Kostnadene til saksbehandling og utgifter til barn som er plassert av barnevernet utgjør en noe lavere andel i Karmøy, mens utgiftene til barn som ikke er plassert av barnevernet er noe høyere. Andelen av utgifter i barnevernet som går til barn som er plassert av barnevernet er redusert fra 54,1 prosent i 2021 til 51,3 prosent i 2022.

Personaldekning. For 2022 er stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år noe lavere i Karmøy kommune enn i K10, men på samme nivå som landsgjennomsnittet.

Ser man på antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk på funksjon 244 (Kostnader til drift av barnevernstjenesten med unntak av kostnader til tiltak), så var det 12,9 barn per årsverk i Karmøy, som er lavere enn K10 nivå på 15,0 barn pr. årsverk.

Barn med undersøkelse. Antall barn med undersøkelse ligger per 2022 lavere enn K10, 3,8 % mot 4,1 %.

Karmøy hadde en høyere andel undersøkelser med saksbehandlingstid innen 3 måneder enn på landsbasis. Antall meldinger med behandlingstid innen 7 dager ligger marginalt høyere enn landsgjennomsnittet.

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 345 personer i 2023, og 219 personer fra 2022. Deretter går bosettingene til 60 de påfølgende årene. Budsjettet for antall bosatte vil revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina vil budsjettet skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner inntektene under

tjenesteområdet 18 Økonomi. De direkte kostnadene med bosetting er fordelt ut på tjenesteområdene i oversikten under. Resterende beløp på 22,584 mill. kroner er fordelt ut i rammen til etatene for dekning av kalkulerte indirekte kostnader. Disse kostnadene er vanskelig å henføre direkte til bosetting av flyktingene og består blant annet av flykningetjenestens andel av felleskostnader, tolkekostnader, boligkostnader og kostnader innen barnevern.

Bosettingsbudsjettet fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	489	489	489	189
Skole	16 036	16 036	16 036	16 036
Helse	3 046	3 046	3 046	3 046
Omsorg	434	434	434	434
Sosial	50 579	50 579	50 579	50 579
Barnevern	434	434	434	434
Økonomi	-93 602	-93 602	-93 602	-96 602
Til dekning av indirekte kostnader	-22 584	-22 584	-22 584	-22 584

Innsparing

Demografi barnevern

Det forventes at alderssammensetningen i befolkningen samlet sett vil gi behov for noe lavere utgifter på barnevernområdet i årene fremover. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene.

Kostnadsreduksjon statlig plassering

Det forventes at barn knyttet til statlige tiltak vil bli redusert fra 2024. Satsing på helhetlig arbeid 24-7 med familier der det er fare for omsorgsovertakelse (MST-CAN) vil på lengre sikt virke forebyggende i forhold til omsorgsovertakelser. Det er likevel stor usikkerhet knyttet kommunens kostnad knyttet til barn på statlige tiltak, da antall institusjonsplasseringer fram i tid er usikkert.

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømlleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for

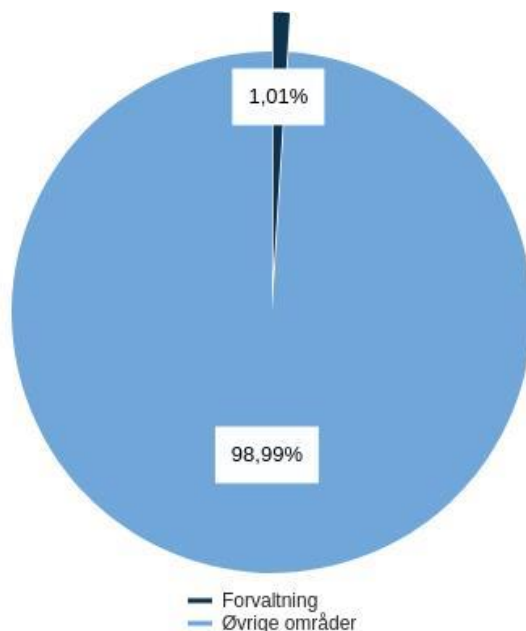
Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettet prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutgiftene for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Forvaltning

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	11 891	11 891	11 891	11 891
Sum Lønns- og prisvekst	754	754	669	669
Sum Avskrivninger	10	10	10	10
Sum Pensjonsendringer	-144	-144	-315	-315
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: European samskapingsprosjekt	-480	-480	-480	-480
KST 134/22: Økte utgifter til ekstern konsulentbruk og kommunikasjon - kommuneplan	-915	-915	-915	-915
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-1 395	-1 395	-1 395	-1 395
Andre tekniske justeringer				
Omdisponering av stillinger teknisk etat	432	432	432	432
Selvkost - Bokn kommune	-331	-331	-331	-331
Sum Andre tekniske justeringer	101	101	101	101
Tekniske justeringer	-674	-674	-930	-930
Konsekvensjustert ramme	11 217	11 217	10 961	10 961
Nye tiltak				
Aktivitetsnedgang gebyrer	2 000	2 000	0	0
Konsulentutgifter til kommuneplanleggingsarbeid	300	0	0	0
Nedjustering aktivitet gebyrer til kommunale avløpsanlegg	460	460	460	460
Økning av budsjett til kommunal planlegging	100	100	100	100
Sum Nye tiltak	2 860	2 560	560	560
Innsparing				
Aktivitetsbasert lønnsutgiftsnedgang - Areal og byggesak	-1 323	-1 323	0	0
Gebyrøkning utover deflatorvekst for selvkosttjenester	-1 708	-1 708	-1 708	-1 708

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

	Tiltak	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
ved Areal og byggesak					
Reduksjon av stillingsbruk ved Areal og byggesak		-612	-612	-612	-612
Sum Innsparing		-3 643	-3 643	-2 320	-2 320
Nye tiltak		-783	-1 083	-1 760	-1 760
Ramme 2024-2027		10 434	10 134	9 201	9 201

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
Antall bestillinger fra Infoland	674	672	670	670	750	750	
Ett-trinns søknader med ansvarsrett	0	267	250	250	280	280	
Ett-trinns søknader uten ansvarsrett	0	191	180	180	250	250	
Gitt midlertidig brukstillatelse/ferdigattest	766	690	650	650	670	680	
Gitte igangsettingstillatelser	179	114	120	120	140	140	
Gitte rammetillatelser	150	105	110	110	140	140	
Politisk godkjente planer/planendringer	12	9	12	12	12	12	

Sammendrag budsjett

Gjennom en proaktiv tilnærming til samfunnsutvikling, jobbes det strategisk for å skape nye samskappingsarenaer. Samfunnsdelen understreker viktigheten av samarbeid om vi skal nå de målsettingene som kommunen har satt seg. Derfor jobbes det videre med Design og arkitekturhøyskolen i Oslo (AHO) i prosjektet Design for likestilling, de etablerte relasjonene til næringslivet i Åkrehamn utvikles gjennom European og kulturhuset i Kopervik blir utgangspunktet for arbeidet med en bærekraftig utvikling av byen og etableringen av et felles by- og eiendomsutviklingselskap. I tillegg er det avsatt midler til utvikling av sosial bærekraft i våre bygder og tettsteder – her er intensjonen å støtte opp om lokale initiativ som bidrar til at kommunen når sine prioriterte satsningsområder.

For byggesaker, kart og oppmåling, tilsyn med avløpsanlegg og planer er det vedtatt at gebyrene skal dekke saksbehandlingen. Selvkost innebærer at kostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

For byggesaker dekket gebyrinntektene utgiftene som går med til å produsere tjenesten for 2022. For de andre selvkostområdene legges det opp til å nå 100 % selvkostgrad over tid. Tjenester utenfor selvkostområdet er lovpålagte tjenester kommunen ikke kan ta gebyrer for, eksempelvis klagesaksbehandling og adressetildeling.

For budsjettet for 2024 har kommunedirektøren foreslått en gjennomsnittlig gebyrøkning på 11,3 %, inkl. 4,3 % deflatorøkning. Tallet på antall saker har vært færre enn hva som ble lagt til grunn for budsjettet for 2023. Kommunedirektøren ser denne utviklingen i sammenheng med høyt antall saker under Covid-19 pandemien og den generelt høye prisveksten i samfunnet. I budsjettet for 2024 har kommunedirektøren foreslått å redusere inntektene grunnet lavere saksinnngang. Som følge av lavere

saksinngang, foreslår kommunedirektøren å redusere lønnskostnadene innenfor områdene plan og kart og oppmåling.

I 2023 ble det gjort justeringer av oppmålingsgebyrene. Det viser seg nå at det ble innarbeidet for høy rabatt til rekvirent som fradeler flere parseller i samme sak. Dette er det korrigert for i gebyrlisten.

Kommunen holder seg innenfor lovpålagte tidsfrister for saksbehandling og har få fristbrudd.

Gjeldende planer og planstatus

Samfunnsutvikling tar lang tid, så for å sikre retning og måloppnåelse er det et ideal at politiske vedtak er forankret i planer. Derfor er det en politisk oppgave og prioritere hvilke planer som skal utarbeides og rullers. Plan og bygningslovens paragraf 10-1 omhandler Kommunal planstrategi, der det blant annet framgår følgende: «...Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi....»

En planstrategi skal både være strategisk og et verktøy for å nå overordnede mål. En planstrategi er en strategisk prioritering av hvilke planer som skal utarbeides i en kommunestyreperiode. En slik planstrategi har som formål å trekke opp sentrale utfordringsbilder og hvilke planer som skal gjennomføres i valgperioden for å ta fatt i disse utfordringene. Kommunestyret vedtok **Kommunal planstrategi 2020-2023** i juni 2020 - altså med god tidsmargin i forhold til lovens krav. [Dokumentet](#) gir et godt grunnlag for å følge opp status og framdrift i planprosessene både fra politisk og administrativt nivå.

Planstrategien dokumenterer at det er et omfattende antall planprosesser og dokumenter, som det skal arbeides med i inneværende kommunestyreperiode. Det er imidlertid spesielt to planprosesser som trer tydelig fram. Dette gjelder full revisjon av kommuneplanen, både samfunnsdelen og arealdelen. **Kommuneplanens samfunnsdel** kom først i tidsrekken blant disse, og ble vedtatt 13.06.22, men det kom et krav om lovlighetskontroll som ble behandlet i kommunestyret 19. september 2022. Kommunestyret oppretthold vedtaket fra 13.06.22 og klagen ble oversendt Statsforvalteren. Statsforvalteren konkluderte med at saksbehandlingsreglene var fulgt og at vedtaket var gyldig.

Revisjon av **kommuneplanens arealdel** følger deretter. Framdrift for dette arbeidet, slik det framgår av Planstrategi 2020-2023, er oppstart i 2021 med endelig planvedtak i nåværende kommunestyre i 2023. Gitt at samfunnsdelen, med arealstrategi, legger rammene for rulling av arealdelen, har oppstart med arealdelen blitt utsatt i påvente av samfunnsdelen. Fra oppstart med arealdelen må det påregnes minst to år.

Kommunestyret har vedtatt en samfunnsdel med visjon om at *Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune*. Visjonen følges opp gjennom syv prioriterte satsningsområder basert på FNs bærekraftsmål. Kommuneplanens arealdel skal være en kartmessig speiling av målene og utviklingsretningen fra samfunnsdelen. En full rulling av kommuneplanens arealdel er en omfattende prosess som skal bidra til at vi får rett funksjon på rett sted: arealformål, bestemmelser og retningslinjer vil bidra til dette.

I tillegg til rollen som planmyndighet er kommunen en proaktiv samfunnsutvikler, som besitter en rekke verktøy for å støtte opp om ønsket utvikling. Helt konkret er det utarbeidet konkrete planer for opprustning av: **torget i Skudeneshavn og torget i Åkrehamn, samt at det er tildelt et prosjekteringsoppdrag for parken i Kopervik**. Ambisjonen er å stimulere til ønsket byliv, bærekraftig utvikling, attraktivitet og økt privat investeringsvilje i våre tre respektive byer.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	30 290	36 326	36 558	36 558	37 710	37 710
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 908	5 703	4 843	4 543	4 543	4 543
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	353	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	753	474	614	614	614	614
Finansutgifter	2 863	180	190	190	190	190
Sum Driftsutgifter	38 167	42 683	42 205	41 905	43 057	43 057
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-25 940	-28 979	-29 433	-29 433	-31 518	-31 518
Refusjoner	-2 957	-1 584	-2 109	-2 109	-2 109	-2 109
Overføringsinntekter	0	-229	-229	-229	-229	-229
Sum Driftsinntekter	-28 898	-30 792	-31 771	-31 771	-33 856	-33 856
Sum	9 269	11 891	10 434	10 134	9 201	9 201

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet
Prioritet									
Kart og oppmåling brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	230	227	214	383	201	262	217	235	254
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging per innbygger (B) **)	238	153	459	991	394	365	454	515	505
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B) **)	81	55	159	265	108	89	95	109	116
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger (B)	171	164	261	698	223	187	306	314	305
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Byggesaksgebyr for oppføring av enebolig (kr)	16 500	16 950	21 212	25 500	11 400	23 870	23 476	16 653	16 612
Gebyr for opprettelse av grunneiendom (kr)	21 200	24 700	12 731	25 700	25 830	30 300	24 427	20 449	20 426
Gebyr for privat forslag til reguleringsplan (kr)	125 700	150 000	217 306	133 500	126 540	126 150	173 599	90 721	90 313
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	34	43	53	29	34	69	49	40	40
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	11	14	23	14	17	20	22	19	19

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2022 lavere netto utgifter knyttet til plansaksbehandling og kart og oppmåling enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10). Netto utgifter til fysisk planlegging per innbygger har også redusert samt holdt seg under gjennomsnittet i 2022. Tjenesteområdet er på mange områder i stor grad gebyrfinansiert.

Saksbehandlingstid. Kostra gir tall for gjennomsnittlig saksbehandlingstid for enkelte typer saker. For byggesaker med 12 ukers frist hadde Karmøy en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 43 kalenderdager, mot 40 på landsbasis. For byggesaker med 3 ukers frist hadde Karmøy en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 14 dager, mot 19 på landsbasis.

Gebyrer. Tilsvarende gir Kostra noen eksempler på saksbehandlingsgebyrer. For oppføring av enebolig og privat forslag til reguleringsplan ligger Karmøy klart lavere enn K10. Gebyr for opprettelse av grunneiendom har økt noe fra 2021, beløpet for 2022 er på 24 700 som marginalt høyere enn K10 og landssnittet. Her må det tas forbehold om at kommuner har ulike gebyrregulativ.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	<p>Samfunnets utforming har direkte innvirkning på innbyggernes fysiske og psykiske helse.</p> <p>Nøkkelen til suksess er et kontinuerlig fokus på tverrsektoriell samhandling. Kommunens forvaltning skal være aktiv bidragsyter i så måte og være seg sitt ansvar bevisst.</p> <p>Plan og bygningsloven stiller konkrete krav til å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem. Kommunen ønsker å tilrettelegge for økt reell medvirkning hos denne gruppen, som bl.a. utendørs sosiale møteplasser.</p>	<p>Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn</p>
Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	<p>Samfunnets utforming har direkte innvirkning på innbyggernes fysiske og psykiske helse.</p> <p>Nøkkelen til suksess er et kontinuerlig fokus på tverrsektoriell samhandling. Kommunens forvaltning skal være aktiv bidragsyter i så måte og være seg sitt ansvar bevisst.</p> <p>Plan og bygningsloven stiller konkrete krav til å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem. Kommunen ønsker å tilrettelegge for økt reell medvirkning hos denne gruppen, som bl.a. utendørs sosiale møteplasser.</p>	<p>Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige</p>
Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	<p>Samfunnets utforming har direkte innvirkning på innbyggernes fysiske og psykiske helse.</p> <p>Nøkkelen til suksess er et kontinuerlig fokus på tverrsektoriell samhandling. Kommunens forvaltning skal være aktiv bidragsyter i så måte og være seg sitt ansvar bevisst.</p> <p>Plan og bygningsloven stiller konkrete krav til å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem. Kommunen ønsker å tilrettelegge for økt reell medvirkning hos denne gruppen, som bl.a. utendørs sosiale møteplasser.</p>	<p>Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet</p>
Design for likestilling	<p>Karmøy kommune vil fortsette samarbeidsprosjektet «Design for likestilling» sammen med Design og arkitekturhøyskolen i Oslo (AHO). Prosjektet fikk støtte av Rogaland forskningsfond og skal bidra til innovasjon i offentlig sektor. Som et resultat at dette arbeidet vil kommunen videreutvikle prosjektet i samarbeid med AHO.</p>	<p>Karmøysamfunnet har oppnådd likestilling og en likestillingskultur hvor deltakelse i det politiske, økonomiske og sosiale liv gjenspeiler befolkningssammensetningen</p>
Samskaping mellom kommune og	<p>Karmøy kommune vil gjennom proaktive tiltak utforske hvordan det offentlige og private sammen kan utvikle de byene vi ønsker oss. Dette er et</p>	<p>Karmøy kommune har virkemidlene og de</p>

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
private	særlig fokus både i arbeidet med European og nytt kulturhus – hvor ambisjonen er å se på mulighetene for et felles by- og eiendomsutviklings-selskap.	nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Strategisk eiendomsforvaltning	Kommunen som eiendomsbesitter kan bidra til ønsket utvikling gjennom gjenbruk av nedlagte formålsbygg og videresalg av eiendommer. Gjennom privatrettslige avtaler kan kommunen benytte sin posisjon til å stimulere til innovasjon eller bidra til at konkrete funksjoner blir realisert. Kommunen har vedtatt å bruke prosjektkonkurranse ved salg av Eide skole med tilhørende anlegg og eiendom, for på den måten å utforske en ny modell for utvikling og transformasjon av kommunale bygg og eiendommer.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)	Dialog, nettverksbygging, kunnskaps – og meningsutveksling er nyttig på alle arenaer hvor utvikling og bærekraftig vekst er del av agendaen. Kommunens sektor Areal og byggesak skal være aktiv bidragsyter i tilretteleggingen av treffpunkter på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: European samskapingsprosjekt

Tiltak **European samskapingsprosjekt** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Økte utgifter til ekstern konsulentbruk og kommunikasjon - kommuneplan

Tiltak økte utgifter til ekstern konsulentbruk og kommunikasjon - kommuneplan ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Andre tekniske justeringer

Omdisponering av stillinger teknisk etat

Kommunedirektøren går inn for at eiendomsskattekontoret fremover kan drives med en grunnbemanning på en 100 % rådgiverstilling. I travle perioder med saksbehandling av mange klagesaker vil eiendomsskattekontoret bli støttet av juriststaben hos kommunalsjef teknisk. Kommunedirektøren ser dette som en mer fleksibel og effektiv organisering.

For budsjett 2024 vil 1,45 rådgiverstillinger som tidligere var en del av eiendomsskattekontoret, inngå i den øvrige delen av kommunalsjef teknisk sin stab. Ny ressursbruk av disse stillingene vil være:

- 50 % rådgiverstilling vil bli brukt på saksbehandling av utbyggingsavtaler - tjenesteområdet Forvaltning
- 50 % rådgiverstilling vil bli brukt på juridisk saksbehandling - tjenesteområdet Administrasjon
- 45 % rådgiverstilling vil bli brukt som en ekstra ressursstilling - tjenesteområdet Administrasjon

Selvkost - Bokn kommune

Karmøy kommune har samarbeidsavtale om tekniske tjenester med Bokn kommune. Avtalen innebærer at Karmøy kommune er vertskommune for samarbeidet om tekniske tjenester. I tråd med avtalen skal mellomlegget mellom gebyrinntekter og 100 % selvkost dekkes av Bokn kommune.

På grunn av inndekning av indirekte kostnader, er selvkosttjenestene for Bokn kommune i budsjettframlegget gjort opp med netto driftsinntekter på 331 000 kroner.

Nye tiltak

Aktivitetsnedgang gebyrer

Det er en målsetning at gebyrene innenfor sektor Areal og byggesak skal være selvkostfinansiert. I 2022 ble selvkostgrensen for første gang passert for bygge- og delesaker, hvor kommunen nå har et selvkostfond på 2,5 mill. kroner. Totalt sett er netto driftsutgifter for kommunen til Areal og byggesak blitt redusert med 1,2 – 1,5 mill. kroner i løpet av de fem siste årene. Kart og oppmåling, som er den nest største selvkosttjenesten etter bygge- og delesaker, har siden inngangen til Covid-19 pandemien hatt færre saker på årsbasis enn tidligere.

Det er utfordrende å forutsi sakstype og saksmengde for hele sektor Areal og byggesak fremover. Frem til nå i 2023 ser vi nedgang i aktivitet innenfor alle fagområder grunnet dyrtid, men større enkeltsaker kan gi vesentlige positive utslag i gebyrinntektene. Ved eventuell reduksjon i private planer, frigjøres kapasitet til å arbeide med gamle og utdaterte reguleringsplaner. Oppdatert og helhetlig planlegging gir forutsigbarhet for alle aktører. Dette kan i neste omgang gjøre det mindre krevende for private aktører å gå i gang med prosjekter som gir grunnlag for større inntekter innenfor områdene oppmåling og byggesak.

Kommunedirektøren ser mulighet for å gjøre inntektsgrep for fremtiden, men er likevel bevisst på usikkerheten som råder. På grunn av nåværende aktivitetssituasjon, anbefaler kommunedirektøren at gebyrinntektene blir redusert, grunnet lavere etterspørsel, med 2 mill. kroner årlig i budsjettene for 2024 og 2025.

Konsulentutgifter til kommuneplanleggingsarbeid

Oppstart av kommuneplanen ble forsinket. I budsjettet for 2023 ble det satt opp en engangsbevilgning på 915 000 kroner til kommunikasjon og konsulentbruk i forbindelse med kommuneplanen. Ettersom arbeidet med kommuneplanen er forsinket, anbefaler kommunedirektøren at det settes opp 300 000 kroner på driftsbudsjettet for 2024 til kommunikasjon og konsulentbruk knyttet til kommuneplanen.

Nedjustering aktivitet gebyrer til kommunale avløpsanlegg

Kommunen gjennomfører tilsyn med avløpsanlegg hjemlet i kapittel 12 og 13 i forurensningsforskriften.

I 2023 ligger inntektene fra tilsynsvirksomheten an til å komme ut med mindreinntekter på rundt 600 000 kroner. Også i årene 2021 og 2022 hadde kommunen klare mindreinntekter mot årsbudsjettet. Dette avviket kan henføres til tilsyn med avløpsanlegg tilhørende kommunen selv, som er hjemlet i forurensningsforskriftens kapittel 13. Et realistisk årlig aktivitetsmål for anlegg hjemlet som kapittel 13 anlegg er 3 renseanlegg og 108 øvrige kommunale avløpsanlegg. Med denne aktiviteten lagt til grunn, anbefaler kommunedirektøren å redusere gebyrinntektene fra og med 2024 med 460 000 kroner årlig.

Økning av budsjett til kommunal planlegging

Det er et behov for å produsere flere kommunale planer, samt revidering av gamle reguleringsplaner. Oppdatert og helhetlig planlegging gir forutsigbarhet for alle aktører. Kommunedirektøren anbefaler derfor å styrke budsjettet for ekstern konsulentbistand med 100 000 kroner fra og med budsjett 2024.

Innsparing

Aktivitetsbasert lønnsutgiftsnedgang - Areal og byggesak

Som en konsekvens av at kommunedirektøren forventer en aktivitetsnedgang for private planer og kart og oppmåling foreslår kommunedirektøren å redusere kostnader til lønnsutgifter med vel 1,3 mill. kroner. Lønnskostnadene vurderes å tas opp igjen i planperioden hvis aktiviteten og gebyrinntektene øker.

Gebyrøkning utover deflatorvekst for selvkosttjenester ved Areal og byggesak

Dyrtid har medført høyere vekst i faste driftsutgifter, og det vil derfor være naturlig med en større gebyrøkning i 2024.

Når det gjelder gebyrer for tilsyn med avløpsanlegg, viser kommunedirektøren til kommunestyresak (KST 68/20). Saken la til grunn at tilsyn med avløpsanlegg skal drives til selvkost og at det utfra forventet antall saker ville være behov for inntil 2 årsverk. I ettertid viser det seg at prognosen for antall tilsyn per år viser seg å være for høyt og kommunedirektøren foreslår derfor en gebyrøkning på 15,5 % utover deflator i budsjettet for 2024 for å oppnå selvkost på området. Kommunedirektøren legger videre til grunn en gebyrøkning på 7 % utover deflator for budsjett 2024 for øvrige gebyrsatser for å oppnå selvkost.

Etter foreslått gebyrøkning for 2024, forventer ikke kommunedirektøren at Karmøys gebyrsatser avviker særlig fra øvrige kommuner på Haugalandet.

Reduksjon av stillingsbruk ved Areal og byggesak

Som innsparingstiltak skal det reduseres stillingsbruk ved sektor Areal og byggesak. Tiltaket vil innebære en innsparing på 612 000 kroner inkl. pensjonsutgifter, og fordeler seg mellom selvkosttjenestene kart og oppmåling og bygge- og delesaker.

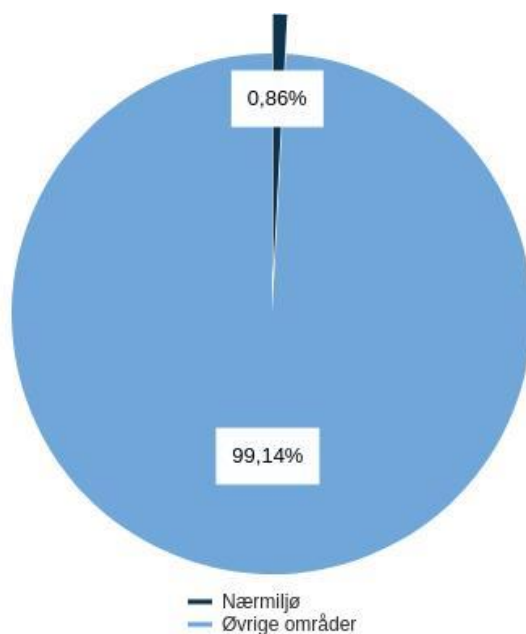
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år			Investeringsfase		
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjektutgift	Netto 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031		2032	2033
Forvaltning													
Oppmålingsmateriell	Årsbevilgning		0	350	0	350	0	350	0	350	0	350	
Sum Forvaltning		0	0	0	350	0	350	0	350	0	350	0	350

Nærmiljø

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	31 270	31 270	31 270	31 270
Sum Lønns- og prisvekst	1 349	1 349	1 374	1 374
Sum Avskrivninger	1 520	1 520	1 520	1 520
Sum Pensjonsendringer	-591	-602	-624	-624
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: Friluftstilskudd - opprettholdes	-200	-200	-200	-200
KST 134/22: Planting av blomsterenger	-100	-100	-100	-100
KST 134/22: Støtteordning til el-sykler	-100	-100	-100	-100
KST 134/22: Tilskudd offentlig toalett Ferkingstad universelt utformet	-75	-75	-75	-75
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-475	-475	-475	-475
Tekniske justeringer	1 803	1 792	1 795	1 795
Konsekvensjustert ramme	33 073	33 062	33 065	33 065
Nye tiltak				
Byutvikling - Driftskonsekvens av investering	115	198	419	419
Drift og vedlikehold av bobiltømming	100	100	100	100
Miljøfyrtårnsertifisering	1 000	1 000	1 000	1 000
Nedleggelse Kolnes barnehage	55	115	115	115
Renhold av nytt offentlig toalett i Skudeneshavn	44	44	44	44
Turveier Almannamy - Driftskonsekvens av investering	0	0	363	363
Turveier Ve - driftskonsekvens av investering	0	0	273	273
Sum Nye tiltak	1 314	1 457	2 314	2 314
Innsparing				
Opphør av rådgiverstilling kommunalsjefens stab	-909	-909	-909	-909
Reduksjon energipriser	-66	-66	-66	-66
Reduksjon i bruk av overtid ved Samferdsel og utemiljø (friluft)	-80	-80	-80	-80

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten	-20	-20	-20	-20
Sum Innsparing	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075
Nye tiltak	239	382	1 239	1 239
Ramme 2024-2027	33 312	33 444	34 304	34 304

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
Antall lekeplasser som kommunen har helt eller delvis ansvar for	408	408	408	408	408	408	

Sammendrag budsjett

Karmøy tilbyr rekreasjonsmuligheter i fire parker i kommunens tre byer. Rundt 400 lekeplasser sørger for aktivitetstilbud for barn i alle aldre. Kommunen har et langt nett med turstier, hvorav flere er tilrettelagt for alle brukergrupper og med belysning.

Kommunen tilrettelegger arealer for rekreasjon, og begrenset bruk av plantevernmidler krever nå høyere innsats av personalet. Andre oppgaver må nedprioriteres uten at det er mulig å imøtekomme alle forventninger om anlegg uten ugress. Det har vært en økning i antall henvendelser fra publikum rundt dette, og problemstillingen vil av naturlige årsaker fortsette å øke. Det arbeides derfor med å utvikle arealene som krever mindre vedlikehold. På grunn av størrelsen og tidligere utforming, krever denne prosessen store ressurser og vil derfor ta lang tid. I forbindelse med nyutbygging overtar kommunen nye arealer og dette medfører økte utgifter til drift og vedlikehold av offentlige utearealer.

Konserveringen av middelalderruinen på Avaldsnes nærmer seg slutten og beskyttelsesbygget er planlagt tatt ned innen sommeren 2024. Kommunen starter å tilrettelegge landskapet rundt denne delen av ruinen når nødvendige godkjenninger er gitt. Det er laget et eget formidlingsopplegg for ruinen og det brukes aktivt i formidlingen til både skoleelever og turister. Reguleringsplanen for det historiske Avaldsnes har vært ute på høring og det arbeides med justeringer og formingsveilederen for planområdet. Det er også et mål å komme i gang med å lage konsept for ny hovedutstilling i 2024. Utstillingen skal basere seg på ny kunnskap framskaffet av Kongsgårdprosjektet og andre prosjekter .

Kommunestyret vedtok våren 2022 en plan for ivaretagelse av skipsgravene ved Karmsundet. I planen er det beskrevet nærmere aktuelle tiltak som omfatter forskning, arealavgrensning, tilrettelegging, skjøtsel og formidling for skipsgravene Storhaug og Grønhaug. Resultater fra ulike undersøkelser i forprosjektet viser funn av enda en skipsgrav og flere båtgraver. De nye funnene og kunnskap vil påvirke hvordan kommunen skal ivareta og formidle skipsgravene, både på de fysiske stedene og ved historiesenteret.

En annen viktig oppgave innen kulturminnevern feltet er å bistå/veilede huseierne i restaureringsarbeider og søknader om økonomisk støtte til dette arbeidet. Huseierne kan søke om kommunale, fylkeskommunale og andre private ordninger. En av de største truslene for fredede trehusmiljøer er brann. Kommunen har egen tverretatlig/faglig brannsikringsgruppe som arbeider med dette.

Gjeldende planer og planstatus

Kommunedelplan for kulturminner har som målsetting å sikre en god og langsiktig planlegging av den kommunale kulturminneforvaltningen. Det er foretatt en gjennomgang av SEFRAK-registreringen fra 1985 (landsdekkende register over eldre bygninger og andre kulturminner). Registeret består i dag av nærmere 2000 bygg i hele kommunen som er bygget før 1900. Denne vil være en del av grunnlaget for revidering av gjeldende kulturminneplan. Planarbeidet er iverksatt og vil komme til politisk behandling våren 2024.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	21 593	21 868	22 416	22 500	22 675	22 675
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	9 084	6 178	6 505	6 553	7 238	7 238
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 533	1 215	1 288	1 288	1 288	1 288
Overføringsutgifter	3 867	2 021	1 776	1 787	1 960	1 959
Finansutgifter	12 694	2 300	3 820	3 820	3 820	3 820
Sum Driftsutgifter	48 771	33 582	35 805	35 948	36 981	36 980
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-380	-12	-34	-34	-34	-34
Refusjoner	-5 741	-2 300	-2 459	-2 470	-2 643	-2 642
Overføringsinntekter	-87	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-5 738	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-11 945	-2 312	-2 493	-2 504	-2 677	-2 676
Sum	36 826	31 270	33 312	33 444	34 304	34 304

Kostra-analyse

Prioritet	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ringerike	Indre	Larvik	Kostragruppe	Landet	Landet
	2021	2022			Østfold		10		uten Oslo
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på bioenergi, konsern	9,7 %	6,1 %	0,0 %	10,2 %	2,1 %	0,0 %	1,8 %	2,6 %	2,6 %
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fjernvarme, konsern	2,0 %	1,0 %	3,0 %	19,0 %	11,0 %	1,0 %	18,0 %	14,0 %	13,0 %
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fossile gasser, konsern	14,3 %	20,2 %	19,7 %	0,0 %	0,9 %	2,1 %	3,3 %	1,0 %	1,1 %
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fyringsolje og -parafin, konsern	0,0 %	0,0 %	0,9 %	0,0 %	4,0 %	0,0 %	1,0 %	0,3 %	0,3 %
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på strøm, konsern	74,5 %	74,1 %	78,6 %	79,7 %	83,8 %	90,9 %	81,7 %	83,7 %	85,3 %
Kulturminneforvaltning nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	208	204	67	1	21	28	33	28	25

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Naturforvaltning og friluftsliv nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	112	114	107	126	100	120	119	190	190
Netto driftsutgifter per innbygger (365) kulturminner (B) **)	208	204	67	1	21	28	33	28	25
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B) **)	112	114	107	126	100	120	119	190	190
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (B) **)	406	434	329	262	429	354	349	321	307
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Samlet energibruk i adm.lokaler, egne bygg (f.130). kWh	829	1 181	2 521	856	243	439	21 776	322 651	317 935
Samlet energibruk i institusjonslokaler, egne bygg (f.261). kWh	7 545	7 326	6 901	3 252	8 429	8 416	88 583	979 415	891 990
Samlet energibruk i komm. eiend.forv., konsern, egne bygg. kWh	22 888	23 649	25 591	13 854	27 174	23 811	306 0023	687 8573	339 164
Samlet energibruk i komm. førskolelokaler (f.221). kWh	971	924	608	1 206	1 916	2 045	17 103	277 896	235 524
Samlet energibruk i komm. idrettsbygg, egne bygg (f.381). kWh	1 699	2 249	3 841	1 885	1 601	2 031	40 058	470 345	428 066
Samlet energibruk i komm. kulturbygg, egne bygg (f.386). kWh	1 171	1 182	2 898	318	2 080	1 093	22 433	209 647	185 593
Samlet energibruk i skolelokaler, egne bygg (f.222). kWh	10 672	10 788	8 821	6 337	12 905	9 787	116 0491	427 9021	280 055
Strømforbruk i adm.lokaler, egne bygg (f. 130). kWh	829	1 181	2 521	259	193	439	16 273	270 555	268 250
Strømforbruk i førskolelokaler, egne bygg (f. 221). kWh	937	864	608	979	1 865	2 045	15 435	252 127	216 608
Strømforbruk i institusjonslokaler, egne bygg (f. 261). kWh	4 765	4 463	4 891	2 204	8 281	8 416	68 186	801 151	731 355
Strømforbruk i komm. idrettsbygg, egne bygg (f. 381). kWh	876	1 391	2 144	1 399	1 037	2 031	26 377	358 218	324 295
Strømforbruk i komm. kulturbygg, egne bygg (f. 386). kWh	1 077	1 050	2 317	218	1 175	827	12 216	158 651	144 571
Strømforbruk i skolelokaler, egne bygg (f. 222). kWh	8 189	8 582	5 513	3 592	10 755	9 787	92 1681	177 5211	079 146
Andre nøkkeltall									
Andel fornybar energi av samlet energibruk i kommunal eiendomsforv., egne bygg (B)	81,6 %	81,6 %	73,0 %	99,5 %	94,7 %	99,9 %	93,9 %	97,2 %	96,9 %
Samlet energibruk i komm. skolelokaler, egne bygg, konsern, per elev i komm. skole	1 995	2 035	2 170	2 011	2 439	1 872		2 354	2 367

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2022 høyere utgifter til nærmiljø enn sammenlignbare kommuner (K10). Dette er knyttet til oppgaver med kulturminnevern som er vesentlig høyere enn K10, og det som i Kostra kalles rekreasjon i tettsted (offentlige plasser og torg, parker/grøntanlegg, turstier og offentlige toaletter). Kostnadene til naturforvaltning og friluftsliv inngår også i tjenesteområdet, og disse var i 2022 lavere enn både K10 og landssnitt. Dette er små funksjoner i Kostra, slik at tallene kan være sårbare for ulik praksis for regnskapsføring av utgifter mellom kommunene.

Klima og energi. Kostra har enkelte nøkkeltall knyttet til energiforbruket. I 2022 økte samlet energibruk marginalt. I følge Kostra-tallene har Karmøy en noe lavere andel av samlet energibruk fra fornybare kilder, noe som er knyttet til at Karmøy har en høyere andel av energikostnadene fra fossile gasser.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Bygningsvern	Kommunen har egen kommunedelplan for kulturminner. Denne beskriver viktige kulturminner og tiltak for å bevare og forvalte disse. En viktig del av dette arbeidet er rådgivning for bevaring av eksisterende bebyggelse. Bruk av eksisterende ressurser, bygninger og tilpassing av eldre bygg kan også bidra til lavere klimaavtrykk. Gamle Skudeneshavn og Kulturmiljøfredningen i Skudeneshavn er et eksempel som bidrar til lokal identitet og tiltrekker seg mange tilreisende lokalt, nasjonalt og internasjonalt.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Gjennomføre halvparten av prosjekter i egen regi	Ved gjennomføring av prosjekter i tjenesteområdet brukes entreprenører for halvparten av oppgavene inkludert planlegging og administrasjon. Den andre delen gjennomføres i egen regi. Tilbakemeldinger i forbindelse med medarbeiderundersøkelse viser at gjennomføring av prosjekter i egen regi bidrar sterkt til de ansattes motivasjon. Halvparten av prosjektene skal derfor ikke bare planlegges, men også utføres av egne ansatte. Utover dette øker en slik fremgangsmåte fleksibiliteten under prosjektets gjennomføring. Tillegg og endringer vil ikke kreve like store midler som ved bruk av eksterne oppdragstakere. Egne ansatte som er aktivt involvert i nyetablering av anlegg vil samtidig har en bedre kjennskap til infrastrukturen. Eierskapet vil økes og dette fører til fordeler forbundet med senere drift og vedlikehold.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Historiske Avaldsnes	Kommunestyret har vedtatt nytt formål og ambisjon for det historiske Avaldsnes. Formål: Sikre de kulturhistoriske verdiene på Avaldsnes og utvikle det historiske Avaldsnes til et kulturhistorisk reisemål på en måte som er bærekraftig både for kulturlandskap og reiseliv. Ambisjon: · Initiere forskning som kan gi ny kunnskap om Avaldsnes historie og formidle forskningsresultatene. · Utvikle historiske Avaldsnes til et historisk reisemål som er en av Norges mest attraktive historiske reisemål på en måte som er bærekraftig både for kulturlandskap og reiseliv.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Historiske Avaldsnes	Kommunestyret har vedtatt nytt formål og ambisjon for det historiske Avaldsnes. Formål: Sikre de kulturhistoriske verdiene på Avaldsnes og utvikle det historiske Avaldsnes til et kulturhistorisk reisemål på en måte som er bærekraftig både for kulturlandskap og reiseliv. Ambisjon: · Initiere forskning som kan gi ny kunnskap om Avaldsnes historie og formidle forskningsresultatene. · Utvikle historiske Avaldsnes til et historisk reisemål som er en av Norges mest attraktive historiske reisemål på en måte som er bærekraftig både for kulturlandskap og reiseliv.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: Friluftstilskudd - opprettholdes

Tiltak **friluftstilskudd - opprettholdes** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Planting av blomsterenger

Tiltak **planting av blomsterenger** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Støtteordning til el-sykler

Tiltak **støtteordning til el-sykler** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Tilskudd offentlig toalett Ferkingstad universelt utformet

Tiltak **tilskudd offentlig toalett Ferkingstad universelt utformet** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Nye tiltak

Byutvikling - Driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder driftskonsekvens av planlagt oppgradering av torget i Åkrehamn og Skudeneshavn. Tiltak for å forbedre byrommene medfører økte driftskostnader i forhold til dagens drift av områdene.

Driftskonsekvensene knyttet til oppgradering av parken i Kopervik er ikke innarbeidet i budsjettet. Det planlegges for at denne vil innarbeides ved neste års budsjettarbeid.

Den årlige driftskonsekvensen på 572 000 kroner er fordelt på følgende tjenesteområder:

Nærmiljø	419 000 kroner
Samferdsel	153 000 kroner

Drift og vedlikehold av bobiltømming

Kommunen har to tilbud for bobiltømming av avløp, en ved Esso Avaldsnes og en ved Skudeneshavn Servicesenter. Tjenestetilbudet ytes i all hovedsak til turister. Selv om kommunen har disse to mulighetene for bobiltømming, er det ikke fra før av satt av midler til drift og vedlikehold. Kommunedirektøren anbefaler derfor at det settes av 100 000 kroner fra og med budsjett 2024 til driftsutgifter til bl.a. kommunale avgifter, tilsyn, rengjøring, vedlikehold og skilting.

Miljøfyrtårnsertifisering

Kommunestyret har i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2023, KST 134/22, vedtatt et verbalpunkt som sier at kommunen skal intensivere arbeidet med å sertifisere Rådhuset og våre kommunale enheter.

Miljøfyrtårn er Norges mest brukte sertifisering for virksomheter som vil dokumentere sin miljøinnsats og vise samfunnsansvar. Å være Miljøfyrtårn innebærer systematisk arbeid med miljøtiltak i hverdagen. Virksomhetene oppfyller krav og gjennomfører tiltak for en mer miljøvennlig drift og godt arbeidsmiljø.

Miljøfyrtårn har tilpassede krav for ulike bransjer, og sertifikatet tildeles etter en uavhengig vurdering. Virksomhetene må dokumentere og oppfylle både lovbestemte krav og krav pålagt av Miljøfyrtårns sertifiseringsordning. Kravene omfatter miljøaspektene energi, avfall, transport, innkjøp og arbeidsmiljø, hvor aktuelle temaer som matsvinn og plast er inkludert.

I Norge er i alt 9 198 virksomheter sertifisert som miljøfyrtårn. Dette omfatter alt fra små- og mellomstore virksomheter til store konsern og kommuner.

Kommunedirektøren går inn for at Karmøy kommune setter i gang et 4 årig prosjekt for miljøfyrtårnsertifisering av kommunen. I budsjettframlegget avsettes det derfor 1 mill. kroner årlig i perioden 2024-2027. Innenfor den årlige bevilgningen vil det bl.a. inngå en 100 % engasjementstilling. Miljøfyrtårnsertifisering skal gi følgende fordeler for oss:

- Innføre miljøledelse – få samlet miljøoversikt over virksomheten i kommunen innen avfall, transport, energiforbruk, innkjøp og HMS.
- Godt verktøy for reduksjon av utgifter.
- Viser kommunens eget klimaavtrykk etter egne direkte utslipp.
- Gode samlerapporter og enkeltrapporter over kommunens tjenester.

Nedleggelse Kolnes barnehage

Kolnes barnehage er en relativt dyr barnehage å drifte for kommunen. Blant de kommunale barnehagene var det i 2022 Kolnes som hadde høyest kostnad pr heltidsplass med kr 158.664. Den laveste kostnaden pr heltidsplass hadde Vormedal barnehage med kr 108.817 (for sammenligning).

Det er fra og med 15.12.23 registrert 27 barn med barnehageplass i Kolnes barnehage. De to private barnehagene på Kolnes, Espira Århaug og Steinhaugane Fus, har pr i dag ledige arealer til å ta inn barna fra Kolnes barnehage dersom denne legges ned. En nedleggelse av Kolnes barnehage vil dermed ikke oppleves som reduksjon i kommunens tjenestetilbud knyttet til barnehageplasser. Kolnes er et område som de siste årene ikke har opplevd press på barnehageplassene. I sone 5 for øvrig (utenom Kolnes) er kapasiteten sprengt.

Å legge ned Kolnes vil kunne gi en innsparing i den kommunale driften på sikt, slik driften er på nåværende tidspunkt.

Våren 2023 har barnehagen imidlertid fått oppgradert utearealet, slik at det nå fremstår nytt og innbydende. Dette gir et håp og en forventning om at det i fremtiden vil bli økte søkertall til barnehagen. Det kan tenkes at nedleggelse av barnehagen umiddelbart etter utført oppgradering vil føre til svekkelse av kommunens omdømme, da innbyggere i området og kommunen ellers vil reagere negativt på dette. For å få nytte av oppgraderingen vil kommunedirektøren fortsatt legge til rette for at utearealet skal fungere som et nærmiljøanlegg og være tilgjengelig for innbyggerne.

Det har også lenge vært en forventning knyttet til utbygging av boligfeltet på Kolnes. Dette har latt vente på seg. Nå er en områdeplan for Kolnes på trappene, og dersom utbygging skjer snarlig ser kommunedirektøren at det kan være mulighet å starte opp igjen driften av barnehagen. I påvente av det vil det vurderes alternativer for etterbruk og utleie av bygget.

Kommunedirektøren vurderer kommunens økonomiske situasjon som utfordrende og ser behovet for å finne frem til mulige innsparingstiltak uten at tjenestene ut mot innbyggerne svekkes vesentlig. Av den grunn foreslås nedleggelse av Kolnes barnehage.

Renhold av nytt offentlig toalett i Skudeneshavn

I budsjettet for 2021 ble det vedtatt et verbalpunkt om at kommunen skulle bidra til å få etablert en utvidet kapasitet for offentlige toaletter i gamle Skudeneshavn. Toalettløsningen ble ferdigstilt i 2022, samtidig som at det ble det avtalt at kommunen skal sørge for renhold av toalettene i perioden mai-august.

Videre vil avtalen føre til merutgifter knyttet til lønn, transport og renholdsmidler. Kommunedirektøren foreslår dermed å øke budsjettet for 2024 med 44 000 kroner.

Turveier Almannamyrr - Driftskonsekvens av investering

Turvei på Almannamyrr i Skudeneshavn er planlagt ferdigstilt i løpet av 2025. Driftskonsekvensen er beregnet fra 2026 og skal dekke drift, vedlikehold og strømutfgifter av turveien.

Turveier Veaa - driftskonsekvens av investering

Turveier på Veaa er planlagt ferdigstilt i løpet av 2025. Driftskonsekvensen er beregnet fra 2026 og skal dekke drift, vedlikehold og strømutfgifter av turveien.

Innsparing

Opphør av rådgiverstilling kommunalsjefens stab

Kommunedirektør vurderer i forbindelse med naturlig avgang at det ikke er behov for å tilsette ny person i den vakante stillingen. Midlene flyttes og benyttes i tilsetting av rådgiver i sektor barnehage.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettetert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutfgiftene for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Reduksjon i bruk av overtid ved Samferdsel og utemiljø (friluft)

Kommunedirektøren går inn for å redusere budsjettet for bruk av overtid til drift og vedlikehold av friluftsanlegg med 80 000 kroner. Det er vurdert at budsjettkuttet ikke er til hinder for at det skal gis en forsvarlig tjenesteproduksjon.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten

Den stramme budsjettsituasjonen og fremtidsutsikter fordrer at en tenker nytt for å opprettholde tilfredsstillende kvalitet innenfor gitte økonomiske rammer. Innen oppvekst- og kulturetaten (ok-etaten) settes det i gang et arbeid i forhold til gjennomgang, endring og omstrukturering av etatens virksomhet. Formålet er å finne inndekning for økte kostnader/ krav til innsparing i størrelsesorden 4

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

millioner kroner. Tiltaket og prosess omfatter alle tjenesteområder innenfor etatens driftsbudsjett. I utgangspunktet er innsparingskravet fordelt til det enkelte tjenesteområde i forhold til det enkelte tjenesteområdets andel av totalt driftsbudsjett. I den grad en måtte komme frem til en annen fordeling, vil kommunedirektøren i løpet av 2024 legge frem sak for kommunestyret om endring av budsjett/ budsjettregulering mellom aktuelle tjenesteområder.

Strukturelt gjennomganskutt oppvekst- og kulturetaten fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2024
Administrasjon	-53	-53	-53	-53
Barnehage	-1 848	-1 848	-1 848	-1 848
Skole	-2 266	-2 266	-2 266	-2 266
Kultur	-165	-165	-165	-165
Idrett	-44	-44	-44	-44
Nærmiljø	-20	-20	-20	-20
Næring	-12	-12	-12	-12
Totaler	-4 408	-4 408	-4 408	-4 408

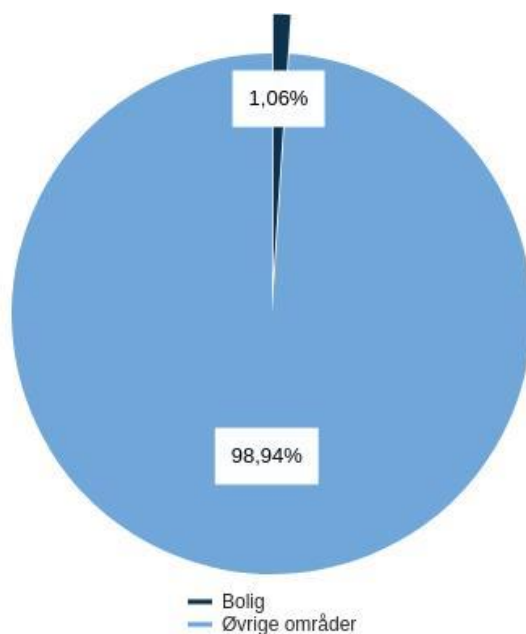
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Nærmiljø														
Byutvikling (planprosjekt)	2025	-584	47 546	31 300	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Historiske Avaldsnes - driftsbygning og parkering	2025	0	25 000	2 000	20 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Turveier Almannamyra	2026	-1 250	9 250	1 156	9 300	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Turveier Veia	2025	-1 118	6 591	1 145	5 900	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Sum Nærmiljø		-2 952	88 387	35 601	45 200	0	0	0	0	0	0	0	0	

Bolig

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	7 069	7 069	7 069	7 069
Sum Lønns- og prisvekst	-861	-866	-866	-866
Sum Avskrivninger	580	580	580	580
Sum Pensjonsendringer	-20	-30	-30	-30
Andre tekniske justeringer				
Endring av leietaker - Tuastad gård	-297	-297	-297	-297
Sum Andre tekniske justeringer	-297	-297	-297	-297
Tekniske justeringer	-598	-613	-613	-613
Konsekvensjustert ramme	6 471	6 456	6 456	6 456
Nye tiltak				
Manglende husleieregulering i 2022	250	250	250	250
Oppryddingsutgifter knyttet til kommunale utleieboliger	350	350	350	350
Prisstigning kommunale avgifter - utleieboliger	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Nye tiltak	1 600	1 600	1 600	1 600
Innsparing				
Dagsenter Skudeneshavn - Driftskonsekvens av investering	0	-34	-34	-34
Kjøp av utleieboliger - driftskonsekvens av investering	-43	-86	-86	-86
Kutt i tilskudd til tilpasning av egen bolig	-500	-500	-500	-500
Reduksjon energiforbruk	-17	-17	-17	-17
Reduksjon energipriser	622	622	622	622
Sum Innsparing	62	-15	-15	-15
Nye tiltak	1 662	1 585	1 585	1 585
Ramme 2024-2027	8 133	8 041	8 041	8 041

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
Gjennomsnittlig løpetid på startlån, år	0,00	23,62	23,60	23,60	23,60	23,60	
Startlån med restanser, antall	0	42	40	40	40	40	
Totalt restansebeløp for startlån, kroner	0	325 320	340 000	345 000	350 000	355 000	
Utleiegrad i kommunale utleieboliger, %	0,0 %	93,0 %	93,0 %	93,0 %	93,0 %	93,0 %	

Sammendrag budsjett

Kommunale boliger

Karmøy kommune har 381 kommunale boliger per 31. august 2023.

Utleieboliger per 31.8.23	Antall	Sone 1	Sone 2	Sone 3	Sone 4	Sone 5
Ordinære utleieboliger	131	14	32	50	19	16
Trygdeboliger	0	0	0	0	0	0
Omsorgsboliger	250	45	62	61	50	32
Kommunalt eide utleieboliger	381	59	94	111	69	48

I tillegg kommer 71 privateide utleieboliger som kommunen disponerer. Herav har kommunen tildelingsrett på 37 private omsorgsboliger og syv private utleieboliger, og kommunen fremleier 27 private omsorgsboliger.

I tråd med nasjonale føringer og boligsosial handlingsplan til Karmøy kommune har kommunen jobbet systematisk for at vanskeligstilte personer skal ha mulighet til å eie egen bolig. Vanskeligstilte har også fått hjelp fra kommunen til å skaffe seg en privat leiebolig. Kommunen har formidlet mange private leieboliger til personer med flyktning bakgrunn, og leier løpende inn private boliger i påvente av at nye flyktninger skal ankomme kommunen. Som alternativ til privat leiebolig disponerer kommunen 452 boliger, herav 314 omsorgsboliger og 138 ordinære utleieboliger, som leies ut til vanskeligstilte som på grunn av helse, sosiale og/eller økonomisk årsaker ikke har mulighet til å skaffe seg en bolig privat.

Grunnet høye bosettingstall for flyktninger det seneste året og siden flyktninger bosettes i det private leiemarkedet, har det vært et stort press på de kommunale boligene. Prisene på private leieboliger har gått opp, og det har medført et økt antall henvendelser til kommunen om hjelp til bolig. Det er særlig stort press på midlertidig botilbud og ordinære kommunale utleieboliger. Kommunen er lovmessig forpliktet til å fremskaffe midlertidig botilbud til personer som trenger en bolig akutt. Nå brukes det mange ressurser på private midlertidige botilbud i mangel på kommunale alternativer. Personer som får et midlertidig botilbud via Nav blir automatisk ført opp på venteliste til ordinær kommunale utleiebolig. Det er venteliste til ordinær kommunal utleiebolig og lite sirkulasjon i disse boligene. Leietakerne blir værende lengre siden det er lite tilgjengelig i det private leiemarkedet. Samtidig etterspør Nav flere kommunale utleieboliger for bosetting av flyktninger.

Siden i fjor har kommunen økt antallet av kommunalt eide utleieboliger med åtte nye omsorgsboliger. Kommunen har også overtatt 27 leieforhold i private omsorgsboliger. Dette er boliger som kommunen tidligere har hatt tildelingsavtale på og som er overtatt med leieforhold. Det er ingen kommunale utleieboliger som har blitt solgt i perioden.

Nylig er det avsatt 10,67 millioner kroner av integreringstilskuddet til innkjøp av utleieboliger til flyktninger.

Det er planlagt ferdigstilling av syv utleieboliger til vanskeligstilte i løpet av 2024. En av boligene er rehabilitering og gjenoppbygging av eksisterende bolig, mens det skal bygges tre + tre nye utleieboliger.

I henhold til plan for heldøgnsomsorgstjenester, vil Karmøy kommune de neste ti årene oppleve en økt etterspørsel etter heldøgns omsorg. Kommunen planlegger derfor med å opprette 100 nye heldøgns omsorgsplasser før utgangen av 2027. 40 av disse oppføres i Skudeneshavn, mens de resterende 60 er vedtatt oppført på Spanne. Deler av disse omsorgsplassene vil bli oppført som heldøgns omsorgsboliger.

Et eksternt konsulentfirma gjorde i 2016 en tilstandsvurdering av kommunale bygg. I denne vurderingen ble kommunale utleieboliger vurdert å ha et vedlikeholdsetterslep på 120 mill. kroner. Kommunedirektøren har gjennom forslag til driftstiltak prioritert budsjettet knyttet til kommunale utleieboliger, men det kan fortsatt være risiko forbundet med vedlikeholdsbehov.

Startlån og tilskudd

Formålet med startlån er å bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den. Kommunen låner inn startlånsmidler fra Husbanken for videre utlån til personer som oppfyller vilkårene.

Per 1. august 2023 hadde Karmøy kommune et samlet utlån av startlån på 486 mill. kroner, en økning på 111 mill. kroner siden i fjor. Med økte utlån er denne porteføljen raskt økende, og vil bli en stadig viktigere finansiell risiko for kommunen. Mislighold av startlån anses som lavt i kommunen, hvor 4 av 463 lån har gått til inkasso. Den totale tapsrisikoen er anslått til 9,9 millioner kroner, tilsvarende 2 prosent av samlet utlån. Kommunen har et tapsfond for startlån hvor det settes av 2 prosent av total utlånt ramme.

Fra 2022 til 2023 er ordinær startlånsramme økt fra 70 til 80 mill. kroner. Som i foregående tre år er det i 2023 søkt om ekstra låneopptak for å dekke et stort behov for startlån. For 2024 foreslås det å øke startlånsrammen fra 80 til 90 mill. kroner.

Totalrammen for startlån har økt fra 40 mill. kroner i 2019 til over 90 mill. kroner i 2020 og 2021. Videre har det vært en økning fra 110 mill. kroner i 2022 til 130 mill. kroner i 2023. Som konsekvens er saksmengden økt. I økonomiplan 2024-2027 er det lagt inn startlån for 90 mill. kroner per år. Reduksjonen i startlån fra 2024 og kjøp av konsulenttenester fra Intrum som administrerer låneporteføljen til kommunen, frigir noe kapasitet i saksbehandlingen. Behovet for startlån er stort og bidrar til at personer som er vanskeligstilte på boligmarkedet får kjøpe seg egen bolig. De slipper dermed å leie, hvilket ofte er dyrt og utrygt, samtidig med at det er mangel på leieboliger.

For å redusere risikoen for at startlån ikke tas opp av innbyggere som ikke har betalingsevne, har kommunen tidligere hatt en frarådningsplikt i henhold til finansavtaleloven. Fra og med 1. januar 2023 gjelder ikke frarådningsplikten mer. Vanlige banker har avslagsplikt, men denne gjelder ikke for kommunen og startlån. Nytt i ny finansavtaleloven er at kommunen og bankene har forklaringsplikt overfor potensielle låntakere. Samtidig må det foretas en kredittvurdering av potensiell låntakere.

Karmøy kommune gir også tilskudd til tilpasning av boliger. Formålet med tilskuddsordningen er at innbyggere med nedsatt funksjonsevne skal få anledning til å bo hjemme. Det reduserer behovet for kommunale omsorgsboliger, og det gir innbyggerne anledning til fortsatt å bo hjemme. Det ses en øking i antallet av søknader om tilpasninger/ombygginger til BPA-ordning som er ofte er kostnadstunge saker.

Gjeldende planer og planstatus

Karmøy kommune vedtok **Boligsosial handlingsplan 2018-2023** i kommunestyret den 18. juni 2018 (sak 68/18). Handlingsplanen er basert på den daværende nasjonale strategi for boligsosialt arbeid, Bolig for velferd (2014-2020). I desember 2020 lanserte regjeringen en ny strategi **Alle trenger et trygt hjem – Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken (2021-2024)**. Fra og med 1. januar 2023 gjelder en ny boligsosial lov benevnt [Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet](#). Loven innebærer en tydeligere rettslig forankring av kommunenes boligsosiale ansvar. De nasjonale føringer vil bli tatt med videre i planarbeidet til kommunen. Hardføre boliger som ble budsjettert gjennomført i 2023 har vist seg som komplekse underprosjekter som har blitt mer tidkrevende enn først antatt. Gjennomføring av planen er derfor noe forsinket.

Kommunestyret behandlet i juni 2017 kommunens **boligbyggeprogram** (KST 61/17). Denne legger føringer for kommunens investeringer i utvikling av boligfeltet i tiden fremover, dette for å koordinere boligbyggeprogrammet med areal og transportplanen på Haugalandet. Dagens plan er under revidering og vil føre til endret investeringsrekkefølge og lokasjoner. Basert på vedtak i kommunestyre i 2016, vil Karmøy kommune ikke erverve mer areal til boligformål. Innsatsen fremover blir dermed rettet mot å byggemodne og selge gjenværende kommunalt eide boligtomter, etter gjeldende føringer fra regionale og nasjonale hold.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	9 238	9 553	10 044	10 084	10 084	10 084
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	16 644	14 653	17 274	17 351	17 351	17 351
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	6 869	7 044	7 199	7 199	7 199	7 199
Finansutgifter	11 933	26 790	38 920	37 250	37 960	39 390
Sum Driftsutgifter	44 686	58 040	73 437	71 884	72 594	74 024
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-26 988	-29 823	-32 094	-32 303	-32 303	-32 303
Refusjoner	-4 767	-3 218	-3 730	-3 730	-3 730	-3 730
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-6 630	-14 400	-25 900	-27 500	-30 200	-31 800
Sum Driftsinntekter	-38 386	-47 441	-61 724	-63 533	-66 233	-67 833
Sum	6 300	10 599	11 713	8 351	6 361	6 191

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Dekningsgrad									
Andel søkere som har fått avslag på kommunal bolig	23,0 %	26,0 %	41,0 %	36,0 %	17,0 %	22,0 %	28,0 %	27,0 %	24,0 %
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (B)	11	10	15	23	20	23	18	20	20
Kvalitet									
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere	1,3	1,8	2,0	1,9	1,6	1,6	1,7	1,4	1,5
Antall nye søknader per 1000 innbyggere	3,0	3,0	3,0	4,0	6,0	10,0	5,0	5,0	5,0
Beløp per innbygger i startlån videretildelt av kommunen	1 510	2 358	3 013	3 844	2 787	3 099	3 211	2 908	2 935
Andre nøkkeltall									
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (B)	0,3	0,4	0,6	0,7	0,5	0,4	0,6	0,9	1,0
Antall nye søknader per 1000 innbyggere (B)	3,0	3,0	3,3	3,8	6,0	10,1	4,8	4,9	4,9
Antall søknader per 1000 innbyggere (B)	4,3	3,6	4,0	4,5	6,5	11,7	6,7	7,5	7,1

Kommunale boliger. Karmøy har tidligere hatt lavere volum av startlån, men dette bilde så annerledes ut i 2020. Fra og med 2021 er det tilbake til et lavere nivå enn sammenlignbare kommuner (K10). Karmøy kommune har færre kommunalt disponerte boliger enn sammenlignbare kommuner (K10). Samtidig hadde Karmøy også færre søknader om kommunal bolig. Andelen som får avslag gikk i 2021 opp fra 23,0 til 26,0 prosent i 2022. Til tross for økning i andel avslag gir Karmøy fortsatt litt færre avslag enn sammenligningsgruppene K10 og landsgjennomsnittet.

Startlån. Antall boliger godkjent for finansiering med startlån var i 2022 høyere enn sammenlignbare kommuner og landssnitt.

Andre tekniske justeringer

Endring av leietaker - Tuastad gård

Kommunalt eide Tuastad gård skal fra høsten 2023 omgjøres til boligutleie for flykntinger. I alt er det snakk om 7 utleieobjekter. Denne nye utleievirksomheten er forventet å generere langt høyere leieinntekter enn tidligere fra Tuastad gård. I budsjettet for 2024 har derfor kommunedirektøren foretatt justeringer for Tuastad gård som gir netto økning av driftsinntektene på 127 000 kroner.

Endring av leietaker - Tuastad gård fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2027
Bolig	-297	-297	-297	-297
Næring	170	170	170	170
Totaler	-127	-127	-127	-127

Nye tiltak

Manglende husleieregulering i 2022

Leietakerne innenfor kommunale utleieboliger består i ganske stor grad av mennesker som er økonomisk vanskeligstilt. Kommunens praksis for leieprisregulering av den enkelte leietaker er årlig justering per 1. september etter 12 måneders endringen i konsumprisindeksen under forutsetning av at det har funnet sted minst en 12 måneders leieperiode i forkant, jf. Husleieloven § 4-2. For 2022 viste endringen i konsumprisindeksen en økning på 5,1 prosent. Som beskrevet i innværende års budsjettoppfølgingssaker til formannskap og kommunestyret, ble denne økningen vurdert å utgjøre en for tung byrde for leietakerne, og istedenfor ble husleiene holdt uendret i 2022. Budsjettet i 2022 var imidlertid innarbeidet med at husleieinntektene skulle reguleres etter konsumprisindeksen. Manglende prisregulering av husleieinntektene i 2022 har dermed i utgangspunktet skapt et vedvarende negativt budsjettavvik.

For å ta bort det negative budsjettavviket som kan henføres til manglende prisregulering av husleieinntektene i 2022, foreslår kommunedirektøren en kompenserende nedjustering av budsjettet for husleieinntekter fra og med budsjett 2024 på 250 000 kroner.

Oppryddingsutgifter knyttet til kommunale utleieboliger

Bolig er et grunnleggende behov, og utgjør den fjerde grunnpilaren i velferdspolitikken. Det er nasjonal politikk at alle skal bo trygt og godt.

Boligsosialt arbeid handler om å framskaffe egnede boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet og hjelpe dem til å mestre sine boforhold. Det er kommunene som har hovedansvaret for å hjelpe de vanskeligstilte, mens statens ansvar er å sikre gode rammebetingelser. Utleie av kommunale boliger er et viktig boligsosialt virkemiddel i Karmøy kommune.

Vanskeligstilte på boligmarkedet er ikke en bestemt gruppe i samfunnet, men defineres som dem som ikke selv er i stand til å skaffe seg eller beholde en bolig, og som befinner seg i en eller flere av følgende situasjoner:

- Er uten bolig.
- Står i fare for å miste boligen sin.
- Bor i uegnet bolig eller bomiljø.

Følgende grupper er overrepresentert blant de vanskeligstilte på boligmarkedet: Funksjonshemmede, psykisk utviklingshemmede, psykisk syke, rusmisbrukere, bostedsløse, løslatte fanger, flyktninger og til en viss grad ungdom.

I de senere årene har kommunen erfart en hardere bruk av de kommunale utleieboligene, hvilket bl.a. har gitt utslag i økte behov til vedlikehold. Vesentlig økte utgifter til opprydding i kommunale utleieboliger er en annen konsekvens av hard bruk.

Kommunedirektøren foreslår at budsjettet for opprydding i kommunale utleieboliger blir økt med 350 000 kroner fra og med budsjett 2024.

Prisstigning kommunale avgifter - utleieboliger

I løpet av de siste årene har kommunale avgifter økt vesentlig. Fra årsperioden 2018 til 2023 har de kommunale gebyrene hatt en gjennomsnittlig prisvekst på rundt 60%. Aller størst prisvekst har det vært på kubikkmeterprisene for vann og avløp. Budsjettet for 2023 ble prisregulert med 3 %. Øvrige år etter 2018, bortsett fra en mindre prisregulering for 2023, har ikke vært gjenstand for prisregulering.

Kommunale avgifter knyttet til kommunale utleieboliger har med tiden bygget opp klare overskridelser mot budsjettet. For 2023 forventes et negativt budsjettavvik på 0,8 mill. kroner.

Kommunedirektøren foreslår at denne budsjettposten for 2024 øker med 1 mill. kroner.

Innsparing

Dagsenter Skudeneshavn - Driftskonsekvens av investering

Beregnet driftskonsekvens gjelder økt renhold knyttet til utvidelse av dagsenteret, og beregnede utgifter og leieinntekter knyttet til de to nye heldøgns omsorgsboliger som er inkludert i prosjektet. Det fører til en innsparing på 34 000 kroner.

Kjøp av utleieboliger - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder driftskonsekvensen av å kjøpe utleieboliger til vanskeligstilte innbyggere i kommunen.

Det tas utgangspunkt i at det kan kjøpes to mindre boliger for avsatt budsjett. Beregnet driftskonsekvens inkluderer kommunale avgifter, vedlikehold og leieinntekt. Det tas ikke hensyn til økte kapitalutgifter i beregningen. For 2024 er det beregnet en halvårseffekt på - 43 000 kroner, helårseffekt fra 2025 er dermed beregnet til - 86 000 kroner.

Kutt i tilskudd til tilpasning av egen bolig

Kommunen har et budsjett for tilskudd til tilpasning av egen bolig. Tilskuddsmidlene brukes først og fremst på tilpasning av egen bolig for personer med funksjonsnedsettelse. I tillegg blir det brukt en del midler til tilskudd for å finansiere akutte vedlikeholdsbehov knyttet til egen bolig.

Bruken av tilskuddsmidlene bestemmes av årlig budsjettet økonomisk ramme til ordningen. Som en del av innsparingsløsningen for budsjett 2024, foreslås det at rammen for tilskuddsordningen blir redusert med 500 000 kroner. Sett i forhold til budsjettet i 2023, innebærer dette et kutt på 12,6 %.

Å kutte i den økonomiske rammen for tilskudd til tilpasning av egen bolig innebærer en viss risiko for kommunen selv. Mangel på tilskuddsmidler kan i enkelte tilfeller medføre at en bruker må flyttes til institusjon fremfor å bli boende i eget hjem. Mindre bruk av midler til å utbedre akutte vedlikeholdsbehov kan være uheldig for kommunens egen sikkerhet/pant knyttet til startlån.

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutførelsen for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

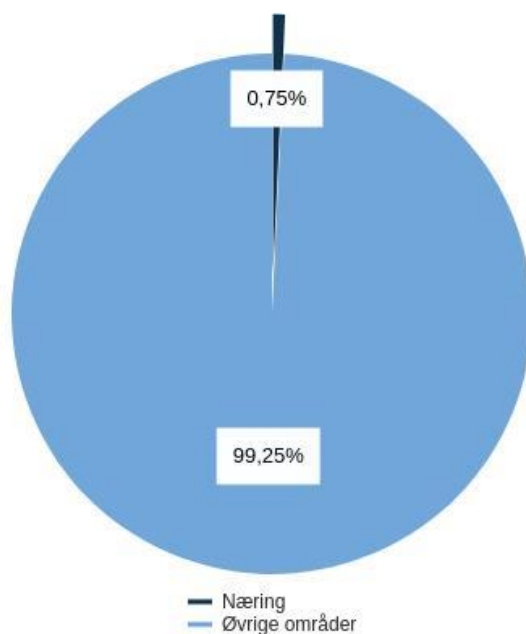
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan							Sum øvrige år			Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin.prosjektutgift	Netto	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Bolig														
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2018-2023 (planprosjekt)	2025	-10 639	30 810	24 400	3 900	-0	-0	0	0	0	0	0	0	0
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2027-2031 (planprosjekt)	2031	0	25 000	0	0	05 000	5 000	5 000	5 000	5 000	0	0	0	0
HDO Boliger Skudeneshavn, Kopervik og Torvastad	2025	0	11 500	5 000	6 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HDO Boliger utviklingshemmede	2027	-13 601	30 399	1 000	21 000	22 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Heldøgns omsorgsplasser (64 plasser fase 2)	2033	-108 810	249 190	0	5 000	0	0	0	5 000	45 000	146 000	132 000	25 000	0
Kjøp av biler og maskiner	Årsbevilgning			0	740	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kjøp av utleieboliger	2024	0	5 000	5 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kopervik (Rusnes) boligfelt	2025	0	6 900	6 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oppgradering dagsenter Skudeneshavn	2024	-4 120	8 380	5 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Planlegging, grunnnerv, teknisk infrastruktur mv., omsorgstun/ heldøgns omsorgsplasser	2025	0	77 400	11 000	32 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slettafeltet (Veavågen) boligfelt	2025	0	10 500	1 000	9 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 4	2025	0	10 800	5 000	5 300	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum Bolig		-	465 879	64 300	84 340	22 000	5 000	5 000	0 000	10 000	151 000	132 000	25 000	0
		137 170												

Næring

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	16 242	16 242	16 242	16 242
Sum Lønns- og prisvekst	654	654	654	654
Sum Avskrivninger	70	70	70	70
Sum Pensjonsendringer	299	299	299	299
Sum Helårseffekter av vedtak	-92	-92	-92	-92
Andre tekniske justeringer				
Endring av leietaker - Tuastad gård	170	170	170	170
Sum Andre tekniske justeringer	170	170	170	170
Tekniske justeringer	1 101	1 101	1 101	1 101
Konsekvensjustert ramme	17 343	17 343	17 343	17 343
Nye tiltak				
Veterinærvaktsordning for store produksjonsdyr/stordyrvakt	386	386	386	386
Sum Nye tiltak	386	386	386	386
Innsparing				
Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon - driftskonsekvens av investering	-76	-76	-76	-76
Reduksjon energiforbruk	-18	-18	-18	-18
Reduksjon energipriser	-737	-737	-737	-737
Redusert tilbud turistinformasjon	-200	-200	-200	-200
Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten	-12	-12	-12	-12
Økte inntekter Avaldsnes	-500	-500	-500	-500
Sum Innsparing	-1 543	-1 543	-1 543	-1 543
Nye tiltak	-1 157	-1 157	-1 157	-1 157
Ramme 2024-2027	16 186	16 186	16 186	16 186

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
Behandlet antall delingssaker etter jordloven	18	15	15	15	15	15	
Behandlet antall konsesjonssøknader	14	18	18	18	18	18	
Behandlet antall søknader om produksjonstilskudd	262	257	230	230	230	230	

Sammendrag budsjett

Karmøy kommune har for tiden ingen ledige kommunale næringsstomter til salg, men har flere næringsområder som det jobbes med, og på sikt vil bli lagt ut for salg på markedet. I første omgang vil det dreie seg om å legge ut næringsstomter på Vea for salg.

Karmøy kommune eier et næringsområde på rundt 33 daa på Vea. Kommunedirektøren er i en vurderingsfase av dagens modell da kostnader knyttet til etablering av tomter og teknisk infrastruktur i senere tid har økt betraktelig i pris. Det vil samtidig bli innledet dialog med det lokale næringslivet for kartlegging. Videre arbeid med Vea næringsområde vil starte når avklaringer knyttet til dagens modell er gjennomført. Det estimeres at arbeid knyttet til evt. grunnforhold kan starte i løpet av 2024.

Karmøy kommune eier også et område som er regulert til næringsformål i Skudeneshavn, Storamyrlund industriområde. Ut fra dialog med Statsforvalteren, registrerer kommunedirektøren at det kan oppstå utfordringer med å få realisert utbyggingen som planlagt på grunn av rekkefølgekravene for utbygging. Kommunedirektøren tar sikte på å gjennomføre rekkefølgekravene for Storamyrlund industriområde i løpet av 2026.

Alle kommunale næringsstomter på Husøy er solgt, men næringsområdet, som i sin tid ble solgt av Karmøy kommune til Karmsund Havn IKS, har en betydelig størrelse og vil bli utbygd i etapper over flere år. Selv om området nå disponeres av Karmsund Havn IKS, vil arealet like fullt være et tilgjengelig næringsområde for andre interessenter som kan nyttiggjøre seg av havnen.

Kommunens landbruksadministrasjon har som hovedoppgaver å forvalte landbrukets særlover og forvaltning av ulike tilskuddsordninger innenfor landbruket. I tillegg har landbruksavdelingen ansvar for oppdatering av ulike offentlige databaser og statistikk i tilknytning til landbruket og LNF-områdene.

For budsjett 2024 er det lagt inn midler til deltakelse i veterinærvaktsordning for store produksjonsdyr/stordyrvakt. Dette er i tråd med tidligere kommunestyrevedtak, KST 15/23. Budsjettet er for øvrig i stor grad videreført fra 2023 for å opprettholde driften slik den er.

Mål om verdiskaping og arbeidsplassvekst er delvis innarbeidet i kommuneplanens samfunnsdel under hovedmål 8 om "Anstendig arbeid og økonomisk vekst". Et fundamentalt viktig delmål her er: "Karmøy kommune har sammen med regionen oppnådd landets høyeste arbeidsplassvekst innen grønn energi- og industri, og i de bærekraftige havnæringene". Utvikling av arbeidsplasser i kommunen har de senere årene hatt en svakere utvikling sammenlignet med landsgjennomsnittet. Sysselsetningsandelen i kommunen er på 66,5 prosent, og ligger nå på 2 prosentpoeng under landsgjennomsnittet på 68,5 prosent (2022). Noe som betyr at hvis kommunen hadde oppnådd samme sysselsetningsandel som landsnittet, ville kommunen fått 27 millioner kroner årlig fra inntekter fra personbeskatning knyttet til at

ca. 500 flere innbyggere var kommet i arbeid. Det er derfor ekstra viktig å implementere vekstambisjonene inn i handlingsprogram og budsjett, slik kommunens ressurser samordnes for å oppnå den samfunnsøkonomiske utviklingen kommunen er avhengig av for å utvikle velferdstilbudet.

Effektiv næringsutvikling er avhengig av god samordning av aktiviteter innen en rekke områder som arealplanlegging, byutvikling, utvikling av bolig- og næringsareal, lokalisering og utvikling av kommunens egen eiendomsmasse, investering i kommunal infrastruktur, byggesak, reiselivsattraksjoner, forbyggende helse og sosialtjenester, klima og miljø, m.m., på tvers av etater og avdelinger. I tillegg kommer god eierstyring av kommunens eierskap i særlig de største selskapene, som investerer i havneutvikling, krafttilgang, og utvikling av næringsområder, testområder, m.m.

Næringsutvikling i et felles bo- og arbeidsmarked er også avhengig av god samhandling med øvrige kommuner. Det er vedtatt en regional havvindsstrategi for Haugalandet med et felles mål om å oppnå landets høyeste arbeidsplassvekst innen havvindsegmentet. Strategien skal bidra til å samordne offentlig sektor, næringsliv og akademia. Karmøy kommune deltar her i ulike arbeidsgrupper for å operasjonalisere denne strategien.

Vurdering av oversendelsesforslag fra formannskapet 5. juni:

Levinsen (R) fremmet oversendelsesforslag om Havbruksfondet. Havbruksfondet øremerkes til miljøarbeid i og langs kysten. Kommunedirektøren lager en sak på dette.

FSK 050623: Oversendelsesforslaget ble enstemmig oversendt kommunedirektøren for vurdering i budsjettarbeidet for 2024.

Med kommunens begrensede økonomiske handlingsrom har ikke kommunedirektøren funnet plass i budsjettet til egne tiltak for miljøarbeid i og langs kysten. Inntektene fra havbruksfondet er innarbeidet og disponert som en del av totalrammen i økonomiplan 2024-2027.

Karmøy har en kulturbasert reiselivsnæring. Det arbeides målrettet med å øke besøksattraktivitet og tilby godt vertskap for kommunes besøkende. Før koronapandemien var det en stor vekst innen cruisesegmentet, med investeringer fra Karmsund Havn IKS og tilrettelegging sammen med Destinasjon Haugesund & Haugalandet, kommunene og det store apparatet av aktører. Karmøy er sterk på attraksjoner og Avaldsnes og Skudeneshavn er av de mest populære utfluktene. De ulike attraksjonene i kommunen har utviklet og tilbyr pakker mot cruisenæringen, noe som har gitt økt besøk. Den positive utviklingen fra 2022 har fortsatt i 2023 og bidrar til en utvidet sesong.

Ihht. reiselivsplanen utvikles det nye produkter og eksisterende tilbud videreutvikles. Flere områder legges til rette med digital formidling gjennom appen Tilbakeblikk og det utvikles flere roller innen Levende historiefortelling med teatervri. Det er videre profilering av kommunen på flere digitale plattformer. Produktutvikling er et kontinuerlig arbeid.

På det historiske Avaldsnes har det i 2023 vært en økning i antall betalende gjester i forhold til 2022. Det er foretatt noen justeringer for å kunne ta imot flere besøkende samtidig, noe som har gitt en positiv effekt. Cruisesegmentet er nå større enn individuelle besøk. Ny utstilling i vindushallen, bedre tilrettelegging av middelalderruinen og er nye produkter tilbys. Regionalt pilegrimssenter på Avaldsnes er nå et fast tiltak. Dette tilbudet kryssfinansieres sammen med fylkeskommunen og tre andre kommuner i Rogaland. I sommersesongen er stabburet benyttet som utgangspunkt for pilegrimssenteret og driften koordineres sammen med historiesenteret.

Arbeide med å legge om både det trykte og digitale informasjonsmateriellet for visitkarmøy og det historiske Avaldsnes i henhold til den nye grafiske designet til kommunen er blitt noe forsinket. Dette vil være klart før 2024 sesongen.

Gjeldende planer og planstatus

Kommunens strategiske næringsplan er utarbeidet for perioden 2018 - 2023, og er forslått videreført i felles regional næringsplan, «**Veikart for næringsutvikling på Haugalandet 2021-2024**». **Veikartet er utarbeidet i fellesskap med de øvrige deltakerkommunene i Haugaland Vekst IKS**. Planen er foreløpig og viser strategiske mulighetsområde og tiltaksområder. Karmøy kommunestyre vedtok i 2021 å slutte seg til den regionale næringsplanen.

Karmøy kommunestyre vedtok i 2022 en ny **Eierskapsmelding**. Eierskapsmeldingen ble utarbeidet i fellesskap med Haugesund og Tysvær kommune. Den nye eierskapsmelding er forsterket på tema om «vedtaksmyndighet», ansvar og myndighet mellom kommunestyret og kommunens representanter i selskapenes «eierorganer», samt administrasjonens ansvar i eierstyringen. Hensikten er å forsterke kommunestyrets politiske forvaltningsansvar for eierstyring for å bidra til høyere verdiskaping og arbeidsplassvekst.

Blant selskapene Karmøy kommune har eierskap i er der **eierstrategier** for Haugaland Kraft AS (12.05.2015), Karmsund Havn IKS (28.11.2016), Haugaland Næringspark AS (22.10.2018), Karmøy Næringsfond AS (19.03.2018), og en forenklet eierstrategi for Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS (13.12.2021). For å tilrettelegge for den regionale utviklingen, vil eierstrategiene i både Haugaland Kraft AS og Karmsund Havn IKS, bli revidert. For Karmsund Havn IKS vurderes det å endre selskapsform for å tilrettelegge for bedre finansiering for å møte investeringsbehovet. Lufthavndrift AS må også løftes ut av Karmsund Havn IKS, og eierstrategi vil bli utarbeidet. Det vil også bli utarbeidet eierstrategier for Haugaland Vekst IKS og Marin Energi Testsenter AS.

Kommunestyret vedtok våren 2021 ny **Reiselivsplan for 2021-2024**: «Ansvarlig destinasjonsutvikling: Et godt sted å bo er et godt sted å besøke!»

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	15 415	15 344	16 592	16 592	16 592	16 592
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 673	8 001	7 489	7 489	7 489	7 489
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 586	2 760	3 129	3 129	3 129	3 129
Overføringsutgifter	6 298	2 807	2 713	2 713	2 713	2 713
Finansutgifter	12 160	1 605	1 675	1 675	1 675	1 675
Sum Driftsutgifter	45 133	30 517	31 598	31 598	31 598	31 598
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-13 269	-11 006	-11 999	-11 999	-11 999	-11 999
Refusjoner	-3 092	-3 269	-3 413	-3 413	-3 413	-3 413
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 532	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-20 893	-14 275	-15 412	-15 412	-15 412	-15 412
Sum	24 240	16 242	16 186	16 186	16 186	16 186

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet
Prioritet									
Netto driftsutgifter per innbygger (320) kommunal næringsvirksomhet (B) **)	42	64	20	-24	159	-420	-18	-16	-69
Netto driftsutgifter per innbygger (321) kons.kraft kraftrettigh. & annen kraft for videresalg (B) **)	0	0	0	-851	-200	-5	-121	-692	-794
Netto driftsutgifter per innbygger (325) tilrettelegging og bistand for næringslivet (B) **)	100	256	661	209	144	110	269	278	275
Netto driftsutgifter per innbygger (329) landbruksforvaltning og landbruksbasert nær.utv. (B) **)	104	130	59	147	103	61	136	124	124
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Næringsforv. og konsesjonskraft (B) **)	142	320	681	-666	103	-315	131	-429	-588

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Næringsformål utgjør en nokså liten del av kommunesektorens kostnader, og tall for ressursbruk kan derfor være påvirket av ulik praksis i kommunene. En del kommune har dessuten konsesjonskraftinntekter eller større kommunal næringsvirksomhet (drift av kommunale skoger, næringsavfall, utleie av bygg kommunen ikke benytter etc), som også vil påvirke tallene for dette området.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Bærekraftig reisemål	Det er startet en prosess for å oppnå merket for bærekraftig reisemål for regionen. En er nå i det første stadiet for denne kvalifiseringen. Det er et samarbeid mellom kommunene i regi av Haugaland Vekst IKS og Destinasjon Haugesund & Haugalandet.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Bærekraftig reisemål	Det er startet en prosess for å oppnå merket for bærekraftig reisemål for regionen. En er nå i det første stadiet for denne kvalifiseringen. Det er et samarbeid mellom kommunene i regi av Haugaland Vekst IKS og Destinasjon Haugesund & Haugalandet.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Eierstyring	Det sentrale i eierstyring er forvaltning av kommunens forvaltningskapital og eksponering i de ulike selskapene. Dette er et krevende kompetanseområde. De siste 6 årene har Karmøy kommunes formue (forvaltningskapital) bundet i felles kommunaleide selskaper økt med 5 til 6 milliarder. Samtidig som kommunens inntektsbilde utfordres, er aktiv eierstyring og forvaltning et viktig virkemiddel for å øke kapitalinntektene. Dette har en dobbelt effekt fordi kommunens forvaltningskapital stimulerer til lokal verdiskaping, som videre bidrar til flere arbeidsplasser og høyere skatteinnang. Kommunenes forretningsmodell er i endring.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	<p>Det foreligger store investeringsplaner i de aktuelle infrastrukturselskapene, og kapitalbehovet framover vil være høyt. Likevel vil behovet for å belaste kommunens investeringsbudsjett være lavt, hvis kommunen mestrer en aktiv eierstyring. Det er tilstrekkelig verdier i de eksisterende selskapene, men de må omfordes og forvaltes på en mer aktiv og hensiktsmessig måte, og eventuelt opprette nye selskaper med spesifikke formål.</p>	
Kommunale investeringer	<p>Kommunale investeringer er et viktig virkemiddel for å stimulere lokalt næringsliv og lokal jobbskaping. Bevisstheten om samfunnsøkonomiske ringvirkninger av kommunens investeringer kan være en del av beslutningsunderlaget for å legge til rette for lokal jobbskaping. «Leverandørkonferanser» og andre tiltak for å invitere lokale leverandører til dialog og forhandlingsbordet, er viktige virkemidler for å utvikle konkurransekraften i lokalt næringsliv når kommunen har større investeringsprosjekt. Valg av entreprisemodell er også en del av tiltakspakken for å bidra til lokal jobbskaping. Det er gjort gode erfaringer de siste par årene med leverandørkonferanser og mer bevisst valg av entreprisemodell. Disse tiltakene bør utvikles videre.</p>	<p>og Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle</p>
Strategisk næringsplan/Veikart for næringsutvikling for Haugalandet	<p>«Næringsattraktivitet» er forskjellen mellom virkelige arbeidsplassvekst og forventet vekst, drevet av kombinasjonen av befolkningsvekst og bransjeeffekt. Forskjellen er målt i prosent. En score på -2,2 prosent, betyr da at attraktiviteten faktisk var -2,2 prosent under forventet vekst i 2022. For Karmøy betyr dette 352 færre arbeidsplasser enn forventet.</p> <p>Befolkningsveksten har siden 2016 flatet ut, men viser en liten positiv vekst de siste årene, hvor innvandring fra Ukraina utgjør en stor andel. Bransjeeffekten har virket negativt på veksten på Haugalandet. Dette betyr at regionen har lite av bransjer som på nasjonalt nivå har bidratt til vekst.</p> <p>Kommunens strategiske næringsplan blir erstattet av «<i>Veikart for næringsutvikling på Haugalandet 2021-2024</i>». Hovedstrategien i «Veikartet» er at kommunene på Haugalandet må legge til rette for vekst i bransjer som det nasjonalt og internasjonalt forventes vekst i. Det vil si bransjer med høy verdiskaping pr. sysselsatt. Slike vekstbransjer bidrar til å dra med seg de øvrige næringene. Høy verdiskaping pr sysselsatt, bidrar videre til høy verdiskaping pr innbygger, som er den viktigste indikatoren for god velferd. Det vil si gir høyere skatteinngang til kommunene.</p> <p>Vekstbransjene med høy verdiskaping pr sysselsatt, er ofte arbeidsplasser for innbyggere med høyere utdanning. Sysselsetningsandelen i kommunen ligger ca. 2 prosentpoeng under landsgjennomsnittet. I tillegg ligger også utdanningsnivået i kommunen under landsgjennomsnittet. Det er derfor avgjørende å tilrettelegge for arbeidsplassintensive næringer. Derfor peker «Veikartet» også på tilrettelegging for reiselivet. Ingen annen næring sysselsetter flere unge, fremmedspråklige, og personer med lavere utdanning. Verdiskapingen pr sysselsatt er derimot lav.</p> <p>«Veikartet» viser derfor en helt tydelig retning for hvilke tiltak kommunene på Haugalandet må gjøre av tiltak. Investeringer i infrastruktur som tilrettelegger for privat verdiskaping er det viktigste området. Kommunene gjør dette primært gjennom felles eide selskaper, som Karmsund Havn IKS, Haugaland Næringspark AS, Haugaland Kraft AS, og Marin Energi Testcenter AS (MET Centre). Indirekte eierskap i Lufthavn drift AS er også viktig å nevne. Aktiv eierstyring er derfor sentralt i kommunenes handlingsprogram, og vil bli prioritert i den nye stillingen knyttet til næringsutvikling og eierstyring vedtatt i KST 136/21 Handlingsprogram 2022-2025.</p> <p>Kommunestyrets vedtak forutsetter at «Veikartet» innarbeides i kommunens relevante planer og i tilhørende handlingsprogrammer (budsjett), (sak 139/21). Dette må følges opp i 2024.</p>	<p>Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle</p>

Andre tekniske justeringer

Endring av leietaker - Tuastad gård

Kommunalt eide Tuastad gård skal fra høsten 2023 omgjøres til boligutleie for flykntinger. I alt er det snakk om 7 utleieobjekter. Denne nye utleievirksomheten er forventet å generere langt høyere leieinntekter enn tidligere fra Tuastad gård. I budsjettet for 2024 har derfor kommunedirektøren foretatt justeringer for Tuastad gård som gir netto økning av driftsinntektene på 127 000 kroner.

Endring av leietaker - Tuastad gård fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2027
Bolig	-297	-297	-297	-297
Næring	170	170	170	170
Totaler	-127	-127	-127	-127

Nye tiltak

Veterinærvaktsordning for store produksjonsdyr/stordyrvakt

Dyrehelsepersonelloven § 3a fastslår at det er et kommunalt ansvar å sørge for veterinærvakt. Kommunene Karmøy, Haugesund, Sveio og Utsira har gjennom Karmsund veterinærvaktdistrikt en to-delt veterinærvaktordning – smådyrvakt og stordyr-/produksjonsdyrvakt.

Kommunestyret har vedtatt, KST 15/23, at Karmøy kommune skal delta i veterinærvaktordning for produksjonsdyr/stordyrvakt i Karmsund veterinærvaktdistrikt.

I 2023 er Karmøy kommunes finansiering til veterinærvaktordningen for produksjonsdyr/stordyrvakt satt til 368 000 kroner. Kommunestyret vedtok at utgiften i 2023 skulle dekkes av disposisjonsfond, og at kommunedirektøren skulle innarbeide utgiftene til deltakelse i veterinærvaktordningen i forslaget til økonomiplan 2024-2027.

Kommunedirektøren anbefaler at det blir gitt 386 000 kroner til veterinærvaktsordning for store produksjonsdyr/stordyrvakt fra og med budsjett 2024.

Innsparing

Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder driftskonsekvensen ved å etablere biogass fyllestasjon på Bygnes. Beregnet driftskonsekvens inkluderer drift av vei og areal avsatt til fyllestasjon, samt leieinntekt fra gassleverandør. Gassleverandør legger leiekostnaden inn i terminalgebyret knyttet til pumpeprisen.

Deler av driftskonsekvensen ble innarbeidet i forbindelse med budsjett 2023. Helårseffekt for tiltaket er beregnet til – 207 000 kroner (inntekt).

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutgiftene for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Redusert tilbud turistinformasjon

Kommunen har ansvar for turistinformasjonen i Skudeneshavn. Kommunen leier sentrale lokaler ved torget og har inngått en avtale med Destinasjonsselskapet Haugesund og Haugalandet for driften. Denne avtalen følger reglene for offentlige anskaffelser og har en varighet på 2 år og utgår 1.4.24. Avtalen har en verdi på kr 210 000 eks. mva. og indeksreguleres. I tillegg leiekostnader for hele året på kr 75 000. Samlede kostnader er kr 285 000. Ved en nedleggelse av turistinformasjonen vil det fremdeles være behov for ressurser til å betjene elektroniske og fysiske henvendelser. Den samlede reduksjonen vil nok da være på **kr 200 000**.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten

Den stramme budsjettsituasjonen og fremtidsutsikter fordrer at en tenker nytt for å opprettholde tilfredsstillende kvalitet innenfor gitte økonomiske rammer. Innen oppvekst- og kulturetaten (ok-etaten) settes det i gang et arbeid i forhold til gjennomgang, endring og omstrukturering av etatens virksomhet. Formålet er å finne inndekning for økte kostnader/ krav til innsparing i størrelsesorden 4 millioner kroner. Tiltaket og prosess omfatter alle tjenesteområder innenfor etatens driftsbudsjett. I utgangspunktet er innsparingskravet fordelt til det enkelte tjenesteområde i forhold til det enkelte tjenesteområdets andel av totalt driftsbudsjett. I den grad en måtte komme frem til en annen fordeling, vil kommunedirektøren i løpet av 2024 legge frem sak for kommunestyret om endring av budsjett/ budsjettregulering mellom aktuelle tjenesteområder.

Strukturelt gjennomgangskutt oppvekst- og kulturetaten fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2024
Administrasjon	-53	-53	-53	-53
Barnehage	-1 848	-1 848	-1 848	-1 848
Skole	-2 266	-2 266	-2 266	-2 266
Kultur	-165	-165	-165	-165
Idrett	-44	-44	-44	-44
Nærmiljø	-20	-20	-20	-20
Næring	-12	-12	-12	-12
Totaler	-4 408	-4 408	-4 408	-4 408

Økte inntekter Avaldsnes

Økte inntekter på Avaldsnes. Det har de 2 siste årene vært en positiv utvikling i inntektene samtidig som kostnadene ikke har økt tilsvarende. Cruisetrafikken står for en stor del av denne økningen, samtidig som det tilbys nye tilbud. Det foreslås å øke inntektene med kr **500 000**, som omfatter både økning i billettinntekter, salg til grupper og salg av suvenirer.

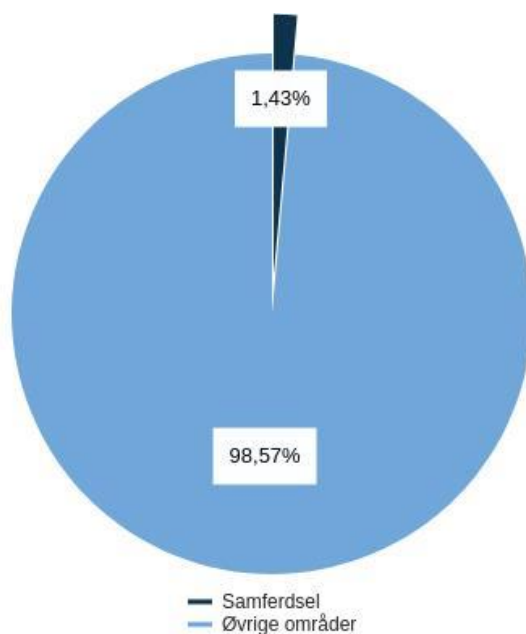
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan							Sum øvrige år				Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033		
Næring															
Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon	2024-12	169	6 438	12 169	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Opparbeidelse av næringstomt på Bygnes	2027	0	11 716	2 151	0	0	7 565	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Overvannshåndtering Storamyr industrifelt og Skudenes barnehage	2026	0	4 888	0	0	4 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Veia industrifelt - etappe 2	2026	0	32 700	5 000	20 000	7 700	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum Næring		-12 169	55 742	19 320	20 000	11 700	7 565	0	0	0	0	0	0	0	

Samferdsel

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	49 241	49 241	49 241	49 241
Sum Lønns- og prisvekst	1 342	1 343	1 969	1 969
Sum Avskrivninger	990	990	990	990
Sum Pensjonsendringer	203	203	203	203
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: Ny Eikjeveg	0	0	0	6 000
Sum Tidsavgrenset bevilgning	0	0	0	6 000
Tekniske justeringer	2 535	2 536	3 162	9 162
Konsekvensjustert ramme	51 776	51 777	52 403	58 403
Nye tiltak				
Byutvikling - Driftskonsekvens av investering	57	97	153	153
Prisjustering av vinterdrift utført av private	965	965	965	965
Vedlikehold Haugaland Kraft - gatelys	1 825	1 825	1 825	1 825
Sum Nye tiltak	2 847	2 887	2 943	2 943
Innsparing				
Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon - driftskonsekvens av investering	97	97	97	97
Reduksjon energiforbruk	-1	-1	-1	-1
Reduksjon energipriser	-2 086	-2 086	-2 086	-2 086
Sum Innsparing	-1 990	-1 990	-1 990	-1 990
Nye tiltak	857	897	953	953
Ramme 2024-2027	52 633	52 674	53 356	59 356

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
Resafaltering av veier i km	5	2	2	2	2	2	

Sammendrag budsjett

Karmøy kommune har ansvar for 340 km offentlig veg, mer enn 73 000 m² parkeringsareal og rundt 7 000 gatelyspunkter.

Hovedplan veg ble vedtatt i 2016, og dokumenterte at kommunen har et vedlikeholdsetterslep på samferdselsområdet. Det har ikke vært handlingsrom til å øke bevilgningene til veg til nivået som er nødvendig for å nå ambisjonene i planen.

Det planlegges økt gjennomføring av trafiksikkerhetsprosjekter i kommunen i de kommende årene.

Gjeldende planer og planstatus

Arbeidet med å utarbeide ny **Hovedplan vei 2025-2034** vil starte opp 1. kvartal 2024. Kommunedirektøren tar sikte på å legge frem egen politisk sak om Hovedplan vei 2025-2034 i løpet av andre halvår 2024.

Det pågår arbeid med ny **Trafiksikkerhetsplan**. Kommunedirektøren vil på et senere tidspunkt fremme egen politisk sak for behandling av denne.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	17 310	18 668	19 875	19 888	19 888	19 888
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	21 206	18 898	20 183	20 211	33 893	33 893
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1	2	2	2	-12 998	-6 998
Overføringsutgifter	5 068	4 475	4 884	4 891	4 905	4 906
Finansutgifter	12 813	13 710	14 700	14 700	14 700	14 700
Sum Driftsutgifter	56 398	55 753	59 644	59 692	60 388	66 389
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 526	-1 538	-1 603	-1 603	-1 603	-1 603
Refusjoner	-6 330	-4 974	-5 408	-5 415	-5 429	-5 430
Sum Driftsinntekter	-7 855	-6 512	-7 011	-7 018	-7 032	-7 033
Sum	48 543	49 241	52 633	52 674	53 356	59 356

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet 10	Landet uten Oslo
Prioritet									
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	125 939	153 596	143 083	175 009	141 796	189 162	202 831	194 449	182 652
Netto driftsutgifter per innbygger (330) samferdselsbedrifter/transporttiltak (B) **)	16	15	4	-77	30	0	-24	-185	-127
Netto driftsutgifter per innbygger (332) kommunale veier (B) **)	927	1 117	775	1 297	972	1 212	1 199	1 414	1 481
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B) **)	942	1 132	779	1 220	1 002	1 212	1 175	1 230	1 354
Produktivitet									
Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	79 128	99 202	98 566	107 923	84 833	133 922	119 451	1130 117	117 649
Brutto driftsutgifter i kr til gatebelysn. pr. lyspunkt, kommunal vei og gate (B)	701	1 083	833	1 567	964	1 099	1 085	1 027	984
Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	86 891	112 529	103 259	127 322	102 305	134 032	133 141	1135 008	128 718
Dekningsgrad									
Andel km tilrettelagt for syklende i prosent av alle kommunale veier (prosent)	8,3 %	8,3 %	32,2 %	16,3 %	22,3 %	21,4 %	21,8 %	14,8 %	14,7 %
Andel kommunale veier og gater med belysning i prosent av alle kommunale veier (prosent)	95,5 %	96,5 %	91,7 %	53,6 %	56,6 %	80,9 %	71,7 %	68,4 %	67,4 %
Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger (B)	7,36	7,27	5,42	7,41	6,86	6,41	5,91	7,28	8,11
Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	15	15	10	8	65	14	20	19	19
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	113	63	87	93	66	40	109	106	112

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2022 lavere utgifter på samferdsel enn sammenlignbare kommuner (K10). Dette skyldes delvis at en del andre kommuner har inntekter fra samferdselsbedrifter (for eksempel havnevesen), men også at Karmøy bruker mindre på kommunale veier. Dette er særlig synlig når man ser på utgifter per km kommunal vei, ettersom Karmøy har mer vei per innbygger.

Når man tar bort avskrivninger og ser på brutto driftsutgifter per km kommunal vei og gate i 2022, lå Karmøy 17 prosent lavere enn (K10), og 24 prosent lavere enn landsgjennomsnittet.

Andre indikatorer:

Andel kommunale veier og gater med belysning var 97 prosent i Karmøy, mot 72 prosent i (K10).

Antall parkeringstillatelser for forflytningshemmende i Karmøy var noe lavere enn nivå i K10 og landssnitt. Karmøy har 63 stk. pr. 10.000 innbygger, tilsvarende tall i (K10) og landet er 109 stk. og 106 stk. pr. 10.000 innbyggere.

Antall parkeringsplasser for forflytningshemmede var noe lavere enn (K10) og landsgjennomsnittet, med 15 pr. 10 000 i Karmøy, mens K10 og landssnitt viser 20 og 19 pr. 10.000 innb.

Andel km tilrettelagt for syklende er betydelig lavere i Karmøy enn K10 og på landsbasis. Karmøy har tilrettelagt 8,3% av kommunale veier for sykling, tilsvarende tall i K10 og landssnitt er 21,8% og 14,8%.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Etablere 150 nye sykkelparkeringer	<p>Av hensyn til miljøutfordringer og fremkommelighet er reduksjon av individuell og fossil dreven transport ønskelig. Karmøy kommune ønsker å være i forkant av slike endringer og tilstreber derfor allerede nå å tilrettelegge for fremtidig større behov for bruk av el.-mobilitet, kollektivtransport, sykkel og lignende. Et utvidet tilbud vil bidra, bevisstgjøre og stimulerte til ytterligere økning i klimavennlig transport. Karmøy kommune har et mål om å etablere 150 nye sykkelparkeringer i 2023.</p> <p>Et utvidet tilbud vil bidra, bevisstgjøre og stimulerte til ytterligere økning i klimavennlig transport. Økt antall sykkelparkeringer vil gjøre det lettere å velge sykkel som fremkomstmiddel. Innbyggeren vil lettere oppleve det som fordelaktig å ikke bruke bil.</p>	<p>Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet</p>
Etablere 150 nye sykkelparkeringer	<p>Av hensyn til miljøutfordringer og fremkommelighet er reduksjon av individuell og fossil dreven transport ønskelig. Karmøy kommune ønsker å være i forkant av slike endringer og tilstreber derfor allerede nå å tilrettelegge for fremtidig større behov for bruk av el.-mobilitet, kollektivtransport, sykkel og lignende. Et utvidet tilbud vil bidra, bevisstgjøre og stimulerte til ytterligere økning i klimavennlig transport. Karmøy kommune har et mål om å etablere 150 nye sykkelparkeringer i 2023.</p> <p>Et utvidet tilbud vil bidra, bevisstgjøre og stimulerte til ytterligere økning i klimavennlig transport. Økt antall sykkelparkeringer vil gjøre det lettere å velge sykkel som fremkomstmiddel. Innbyggeren vil lettere oppleve det som fordelaktig å ikke bruke bil.</p>	<p>Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet</p>

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: Ny Eikjeveg

En andel av ny Eikjeveg vil gå igjennom Haugesund kommune. Dette er estimert til å utgjøre 13 mill. kroner. Utgiftene med denne delen kan ikke føres som investering i Karmøy kommune og må dermed tas i driftsbudsjettet. Det lagt inn 6 mill. kroner i 2027 og det forventes ytterligere 7 mill. kroner i 2028. For mer informasjon, se investeringsprosjektet Infrastruktur/utvikling Kolnes.

Nye tiltak

Byutvikling - Driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder driftskonsekvens av planlagt oppgradering av torget i Åkrehamn og Skudeneshavn. Tiltak for å forbedre byrommene medfører økte driftskostnader i forhold til dagens drift av områdene.

Driftskonsekvensene knyttet til oppgradering av parken i Kopervik er ikke innarbeidet i budsjettet. Det planlegges for at denne vil innarbeides ved neste års budsjettarbeid.

Den årlige driftskonsekvensen på 572 000 kroner er fordelt på følgende tjenesteområder:

Nærmiljø	419 000 kroner
Samferdsel	153 000 kroner

Prisjustering av vinterdrift utført av private

Vinterdriften i Karmøy kommune er organisert slik at private utfører tjenesten for fastlandet, øysiden nord for Bygnes og øysiden sør for Burmavegen. Øvrigt av vinterdriften utføres av kommunen i egen regi.

I utgangspunktet er budsjettet for vinterdrift innrettet etter en normal vinter. Lønnsdelen av budsjettet er årlig blitt regulert i tråd med den reelle lønnsveksten. Derimot har innkjøpt vinterdrift fra private ikke på langt nær vært tilstrekkelig prisregulert.

Den siste tiden har det funnet sted vesentlig prisstigning på innkjøpt vinterdrift. Pris for beredskap har økt med 40 % fra og med vintersesongen 2022/2023. Timeprisen for utført arbeid har økt med 10 % siden 2020.

Både i 2021 og 2022 fikk kommunen over 1 mill. kroner i merutgifter utover årsbudsjettet til vinterdrift. Årsprognosen for 2023 tilsier merutgifter utover årsbudsjettet på 1,1 mill. kroner. De budsjettmessige overskridelsene kan henføres til utgiftsdelen som gjelder innkjøpte vinterdriftstjenester.

Kommunedirektøren anbefaler at budsjettet for vinterdrift blir økt med 965 000 kroner fra og med budsjett 2024.

Vedlikehold Haugaland Kraft - gatelys

Karmøy kommune har avtale med Haugaland Kraft om vedlikehold av vei- og gatelys. Denne budsjettposten har i begrenset grad vært gjenstand for prisjustering etter 2018. Stramme rammer fører til en stadig restantliste. Med andre ord finnes det til enhver tid gatelys som er defekt og dermed mørklagt. Budsjettet for 2024 foreslås økt med 825 000 kroner.

Dessuten har Karmøy kommune ikke avtale om ivaretagelse av oppgaver knyttet til ansvaret som eier av gatelysanlegg som elektrisk anlegg. Fra og med budsjett 2024 foreslår kommunedirektøren at kommunen prioriterer ansvaret som påhviler kommunen som eier. Budsjettene fremover foreslås derfor innarbeidet med midler til å kunne gjennomføre tilsynskontroll med lysstolper med fokus på råtekontroll, barduner og åpne skapdører ved strømskap. Kontrolloppgavene anses å være betydningsfulle for å unngå skade for tredje part. Kostnader for ivaretagelse av disse kontrollene estimeres årlig med 1 000 000 kroner.

Kommunedirektøren anbefaler at budsjettet for vei- og gatelys økes med 1,825 mill. kroner fra og med 2024.

Innsparing

Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder driftskonsekvensen ved å etablere biogass fyllestasjon på Bygnes.

Beregnet driftskonsekvens inkluderer drift av vei og areal avsatt til fyllestasjon, samt leieinntekt fra gassleverandør. Gassleverandør legger leiekostnaden inn i terminalgebyret knyttet til pumpeprisen.

Deler av driftskonsekvensen ble innarbeidet i forbindelse med budsjett 2023. Helårseffekt for tiltaket er beregnet til – 207 000 kroner (inntekt).

Reduksjon energiforbruk

Kommunedirektøren har foretatt en gjennomgang av potensialet for redusert energiforbruk for de enkelte kommunale formålsbyggene. Utfra gjennomgangen vil kommunedirektøren gå inn for å spare 0,5 GWh i 2024. Målt i penger vil dette i 2024 kunne gi totalt sett en reduksjon av budsjettene til energi med 0,8 mill. kroner. Aktuelle tiltak er redusert driftstid på ventilasjonsaggregater, senkning av romtemperaturer og reduksjon av vanntemperatur i tappevannstanker.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettetert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutførelsen for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

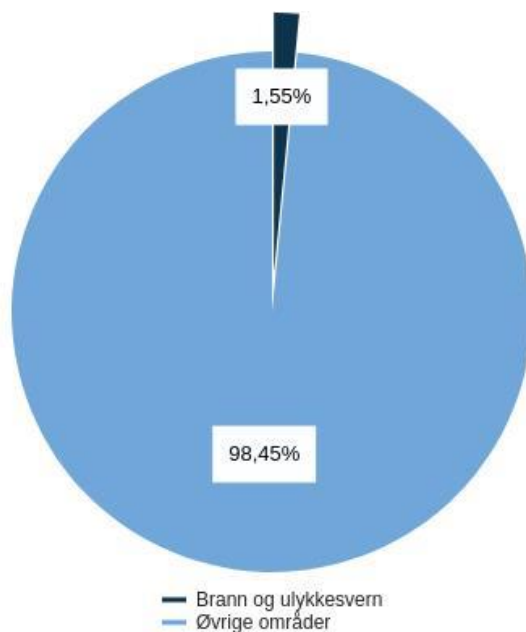
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan										Investeringsfase		
	Ferdig år	Ørem. / fin.prosjektutgift	Netto	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		2033	
Samferdsel															
Gang og sykkelvei, Eidsbakkane - Stølen	2024	0	1 500	1 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Hovedplan vei (planprosjekt)	2024	0	36 000	5 000	-0	-0	-0	0	0	0	0	0	0	0	
Hovedplan vei 2025-2034	2034	0	60 000	0	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	0	
Infrastruktur/utvikling Kolnes	2028	0	106 000	4 876	30 000	30 000	20 000	20 000	0	-0	-0	0	0	0	Konseptutvikling
Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken	2024	-	6 800	11 300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Gjennomføring
Overdragelse av anlegg fra andre				2 033	2 025	1 859	1 684	1 074	454	164	0	0	0	0	
Parkeringshus Kopervik - rehabilitering	2024	0	19 500	18 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Parkeringsplass Skudeneshavn	2025	-1 000	1 000	2 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tostemveg, Åkrehamn	2025	0	9 500	7 568	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Trafikksikkerhetsplan 2025-2032 (planprosjekt)	2032	0	44 000	0	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500	0	0	
Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø				3 500	3 500	3 500	4 000	4 000	6 000	5 000	5 000	5 000	5 000	0	
Sum Samferdsel		-	284 200	300 562 774	0 254 685	37 937 184	36 574 179	54 954 166	66 416 500	16 500 110	16 500 000	16 500 000	16 500 000	0	

Brann og ulykkesvern

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	48 881	48 881	48 881	48 881
Sum Lønns- og prisvekst	-41	-704	-704	-704
Sum Pensjonsendringer	0	-104	-104	-104
Sum Helårseffekter av vedtak	-494	-988	-1 482	-1 976
Tekniske justeringer	-535	-1 796	-2 290	-2 784
Konsekvensjustert ramme	48 346	47 085	46 591	46 097
Nye tiltak				
Økt tilskudd Haugaland brann og redning IKS	6 209	15 809	15 809	15 809
Sum Nye tiltak	6 209	15 809	15 809	15 809
Innsparing				
Beredskapssenter - Driftskonsekvens av investering	0	-9 381	-9 381	-9 381
Brannstasjon Veavågen - Driftskonsekvens av investering	0	-4 377	-4 377	-4 377
Reduksjon energipriser	-31	-31	-31	-31
Sum Innsparing	-31	-13 789	-13 789	-13 789
Nye tiltak	6 178	2 020	2 020	2 020
Ramme 2024-2027	54 524	49 105	48 611	48 117

Sammendrag budsjett

Oppgaver knyttet til beredskap og forebygging av brann og ulykker er siden 1. juli 2018 i hovedsak organisert gjennom Haugaland brann og redning IKS (HBR). Netto ramme på tjenestoområdet omfatter tilskudd til HBR, inntekter fra feiegebyr, utgifter knyttet til drift av brannstasjoner som leies ut til HBR og husleieinntekter til disse, samt utgifter til interkommunalt utvalg for akuttforurensning.

Beredskap

KOSTRA-tall for 2022 viser at Karmøy hadde rundt 14 prosent høyere utgifter enn sammenlignbare kommuner per innbygger til beredskap mot brann og ulykker. En del av forklaringen ligger i hvordan kostnadene er fordelt mellom eierkommunene i HBR, noe som trekker kostnadene opp for Karmøy og ned for de mindre kommunene. Samtidig er kostnadene i HBR høyere enn sammenlignbare kommuner også når man tar hensyn til alle eierkommunene. Dette har derimot utviklet seg i positiv retning i forhold til 2020. Karmøy kommune sine kostnader i 2020 var rundt 30 prosent høyere enn de sammenlignbare kommunene i kostra 10 gruppen.

Blant sammenlignbare kommuner er det kommuner som er en del av større IKS som har de laveste kostnadene. Det bør derfor være en klar målsetting for HBR å ta ut stordriftsfordeler de neste årene, slik at dette oppveier for økte kostnadene kommunene har hatt knyttet til å organisere dette som IKS. Det bør være et mål å få kostnadene ned på et nivå som er mer på linje med andre større kommuner og brannvesen. Dette særlig i lys av den økonomiske situasjonen kommunen står overfor.

HBR har hatt en økning i kostnadsnivået de siste årene uten å fått kompensert for dette gjennom økte tilskudd fra eierkommunene. Det har vært dialog om dette mellom eierkommunene og HBR gjennom budsjettprosessen. For at tilskuddet fra kommunene skal gjenspeile det reelle kostnadsnivået i selskapet, er det i budsjettforslaget en økning i tilskuddet i forhold til nivået i 2023.

Kommunedirektøren har i budsjettet for 2024 lagt inn midler tilsvarende styrets forslag til representantskapet. Dette utgjør 54 588 000 kroner for Karmøy (tilskudd til feiing kommer i tillegg). Dette fordeles på følgende områder:

- 49,080 mill. kroner i tilskudd for beredskap mot brann og andre ulykker.
- 5,508 mill. kroner i tilskudd for forebygging av brann og andre ulykker.

Kommunedirektøren legger følgende til grunn for budsjettforslaget.

- Det legges til grunn en forventet pris- og lønnsvekst på 4,5 prosent fra 2023 til 2024 anses som dekket innenfor den tildelte rammen.
- Det forutsettes videre arbeid med kostnadsreduksjoner, og videre i perioden forutsettes det et reelt nedtrekk i overføringene til HBR på 1 prosent per år.
- Karmøy kommune legger til grunn at selskapet fremover opererer med ett samlet driftstilskudd, kostnader til felles investeringer og eventuelle økte husleiekostnader må innarbeides innenfor denne samlede driftsrammen.
- Kostnader knyttet til etterslep kommunene hadde med seg inn i selskapet, samt tilskudd til feiing, kommer i tillegg.

Årlig driftstilskudd for forebygging og beredskap mot brann og andre ulykker og årlig tilskudd til felles investeringer blir for 2024 fordelt etter harmoniseringsmodellen jfr. § 2-3 i selskapsavtalen. Tabellen under viser fordelingsnøkkelen for driftstilskudd 2024.

Kommune	Fordelingsnøkkel driftstilskudd 2024
Bokn	2,06%
Karmøy	60,75%
Tysvær	15,86%
Utsira	0,43%
Vindafjord	12,90%
Sveio	8,00%
SUM	100,00%

Feiing

HBR har foreslått en økning av tilskuddet til feiing og tilsyn med 12,6 % til 8 023 000 kroner for 2024. Til tross for den høye utgiftsveksten, foreslår kommunedirektøren kun å øke årsgebyrene for feiing og tilsyn med 4,5 % for 2024. Kommunen har fra før av en høy finansiell dekningsgrad for feiing og tilsyn, og for 2023 ligger det an til et overskudd i selvkostregnskapet på 435 000 kroner. Selvkostfondet for feiing og tilsyn ligger an til å få en beholdning på 793 000 kroner per 31.12.2023. Innen utgangen av 2027 må kommunen ha nullet ut 335 000 kroner som ble opptjent som overskudd i 2022, jfr. § 8 andre ledd i Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften). Foreslått gebyrøkning på 4,5 % vil gi et underskudd i selvkostregnskapet på 92 000 kroner for 2024.

Feiing og tilsyn av fritidsboliger inngår ikke i budsjettert tilskuddsbeløp overfor HBR for 2024. HBR vil utfakturere dette som en tilleggssum etter utført tjeneste. Eiere av fritidsboliger som i 2024 får utført feiing eller tilsyn, vil bli utfakturert etter satsene foreslått i kommunedirektørens framlegg til gebyrregulativ.

Investeringer i brannstasjoner

Det planlegges nye brannstasjoner på Raglamyr og på Veia i investeringsplanen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	0	0	0	676	676	676
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 690	431	415	1 996	1 996	1 996
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	55 840	56 911	63 203	72 309	71 815	71 321
Overføringsutgifter	216	80	75	75	75	75
Finansutgifter	1 133	1 318	860	860	860	860
Sum Driftsutgifter	58 879	58 740	64 553	75 916	75 422	74 928
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-7 370	-8 069	-8 078	-8 078	-8 078	-8 078
Refusjoner	-3 488	-1 790	-1 859	-18 641	-18 641	-18 641
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	-92	-92	-92	-92
Sum Driftsinntekter	-10 858	-9 859	-10 029	-26 811	-26 811	-26 811
Sum	48 021	48 881	54 524	49 105	48 611	48 117

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Prioritet									
Antall utrykninger: sum	11,9	12,4	22,7	23,0	15,8	18,7	16,9	17,3	16,8
utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere									
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)	1 131	1 194	1 290	1 153	850	824	1 049	1 016	1 051
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger (B) **)	-32	84	145	163	172	11	119	100	98
Netto driftsutgifter til funksjon 339	1 163	1 110	1 145	990	679	813	930	916	952

pr. innbygger (B) **)

Dekningsgrad

Andel A-objekter som har fått tilsyn (B)	40,7 %	38,8 %	37,1 %	33,7 %	66,4 %	45,8 %	31,2 %	28,4 %	32,6 %
Andel piper feiet	18,3 %	46,0 %	21,0 %	33,9 %	9,3 %	36,7 %	27,1 %	21,7 %	22,8 %
Årsverk av feier pr. 1000 innbyggere funksjon 338	0,17	0,33	0,11	0,23	0,15	0,12		0,14	0,16

Kvalitet

Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (kr)	385	566	370	375	372	358	546	555	556
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. I 2022 hadde Karmøy høyere utgifter til brann og ulykkesvern per innbygger enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10) og høyere enn landssnitt. Kostnadene har hatt en jevn økning fra 2019 til i år.

Feiing. Årsgebyr for feiing og tilsyn er i 2022 ca. 3 prosent høyere i Karmøy enn K10 og 2 prosent lavere enn landssnitt.

Karmøy ligger over K10 og landssnitt i antall A-objekter som har fått tilsyn i 2022 til tross for en reduksjon på 2% fra fjoråret. (A-objekter er bygninger til opphold for et større antall mennesker hvor brann kan medføre mer enn alminnelig fare for tap av menneskeliv). Andel piper som ble feiet gikk opp fra 18,3 prosent i 2021 til 46,0 prosent i 2022. 2022 tallene for Karmøy er her over nivå for landsgjennomsnittet og K10.

Nye tiltak

Økt tilskudd Haugaland brann og redning IKS

Haugland brann og redning IKS (HBR) har hatt en økning i kostnadsnivået uten å fått kompensert for dette gjennom økte tilskudd fra eierkommunene. For å kunne drifte HBR videre i den form det er i dag, er kommunedirektørens vurdering at tilskuddet må økes. Fra 2025 vil HBR få økte husleiekostnader etter innflytting i beredskapssenteret på Raglamyr og ny brannstasjon på Vea. Økningen i husleiekostnader er så stor at HBR ikke klarer å effektivisere driften tilsvarende. Tilskuddet vil derfor økes ytterligere med 9,6 mill. kroner fra 2025.

I økonomiplanen til HBR står det følgende om kostnadsnivået til selskapet:

Ein større del av HBR sitt budsjett må omdisponerast til nye kostadar som vert pålagt gjennom sentrale krav/endringar. Kostnadane er likevel lågare enn det kvar kommune vil klare gjennom drift åleine:

- *Generell pris- og lønsvekst samt sentral særavtale.*
- *Oppfølging av pålegg frå Arbeidstilsynet (m.a. brannstasjonar)*
- *Oppfølging av sentrale krav/føringar/standardisering av køyretøy*
- *Oppfølging av sentrale krav/føringar til kompetanse og hms*

Oppfølging av sentrale krav/føringar for oppgradering av nødnett Desse kostnadane kjem uavhengig av organisasjonsform og det vil vera kostnadseffektivt å gjera dette saman framfor at kvar einiskild kommune skal stå for dette åleine. Haugaland brann og redning iks skal vera eigarkommunane sitt verktøy for å koma framtidige utfordringar i møte på ein profesjonell måte, men til lågast mogleg pris.

Innsparing

Beredskapssenter - Driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvensen (inntekten) gjelder ny hovedbrannstasjon på Raglamyr og viser leieinntekter Karmøy kommune vil motta fra Haugaland brann og redning IKS (HBR). I henhold til selskapsavtalen skal Karmøy bygge hovedbrannstasjon på Raglamyr. Ny brannstasjon vil erstatte eksisterende stasjoner på Vormedal og Bø. Det er ikke beregnet driftskonsekvens for legevakt enda. Fremdrift og omfang er fremdeles uavklart.

Teknisk driftskostnader for den hovedbrannstasjon på Raglamyr inkluderer renhold, energiforbruk, forsikring, vaktmester og forvaltning. Videre er det beregnet er leiesum basert på kapitalutgifter for bygg og tomt. Premissene som er lagt til grunn er nedbetaling over 50 år, med en rente på 3,62 %. Renten vil bli fastsatt gjennom leieavtalen mellom HBR og Karmøy kommune. Etablert avtalepraksis for utleie av brannstasjoner er at renten endres årlig etter den forskriftsbestemte kalkylerenten for selvkost. Den delen av leieprisen som gjelder refusjon for driftsutgifter vil avregnes årlig, slik at de gjenspeiler faktiske regnskapsførte utgifter. Dette kan føre til variasjoner, og mulige svingninger slik for eksempel rentesituasjonen og strømmarkedet er.

Det tas også høyde for at brannstasjonene på Vormedal og Bø legges ned.

Brannstasjon Veavågen - Driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvensen (inntekten) gjelder ny brannstasjon på Vea og viser leieinntekter Karmøy kommune vil motta fra Haugaland brann og redning IKS (HBR). I henhold til selskapsavtalen skal Karmøy bygge ny brannstasjon på Vea til erstatning for brannstasjonene på Åkra og i Kopervik. HBR leier så brannstasjonen av kommunen.

Teknisk driftskostnader for den nye brannstasjonen på Vea inkluderer renhold, energiforbruk, forsikring, vaktmester og forvaltning. Videre er det beregnet er leiesum basert på kapitalutgifter for bygg. Premissene som er lagt til grunn er nedbetaling over 50 år, med en kalkylerente på 3,62 %. Renten vil bli fastsatt gjennom leieavtalen mellom HBR og Karmøy kommune. Etablert avtalepraksis for utleie av brannstasjoner er at renten endres årlig etter den forskriftsbestemte kalkylerenten for selvkost. Den delen av leieprisen som gjelder refusjon for driftsutgifter vil avregnes årlig, slik at de gjenspeiler faktiske regnskapsførte utgifter. Dette kan føre til variasjoner, og mulige svingninger slik for eksempel rentesituasjonen og strømmarkedet er.

Det tas også høyde for at brannstasjonene på Åkra og Kopervik legges ned.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorison hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutførelsen for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

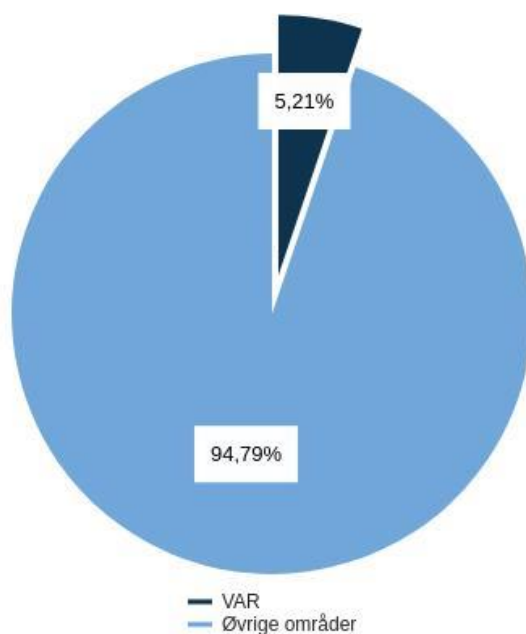
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Brann og ulykkesvern														
Beredskapssenter, lege og brann	2026	0	186 900	100 992	3 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Brannstasjon Veavågen	2024	0	116 000	82 500	20 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Sum Brann og ulykkesvern		0	302 900	183 492	23 000	0	0	0	0	0	0	0	0	

VAR

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	-54 925	-54 925	-54 925	-54 925
Sum Lønns- og prisvekst	-4 567	-6 080	-7 289	-7 930
Sum Avskrivninger	3 180	3 180	3 180	3 180
Sum Pensjonsendringer	462	176	176	176
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: Hovedtilsyn av vassdragsanleggene	-300	-300	-300	-300
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-300	-300	-300	-300
Andre tekniske justeringer				
Avstemming selvkost - slam	4	4	4	4
Sum Andre tekniske justeringer	4	4	4	4
Tekniske justeringer	-1 221	-3 020	-4 229	-4 870
Konsekvensjustert ramme	-56 146	-57 945	-59 154	-59 795
Nye tiltak				
Driftsutgifter til nødstrømagregat på Brekke vannbehandlingsanlegg	250	250	250	250
Hovedplan avløp - Driftskonsekvens av investering	4 234	5 288	5 288	5 288
Hovedplan vann - driftskonsekvens av investering	142	202	262	262
KST 63/23 Merknader månedlig fakturering	300	300	300	300
Nedgang i salgsinntekter overfor Norsk Hydro grunnet lavere strømpris	3 196	3 196	3 196	3 196
Ny gjenvinningsstasjon - driftskonsekvens av investering	0	283	283	283
Ny hovedplan avfall - driftskonsekvens av investering	400	400	400	400
Påbygg pumpeverksted - driftskonsekvens av investering	0	125	125	125
Redusert volum på tilknytningsgebyr	1 192	1 192	1 192	1 192
Rensing av sigevann - driftskonsekvens av investering	250	200	200	200
Utvidet vaktordning til nytt avløpsrensaneanlegg og krav om å minimere overløp fra avløpspumpestasjoner	300	300	300	300

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

	Tiltak	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Sum Nye tiltak		10 264	11 736	11 796	11 796
Innsparing					
Endring avsetning til/fra selvkostfond		-6 888	4 341	17 842	10 957
Gebyrering vann, avløp og renovasjon		-10 725	-40 038	-70 375	-79 467
MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering		-525	-700	-700	-700
Nye lokaler renovatørene - driftskonsekvens av investering		0	-200	-200	-200
Reduksjon energipriser		-6 814	-6 814	-6 814	-6 814
Renovasjonsbiler - driftskonsekvens av investering		-600	-600	-600	-600
Volumendring vann, avløp og renovasjon		-4 992	-6 238	-7 310	-8 277
Økte gebyrinntekter ved Borgaredalen miljøpark		-3 118	-3 118	-3 118	-3 118
Sum Innsparing		-33 662	-53 367	-71 275	-88 219
Nye tiltak		-23 398	-41 631	-59 479	-76 423
Ramme 2024-2027		-79 544	-99 576	-118 633	-136 218

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027	Beskrivelse
Kapitalkostnader, 5-årig swaprente uten påslag	3,0 %	4,0 %	4,2 %	4,0 %	3,9 %	3,8 %	

Sammendrag budsjett

VAR er inndelt i tre hovedområder i form av Vann, Avløp og Renovasjon.

Innenfor tjenesteområdet er hovedoppgavene å begrense forurensing og sikre drikkevannsforsyning til innbyggerne. Kravene til å minimere forurensingen har aldri vært større innen tjenestene avløp og renovasjon. Det gjenspeiles i den store aktiviteten som pågår på tjenesteområdet.

Kommunen har ansvaret for produksjon og distribusjon av vann. Ved Brekke vannbehandlingsanlegg fullrenses drikkevannet til hygienisk og godt drikkevann. Sentrale arbeidsoppgaver knyttet til hovedområdet vann er tilsyn med vannkilder og damanlegg, lekkasjekontroll, samt drift og vedlikehold av ledningsnett, pumpestasjoner og høydebasseng.

Avløpstjenesten består av drift av avløpsledninger, pumpestasjoner, renseanlegg og tømning av slamavskillere. Kloakk må føres til godkjente utslipp og renseanlegg. Kommunen har over 100 kloakkpumpestasjoner. Tømning av kommunale og private septiktanker inngår også i avløpstjenesten.

Det er et kommunalt ansvar å foreta innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall. Kommunen har eget avfallsdeponi ved Borgaredalen miljøpark. Framskrittene innenfor avfall gjelder kildesorteringsordningen, optimalisering av renovasjonsruter, nye, klimavennlige og effektive renovasjonsbiler og ikke minst oppgradering av Borgaredalen miljøpark. Flere prosjekter har blitt noe utsatt i tid, men i løpet av 2024 ser det ut for at man kommer i mål med alle tiltakene i strategiperioden, inkludert ny gjenvinningsstasjon, renseanlegg og forbedring av deponiene. Vi er i en tid med mye og raske endringer krav og løsninger i avfallsbransjen. Ny hovedplan avfall er foreslått av kommunedirektøren for perioden 2025-2033.

Tjenestene som utføres innenfor kommunens tjenesteområde VAR er alle hjemlet som selvkosttjenester i lov eller forskrift. Selvkost er kostnadene som kommunen direkte og indirekte kan henføres til produksjonen av tjenesten som det skal betales gebyr for. Selvkost omfatter både faste og variable

drifts- og kapitalkostnader. Avskrivninger og kalkulatoriske renter utgjør i denne sammenheng kapitalkostnader. Videre innebærer selvkost at kommunens gebyr ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten. Overstiger gebyrinntektene i et enkelt år kostnadene ved yte tjenesten, skal overskuddet avsettes til selvkostfond for avregning mot senere års underskudd. Et overskudd som er avsatt til selvkostfond, må være må være tilbakeført gjennom å finansiere fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto. Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) gir nærmere regler for praktisering av selvkost.

Det legges opp til bruk av selvkostfond for 2024. Kommunens selvkostfond er bygget opp over flere år. Bruk av fond vil holde gebyrøkningene nede, og er i tråd med forskriftens intensjon.

Hva påvirker kostnader og inntekter i budsjett 2024?

- I budsjett 2024 vil både prisstigning og renteøkning medvirke til økte avgifter. 1 % renteøkning utgjør omlag 15,0 mill. kroner i økte rentekostnader for VAR-selvkosttjenestene.
- Nytt avløpsrensaneanlegg på Åkrehamn settes i drift i 2024. Renseanlegg er bygget iht. krav gitt i utslippstillatelse fra Statsforvalteren fra 2019. Driftsutgifter for renseanlegget gir betydelige økte kostnader fra og med 2024.
- Ny kommunal forskrift om vann- og avløpsgebyr trer i kraft 01.01.2024. Den nye forskriften gir en mer rettferdig fordeling av avgiftene enn den som har vært gjeldende. Kommunen har ikke anledning til å beregne avgifter utfra om en boenhet er bebodd eller ikke bebodd. I ny forskrift vil alle boenheter registrert i matrikkelen få abonnementsgebyr (fastledd). Boenheter som ikke er bebodd kan som før redusere avgiften ved å installere vannmåler. Når det i 2024 beregnes abonnementsgebyr for alle boenheter reduseres vannavgiften med ca. 2 % og avløpsavgiften med ca. 2,5 %. Forventet inntektsøkning fra næring blir anslagsvis 4,0 mill. kroner. Dermed får næring en høyere finansieringsandel enn tidligere. 100 % finansiering av næringsforbruk er ikke oppnådd. Vannkrevende næring vil belastes en større andel mens næring med lite vannforbruk vil få lavere avgift med ny forskrift.
- Behandlingskostnadene for avfallet påvirkes i stor grad av hvor gode kommunen er til å sortere. Prisforskjellen kan være over 4 000 kroner per tonn mellom dyrt restavfall og enkelte avfallstyper kommunen får betalt for å levere. Måten kommunen lager et godt system og innbyggernes innsats påvirker derfor behandlingskostnadene i vesentlig grad.

Gebyreendringer VAR

Karmøy kommune beregner kommunale VAR-gebyrer i tråd med den nasjonale selvkostforskriften. Det foreslås følgende endringer i VAR-avgiftene i økonomiplanen:

	2024	2025	2026	2027
Vann	1,3 %	9,6 %	22,6%	4,2 %
Avløp	15,0 %	15,6 %	8,7 %	4,2 %
Renovasjon	11,0 %	11,6 %	3,5 %	-0,8 %
Slam	15,0 %	13,5 %	17,1 %	-0,3 %

Gebyreendringene er beregnet i 2024-kroner.

Gjeldende planer og planstatus

Revidert **hovedplan for avløp 2020-2027** ble vedtatt i 2020. Hovedplanen er utarbeidet som et styringsdokument for en effektiv drift, og skal gi riktig retning av kommunens håndtering av alt avløpstjenesten innebærer. Opprinnelig hovedplan ble vedtatt i 2015 med planperiode 2016-2023. De viktigste behovene som planen peker på er rehabilitering/utskiftning av dårlig ledningsnett, sanering av utslipp, sanering av overløp og nye renseanlegg i Åkrehamn og Kopervik.

Ny **hovedplan drikkevann 2020-2027** ble vedtatt i 2020. Kommunen har lang horisont når vi forvalter det som er Haugalandets største prosessanlegg. Løsningene som etableres skal vare i 100 år. De viktigste behovene som planen peker på er rehabilitering/utskiftning av dårlig ledningsnett, å redusere lekkasjen fra ledningsnettet, sikring av nedslagsfeltet mot uønsket aktivitet og forurensning, samt sikre etablering av reservevannkilde etter krav fra myndighetene.

Avfallstrategi 2019-2025 ble vedtatt i 2019. Implementering av strategien innebærer en rekke tiltak, hvor man forsøker å balansere strategiens tre hovedmål. Disse hovedmålene er å ha en kraftig bedring av miljøaspektet, det skal være enkelt å sortere rett og kommunen skal levere kostnadseffektive tjenester.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	51 433	58 136	62 530	64 491	64 491	64 491
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	67 342	80 347	81 140	79 927	79 990	79 990
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	22 676	26 537	27 730	27 730	27 730	27 730
Overføringsutgifter	96	60	61	61	61	61
Finansutgifter	62 927	42 322	45 502	45 502	45 502	45 502
Sum Driftsutgifter	204 473	207 402	216 963	217 711	217 774	217 774
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-219 670	-242 709	-269 987	-301 996	-334 617	-345 317
Refusjoner	-2 887	-383	-397	-397	-397	-397
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-12 790	-19 235	-26 123	-14 894	-1 393	-8 278
Sum Driftsinntekter	-235 347	-262 327	-296 507	-317 287	-336 407	-353 992
Sum	-30 873	-54 925	-79 544	-99 576	-118 633	-136 218

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Produktivitet									
Vann - Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	1 916	1 806	1 586	2 096	2 246	2 144		2 081	2 151
Vann - Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	1 598	1 985	1 562	1 799	2 111	1 728		1 896	1 975
Årsgebyr for avfallstjenesten -	2 520	2 588	2 385	3 099	2 600	3 048		2 901	3 309

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

ekskl. mva. (kr)									
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	3 470	3 951	3 795	6 300	4 944	3 611	4 670	4 616	4 621
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr)	2 214	2 312	3 246	4 500	3 424	2 607	3 358	4 200	4 204
Dekningsgrad									
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	37,0 %	30,0 %	26,9 %	40,8 %	33,3 %	39,0 %	29,7 %	29,2 %	
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,7 %	0,8 %	0,5 %	0,7 %	1,9 %	1,0 %	0,6 %	0,6 %	
Kvalitet									
Andel kommunalt spillvannnett med ukjent alder (prosent)	16,0 %	15,0 %	22,0 %	4,0 %	0,0 %	6,0 %	14,0 %	14,0 %	
Avløp - Andel fornyet spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år (B)	1,5 %	0,8 %	0,4 %	0,4 %	0,8 %	0,9 %	0,8 %	0,7 %	0,7 %
Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannnett med kjent alder (år)	29,0	30,0	38,0	38,0	32,0	34,0	35,0	35,0	
Renovasjon - Andel levert til forbrenning	70,1 %	67,9 %	49,3 %	48,2 %	54,8 %	28,0 %	43,7 %	51,6 %	51,2 %
Renovasjon - Andel levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	24,5 %	27,9 %	47,6 %	47,3 %	43,5 %	67,2 %	49,0 %	43,7 %	43,9 %
Renovasjon - Antall hentinger av avfall som inneholder matavfall, pr år	52	52	26	12	26	52	0	0	0
Renovasjon - Dager pr år med utvidet åpningstid for mottak av avfall	104	104	100	208	120	50	0	0	0
Vann - Andel ledningsnett med ukjent alder	16,0 %	15,0 %	14,0 %	0,0 %	2,0 %	5,0 %	9,0 %	9,0 %	
Vann - Beregnet gjennomsnittsalder for vannledningsnett med kjent alder	31,0	31,0	34,0	43,0	37,0	29,0	34,0	33,0	
Vann - Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år (m ³ /m/år) (B)	5,6	4,1	4,1	3,9	2,6	4,8	3,2	3,8	3,3
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)	2 520	2 588	2 385	3 099	2 600	3 048	2 901	3 309	3 305

Gebyrer. Karmøy hadde i 2022 lavere gebyrer for både vann, avløp og renovasjon enn landsgjennomsnittet.

Gebyrene for 2023 er

Årsgebyr vann (2 312 kroner i Karmøy mot 3 358 hos sammenlignbare kommuner (K10).

Årsgebyr avløp (3 951 kroner i Karmøy mot 4 670 hos sammenlignbare kommuner (K10).

Årsgebyr avfall (2 588 kroner i Karmøy mot 2 901 hos sammenlignbare kommuner (K10).

Vann. I bedreVANNs kartlegging av standarden på kommunenes tjeneste i 2021 kommer Karmøy ut om lag midt på treet, med en kvalitetsindeks på 3,2 (på en skala fra 0-4). Dette er uendret fra 2018. Karmøy scorer der dårlig på alternativ forsyning og middels på ledningsnettets funksjon. På kriteriene hygienisk

betryggende drikkevann, bruksmessig vannkvalitet og leveringsstabilitet får Karmøy en god score. I 2022 er det anslått at vannlekkasje per meter ledning var høyere enn sammenlignbare kommuner.

De tre siste årene har Karmøy i gjennomsnitt fornyet 0,8 prosent av ledningsnett per år. Det er over landsgjennomsnittet.

I 2022 er det anslått at 30 prosent av kommunens vannleveranse gikk til lekkasje. Det er rett over landsgjennomsnittet på rundt 29,7 prosent. Estimert vannlekkasje pr km ledningsnett var høyere i Karmøy.

Renovasjon. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Karmøy levert mer av avfallet til forbrenning og mindre til materialgjenvinning.

Samlede investeringsutgifter til vann, avløp og renovasjon (per innbygger) har i 2022 økt betraktelig fra fjoråret. På dette området ligger kommunen på et høyere nivå enn både K10 og landssnittet. Det skal fortsatt være et høyt investeringsnivå på vann, avløp og renovasjon.

Oppdrag for å nå mål

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
1 % utskiftet avløpsledning	<p>Årlig utskiftningstakt er satt til 1 %, som utgjør 3100 meter. Tiltak for å gjennomføre målsetning er:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre prosjekt som vedtatt i handlingsplan hovedplan for avløp. Fellessystem skal legges om til separatsystem. 	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
1 % utskiftet vannledning	<p>Årlig utskiftningstakt er satt til 1 %, som utgjør 4000 meter. Tiltak for å gjennomføre målsetning er:</p> <ul style="list-style-type: none"> Prioritere utskiftning av gammelt ledningsnett iht. handlingsplan i ny hovedplan vann. Skitte ut vannledninger samtidig som prosjekt iht. hovedplan avløp gjennomføres. 	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
29 % udokumentert vannforbruk	<p>En forutsetning for tilstrekkelig kildekapasitet i fremtiden vil være å redusere mengden udokumentert vannforbruk. I samsvar med nasjonalt mål skal Karmøy kommune redusere det udokumenterte vannforbruket til 20 %. Tallet er basert på et forbruk på 150 liter per person per døgn . Måltallet for 2023 er å komme ned i 29 % udokumentert vannforbruk. Tiltak for å gjennomføre målsetningen er blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fortsette arbeidet med å installere flere vannmålere på det kommunale ledningsnett. Dette gjør det mulig å dele kommunen inn i flere målesoner, som igjen gir en mer effektiv lokalisering av udokumentert vannforbruk. Per i dag har kommunen 53 vannmålere, de fleste med kablet teknologi som knyttet dem mot kommunens overvåkningssystem. I første omgang er det behov for ca. 50 nye målere. Arbeide for innføring av digitale vannmålere hos abonnentene. Utvide overvåkningssystemene slik at alle unormale vannuttak/trykkøkninger på sikt skal kunne detekteres via sensorer/følere/vannmålere. Dette vil avgrense området for manuelt lekkasjesøk. Prosjekt i hovedplan drikkevann er knyttet opp til målsettingen om 20 % udokumentert vannforbruk innen 2030. 	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
45 % materialgjenvinning	Materialgjenvinningsandelen har steget som følge av innføring av ny kildesorteringsløsning fra januar 2023. Utsatt bygging av ny gjenvinningsstasjon gjør at kommunen trenger lengre tid på å nå ambisjonene for materialgjenvinningsmål, men fra og med 2024 vil kommunen få god effekt både fra ny gjenvinningsstasjon og kildesorteringsløsning.	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
5 % energireduksjon per ny pumpestasjon som ligger nedstrøms i ledningsanlegget	Separeringsprosjekter skal bidra til minimum 5 prosent energireduksjon på pumpestasjoner som ligger nedstrøms i ledningsanlegget. Dette skal måles i forhold til et 3 års siste energiforbruk i foregående år.	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
5 % energireduksjon per nye pumpestasjon	Hovedplan legger opp til skifte av 2 pumpestasjoner i året i perioden. Nye pumpestasjoner skal bidra til redusert energiforbruk. Dette skal være målbart i forhold til 3 års siste energiforbruk i foregående år.	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
Installering av 2 stykk overløpsmålere	Mange av overløpene har ikke digital overvåkning. Målet er å få tall fra overløp rett inn i overvåkningssystemet vårt.	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
Installering av minst 3 nye kommunale vannmålere	Videre arbeid med inndeling i soner, ved hjelp av flere kommunale vannmålere.	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: Hovedtilsyn av vassdragsanleggene

Tiltak **hovedtilsyn av vassdragsanleggene** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Andre tekniske justeringer

Avstemming selvkost - slam

Selvkosttjenesten slam har tidligere vært budsjettert med en årlig refusjonsinntekt på 4 000 kroner. Grunnet postens uvesentlige størrelse, er beløpet ikke tatt med i selvkostberegningene for videre år.

Nye tiltak

Driftsutgifter til nødstrømaggregat på Brekke vannbehandlingsanlegg

Årlig kostnad til avgiftsfri diesel til nødstrømsaggregat beløper seg til ca. 250 000 kroner. Aggregatet må kjøres med jevne mellomrom. Både med og uten last. Når aggregatet er i bruk vil dette føre til litt lavere strømkostnader, men ikke så mye som tilsvarende strømforbruk. Diesel må skiftes en gang i året.

Hovedplan avløp - Driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvens av investering er knyttet til hovedplan avløp 2016-2020 og 2021-2027.

Driftskonsekvens av hovedplan avløp har en økning fra 2024 knyttet til Åkrehamn renseanlegg. Åkrehamn renseanlegg vil stå ferdig mars 2024 og det er derfor estimert en helårseffekt på driftskonsekvenser i 2024. Norconsult har beregnet driftskostnadene for renseanlegget og det er disse tallene som ligger til grunn for de økte utgiftene fra 2024. 400 000 kroner av økningen knyttes til nødvendig vaktordning ved renseanlegg og pumpestasjoner. Resterende er knyttet til teknisk drift og vedlikehold.

Hovedplan vann - driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvens av investering er i henhold til vedtatt hovedplan drikkevann, kommunestyresak 106/20 Hovedplan drikkevann. Tiltak i 2024 som vil gi økningen er nytt høydebasseng Arareir. Tall for disse er lagt inn med 2 % av investeringen. Fullt utslag for disse driftsutgiftene kommer først medio 2024.

KST 63/23 Merkostnader månedlig fakturering

Kommunestyret har i KST 63/23 vedtatt å tilby abonnentene fleksibel/månedlig fakturering med virkning fra oktober 2023. Det vil bli tilbudt følgende terminintervaller: 1 termin, 4 terminer eller 12 terminer.

Denne endringen medfører at avgiftene må kjøres 12 ganger i året istedenfor 4 ganger som nå. Dette medfører 300 000 kroner i økte driftsutgifter fra og med budsjett 2024. Stillingsmessig må det økes med 14 % stilling, som utgjør årlige utgifter inkludert sosiale tillegg på 100 000 kroner. Dessuten vil det påløpe 200 000 kroner årlig til økte utgifter til lisenser og porto.

Nedgang i salgsinntekter overfor Norsk Hydro grunnet lavere strømpris

Strømforbruket som gjaldt salg av vann til Norsk Hydro, ble i budsjett 2023 satt til 9 mill. kroner. Beløpet ble beregnet ut fra en strømpris på 221 øre per kWh inkl. nettleie, som var den budsjetterte strømprisen i 2023. I 2024 blir det budsjettert med en strømpris på 155 øre per kWh inkl. nettleie. Reduksjonen vil påvirke inntektene som gjelder salg av industri vann til Norsk Hydro. Derfor reduseres inntektene med 3,196 mill. kroner.

Ny gjenvinningsstasjon - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder den driftsmessige merkostnaden knyttet til ny gjenvinningsstasjon i Borgaredalen.

Driftskonsekvensen inneholder utgifter til renhold, service og vedlikehold, vedlikehold av grøntområder, strøm, forsikring og en 50 % stilling som driftsoperatør. Økte inntekter fra næring bidrar positivt.

Ny hovedplan avfall - driftskonsekvens av investering

Hovedplan avfall er nå i slutten av planperioden, flere tiltak er gjennomført og under implementering.

Statsforvalter har gitt oss utslippstillatelse for deponiet. Krav til gammel nedgravd forurensing er skjerpet. Tillatelsen medføre flere nye oppgaver, økt oppfølging, prøvetaking og analyse av særlig deponi og sigevann. Nye oppgaver krever en kombinasjon av økt bemanning og økt kjøp av tjenester. I forbindelse med tilsyn av deponi høsten 2023 vil det kunne komme anmerkninger.

Ny kildesorteringsordning startet i 2023, og en driftskonsekvens av det medfører økte utgifter til poser og sekker som skal leveres ut til abonnentene. Den nye kildesorteringsordningen medfører bedre kobling mellom abonnementsregisteret og beholderne innbyggerne setter ut til tømming. Endring av renovasjonsforskrift samt vask av abonnementsregisteret har identifisert nye abonnenter som gir økte inntekter.

Karmøy kommune sender i dag ca. halvparten av innsamlet og mottatt avfall til materialgjenvinning. En god del av dette selges til en god pris. Restavfall er dyrt å sluttbehandle. De fleste utsorterte avfallsfraksjoner som har negativ verdi koster mindre å sluttbehandle sammenlignet med restavfall. Oppsummert vil altså innbyggerne i Karmøy kommune spare kostnader og øke inntektene ved bedre sortering.

Påbygg pumpeverksted - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder den driftsmessige merutgiften ved ombygging av eksisterende lagerhall og bygging av ny lagerhall. Driftskonsekvensen består av økte kostnader til strøm, service og forsikring, fratrukket redusert leie av lagerbygg.

Redusert volum på tilknytningsgebyr

Grunnet lavere byggeaktivitet, er det forventet nedgang i nye tilknytninger vann og avløp. Tilknytningsgebyret reduseres med 1,138 mill. kroner som tilsvarer 50 abonnenter innen avløp og 70 abonnenter innen vann.

Rensing av sigevann - driftskonsekvens av investering

Renseanlegget er et krav i forbindelse med ny utslippstillatelse fra deponi.

Driftskonsekvenser av renseanlegget knyttes til drift, prøvetaking, analyse, konsulentbistand og behandling av miljøgiftene forurenset slam som samles opp av renseanlegget. Det knyttes noe usikkerhet til effekt og hva som er beste driftsmåte og hva driftskostnaden endelig blir. Slammet fra renseanlegget vil sannsynligvis være såpass forurenset at det ikke kan deponeres i Borgaredalen men må leveres til ekstern sluttbehandling.

Utvidet vaktordning til nytt avløpsrenseanlegg og krav om å minimere overløp fra avløpspumpestasjoner

For å overholde krav i utslippstillatelser, forurensingsforskrift og opprettholde forsvarlig drift av pumpestasjoner og renseanlegg utenom ordinær arbeidstid, må det etableres eget vaktlag innen fagområdet. Vaktordningen vil omfatte de nye renseanleggene, Åkrehamn og Kopervik, samt eksisterende renseanlegg. Etablert vaktstab må utvides med fagpersonell tilknyttet renseanlegg og pumpestasjoner.

Innsparing

Endring avsetning til/fra selvkostfond

VAR er et selvkostområde. Dette avstemmes mot bruk eller avsetning til selvkostfond. Avsetning til og bruk av selvkostfond vil variere. For budsjett 2024 legger kommunedirektøren opp til større bruk av selvkostfond. Økte renter gir betydelige økte kostnader.

Vann

Siden kommunedirektøren legger opp til høy bruk av selvkostfond i 2024 og 2025, må det bli en større gebyrøkning i 2026. Bruken av selvkostfondmidler i 2024 og 2025 er betinget av behovet for å avvikle gamle selvkostmidler, jf. Selvkostforskriften § 8 tredje ledd.

Avløp

Det legges opp til bruk av selvkostfond med 9,0 mill. kroner i 2024. Høy bruk av selvkostfondsmidler skyldes bl.a. behovet for å begrense avgiftsøkningen.

Renovasjon

Det legges også opp til bruk av selvkostfond innen renovasjon. Videre er det lagt opp til avvikling av selvkostfondet innen utgangen av 2025.

Slam

Det legges opp til bruk av selvkostfond med 1,5 mill. kroner i 2024. På slam, som på de andre selvkostområdene, legges det på bakgrunn av 5 års regelen opp til nedbygging av selvkostfondet.

Gebyrendring vann, avløp og renovasjon

Kommunedirektøren sitt framlegg til budsjett 2024 legger opp til følgende prosentvise økninger i årsgebyrene for 2024:

- Vann: 1,3 %
- Avløp: 15,0 %
- Renovasjon: 11,0 %
- Slamtømming: 15,0 %

Høyere kalkylerente for selvkost bidrar vesentlig til å øke gebyrnivået fremover. Store investeringer innenfor avløp og renovasjon vil føre til økte kostnader i form av avskrivninger fra og med 2024.

MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering

Ombygging av Kopparen til MO- senter og kontorplasser er planlagt ferdigstilt i løpet av 2023. Samlet driftskonsekvens i 2023 var beregnet til -377 000 kroner (besparelse). Helårseffekten fra år tre er beregnet til -772 000 kroner (besparelse). Forutsetninger som ligger til grunn for beregnet driftskonsekvens er knyttet til bortfall av leieutgifter, økte driftskostnader, leie av parkering og utleie av lokaler. Endring i driftskonsekvens fra 2023 til 2024 er på 525 000 kroner og knyttes til bortfall av eksterne leieutgifter for sektor vann, avløp og renovasjon.

Nye lokaler renovatørene - driftskonsekvens av investering

Målet med investeringsprosjektet er å tilrettelegge for at renovatørene kan lokaliseres i Borgaredalen fremfor dagens løsning med leide lokaler på Bygnes. Driftskonsekvensen gjelder bortfall av leieutgifter

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisenivået i 2023 vært markert fallende.

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutgiftene for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Renovasjonsbiler - driftskonsekvens av investering

Det blir en egen sak på kjøp og salg av leasingbiler. For å ha en driftssikker renovasjonstjeneste er en avhengig av renovasjonsbiler som er pålitelige. De siste årene har vi erfart hvor store driftskostnadene blir og usikkerhet rundt gjennomføring av tjenesten på grunn av for gamle biler. I ny plan for utskiftning av renovasjonsbiler vil det legges opp til utskiftning hvert 5. – 8. år.

Salgsverdien av bilene som byttes vil også være betydelig høyere.

Volumendring vann, avløp og renovasjon

Volumendring er tilsig av nye abonnenter. Ny VA-forskrift, hvor det skal betales årsgebyr per boenhet, medfører at det er lagt til grunn et økt antall betalende abonnenter i budsjettet fra og med 2024. Grunnet dyrtid, forventer kommunedirektøren lavere årlig vekst enn normalt i tallet på nye abonnenter i den kommende 4 årsperioden.

Økte gebyrinntekter ved Borgaredalen miljøpark

Renovasjonsgebyret består av et fast og et variabelt gebyr. Det faste gebyret skal dekke kapitalkostnader og drift av renovasjonsruter og miljøparken. Det variable gebyret dekker kostnaden med videretransport og behandling av avfallet. I 2024 fortsetter strategien med at de som leverer mindre avfall betaler mindre enn de som leverer mye avfall. Dette er i tråd med prinsippet om "forurensere betaler". Det er også i tråd med prinsippet om differensiert gebyr på henting av avfall fra januar 2024, hvor innbyggerne vil slippe å betale for de restavfallstømmingene de hopper over på dunkene hjemme. Avfallet som leveres av den enkelte vil fortsatt være litt subsidiert av grunngebyret, men i mindre grad enn tidligere. Da vil inntekter og kostnader knyttet til innlevert avfall følge hverandre i større grad enn i dag. På den måten vil antall besøkende i mindre grad påvirke kostnadsdekning.

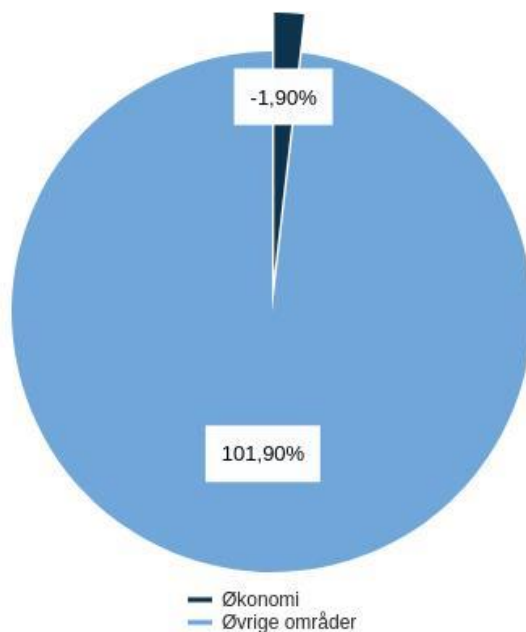
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Sum øvrige år				Investeringsfase	
	Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		2033
VAR														
Anleggsmaskiner - Borgaredalen	2025	-600	15 100	1 517	300	0	3 000	2 200	0	3 000	0	0	0	Gjennomføring
Biler og maskiner, vann og avløp	Årsbevilgning			4 245	825	825	1 650	0	825	825	825	0	825	
Hovedplan avfall (planprosjekt 2025-2033)	2033	0	20 000	0	3 000	3 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
Hovedplan avfall (planprosjekt 2016-2020)	2027	0	42 567	7 385	-0	-0	-0	0	0	0	0	0	0	
Hovedplan avløp (planprosjekt 2021-2027)	2024	0	380 456	3 650	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Hovedplan avløp (planprosjekt 2028-2034)	2027	0	666 468	131 414	129 350	101 000	49 133	0	0	0	0	0	0	
Hovedplan avløp 2028-2034 (planprosjekt)	2034	0	700 000	0	0	0	0	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027)	2027	0	679 073	98 507	131 000	125 500	117 641	0	0	0	0	0	0	
Hovedplan drikkevann 2028-2034 (planprosjekt)	2034	0	525 000	0	0	0	0	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	
Kopervik renseanlegg	2026	0	200 000	21 817	90 000	85 000	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen	2025	0	88 000	40 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Gjennomføring
Nye lokaler renovatørene	2024	0	2 200	2 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Gjennomføring
Ombygging til godkjente garderobefasiliteter for sektor VAR	2024	0	14 300	13 750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Reservevannsforsyning	2031	0	750 000	7 300	45 000	125 000	150 000	150 000	150 000	100 000	21 500	0	0	Konseptutvikling
Vann og avløpsutbygging Kolnes	2028	0	25 000	2 250	-0	-0	16 400	5 000	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Sum VAR		-600	4 108 164	334 035	399 475	440 325	339 824	334 200	327 825	280 825	199 325	177 000	177 825	

Økonomi

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt Budsjett Forrige år	-319 592	-319 592	-319 592	-319 592
Sum Lønns- og prisvekst	-6 157	-6 157	-6 157	-6 157
Sum Avskrivninger	-10 430	-10 430	-10 430	-10 430
Sum Pensjonsendringer	63 043	66 061	68 753	88 045
Tidsavgrenset bevilgning				
KST 134/22: Kommunedirektørens prosjektpott - European	480	480	480	480
KST 134/22: Støtte til dyrebeskyttelsen	-50	-50	-50	-50
KST 134/22: Støtte til varmepumper - private husholdninger	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-7 070	-7 070	-7 070	-7 070
Tekniske justeringer	39 386	42 404	45 096	64 388
Konsekvensjustert ramme	-280 206	-277 188	-274 496	-255 204
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	-93 602	-93 602	-93 602	-93 602
Sum Nye tiltak	-93 602	-93 602	-93 602	-93 602
Innsparing				
Opphør kommunal kontantstøtteordning	-262	-262	-262	-262
Reduksjon energipriser	-23	-23	-23	-23
Reduksjon kommunedirektørens prosjektpott	-300	-300	-300	-300
Sum Innsparing	-585	-585	-585	-585
Nye tiltak	-94 187	-94 187	-94 187	-94 187
Ramme 2024-2027	-374 393	-371 375	-368 683	-349 391

Sammendrag budsjett

Sektor "Økonomi" er en oppsamling av diverse poster som består av Kostra funksjonene for regnskapstekniske poster for pensjon (Kostra funksjon 170-173, Premieavvik, amortisering premieavvik, premiefond mv), funksjon 180 diverse fellesfunksjoner (Sivilforsvar, eldreråd, tap på fordringer mv), funksjon 285 tjenester utenfor kommunalt ansvarsområde (i hovedsak utgifter til kommunal kontantstøtte og private veier), funksjon 850 der inntektene for bosetting føres, samt funksjonene 800-899 der hvor de inntektene og utgiftene ikke inngår i forskriftsskjema §5-4 1. ledd, hvilket i all hovedsak er motpost avskrivninger. Disse må ses i sammenheng med endring i avskrivningene på de ulike tjenestesektorene, og har ingen netto resultateffekt.

Budsjettet for 2024 er på -375,2 mill. kroner:

- Motpost avskrivninger (-143,7 mill. kroner)
- Regnskapstekniske pensjonsposter (-82,9 mill. kroner)
- Inntekter bosettingsbudsjett (-150,8 mill. kroner)
- Diverse fellesfunksjoner (2,0 mill. kroner)
- Annet (0,2 mill. kroner)

De to største endringene fra 2024 er for regnskapstekniske pensjonsposter og for bosettingsbudsjettet:

- Pensjonspostene består i hovedsak av pensjonspremier som føres på de respektive tjenestesektorene, samt en regnskapsmessig "premieavvik" som utgjør forskjellen mellom hva kommunen skal betale av premier, og hva kommunen netto skal bokføre etter egne regler i det enkelte regnskapsår. Denne netto pensjonskostnaden er relativt stabilt, mens forholdet mellom premiene og premieavviket kan variere mye mer mellom år - og også i løpet av det enkelte budsjettåret. Tidligere års premieavvik skal belastes regnskapet over flere påfølgende regnskapsår, gjennom såkalt amortisering av tidligere års premieavvik. I denne sektoren blir inntekter og utgifter knyttet til premieavvik, amortisering av tidligere års premieavvik, bruk av premiefond og en del andre sentrale pensjonskostnader ført. Endringer som er knyttet til pensjon i de respektive tjenesteområdene er synliggjort i hovedtabellen i hvert tjenesteområde.
- Bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner det under tjenesteområdet 18 Økonomi. Med en økning i antall flyktninger, øker også statstilskuddet.

Høsten 2023 er det 7 familier som mottar kontantstøtte for 7 barn totalt. Da etterspørselen etter tjenesten er lav, foreslås det fra og med 2024 opphør av ordningen og omfordele midlene til andre tiltak som kommer flere til gode.

Kommunedirektørens prosjektpott

Kommunedirektør har en prosjektpott på 2,38 mill. kroner. Potten har hatt som mål å kunne sette i gang prosjekter som vil kunne gi lavere kostnader eller nye tjenester til innbyggerne. Disse midlene i utgangspunktet under diverse fellesfunksjoner. I samsvar med egen fullmakt benyttes disse midlene på andre funksjoner. Fra 2024 ønsker kommunedirektøren å spisse dette mandatet slik at midlene brukes til å arbeide med implementering av nylig vedtatt samfunnsdel. Dette kan være tiltak knyttet til samskapsarbeid med eksterne aktører, utredningsarbeid for å identifisere nye og mest mulig treffsikre tiltak og aktiviteter, oppstartskostnader eller lignende. Målet er at aktivitetene skal støtte opp om mest mulig måloppnåelse for målene i samfunnsdelen. Potten skal ikke dekke varige faste kostnader.

Avsetning lønnsoppgjør

Lønnsoppgjøret for 2024 er lagt inn med en ramme inkl. pensjon på 79,223 mill. kroner med grunnlag i en årslønnsvekst på 4,9 prosent. Fordelingen av lønnsoppgjøret mellom tjenesteområdene kan variere fra år til år. Det er av den grunn lag inn et forslag til vedtak at kommundirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor rammen av budsjettet for lønnsoppgjøret på tvers av tjenesteområdene.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	-107 181	-145 237	-82 161	-79 143	-76 451	-57 159
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	421	2 262	2 451	2 451	2 451	2 451
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	381	483	504	504	504	504
Overføringsutgifter	471	7 911	98	98	98	98
Finansutgifter	409 019	295 690	312 960	368 140	387 300	401 770
Sum Driftsutgifter	303 112	161 109	233 852	292 050	313 902	347 664
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-10	0	0	0	0	0
Refusjoner	-935	-711	-736	-736	-736	-736
Overføringsinntekter	-2 972 113	-2 903 990	-3 245 866	-3 285 921	-3 318 721	-3 352 021
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-434 972	-381 883	-403 170	-396 440	-349 340	-339 040
Sum Driftsinntekter	-3 408 030	-3 286 584	-3 649 772	-3 683 097	-3 668 797	-3 691 797
Sum	-3 104 918	-3 125 475	-3 415 920	-3 391 047	-3 354 895	-3 344 133

Kostra-analyse

	Karmøy 2021	Karmøy 2022	Haugesund	Ringerike	Indre Østfold	Larvik	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet
Prioritet									
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	18,7 %	17,3 %	13,3 %	11,3 %	15,9 %	13,0 %	13,2 %	14,6 %	14,5 %
Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter (B)	3,6 %	3,3 %	3,3 %	2,0 %	1,1 %	0,0 %	3,2 %	2,9 %	3,0 %
Dekningsgrad									
Eiendomsskatt annen eiendom Andel av brutto driftsinntekter (prosent)	3	2	1	1	1	0	2	1	1
Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer Andel av brutto driftsinntekter (prosent)	1	1	2	1	0	0	2	1	2
Økonomi									
Frie inntekter i kroner per innbygger (B) **)	60 979	64 508	65 151	63 697	66 026	64 532	64 319	68 729	66 224
Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser Beløp per innbygger (kr)	67 419	75 262	88 417	119 784	83 175	108 513	117 122	113 508	115 948
Langsiktig lånegjeld korr for pensjon per innbygger	67 419	75 262	88 417	119 784	83 175	108 513	117 122	113 500	115 940
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	6,2 %	4,5 %	2,1 %	0,0 %	2,2 %	-0,5 %	1,8 %	3,0 %	2,6 %

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	54 835	61 441	69 277	97 427	67 846	86 625	96 480	90 653	94 244
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	63,1 %	66,8 %	74,2 %	109,3 %	75,8 %	94,8 %	101,3 %	88,1 %	92,9 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Differensiert skattesats for bolig- og fritidseiendommer (per 1000)	2,80	2,80	4,00	3,00					
Generell eiendomsskattesats (per 1000)	7,00	7,00	5,15	5,00	7,00				
Hva er størrelsen på bunnfradraget? (kr)	935 000	935 000	600 000						

***) Justert for utgiftsbehov*

Det vises generelt til eget kapittel om finansielle måltall og supplerende indikatorer.

Lånegjeld per innbygger. Karmøy har lavere netto lånegjeld per innbygger enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10). Dette er konserntall, som inkluderer gjeld kommunene har gjennom interkommunale selskaper og lignende. I treårsperioden fra 2020 til 2022 økte langsiktig lånegjeld per innbygger med rundt 16 prosent i Karmøy (9 688 kroner per innbygger).

Tilsvarende tall for K10 var 10 prosent og 9 644 kroner per innbygger. Det vil si en høyere vekst i både kroner og i prosent for Karmøy, siden Karmøy startet med et lavere gjeldsnivå. Det må her også tas i betraktning at Karmøy har hatt en svakere befolkningsutvikling enn sammenlignbare kommuner, noe som antakelig har bidratt til å øke investeringsbehov mer i K10 enn i Karmøy.

Netto lånegjeld er lånegjeld fratrukket utlån fra kommunene. Karmøy kommune har gitt et ansvarlig lån til Haugaland Kraft og Haugaland Næringspark.

Disposisjonsfond. Det har historisk vært gode regnskapsresultater både i Karmøy og i kommunesektoren for øvrig de siste årene. I 2022 reduserte derimot disposisjonsfondet i % av brutto driftsinntekter til 17,3 prosent sammenlignet med 18,7 prosent i 2021. Det er fortsatt høyere enn sammenlignbare kommuner, og de siste års resultater har medført en styrking av kommunenes økonomiske reserver i form av disposisjonsfond. Det budsjetteres med å bruke fondsmidler til å finansiere investeringer fremover.

Eiendomsskatt. Karmøy har forholdsvis høyere inntekter fra eiendomsskatt enn sammenlignbare kommuner, noe som i noen grad kompenseres for at Karmøy i utgangspunktet har et lavere nivå på de frie inntektene (skatt og rammetilskudd). Det er særlig eiendomsskatt på næringseiendom som trekker opp for Karmøys vedkommende (inkl. vindkraftverk og petroleumsanlegg), mens eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendom er lavere. Sistnevnte skyldes at Karmøy har en forholdsvis lav skattesats (2,8 promille) på bolig- og fritidseiendom, samt et av landets høyeste bunnfradrag. Den generelle skattesatsen, som gjelder næringseiendom mv, er på maksimalsatsen 7 promille.

Tidsavgrenset bevilgning

KST 134/22: Kommunedirektørens prosjektpott - European

Tiltak **kommunedirektørens prosjektpott - European** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Støtte til dyrebeskyttelsen

Tiltak **støtte til dyrebeskyttelsen** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

KST 134/22: Støtte til varmepumper - private husholdninger

Tiltak **støtte til varmepumper - private husholdninger** ble vedtatt i budsjettet for året 2023 og reverseres dermed i økonomiplanen for 2024-2027. Fullstendig informasjon om tiltaket finnes i økonomiplanen for 2023-2026.

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 345 personer i 2023, og 219 personer fra 2022. Deretter går bosettingene til 60 de påfølgende årene. Budsjettet for antall bosatte vil revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina vil budsjettet skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner inntektene under tjenesteområdet 18 Økonomi. De direkte kostnadene med bosetting er fordelt ut på tjenesteområdene i oversikten under. Resterende beløp på 22,584 mill. kroner er fordelt ut i rammen til etatene for dekning av kalkuleerte indirekte kostnader. Disse kostnadene er vanskelig å henføre direkte til bosetting av flyktningene og består blant annet av flyktingetjenestens andel av felleskostnader, tolkekostnader, boligkostnader og kostnader innen barnevern.

Bosettingsbudsjettet fordelt på tjenesteområdene:

Tall i hele tusen

Tjenesteområde	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	489	489	489	189
Skole	16 036	16 036	16 036	16 036
Helse	3 046	3 046	3 046	3 046
Omsorg	434	434	434	434
Sosial	50 579	50 579	50 579	50 579
Barnevern	434	434	434	434
Økonomi	-93 602	-93 602	-93 602	-96 602
Til dekning av indirekte kostnader	-22 584	-22 584	-22 584	-22 584

Innsparing

Opphør kommunal kontantstøtteordning

Ordningen med kommunal kontantstøtte foreslås avvirket da det er få innbyggere som benytter dette tilbudet. Høsten 2023 er det 7 familier som mottar kontantstøtte for totalt 7 stk barn.

Kommunedirektørens vurdering er at midlene bør omfordes til andre tiltak som kommer flere til gode.

Reduksjon energipriser

Etter at spotprisen på strøm for NO2 nådde en pristopp i august 2022, har prisnivået i 2023 vært markert fallende.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Karmøy kommune kjøper inn strøm basert på sikringshandel, hvor 70 % av antatt forbruksvolum kjøpes inn inntil 2 år i forkant. På den måten får kommunen en mer stabil prisutvikling over tid, mens vi over en lengre tidshorisont hverken tjener eller sparer penger i vesentlig grad.

Vår nåværende strømleverandør, Fjordkraft, er blitt bedt om å levere en anbefalt budsjettpris for 2024. Fjordkraft anbefaler en strømpris på 1,55 kroner per kWh inkludert nettleie for 2024. Budsjettet for 2023 er innarbeidet med en strømpris på 2,21 kroner per kWh inkludert nettleie. Det vil si at vi får en budsjettert prisnedgang på 29,9 % i 2024.

Beløpsmessig vil anbefalt strømpris for 2024 medføre at vi kan redusere strømutfordringene for VAR med 6,8 mill. kroner. Deler av denne prisreduksjonen vil medføre lavere refusjon fra Hydro for produksjon og leveranse av industri vann. For kommunen utenom VAR medfører prisreduksjonen på strøm og andre energivarer at budsjettet kan reduseres med 20,5 mill. kroner i 2024.

Reduksjon kommunedirektørens prosjektpott

De siste årene er det få prosjekter som har fått tildelt midler fra kommunedirektørens prosjektpott. Av den grunn og med budsjettssituasjonen kommunene er i, foreslår kommunedirektøren å redusere prosjektpotten med 0,3 mill. kroner. Den resterende delen av prosjektpotten på 2,08 mill. kroner, foreslår kommunedirektøren at settes av til det videre arbeidet med samfunnsplanen.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan											Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjektutgift	Netto	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Økonomi														
Egenkapitalinnskudd KLP	Årsbevilgning		8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	
Energibesparende tiltak i formålsbygg	2025	0	6 000	2 000	4 000	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	Årsbevilgning		17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	
Universell utforming (planprosjekt)	2024	0	16 150	2 841	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum Økonomi		0	22 150	29 841	29 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	000

Vedlegg

Tilskuddsliste

Nedenfor følger det en oversikt over tilskuddsordninger i Karmøy kommune. Dette gjelder faste årlige tilskudd og søknadsbaserte tilskuddsordninger.

Ordforklaring

- **"Årlig bevilgning"**: Faste tilskuddsposter som utbetales årlig uten ny politisk eller administrativ behandling.
- **"Søknadsbasert politisk"**: Tilskuddsordningen hvor den årlige fordelingen av tilskuddsrammen behandles av politisk organ i Karmøy kommune.
- **"Søknadsbasert adm"**: Tilskuddsordning hvor kommunedirektøren har fullmakt til å fordele midler gjennom året etter fullmakt, egne retningslinjer eller andre føringer.

Budsjettområde	Tilskuddsordning	Budsjett 2023	Vedtatt 2024	Type	Beskrivelse
Tjenestemråde 1					
Administrasjon					
100 Politisk styring	Partistøtte	262 800	262 800	Årlig bevilgning	Årlig bevilgning, fordeles i tråd med kommunalt vedtatt reglement.
120 Administrasjon	Nærmiljøutvalgene	287 000	299 000	Søknadsbasert / adm	Tildeles administrativt etter årlige søknader.
Tjenestemråde 4					
Kultur					
231 Aktivitetstilbud barn og unge	Skolekorps	500 000	500 000	Årlig bevilgning	Årlig bevilgning som tildeles skolekorps etter en egen fordelingsnøkkel.
231 Aktivitetstilbud barn og unge	Frivillige lag utenom idrett	1 578 000	1 143 000	Søknadsbasert / politisk	Tilskuddsordning for frivillige lag og foreninger utenom idrettsorganisasjoner. Tildeles etter sak i hovedutvalg oppvekst og kultur. KST økte tilskuddet for 2023 med kr 500 000.
231 Aktivitetstilbud barn og unge	Aktivitetskortet	643 000	784 000	Søknadsbasert / adm	Dekning av kontingenter, egenandeler, cuper ol. Tildeles administrativt etter egne retningslinjer.
231 Aktivitetstilbud barn og unge	Frilager Haugalandet	150 000	150 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til Frilager Haugalandet. Utlån av utstyr til sport og idrett for private personer, barnehager, skoler, lag og organisasjoner.
231 Aktivitetstilbud barn og unge	Ung i jobb		156 000	Søknadsbasert / adm & politisk	Tilskudd til samarbeidstiltak mellom barnevernstjenesten, politiet, og SLT-koordinator hvor de hjelper ungdommer å finne jobber og støtte dem i disse.
373 Kino	Karmøy kino	1 719 000	854 000	Årlig bevilgning	Driftstilskudd til Karmøy Kino. KST økte tilskuddet i 2023 med kr 250 000 til gratis kino for barn på søndager og reparasjon/vedlikehold med kr 500 000.
375 Museer	Private museer og fartøy	1 305 000	1 056 000	Årlig bevilgning	Faste driftstilskudd til private museer/fartøy.
377 Kunstformidling	Kunst- og formidlingsprosjekter	125 000	139 000	Søknadsbasert / adm & politisk	Kunst- og formidlingsprosjekter i regi av kunstnere og organisasjoner. kalkalk
377 Kunstformidling	Festivaltilskudd	330 000	240 000	Årlig bevilgning	Festivaltilskudd.
385 Andre kulturaktiviteter	Frivilligsentraler	1 363 000	1 474 000	Årlig bevilgning	Driftstilskudd til frivilligsentraler.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

385 Andre kulturaktiviteter	Kulturtiltak til eldre	186 000	194 000	Søknadsbasert / politisk	Tilskudd til frivillige organisasjoner med kulturtiltak overfor eldre. Årlig søknad. Fordeles av eldrerådet.
385 Andre kulturaktiviteter	Prosjekttilskudd utenfor ordinære tilskuddsordninger	58 000	66 000	Søknadsbasert / politisk	Tiltak/prosjekter som faller utenfor gjeldende tilskuddsordninger i kultursektoren.
385 Andre kulturaktiviteter	17.mai - tilskudd	67 000	70 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til 17. mai etter egen fordelingsnøkkel.
Tjenesteområde 5 Idrett					
380 Idrett	Driftstilskudd idrett	1 864 000	1 316 000	Søknadsbasert / politisk	Ordinært driftstilskudd til idrettsorganisasjoner. Årlig søknad. Tildeles etter sak i hovedutvalg oppvekst og kultur. KST økte tilskuddet i 2023 med kr 600 000.
380 Idrett	Idrettsanlegg	3 250 000	3 295 000	Søknadsbasert / politisk	Kommunale tilskudd til idrettsanlegg. Bevilges etter behandling i hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Nærmiljøanlegg	570 000	520 000	Søknadsbasert / politisk	Tilskudd til nærmiljøanlegg. Bevilges etter behandling i hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Aktivitetstilskudd idrett	50 000	50 000	Søknadsbasert / politisk	Aktivitetstilskudd idrett. Bevilges etter behandling i hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Tilrettelagte tiltak idrett	50 000	52 000	Årlig bevilgning	Midler til inkludering.
380 Idrett	Prosjekttilskudd idrett	40 000	41 000	Søknadsbasert / politisk	Prosjekttilskudd idrett. Bevilges etter behandling i hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Offentlig bading	55 000	57 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til offentlig bading i Vormedal.
380 Idrett	Tilskudd daglig leder	1 898 000	1 980 000	Årlig tilskudd/fordelingsnøkkel	Tilskudd daglig leder idrettslag.
380 Idrett	Helganes Motorsportanlegg	190 000	200 000	Årlig bevilgning	Driftstilskudd Helganes Motorsportanlegg.
380 Idrett	Tilskudd drift foreningsdrevne idrettsanlegg	1 219 000	1 272 000	Årstilskudd/fordelingsnøkkel	Tilskudd drift foreningsdrevne idrettsanlegg.
381 Kommunale idrettsanlegg	Øvrige idrettstilskudd	15 000	17 000	Søknadsbasert / adm	Tilskudd til tiltak som falle rutenfor andre tilskuddsordninger innen idrett.
Tjenesteområde 6 Livssyn					
390 Den norske kirke	Driftstilskudd Den Norske kirke	22 569 000	23 581 000	Årlig bevilgning	Driftstilskudd etter kirkeloven § 15.
393 Gravplasser	Tilskudd til kirkegårdsformål	4 520 000	4 715 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til Karmøy kirkelig fellesråd for å ivareta forvaltning og drift av gravplasser. Tilskuddet er foreslått redusert, jf. tiltak beskrevet i livssynkapittelet.
393 Gravplasser	Tilskudd til kremasjon		500 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til Karmøy kirkelig fellesråd for økte kremasjonskostnader.
Tjenesteområde 7 Helse					
233 Forebyggende helsearbeid	Ung Arena	1 193 000	1 244 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til Ung Arena Karmøy, tidligere Møteplassen.
233 Forebyggende helsearbeid	Kirkens SOS	57 000	59 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til Kirkens SOS.
233 Forebyggende helsearbeid	Matsentralen Rogaland	218 000	227 000	Årlig bevilgning	Vedtatt i KST ved behandling av økonomiplan 2021-2024.
233 Forebyggende helsearbeid	Kreftomsorgen Rogaland	104 000	108 000	Årlig bevilgning	Vedtatt i KST ved behandling av økonomiplan 2021-2024.

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

Tjenesteområde 8						
Omsorg						
234	Aktiveringstjenester	Tilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne	259 000	304 000	Søknadsbasert / politisk	Tilskudd til frivillige organisasjoner som har tilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Tildeles etter sak i hovedutvalg oppvekst og kultur.
234	Aktiveringstjenester	Feriefond	80 000	50 000	Søknadsbasert / adm	Feriefond for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Tildeles administrativt etter egne retningslinjer.
Tjenesteområde 9 Sosial						
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid-	Prostdiakon	207 000	216 000	Årlig bevilgning	Vedtatt at bevilgningen gjøres permanent i KST-sak 136/21.
Tjenesteområde 12						
Nærmiljø						
360	Naturforvaltning	Friluftsanlegg	110 000	115 000	Søknadsbasert / Politisk	Tilskudd til friluftsanlegg i regi av lag og foreninger.
360	Naturforvaltning	Mink- og sjøfuglprosjektet	21 000	22 000	Annet	Skuddpremie på mink. Dette prosjektet får også midler fra statsforvalteren.
360	Naturforvaltning	Naturforvaltningstiltak	41 000	43 000	Annet	Midler som brukes i samarbeid mellom naturforvaltning og privatpersoner. I hovedsak bønder som mottar midler for å ivareta naturmangfold i kommunen. Dette gjelder for å ivareta hubro, vipe, storspove, krykkje, åkerrikse med mer, samt å hindre gjengroing. Det er i prosjekter som også mottar midler fra andre instanser som statsforvalter, landbruksdepartement og miljødirektorat.
365	Kulturminnevern	Foreningen Gamle Skudeneshavn	100 000	100 000	Årlig bevilgning	
365	Kulturminnevern	Private restaureringstiltak	272 000	288 000	Søknadsbasert / adm	Tilskudd til private restaureringstiltak.
Tjenesteområde 13						
Bolig						
283	Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	Etablerings- og tilpasningstilskudd	3 960 000	3 609 000	Søknadsbasert / adm	Tilskuddet tildeles etter egne retningslinjer. Gjelder tilskudd til personer som trenger bistand til å kjøpe eller beholde bolig, eller som har behov for tilpasning av boligen. Fra og med 2024 har kommunedirektøren foreslått reduksjon i tilskuddsrammen med kr 500 000.
Tjenesteområde 14						
Næring						
325	Næring	Tilskudd til næringslivet	1 037 000	1 082 000	Søknadsbasert / adm	Tilskudd til næringsorganisasjoner. Årlig søknad, behandles administrativt.
325	Næring	Medlemskap	209 000	218 000	Årlig bevilgning	Medlemskap energirike, industrikommunene, nettverk for kommunale vannkraftiere, NFKK, Norwegian Tunnel Safety Cluster, Norwegian Smart Care Cluster.
329	Landbruk	Tilskudd til Norsk landbruksrådgivning Rogaland	127 000	132 000	Årlig bevilgning	Tilskuddet er medlemskontingent hos Norsk landbruksrådgivning Rogaland. Norsk landbruksrådgivning Rogaland bistår bønder med gjødselsplaner i forbindelse med tilsagn fra staten om produksjonstilskudd. Kommunen samarbeider med Norsk landbruksrådgivning Rogaland om flere prosjekter.

Selvkostskjema

Vannavgift

Vann (inkl. Hydro)	Utgifter	Inntekter
Driftsutgifter (KOSTRA funksjon 340/345) VAR-ansvar	58 430	
Driftsutgifter utenfor VAR-ansvar	1 834	
Indirekte driftsutgifter	240	
Kapitalkostnader	36 324	
Inntekter (vannavgift mv. på KOSTRA funksjon 340/345)		-88 583
SUM	96 828	-88 583
Netto utgift (+) eller inntekt (-) før fondsposter	8 245	
Fond sjøaure/biotopforbedring	35	
Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-1 082	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	-7 198	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Kloakkavgift

Kloakk	Utgifter	Inntekter
Driftsutgifter (Kostrafunksjon 350/353) VAR-ansvar	48 184	
Driftsutgifter utenfor VAR-ansvar	1 614	
Indirekte driftsutgifter	151	
Kapitalkostnader	68 035	
Inntekter (kloakkavgift mv. på KOSTRA funksjon 350/353)		-108 985
SUM	117 984	-108 985
Netto utgift (+) eller inntekt (-) før fondsposter	8 999	
Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-340	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	-8 659	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Renovasjonsavgifter

Renovasjon	Utgifter	Inntekter
Driftsutgifter (KOSTRA funksjon 355) VAR-ansvar	53 222	
Driftsutgifter utenfor VAR-ansvar	2 931	
Indirekte driftsutgifter	283	
Kapitalkostnader	19 476	
Inntekter (renovasjonsavgift mv. på KOSTRA funksjon 355)		-68 762
SUM	75 912	-68 762
Netto utgift (+) eller inntekt (-) før fondsposter	7 150	
Etterdriftsfond Borgaredalen	207	
Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-290	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	-7 067	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Slamavgifter

Slam	Utgifter	Inntekter
Driftsutgifter (KOSTRA funksjon 354) VAR-ansvar	4 740	
Driftsutgifter utenfor VAR-ansvar	474	
Indirekte driftsutgifter	23	
Kapitalkostnader	307	
Inntekter (slamavgift mv. på KOSTRA funksjon 354)		-4 054
SUM	5 544	-4 054
Netto utgift (+) eller inntekt (-) før fondsposter	1 490	
Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-74	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	-1 416	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Byggesak og eierseksjonering

Byggesak og eierseksjonering	Utgifter	Inntekter
Direkte driftsutgifter	15 201	
Indirekte driftsutgifter	1 638	
Direkte driftsinntekter		-16 839
SUM	16 839	-16 839
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
Selvkostgrad	100 %	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Tilsyn med avløpsanlegg

Tilsyn med avløpsanlegg	Utgifter	Inntekter
Direkte driftsutgifter	2 013	
Indirekte driftsutgifter	95	
Direkte driftsinntekter		-2 005
SUM	2 108	-2 005
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	103	
Selvkostgrad	95 %	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Kart og oppmåling

Kart og oppmåling	Utgifter	Inntekter
Direkte driftsutgifter	10 401	
Indirekte driftsutgifter	741	
Direkte driftsinntekter		-7 909
SUM	11 142	-7 909
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	3 233	
Selvkostgrad	71 %	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Private planer

Private planer	Utgifter	Inntekter
Direkte driftsutgifter	2 083	
Indirekte driftsutgifter	122	
Direkte driftsinntekter		-1 838
SUM	2 205	-1 838
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	367	
Selvkostgrad	83 %	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Samlet selvkostgrad for byggesak og eierseksjonering, tilsyn med avløpsanlegg, kart og oppmåling, og private planer er i forslag til budsjett for 2024 på 89 prosent.

Feiegebyr

Feiegebyr	Utgifter	Inntekter
Tilskudd til Haugaland brann og redning IKS	8 170	
Gebyrinntekter feiing og tilsyn fyringsanlegg		-8 078
SUM	8 170	-8 078
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	92	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	-92	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
Selvkostgrad	100 %	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Økonomireglement investering

Kommunedirektøren foreslår å videreføre nåværende økonomireglement - investering uten endringer.

ØKONOMIREGLEMENT – INVESTERING

Med bakgrunn i departementets veileder for budsjettering av investering og avslutning av investeringsregnskapet, samt et behov for enhetlige og forankrede økonomiske retningslinjer for kommunens investeringer innføres økonomireglement for investeringer.

1. Reglementets omfang og formål

Økonomireglementet skal gi retningslinjer for enhetlig behandling og økonomisk styring av investeringer samt regulere myndighet og ansvar.

Reglementet gjelder for all kommunal virksomhet, hvor ikke annet er bestemt ved lov, forskrift eller annet reglement, og for alle investeringsprosjekter i Karmøy kommune.

1.1 Definisjon av investering

Investeringsprosjekt er anskaffelse av varige driftsmidler som fast eiendom, bygninger, anlegg, inventar, utstyr, transportmidler, maskiner mv. Driftsmiddelet må ha en anskaffelseskostnad og levetid i henhold til Kommunal regnskapsstandard nr 1, Klassifisering av anleggsmidler, langsiktig og kortsiktig gjeld. Kommunal regnskapsstandard nr. 4 (KRS nr. 4), Avgrensingen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet angir skillet mellom påkostning som er investering og vedlikehold som er driftsutgift.

2. Budsjett og økonomiplan

Kommunens styringsdokumenter er førende for kommunens planlegging, også i forhold til økonomi. Med utgangspunkt i styringsdokumenter og gjeldende budsjett og økonomiplan utarbeides kommunens helhetlige investeringsplan i et 10 års perspektiv. Investeringsplanen rulleres årlig. Det første året av investeringsplanen er bindende årsbudsjett.

Investeringsbudsjettet vedtas med en utgiftsramme inkl. mva. og prisstigning, fratrukket prosjektspesifikke inntekter per prosjekt. For flerårige investeringsprosjekter som ikke er årsbevilgninger vedtas det også totalramme for prosjektet, som består av investeringsutgifter inkl. mva., fratrukket

eventuelle øremerkede tilskudd eller andre prosjektspesifikke inntekter. Resterende del av bevilgningen skal da tas inn i påfølgende års budsjett i takt med prosjektets fremdrift. Budsjettramme inkludert mva., fratrukket prosjektspesifikke inntekter omtales som netto budsjettramme. Brutto budsjettramme er i denne sammenheng budsjettramme inkludert mva. før prosjektspesifikke inntekter er trukket fra.

2.1 Bevilgninger

Investeringsplanen består av tre typer bevilgninger;

- **Ordinære investeringsprosjekt.** Dette er prosjekt med en tydelig start og slutt. Investeringen kan være ettårig eller strekke seg over flere år. Kommunestyret vedtar en total netto budsjettramme for hele prosjektets levetid.

- **Årsbevilgning.** Denne type bevilgning brukes til jevnlig oppdukkende investeringsbehov innenfor et avgrenset område. Budsjettet er årsavhengig og prosjektet har ikke en total budsjettramme eller en tydelig start og slutt. Ubrukte budsjettmidler det enkelte år trekkes inn ved årsslutt. Nye budsjettmidler bevilges påløpende år uavhengig av regnskap foregående år.

- **Planprosjekt.** Dette er prosjekt som er direkte knyttet til en konkret plan. Eksempelvis hovedplan avløp, boligsosial handlingsplan med mer. Planprosjekt består av flere underprosjekt definert i plandokumentet. Underprosjektene skal være tallfestet før planen vedtas. Prosjektet har en tydelig start og slutt som skal gjenspeile perioden den aktuelle planen er gjeldende. Kommunestyret vedtar en total netto budsjettramme for hele planen. Denne budsjettrammen kan være gjenstand for omprioritering i løpet av planperioden. Det må tas høyde for at igangsatte underprosjekt kan være flerårige ved denne omprioriteringen. Dette må fremkomme i omtale av prosjektet i årsbudsjettet.

2.2 Fastsettelse og vedtak av budsjettramme i prosjektets ulike faser

Et investeringsprosjekt styres etter prosjektets fastsatte mål om kvalitet, økonomi og fremdrift. De store investeringsprosjektene kan ofte strekke seg over flere år. De fleste investeringsprosjektene følger ikke kalenderåret og anslagene for forventet kostnadsramme vil kunne endres over tid, avhengig av prosjektets utvikling og av hvilken fase prosjektet er i.

Investeringsbudsjettet skal til en hver tid gjenspeile et mest mulig realistisk investeringsnivå i perioden. Forpliktelser og prioriteringer i investeringsplanen legger føringer for kommunens gjeldsutvikling og økonomiske handlingsrom. For å kunne legge frem en investeringsplan som inkluderer alle prioriterte investeringsbehov i perioden vil ikke alle budsjettrammer kunne være endelige, og det må påregnes endringer i forventet totalramme etter hvert som prosjektet blir klarere definert. Usikkerhetsgraden til budsjettrammens størrelse og periodisering vil avhengige av hvilke fase prosjektet er i ved budsjetteringstidspunktet. For å synliggjøre denne usikkerheten benyttes det en fargekoding/faseinndeling i budsjettsammenheng som skal gjenspeile hvilke fase prosjektet er i med tanke på fastsettelse av budsjettramme. Det benyttes også to faste beslutningspunkt som skal sikre grunnlag for økonomi og gjennomføring. Endringer i budsjettrammen underveis skal godkjennes av kommunestyret.

- Beslutningspunkt

Beslutningspunktene gjelder for ordinære investeringsprosjekt og for planprosjekt. For planprosjekt skal hvert enkelt underprosjekt behandles separat med tanke på beslutningspunkt. Hovedplan vann og hovedplan avløp er unntatt ordning med beslutningspunkt. Disse planprosjektene følges opp tertialvis og ellers ved behov i form av rapportering.

- Beslutningspunkt 1 er ved valg av konsept og andre praktiske hensyn.
- Beslutningspunkt 2 er etter at prosjekteringen er ferdig, før utlysning/innhenting av priser.
- For prosjekt med brutto totalramme opp til kroner 10 millioner skal begge beslutningspunktene godkjennes av den aktuelle kommunalsjef. Kommunalsjef har mulighet til å delegerer denne fullmakten til sektorsjef der det er hensiktsmessig.
- For prosjekt med brutto totalramme fra kroner 10 millioner opp til kroner 50 millioner skal begge beslutningspunktene godkjennes av kommunedirektør eller kommunedirektørens utvalgte representant.
- For prosjekt med en totalramme på kroner 50 millioner eller mer skal beslutningspunkt 1 og 2 godkjennes av kommunedirektøren. Ved igangsettelse, overgang til grønn fase, legges det frem en orienteringssak til kommunestyret.

- Fargekoding/faseinndeling av budsjett

Fargekodingen/faseinndelingen skal benyttes til alle ordinære investeringsprosjekt. Prosjekter av mindre kompleksitet kan være aktuelle å spille inn i budsjett første gang med gul (prosjektering) eller grønn(gjennomføring) kode. Det skal alltid tilstrebes en mest mulig nøyaktig budsjetttramme etter forutsetningene som foreligger ved budsjetteringstidspunktet. Definert usikkerhetsgrad er knyttet til budsjetttrammen i investeringsbudsjettet. Utarbeidet budsjetttramme inkluderer i tillegg en standard erfaringsbasert margin til uforutsette utgifter på 8-10 % for nybygg og 15 % for rehabiliteringer.

Rød – Konseptutvikling

Kalkyle 0. Usikkerhetsgrad +/- 30 %

Konseptvurderinger av løsningsvalg utarbeides i denne fasen. Kartlegging av tilhørende driftskonsekvenser innarbeides som en del av konseptvurderingen. Tid og kostnad for gjennomføring anses som høyst foreløpige estimater med meget stor usikkerhet. Prosjektet synliggjøres i budsjett og økonomiplan. Vedtak av budsjett anses som en intensjon men budsjetttrammen er ikke fastsatt. Beslutningspunkt 1. må godkjennes før prosjektet kan overføres til gul fase – prosjektering.

Gul – Prosjektering

Kalkyle 1. Usikkerhetsgrad +/- 20 %

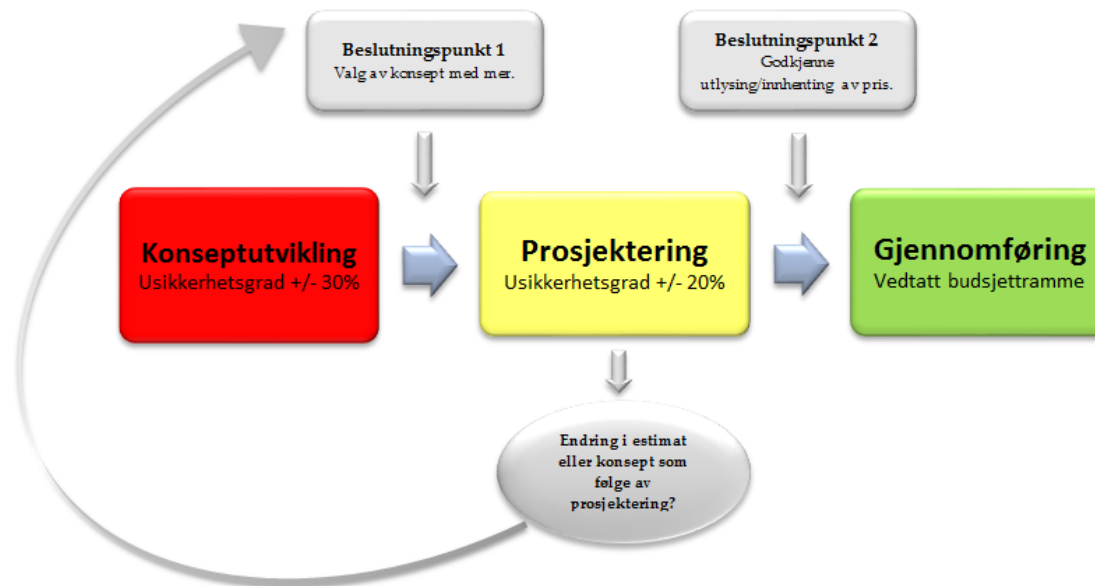
Konseptet er valgt og prosjekteringsfase er besluttet igangsatt. Estimer for tid og kostnader er frem til gjennomført anskaffelse noe usikre. Prosjektleder skal etter prosjektering, før innhenting av priser vurdere om foreløpig budsjettramme er realistisk. Dersom foreløpig budsjettramme vurderes urealistisk basert på gjennomført prosjektering skal dette legges frem for kommunestyret før prisinnhenting. Når prosjekteringen er ferdig og driftskonsekvensene er kartlagt skal dette godkjennes i beslutningspunkt 2, før utlysning/innhenting av priser. Prosjektet går over i grønn fase (gjennomføring) først når prisene foreligger og er innenfor vedtatt budsjettramme.

Grønn – Gjennomføringsfase

Kalkyle 2. Vedtatt budsjettramme

Kostnadsramme er vedtatt og prosjekt er klar til gjennomføring etter endt planleggingsfase og anskaffelse. Tid og kostnadsrammer er ganske sikre.

Prosesen beskrevet over med fargekoding/faseinndeling i budsjett og tilhørende beslutningspunkt illustreres her:

3. Rapportering

Det rapporteres på investeringene til kommunestyret i forbindelse med 1. tertial, 2. tertial og 3. tertial (årsavslutning). Ved behov kan det også rapporteres særskilt til politiske organ gjennom året.

Rapporteringen skal fokusere på vesentlig styringsinformasjon som fremdrift, økonomi, kvalitet og risiko.

I tertialrapportene foreslår kommunedirektøren eventuelle endringer i forhold til årets budsjett eller i forhold til prosjektets totale budsjetttramme. Vedtatte endringer innarbeides videre i rullerende budsjett- og økonomiplan. Det skilles mellom årsavhengig budsjettjustering og budsjettendringer knyttet til prosjektets vedtatte totalramme. Årsavhengige budsjettjusteringer er i hovedsak en teknisk øvelse for å ivareta krav til et realistisk årsbudsjett. Årsavhengig budsjettjustering er endringer knyttet til periodisering av budsjett innenfor prosjektets vedtatte totale budsjetttramme.

Komplett oversikt over status på hvert enkelt investeringsprosjekt er en del av rapporteringen (status investeringer). I denne oversikten skal det opplyses om status knyttet til økonomi, fremdrift og eventuelt annen relevant styringsinformasjon. Vesentlige endringer knyttet til disse punktene skal omtales mer inngående i saksutredningen.

En oversikt over ubrukte budsjettmidler som skal rebudsjetteres påfølgende år legges frem til politisk behandling i første kommunestyre etter foregående års årsavslutning. Endringene innarbeides i vedtatt budsjett påfølgende år etter politisk behandling. Dette gjelder som hovedregel ordinære investeringsprosjekt og planprosjekt, og rebudsjetteringen skal være innenfor vedtatt budsjetttramme for det enkelte prosjekt.

I forbindelse med rapportering ved årsslutt utarbeides en oversikt som viser økonomisk status per prosjekt. Vesentlige avvik mellom påløpte utgifter og årets budsjett skal redegjøres for. Det skal spesifiseres om årets avvik skyldes tidsforskyvning, overskridelser eller besparelser, eller andre avvik fra forutsetningene i årsbudsjettet.

4. Finansiering av investeringsregnskapet

Finansiering av investeringene legges frem i bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A) i budsjett og økonomiplan.

Investeringsbudsjett/-regnskap har ulike finansieringskilder. For noen av disse kan kommunene selv bestemme i hvilken rekkefølge de skal benyttes, og det er anbefalt at kommunestyret tar stilling til dette. Prinsippene under vil være styrende for valg av finansiering i avslutning av regnskapet. De vil også være et utgangspunkt for endringer i finansiering i tertialrapportene, men her vil det gjøres en konkret vurdering i de enkelte vedtakene.

Karmøy kommunes investeringsbudsjett er delt inn i fire investeringsporteføljer; selvkostinvesteringer, investeringer knyttet til erverv og opparbeidelse av bolig- og industrifelt, startlån og generelle investeringer. Ved endringer i årets finansieringsbehov, i budsjettreguleringer og i årsavslutningen, skal følgende prinsipper for finansiering legges til grunn:

- Inntekter fra salg av bolig- og industrifelter skal budsjettreguleres og tilføres ubundet investeringsfond. Investeringsprosjekter til **erverv og opparbeidelse av bolig- eller industrifelt** finansieres som ordinære prosjekter.
- **Startlån** lånefinansieres av øremerkede lån til videre utlån fra Husbanken. Lån fra Husbanken som ikke er videretildelt per 31.12. kan ikke benyttes til å finansiere andre investeringer, og vil bli stående som ubrukte lånemidler i balanse. Ordinære og ekstraordinære avdrag kommunen mottar fra låntaker skal utgjøre årets nedbetaling av lån til videre utlån til Husbanken.
- **Selvkostinvesteringer** finansieres av lånemidler.
- Endringer knyttet til **generelle investeringer** skal finansieres i henhold til følgende rekkefølge:
 1. Årets investeringsinntekter som ikke er budsjettert til andre formål, for eksempel salgsinntekter, tilskudd mv.
 2. Øremerkede midler / bruk av bundet investeringsfond i henhold til avtale.
 3. MVA-kompensasjon.
 4. Overføring fra drift til investeringsregnskapet
 5. Bruk av resterende lånemidler utover det som benyttet til å dekke ovennevnte investeringsporteføljer.
 6. Bruk av ubundet investeringsfond, som kommunestyret ikke har avsatt til andre spesifikke formål.

Punkt 4-6 er fri finansiering, og kan først komme til anvendelse etter at tilgjengelige midler fra punkt 1-3 er anvendt til å finansiere årets utgifter. Det bør sikres at kommunen har tilgjengelige midler udisponert på ubundet investeringsfond til å kunne håndtere mindre uforutsette finansieringsbehov der det ikke er hensiktsmessig å endre årets låneopptak. Kommunestyret har vedtatt et mål om at ubundet investeringsfond bør være minst 100 mill. kroner.

5. Fullmakter

Kommunedirektøren har følgende fullmakter gjeldende kommunens investeringer:

1. Kommunedirektøren gis fullmakt til å selge uhensiktsmessige eller overflødige utleieboliger.
2. Omdisponere midler innenfor rammen av investeringsramme for mindre oppgraderinger av bygg og anlegg og universell utforming av kommunale bygg.
3. Inntekter fra salg av boligtomter tilføres ubundet investeringsfond.
4. Inntekter fra salg av industrifelt tilføres ubundet investeringsfond.
5. Ved innkjøp under 500 000 kroner gis kommunedirektøren fullmakt til å finansiere disse gjennom overføring av driftsbudsjettet. Det er en forutsetning at innkjøpet er knyttet til samme Kostrafunksjon som det er bevilget til i driftsbudsjettet. Dette kan være aktuelt i tilfeller hvor det er hensiktsmessig å kjøpe større utstyr innenfor rammen av driftsbudsjettet, og hvor kostnad og levetid på utstyret tilsier at dette er en investeringsutgift i regnskapsmessig forstand.

Fullmaktene nevnt her innarbeides i de årlige budsjettvedtakene.

Fritak etter eiendomsskatteloven § 7 a

Eiendomsskatteloven § 5 bestemmer hvilke eiendommer som SKAL fritas for eiendomsskatt. Dette er eiendommer som automatisk blir fritatt uten vedtak i kommunestyre. Det gjelder i hovedsak statlige og kommunale eiendommer, jernbane, kirker, eiendom til helseforetak og eiendom som blir drevet som gardsbruk eller skogbruk.

Eiendomsskatteloven § 7 bestemmer hvilke eiendommer som KAN fritas for eiendomsskatt. Fritaket gjelder for ett år om gangen og må vedtas av kommunestyret hvert år.

Fritak etter eiendomsskatteloven § 7 a *Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.*

Fritak	Adresse	Gnr.	Bnr.	Eier
§ 7 a	Ospøyvegen 2		1	13Ospøy Grendahus A/L
§ 7 a	Vedøen 59		1	59Vedavåg Sjøspeidergr.
§ 7 a	Stølsaugvegen 1		3	33Veaa Bedehus Betel
§ 7 a	Bethel 34		3	34Veabygdens Bedehus
§ 7 a	Borgtun 127		3	127Veabygdens Bedehus
§ 7 a	Ingen adresse		3	594Bedehuset Betel
§ 7 a	Hakon Aasbø's Veg 23		4	142Veabygdens Sanitetsforenin
§ 7 a	Munkejord 200		4	200Veabygdens Sanitetsforenin
§ 7 a	Båshusvegen 1		4	287Dfef Klippen
§ 7 a	Vestre Veaveg 265		4	467Veaa Bedehus Betel
§ 7 a	Veaa 29		5	29Veaa Idrettslag
§ 7 a	Bleikmyrvegen 12		5	452Danielsen Egill Stiftelse
§ 7 a	Bleikmyrvegen 43		5	537Solstein Holding As
§ 7 a	Slettavegen 130		5	609Storhall Karmøy As
§ 7 a	Slettavegen 130		5	609Storhall Karmøy As
§ 7 a	Arareil 44		7	44Sevland Fjellag
§ 7 a	Skogheim 39		10	39Sevland Fjellag
§ 7 a	Ingen adresse		11	438Mannes Velforening
§ 7 a	Sevlandvegen 1		12	63Ljosheim Bedehus
§ 7 a	Sævland 191		12	191Sevland Fjellag
§ 7 a	Gjert Breidfjords Veg 5		12	398Sevland Bygde- Og Fjellag
§ 7 a	Tjøsvoll 538		13	538Stift Fiskerim Grunnviken
§ 7 a	Boktavegen 17		15	223Åkrehamn Kystmuseum Stiftelsen
§ 7 a	SILDESTAD 312		15	312Åkrehamn Kystmuseum Stiftelsen
§ 7 a	Klæhaugvegen 20		15	410Solstein Holding As
§ 7 a	Åkra Idrettsplass 440		15	440Åkra Idrettslag
§ 7 a	Sollund 444		15	444Åkra Idrettslag
§ 7 a	Sollund li 471		15	471Åkra Idrettslag
§ 7 a	Rabbne 767		15	767Åkra Fjellag
§ 7 a	Ingen adresse		15	1225Åkra Idrettspark As
§ 7 a	Skulevegen 11		15	1480Rogaland Fylkeskommune
§ 7 a	Skulevegen 4		15	1611Kirketunet Barnehage As
§ 7 a	Engvegen 13		15	1616Åkra Sanitetslag
§ 7 a	Holmavegen 1		15	1739Karmøy Radio Cl.
§ 7 a	Sjøenvegen 56		15	1983Stiftelsen Åkra Blå Kors

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

§ 7 a	Skulevegen 10	15	2040	Ryvingen Barnehage Ba
§ 7 a	Sjøenvegen 54 D	15	2080	Vest Karmøy Sjømannsforening
§ 7 a	Myrdalvegen 340	15	2088	Åkra Fjellag
§ 7 a	Åkra idrettslag Klubbhus ungdomsavd 0	15	2160	Åkra Idrettslag
§ 7 a	Sjøenvegen 55	15	2306	Folie As
§ 7 a	Vestre Karmøyveg 375	16	52	Åkra Speidergruppe
§ 7 a	Medhaug 110	16	110	Åkra Speidergruppe
§ 7 a	Søre Ådlandsveg 7	18	15	Ådland bedehus
§ 7 a	Ingen adresse	19	77	Friluftsrådet Vest
§ 7 a	Burmavegen 90	22	266	Karmøy Rideklubb
§ 7 a	Ingen adresse	22	281	Karmøy Rideklubb
§ 7 a	Vestre Karmøyveg 542	25	80	Betania Langåker
§ 7 a	Syrevegen 149	38	67	Syre Velforening
§ 7 a	Ingen adresse	38	126	Syre Velforening
§ 7 a	Syrevegen 30	42	245	Sørhåland Barneskole As
§ 7 a	Vektarvegen 5	43	207	Skudenes Historielag
§ 7 a	Øygaardshaugen 47	43	553	Slågstemmen Barnehage Sa
§ 7 a	Dr. Jensens Veg 4	44	43	Karmøy Røde Kors
§ 7 a	Røyningsbu 200	47	121	Skudenes Fjellag
§ 7 a	Vik 137	47	137	Round Table Nr. 81 (Rt-81)
§ 7 a	Ingen adresse	47	655	Vikevågen Båtforening
§ 7 a	Vikevågen 49 C	47	656	Vikevågen Båtforening
§ 7 a	Austre Karmøyveg 820	50	40	Ferkingstad Sokn
§ 7 a	Krosshammarvegen 55	53	8	Skud.H.Speid.Tropp
§ 7 a	Austre Karmøyveg 625	53	43	Blikshavn Sentralskytteranlegg
§ 7 a	Burmavegen 630	54	13	Karmøy Jeger Fisker Og
§ 7 a	Vikholmen Fyr 1	57	551	Skudenes Sjømannsforening
§ 7 a	Korneliusholmen 6	57	643	Skudenes Sjømannsforening
§ 7 a	Stølebuktvegen 15	58	12	Karmøy Kommune
§ 7 a	Havnegata 9	58	67	Arken Karmøy
§ 7 a	Hovedgaten 15	58	100	Arken Karmøy
§ 7 a	Stølebuktvegen 14	58	245	Karmøy Kommune
§ 7 a	Stølebuktvegen 14	58	245	Karmøy Kommune
§ 7 a	Torfæusgaten 11	58	335	Kopervik Sanitetsforening
§ 7 a	Torfæusgaten 13	58	338	Kopervik Sanitetsforening
§ 7 a	Sveinsvolljordet 1	58	494	Kopervik Sokn
§ 7 a	Avaldsnesvegen 9	59	98	Kopervik Rotary Klubb
§ 7 a	Austre Karmøyveg 344	61	43	Stokkastrand Bedehus
§ 7 a	Stokke Midtre 95	61	95	Stokkastrand Bedehus
§ 7 a	Eidevegen 44	64	14	Karmøy Kommune
§ 7 a	Sibirien 85	64	85	Kopervik Fjellag
§ 7 a	Sibirien 86	64	86	Kopervik Fjellag
§ 7 a	Skriverevarden 87	64	87	Kopervik Fjellag
§ 7 a	Furulund 105	64	105	Kopervik Fjellag
§ 7 a	Solstrandvegen 31	64	107	Stiftelsen Crux
§ 7 a	Storesaadlio 201	64	201	Kopervik Fjellag
§ 7 a	Sibirien 208	64	208	Kopervik Fjellag
§ 7 a	Austre Karmøyveg 182	64	344	Karmøy Røde Kors

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

§ 7 a	Askehagen 17 B	64	452	Odd Fellow Huset Kopervik As
§ 7 a	Solstrandvegen 27	64	606	Stiftelsen Crux
§ 7 a	Ingen adresse	64	1046	Åsebøgrend Velforening
§ 7 a	Guletjødnvegen 73 A	64	1306	Knutsen Bork Grimstvedt
§ 7 a	Gofarnesvegen 44	66	38	Karmøy Seilforening
§ 7 a	Fotvegen 13	66	426	Aski As
§ 7 a	Austre Karmøyveg 37	68	16	Stiftelsen Karmøy Folkehøgskule
§ 7 a	Rogde 88	68	88	Stiftelsen Karmøy Folkehøgskule
§ 7 a	Austre Karmøyveg 23	68	106	Stiftelsen Karmøy Folkehøgskule
§ 7 a	Austre Karmøyveg 29	68	106	Stiftelsen Karmøy Folkehøgskule
§ 7 a	Eidevegen 1	68	106	Stiftelsen Karmøy Folkehøgskule
§ 7 a	Austre Karmøyveg 21	68	176	Rogaland Fylkeskommune
§ 7 a	Eide Indre 177	68	177	Stiftelsen Karmøy Folkehøgskule
§ 7 a	Eidsbakkane 14	68	260	Jehovas Vitner - Kopervik Menighet
§ 7 a	Ingen adresse	68	261	Stiftelsen Karmøy Folkehøgskule
§ 7 a	Eidsbakkane 45	68	262	Aski As
§ 7 a	Eide Midtre 41	69	41	Eide Bedehus
§ 7 a	Kalstøvegen 23	75	31	Kvalavåg Bedehus
§ 7 a	Dyrnesvegen 1	79	76	Knutsen Svend
§ 7 a	Lande 31	81	31	Arkeologisk Museum I Stavanger
§ 7 a	Landenes 32	81	32	Stavanger Museum
§ 7 a	Re - Minne 135	85	135	Arkeologisk Museum I Stavanger
§ 7 a	Utvik 160	85	160	Arkeologisk Museum I Stavanger
§ 7 a	Ingen adresse	85	206	Hetlandfeltet Velforening
§ 7 a	Ingen adresse	85	243	Avaldsnes Idrettslag
§ 7 a	Uvikstrand 4	85	256	Stiftelsen Karmsund Abr-senter
§ 7 a	Uvikstrand 31	85	329	Stiftelsen Karmsund Abr-senter
§ 7 a	Kong Augvalds Veg 33	86	72	Avaldsnes Sanitetsforening
§ 7 a	Markvegen 10	87	6	Veldetun båtlag SA
§ 7 a	Ingen adresse	87	208	Veldetun båtlag SA
§ 7 a	Håvikvegen 60	96	39	Stiftelsen KF Ansattes barnehage
§ 7 a	Fosnavegen 145	107	1	Røyksund Båtforening
§ 7 a	Storevikvegen 3	107	49	Haugesund Seilforening
§ 7 a	Høvringøy 30	111	5	Haugesund Motorbåtfor.
§ 7 a	Skrevegen 265	115	7	Kolnes Bedehus
§ 7 a	Stølane 2	115	105	Kolnes Grendahus SA
§ 7 a	Ingen adresse	115	130	Kolnes Grendahus A/L
§ 7 a	Ingen adresse	115	131	Kolnes Grendahus A/L
§ 7 a	Ingen adresse	115	146	Kolnes Bedehus
§ 7 a	Ingen adresse	115	237	Kolnes Grendahus Sa
§ 7 a	Spannavegen 682 B	118	10	Haugesund Mållag
§ 7 a	Mykje 260	119	260	Trevarden Velforening
§ 7 a	Myklandvegen 60	119	429	Hakkebakkeskogen Barnehage Vormedal
§ 7 a	Vormedalsvegen 330	119	453	Vormedal Grendahus
§ 7 a	Spannavegen 895	120	73	Tuastad Bedehus Saron
§ 7 a	Vikshåland 29	126	29	Arkeologisk Museum I Stavanger
§ 7 a	Haugo Nedre 40	127	40	Arkeologisk Museum I Stavanger
§ 7 a	Haugo Nedre 41	127	41	Arkeologisk Museum I Stavanger

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

§ 7 a	Haugevegen 40	128	6	Hauge Videregående Skole As
§ 7 a	Torvastadvegen 293	131	22	Torvastad Kfuk Kfum
§ 7 a	Vestrehamnvegen 2	133	2	Mathiassen Magnar
§ 7 a	Vestrehamnvegen 32	133	24	Bendiksen Aage
§ 7 a	Vestrehamnvegen 30	133	50	Feøy Velforening
§ 7 a	Hålandvegen 160	138	27	Torvastad Idrettslag
§ 7 a	Ingen adresse	139	8	Nordvegen Golfklubb
§ 7 a	Bjørgevegen 38	142	540	Torvastad Helselag
§ 7 a	Røysvegen 50	147	485	Haugaland Tråvlag
§ 7 a	Ingen adresse	147	542	Haugaland Tråvlag
§ 7 a	Kjellsvikvegen 3	148	156	Norheim sanitetsforening
§ 7 a	Ingen adresse	148	846	Sportsklubben Nord
§ 7 a	Norheimsmarka 15	148	1040	Norheimsmarka 15 As
§ 7 a	Stemmemyr 71	149	347	Stiftelsen Norheim Barnehage
§ 7 a	Ingen adresse	149	485	Spannatoppen Velforening
§ 7 a	Ingen adresse	149	495	Spannatoppen Velforening

Fritak etter eiendomsskatteloven § 7 b

Bygning som har historisk verdi - begrenset til bygninger som Riksantikvaren har fredet etter Kulturminneloven v/forskrift fastsatt 30.11.2018.

Fritak	Adresse	Gnr.	Bnr.	Eiendom
§ 7 b	Kaigata 5	57	266	Bolig
§ 7 b	Kanalvegen 2	57	285	Bolig
§ 7 b	Kirkevegen 3	57	110	Bolig
§ 7 b	Selvåg 6	57	623	Bolig
§ 7 b	Søragadå 4	57	301	Bolig
§ 7 b	Torget 1	57	116	Bolig
§ 7 b	Torget 2	57	715	Bolig
§ 7 b	Nordnes 3	57	96	Fritid
§ 7 b	Søragadå 60	57	666	Fritid
§ 7 b	Ingen adresse	57	116	Næring
§ 7 b	Ingen adresse	57	489	Næring
§ 7 b	Ingen adresse	57	589	Næring
§ 7 b	Ingen adresse	57	633	Næring
§ 7 b	Andersbryggå 0	57	582	Næring
§ 7 b	Dr. Jensens Veg 2 A	57	626	Næring
§ 7 b	Kaigata 5	57	266	Næring
§ 7 b	Kaigata 13	57	118	Næring
§ 7 b	Kaigata 14	57	314	Næring
§ 7 b	Kaigata 15	57	117	Næring
§ 7 b	Kaigata 16	57	123	Næring
§ 7 b	Kaigata 18	57	243	Næring
§ 7 b	Kaigata 20	57	250	Næring
§ 7 b	Kaigata 105	57	26	Næring

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

§ 7 b	Kanalvegen 2	57	285	Næring
§ 7 b	Kanalvegen 4	57	307	Næring
§ 7 b	Kanalvegen 8	57	160	Næring
§ 7 b	Kanalvegen 10	57	161	Næring
§ 7 b	Kirkevegen 3	57	110	Næring
§ 7 b	Kirkevegen 4	57	284	Næring
§ 7 b	Kirkevegen 10	57	130	Næring
§ 7 b	Kirkevegen 11	57	124	Næring
§ 7 b	Kirkevegen 12	57	126	Næring
§ 7 b	Kirkevegen 15	57	331	Næring
§ 7 b	Kirkevegen 16	57	313	Næring
§ 7 b	Kirkevegen 18	57	279	Næring
§ 7 b	Nordnes 7	57	94	Næring
§ 7 b	Postvegen 19	57	406	Næring
§ 7 b	Postvegen 24	57	251	Næring
§ 7 b	Selvåg 2 A	57	154	Næring
§ 7 b	Skudeneshavn 257	57	257	Næring
§ 7 b	Skudeneshavn 436	57	436	Næring
§ 7 b	Skudeneshavn 596	57	596	Næring
§ 7 b	Søragadå 1	57	298	Næring
§ 7 b	Søragadå 4	57	301	Næring
§ 7 b	Søragadå 8	57	258	Næring
§ 7 b	Søragadå 19	57	522	Næring
§ 7 b	Torget 4	57	544	Næring
§ 7 b	Torget 5	57	234	Næring
§ 7 b	Torget 7	57	422	Næring
§ 7 b	Veibellsbakken 1	57	437	Næring
§ 7 b	Holmen 1 A	57	523	Landbruk - næring
§ 7 b	Holmen 15	57	75	Landbruk - næring
§ 7 b	Holmen 19	57	74	Landbruk - næring
§ 7 b	Holmen 21	57	73	Landbruk - næring
§ 7 b	Holmen 23	57	72	Landbruk - næring
§ 7 b	Søragadå 49	57	52	Landbruk - næring
§ 7 b	Kaigata 11	57	131	Blanda bruk - bolig
§ 7 b	Ingen adresse	57	66	Tomt - bolig
§ 7 b	Ingen adresse	57	133	Tomt - bolig
§ 7 b	Ingen adresse	57	373	Tomt - bolig
§ 7 b	Ingen adresse	57	92	Tomt - bolig
§ 7 b	Ingen adresse	57	399	Tomt - bolig
§ 7 b	Ingen adresse	57	627	Tomt - bolig
§ 7 b	Ingen adresse	57	635	Tomt - bolig
§ 7 b	Ingen adresse	57	636	Tomt - bolig
§ 7 b	Kirkevegen 6	57	322	Tomt - bolig
§ 7 b	Skudeneshavn 65	57	65	Tomt - bolig

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

§ 7 b	Skudeneshavn 112	57	112	Tomt - bolig
§ 7 b	Skudeneshavn 416	57	416	Tomt - bolig
§ 7 b	Skudeneshavn 581	57	581	Tomt - bolig
§ 7 b	Søragadå 59	57	39	Tomt - bolig
§ 7 b	Havnafjellet 332	57	332	Tomt - næring
§ 7 b	Skudeneshavn 325	57	325	Tomt - næring
§ 7 b	Skudeneshavn 369	57	369	Tomt - næring
§ 7 b	Ingen adresse	57	611	Tomt - kommunikasjon
§ 7 b	Ingen adresse	57	600	Tomt - kommunikasjon
§ 7 b	Ingen adresse	57	629	Tomt - kommunikasjon
§ 7 b	Ingen adresse	57	654	Tomt - kommunikasjon
§ 7 b	Skudeneshavn 588	57	588	Tomt - kommunikasjon
§ 7 b	Gauden 29	57	29	Tomt - LNF
§ 7 b	Ingen adresse	57	605	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Bram Saling 7	57	446	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Bram Saling 15	57	55	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Bram Saling 17	57	54	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Bådebakken 1	57	103	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Gunnarsbakken 3	57	111	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Gunnarsbakken 5	57	108	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Gunnarsbakken 6	57	107	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 1	57	106	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 2	57	101	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 3	57	104	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 4	57	441	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 8	57	100	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 9	57	102	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 10	57	99	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 11	57	83	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 12	57	84	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 14	57	85	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 16	57	69	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Halvorsbakken 18	57	68	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Holmen 5	57	80	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Holmen 9	57	79	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Holmen 14	57	77	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Holmen 15	57	76	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kaigata 6	57	129	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kaigata 7	57	132	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kaigata 8	57	128	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kaigata 10	57	701	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kaigata 18	57	243	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kaigata 19	57	113	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kanalvegen 6	57	155	Formuesgrunnlag bolig

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

§ 7 b	Kanalvegen 6	57	155	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kanalvegen 6	57	155	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kirkevegen 2	57	267	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kirkevegen 4	57	284	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kirkevegen 7	57	119	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Kirkevegen 11	57	124	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Nessabakken 3	57	109	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Nordnes 5	57	428	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Nordnes 12	57	91	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 2 B	57	154	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 2 B	57	154	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 2 B	57	154	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 2 B	57	154	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 2 B	57	154	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 4 A	57	259	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 4 B	57	259	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 4 B	57	259	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 4 B	57	259	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 6 A	57	623	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Selvåg 6 B	57	623	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Skudeneshavn 27	57	27	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Skudeneshavn 122	57	122	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 3	57	323	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 5	57	97	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 7	57	95	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 8	57	258	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 11	57	93	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 13	57	90	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 14	57	293	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 15	57	89	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 16	57	87	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 17	57	88	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 18	57	82	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 21	57	367	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 22	57	78	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 23	57	71	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 24	57	70	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 26	57	67	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 27	57	63	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 28	57	64	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 29	57	57	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 30	57	62	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 31	57	56	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 32	57	61	Formuesgrunnlag bolig

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

§ 7 b	Søragadå 35	57	51	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 37	57	59	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 39	57	48	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 40	57	60	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 41	57	50	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 42	57	47	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 44	57	46	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 45	57	49	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 46	57	45	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 47	57	43	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 48	57	44	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 50	57	53	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 57	57	42	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 58	57	40	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 59	57	37	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 64	57	38	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 65	57	36	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 67	57	649	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 67	57	649	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 68	57	35	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 70	57	33	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 71	57	32	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 73 A	57	31	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 73 B	57	31	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 73 C	57	31	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 74	57	238	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 75	57	30	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Søragadå 77	57	614	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Veibellsbakken 2	57	534	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Veibellsbakken 5	57	105	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Veibellsbakken 8	57	514	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Worregadå 3	57	115	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Worregadå 4	57	114	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Ingen adresse	57	637	Garasje/anekseierdom
§ 7 b	Ingen adresse	57	650	Garasje/anekseierdom
§ 7 b	Holmen 1 B	57	81	Garasje/anekseierdom
§ 7 b	Nordnes 8	57	580	Garasje/anekseierdom
§ 7 b	Skudeneshavn 34	57	34	Garasje/anekseierdom
§ 7 b	Skudeneshavn 86	57	86	Garasje/anekseierdom
§ 7 b	Skudeneshavn 577	57	577	Garasje/anekseierdom
§ 7 b	Skudeneshavn 634	57	634	Garasje/anekseierdom
§ 7 b	Ingen adresse	57	98	Nausteiendom
§ 7 b	Skudeneshavn 667	57	667	Nausteiendom
§ 7 b	Ingen adresse	57	703	Sjøhus

Handlingsprogram 2024-2027 med budsjett og økonomiplan

§ 7 b	Ingen adresse	57	705	Sjøhus
§ 7 b	Holmen 13	57	713	Sjøhus
§ 7 b	Holmen 18	57	621	Sjøhus
§ 7 b	Nordnes 1	57	615	Sjøhus
§ 7 b	Skudeneshavn 530	57	530	Sjøhus

Andre fredet etter forskrift/vedtak/automatisk fredet etter Kulturminneloven:

Fritak	Adresse	Gnr.	Bnr.	Eiendom
§ 7 b	Geitungen Fyr 1	42	38	Formuesgrunnlag bolig
§ 7 b	Skudeneshavn Fyr 1	51	12	Fritid
§ 7 b	Skudeneshavn Fyr 2	51	12	Fritid
§ 7 b	Kong Augvalds Veg 110	86	242	Næring
§ 7 b	Hydrovegen 330	96	1	Næring
§ 7 b	Kyrkjevegen 70	132	3	Næring